

การศึกษาเพลงเดี่ยวจะเข้าเนียงมอญ

ปริญญานิพนธ์
ของ
พิพัฒน์ สอนไย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยดุริยางควิทยา
มีนาคม 2547
ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาเพลงเดี่ยวจะเข้สำเนียงมอญ

บทคัดย่อ
ของ
พิพัฒน์ สอนไย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยดุริยางควิทยา
มีนาคม 2547

พิพัฒน์ สอนโย. (2547) *การศึกษาเพลงเดี่ยวจะเข้สำเนียงมอญ* .

ปริญญาานิพนธ์ ศป. ม. (มานุษยวิทยามหิดล). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป เล้ารัตนอารีย์,

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมพล งามสุทธิ

การศึกษาเพลงเดี่ยวจะเข้สำเนียงมอญ ผู้วิจัยได้ศึกษาเฉพาะเพลงเดี่ยวที่ถ่ายทอดโดยครูแอบ ยวนวณิช จำนวน 3 เพลง ได้แก่ เพลงสดสรวง เพลงนางครวญ และเพลงแขกมอญ โดยกำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาชีวประวัติ ของครูแอบ ยวนวณิช
2. เพื่อบันทึกโน้ตเพลงเดี่ยวจะเข้สำเนียงมอญทั้ง 3 เพลง เป็นโน้ตไทยและโน้ตสากล
3. เพื่อวิเคราะห์เพลงเดี่ยวจะเข้สำเนียงมอญทั้ง 3 เพลง

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูแอบ ยวนวณิช เป็นครูจะเข้ที่มีความสำคัญต่อวงการดนตรีไทยท่านหนึ่ง ซึ่งท่านได้สืบทอดการบรรเลงจะเข้ และเพลงเดี่ยวจะเข้จากครูโบราณหลายท่านซึ่งล้วนแต่ เป็นผู้เชี่ยวชาญ ด้านดุริยางคศิลป์ เช่น ขุนดนตรีเจริญการ, จางวางทั่ว พาทยโกศล, ครูสังวาลย์ กุลวัลกี, ขุนสนิทบรรเลงการ, หลวงชาญเชิงระนาด, ครูเฉลิม บัวทั้ง.

2. การบันทึกโน้ตเพลงเดี่ยวจะเข้สำเนียงมอญทั้ง 3 เพลง ได้บันทึกทั้งโน้ตไทยและโน้ตสากล

การบันทึกโน้ตไทย ได้กำหนด คำศัพท์ และสัญลักษณ์แทรกไว้ใน การบันทึก เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจในการปฏิบัติ คือ “รวบ, กล้า, และโปรย” ผลการบันทึกได้ดังนี้

เพลงสดสรวง จำนวน 1 ท่อนเพลง 24 ประโยค 48 วรรค.

เพลงนางครวญ จำนวน 2 ท่อนเพลง 32 ประโยค 64 วรรค.

เพลงแขกมอญ จำนวน 3 ท่อนเพลง 66 ประโยค 132 วรรค.

การบันทึกโน้ตสากล บันทึกในอัตราจังหวะ 2/4 บันไดเสียง F Major ได้ดังนี้

เพลงสดสรวง 97 ห้อง.

เพลงนางครวญ 129 ห้อง.

เพลงแขกมอญ 265 ห้อง.

3. วิเคราะห์เพลงเดี่ยวจะเข้ 3 เพลง เพลงสดสรวง เพลงนางครวญ และเพลงแขกมอญ พบลักษณะสำคัญ คือ

1. เป็นเพลงไทยที่มีสำเนียงมอญ
2. ประกอบด้วยกลวิธีการบรรเลงจะเข้แบบต่างๆ ในทำนองเดี่ยว ที่พบคือ “กรอ, เก็บ, สะบัด, ทิ้งนอย, กระทบ, กรอรู้ด, ดีดรู้ดสายลวด, ตบสาย”
3. การแปรทำนองเดี่ยวจะเข้มีความสัมพันธ์กับทำนองฆ้องวงใหญ่ และยึดรูปแบบแผนการบรรเลงเพลงเดี่ยว
4. ลักษณะเด่นของทำนองเดี่ยวประกอบด้วย การดำเนินทำนอง และเทคนิคการบรรเลงต่างๆ ได้อย่างลงตัวเหมาะสม จนเป็นเอกลักษณ์ทางสังคม

A STUDY OF JAKHE SOLO IN THE MON STYLE

AN ABSTRACT

BY

PHIPHAT SORNYAI

Presented in partial fulfillments of the requirements

For the Master of Arts degree in Ethnomusicology

At Srinakharinwirot University

March 2004

Phipat Sornyai. (2004). ***A Study of Jakhe Solo in Mon style.***

Master thesis, M.A. (Ethnomusicology). Bangkok : Graduate Academy.

Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Assist. Prof. Prateep Ioutratanaporn, Assist. Prof. Dr. Chalermphol Ngamsuti.

This study is specific in the solo version for only 3 songs that have been communicated by Khru (specialist) Aeb Yuwanawanich. There are Sudsanguan, Nangkruan and Khaekmon. The purpose of this study are as following;

1. To study the biography of Khru Aeb Yuwanawanich.
2. To notate of this solo version for all 3 songs in both Thai system and Western system.
3. To analyze the solo version of Jakhe in Mon style for all 3 songs.

The result of this research

1. Khru Aeb Yuwanawanich is a specialist in playing Jakhe. She is an important person for Thai musical circle who handed down from many ancient-old specialists in playing the solo version of Jakhe. All of specialists are expert in the musical art for example Khun Treecharoenkarn, Jangwangtua, Paritayakosol, Khru Sangwam, Kulwalkee, Khun Sanitbanlengkarn, Lhuang (a nobleman higher in rank than a Khun) Chernchoenranad, Khruchalerm Buatung.

2. To notate the solo version of Jakhe in Mon style for all 3 songs in Thai system and Western system, Vocabularies and symbols have been determined for leading to understand this process in Thai system. There are Proy (to sprinkle), Kram (to combine consonantal sounds), Rueb (to utter a sound slowly and sweetly). The result of this notate are as following; Sudsanguan for 1 parts, Nangkruan for 2 parts and Khaekmon for 3 parts.

The result of notation in Universal note are as following; Sudsanguan for 97 bars, Nangkruan for 129 bars and Khaekmon for 265 bars.

3. To analyze the solo version of Jakhe in Mon style for all 3 songs, we have found an essentiality as following;

1. There is the Mon style in these 3 Thai songs.
2. There are many methods to play the solo version of Jakhe. The methods that we have found in this analyzation are Kro, Keb, Sabad, Tingnoi, Kratob, Krorood, Deedrootsailuad, and Tobsay.
3. the relative between variations of Jakhe solo and Khong Wong yai melody
4. The characteristic of the solo version consists of melody and techniques in playing that becoming the balance and appeal Music.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

การศึกษาเพลงเดี่ยวจะเข้สำเนียงมอญ

ของ
นายพิพัฒน์ สอนโย

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยดุริยางควิทยา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. นภาพร หะวานนท์)

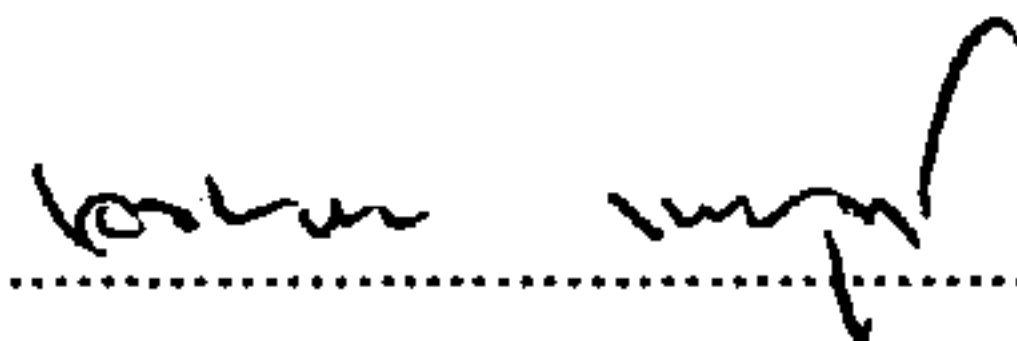
วันที่ 19 เดือน มีนาคม พ.ศ.2547

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป เล้ารัตนอารีย์)

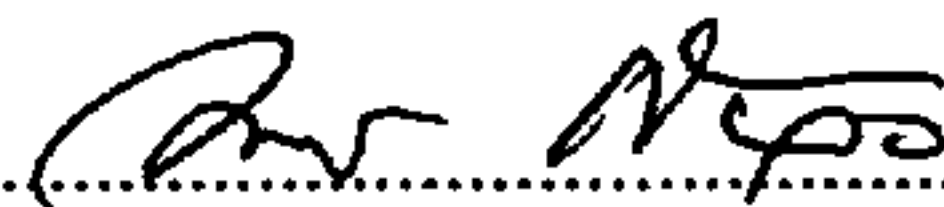
.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เฉลิมพล งามสุทธิ)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ ดร. สมศักดิ์ เกตุแก่นจันทร์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณรงค์ เขียนทองกุล)

ประกาศคุณประการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือ จากครู อาจารย์ พร้อมทั้งเพื่อนๆ คอยให้กำลังใจต่อผู้วิจัยมาโดยตลอด ผู้วิจัยสำนึกในพระคุณ และจะจดจำไปจนตลอดชีวิต

ขอขอบพระคุณท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป เล้ารัตนอารีย์ ประธานที่ปรึกษาควบคุมปริญญานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมพล งามสุทธิ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ได้ให้คำปรึกษา แนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นในการศึกษา จนทำให้เสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ณรงค์ เขียนทองกุล ได้ให้คำปรึกษา ซึ่งแนะนำการสืบข้อมูลตลอดเวลาเมื่อผู้วิจัยได้เข้าปรึกษา ให้คำแนะนำจนเกิดความชัดเจนและเข้าใจในการทำวิจัยครั้งนี้มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.สมศักดิ์ เกตุแก่นจันทร์ กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติมที่ช่วยชี้ข้อบกพร่องเพิ่มเติม และขอควรแก้ไขให้งานมีความสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณอาจารย์ชุมเดช เดชภิมล ได้ให้สัมภาษณ์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์อย่างมากของครูแอบ ยุวนวณิช คุณสิทธิชัย ศรีกาญจน์ ได้เล่าประสบการณ์ในการเรียนกับครูแอบ ยุวนวณิช ครูสมชาย ดุริยประณีตที่ได้กรุณาบรรเลงฆ้องวงใหญ่เพื่อนำมาศึกษาวิเคราะห์ควบคู่กับทำนองเดี่ยวจะเข้ อาจารย์อาหาร ธนวัฒน์ ที่ให้คำชี้แนะในส่วนของการบรรเลงจะเข้และสำเนียงเพลง พันตำรวจโทที่ฆา โฟธิเวช ครูกาหลง ฟุ้งทองคำได้ให้ข้อมูลที่ในตอนครูแอบ ยุวนวณิช ขณะที่ยังรับราชการที่กองดุริยางค์กรมตำรวจ อาจารย์เฉลิม สุวรรณรัตน์ อาจารย์สิทธิชัยได้ให้ข้อมูลที่โรงเรียนสตรีวัดระฆัง

และที่สำคัญยิ่งขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อคุณแม่ ที่ให้กำเนิดและอบรมสั่งสอนข้าพเจ้ามาตั้งแต่เล็ก ให้ความสำคัญต่อการศึกษา และให้กำลังใจตลอดเวลา

พิพัฒน์ สอนไย

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	7
ความสำคัญของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	11
นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีและวิเคราะห์.....	11
นิยามศัพท์เกี่ยวกับการบรรเลงจะเข้.....	15
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
เอกสารตำราทางวิชาการ.....	18
เอกสารงานวิจัย.....	20
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	26
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	30
ประวัติครูแอบ ยუნวณิช.....	30
การบันทึกโน้ตเพลงเดี่ยวจะเข้สำเนียงมอญ.....	38
เพลงสุดสงวน.....	39
โน้ตไทย.....	39
โน้ตสากล.....	42
เพลงนางครวญ.....	46
โน้ตไทย.....	46
โน้ตสากล.....	50
เพลงแขกมอญ.....	55
โน้ตไทย.....	55
โน้ตสากล.....	63
การวิเคราะห์เพลงเดี่ยวจะเข้สำเนียงมอญ 3 เพลง.....	73
เพลงสุดสงวน.....	76
เพลงนางครวญ.....	102
เพลงแขกมอญ.....	138

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
5	
บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	210
สรุปผลการศึกษา.....	210
อภิปรายผล.....	214
ข้อเสนอแนะ.....	214
 บรรณานุกรม.....	 215
 ภาคผนวก.....	 220
 ประวัติย่อผู้วิจัย.....	 234

บัญชีภาพประกอบ

[illegible]

บัญชีภาพประกอบ(ต่อ)

[illegible]

บัญชีภาพประกอบ(ต่อ)

[illegible]

บัญชีภาพประกอบ(ต่อ)

[illegible]

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ตารางสรุปการวิเคราะห์ทำนองเตี๋ยจะเข้เพลงสดสวณ เที๋ยวแรก.....	100
2 ตารางสรุปการวิเคราะห์ทำนองเตี๋ยจะเข้เพลงสดสวณ เที๋ยวกลับ.....	101
3 ตารางสรุปการวิเคราะห์ทำนองเตี๋ยจะเข้เพลงนางครวญ ท่อน 1 เที๋ยวแรก.....	134
4 ตารางสรุปการวิเคราะห์ทำนองเตี๋ยจะเข้เพลงนางครวญ ท่อน 1 เที๋ยวกลับ.....	135
5 ตารางสรุปการวิเคราะห์ทำนองเตี๋ยจะเข้เพลงนางครวญ ท่อน 2 เที๋ยวแรก.....	136
6 ตารางสรุปการวิเคราะห์ทำนองเตี๋ยจะเข้เพลงนางครวญ ท่อน 2 เที๋ยวกลับ.....	137
7 ตารางสรุปการวิเคราะห์ทำนองเตี๋ยจะเข้เพลงแขกมอญ ท่อน 1 เที๋ยวแรก.....	204
8 ตารางสรุปการวิเคราะห์ทำนองเตี๋ยจะเข้เพลงแขกมอญ ท่อน 1 เที๋ยวกลับ.....	205
9 ตารางสรุปการวิเคราะห์ทำนองเตี๋ยจะเข้เพลงแขกมอญ ท่อน 2 เที๋ยวแรก.....	206
10 ตารางสรุปการวิเคราะห์ทำนองเตี๋ยจะเข้เพลงแขกมอญ ท่อน 2 เที๋ยวกลับ.....	207
11 ตารางสรุปการวิเคราะห์ทำนองเตี๋ยจะเข้เพลงแขกมอญ ท่อน 3 เที๋ยวแรก.....	208
12 ตารางสรุปการวิเคราะห์ทำนองเตี๋ยจะเข้เพลงแขกมอญ ท่อน 3 เที๋ยวกลับ.....	209
13 ตารางสรุปการแปรทำนองทำนองเตี๋ยจะเข้สัมพันธ์กับทำนองฉ้องวงใหญ่.....	212
14 ตารางสรุปเทคนิคการบรรเลงจะเข้ในทำนองเตี๋ยจะเข้.....	212
15 ตารางสรุปสำเนียงมอญที่พบในทำนองเตี๋ยจะเข้.....	214

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ดนตรีเป็นงานศิลปะที่มนุษย์สร้างขึ้นโดยอาศัยเสียงเป็นสื่อถ่ายทอดความรู้สึกของศิลปิน มาเรียบเรียงขึ้นอย่างมีศิลปะขึ้นเป็นบทเพลง ความแตกต่างระหว่างเสียงดนตรีกับเสียงอื่นๆ คือ เสียงดนตรีเป็นเสียงที่ประดิษฐ์ขึ้นโดยอาศัยความงดงามของเสียง ศิลปินผู้สร้างเสียงได้สอดใส่อารมณ์ลงไปในเสียงเพื่อให้เสียงมีความรู้สึกทางศิลปะ ส่วนเสียงอื่นๆที่ไม่ใช่เสียงดนตรีนั้นเป็นเสียงที่ขาดคุณสมบัติทางศิลปะ (สุกรี เจริญสุข. 2530:80) เสียงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดสำหรับดนตรีและเป็นตัวบอกถึงความงามของท่วงทำนอง ด้วยดนตรีเป็นสิ่งที่มีความค่าทางสุนทรียะทำให้เกิดความรู้สึกดีงาม ซึ่งพิจารณาถึงความสวย ความงาม ความดี และความไพเราะ ซึ่งเป็นคุณค่าทางดนตรีที่สัมผัสได้ทางหูเท่านั้น แม้นในดนตรีที่เราสัมผัสด้วยหูอย่างเดียวก็น่าจะมีความสวยงามอยู่เช่นกัน ท่วงทำนอง เสียง ลีลา และความไพเราะนี้เองเป็นความสวยงามของดนตรีมีลักษณะดังกล่าวคือ ประณีต ละเมียดละไม และสูงสุดเพียงใด ความสวยงามของดนตรีก็ยิ่งมีมากขึ้น (สัจ จูฑาทอง. 2530 :18)

ดนตรีมีการพัฒนาไปตามกาลเวลาจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่งอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เพราะคนในแต่ละยุคหรือแต่ละกลุ่มสังคมต่างได้รับการเรียนรู้และมีแนวคิดที่เกิดจากสภาพแวดล้อมวัฒนธรรม จารีตประเพณีที่แตกต่างกัน จึงมีผลทำให้การดนตรีมีความแตกต่างกันไปทุกสังคม (ศรีศักดิ์ วลลิโกดม. 2535 2)

ศิลปะการดนตรีไทยก็เช่นกันได้ก่อวิวัฒนาการขึ้นในสังคมไทยมาพร้อมกับการก่อเกิดบรรพบุรุษไทย ด้วยพื้นฐานและความเป็นชาติที่ให้ความสำคัญกตัญญูรู้คุณไม่ว่าสร้างสรรค์สิ่งใดในสังคม โดยเฉพาะสิ่งที่มีคุณค่าและนิยมว่าสูงส่งมักจะถูกนำขึ้นมอบบรรณาการแก่สิ่งที่ตนรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ให้คุณค่าแก่ตนด้วยค่านิยมที่ควบคู่กับการก่อวิวัฒนาการสังคมไทยความสำคัญส่งผลให้เกิดปรากฏการณ์ทางดนตรีไทยหลายรูปแบบ (วิโรจน์ เวชชะ. 2542) การศึกษาทางดนตรีไทยในอดีตนั้น มักมุ่งเน้นในทางปฏิบัติมากกว่าวิชาการด้วยเหตุจำเป็นที่จะนำความรู้ด้านดนตรีไปประกอบอาชีพ แต่มิใช่ว่าความรู้ทางวิชาการดนตรีจะไม่มี การถ่ายทอดหากแต่ว่าได้ถ่ายทอดไปพร้อมกับการปฏิบัติโดยมิได้แยกออกจากกันชัดเจน (สุรศักดิ์ จำนงสาร. 2542: 2)

การศึกษาดนตรีไทยในสมัยปัจจุบันได้มีการจัดการศึกษาหลายด้านเพื่อแยกความสำคัญตามความมุ่งหมายในวิชานั้น เช่นด้านประวัติการดนตรีไทย ด้านทฤษฎีดนตรีไทย และด้านการปฏิบัติดนตรีไทย ถึงแม้จะแยกศึกษาตามความมุ่งหมายในการศึกษาแต่ความสัมพันธ์กันระหว่างวิชาการดนตรีไทยด้านต่าง ๆ นั้นมีมากไม่สามารถที่จะศึกษาเพียงด้านใดด้านหนึ่งได้จึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาควบคู่กัน

ด้านประวัติการดนตรีไทยได้มีการศึกษาโดยอ้างอิงการศึกษาด้านประวัติศาสตร์เพื่อแบ่งสมัยของดนตรีให้สอดคล้องกันเพราะการศึกษาดนตรีนั้นเป็นเรื่องยากที่จะชี้ให้ชัดเพราะดนตรีเป็นการศึกษาที่เกี่ยวกับเสียงเกิดขึ้นและหายไปขณะนั้น การศึกษาจึงเป็นข้อสันนิษฐานจากหลักฐานอื่นที่บันทึกไว้สรุปได้ดังนี้ สมัยสุโขทัย สมัยกรุงศรีอยุธยา สมัยกรุงธนบุรี และสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งได้มีผู้ศึกษาไว้หลายท่านด้วยกัน อาจารย์มนตรี ตราโมท, ปัญญา รุ่งเรือง, อรรณพ บรรจงศิลป์และโกวิท ชันชะศิริ เป็นต้น โดยสรุปได้ดังนี้

สมัยสุโขทัย ได้เกิดเครื่องดนตรีและวงดนตรีแล้ว "คงมีอยู่ 2 ประเภท คือ เป่าพาทย์กับมโหรี จะเห็นได้ว่าพิณหรือกระจับปี่เล่นผสมซอพุงตอ (ซอสามสาย) ส่วนเป่าพาทย์นั้น ในสมัยสุโขทัยจะมีลักษณะเป็นเป่าพาทย์เครื่องห้า คือ เป่า ขลุ่ย ตะโพน กลองและฉิ่ง" (นิกร จันทศร. 2540 : 2 อ้างอิงจาก อุทิศ นาคสวัสดิ์. 2530 :152-160)

สมัยกรุงศรีอยุธยา มีเครื่องดนตรีและวงดนตรีมากขึ้นจนครบทุกชนิด ทั้งตี ตี เป่า มีช่างผู้ชำนาญประดิษฐ์สร้างเครื่องดนตรีให้มีความงดงามและเสียงดนตรีอย่างวิจิตรพิสดาร (อุดม อรุณรัตน์. 2526:137) และ

ดนตรีก็ได้รับความนิยมเล่นมากไปทุกที่ จนต้องมีกฎหมายห้ามร้องเพลงเรือเป่าขลุ่ย เป่าปี่ สีซอดีดจะเข้ กระจับปี่ ตีโทนทับในเขตพระราชฐาน" (อุทิศ นาคสวัสดิ์. 2530:160-161)

การผสมวงมี 4 ประเภท

วงขับไม้ ปรับปรุงมาจากสมัยสุโขทัย ประกอบด้วย การบรรเลงพิณ คนขับร้อง คนไกวบัณเฑาะว์ คนสีซอสามสาย

วงเครื่องสาย แบบแผนยังไม่แน่นอน

วงมโหรี ประกอบด้วยซอสามสาย กระจับปี่ ขลุ่ย กรับพวง โทน รำมะนา

วงปี่พาทย์ ประกอบด้วย กลอง ฉิ่ง ตะโพน ข้อง ปี่ และระนาด

สมัยกรุงธนบุรี การดนตรียังไม่มีเปลี่ยนแปลงเนื่องจากเพิ่งผ่านสงคราม บ้านเมืองยังอยู่ในช่วงทำนุบำรุงให้คงสภาพดี รวมทั้งการดนตรีก็ยังเป็นแบบที่เคยบรรเลงมาแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยา (ปัญญา รุ่งเรือง.2517: 68)

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ได้มีความเจริญทุกด้าน ดนตรีก็เช่นกันมีการพัฒนามีเครื่องดนตรีเพิ่มขึ้น วงดนตรีเพิ่มขึ้น เพลงก็ได้มีการแต่งใหม่ วิธีการบรรเลง และมีหลักฐานบันทึกไว้พอที่จะศึกษา แต่ในส่วนที่ยังไม่ได้มีการบันทึกก็ยังมีอีกมาก การศึกษาจึงจำเป็นต้องแยกประเภท ความมุ่งหมาย ความสำคัญเพื่อความสะดวกในการศึกษา เช่นการจัดประเภทของเครื่องดนตรีแยกตามลักษณะการบรรเลงของเครื่องดนตรีชนิดนั้น

ดีด ได้แก่ กระจับปี่ จะเข้ พิณเพียะ และซิ่ง

สี ได้แก่ ซอด้วง ซออู้ ซอสามสาย สะล้อ เป็นต้น

ตี ได้แก่ ระนาดเอก ข้องวงใหญ่ เป็นต้น

เป่า ได้แก่ ปี่ใน ปี่นอก ขลุ่ยเพียงออ เป็นต้น (ทรงวิทย์ แก้วศรี 2533: 7)

จะเข้ เป็นเครื่องดีดอีกชนิดหนึ่ง เข้าใจว่าแก้ไขมาจากพิณ ทำให้วางราบไปตามพื้น เพื่อให้นั่งดีดได้สะดวกและไพเราะ โดยเหตุที่ตัวพิณแต่เดิมทำเป็นรูปร่างอย่างจระเข้ แต่ขุดให้กลวงเป็นโพรงข้างใน เพื่อช่วยให้เกิดเสียงก้องกังวาน จึงเรียกชื่อเครื่องดนตรีชนิดนี้ตามรูปร่างว่า "จะเข้" เช่นเดียวกับพิณของอินเดีย ที่ทำตอนตัวพิณเป็นรูปนกยูง ตอนปลายเป็นหางนกยูง ก็เรียกพิณชนิดนั้นว่า "มยุรี" แต่จะเข้ที่สร้างในตอนหลังนี้ ได้คิดปรับปรุงแก้ไขกันขึ้นใหม่ ไม่ทำเป็นรูปจระเข้ทีเดียว แต่ถ้าพิจารณาด้วยความคิดคำนึงเข้าช่วยด้วย ก็มีเค้าคล้าย ๆ จระเข้ ที่แก้ไขเปลี่ยนแปลงไปนี้ เข้าใจว่าเพื่อประโยชน์ในทางเสียงและเพื่อความสะดวกเป็นส่วนใหญ่ ตัวจะเข้ทำเป็น 2 ตอน ตอนตัวและหัวเป็นกระพุ้งใหญ่ ทำด้วยไม้แก่นขนุน หนาราว 12 เซนติเมตร ยาวประมาณ 52 เซนติเมตร กว้างประมาณ 29 เซนติเมตร ตอนหางยาวประมาณ 78-80 เซนติเมตร กว้างประมาณ 11.5 เซนติเมตร รวมทั้งท่อนหัวและท่อนหางซึ่งทำด้วยไม้แก่นขนุนท่อนเดียวขุดเป็นโพรงตลอดถึงกัน ก็ยาวประมาณ 130-132 เซนติเมตรมีแผ่นไม้ปิดท้องเบื้องล่าง จะเข้ตัวหนึ่งมีเท้ารองตอนตัว 4 และปลายหาง 1 สูงจากปลายเท้าวางพื้นถึงหลังประมาณ 19 เซนติเมตร ทำหลังนูนกลาง สองข้างลาดลง ขึ้นสายโยงเรียดไปตามหลังตัวจะเข้ จากทางหัวไปทางหางสามสาย สาย 1 ใช้เส้นลวดทองเหลือง อีก 2 สายเป็นสายเอ็น มีลูกบิดประจำสาย ๆ ละ 1 อัน สำหรับเร่งเสียง มี "หย่อง" รับสายทางหาง ระหว่างตัวจะเข้มาทาง "หย่อง" มีแป้นไม้ที่เรียกกันว่า "นม" สำหรับรองนิ้วกด 11 อัน ดีดไว้บนหลังจะเข้ นมอันหนึ่ง ๆ สูงเรียงระดับกันไป ตั้งแต่ 2 เซนติเมตร ขึ้นไปจนสูงถึง 3.5 เซนติเมตร เมื่อบรรเลง ใช้ดีดด้วยไม้ดีดกลมปลายแหลม ทำด้วยกระดูกสัตว์หรือด้วยงา ยาวประมาณ 5-6 เซนติเมตร เคียนด้วยเส้นด้ายติดกับปลายนิ้วชี้ของผู้ดีด และใช้นิ้วหัวแม่มือกับนิ้วกลางช่วยจับให้มีกำลังดันเวลาแกว่งมือส่ายไปมา เครื่องดนตรีชนิดนี้บางทีก็สร้างขึ้นด้วยความวิจิตรบรรจง เช่น เลี่ยมและฝังงาเป็นลวดลายสวย

งาม ไทยเราเห็นจะรู้จักจะเข้มานานไม่น้อยกว่าสมัยแรกตั้งกรุงศรีอยุธยา จึงมีการกล่าวถึงในกฎหมายเทียรบาลครั้งกรุงศรีอยุธยา แต่ปรากฏว่าเพิ่งนำเข้าผสมวงเครื่องสายและวงมโหรี เมื่อครั้งรัชกาลที่ 2 กรุงรัตนโกสินทร์นี้เองที่ไม่ปรากฏว่าได้นำเข้าเข้าร่วมวงมาแต่ก่อนนั้น บางทีเครื่องดนตรีชนิดนี้จะเหมาะสำหรับเล่นเดี่ยว และมีบางท่านกล่าวว่าจะเข้ของเขมรก็มี เขาทำรูปร่างอย่างจระเข้ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงกล่าวไว้ว่า “จะเข้แต่เดิมเป็นเครื่องสังคีตของมอญ” อาจเป็นจริงก็ได้ เพราะได้เคยไปเห็นจะเข้แกะสลักทำเป็นรูปจระเข้ ตั้งแสดงอยู่ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติกรุงเทพฯ รวมไว้กับจะเข้อย่างใหม่ แต่ในสภาพพม่าไม่มีใครเล่นจะเข้ได้ เมื่อเรานำไปติดให้ฟัง เขาเห็นเป็นของแปลกและไพเราะน่าฟัง แต่จะเป็นเครื่องดนตรีที่ไทยเราได้แบบอย่างมาจากใครก็ตาม เดี่ยวนี้นับว่าเป็นเครื่องดีของไทยที่มีกระแสเสียงก้องกังวาน เกิดความไพเราะมาก และเป็นที่ยอมรับกันแพร่หลายอยู่ในวงการดนตรีไทยในปัจจุบัน (พูนพิศ อมาตยกุล. 2529)

ส่วนเพลงไทยก็ได้มีการจัดประเภทไว้หลายหมวดหลายหมู่ ซึ่งการจัดประเภทเพลงนั้น (สัจด์ ภูเขาทอง. 2532) ได้จัดประเภทเพลงไทยไว้ว่าการบรรเลงเพลงไทยนักดนตรีย่อมกำหนดจุดมุ่งหมายและแนวทางการบรรเลงด้วยเหตุนี้คิดทวิจึงประพันธ์บทเพลงให้มีท่วงทำนอง ลีลา ของเพลงไปตามความประสงค์นั้น การจัดหมวดหมู่ของเพลงเป็นสัญญาณนัดหมายให้ผู้ฟังได้เข้าใจและรับรู้ในอิริยาบถต่างๆของผู้บรรเลงอันเป็นลักษณะของเพลงบรรเลงมากมายและยังเป็นแนวปฏิบัติดังนี้

เพลงชุด หมายถึงเพลงที่มีการรวมบทเพลงต่างๆเข้าด้วยกัน

1.1 เพลงเถา

1.2 เพลงตับ

1.2.1 ตับมโหรี

1.2.2 ตับเรื่อง

1.2.3 ตับเพลง

1.3 เพลงเรื่อง

เพลงเกร็ด คือเพลงที่ไม่ได้เอาเข้าตับ

เพลงโหมโรง

เพลงมีสร้อย

เพลงหางเครื่อง

เพลงประกอบกิริยา

เพลงส่งท้ายหรือเพลงลาโรง

เพลงกรอ

เพลงลูกหมัด

เพลงใหญ่

เพลงภาษา

เพลงเดี่ยว

เพลงเดี่ยว เป็นเพลงที่สร้างขึ้นเพื่อบรรเลงเฉพาะเครื่องดนตรีเพียงชิ้นเดียว โดยคิดสร้างทำนองไว้เฉพาะ จุดประสงค์เพื่อนั่นในความสามารถเชิงบรรเลงของนักดนตรีเป็นสำคัญและทำนองเพลงที่จะนำมาทำเป็นเพลงเดี่ยวจะต้องเหมาะสมกับชนิดของเครื่องดนตรี เพราะความสะดวกและความเหมาะสมต่อเครื่องดนตรีไม่เหมือนกันและความไพเราะก็ต่างกันไป จะเข้เป็นเครื่องดนตรีประเภทดีดไม่สามารถสร้างทำนองเดี่ยวแบบหวานหรือทางร้องเหมือนเครื่องสีหรือเครื่องเป่าได้ จึงต้องสร้างทำนองบรรเลงได้แบบเดี่ยวคือทำนองรับร้องหรือทำนองบรรเลงโดยคิดสร้างทำนองให้เหมาะสมกับ “ทาง” ของเครื่องดนตรี เป็นเหตุเกิดเทคนิคการบรรเลงมากมายหลายแบบ ล้วนแต่นั่นในความสามารถของผู้บรรเลงทั้งสิ้น (สัจด์ ภูเขาทอง.(2532) และ (มนตรี ตราโมท. 2538:32) ได้กล่าวความประสงค์ของการเดี่ยวมีอยู่ 3 ประการคือ

1. เพื่ออวดทาง คือ วิธีดำเนินการของเครื่องดนตรีชนิดนั้นตามที่ครูได้ตกแต่งขึ้นไว้อย่างไพเราะและวิจิตรพิสดารสมที่จะบรรเลงอวดได้
2. เพื่ออวดความแม่นยำ จดจำทำนอง เม็ดพราย และวิธีการที่ครูผู้แต่งได้ประดิษฐ์ทำนองไว้อย่างถี่ยาวทุกประการของเพลง
3. เพื่ออวดฝีมือ ผู้บรรเลงมีความสามารถบรรเลงเครื่องดนตรีชนิดนั้นๆ ได้ตามที่ครูผู้แต่งได้ประดิษฐ์ไว้ ไม่ว่าจะโลดโผนหรือพลิกแพลงเพียงใดก็สามารถทำต้องถูกต้องคล่องแคล่วไม่มีบกพร่อง

เพลงภาษาเป็นเพลงที่มีสำเนียงภาษาเรียนแบบสำเนียงดนตรีหรือบทเพลงของชาตินั้นเช่น เพลงสำเนียงภาษามอญเป็นบทเพลงที่มีท่วงทำนอง ลีลา หรือสำนวนเพลงที่เลียนแบบดนตรีมอญ ซึ่งบทเพลงเหล่านี้เป็นเพลงไทยแท้ดังที่ (พูนพิศ อมาตยกุล. 2527:60) ได้กล่าวถึงเพลงสำเนียงภาษาดังนี้

...เพลงไทยทุกเพลงเป็นของไทยเราแท้ๆได้ประดิษฐ์ขึ้นให้มีสำเนียงแตกต่างกันออกไปอุปมาได้เหมือนเสียงพูดหรือภาษาสำเนียงที่มีหลายภาษา มิได้หมายความว่าเราเอาเพลงของชาตินั้นมาหรือแต่งเพลงไทยแล้วให้ชื่อเป็นของชาติอื่นแทน...

เพลงสำเนียงภาษาที่มีบทบาทในดนตรีไทยมากสำเนียงหนึ่งคือเพลงสำเนียงภาษามอญ ซึ่งนอกจากจะมีบทเพลงอยู่เป็นจำนวนมาก และเพลงสำเนียงมอญก็ได้มีวิวัฒนาการเป็นเพลงเถา เพลงตับ เพลงเรื่อง เพลงโหมโรง เพลงหน้าพาทย์ (ถนอมศรี แสงทอง. 2540 : 7)

เพลงสำเนียงมอญหลายเพลงก็วิวัฒนาการมาเป็นเพลงเดี่ยว เฉพาะเครื่องดนตรีแต่ละชิ้นทำให้เพลงเดี่ยวที่มีลีลาและสำเนียงภาษามอญเป็นที่นิยมนำมาประดิษฐ์ทำนองเดี่ยวและหลายเครื่องมือก็มีความไพเราะต่างกันไป เพลงที่นิยมมาทำเป็นเพลงเดี่ยวได้แก่ สุตสงวน นางครวญ สุรินทราหู แขกมอญ เป็นต้น

จะเข้ก็เป็นเครื่องดนตรีชนิดหนึ่งที่น่าเอาเพลงที่มีสำเนียงมอญมาทำเป็นเพลงเดี่ยวสำหรับจะเข้ดังที่อาทร ธนวัฒน์ (2542 : 5) ได้กล่าวถึงเพลงเดี่ยวจะเข้ซึ่งในระดับของเพลงเดี่ยวนั้นได้มีเพลงจะเข้สำเนียงมอญอยู่ด้วยดังนี้ “จะเข้เป็นเครื่องดนตรีที่มีความไพเราะและมีวิธีการบรรเลง เม็ดพราย และการประดิษฐ์ทำนองในการบรรเลงอย่างวิจิตรพิสดาร ทำให้เสียงจะเข้มีเสน่ห์ เพลงเดี่ยวที่นิยมบรรเลงด้วยจะเข้มีหลายเพลง” เช่น

เพลงมุล่ง เพลงฉิ่งตรัง เพลงฉิ่งดวงพระธาตุ เพลงจีนแส เพลงจีนขิมใหญ่ เพลงเขมรปี่แก้วทางสักวา เพลงลาวแพน เพลงสุตสงวน เพลงนกขมิ้น เพลงสารถี เพลงพญาโศก เพลงแขกมอญ เพลงเชิดนอก เพลงทยอยเดี่ยว เพลงกราวโน ฯลฯ

เพลงเดี่ยวจะเข้มีหลายสำเนียง เช่นจีน ลาว และโดยเฉพาะสำเนียงมอญเป็นเพลงที่มีความไพเราะและนิยมเดี่ยวกันอย่างแพร่หลาย ครูเพลงที่มีความสามารถบรรเลงจะเข้ หรือครูท่านอื่นที่มีลูกศิษย์บรรเลงจะเข้ได้อย่างยอดเยี่ยมจึงได้คิดทางจะเข้ให้ลูกศิษย์ของตนได้บรรเลงอวดฝีมือกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถ ของลูกศิษย์เอง ศิษย์ครูคนเดียวกันทางเพลงที่ได้อาจไม่เหมือนกันก็ได้

นักดีดจะเข้และครูจะเข้ที่มีชื่อเสียงมีอยู่หลายท่านด้วยกัน (ศักรินทร์ สุนบุญ. 2531) เขียนถึงนักดีดจะเข้ฝีมือดีในอดีตที่ถึงแก่กรรมไปแล้ว และครูจะเข้ในปัจจุบันที่มีชื่อเสียงและยังมีชีวิตอยู่ โดยแยกเป็นครูจะเข้สายตรงกับสายรอง

สายตรง คือ ครูจะเข้ที่ต่อจะเข้กันมาโดยตรงจากครูจะเข้ในสมัยโบราณ ซึ่งมี 8 ท่าน

สายรอง คือ ครูจะเข้ผู้มีความสามารถและต่อจะเข้มาจากครูปี่พาทย์โบราณ มี 5 ท่าน มีดังนี้

สายตรง

1. ครูหลวงว่องจะเข้รับ (โต กมลวาทีน) เป็นนักดนตรีมีชื่อในสมัยรัชกาลที่ 6 ซึ่งรับราชการในกรมพิณพาทย์หลวง ประจำอยู่ในวงข้าหลวงเดิม มีความสามารถมากจนได้รับบรรดาศักดิ์และราชทินนามว่า หลวงว่องจะเข้รับ มีลูกศิษย์ที่มีความสามารถต่อมาคือ ครูจ่าง แสงดาวเด่น
2. ครูซุ่ม กมลวาทีน เป็นพี่น้องกับครูหลวงว่องจะเข้รับ และพระสรเพลงสรวง (บัว โกมลวาทีน) ได้เข้าไปสอนในวังของพระสุจริตสุดา เป็นผู้ที่ติดจะเข้หวานไพเราะ และสามารถถ่ายทอดเพลงให้ศิษย์ได้เป็นอย่างดี โดยดูจากเขาวรรณปัญญาที่ลูกศิษย์ทำได้และคิดทางเพลงต่อไปศิษย์ให้เหมาะสมกับเทคนิคและฝีมือที่ศิษย์มี ทำให้ลูกศิษย์แต่ละคนมีลักษณะเด่นกันไปคนละอย่าง ท่านมีลูกศิษย์มีชื่อในปัจจุบันคือ ครูระดี วิเศษสุรการ (ถึงแก่กรรม) และครูทองดี สุจริตกุล
3. ครูสังวาลย์ กุลวัลกี เป็นครูเก่า มีทางจะเข้และกลอนเพลงแบบเก่าโบราณ ฟังแปลกหูไปอีกแบบ ท่านมีลูกศิษย์ที่มีชื่อเสียงมากคือ ครูแสวง อภัยวงศ์ และครูแอบ ยุวณวิช ทั้งครูระดี วิเศษสุรการ ก็เคยเป็นศิษย์ท่านตอนที่ท่านสอนอยู่ที่สโมสรของกระทรวงกลาโหม
4. ครูจ่าง แสงดาวเด่น เป็นศิษย์ของครูหลวงว่องจะเข้รับ ติดจะเข้หนัก และลงไม้ดีดลึก ทำให้เสียงจะเข้แน่นหนัก อยู่ในสมัยรัชกาลที่ 6 เช่นกัน ท่านเสียชีวิตด้วยวัณโรคปอด (ซึ่งโบราณเข้าใจกันว่าติดจะเข้มาก ๆ จะทำให้เป็นวัณโรคปอด) ลูกศิษย์ของท่านที่มีชื่อเสียงมากและมีวิธีดีดใกล้เคียงกับท่านคือครูระดี วิเศษสุรการ
5. ครูแสวง อภัยวงศ์ เป็นศิษย์ของครูสังวาลย์โดยตรง และได้ต่อเพลงเพิ่มเติมจากครูฟุ้ง ศรีวิจารณ์ และคุณครูหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) เป็นครูจะเข้ที่มีไหวพริบและติดจะเข้ได้ไหว่มาก มีทางเพลงที่พิสดารไพเราะ และโลดโผน ท่านเป็นคนที่มุ่งมั่นพยายามในการฝึกซ้อม โดยคุณครูนิภา อภัยวงศ์ ภรรยาของท่านเล่าให้ฟังว่า ครูแสวงจะไล่จะเข้ทุกเช้าโดยจุดเทียนไว้ ถ้าเทียนยังไม่หมด 2 อดุลี ท่านจะไม่เลิกดีดเด็ดขาด ท่านมีลูกศิษย์ที่สำคัญคือ ครูระดี วิเศษสุรการ
6. ครูแอบ ยุวณวิช เป็นศิษย์ของครูสังวาลย์ กุลวัลกี และได้ต่อเพลงเพิ่มเติมจากครูจางวางทั่ว พาทยโกศล ขุนเจริญดนตรีการ และครูเฉลิม บัวทั้ง ท่านเป็นคนติดจะเข้ที่ไหวและมีทางเพลงโบราณนำฟัง ลูกศิษย์ส่วนใหญ่ของท่านจะเคยเรียนที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เพราะท่านเคยเป็นครูสอนอยู่ที่นั่นจนตลอดชีวิตของท่าน
7. ครูระดี วิเศษสุรการ เป็นศิษย์ของครูสังวาลย์ กุลวัลกี ครูซุ่ม กมลวาทีน ครูจ่าง แสงดาวเด่น และครูแสวง อภัยวงศ์ ท่านเป็นคนจะเข้ที่มีลีลาติดจะเข้เป็นของตนเอง คือ ติดจะเข้ได้รวดเร็วอย่างครูแสวง แต่มีความหนักแน่นและชัดเจนอย่างครูจ่าง ทั้งยังมีความหวานแบบครูซุ่ม ลูกศิษย์ของท่านส่วนมากเป็นนิสิต นักศึกษา ตามสถาบันต่าง ๆ (ถึงแก่กรรมแล้ว)
8. ครูทองดี สุจริตกุล เป็นศิษย์ของครูซุ่ม กมลวาทีน และพระสรเพลงสรวงติดจะเข้ได้ไพเราะนิ่มนวล มีความหวาน และกรอไม้ดีดได้ละเอียด ปัจจุบันท่านเป็นข้าราชการบำนาญของกรมศิลปากร ลูกศิษย์ของท่านส่วนมากจึงเป็นนักเรียนของวิทยาลัยนาฏศิลป์

สายรอง

1. ครูละเมียด จิตตะเสวี เป็นคนซอฮู้ แต่มีความรู้รอบตัว และสามารถดีดจะเข้ได้อย่างไพเราะน่าเสียงจะเข้หนักแน่น แต่หวาน ท่านสมรสกับขุนสนธิบรรเลงการ (จง จิตตะเสวี) น้องชายของพระยาภูมิเสวิน (จิตร จิตตะเสวี) ได้เป็นนางสนธิบรรเลงการ ท่านมีลูกศิษย์ส่วนมากอยู่ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่านเคยอัดแผ่นเสียงไว้หลายแผ่น ทั้งเพลงหมู่และเพลงเดี่ยว ซึ่งปัจจุบันจะหาใครดีดจะเข้ไพเราะเหมือนท่านนั้นได้ยากมาก

2. ครูทิพย์ ปิยะมาน ก็เป็นครูจะเข้ที่มีความสามารถรอบตัว เป็นทั้งร้องและเครื่อง มีวงดนตรีของท่านเอง ดีดจะเข้ได้ไพเราะ มีลูกศิษย์ส่วนใหญ่อยู่ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพราะท่านเคยสอนดนตรีอยู่ที่นั่น

3. ครูประคอง ประไพลักษณ์ เป็นคนดีดจะเข้ได้ไหว ไม่ทราบว่าเป็นศิษย์ผู้ใด แต่เคยอัดแผ่นเสียงครั้งไว้หลายเพลง เช่น กราวใน ลาวแพน จีนขิมเล็ก โปยกังเหล้ง ท่านเคยรับราชการอยู่กับครูระดี วิเศษสุรการ ที่กรมประชาสัมพันธ์

4. ครูประคอง พุ่มทองสุข (เปลี่ยนชื่อเป็นครูนิภา อภัยวงศ์) เป็นนักร้องและนักสีซอที่มีชื่อเสียง ทั้งยังดีดจะเข้ได้ดีหาตัวจับยาก ท่านเคยอยู่ในวังของพระสุจริตสุตดา และเป็นหัวหน้าวงดนตรีนารีศรีสมุทรของพระสุจริตสุตดาด้วย ท่านเป็นบุตรของครูหรั่ง พุ่มทองสุข ครูดนตรี ซึ่งมีชื่อเสียงมากในสมัยนั้น ครูนิภามีกลอนเพลงที่แปลกไปกว่าครูท่านอื่น แต่มีความไพเราะ ทั้งยังดีดจะเข้ได้นุ่มนวล และคิดทางเพลงได้เป็นอย่างดี ท่านสมรสกับครูแสวง อภัยวงศ์ ซึ่งเป็นนักร้องที่หาตัวจับยากเช่นกัน ทำให้ทางเพลงของครูนิภาหลากหลาย ท่านมีลูกศิษย์ลูกหามากมาย โดยเฉพาะนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่ท่านเคยสอนอยู่ปัจจุบันท่านยังมีวงดนตรีของตัวเอง บรรเลงตามที่ตั้งใจไว้ คือ วง “ส. สร้างศิลป์”

5. ครูบรรเลง สาคริก (นางมหาเทพกษัตริย์สมุห) เป็นบุตรของท่านครูหลวงประดิษฐ์ไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) และยังเป็นศิษย์ของบิดาท่านด้วย ท่านได้ทางจะเข้ทั้งทางเดี่ยวและทางหมู่มาจากบิดาของท่าน ท่านเป็นทั้งนักร้องและนักดนตรี จึงทำให้เป็นผู้มีความรู้กว้างขวางมากทางด้านดนตรี

ทั้งหมดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในอดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งยังมีชีวิตอยู่เพียง 1 ท่าน คือ ครูทองดี สุจริตกุล

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาประวัติและผลงานของครูแอบ ยูวนวนนิช ซึ่งท่านเป็นนักดีดจะเข้ที่มีชื่อเสียง ฝีมือการบรรเลงจะเข้ของท่านเป็นที่ยอมรับ จากบุคคลที่มีความรักและชื่นชอบดนตรีไทย โดยเฉพาะจะเข้ นักดนตรีที่เคยสัมผัส และเคยได้ฟังฝีมือการดีดจะเข้ของครู ทั้งรุ่นเก่า รุ่นใหม่ ต่างมีความชื่นชอบทางเพลงในทำนองเดี่ยวของครู แม้แต่ปัจจุบันลูกศิษย์ของท่านเองได้นำเพลงเดี่ยวที่ได้การถ่ายทอดจากครูแอบ ยูวนวนนิช มาเผยแพร่ โดยการบันทึกเทป จนเป็นที่รู้จักและชื่นชอบกันโดยทั่วไป แต่ก็มีส่วนน้อยที่ทราบประวัติ และที่มาของเพลงเดี่ยวแต่ละเพลงที่ถ่ายทอดไว้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเพลงเดี่ยวจะเข้ของครูแอบ ยูวนวนนิช ซึ่งครูแอบ ยูวนวนนิช ได้รับถ่ายทอดจากครูเพลงโบราณไว้หลายท่านด้วยกัน เช่น เพลงแขกมอญจากคุณพ่อเจริญ เพลงนกขมิ้น เพลงลาวแพน เพลงพญาโศก จากครูสังวาลย์ กุลวัลย์ เพลงเชิดนอก เพลงกราวใน จากครูดาบเจริญ เพลงสดสงวน จากจางวางทั่ว พาทยโกศล เพลงนางครวญ จากครูเฉลิม บัวทั้ง เพลงแขกจิ้ง จากครูหลวงชาญ เชิงระนาด เพลงจีนขิมใหญ่ จากขุนสนธิบรรเลงการ และเพลงมุล่ง จากครูละเมียด จิตตะเสวี ซึ่งเป็นเพื่อนกันมาตั้งแต่สมัยยังเป็นเด็ก เพลงเดี่ยวจะเข้ ทั้งหมดที่กล่าวมานี้ มีความไพเราะ ความเป็นเอกลักษณ์ มีการประดิษฐ์ทำนอง บรรจุกลวิธีการบรรเลงซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของจะเข้ เช่น การสะบัด 2 เสียง การขยี้ การดำเนินทำนองที่สละสลวยรวมถึงการใช้สายลวด ซึ่งท่านเป็นผู้มีความสามารถมากในบรรเลงจะเข้ ทำให้บทเพลงมีความไพเราะน่าฟัง รวมทั้งมีเอกลักษณ์ในทำนองทางเดี่ยวจะเข้

จากที่กล่าวมาแล้วนั้นผู้ศึกษาค้นคว้ามีความสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์เพลงเดี่ยวจะเข้ของ ครูแอบ ยูวณวิช ซึ่งได้รับการถ่ายทอดจากครูโบราณ จำนวน 3 เพลงคือ เพลงสุดสงวน เพลงนางครวญ เพลงแขกมอญ ซึ่งในปัจจุบันเพลงเดี่ยวทางจะเข้เหล่านั้นได้สืบทอดสู่ลูกศิษย์ของท่านในวงจำกัด การศึกษาครั้งนี้จึงเป็นการอนุรักษ์เพลงเดี่ยวจะเข้ของครูไว้อีกทางหนึ่ง โดยมีจุดมุ่งหมายของการศึกษาดังนี้

จุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาชีวประวัติ ของครูแอบ ยูวณวิช
2. เพื่อบันทึกโน้ตเพลงเดี่ยวจะเข้สำเนียงมอญเป็นโน้ตไทยและโน้ตสากล 3 เพลง
 - 2.1 เพลงสุดสงวน
 - 2.2 เพลงนางครวญ
 - 2.3 เพลงแขกมอญ
3. เพื่อวิเคราะห์เพลงเดี่ยวจะเข้สำเนียงมอญ 3 เพลง ได้แก่
 - 3.1 เพลงสุดสงวน
 - 3.2 เพลงนางครวญ
 - 3.3 เพลงแขกมอญ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ทราบประวัติของครูแอบ ยูวณวิช ซึ่งเป็นครูจะเข้และนักดีดจะเข้ฝีมือเยี่ยม มีทางเพลงเดี่ยวที่เป็นเอกลักษณ์ ท่านเป็นศิษย์ครูจะเข้ และครูดนตรีไทยที่มีชื่อเสียงเช่น ครูเจริญ ขุนเจริญดนตรีการ ครูสังวาลย์ กุลวัลย์ ครูจางวางทั่ว พาทยโกศล ครูเฉลิม บัวทั้ง
2. การศึกษาวิเคราะห์เพลงเดี่ยวจะเข้สำเนียงมอญ สุดสงวน นางครวญ แขกมอญ จะทำให้ทราบถึงโครงสร้างของเพลง รวมทั้งเทคนิคการบรรเลงจะเข้แบบต่างๆ การศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการศึกษาทฤษฎีและปฏิบัติต่อไป
3. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นแหล่งข้อมูลในการศึกษาประวัติครูแอบ ยูวณวิช และเพลงเดี่ยวจะเข้สำเนียงมอญซึ่งได้ถ่ายทอดไว้
4. การศึกษารวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับครูแอบ ยูวณวิช และเพลงเดี่ยวจะเข้สำเนียงมอญทั้ง 3 เพลงที่ครูได้ถ่ายทอดไว้เป็นการอนุรักษ์ทางเดี่ยวจะเข้ในรูปแบบของเอกสารที่ยังไม่มีการบันทึกเผยแพร่ไว้ที่ใดมาก่อน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ศึกษาประวัติของครูแอบ ยูวณวิช
2. ศึกษาวิเคราะห์เพลงเดี่ยวจะเข้สำเนียงมอญ 3 เพลงคือ เพลงสุดสงวน เพลงนางครวญ และเพลงแขกมอญ เฉพาะอัตราจังหวะ 3 ชั้น
3. การวิเคราะห์เพลงเดี่ยวจะเข้สำเนียงมอญ มุ่งวิเคราะห์ทำนองเพลงเดี่ยวจะเข้และเทคนิคการบรรเลงจะเข้ทั้งสามเพลงและความสัมพันธ์ของทำนองหลักกับทำนองเพลงเดี่ยวจะเข้

4. ศึกษาความเป็นลักษณะเฉพาะของทางเพลงเดี่ยวจะเข้สำเนียงมอญทั้ง 3 เพลง ที่เป็นผลงานการถ่ายทอดของครูแอบ ยุวนวณิช
5. ทำนองของเพลงเดี่ยวจะเข้สำเนียงมอญทั้ง 3 เพลง ที่นำมาศึกษาวิเคราะห์ เป็นทำนองที่บรรเลงโดยครูแอบ ยุวนวณิช

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลของการศึกษาค้นคว้า คาดว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ดังนี้

1. เป็นประโยชน์ต่อวงการดนตรีไทย ซึ่งจะได้มีการบันทึกเพลงเดี่ยวที่ ครูแอบ ยุวนวณิช ได้เป็นผู้ถ่ายทอดไว้เป็นโน้ตไทยและโน้ตสากล
2. เป็นแนวทางการศึกษาชีวประวัติครูดนตรีท่านอื่นที่ยังไม่ได้มีการศึกษานักไว้อย่างชัดเจนต่อไป
3. การวิเคราะห์เพลงเดี่ยวจะเข้สำเนียงมอญจะเป็นแนวทางสำหรับการวิเคราะห์เพลงไทยในแง่มุมอื่นๆต่อไป
4. เพลงเดี่ยวจะเข้สำเนียงมอญ 3 เพลง คือ สุดสงวน นางครวญ แขกมอญ ของครูแอบ ยุวนวณิช เป็นประโยชน์ในการฝึกภาคปฏิบัติต่อไป
5. เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประวัติของครูแอบ ยุวนวณิช
6. เป็นการอนุรักษ์และเผยแพร่ผลงานการถ่ายทอดเพลงเดี่ยวจะเข้สำเนียงมอญของครูแอบ ยุวนวณิช ให้เป็นที่แพร่หลายต่อสาธารณชนอย่างกว้างขวาง

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ศึกษาประวัติและวิเคราะห์เพลงเดี่ยวจะเข้สำเนียงมอญ จำนวน 3 เพลง ได้แก่ เพลงสุดสงวน เพลงนางครวญ และเพลงแขกมอญ ในอัตราจังหวะสามชั้น
2. ทางเพลงที่นำมาศึกษาวิเคราะห์ในครั้งนี้เป็นทางเดี่ยวจะเข้สำเนียงมอญทั้ง 3 เพลงนี้ เป็นทางที่ครูแอบ ยุวนวณิช ได้รับการถ่ายทอดจากครูดนตรี ดังนี้
 - 2.1 เพลงสุดสงวน เป็นทางของ ท่านครูจางวางท้าว พาทยโกศล
 - 2.2 เพลงนางครวญ เป็นทางของครูเฉลิม บัวท้ง
 - 2.3 เพลงแขกมอญ เป็นทางจางวางอ้อย
3. ศึกษาเพลงเดี่ยวจะเข้สำเนียงมอญทั้ง 3 เพลง สุดสงวน นางครวญ แขกมอญเป็นผลงานการถ่ายทอดของครูแอบ ยุวนวณิช
4. ทำนองเพลงเดี่ยวจะเข้สำเนียงมอญ ที่นำมาวิเคราะห์ในครั้งนี้เป็นทำนองที่ได้จากบันทึกเสียงของครูแอบ ยุวนวณิช
5. ทำนองฆ้องวงใหญ่ เพลงสุดสงวน เพลงนางครวญ และเพลงแขกมอญ ที่นำมาศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบในครั้งนี้ เป็นทำนองที่บรรเลงโดยครูสมชาย ดุริยะประณีต ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญในดนตรีไทย เป็นที่ยอมรับในวงการดนตรีไทย บรรเลงทำนองฆ้องวงใหญ่
6. การบันทึกโน้ตเพลงเดี่ยวจะเข้สำเนียงมอญทั้ง 3 เพลงนี้ จะบันทึกเป็นโน้ตไทย ซึ่งจะให้นำเสนอในการวิเคราะห์เพลงเป็นสำคัญ และโน้ตสากลจะแสดงไว้ในภาคผนวกตัวอักษร สำหรับบันทึกโน้ตไทย ใช้ ด ร ม ฟ ช ล ท อยู่ในตาราง 3 แถว แถวบนสุดคือ สายเอก แถวกลางคือ สายทุ้มหรือสายกลาง แถวล่างคือ สายลวด ซึ่งเป็นลักษณะที่สามารถแสดง

ตำแหน่งของเสียงจะเข้าได้อย่างชัดเจน และเป็นรูปแบบที่นิยมกันแบบหนึ่ง โดยเรียงตัวอักษรตามเสียงแต่ละสายของจะเข้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

สายเปล่า

สายเอก ด

สายทุ้ม ข

สายลวด ต

สำหรับเพลงสุตสงวน และเพลงแขกมอญ

สายเอก	ร	ม	ฟ	ข	ล	ท	ด	ร	ม	ฟ	ข
สายทุ้ม	ล	ท	ด	ร	ม	ฟ	ข	ล	ท	ด	ร
สายลวด	ร	ม	ฟ	ข	ล	ท	ด	ร	ม	ฟ	ข
นมที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

สำหรับเพลงนางครวญ

สายเอก	ร	ม	ฟ	ข	ล	ท	ด	ร	ม	ฟ	ข	ล
สายทุ้ม	ล	ท	ด	ร	ม	ฟ	ข	ล	ท	ด	ร	ม
สายลวด	ร	ม	ฟ	ข	ล	ท	ด	ร	ม	ฟ	ข	ล
นมที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

4. ลักษณะของตาราง 1 ชุด มี 3 แถว ในการอ่านให้อ่านควบไปพร้อมกันทั้ง 3 แถว

5. สัญลักษณ์ที่ใช้ประกอบการบันทึกโน้ต ดังนี้ หมายถึง การสะบัด เช่น

ฟ ด ฟ ร	ฟ ทด ร ด	ร ลทด ท	ด ฟลข ข	ฟ ร ฟ ด	ร ดล ดล ข	ด ล ด ข	ลข ฟขฟ ร
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

6. การบันทึกโน้ตสากล จะบันทึกด้วยบรรทัดห้าเส้น อัตราจังหวะ 2/4 จำนวน 2 ชุดคือ

ชุดที่ 1 ใช้กับสายเอกและสายทุ้มในกุญแจประจำหลักซอล โน้ตที่มี 2 อยู่ด้านล่าง ใช้ปฏิบัติกับสายทุ้มหรือสายกลางของจะเข้

ชุดที่ 2 ใช้กับสายลวด ใน กุญแจประจำหลัก ฟา ตามตัวอย่างดังนี้

นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

นิยามศัพท์ผู้ศึกษาค้นคว้าได้จัดรวบรวมศัพท์เป็นหมวดหมู่ที่เกี่ยวข้องเพื่อความเข้าใจยิ่งขึ้น ดังนี้

นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีและวิเคราะห์

นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการบรรเลงจะเข้

นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีและวิเคราะห์

เก็บ ได้แก่ การบรรเลงที่เพิ่มเติมเสียงสอดแทรกให้มีพยางค์ถี่ขึ้นกว่าเนื้อเพลง
ธรรมดาถ้าจะเขียนเป็นโน้ตสากลในจังหวะ 2/4 ก็จะเป็นจังหวะละ 4 ตัว ห้องละ
8 ตัว (ขเบ็ด 2 ชั้น ทั้ง 8 ตัว)

ขยี้ เป็นการบรรเลงที่เพิ่มเติมเสียงแทรกแซงให้มีพยางค์ถี่ขึ้นไปจาก “เก็บ” อีก 1
เท่า ถ้าจะเขียนเป็นโน้ตสากลในจังหวะ 2/4 ก็จะเป็นจังหวะละ 8 ตัว ห้องละ 16
ตัว (ขเบ็ด 3 ชั้น ทั้ง 16 ตัว)

คู่ หมายถึง 2 เสียง และเสียงทั้ง 2 นี้อาจบรรเลงให้ดังพร้อมกันก็ได้ หรือดังคนละ
ทีก็ได้เสียงทั้ง 2 นี้ห่างกันเท่าใดก็เรียกว่าคู่เท่านั้น แต่การนับจะต้องนับเสียงที่
ดังทั้ง 2 รวมอยู่ด้วย สมมุติว่าเสียงหนึ่งอยู่ที่ โด อีกเสียงหนึ่งอยู่ที่ ซอล การนับ
ก็ต้องนับ 1 โด , 2 เร, 3 มี, 4 ฟา และ 5 ซอล คู่เช่นนี้ก็ต้องเรียกว่า “คู่ 5”

เดี่ยว หมายถึง วิธีบรรเลงของเครื่องดนตรีเพียงคนเดียว แต่อาจมีเครื่องประกอบ
จังหวะได้ การบรรเลงเดี่ยวมีความประสงค์ 3 อย่าง คือ
เพื่ออดทาง คือ วิธีดำเนินทำนองของเครื่องดนตรีชนิดนั้นจะต้องเป็นทางพิเศษ
มีลูกเล่นและวิธีบรรเลงต่าง ๆ
เพื่ออดความแม่นยำ
เพื่ออดฝีมือ

ท่อน คือกำหนดส่วนใหญ่ส่วนหนึ่ง ๆ ซึ่งแบ่งออกจากเพลง
อธิบาย : โดยปรกติเมื่อบรรเลงเพลงใดก็ตาม หากจบท่อนหนึ่ง ๆ แล้วมักจะ
กลับต้นบรรเลงซ้ำท่อนนั้นอีกครั้งหนึ่ง ที่กล่าวนี้มีไว้ว่าเพลงทุกเพลงจะต้องมี
หลาย ๆ ท่อนเสมอไป บางเพลงอาจมีท่อนเดียวจบ หรือมี 2 ท่อน หรือหลาย ๆ
ท่อน จึงจบก็ได้

ทาง คำนี้มีความหมายแยกได้เป็น 3 ประการ คือ
หมายถึงวิธีดำเนินทำนองโดยเฉพาะของเครื่องดนตรีแต่ละอย่าง เช่น ทาง
ระนาดเอก ทางระนาดทุ้ม และทางซอ ซึ่งแต่ละอย่างต่างก็มีวิธีดำเนินทำนอง
ของตนแตกต่างกัน

หมายถึงวิธีดำเนินทำนองของเพลงที่ประดิษฐ์ขึ้นโดยเฉพาะ เช่น ทางของครู ก.
ครู ข. หรือทางเดี่ยวและทางหมู่ ซึ่งแม้จะบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีอย่างเดียวกัน
ก็ดำเนินทำนองไม่เหมือนกัน

หมายถึงระดับเสียงของเพลงที่บรรเลง (Key) ซึ่งกำหนดชื่อเรียกเป็นที่หมายรู้
กันทุก ๆ เสียง เช่น ทางเพียงออล่าง ทางใน

ทำนอง	คือเสียงสูง ๆ ต่ำ ๆ ซึ่งสลับสับสนกัน จะมีความสั้นยาวเบาแรงอย่างไร ก็แล้วแต่ความประสงค์ของผู้แต่ง
ทำนองหลัก	(ทางฆ้อง) หมายถึง ทำนองเพลงที่บรรเลงโดยฆ้องวงใหญ่ ซึ่งมีวิธีการบรรเลงโดยยึดเนื้อหาเพลงเป็นหลักในการบรรเลง จากนั้นผู้แต่งเพลงหรือผู้บรรเลงก็แปรทางฆ้องหรือทำนองหลักให้เป็นทางบรรเลง
บันไดเสียง	บันไดเสียงของดนตรีไทยคือบันไดเสียงซึ่งมีโครงสร้างของเสียงสำคัญหรือเสียงหลัก 5 เสียง และมีเสียงรอง 2 เสียง ตามผังด้านล่าง

1	2	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

เสียงขั้นที่ 1 2 3 5 และ 6 เป็นเสียงหลัก เสียงขั้นที่ 4 และ 7 เป็นเสียงรอง เสียงแต่ละเสียงจากขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 7 มีความห่างของระดับเสียงเท่ากัน เสียงที่สูงขึ้นไปต่อจากขั้นที่ 7 นั้น เป็นเสียงเดียวกับขั้นที่ 1 นั้นเอง แต่มีระดับเสียงสูงกว่าเป็นคู่ 8 ในที่นี้คือบันไดเสียงตามลักษณะบทเพลง ซึ่งมีบันไดเสียงหลักต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

บันไดเสียง “โด” คือ บทเพลงที่ใช้โน้ต ด ร ม ช ล เป็นโน้ตหลักและใช้โน้ต ฟ ท เป็นโน้ตรอง เขียนเป็นภาษาสากล คือ Do scale

บันไดเสียง “เร” คือ บทเพลงที่ใช้โน้ต ร ม ฟ ล ท เป็นโน้ตหลัก และใช้โน้ต ช ด เป็นโน้ตรอง เขียนเป็นภาษาสากล คือ Re scale

บันไดเสียง “ฟา” คือ บทเพลงที่ใช้โน้ต ฟ ช ล ด ร เป็นโน้ตหลัก และใช้โน้ต ท ม เป็นโน้ตรอง เขียนเป็นภาษาสากล คือ Fa scale

บันไดเสียง “ซอล” คือ บทเพลงที่ใช้โน้ต ช ล ท ร ม เป็นโน้ตหลัก และใช้โน้ต ด ฟ เป็นโน้ตรอง เขียนเป็นภาษาสากล คือ Sol scale

บันไดเสียง “ที” คือ บทเพลงที่ใช้โน้ต ท ด ร ฟ ช เป็นโน้ตหลัก และใช้โน้ต ม ล เป็นโน้ตรอง เขียนเป็นภาษาสากล คือ Si scale

เท่า	บางทีก็เรียกว่า “ลูกเท่า” เป็นทำนองเพลงพิเศษตอนหนึ่ง ซึ่งไม่มีความหมายในตัวอย่างใด หากแต่มีความประสงค์อยู่อย่างเดียวเพียงให้ทำนองนั้นยืนอยู่ ณ เสียงใดเสียงหนึ่งแต่เพียงเสียงเดียว เท่าหรือลูกเท่านี้จะต้องอยู่ในกำหนดบังคับของจังหวะหน้าทับ โดยมีความยาวเพียงครึ่งจังหวะหน้าทับเท่านั้น (นอกจากในเพลงเรื่องบางเพลง เท่าอาจยาวเป็นพิเศษถึงเต็มจังหวะก็ได้) และโดยปกติมีแทรกอยู่ในเพลงประเภทหน้าทับปรบไ้ประโยชน์ของ “เท่า” นี้ มีไว้เพื่อใช้แทรกในระหว่างประโยควรรคตอนของทำนองเพลง เพื่อเชื่อมให้ประโยคหรือวรรคตอนของเพลงติดต่อกันสนิทสนม หรือเพิ่มให้ครบถ้วนจังหวะหน้าทับหน้าเทียบได้กับคำสำนวนที่ใช้ในอักษรศาสตร์
------	--

ประโยคเพลง	หมายถึง ทำนองที่ผู้แต่งต้องการให้ความรู้สึกว่าจะจบ อาจหมายถึงจบประโยคหรือจบท่อนก็ได้ (ถ้าเป็นประโยคสุดท้ายของเพลง) เพลงหนึ่ง ๆ อาจประกอบด้วยหลาย ๆ วรรค หลาย ๆ ประโยค หรือบางทีก็ประโยคเดียว ซึ่งมีความ
------------	---

สมบูรณ์ของท่วงทำนองอยู่ในตัว ในที่นี้สองวรรคเพลงรวมกันเท่ากับหนึ่งประโยคเพลง หรือเขียนเป็นโน้ตไทยได้ 8 ห้องเพลง (1 บรรทัด) ดังนี้

- - - ฟ	- ช ช ช	- - - ล	- ช ช ช	- ท - ด	- ร - ท	- - รี้ ด	ท ด - รี้
---------	---------	---------	---------	---------	---------	-----------	-----------

เพลง	หมายถึง ทำนองที่ได้ประดิษฐ์ขึ้นโดยมีส่วนสัด มีจังหวะ วรรคตอน และสัมผัสถูกต้องตามกฎหมายเกณฑ์ของดุริยางคศิลป์ ซึ่งแบบแผนของเพลงไทยที่มีแต่โบราณนั้น เพลงหนึ่งจะมีจังหวะ กี่ท่อน ไม่บังคับ แต่โดยทั่วๆ ไป ท่อนหนึ่ง ๆ มักจะมีไม่น้อยกว่า 2 จังหวะ (หน้าทับ)
เพลงเดี่ยว	หมายถึง เพลงที่สร้างขึ้นเพื่อบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีเพียงชิ้นเดียวหรือประเภทเดียว โดยคิดสร้างทำนองไว้เฉพาะ เพื่อเน้นความสามารถในการบรรเลงของนักดนตรีเป็นสำคัญ อาทิ เพลงเดี่ยวสารถิ เพลงเดี่ยวพญาโศก เพลงเดี่ยวแขกมอญ และเพลงเดี่ยวกราวโน เป็นต้น
เพลงภาษา	เพลงไทยเดิมที่ผู้แต่งเลียนสำเนียงเพลงของชาติต่างๆ เพลงภาษามักมีชื่อตามสำเนียงภาษานั้นในชื่อเพลงด้วย เช่น ลาวดวงเดือน จีนรำพัด เขมรพายุเรือ บางทีก็ไม่มีชื่อของสำเนียงนั้น เช่น เพลงสุดสงวน เป็นเพลงที่มีสำเนียงมอญ
เพลงมอญ	หมายถึงเพลงไทยสำเนียงมอญ ที่มีทั้งคำว่า “มอญ” นำหน้า เช่น มอญชมจันทร์ มอญดูดาว เป็นต้น และเพลงที่ไม่มีคำว่า “มอญ” นำหน้า เช่น นางครวญ สุดสงวน เป็นต้น
ลัก	หรือ “ลักจังหวะ” หมายถึง การร้องหรือบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีทั้งเครื่องทำทำนองและเครื่องประกอบจังหวะ ซึ่งดำเนินไปโดยไม่ตรงกับจังหวะ เสียงที่หนักหรือน้ำจะลงตรงจังหวะก็ทำให้ตกลงในที่อื่นซึ่งไม่ตรงจังหวะ แต่การกระทำนี้เป็นการกระทำโดยเจตนา เพื่อที่จะให้เกิดความไพเราะหรือเร้าอารมณ์ไปอีกทางหนึ่ง
ลูกตก	คือ เสียงสำคัญของวรรคเพลงซึ่งเป็นเสียงสุดท้ายของวรรคเพลงนั่นเอง ในที่นี้ตัวโน้ตที่มีเครื่องหมายวงกลมล้อมรอบจะเป็นเสียงลูกตกของวรรคเพลง

- - - ช	- ล ล ล	- - - ด	- ล ล ล	- ช ช ช	- ล - ช	- - - ม	- ม - ม
- ล ช ม	ช ม ร ด	ด ด ร	ร ร - ม	- ช - ล	- ช - ม	ม ม - ร	ร ร - ด

ลีลา ได้แก่ ส่วนสัดและลักษณะความเคลื่อนไหวของการดำเนินทำนอง อันส่วนสัดและลักษณะของความเคลื่อนไหวที่ดำเนินไปนั้น ย่อมมีแก่ศิลป์ทุก ๆ แขนง แต่ในที่นี้เป็นเรื่องของการร้องเพลงและบรรเลงดนตรี จึงกำหนดของคำว่า “ลีลา” หมายถึงส่วนสัดและลักษณะความเคลื่อนไหวของการดำเนินทำนองและสำเนา อันส่วนสัดความเคลื่อนไหวการดำเนินทำนองและสำเนาของเพลงนั้นย่อมดำเนินไปโดยลักษณะต่าง ๆ กัน ซึ่งจะสังเกตได้จากเสียงสูงต่ำและสั้นยาว

เบาแรงที่ผู้แต่งหรือผู้บรรเลงได้ประดิษฐ์เรียบเรียงขึ้น เมื่อเวลาทำนองเพลงดำเนินไป เราอาจคิดเปรียบเทียบวาดเป็นรูปร่างขึ้นในความรู้สึกได้ ถ้าทำนองเรียบ ๆ พื้น ๆ ก็เป็นเสมือนเส้นตรง ถ้ามีการเคลื่อนไหวให้ทำนองพลิกแพลงออกไปก็อาจคล้ายคลึงกับรูปเส้นคดไปคดมา

วรรคเพลง

หมายถึง การแบ่งทำนองออกเป็นช่วง ๆ โดยทำนองเพลงแต่ละช่วงมีความสมบูรณ์ ในที่นี้วรรคเพลงมีความยาวเท่ากับ 4 จังหวะเคาะ หรือเท่ากับ 4 ห้องโน้ตไทย ทั้งนี้ยึดเกณฑ์การบรรเลงเพลงไทยประเภททางพื้นหรือเพลงที่บรรเลง "เก็บ" เท่านั้น เครื่องดนตรีประเภทดำเนินทำนอง จะบรรเลงโน้ตเสียงเดียวกันทุก ๆ 4 ห้องเพลง เมื่อบันทึกเพลงไทยเป็นโน้ตไทยที่มีบรรทัดละ 8 ห้องแล้วในแต่ละบรรทัดจึงมี 2 วรรค ดังนี้

วรรคหน้า

วรรคหลัง

- ม ม ม	- ร - ด	ด ด - ช	ช ช - ล	- ล - ช	ช ช - ล	ล ล - ด	ด ด - ร

สองชั้น

เป็นคำกำหนดอัตราของหน้าทับและเพลง ซึ่งมีประโยคและจังหวะหน้าทับขนาดปานกลาง มีความยาวมากกว่าอัตราชั้นเดียวอีกเท่าตัว ถ้าจะเทียบกับโน้ตสากล ในจังหวะหน้าทับหนึ่ง ๆ หากเป็นประเภทสองไม้ จะมีความยาวเท่ากับ 2 ห้องของจังหวะ 2/4 และถ้าเป็นประเภทปรบไกว ก็มีความยาวเท่ากับ 4 ห้องของจังหวะ 2/4

สามชั้น

เป็นคำกำหนดอัตราของหน้าทับและเพลง ซึ่งมีประโยคและจังหวะหน้าทับค่อนข้างยาว ทุก ๆ ประโยคและจังหวะหน้าทับมีความยาวกว่าอัตรา 2 ชั้นอีกเท่าตัว (4 เท่าของชั้นเดียว) ถ้าจะเทียบกับโน้ตสากล ในจังหวะหน้าทับหนึ่ง ๆ หากเป็นประเภทสองไม้ จะมีความยาวเท่ากับ 4 ห้องของ 2/4 และถ้าเป็นประเภทปรบไกว ก็มีความยาวเท่ากับ 8 ห้อง ของ 2/4

สำเนียง

หมายถึง กระแสของทำนองเพลงที่ได้ประดิษฐ์ขึ้น กระทำให้บังเกิดความรู้สึกและทราบได้ว่าเป็นเพลงจำพวกใด ชนิดใด และภาษาใดคำพ้องเพยที่ว่า "สำเนียงบอกภาษา" หมายถึง สิ่งที่เราได้รับความรู้สึกจากเสียงพูดของคน ซึ่งมีสำเนียงต่าง ๆ กัน ทำให้เราทราบได้ว่าผู้พูดนั้นเป็นภาษาอะไร หรือชาวเมืองไหน และสำเนียงที่เราได้รับจากการฟังเสียงของทำนองเพลงดนตรี ก็สามารถทำให้ทราบได้ว่าเป็นเพลงจำพวกใด ชนิดใดและภาษาใดได้เช่นเดียวกัน

เสียง

สิ่งที่เกิดขึ้นด้วยความสั่นสะเทือน ซึ่งจะรู้สึกได้ในทางโสตประสาท ความสั่นสะเทือนเป็นช่วงยาวหรือห่างก็เป็นเสียงต่ำ ถ้าความสั่นสะเทือนเป็นช่วงสั้นหรือถี่ก็เป็นเสียงสูง ยิ่งถี่มากเท่าใด เสียงก็สูงมากเท่านั้น มาตรฐานเสียงเรียงลำดับของดนตรีไทยในช่วงคู่ 8 หนึ่ง (Octave) แบ่งออกเป็น 7 เสียง มีส่วนห่างเท่า ๆ กันทุก ๆ เสียง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารตำราทางวิชาการ

จริยา สันติสวัสดิ์ (2521) ได้ทำการบันทึกวิธีการฝึกจะเข้ของ คุณครูทองดี สุจริตกุล โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับการจับและพันไม้ดีด การนั่ง การไล่นิ้ว การกดสายจะเข้ การสะบัดและเทคนิคการบรรเลงจะเข้ นับเป็นหนังสือที่ให้ความรู้ได้เป็นอย่างดี

มนตรี ตราโมท (2523) ในเรื่องของการเล่นเพลงนั้น ได้กล่าวถึง " สิ่งที่ควรสังวร " ไว้ว่า เพลงไทยต่าง ๆ ที่ครูดนตรีไทยได้แต่งขึ้นไว้นั้นมีมากมายหลายแบบ แต่ละแบบมีทำนอง ต่าง ๆ กัน เช่น ทางพื้นทางกรอ และทางลูกล่อขัดจะพบว่าการเล่นทำนองที่เรียกว่าทางพื้นนั้น เป็นทำนองเรียบ ๆ ไม่มีลูกเล่นใด ๆ โดยเคร่งครัดและยังได้กล่าวถึงความเจริญของดนตรีไทย

อุทิศ นาคสวัสดิ์ (2523) ได้กล่าวถึงจะเข้ในภาคพรรณนา มีรายละเอียดเกี่ยวกับคำว่า "จะเข้" "ประวัติของจะเข้ ลักษณะของจะเข้ การเทียบสายจะเข้ และยังได้กล่าวถึงการปฏิบัติ วิธีการใช้ไม้ดีด การกดนมจะเข้ ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ไม้ดีดกับนิ้ว เครื่องหมายต่าง ๆ ที่ใช้กับโน้ตจะเข้ และตัวอย่างโน้ตจะเข้สำหรับฝึก

สุมาลี นิมนานุภาพ (2524) ได้กล่าวและอธิบายถึงความเจริญและการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างของดนตรีไทย ความเป็นแบบแผนของดนตรีไทยในปัจจุบันตลอดถึงสาระสำคัญของเครื่องดนตรีต่าง ๆ ทั้งอดีตและปัจจุบัน

ธนิต อยู่โพธิ์ (2528) กล่าวถึงตำนานเครื่องดนตรีไทย และตำนานการประสมวงมโหรีปีพาทย์ 1 เครื่องสายที่มีวิวัฒนาการสืบมาตามแบบฉบับศิลปะของดนตรีไทยแต่ละยุคสมัย

พูนพิศ อมาตยกุล (2529) ได้ศึกษาดนตรีไทยประเภทเครื่องดีด และรายละเอียดเกี่ยวกับวงเครื่องสายและมโหรีที่เกี่ยวกับจะเข้ ดังนี้ จะเข้ เป็นเครื่องดีดที่วางราบไปตามพื้น เวลาดีดนั่งขวางกับตัวจะเข้ มีสามสาย เสียงไพเราะ และมีเทคนิคการดีดมากมายหลายแบบ ชวนให้เกิดความน่าฟังเป็นอย่างยิ่ง ส่วนมากทำจากไม้ขนุนเดิมใช้เล่นเดี่ยวเพื่่นำมาผสมวงเป็นวงเครื่องสาย ในสมัยรัชกาลที่สองแห่งกรุงรัตนโกสินทร์นี้เองเป็นเครื่องดนตรีที่นิยมเดี่ยวเพลงอวดฝีมือนักดนตรี ปัจจุบันนิยมใช้แพร่หลายมาก เพลงที่นิยมเดี่ยวจะเข้ ได้แก่ เพลงลาวแพน จีนขิมใหญ่ เขมรปี่แก้วทางสักวา กราวโน นกขมิ้น และสุดสงวน เป็นต้น นักดีดจะเข้ฝีมือดีในอดีตที่ถึงแก่กรรมไปแล้วมีหลายท่าน อาทิ พระราชชายาเจ้าดารารัศมี เจ้าบัวชุม ณ เชียงใหม่ เจ้าครูสังวาลย์ กุลวัลย์ หลวงว่องจะเข้รับ นายจ่าง แสงดาวเด่น ครูละเมียด

จิตตเสวี (นางสนธิบรรเลงการ) ครูแสง อภังค์ เป็นต้น ในยุคปัจจุบันก็มีหลายท่าน อาทิ ครูระดี วิเศษสุรการ (ปัจจุบันเสียชีวิตแล้ว) ครูทองดี สุจริตกุล ครูนิภา อภังค์ (ปัจจุบันเสียชีวิตแล้ว) ครูปรกรณ์ รอดช้างเผื่อน ครูสุธารณ์ บัวทั้ง ครูสุวัฒนา แสงทับทิม ฯลฯ

มานพ วิสุทธิแพทย์ (2532 : 15 - 21) กล่าวถึงความรู้พื้นฐานที่ใช้ในการประพันธ์เพลงไทยปรากฏอยู่ในเอกสารประกอบคำสอน อันเป็นหลักสำคัญในการนำมาวิเคราะห์วิจัยครั้งนี้ความว่าการประพันธ์เพลงไทยนั้น จำเป็นต้องเข้าใจหลักการ และลักษณะบางอย่างของดนตรี เพื่อเป็นความรู้พื้นฐานที่จะนำไปสู่การประพันธ์เพลง การทำความเข้าใจถึงหลักการ และลักษณะของดนตรีไทย สามารถนำไปใช้ได้กับการประพันธ์เพลงไทยในระดับต่าง ๆ หลักการเหล่านี้ คือ

บันไดเสียง บันไดเสียงของดนตรีไทย คือ บันไดเสียงที่มีโครงสร้างของสิ่งสำคัญหรือเสียงหลัก 5 เสียง และมีเสียงรอง 2 เสียง ตามแผนผังข้างล่าง

ด ร ม ฟ ช ล ท

เสียงชั้นที่ ด ร ม ช และ ล เป็นเสียงหลัก เสียงชั้นที่ ฟ และ ท เป็นเสียงรอง เสียงแต่ละเสียงจากชั้นที่ 1 ถึง ชั้นที่ 7 มีความห่างของระดับเสียงเท่ากัน เสียงที่สูงขึ้นต่อไปจากชั้นที่ 7 นั้นเป็นเสียงเดียวกับชั้นที่ 1 นั้นเอง แต่มีระดับเสียงสูงกว่าเป็นคู่ 8

วรรคเพลง คือ การบรรเลงทำนองเพลงออกเป็นช่วง ๆ โดยที่ทำนองเพลงแต่ละช่วงมีความหมายสมบูรณ์ ในที่นี้วรรคเพลงที่มีความยาวเท่ากับ 4 จังหวะเคาะ คือเท่ากับ 4 ห้องโน้ตไทย ทั้งนี้ยึดหลักเกณฑ์จากการบรรเลงเพลงไทยประเภททางพื้น หรือเพลงที่บรรเลง " เก็บ " นั้นเครื่องดนตรีที่ทำนองได้จะบรรเลงโน้ตเสียงเดียวกันทุก ๆ 4 ห้องเพลงเมื่อบันทึกเพลงไทยเป็นโน้ตไทยที่มีบรรทัดละ 8 ห้องแล้ว ในแต่ละบรรทัดจึงมี 2 วรรค เช่น เพลงนกขมิ้น 3 ชั้น ท่อนหนึ่ง

ลูกตก คือ เสียงสำคัญของวรรคเพลง ซึ่งเป็นเสียงสุดท้ายของแต่ละวรรค เช่น เพลงนกขมิ้น 3 ชั้น ท่อนหนึ่งมีลูกตก คือ การพัฒนาของระบบโน้ตดนตรีไทย จากสัญญาณแทนเสียงมาสู่สัญลักษณ์แทนเสียง นั้นมักจะเป็นลักษณะการจัดบันทึกส่วนตัว

สัจ ภูเขาทอง (2532) ได้อธิบายเกี่ยวกับทฤษฎีและเกณฑ์ในการเคลื่อนย้ายบันไดเสียง เพลงไทยส่วนมากมักใช้บันไดเสียงเดียวสำหรับการเคลื่อนทำนองเพลง เช่น เพลงเดี่ยว กราวในจะเปลี่ยนบันไดเสียงกันที่ลูกโยน คือ เริ่มต้นก็มีการโยน และได้พูดถึงลักษณะ ของวงและการผสมวงของดนตรีไทย การฝึกดนตรีไทยมีการพัฒนาขึ้นมาจนมีการนำทฤษฎีที่เป็นสากลมาพิจารณาดนตรีไทยตลอดจนระบบเสียงต่าง ๆ นับเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการทำวิจัย

ปัญญา รุ่งเรือง (2533) ได้กล่าวถึงระบบเสียงและมาตราเสียง การประสมวง รูปแบบของเพลงไทย การขับร้องเพลงไทยและดนตรีพื้นเมืองโดยละเอียด และสามารถใช้เป็นข้อมูลและหลักฐานอ้างอิงในการวิจัยได้ดียิ่ง เพราะในอดีตดนตรีไทยมิได้มีการจำกัดทฤษฎี หรือกฎเกณฑ์ให้เข้าใจง่ายเพราะโครงสร้างทางสังคมยังเป็นการบรรเลงตามความเชื่อ

เฉลิมศักดิ์ พิภูลศรี (2538) ได้กล่าวถึงระเบียบกฎเกณฑ์การบันทึกโน้ตไทย โดยอาศัยองค์ประกอบของสัญลักษณ์แทนเสียงคือ

สัญลักษณ์แทนระดับเสียงสูง – ต่ำ

สัญลักษณ์แทนอัตราความสั้น – ยาว ของเสียง

สัญลักษณ์พิเศษ เช่น การหยุดเสียง การสะบัด

ไพพรรณ อินทนิล และคนอื่น ๆ (2538) กล่าวถึงเกณฑ์ในการประเมินการบรรเลงจะเข้า อาทิ ทำนอง บรรเลง ทำจับจะเข้า วิธีการบรรเลง ความแม่นยำของทำนองหลัก ความแม่นยำตามลักษณะการตีจะเข้า แนวการดำเนินทำนองและจังหวะ คุณภาพเสียงและรสมือ การแปรทำนองและขีดความสามารถของสุนทรีย์ในการบรรเลงจะเข้า

เอกสารงานวิจัย

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิเคราะห์โครงสร้าง รูปแบบ ทำนอง เพลงที่บรรเลงโดยเครื่องดนตรีไทยชนิดต่าง ๆ รวมถึงเทคนิคการเล่น ตลอดจนวิธีการสร้างเครื่องดนตรีไทย มีผู้ศึกษาวิจัยไว้ดังนี้

ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน (2523) ได้กล่าวถึงเครื่องดนตรีประเภทสายใช้ดีดที่มีอยู่ในประเทศไทย พิณ น้ำเต้า พิณเพี้ยะ กระจับปี่ ซึ่ง จะเข้า เป็นต้น ซึ่งได้มีวิวัฒนาการสืบต่อกันมาช้านาน และยังได้อธิบายถึงเทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในการบรรเลง ตลอดจนเทคนิคในการแก้ไขปรับปรุงให้เครื่องดนตรี มีเสียงไพเราะขึ้น

เนรมิต ใจแสน (2531) ได้ทำการวิจัยเรื่องจะเข้า ลักษณะและวิธีการบรรเลงจะเข้าในปัจจุบันได้ศึกษาเกี่ยวกับประวัติและผลงานศิลปินผู้เชี่ยวชาญในการตีจะเข้าในปัจจุบัน และได้รวบรวมลักษณะวิธีการบรรเลง โดดยให้เหตุผลและความคิดเห็นของแต่ละลักษณะวิธีการบรรเลงจะเข้าในปัจจุบันเท่านั้น สรุปได้ว่าทฤษฎีหรือหลักเกณฑ์ต่างก็มีลักษณะวิธีการเฉพาะคนทั้งวิธีการสอนและปฏิบัติก็แตกต่างกันไปด้วย วิธีการแก้ไขคือ การยอมรับเหตุผลของแต่ละคน และพยายามทำให้เป็นกลางที่สุด

อารีรมย์ มหุติวิเศษ (2532) ได้ศึกษา แนวทางการบรรเลงจะเข้าเพลงเดี่ยวจีนซิมใหญ่ และได้นำมาวิเคราะห์การบรรเลงว่าเป็นเพลงที่มีความไพเราะ สนุกสนาน มีลีลาการบรรเลงที่เหมาะสมกับจะเข้า เป็นเพลงที่มีแนวทางการบรรเลงที่หลากหลาย รวมถึงเทคนิควิธีการที่เหมาะสมกับเครื่องดนตรี

ณรงค์ชัย ปิฎกรัษต์ (2534 : 319) ได้ศึกษาวิเคราะห์ทางซ้อง เพลงสาธุการโดยเปรียบเทียบวิธีดำเนินทำนองซ้องวงใหญ่ บทบาทสำคัญของเพลงสาธุการต่อวัฒนธรรมการดนตรี และพิธีกรรม ผลของการวิเคราะห์บางข้อเกี่ยวกับจำนวนของประโยค เพลงสาธุการ ประโยคนำและระดับเสียงลูกตกท้ายประโยคทุกเพลง สรุปได้ว่าเพลงสาธุการทุกทางจะมีรูปแบบทำนองทางซ้องกำหนดไว้อย่างมีกฎเกณฑ์ ซึ่งวิธีการวิเคราะห์ดังกล่าวสามารถที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้

อรรณพ บรรจงศิลป์ (2534) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิด และภูมิปัญญาไทยชุด ดุริยางคศิลป์ ซึ่งมีขอบเขตของการวิจัย 5 เรื่อง ได้แก่

1. การไหว้ครูดนตรีไทย
2. เครื่องดนตรีไทย และวงดนตรีไทย
3. โครงสร้างของเพลงไทย
4. ประเภทของเพลงไทย และการประพันธ์เพลงไทย
5. การร้องเพลงไทย

บุญช่วย โสวัตร (2538 : 110) ได้ทำการวิเคราะห์ลงแนกมอญบางขุนพรหม โดยเสนอแนวการวิเคราะห์เนื้อหาของหลักของเพลงแนกมอญบางขุนพรหม ในด้านทฤษฎีประพันธ์เพลงเถา โดยแยกวิเคราะห์รูปแบบการประพันธ์เนื้อหาของหลัก พบว่าผู้ทรงนิพนธ์ดำเนินตามแบบการประพันธ์ ในรูปของการขยายโครงสร้างทำนองจากอัตราสองชั้นขึ้นเป็นอัตราสามชั้นและย่อโครงสร้างในอัตราสองชั้นลงเป็นอัตราชั้นเดียว ทรงนิพนธ์ด้วยสำนวนเนื้อหาของผสม ลักษณะบังคับทางและลักษณะของลูกล่อลูกขัด และวิเคราะห์ของสำนวนในรูปการจำแนกเป็นประโยคตามโครงสร้างเพลงเถา โดยใช้กรอบวิชาการด้านทฤษฎีและการประพันธ์เพลงเถาที่กำหนดไว้ความว่า การประพันธ์เพลงประเภทหน้าทับปรกไถ่นั้น จะต้องประพันธ์ให้สำนวนทำนองเพลงของประโยคที่ติดกันมีลักษณะสัมผัสอย่างมีความสัมพันธ์กัน ชุติละไม่น้อยกว่าสองประโยค นอกจากนั้นที่ได้วิเคราะห์บทบาทของเพลงแนกมอญบางขุนพรหมนั้น ได้สะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมดนตรีไทย

ข้าคม พรประสิทธิ์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลงานเพลงเดี่ยวจะเข้ของคุณครูละเมียด จิตตเสวี โดยศึกษาจากผลงานการบรรเลงเดี่ยวจะเข้ 3 เพลงคือ เพลงเดี่ยวลาวแพน เพลงเดี่ยวสุดสงวนสามชั้น และเพลงเดี่ยวฉิ่งตวงพระธาตุออกเพลงคางคกปากสระ ผลการวิจัย พบว่า ลักษณะเพลงเดี่ยวของคุณครูละเมียดสามารถใช้ลักษณะการดีด “ทิงน้อย” ได้อย่างเหมาะสม เสียงจะเข้มีความชัดเจนเป็นเอกลักษณ์เฉพาะการปรากฏความเข้มของกลวิธีพิเศษในเพลงเดี่ยวมีสัดส่วนที่พอเหมาะ ลักษณะการดำเนินทำนองหรือกลอนเพลงยึดโครงของทำนองหลักควบคู่อย่างสม่ำเสมอ เป็นลักษณะที่แตกต่างจากศิลปินอื่น ผลงานการประพันธ์เพลงลาวแพนเพื่อการฟ้อนแพน มีลักษณะสอดคล้องสัมพันธ์ระหว่างทางเพลงกับทำนองอย่างยอดเยี่ยม ลักษณะนิสัยรอบคอบ ความสมบูรณ์ทางการศึกษาและชีวิตการทำงาน ทำให้คุณครูประสบความสำเร็จในการเป็นศิลปิน

ถนอมศรี แสงทอง (2540) ได้ทำการศึกษาทางร้องเพลงไทยสำเนียงมอญ โดยมีขอบเขตในการศึกษาเพลงไทยสำเนียงมอญเฉพาะอัตราจังหวะ 2 ชั้น จำนวน 26 เพลง ให้ความสำคัญของการศึกษาว่า สำเนียงมอญเป็นสำเนียงที่มีบทบาทในดนตรีไทยมากเป็นเพลงที่มีโครงสร้างเอกลักษณ์ที่เฉพาะที่แตกต่างไปจากเพลงสำเนียงอื่น

บุญเชิด พิณพาทย์ (2540) การศึกษาทางระนาดเอกโดยการนำมาเปรียบเทียบกับทางฆ้องวง ได้กล่าวถึงการศึกษาเพลงกราวเดี่ยวในทางระนาดเอกว่า

1. องค์ประกอบของเพลงเดี่ยวกราวในสามชั้นทางระนาดเอกนั้น นอกจากส่วนที่สำคัญที่เรียกว่า ลูกโยนและเนื้อเพลงแล้ว ยังมีกลุ่มทำนอง ลูกนำ ทำนองเชื่อมระหว่างลูกโยนกับลูกโยนและลูกจบ รวมองค์ประกอบของเพลงเดี่ยวกราวในสามชั้นทางระนาดเอกได้ 14 กลุ่ม การเปรียบเทียบทำนองทางฆ้องวงใหญ่กับทางเดี่ยวระนาดเอกเพลงกราวในสามชั้น พบความสัมพันธ์ของวรรคเพลงและลูกตก ในส่วนที่เป็นทำนองโยน 6 กลุ่ม และในส่วนที่เป็นเนื้อเพลงกราวใน พบว่าเสียงของลูกตกของวรรคเพลงส่วนมากตกเสียงเดียวกันกับเสียงลูกตกทางฆ้องวงใหญ่ จะมีเพียงบางวรรคเพลงที่เสียงลูกตกต่างกัน แต่ก็ไม่ทำให้ทำนองกลุ่มต่าง ๆ ผิดไปบันไดเพลง

- ลูกโยนที่ 1 บันไดเสียง โด
- ลูกโยนที่ 2 บันไดเสียง ฟา
- ลูกโยนที่ 3 บันไดเสียง เร
- ลูกโยนที่ 4 บันไดเสียง ซอล
- ลูกโยนที่ 5 บันไดเสียง ซอล
- ลูกโยนที่ 6 บันไดเสียง เร
- ลูกโยนที่ 7 บันไดเสียง ที

พงษ์ศิริ ศิลปบรรเลง (2540) พิจารณาในรายละเอียดของการวิเคราะห์รูปแบบของทำนอง ได้วิเคราะห์เพลงรำมอญ ผู้วิจัยวิเคราะห์รูปแบบจังหวะ ทำนอง ชั้นคู่ และบันไดเสียง ตลอดจนความสัมพันธ์ของจังหวะกับวรรคเพลงพบว่า รูปแบบจังหวะ -x-x -x-x จะมีปรากฏในทุกเพลงทั้ง 12 เพลง และมีมากในทุกเพลง ถือเป็นรูปแบบพื้นฐานของเพลงและสามารถอยู่ได้ในสองห้องแรกของวรรคเพลง หรือสองห้องหลังของวรรคเพลง สำหรับเพลงที่ 8 ซึ่งเป็นเพลงไทยจะมีรูปแบบมากกว่าทุกเพลง คือ มีถึง 25 รูปแบบ ซึ่งทำให้เพลงมีความหลากหลายและไพเราะกว่าเพลงอื่น ๆ ในการวิเคราะห์รูปแบบทำนองพบว่าจะมีลักษณะการดำเนินทำนองแบบห่าง ๆ และการกระโดดข้ามเสียงในวรรคเดียวกัน สำหรับการวิเคราะห์ชั้นคู่และบันไดเสียงของเพลงรำมอญ พบว่าคู่ที่พบในทุกเพลงจะเป็นชั้นคู่ที่ 8 และชั้นคู่ที่ 4 ส่วนบันไดเสียงโดและบันไดเสียงซอล

รุ่งทิวา กิจมี (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่องจะเข้ : การสร้างและการบรรเลงได้กล่าวว่าจะเข้เป็นเครื่องดนตรีไทยประเภท เครื่องดีดที่ได้รับความนิยมมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา งานวิจัยนี้ได้ศึกษาเกี่ยวกับประวัติและความสำคัญของจะเข้ต่อดนตรีไทย รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกรรมวิธีในการสร้างจะเข้ ด้วยฝีมือช่างชาวบ้าน และเพื่อประมวลความรู้เรื่องการบรรเลงเพลงจะเข้ ศึกษาเมื่อดพรายและการประดับทำนองซึ่งใช้วิธีการศึกษาโดยค้นคว้าจากหนังสือเอกสารทางประวัติศาสตร์ รวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยวิธีการทางมนุษยวิทยา คือ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม

ผลการวิจัยพบว่า “ จะเข้ ” ไม่มีหลักฐานชัดเจนว่ามีกำเนิดมาอย่างไรแต่พบบาทในปัจจุบันได้รับความนิยมในการบรรเลงเดี่ยว บรรเลงในวงเครื่องสายไทย วงมโหรีและประกอบการแสดงด้านกระบวนการและขั้นตอนการสร้างจะเข้ พบว่าขั้นตอนที่ละเอียดซับซ้อน พิถีพิถัน ครูเอื้อ ฉัตรเฉลิมเป็นช่างผู้มีฝีมือในการสร้างจะเข้ที่ได้รับความนิยมและเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปในมาตรฐานเสียงจะเข้ ที่มีความชัดเจน ก้อง

กังวาน ดังจำทุกสาย และมีรูปทรงที่สวยงามสำหรับการบรรเลงจะเข้าว่า มีวิธีการบรรเลง เม็ดพราย และการประดับทำนองที่วิจิตรพิสดาร เช่น การสะบัด การรัว การขยี้ ฯลฯ ซึ่งเป็นเม็ดพรายต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้เสียงของจะเข้มีเสน่ห์ มีความไพเราะเป็นที่ชื่นชมและชื่นชอบโดยทั่วไป

วัฒนา ศรีสมบัติ (2540) ได้การศึกษาวิเคราะห์เพลงไทยนั้นจำเป็นต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ สรุปผลการศึกษาวิเคราะห์ ไว้ดังนี้

1. โครงสร้างของทำนองในการเรียบเรียงเสียงประสานสำหรับวงโยธวาทิตโครงสร้างของทำนองหลักใช้ระบบเสียง 5 เสียง หรือ Pentatonic Scale และในบางท่อนยังมีการใช้ทั้ง 7 เสียงที่เรียกว่า Diatonic Scale

2. ทำนองแปร ในแนวของเครื่องดนตรีที่มีแนวทำนองเก็บมีการใช้ Chromatic Passing Note และ Broken Chord ในกลุ่มของเครื่องเป่าลมไม้ในกลุ่มเครื่องแตรทองเหลือง การใช้โน้ตนอกประสาน (non-chord tone) ในการสร้างทำนองแปร ใช้โน้ตนอกประสานทั้ง 4 แบบ คือ

Passing Note

Skipping Passing Note

Auxiliary Note

Changing Note

3. การย้ายบันไดเสียง มีการย้ายบันไดเสียงในแต่ละท่อน ซึ่งจะใช้แบบ Common Chord Modulation

4. การประสานเสียง เป็นเสียงที่เกิดจากการเบี่ยงเบนของทำนองหลักและทำนองแปรซึ่ง เกิดโน้ตคู่ 3 คู่ 4 คู่ ในบางประโยคยังเกิดเสียงประสานที่อยู่ในรูปแบบของคอร์ด การนำทางของเครื่องดนตรีหลาย ๆ ทางมาศึกษานั้นต้องศึกษาวิจัย

นที สว่างดี (2542 : บทคัดย่อ) การวิเคราะห์เพลงระบำชุดโบราณคดี ประพันธ์โดย มนตรี ตราโมท ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เพลงระบำชุดโบราณคดีทั้งสิ้น 5 เพลง ได้แก่ เพลงระบำทวารวดี เพลงระบำศรีวิชัย เพลงระบำลพบุรี เพลงระบำเชียงแสน และเพลงระบำสุโขทัย โดยได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการวิเคราะห์ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของเพลงระบำชุดโบราณคดี
2. เพื่อวิเคราะห์เพลงระบำชุดโบราณคดี
3. เพื่อบันทึกเป็นโน้ตเพลงไทยและโน้ตสากล

1. จากการศึกษาประวัติความเป็นมาของเพลงระบำชุดโบราณคดี พบว่า เกิดจากแนวความคิดของ ธนิต อยู่โพธิ์ อธิบดีกรมศิลปากรในสมัยนั้น ต้องการให้ศิลปโบราณวัตถุและโบราณสถานเป็นที่น่าสนใจสำหรับบุคคลทั่วไป จึงคิดที่จะสร้างระบำในแต่ละสมัยให้รวมอยู่ในชุดเดียวกัน โดยมอบหมายให้ มนตรี ตราโมท ได้ประพันธ์เพลง และได้นำออกแสดงเป็นครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. 2510 ณ สังคีตศาลา ในงานมหกรรมประจำปี

2. ผลการวิเคราะห์เพลงระบำชุดโบราณคดี มีดังต่อไปนี้
 - 2.1 รูปแบบจังหวะ พบว่า เพลงทุกเพลงจะอยู่ในลักษณะที่เริ่มต้นด้วยอัตราจังหวะสองชั้นและชั้นเดียว
 - 2.2 รูปแบบทำนอง พบว่า เป็นเพลงที่มีลักษณะแบบกิ่งบังคับทาง โดยแต่ละเพลงจะมีการเคลื่อนที่อยู่ในช่วงคู่เสียงแคบและคู่เสียงกว้าง ซึ่งทำนองแต่ละเพลงผู้ประพันธ์ได้กำหนดให้มีสำเนียงสอดคล้องกับความเป็นมาทางประวัติศาสตร์
 - 2.3 วรรณคดี พบว่า มีความแตกต่างกันไปตามลักษณะของเพลงแต่ละสมัย ซึ่งในแต่ละวรรณคดีเพลงจะมีความสั้นยาวไม่เท่ากัน ซึ่งผู้ประพันธ์ต้องการให้สอดคล้องกับทำนอง ลุกตลก พบว่า ในอัตราจังหวะ 2 ชั้น และชั้นเดียวของเพลงระบำสุโขทัย มีลูกตกที่มีความสัมพันธ์กัน โดยผู้ประพันธ์ใช้หลักการยืดขยาย ส่วนลูกตกเพลงอื่นในอัตราจังหวะสองชั้นและชั้นเดียวมิได้สัมพันธ์กัน

พุทธะ ณ บางช้าง (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการการดำเนินการวิเคราะห์เริ่มจากการรวบรวมข้อมูลโดยการบันทึกเทปทางห้องมอญวงใหญ่เพลงมอญในพิธีศพทั้ง 4 เพลง จากพันเจ้าอากาศเอกวิระ ดนตรีเจริญ มาศึกษาข้อมูลทั้งจากการสัมภาษณ์ จากเอกสาร และข้อมูลเพลง แล้วศึกษาวิเคราะห์ตามหัวข้อต่อไปนี้

วิเคราะห์การแบ่งทำนองเพลง

วิเคราะห์บันไดเสียง

วิเคราะห์วรรณคดีเพลงและลูกตก

วิเคราะห์รูปแบบทำนอง

วิเคราะห์รูปแบบจังหวะ

ผลการศึกษาวิเคราะห์ค้นพบดังนี้

การแบ่งทำนองของเพลงมอญมีการแบ่งออกเป็นประโยคเพลงและท่อนเพลงในส่วนที่ใหญ่ขึ้นบันไดเสียงของเพลงมอญทั้ง 4 เพลง มีบันไดเสียงที่แตกต่างกัน คือ

เพลงประจำวัด ใช้บันไดเสียง ฟา , โด และ ซอล เป็นหลัก

เพลงประจำบ้าน ใช้บันไดเสียง ฟา และ โด เป็นหลัก

เพลงเชิญผี ใช้บันไดเสียง โด และ ฟา เป็นหลัก

เพลงยกศพ ใช้บันไดเสียง โด และ ที เป็นหลัก

วรรณคดีและลูกตกของเพลงมอญที่พบส่วนใหญ่จะเปลี่ยนตามบันไดเสียงของบทเพลง ทำให้เกิดสำเนียงที่แตกต่างกันออกไปจากเพลงไทย รูปแบบทำนองของเพลงมอญมีการใช้เสียงหลัก 5 เสียง คือ โด เร , มี , ซอล , ลา และใช้เสียงฟา และเสียง ที เป็นเสียงรอง หรือเสียงจร เพื่อบ่งบอกสำเนียงมอญ รูปแบบจังหวะของเพลงมอญจะมีกระสวนของบทเพลงในทำนองขึ้นเพลงและจบซึ่งแตกต่างจากเพลงไทย คือ มีลูกกระโดดเพื่อหลบหลุม

วิโรจน์ เวชชะ (2542 : บทคัดย่อ) ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นการศึกษาเพลงเดี่ยวกราวในสามชั้นทางปี่ใน เป็นทางของเรือดริสสุวิทย์ แก้วกระมล โดยมีความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ 3 ข้อ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาชีวิตประวัติและผลงานของ เรือดริสสุวิทย์ แก้วกระมล
2. เพื่อบันทึกเพลงเดี่ยวกราวในสามชั้นเป็นโน้ตสากล

3. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบของเพลงเดี่ยวกราวในสามชั้น

ผลจากการวิเคราะห์รูปแบบ พบว่า เพลงเดี่ยวกราวในสามชั้นทางปี่ใน มีส่วนประกอบสำคัญอยู่ด้วยกัน 14 ส่วน คือ ทำนองขึ้น ลูกโยน จำนวน 6 ลูกโยน ทำนองเชื่อม เนื้อเพลง 1 ท่อน และ ทำนองจบ บันไดเสียงเนื่องจากเพลงกราวในนั้น มีส่วนสำคัญ คือ เนื้อเพลงและลูกโยน จากการวิเคราะห์ พบว่า

1. เนื้อเพลงใช้บันไดเสียง “เร”
2. ลูกโยนที่ 1 ใช้บันไดเสียง “โด”
3. ลูกโยนที่ 2 ใช้บันไดเสียง “เร”
4. ลูกโยนที่ 3 ใช้บันไดเสียง “เร”
5. ลูกโยนที่ 4 ใช้บันไดเสียง “ซอล”
6. ลูกโยนที่ 5 ใช้บันไดเสียง “ซอล”
7. ลูกโยนที่ 6 ใช้บันไดเสียง “เร”

การแปรทำนองเนื้อเพลงให้เป็นทางปี่ในทางปี่ในส่วนที่เป็นเนื้อเพลงได้ขยายมาจากเพลงกราวในสองชั้น การแปรทำนองลูกโยนให้เป็นทางปี่ในจากการวิเคราะห์ พบว่า การแปรทำนองในส่วนของลูกโยนให้เป็นทางปี่นั้น ได้พบว่ามีวิธีการแปรทำนอง 3 แบบ คือ

1. แปรเป็นสำนวนทางเก็บที่มีสำนวนหลากหลาย
2. แปรเป็นสำนวนทางเก็บที่เน้นเอกลักษณ์ของเสียงปี่ใน ช่วงเสียงทางด้อย ทางกลาง ทางแหบ
3. แปรเป็นสำนวนทางเก็บผสมกับสำนวนทางกรอ

อาทร ธนวัฒน์ (2542) ได้ทำการศึกษาเพลงเดี่ยวกราวในทางจะเข้ได้นำแนวทางมาเพื่อศึกษาหาโครงสร้าง ของเพลงเดี่ยวกราวในทางจะเข้ของครูทองดี สุจริตกุล โดยมีความสำคัญเพื่อให้ทราบถึงโครงสร้างและเทคนิคการบรรเลง ของครูทองดี สุจริตกุล เพื่อนำไปสู่ภาคปฏิบัติต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์เชิงคุณภาพโดยการรวบรวมข้อมูลทางวิชาการจากเอกสารทางด้านดนตรีไทย การสัมภาษณ์บุคคลที่มีความรู้ความสามารถด้านดนตรีไทย บุคคลที่เคยร่วมงานและมีความคุ้นเคย ใช้ชีวิตร่วมสมัยกับครูแอบ ยูวณวิช ลูกศิษย์ของครูแอบ แบ่งขั้นตอนดังนี้

ขั้นรวบรวมข้อมูล

1. รวบรวมศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ประวัติดนตรีไทย การศึกษาทฤษฎีดนตรีไทย การวิเคราะห์ดนตรีไทย จากแหล่งข้อมูล ดังนี้
 - 1.1 หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 - 1.2 หอสมุดแห่งชาติ ท่าวาสุกรี
 - 1.3 สำนักวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - 1.4 สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
 - 1.5 สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหิดล
 - 1.6 ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร ดลิ่งชัน
2. รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับครูแอบ ยูวณวิช จากการสัมภาษณ์จากบุคคลต่าง ๆ ดังนี้
 - 2.1. บุคคลที่เคยร่วมงานกับครูแอบ ยูวณวิช ที่ยังมีชีวิตอยู่
 - 2.1.1. ครูชม (ดุริยะประณีต) รุ่งเรือง เป็นครูสอนขับร้องที่โรงเรียนสตรีวัดระฆัง ขณะนั้นครูแอบ ยูวณวิช เป็นครูสอนเครื่องสาย
 - 2.1.2. อาจารย์สุจินต์ จิบโคกหวาย โรงเรียนสตรีวัดระฆัง
 - 2.1.3. อาจารย์เฉลิม สุวรรณคุณารักษ์ โรงเรียนสตรีวัดระฆัง
 - 2.1.4. อาจารย์ระอวน สุขเจริญ โรงเรียนสวนกุหลาบ
 - 2.1.5. ครูกาหลง ฟุ้งทองคำ สมัยที่ครูแอบ ยูวณวิช ยังมีชีวิตได้เคยเป็นลูกจ้างในกองดุริยางค์กรมตำรวจซึ่งตอนนั้นครูกาหลง ฟุ้งทองคำได้รับราชการอยู่ในกองดุริยางค์กรมตำรวจ
 - 2.1.6. พันตำรวจโททีฆา โพธิเวส อดีตผู้บังคับการกองดุริยางค์กรมตำรวจ ปัจจุบันเป็นอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญประจำสาขาวิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
 - 2.2 สัมภาษณ์จากลูกศิษย์ของครูแอบ ยูวณวิช
 - 2.2.1. อาจารย์ชุมเดช เดชพิมล ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
 - 2.2.2. อาจารย์ณรงค์ เขียนทองกุล ปัจจุบันดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาศิลปนิเทศ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 - 2.2.3. อาจารย์สิริรัตน์ ประพัฒน์ทอง เป็นลูกศิษย์จากโรงเรียนสตรีวัดระฆัง ปัจจุบัน

ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการหลักสูตรการบริหารวัฒนธรรมอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

2.2.4. คุณสิทธิชัย ศรีกาดันท์ ปัจจุบันทำงานที่ การไฟฟ้าฝ่ายผลิต เป็นลูกศิษย์
ที่โรงเรียนสวนกุหลาบ

3 รวบรวมทำนองเพลงสดสวณ 3 ชั้น เพลงนางครวญ 3 ชั้น เพลงแขกมอญ 3 ชั้น ที่เป็นทางบรรเลง ทาง
เดี่ยวเครื่องมือต่าง ทางเดี่ยวจะเข้ และทำนองฆ้องวงใหญ่

3.2 รวบรวมแถบบันทึกเสียงทั้ง 3 เพลง ในรูปแบบต่างๆ ที่เผยแพร่ เพื่อนำมาศึกษา เปรียบ
เทียบ และเป็นแนวทางในการวิเคราะห์

3.3 รวบรวมและบันทึกเพลงเดี่ยวจะเข้ที่ครูแอบ ยูวนวณิช บรรเลงทั้ง 3 เพลง จากอาจารย์
ณรงค์ เขียนทองกุล

3.4 บันทึกทางฆ้องวงใหญ่ เพลงสดสวณ เพลงนางครวญ และเพลงแขกมอญ จากครูสมชาย ดุริย
ประณีต เพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์

ขั้นศึกษาข้อมูล

1. นำข้อมูลทั้งหมดมาเรียงลำดับเนื้อหาและจัดเป็นหมวดหมู่ พร้อมกับเรียงขั้นตอนให้เป็นระเบียบอย่างต่อเนื่อง

2. ถอดทำนองฆ้องวงใหญ่ที่บรรเลงโดยครูสมชาย ดุริยประณีต เป็นโน้ตไทย

3. นำทำนองเพลงเดี่ยวจะเข้ เพลงสดสวณสามชั้น นางครวญสามชั้นและเพลงแขกมอญสามชั้นที่บรรเลง
โดยครูแอบ ยูวนวณิช มาถอดทำนองและบันทึกเป็นโน้ตไทยและโน้ตสากล

4. คัดสัญลักษณ์เพิ่มขึ้นเพื่อลงรายละเอียดของการบรรเลงเดี่ยวจะเข้ได้ครบถ้วนในการบันทึกโน้ตไทย และ
เพื่อให้ผู้อ่านนำไปใช้ในภาคปฏิบัติต่อไป

5. ตรวจสอบความถูกต้องจากการถอดทำนองจากเทปโดยอาจารย์ณรงค์ เขียนทองกุล

6. ศึกษาทำนองเพลงเดี่ยวจะเข้สำเนียงกับทำนองฆ้องวงใหญ่ โดยมีขั้นตอนตามลำดับดังนี้

6.1 เพลงสดสวณสามชั้น

6.2 เพลงนางครวญสามชั้น

6.3 เพลงแขกมอญสามชั้น

ทำนองฆ้องวงใหญ่ เพื่อเป็นหลักในการศึกษาเปรียบเทียบการแปรทำนองเดี่ยวจะเข้ต่อไป

บันไดเสียงและลูกตก

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้ เพื่อหาจุดเด่นและลักษณะพิเศษของทำนองเดี่ยวจะเข้ ของครูแอบ ยูวนวณิช

บันไดเสียงและลูกตก

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก

โครงสร้างทำนอง

การแปรทำนอง

เทคนิคการบรรเลง

พิสัยของประโยค

สำเนียงมอญ

ชั้นวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประวัติครูแอบ ยุวนวณิช ซึ่งผลการวิเคราะห์จำทำให้ทราบว่าทำไม ครูแอบ ยุวนวณิช จึงมีชื่อเสียงในเรื่องการบรรเลงจะเข้ มีความเป็นมาอย่างไร
2. การบันทึกโน้ต คิดค้นคำและสร้างสัญลักษณ์เพื่อแทนเสียงของทำนองเดี่ยวจะเข้ ให้เข้าใจโดยทั่ว คำศัพท์ที่อธิบายการบรรเลงอย่างละเอียด และตรวจสอบความถูกต้อง
3. วิเคราะห์เพลงเดี่ยวจะเข้โดยวิเคราะห์ควบคู่ไปกับทำนองฆ้องวงใหญ่ โดยใช้ทฤษฎีการวิเคราะห์เพลงไทยของรองศาสตราจารย์มานพ วิสุทธิแพทย์ ในหัว โดยวิเคราะห์ทีละประโยค ดังนี้

ทำนองฆ้องวงใหญ่ เพื่อเป็นหลักในการศึกษาเปรียบเทียบการแปรทำนองเดี่ยวจะเข้ต่อไป

บันไดเสียงและลูกตก

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้ เพื่อหาจุดเด่นและลักษณะพิเศษของทำนองเดี่ยวจะเข้ ของครูแอบ ยุวนวณิช

บันไดเสียงและลูกตก

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก

โครงสร้างทำนอง

การแปรทำนอง

เทคนิคการบรรเลง

พิสัยของประโยค

สำเนียงมอญ

ลักษณะเด่นของทำนองเดี่ยวจะเข้เพิ่มเติม เพื่อค้นหาลักษณะของทำนอง หรือเทคนิคการบรรเลงจะเข้ที่เป็นเอกลักษณ์ของครูแอบ ยุวนวณิช

ชั้นสรุปและอภิปรายผล

นำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าในแบบพรรณนาวิเคราะห์ เรียบเรียงบทสรุปที่ได้จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

1. ประวัติครูแอบ ยุวนวณิช การเรียนรู้ทางดนตรี การได้รับการถ่ายทอดเพลงเดี่ยวจะเข้ต่างๆ
2. บันทึกโน้ตไทย และโน้ตสากล ทั้ง 3 เพลง ในส่วนของโน้ตไทยได้คิดคำศัพท์และสัญลักษณ์ เพิ่ม โดยใช้คู่กันเพื่อความเข้าใจในการปฏิบัติ
3. บทวิเคราะห์ทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงสดสวณ เพลงนางครวญ และเพลงแขกมอญ ตามหัวข้อดังนี้

บันไดเสียงและลูกตก

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก

โครงสร้างทำนอง

การแปรทำนอง

เทคนิคการบรรเลง

พิสัยของประโยค

สำเนียงมอญ

ข้อเสนอแนะ

สิ่งที่เกิดขึ้นกับครูแอบ ยุวนวณิช สามารถเป็นแบบอย่างในการเรียนดนตรีข้อหนึ่งว่าต้องมีครู และควรศึกษาเพิ่มเติมในส่วนที่ยังขาดหรือยังคลุมเครือ เช่นกฎของสำเนียงมอญ เพื่อให้ท่านผู้สนใจ นำไปค้นคว้าแนวอื่นต่อไป หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพลงเต๋ยวจะเข้ของครุท่านอื่นในรูปแบบอื่น หรือศึกษาเพลงเต๋ยวจะเข้ของครุท่านอื่นแล้วนำมารวบรวมเป็น สารานุกรมเพลงเต๋ยวจะเข้

บทที่ 4

วิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ประวัติของครูแอบ ยุวนวณิช

ครูแอบ ยุวนวณิช เกิดเมื่อวันศุกร์ที่ 10 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2443 ณ ตำบลบางซ้อ จังหวัด กรุงเทพมหานคร บิดาของครูเป็นคนมอญ รับราชการอยู่กองดุริยางค์ทหารเรือ มารดาชื่อนางจัน ครูแอบได้ศึกษาและฝึกฝนการเล่นดนตรีไทยโดยเฉพาะจะเข้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2455 - 2525 ครูแอบได้ถึงแก่กรรมเมื่อวันอาทิตย์ที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2525 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 82 ปี (บันทึกอาจารย์ณรงค์ เขียนทองกุล 2545)

ภาพประกอบ 1 ครูแอบ ยุวนวณิช, ครูลม่อม ดุริยชีวิน, ครูละเมียด จิตตเสวี
(ภาพจาก ขำคม พรประสิทธิ์. 14 :2539)

ประวัติการเรียนดนตรีไทย

เมื่อครูแอบอายุได้ประมาณ 6 ปี ได้เริ่มต้นฝึกหัดตีตะโคงกับคุณยายละมัย บุนนาค (ท่านเป็นผู้ตีตะโคงประจำวงมโหรีของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจาดุรนต์รัศมี กรมพระจักรพรรดิพงศ์) โดยฝึกหัดให้ตีตะโคงเปล่าจนเสียงไม้ตีเข้าออกเท่ากัน แล้วคุณยายท่านได้ต่อเพลงง่าย ๆ หลายเพลง เช่น เพลงเจ๊กเอ๋ย เพลงชักใบขึ้นกบรอก เพลงพม่ารำชวาน และเพลงแขกมอญ เป็นต้น

เมื่อครูแอบอายุได้ ๙ ขวบ พระยาวิสูตรสาครดิศ (เทียน ประทีปเสน) ทราบว่าครูแอบสามารถตีตะโคงได้ไพเราะ จึงขอครูแอบไปอยู่ที่บ้านของท่านที่ตำบลคลองสาน ธนบุรี (บริเวณใกล้กับโรงพยาบาลบ้านสมเด็จ) ครูแอบได้ฝึกหัดการตีตะโคงจะเข้จนกระทั่งชำนาญทั้งการต่อเพลงหมู่และเพลงเดี่ยว จากครูดนตรีที่ชำนาญทางการตีตะโคงจะเข้เป็นพิเศษหลายท่าน ดังจะกล่าวแต่เฉพาะเพลงเดี่ยวดังนี้ คือ

1. คุณพ่อเจริญ ได้ต่อเพลงเดี่ยวแขกมอญ 3 ชั้น ทางของจางวางอ้อย เป็นจางวางของเจ้าฟ้าจาดุรนต์รัศมี ซึ่งเป็นบิดาของคุณพ่อเจริญ ต่อเพลงนี้ที่บ้านคลองสาน ธนบุรี
2. คุณครูสังวาลย์ กุลวัลย์ ท่านเป็นมหาดเล็กของพระชายาเจ้าดารารัศมี และเป็นลูกเขยของหลวงบุญยามานพ) เพลงเดี่ยวที่ครูแอบได้ต่อ มี 3 เพลงคือ เดี่ยวนกขมิ้น เดี่ยวลาวแพน และเดี่ยวพญาโคก สำหรับครูสังวาลนั้นครูแอบได้ต่อเพลงที่บ้านของครูสังวาลย์ บริเวณคลองถม ปัจจุบันเป็นบริเวณโรงแรมเวียงใต้
3. ครูดาบเจริญ ได้ต่อเพลงเดี่ยวเชิดนอกและเดี่ยวกราวโน ทางของเจ้าคุณประสานดุริยศัพท์
4. ครูขุนประดัก ได้ต่อเพลงหมู่ไว้เพลงเดี่ยวคือ เพลงยูหิจิต

สำหรับเพลงเดี่ยวจะเข้ที่ท่านได้ต่อจากครูที่เชี่ยวชาญเป่าพาทย์ คือ

1. ครูจางวางทั่ว พาทย์โกศล ได้ต่อเพลงเดี่ยวสุดสงวน 3 ชั้น มูลเหตุที่ต่อเพลงนี้คือ ครูจางวางทั่วจะนำวงเครื่องสายประชันกับวงเครื่องสายของพระยาภูมิเสวิน จึงได้นำเดี่ยวสุดสงวนต่อให้แก่ครูแอบโดยวิธีการต่อเพลงนั้น ครูจางวางทั่วท่านอยู่ชานหลังทำมุกประดับเครื่องดนตรีอยู่ และบอกเสียงนอยให้แก่ครูจำตีระนาดบอกครูแอบอีกทีหนึ่ง ลักษณะท่านองทางหวานจะแสดงสำเนียงฝรั่งออกให้เห็นเด่นชัด
2. ครูเฉลิม บัวท่ง ได้ต่อเพลงเดี่ยวนางครวญ 3 ชั้น เหตุที่ต่อเพลงนี้เพราะครูแอบได้เดี่ยวสุดสงวนแล้วจึงต้องการเพลงเดี่ยวนางครวญไว้คู่กัน
นอกจากนี้ครูเฉลิมได้นำเพลงร่ำของระนาดผสมเพลงเวสสุกรรมมาดัดแปลงเพลงเดี่ยวเบ็ดเตล็ด ซึ่งเพลงนี้อยู่ในตับพระพุทธรฯ ซึ่งครูเฉลิมเป็นผู้ปรับปรุง
3. ครูหลวงชาญเชิงระนาด ได้ต่อเพลงเดี่ยวคือ แขกจิ้ง ซึ่งครูแอบต่อขณะอยู่ที่บ้านของเจ้าคุณบำเรอ (ตอนนั้นครูแอบสอนดนตรีให้แก่ลูกชายของเจ้าคุณ) ข้อความและเหตุการณ์นั้นตรงกัน กับข้อความในนามานุกรมศิลปเพลงไทย ของนายพูนพิศ อมาตยกุล(พูนพิศ อมาตยกุล 2532:82) มีช่วงหนึ่งที่ ครูหลวงชาญเชิงระนาด ได้พักที่บ้าน เจ้าคุณบำเรอภักดิ์ (สาย ณ มหาชัย) ที่ห้าแยกพลับพลาไชย
4. ขุนสนิทบรรเลงการ ได้ต่อเพลงจีนขิมใหญ่ (ทางเจ้าคุณประสานดุริยศัพท์ฯ)
5. ครูละเมียด จิตตะเสวี ได้ต่อเพลงเดี่ยวมุล่ง ซึ่งครูละเมียดนั้นเป็นเพื่อนสนิทร่วมวงกับครูแอบมาตั้งแต่เด็ก

ผลงาน

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2455 - 2522 ได้ติดตามเพื่อบรรเลงเพลงทั้งหมู่และเดี่ยวในที่สาธารณะ และทางสื่อสารมวลชน เช่น วิทยุและโทรทัศน์อย่างสม่ำเสมอ ในที่นี้จะกล่าวเฉพาะผลงานที่สำคัญๆดังต่อไปนี้

ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ครูแอบได้ติดตามเข้าร่วมกับวงสามัคคยาจารย์ถวายในงานฤดูหนาว และได้มีโอกาสตามเสด็จสมเด็จพระศรีสวรินทราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้าไปบางปะอิน จังหวัดอยุธยา เพื่อติดตามเข้าร่วมกับวงเครื่องสายของเจ้านาย 2 พระองค์ คือ กรมหมื่นอนุพงษ์จักรพันธ์ (วังบางปะอิน) และกรมหมื่นอนุวัตรจาดุรนต์ (วังหลานหลวง) ถวายสมเด็จพระพันวัสสาพระองค์นั้นเป็นเวลานานถึง 2 เดือน ในรัชกาลนี้ครูแอบได้ติดตามวงเครื่องสายสมเด็จพระเจ้าฟ้า กรมพระนครสวรรค์วรพินิต ณ วังบางขุนพรหม สมเด็จพระเจ้าฟ้าพระองค์นั้นทรงร่วมวงด้วยเสมอ นอกจากนี้ ครูแอบยังได้เป็นครูสอนจะเข้เจ้าจอมแถมในรัชกาลที่ 5 ณ วังสวนสุนันทา และสอนจะเข้ถวายพระนางเธอลักษมีลาวัณย์อีกด้วย

ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ครูแอบได้ติดจะเข้ถวายต่อพระพักตร์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและ สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี ณ วังสุโขทัย เมื่อปี พ.ศ.2477

ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ครูแอบได้ติดจะเข้ร่วมวงเครื่องสายข้าราชการบริพารถวายในวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ และได้รับเข็มกลัดทองลงยาจากพระหัตถ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ระหว่างปี พ.ศ. 2500 - 2519 ครูแอบได้รับราชการในวงมโหรีของกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย ในระหว่างปี พ.ศ. 2509 ครูแอบได้เดินทางไปประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวพร้อมกับวงมโหรีกรมตำรวจเพื่อเล่นถวายมกุฎราชกุมารลาว ณ โอกาสนี้ มกุฎราชกุมารลาวโปรดเกล้าฯ ให้ครูแอบเดี่ยวเพลงสดสงวนถวายต่อพระพักตร์ท่ามกลางวงมโหรีของข้าราชการสำนักลาวด้วย

พลเอกไสว ไสวแสนยากร อธิบดีกรมตำรวจ ผู้ริเริ่มก่อตั้งวงมโหรีของกรมตำรวจ ขณะนั้นพันตำรวจโทกมล แพทย์คุณ เป็นหัวหน้าแผนกดุริยางค์ โดยใช้เงินจากกองสลากกินแบ่ง ตั้งเป็นกองสวัสดิการ ใช้จ่ายเงินเดือนลูกจ้าง และเบี้ยเลี้ยงนักดนตรี (สัมภาษณ์ ศีมา โพธิเวส) นักดนตรีในวงมีดังนี้

สะอาด กาญจนผลิน
ครูเฉลิม บัวทั้ง
ครูกาหลงพืง ทองคำ
พระบุญธรรม
ครูแอบ ยუნวณิช
ประยูร เอนกศรี
ประยงค์ เอนกศรี
บุญชู ทองเชื้อ
ชวนพิศ (ไม่ทราบนามสกุล)

ความชำนาญพิเศษ

ครูแอบสามารถเล่นและสอนเครื่องสายได้ทุกประเภท ได้แก่ จะเข้ ขิม ซออู้ ซอด้วง ขลุ่ย โทน และรำมะนา โดยเฉพาะจะเข้ ครูแอบมีความชำนาญเป็นพิเศษ สามารถดัดแปลงเพลงหมู่ เช่น เพลงเวสสุกรรม เพลงรัวของระนาด เป็นต้น มาเป็นเพลงเดี่ยวเพื่อสอนศิษย์ในปัจจุบัน

ภาพประกอบ 2 ซ้าย ครูแอบ ยუნวณิช ขวา ครูนิภา อภัยวงศ์

ชีวิตนักดนตรี

(สัมภาษณ์ อาจารย์ชุมเดช เดชภิมล 2545) ครูแอบในเมื่อสมัยเป็นเด็ก เป็นเพื่อนเล่นกับ ครูละเมียด ครูลม่อม เล่นดนตรีมาด้วยกันแต่เด็ก บ้านครูแอบ อยู่แถวท่าवासกรี บริเวณหอสมุดแห่งชาติ ปัจจุบัน วงของท่านก็จะมี ครูลม่อม ซอด้วง ครูแอบดีดจะเข้ ครูละเมียดสีซอู้ ไปบรรเลงร่วมกับ ครูไปล์ ครูปลั่ง วนเขจร

บรรเลงตามที่แตกต่างกัน (สัมภาษณ์ สิทธิชัย ศรีภักดิ์ 2545) ภัตตาการ แถวเยาวราช ครูก็เคยไปเดี่ยว จะเข้ ส่วนชีวิตครอบครัว นั้นครูไม่พูดถึงเลย

เป็นช่างติดนมจะเข้ที่ ร้านดุริยบรรณ (สัมภาษณ์ นายจ้อน ไทรวีมาน 2547) นายจ้อนเล่าว่า ผมเป็นช่างที่ร้านดุริยบรรณ ในราวปี 2510 – 2520 ครูแอบ เขาจะมาติดนมจะเข้ที่ร้านดุริยบรรณ ก่อนที่ ผม (นายจ้อน) จะมาเป็นช่างที่ร้านนานประมาณ 10 – 20 ปี เห็นจะได้ ก็เท่าที่ได้คุยกัน ต่างคนต่างทำงาน คุยกันน้อยครั้ง เพราะ ครูแอบเป็นคนที่ไม่ค่อยช่างพูด มาทำงานเสร็จแล้วก็กลับ อาทิตย์หนึ่งก็ไม่ได้มาทุกวันบางอาทิตย์มา 2 วันบ้าง 3 วันบ้าง นายจ้อนเป็นคนซัดและตักแต่งจนเกือบเสร็จ ครูแอบ ก็มาติดนม ตอนนั้นใช้ชันติด พอติดเสร็จก็ลองดีด ครูแอบ เป็นพิถีพิถันมาก นายจ้อน บอกว่า จะเข้บางตัวติดนมเสร็จแล้ววันหลังกลับ มาลองดีดอีกถ้าได้เสียงที่ไม่ถูกใจก็ล้มนมแล้วติดใหม่จนกว่าจะได้เสียงจนพอใจ ตอนนั้นจะเข้ที่ร้านดุริยบรรณ ขายดีพอสมควรขายได้เกือบทุกวัน มีครูจะเข้หลายคนมาติดนมจะเข้ด้วย ครูระดี วิเศษสุรการ ครูทองดี สุจริตกุล ก็มาติดด้วยบางทีก็มาพร้อมกัน ค่าจ้างนายจ้อนบอกว่า ครูระดีจะได้ค่าจ้างสูง กว่าคนอื่น ก็ไม่ทราบทำไม ทั้งๆที่เสียงจะเข้ที่ได้ก็ไม่แตกต่างกัน ค่าติดนมจะเข้ประมาณตัวละ 15 – 25 บาท

ความภาคภูมิใจ และความกตัญญู

สิ่งที่ลูกศิษย์ได้ยินเหมือนกัน คือ “นาย” เป็นคนที่ครูแอบ จะพูด และระลึกถึงเสมอ ผู้มีพระคุณของท่าน คือ พลตำรวจโท ไสว ไสวแสนยากร ผู้ก่อตั้งวงมโหรีกรมตำรวจ (สัมภาษณ์ 2545 พันตำรวจโท ชีมา โพธิเวส) เล่าว่า การก่อตั้งใช้เงินสวัสดิการของข้าราชการกรมตำรวจ จากกองสลากกินแบ่งรัฐบาลมาตั้งวงดนตรี

ครูจะเล่าว่า นายให้ฉันไปติดจะเข้ ท่านชอบให้ไปท่งงานไม่เคยขาด แม้จะป่วย นี้จะเจ็บฉันก็ไป(ชุมเดช เดช ภิมล 2545) และเพลงที่ต่อให้ฉันก็จะบอกว่าต่อมาจากใคร เช่นเพลงนางครวญ ที่ครูเฉลิม บัวท้ง ท่านทำให้ ครูแอบบอกว่าฉันเคารพเขาเป็นครู เขาจะเป็นน้องฉัน เขาบอกเพลงฉัน ฉันก็นับถือเขาเป็นครู

ความเป็นคนช่างคิดและพลิกเพลง

เพลงนางครวญ ของครูแอบ ที่ครูเฉลิม บัวท้ง ช่วยทำให้นั้นมีลักษณะเด่นของท่านอง และพิสดาร มาก เทคนิคการบรรเลงก็มากผสมในท่านอง จนต้องเพิ่มนมที่ 12 ของจะเข้ให้รับกับท่านองที่สัมพันธ์ กันอยู่ แล้ว ถ้างองท่านองคงจะไม่เพราะ ครูแอบ เองก็เป็นช่างติดนมจะเข้ที่ร้านดุริยบรรณ จึงไม่ยากที่ติดนมเพิ่มขึ้น อีก (สัมภาษณ์ สิทธิชัย 2545) ครูจะพจนม ที่ 12 ใส่กระเป๋าวัดด้วยบางทีไปบรรเลงที่ก็จะเอามาติด แล้วก็ บรรเลง ไม่ใช่แค่เพลงเดี่ยวนางครวญเท่านั้นที่ใช้ เพลงอื่นก็ใช้ด้วย

ผลงานที่ปรากฏ และมีการบันทึกเทป

บันทึกเทปวงเครื่องสายครูอาวุโส ของครูประสิทธิ์ ถาวร เพลงลำดับที่ 32 เพลงล่องลม เถา เพลง แสนเสนาะ 3 ชั้น และเพลงจีนเก็บบุปผา 2 ชั้น ซึ่งมีผู้บรรเลงดังนี้

ครูหลวงไพเราะเสียงซอ

ครูสนิทบรรเลงการ

ครูแอบ ยุวนวณิช

ครูเทียบ คงลายทอง

ครูบาง หลวงสุนทร

ครูพริ้ง กาญจนผลิน

ครูประสิทธิ์ ถาวร

ครูท้วม ประสิทธิกุล ขับร้อง

ครูอุษา สุคันธมาลัย ขับร้อง

ผลงานการถ่ายทอด

ครูแอบ ยุวนวณิช มีชื่อเสียงในด้านการบรรเลงจะเข้มากในสมัยนั้น จึงมีผู้ที่สนใจการบรรเลงจะเข้ และผู้ปกครองที่ส่งเสริมอยากให้ลูกหลานที่สนใจการบรรเลงจะเข้ เชิญครูแอบ ไปสอนที่ต่าง ๆ วังเจ้านายบ้าง บ้านของข้าหลวงบ้าง บ้านของคนมีเงิน มาจนกระทั่งปัจจุบัน มีผู้สนใจมาฝากตัวขอเรียนจะเข้กับครูแอบ ตาม มาฝากตัวเป็นลูกศิษย์ที่บ้านของท่าน

ในช่วงหลังการดนตรีไทย ได้รับความนิยม และส่งเสริมมากขึ้นมีการตั้งชมรมในสถานที่ราชการ และ โรงเรียนก็มีวิชาที่สอนเกี่ยวกับดนตรี และขับร้องในโรงเรียนมัธยม และตามสถานที่ต่าง ๆ ครูแอบได้ถูกเชิญ ไปสอนตามต่าง ๆ

เช่น โรงเรียนสตรีวัดระฆัง (สัมภาษณ์ ครูสุธารณ์ บัวท้ง 2547) ก็เป็นนักเรียนที่โรงเรียนสตรีวัด ระฆัง เหตุก็เพราะว่าแม่อยากให้เป็นจะเข้ และทราบว่าครูแอบ สอนที่โรงเรียนสตรีวัดระฆังเลยเอามาฝากให้ เรียนจะเข้กับครูแอบ แล้วก็ให้มาเรียนที่สตรีวัดระฆังเสียเลย ประมาณ พ.ศ.2488 (สัมภาษณ์ 2546)อาจารย์สุ จินต์ จิบโคกหวาย สอนวิชาขับร้องฟ้อนรำนาฏศิลป์ และเป็นหัวหน้าหมวด เล่าว่าครูแอบมาสอนที่โรงเรียนสตรีวัดระฆังอยู่ก่อนที่ท่านจะมาสอนอีก อาจารย์สุจินต์เอง มาบรรจุที่ โรงเรียนสตรีวัดระฆังเมื่อปี พ.ศ. 2503 ก็

เห็นว่าครูแอบสอนอยู่ก่อนแล้ว สอนจนกระทั่งคุณครูหล้ม ประมาณปี พ.ศ. 2525 ครูแอบเป็นครูมาสอนตาม ชั่วโมง ไม่ได้เป็นครูประจำ ส่วนเงินเดือนค่าจ้างนั้น อาจารย์สุจินต์ไม่ทราบ เพราะทางธุรการเป็นคนจัดการ (อาจารย์เฉลิม สุวรรณคนารักษ์ สัมภาษณ์:2546) มาเป็นอาจารย์ที่โรงเรียนสตรีวัดระฆังสอนปีพาทย์ เมื่อปี พ.ศ. 2506 เล่าว่า ครูแอบ แกสอนดียวกับให้เด็กเป็นจริงการสอนไม่ใช่ไน้ต สอนทั้ง ซอด่วง ซออุ้ จะเข้ แกจำ เพลงแม่่น ตั้งใจสอน ขนาดเด็กๆโตดเรียนไปหลังโรงเรียนแกก็ไปตามให้มาเรียน ทำหน้าที่อย่างเต็มที ตัว ท่านเองเคยเข้าไปขอเรียนด้วยกับครูแอบ แกก็ตอบว่า “เขาจ้างฉันมาสอนเด็ก ไม่ได้จ้างมาสอนครู” จากนั้น ครูเองก็ไม่ได้เข้าใกล้ครูแอบอีก เช่นเดียวกันกับ อาจารย์ชุมเดช เล่าว่า ตอนที่ไปฝากตัวเป็นศิษย์ครูแอบนั้น ไปที่โรงเรียนสตรีวัดระฆัง ก็ให้ไปเรียนที่บ้านแกมาเรียนที่นี้ไม่ได้ ก็คงจะไม่สะดวกด้วยว่าต้องสอนเด็กนักเรียนหลายคน

สอนที่บ้าน อาจารย์ชุมเดช เดชภิมล เล่าว่าตอนที่ไปฝากตัวเป็นศิษย์นั้น ครูอุดม อรุณรัตน์ พาไป ตอนนั้น เรียนอยู่คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร อยู่ชมรมดนตรีไทย อยากจะเรียนจะเข้ ครูอุดม ตอนนั้นคุมวงและสอนดนตรีไทยที่ชมรม ก็เลยพามาฝากกับครูแอบ และหลายๆคนก็ตามมา (สัมภาษณ์ ณรงค์ เขียนทองกุล 2546)ครูณรงค์ เขียนทองกุล ก็ตามไปในช่วงหลังที่เข้าเรียนที่ มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นรุ่นน้อง ของอาจารย์ชุมเดช เดชภิมล ที่บ้านครูมีจะเข้ตัวเดียวต้องผลัดกันไปเรียน อาจารย์ชุมเดช เวลา ไปต่อเพลงก็จะซื้อ น้ำอ้อย ไปฝากครู เห็นว่าครูแอบ ชอบ

โรงพยาบาลศิริราชก็ไปสอนเป็นชมรมดนตรีไทย (สัมภาษณ์อาจารย์ชุมเดช เดชภิมล 2546) ครูเล่า ว่า “ฉันไปสอนพวกหมอเขาเล่นดนตรี ฉันสอนเขา แล้วเวลาฉันไม่สบายเขารักษาให้ไม่เสียตังค์”

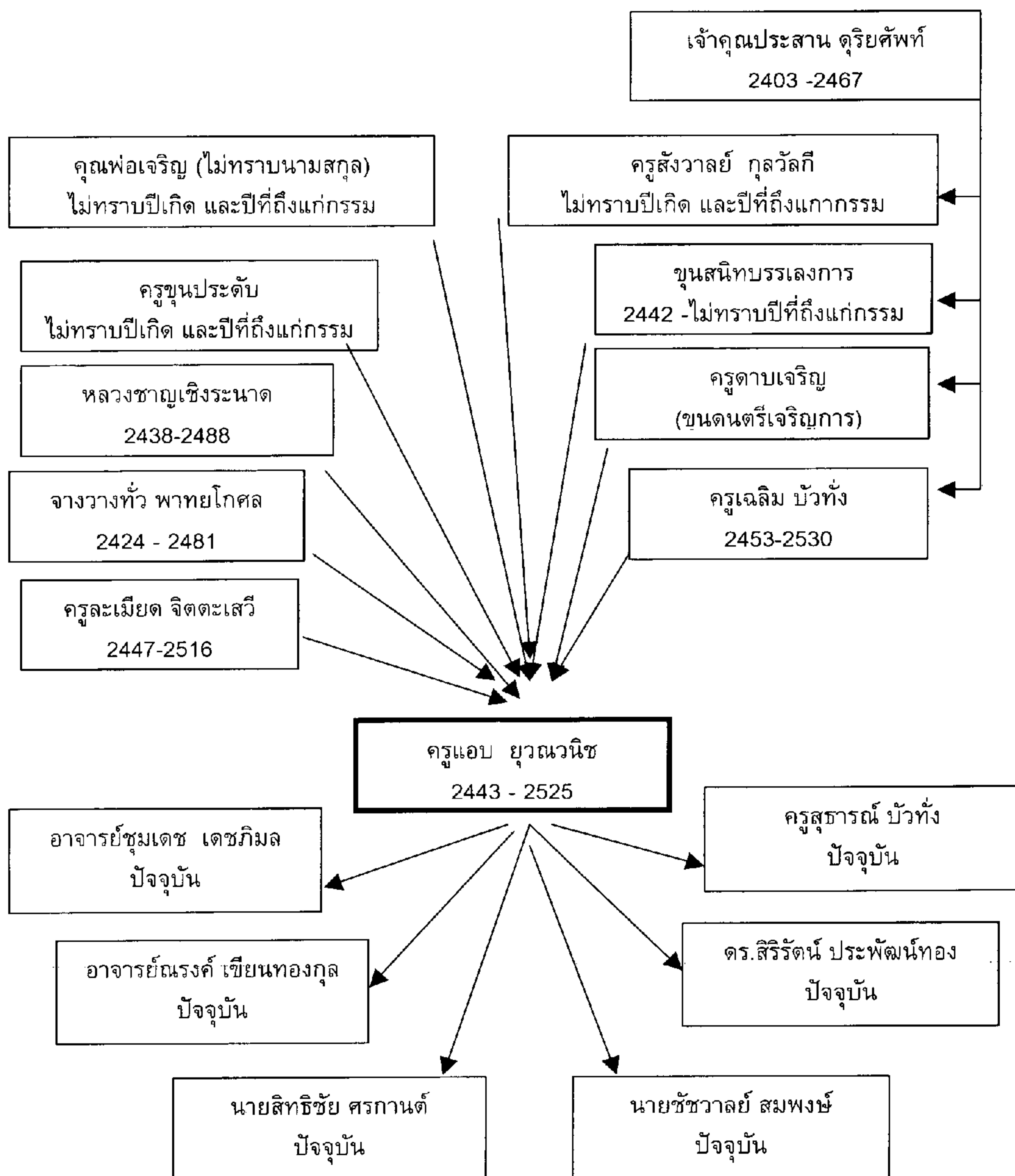
โรงเรียนสวนกุหลาบ นั้นเป็นช่วงปลายชีวิตของท่านประมาณปี พ.ศ. 2522 (สัมภาษณ์ อาจารย์ ระอวน สุกเจริญ 2546) สอนได้ประมาณ 3 ปี ท่านก็เสียชีวิตไปสอนได้ไม่นาน และก็มีลูกศิษย์บางส่วนตาม ไปเรียนที่บ้านของท่าน

ภาพประกอบ 3 ครูแอบ ยุวนวณิช ภาพจากโรงเรียนสตรีวัดระฆัง

จากคำบอกเล่าของลูกศิษย์ ในรุ่นราวคราวเดียวกันที่มาเรียนกับครูแอบ ก็จะมีรู้จักกันมาก่อนหรือไม่ก็ครูเองก็จะบอก และถามถึงว่ารู้จักกันไหม ถ้าไม่รู้จักครูก็จะบอกและแนะนำว่ามีใครมาเรียนบ้าง หลายท่าน ก็จะทราบกันโดยทั่วว่า ครูมีลูกศิษย์ แต่ก็มีบ้าง ที่เว้นช่วงห่างกัน ก็จะไม่รู้จักกัน เพราะครูอายุยืน มีคนผ่านเข้ามาเรียนกับท่านกันหลายรุ่น ลูกศิษย์ที่ผู้วิจัยได้สืบค้นมีดังนี้

1. สุธารณ์ บัวทั้ง ได้เรียนกับครูแอบ ยุวนวณิชตั้งแต่เริ่มแรกเลย ตั้งแต่ฟันไม้และเพลงพื้นฐาน (สัมภาษณ์) เหตุที่เรียนก็เพราะ แม่ของครูสุธาร อยากให้เป็นจะเข้จึงมาฝากกับครูแอบ แล้วก็ให้เรียนที่สตรีวัดระฆังเลยจะได้ใกล้ชิดกับครูแอบ
2. อาจารย์ชุมเดช เดชพิมล ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (สัมภาษณ์)
3. อาจารย์ณรงค์ เขียนทองกุล ปัจจุบันดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาศิลปนิเทศ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (สัมภาษณ์)
4. อาจารย์สิริรัตน์ ประพัฒน์ทอง เป็นลูกศิษย์จากโรงเรียนสตรีวัดระฆัง ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการหลักสูตรการบริหารวัฒนธรรมอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
5. คุณสิทธิชัย ศรีกาตน์ ปัจจุบันทำงานที่ การไฟฟ้าฝ่ายผลิต เป็นลูกศิษย์ที่โรงเรียนสวนกุหลาบ
6. คุณชัชวาลย์ สมพงษ์ เคยออกเทปเพลงเดี่ยวจะเข้และใช้หน้าปกเทปว่าเป็นลูกศิษย์ครูแอบ ยุวนวณิช นี่ก็เป็นการเผยแพร่ชื่อเสียงครูไว้ทำนองทุกคนสนใจ

ภาพประกอบ 4 แผนผังการถ่ายทอดการบรรเลงจะเข้ ของครูแอบ ยุวนวนิช

4.2 การบันทึกโน้ต

ในศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้บันทึกเพลงเดี่ยวจะเข้สำเนียงมอญ จำนวน 3 เพลง คือเพลงสุดสงวน เพลงนางครวญ และเพลงแขกมอญ ไว้เป็นโน้ตไทย และโน้ตสากล

การบันทึกโน้ตไทย คิดหลักการบันทึกโน้ตไทยขึ้นใหม่ เพื่อให้เข้าใจการบรรเลงเดี่ยวจะเข้มากขึ้น และเพื่อเป็นประโยชน์ในภาคปฏิบัติต่อไป คิดคำศัพท์และสัญลักษณ์บางอย่างไม่เคยมีการบันทึกที่ได้มาก่อน ส่วนที่เป็นโน้ตสากลยังเป็นการบันทึกแบบปกติตามจังหวะตก จะอธิบายส่วนที่เป็นโน้ตไทยดังนี้

1. ควบ คือการกรอผ่านเสียงหนึ่งเพื่อขึ้นไปหาเสียงหลักที่สูงกว่า มีทั้งควบคู่ 2 และ ควบคู่ 3 เสียงหลัก ตัวอย่างควบคู่ 3 เพลงสุดสงวน ประโยคที่ 1

- - - ฟ	- - - <u>ซซซ</u>	- ฟ - -	- <u>ลซฟ</u> - ซ	<u>ซ</u> ท - <u>ด</u>	- ร - ท	- - - <u>ดัด</u>	ร <u>ด</u> ฟ ร
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

2. กล้าเสียง คือการกรอโดยใช้นิ้วของมือซ้ายไปแตะเสียงที่สูงกว่าในไม้กรอ เพื่อเพิ่มความนุ่มนวล ของทำนอง มีทั้งกล้า 2 เสียง และ 3 เสียง ตัวอย่าง เพลงสุดสงวน ห้องที่ 3 ประโยคที่ 4

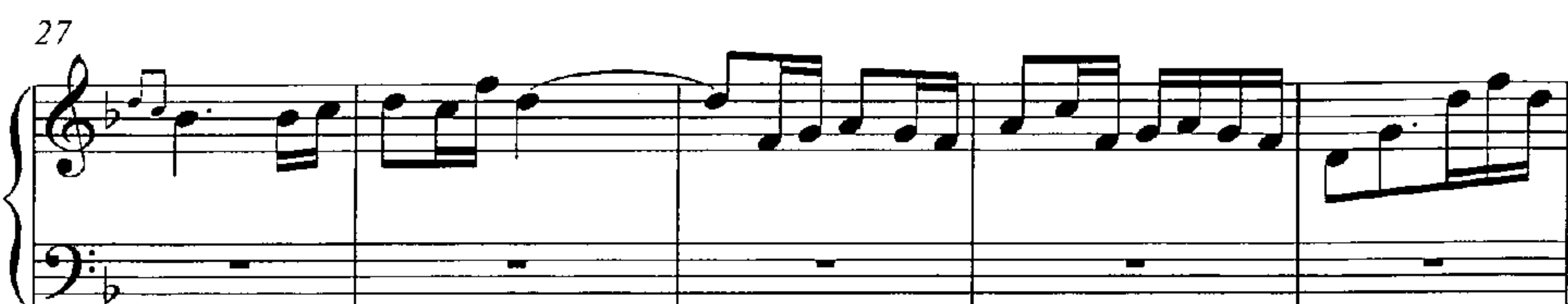
- ฟ - <u>ด</u>	ร ฟ - ร	- <u>ฟฟ</u> <u>ด</u> ร	- <u>ด</u> - ท	- ร - <u>ด</u>	- ท - ล	- - <u>ฟ</u> <u>ซ</u>	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

3. โปรย คือกรอผ่านเสียงสูงมาหาเสียงต่ำ ที่เป็นเสียงหลักของทำนองในจังหวะตก โดยจะได้ยิน 3 เสียง จังหวะตกในการโปรยนั้นจะตรงกับเสียงที่ 1 ผ่านเสียงที่ 2 แล้วมาหาเสียงหลักในเสียงที่ 3 ตัวอย่าง เพลงสุดสงวน ประโยคที่ 7 ห้องที่ 4

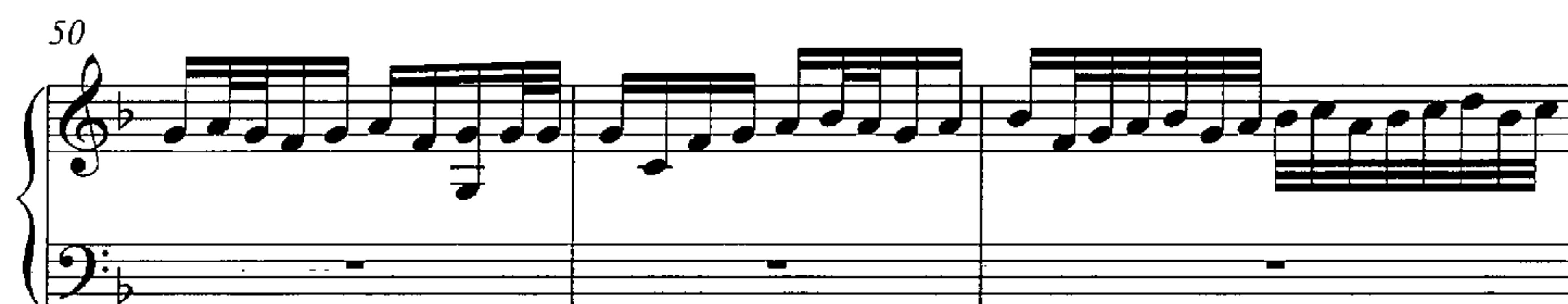
- - - ท	- ท - <u>ด</u>	- ฟ - ร	- <u>ด</u> <u>ร</u> <u>ด</u> -	- - - -	- ท <u>ด</u> ร	- <u>ด</u> ฟ ร	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

การบันทึกโน้ตสากล บันทึกในอัตราจังหวะ 2/4 บันทึกเสียง F major

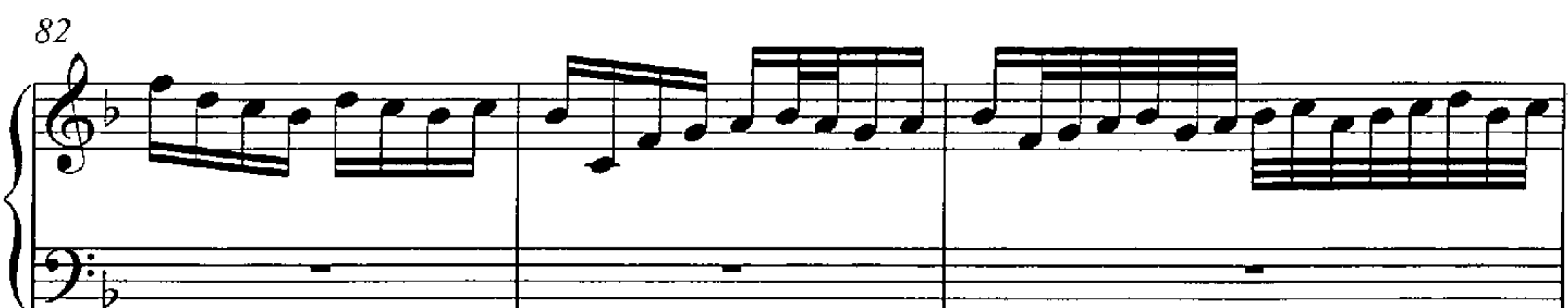
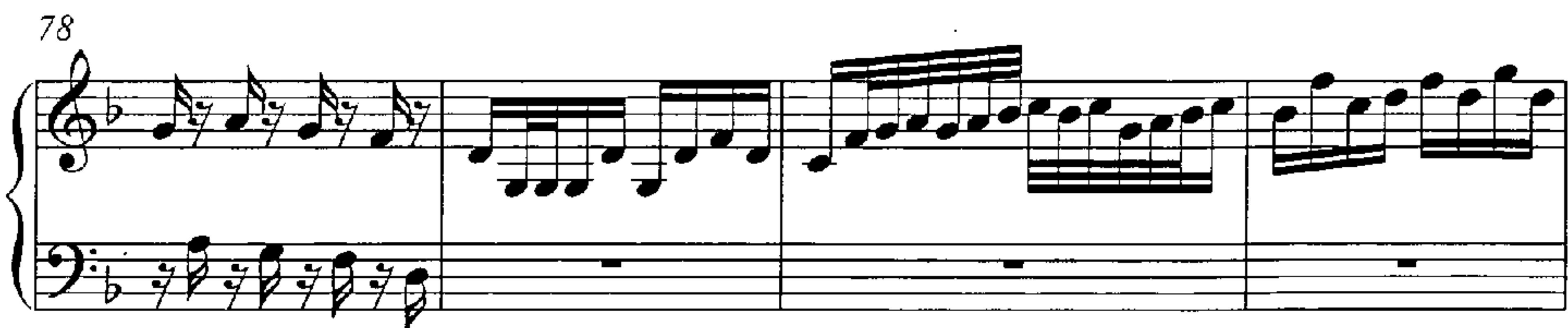
เพลงสดสงวน สามชั้น

เพลงสดสงวน สามชั้น (ต่อ)

เพลงสดสงวน สามชั้น (ต่อ)

เพลงสดสงวน สามชั้น (ต่อ)

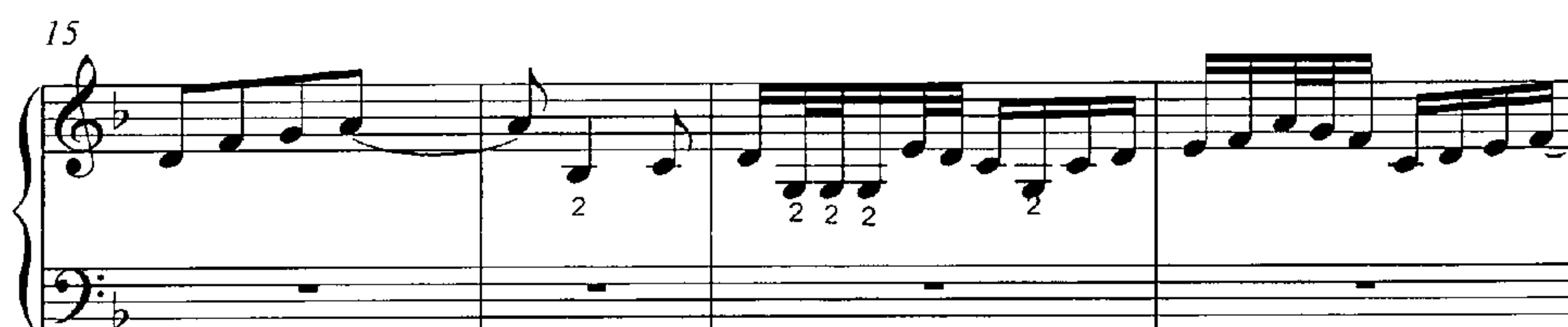
85

89

93

2 2 2 2 2 2 2 2

เพลงนางครวญ สามชั้น

เพลงนางครวญ สามชั้น (ต่อ)

30

34

38

42

46

50

54

เพลงนางกรวย สามชั้น (ต่อ)

เพลงนางครวญ สามชั้น (ต่อ)

85

85

86

87

88

91

91

95

Measures 95-98. The treble clef staff contains a complex melodic line with many beamed sixteenth and thirty-second notes. The bass clef staff contains a simple bass line with a few notes and rests.

99

Measures 1-4 of the musical score for page 99. The treble clef staff contains a melody of eighth and sixteenth notes, while the bass clef staff has whole rests.

103

103

104

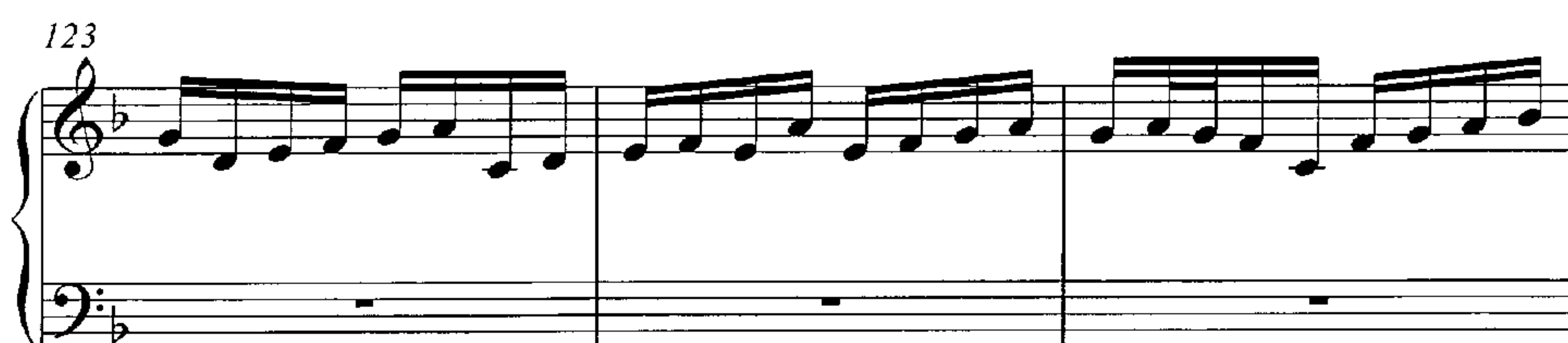
105

106

107

2 2 2 2 2 2 2 2 2 2

เพลงนางครวญ สามชั้น (ต่อ)

ประโยคที่ 17

มมร ฟ ม	รรต ม ร	ด - - ร	ม ฟ ช ฟ	ล ช ฟ ล	ชฟ ชฟม ล	ชฟ ชฟม ฟ	มร มรต ร
- - - -	- - - -	- ล ด -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

ประโยคที่ 18

ด ร ฟ ช	ฟช ฟ ท	ฟช ฟ ท	ช ต่ ท ร	ท ต่ ร ฟ	ร ช่ ร ฟ	ร ฟ ต่ ร	ท ต่ ล ท
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

ประโยคที่ 19

ร ต่ ท ร	ด่ ท ต่ ท ร	ด่ ท ต่ ท ท	ลช ลชฟ ช	ด ร ม ฟ	ชฟร ม ฟ	ชฟม ฟ ช	ลชฟ ช ล
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

ประโยคที่ 20

ด ม ฟ ช	ลชฟ ช ล	ทลช ล ท	ด่ ทล ท ต่	ด ช ล ท	ด่ ทล ท ต่	ร่ ต่ ท ต่ ร	ฟ ร่ ต่ ท
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

ประโยคที่ 21

ด ฟ ร่ ฟ	ร ช่ ร่ ฟ	ช่ ฟ ร่ ฟ	ร - - ร	ด ร ต่ ร	ฟ ร่ ต่ ร	ฟ ร่ ต่ ร	ด - - ท
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- ร - -	- - - -	- - - -	- - - -	- ท - -

ประโยคที่ 22

- - - ฟ	- - - ช	ลช ฟ ท	ล - - ท	ฟช ล ท	ล - - ท	ล ท ต่ ร	ด - - ร
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- ฟ - -	- ช - -	- - - -	- ท - -	- - - -	- ท - -	- - - -	- ร - -

ประโยคที่ 23

ฟ ท ต่ ร	ด - - ร	ฟ ร่ ต่ ท	ล - - ช	ด ร่ ต่ ท	ล - - ช	ด่ ท ล ช	ฟ - - ร
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- ร - -	- - - -	- ช - -	- - - -	- ช - -	- - - -	- ร - -

ประโยคที่ 24

- - - ช	- - - ร	- - - ต่	- - - ท	- - - ล	- - - ช	ด - - -	- - - ร
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- ช - -	- ร - -	- ต่ - -	- ท - -	- ล - -	- ช - -	- ท ล ช	ฟ ร - -

ประโยคที่ 42

พ ร ด -	- - - ร	พ ช พ ด	พ ช ล ท	ด พ ช ล	ท ลชฟ ท	ดํทล ท ดํ	รํดํท ดํ รํ
- - - ท	ล ท ด -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

ท่อน 3

ประโยคที่ 43

- - - ดํ	- - - รํ	ฟํรํดํท	ล ช - ช	- ช ฟ ล	- ช ฟ ช	- ช ฟ ร	พ ด - ร
- - - -	- - - -	- - - -	- ช - -	- - - -	- - - ช	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

ประโยคที่ 44

- - - -	- - - ร	ลชฟ ด ร	- ด - -	- - - -	- - - -	- ด ร ช	- ฟ - ร
- ช ชชช	- ช - -	- - - -	- - - ท	- - - -	รดท - ท	- - - -	- - - -
- - - -	ร - - -	- - - -	- - - -	- ฟ - -	- - ฟ -	- - - -	- - - -

ประโยคที่ 45

ด - - ร	ด - - ร	ด ร ฟ ช	ฟ - - ช	ฟ - - ล	ฟ - - ช	ฟ - - ร	ฟ - - ด
- ล ด -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- ร - -	- - - -	- ช - -	- ล - -	- ช - -	- ร - -	- ด - -

ประโยคที่ 46

ด พ ช ล	ท ดํช ล	ท ดํรํฟ	ช ล ท ดํ	- ท - ดํ	- รํ - รํฟ	- - -รํฟํ	- ดํ - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

ประโยคที่ 47

รํรํรํ ดํ รํ	ฟํรํดํท	ดํ - - - ดํ	- รํ - -	- - - ช	- - - รํ	- - ฟํรํ	ดํ ท - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- ช - -	- รํ - -	- - - -	- - - -

ประโยคที่ 48

ดํดํดํ ท ดํ	รํ ดํ ท ช	ดํทช ฟ ช	ท ช ดํ ท	ดํดํดํ ท ดํ	รํ ดํ ท ช	ท ช ฟ ร	ด - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- ท ททท
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

ประโยคที่ 49

- - - -	- - - -	- - - -	- - - ช	- - - -	- ช ชชช	ด ร ม ฟ	ด พ ช ล
ร ด ท ร	ด ท ล ด	ท ล ช ท	ล - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- ด ช -	- - - ช	- - - -	- - - -	- - - -

ประโยคที่ 58

ททท ด่ ท	ล ช ฟ ด	ลชฟ ด ฟ	ช ล ท ด่	ท ด่ ร้ ฟ	ด่ ร้ ฟ ช้	ด ช้ ฟ ร้	ช้ ฟ ร้ ด่
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

ประโยคที่ 59

ด ฟ ช ล	ช ฟ ช ท	ล ช ล ด่	ท ล ท ร้	ด่ ท ด่ ฟ	ม้ ร้ ด่ ม้	ร้ ด่ ท ร้	ด่ ท ล ท
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

ประโยคที่ 60

ด่ด่ด่ ท ด่	ร้ ด่ ท ช	ท ช ฟ ช	ท ช ด่ ท	ร้ ด่ ท ด่	ร้ ด่ ท ช	ท ช ฟ ช	ท ช ด่ ท
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

ประโยคที่ 61

ร้ ด่ ท ร้	ด่ ท ล ด่	ท ล ช ท	ล ช ฟ ช	ด ร ม ฟ	ช ร ม ฟ	ช ม ฟ ช	ล ฟ ช ล
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

ประโยคที่ 62

ด ม ฟ ช	ล ฟ ช ล	ท ช ล ท	ด่ ล ท ด่	ด ช ล ท	ด่ ล ท ด่	ร้ ท ด่ ร้	ฟ้ ร้ ด่ ท
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

ประโยคที่ 63

ด ฟ ร้ ฟ	ร้ ช้ ร้ ฟ	ช้ ฟ ร้ ฟ	ร้ - - ร้	ด ร้ ด่ ร้	ฟ้ ร้ ด่ ร้	ฟ้ ร้ ด่ ร้	ด่ - - ท
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- ร้ - -	- - - -	- - - -	- - - -	- ท - -

ประโยคที่ 64

- - - ฟ	- - - ช	ล ช ฟ ช	ล - - ท	ฟ ช ล ท	ล - - ท	ล ท ด่ ร้	ด่ - - ร้
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- ฟ - -	- ช - -	- - - -	- ท - -	- - - -	- ท - -	- - - -	- ร้ - -

ประโยคที่ 65

ฟ้ ท ด่ ร้	ด่ - - ร้	ฟ้ ร้ ด่ ท	ล - - ช	ด ร้ ด่ ท	ล - - ช	ด่ ท ล ช	ฟ - - ร
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- ร้ - -	- - - -	- ช - -	- - - -	- ช - -	- - - -	- ร - -

ประโยคที่ 66

- - - ช	- - - ร้	- - - ด่	- - - ท	- - - ฟ	- - - ท	ด - - -	- - - ร้
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- ช - -	- ร้ - -	- ด่ - -	- ท - -	- ฟ - -	- ท - -	- ช ล ท	ด่ ร้ - -

เพลงแขกมอญ สามชั้น

เพลงแขกมอญ สามชั้น (ต่อ)

2 31

35

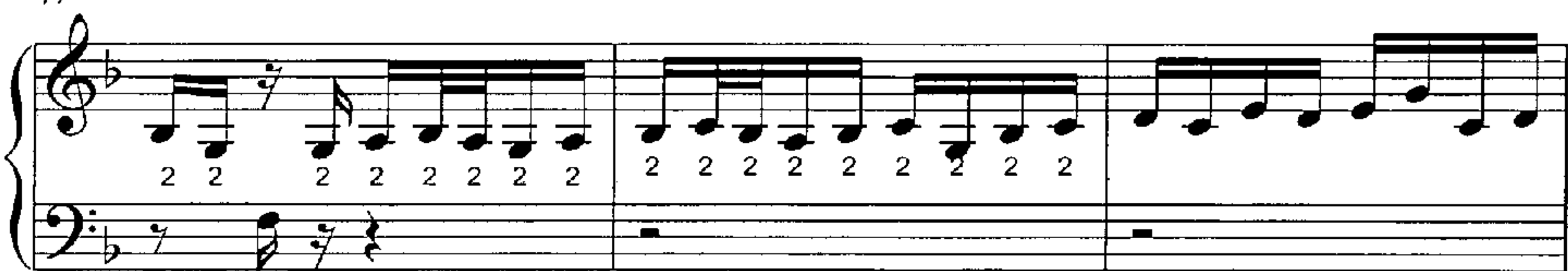
40

43

47

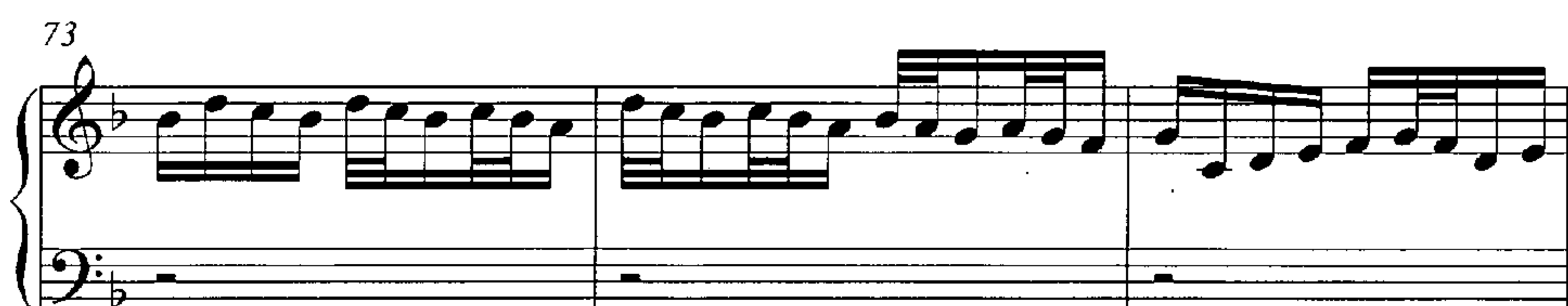
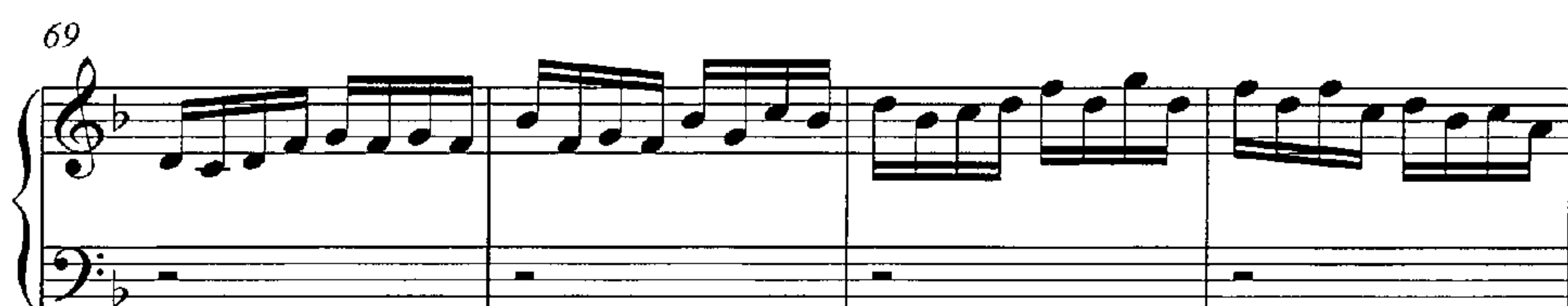
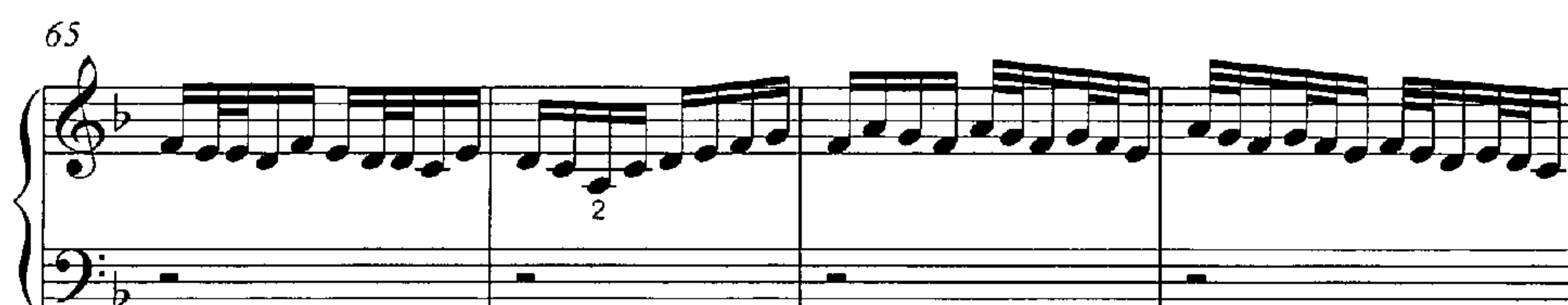
50

53

เพลงแขกมอญ สามชั้น (ต่อ)

เพลงแขกมอญ สามชั้น (ต่อ)

เพลงแขกมอญ สามชั้น (ต่อ)

117

3

121

125

129

133

2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2

137

141

เพลงแขกมอญ สามชั้น (ต่อ)

145

149

153

157

161

165

169

เพลงแขกมอญ สามชั้น (ต่อ)

174

179

184

189

193

197

201

เพลงแขกมอญ สามชั้น (ต่อ)

206

210

214

218

222

226

230

เพลงแขกมอญ สามชั้น (ต่อ)

เพลงแขกมอญ สามชั้น (ต่อ)

263

Musical score for 'เพลงแขกมอญ สามชั้น (ต่อ)' starting at measure 263. The score is in 2/4 time, key of B-flat major. The treble staff begins with a quarter rest, followed by a quarter note B-flat, a quarter rest, and a quarter note A. The bass staff begins with a quarter rest, followed by a quarter note B-flat, a quarter rest, and a quarter note A. The piece continues with a series of eighth and sixteenth notes in both staves, ending with a double bar line.

4.3 วิเคราะห์เพลงเดี่ยวจะเข้สำเนียงมอญ

ในการวิเคราะห์เพลงเดี่ยวจะเข้สำเนียงมอญที่ถ่ายทอดไว้ของครูแอบ ยუნวนนิชครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ เพื่อนเป็นพื้นฐานในการศึกษาจะเข้ในแง่ปฏิบัติและทฤษฎีต่อไป ข้อมูลเสียงที่นำมาวิเคราะห์เป็นข้อมูลที่ได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ชุมเดช เดชภิมล อาจารย์ณรงค์ เขียนทองกุล เป็นแถบบันทึกเสียงที่บรรเลงโดยครูแอบ ยუნวนนิช บรรเลงไว้ ซึ่งบันทึกขณะที่กำลังต่อเพลงกับครู ได้ตรวจสอบความถูกต้องจากอาจารย์ทั้งสอง ด้วยการบรรเลงให้ดู และได้แก้ไขส่วนต่างในการบรรเลงๆ ได้ถูกต้องแล้ว

การวิเคราะห์ในครั้งนี้ได้ค้นหาความเป็นลักษณะเฉพาะ ความเป็นรูปแบบของทำนองเดี่ยวของครูแอบ ยุนวนนิช และเพื่อให้ บรรลุมัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เพลงเดี่ยวจะเข้สำเนียงมอญ ทั้ง 3 เพลง คือ เพลงสุดสงวน เพลงนางครวญ และเพลงแขกมอญ ไปพร้อมกับทำนองฆ้องวงใหญ่ โดยใช้ทฤษฎีการวิเคราะห์เพลงไทย ของรองศาสตราจารย์มานพ วิสุทธิแพทย์ ที่จะศึกษาเรื่องบันไดเสียง ลูกตก และตั้งสมมุติฐานขึ้นเองในเรื่องที่เกี่ยวกับการวิทำนองเดี่ยวจะเข้ ดังนี้

ทำนองฆ้องวงใหญ่

บันไดเสียง และลูกตก โดยใช้ทฤษฎีการวิเคราะห์เพลงไทย ของรองศาสตราจารย์มานพ วิสุทธิแพทย์ ศึกษาว่าทำนองนี้อยู่ในบันไดเสียงใด ลูกตกเสียงใด เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานไปศึกษาทำนองเดี่ยวจะเข้ ซึ่งนำทำนองฆ้องวงใหญ่แปรเป็นทำนองเดี่ยวจะเข้ บันไดเสียงในดนตรีไทยจะประกอบด้วย 5 เสียงหลัก และ 2 เสียงรอง ซึ่งในการศึกษาเพลงสุดสงวน เพลงนางครวญ และเพลงแขกมอญพบบันไดเสียงทั้งหมด มี 3 บันไดเสียงด้วยกันดังนี้

1. บันไดเสียง ฟา ประกอบด้วยเสียง ฟา ซอล ลา โด เร เสียง ที และ มี เป็นเสียงรอง
ลำดับที่ในบันไดเสียง 1 2 3 4 5 6 7
ตรงกับเสียง ฟา ซอล ลา ที โด เร มี
2. บันไดเสียง ที ประกอบด้วยเสียง ที โด เร ฟา ซอล เสียง มี และ ที เป็นเสียงรอง
ลำดับที่ในบันได 1 2 3 4 5 6 7
ตรงกับเสียง ที โด เร มี ฟา ซอล ลา
3. บันไดเสียง โด ประกอบด้วยเสียง โด เร มี ซอล ลา เสียง ฟา และ ที เป็นเสียง รอง
ลำดับที่ในบันไดเสียง 1 2 3 4 5 6 7
ตรงกับเสียง โด เร มี ฟา ซอล ลา ที

ความสัมพันธ์ขั้นคู่ระหว่างลูกตก เพื่อศึกษาทิศทางของทำนองว่าเคลื่อนที่ลงต่ำหรือขึ้นสูง ขั้นคู่ที่นับปกติจะบอกให้ทราบว่าทำนองนั้นเคลื่อนที่ไปหาลูกตกที่สูงกว่าวรรคหน้า และขั้นคู่พลิกกลับก็จะบอกให้ทราบทันทีว่าลูกตกของวรรคหลังนั้นต่ำกว่าลูกตกของวรรคหน้า

โครงสร้างเสียงในประโยค เพื่อชี้ให้เห็นว่าโครงสร้างเสียงในประโยคของทำนองหลักนั้นเป็นเสียงอะไร เป็นเสียงที่เท่าไรของบันไดเสียง โดยดูจากจังหวะตกของทำนองฆ้องวงใหญ่ ในประโยคมี 8 จังหวะ ซึ่งในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ก็จะมีทั้งการบรรเลงรวมมือเป็นทำนองแนวเดียว และการบรรเลงที่มี

ลักษณะของเสียงประสาน คู่ 4 คู่ 5 คู่ 6 คู่ 8 เสียงที่เป็นทำนองหลักเป็นเสียงของมือขวา ส่วน คู่ 5 คู่ 6 เสียงหลักของทำนองจะอยู่ที่ มือซ้าย

ทำนองเดี่ยวจะเข้า ศึกษาและวิเคราะห์หาลักษณะเด่นในทำนองเดี่ยวตามหัวข้อดังนี้

บันไดเสียง และลูกตก เป็นข้อสำคัญของการบรรเลงดนตรีซึ่งยึดหลักมาจากการบรรเลงปกติ และนำมาพิจารณาไปพร้อมกับการศึกษาเรื่องของการแปรทำนอง

ความสัมพันธ์ขั้นคู่ของลูกตก เพื่อที่จะบอกว่าทิศทางการเคลื่อนที่ของทำนองนั้น ขั้นคู่ที่นับปกติ แสดงการเคลื่อนที่ของลูกตกไปหาเสียงที่สูงกว่า ขั้นคู่ที่พลิกกลับจะแสดงการเคลื่อนที่ลงจากวรรคหน้า ไปหาเสียงที่ต่ำกว่าของลูกตกวรรคหลัง

การแปรทำนองเดี่ยวจะเข้าว่ามีความสัมพันธ์กับทำนองฆ้องวงใหญ่ ขึ้นชื่อว่าทำนองเดี่ยวนั้น ย่อมจะต้องเป็นทำนองที่ผู้ประพันธ์ได้คิดอย่างพิถีพิถัน และแสดงภูมิรู้ออกมาในทำนองเดี่ยว กลอนเพลงหรือทำนองแปรที่แสดงออกนั้นย่อมมีความเฉพาะตัวของทำนองแปรอย่างแน่นอน และย่อมวิจิตรกว่าทางบรรเลงธรรมดา ศึกษาเปรียบเทียบกับทำนองฆ้องวงใหญ่ ในเรื่องของบันไดเสียง และลูกตก มีความสัมพันธ์ทั้งหมด โดยตั้งสมมุติฐานของผู้วิจัยไว้ 7 ระดับชั้น ดังนี้

- ขั้นที่ 1 บันไดเสียง และลูกตก ของทำนองเดี่ยวจะเข้า กับทำนองฆ้องวงใหญ่ไม่ตรงกัน
- ขั้นที่ 2 ลูกตกของทำนองเดี่ยวจะเข้าตรงกับทำนองฆ้องวงใหญ่ แต่บันไดเสียงไม่ตรงกัน
- ขั้นที่ 3 บันไดเสียงของทำนองเดี่ยวจะเข้ากับทำนองฆ้องวงใหญ่ตรงกัน แต่ลูกตกไม่ตรงกัน
- ขั้นที่ 4 บันไดเสียง และลูกตกตำแหน่งที่ 4 ของทำนองเดี่ยวจะเข้า ตรงกับทำนองฆ้องวงใหญ่
- ขั้นที่ 5 บันไดเสียง และลูกตกของทำนองเดี่ยวจะเข้า ตรงกับทำนองฆ้องวงใหญ่ และโครงสร้างทำนองฆ้องวงใหญ่กับทำนองเดี่ยวจะเข้าตรงกัน 2 ตำแหน่งเสียง
- ขั้นที่ 6 บันไดเสียง และลูกตกของทำนองเดี่ยวจะเข้า ตรงกับทำนองฆ้องวงใหญ่ และโครงสร้างทำนองฆ้องวงใหญ่กับทำนองเดี่ยวจะเข้าตรงกัน 3 ตำแหน่งเสียง
- ขั้นที่ 7 บันไดเสียง และลูกตกของทำนองเดี่ยวจะเข้า ตรงกับทำนองฆ้องวงใหญ่ และโครงสร้างทำนองฆ้องวงใหญ่กับทำนองเดี่ยวจะเข้าตรงกัน 4 ตำแหน่งเสียง

เทคนิคการบรรเลง ศึกษาเทคนิคการบรรเลงจะเข้าในทำนองเดี่ยวว่ามีเทคนิคอะไรบ้างประกอบอยู่ในทำนองเดี่ยว ซึ่งเทคนิคการบรรเลงเป็นส่วนสำคัญมากของทางเดี่ยวเพราะผู้ประพันธ์นั้นย่อมจะสอดแทรกเทคนิคที่พิสดารลงในเพลงเดี่ยวให้ลูกศิษย์บรรเลงอวดฝีมือกัน และต้องเหมาะสมกับความสามารถของศิษย์ด้วย พบเทคนิคการบรรเลงจะเข้าในเพลงเดี่ยวจะเข้าสำเนียงมอญ ที่ถ่ายทอดโดยครูแอบ ยუნวณิช ทั้ง 3 เพลง คือ เพลงสุดสงวน เพลงนางครวญ เพลงแขกมอญ มีเทคนิคการบรรเลงจะเข้าที่ผู้วิจัยค้นพบทั้งหมด 16 เทคนิคดังนี้

1. กรอ	เช่น	/ - ล - ช /
2. การเก็บ	เช่น	/ ช ล ท ด /
3. ควบเสียง	เช่น	/ - ท - ด /
4. กล้าเสียง	เช่น	/ - - ด ^ม ร /
5. โปรย	เช่น	/ - ด - ท /

4.3.1 เพลงสุดสงวน สามชั้น

ประโยคที่ 1

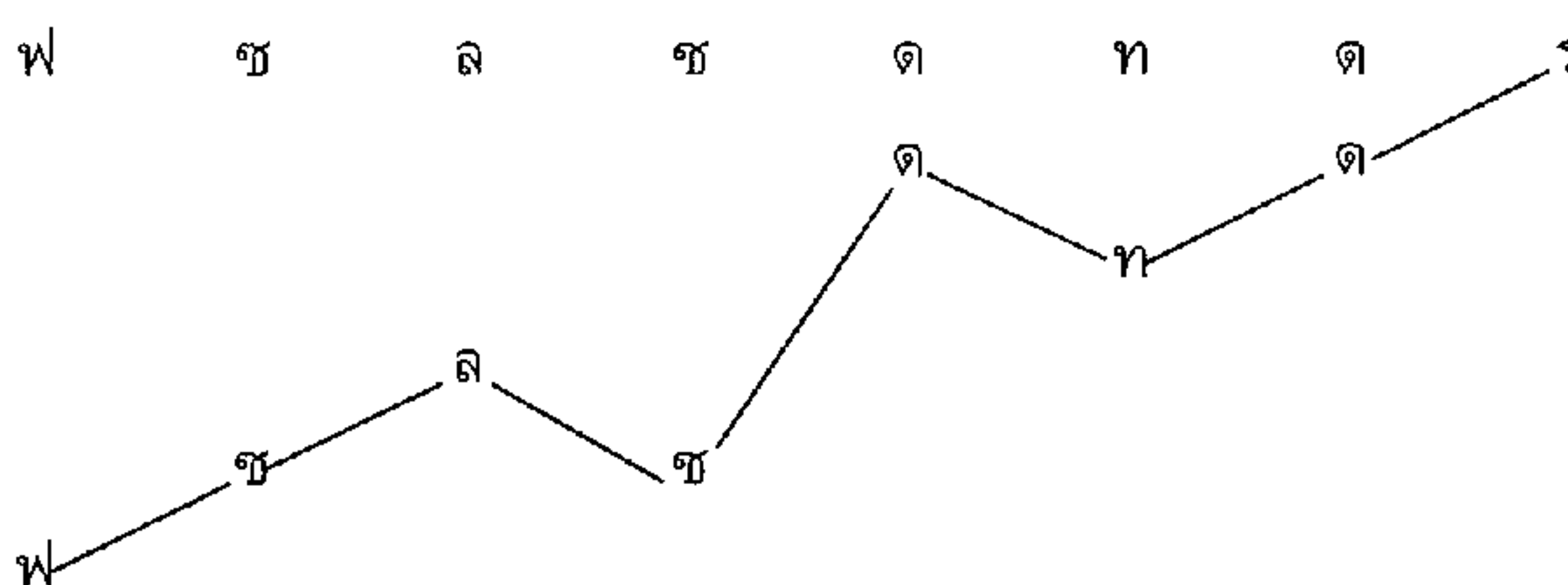
ทำนองฆ้องวงใหญ่

- - - ฟ	- - ช ช	- - - ล	- - ช ช	- ท - ด	- ร - -	ท ท - -	ด ด - ร
- - - ฟ	- ช - -	- - - ล	- ช - -	- ท - ด	- ร - ท	- - - ด	- - - ร

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ที ลูกตกเสียง เร

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 5 (ช – ร)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

- - - ฟ	- - ชชช	- ฟ - -	ลชฟ - ช	-ชท - ด	- ร - ท	- - ดดดี	ร ด ฟ ร
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ที ลูกตกเสียง เร

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 5 (ช – ร)

โครงสร้างทำนอง

ฟ ช ฟ ช ด ท ด ร

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 6 วรรคหลังชั้นที่ 7 แปรทำนองโดยยึดเสียงโครงสร้างของฆ้องวงใหญ่ เป็นทำนองบังคับทางเน้นที่การกรอเพื่อความนุ่มนวล และเพื่อความหวานที่การ ควบ และกล้ำเสียง

เทคนิคการบรรเลง

กรอ, สะบัดเสียงเดียว, สะบัดลง 3 เสียงติด, ควบ, เก็บ, และกล้ำ

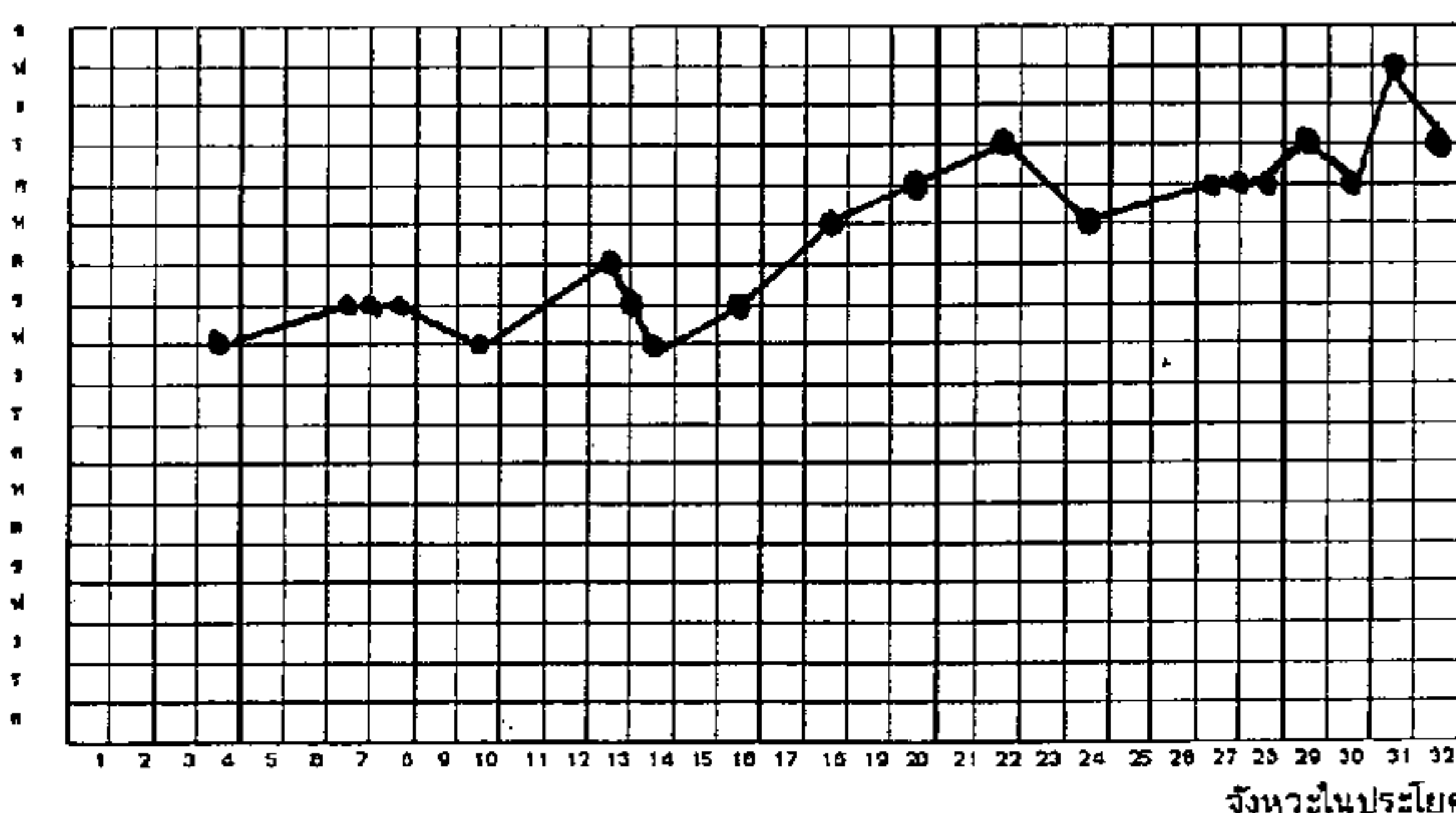
พิสัยของประโยค

กว้าง 8 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญ-วรรคหลังเกิดจากการเคลื่อนที่หาเสียงสูงด้วยกลุ่มเสียง ที่ ใน จังหวะห่าง ตามบันไดเสียงแล้วหักเสียงลง และขึ้น จบด้วยเสียง เร

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 5 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงสุดสงวน ประโยคที่ 1

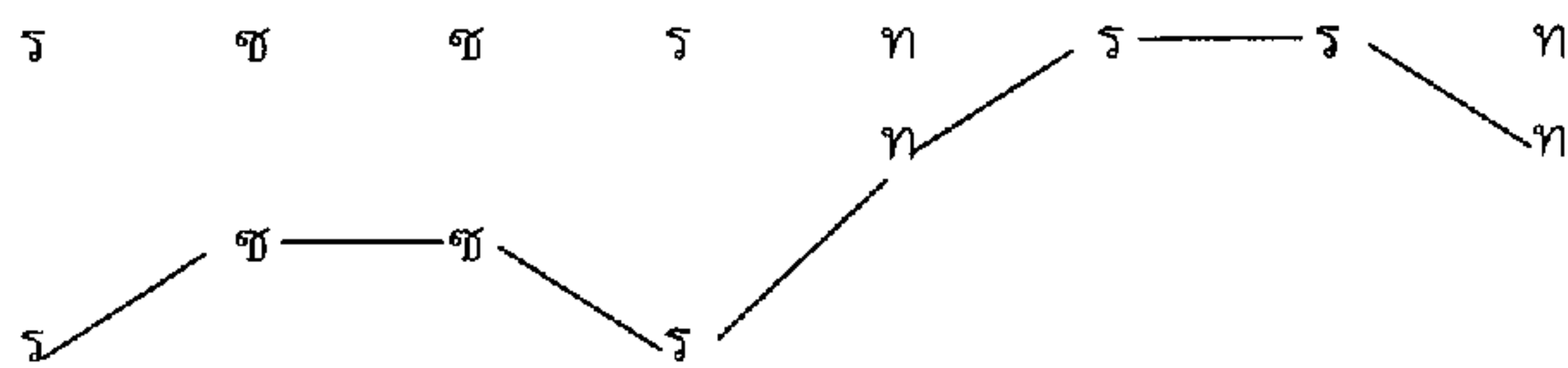
ประโยคที่ 2

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- - ด ร	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ร	- ฟ - ท	- - ด ี	- ร - ร	- ด - ท
- ท - -	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ล	- ด - ท	- - - ร	- ฟ - ร	- ด - ท

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 6 (ร - ท)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

- - - ล	- - - ช	ชพร ฟ ล	- ช ฟ ร	- - - -	ชพร - ด	- - - -	- - - -
- - - -	- - - ช	- - - -	- - - -	- ช - -	- - - -	ท ล ช ล	ท ร ด ท
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 พลิกกลับ (ร - ท)

โครงสร้างทำนอง

ล ช ล ร ช ด ล ท

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 2 วรรคหลังชั้นที่ 4 แปรทำนองไม่สอดคล้องกับทำนองฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าเพียงลูกตก วรรคหลังกลับมายังบันไดเสียงลูกตกตามทำนองฆ้องวงใหญ่

เทคนิคการบรรเลง

กรอ, กระทบ 2 สาย, สะบัดลง 3 เสียงข้าม, เก็บ, และโปรย

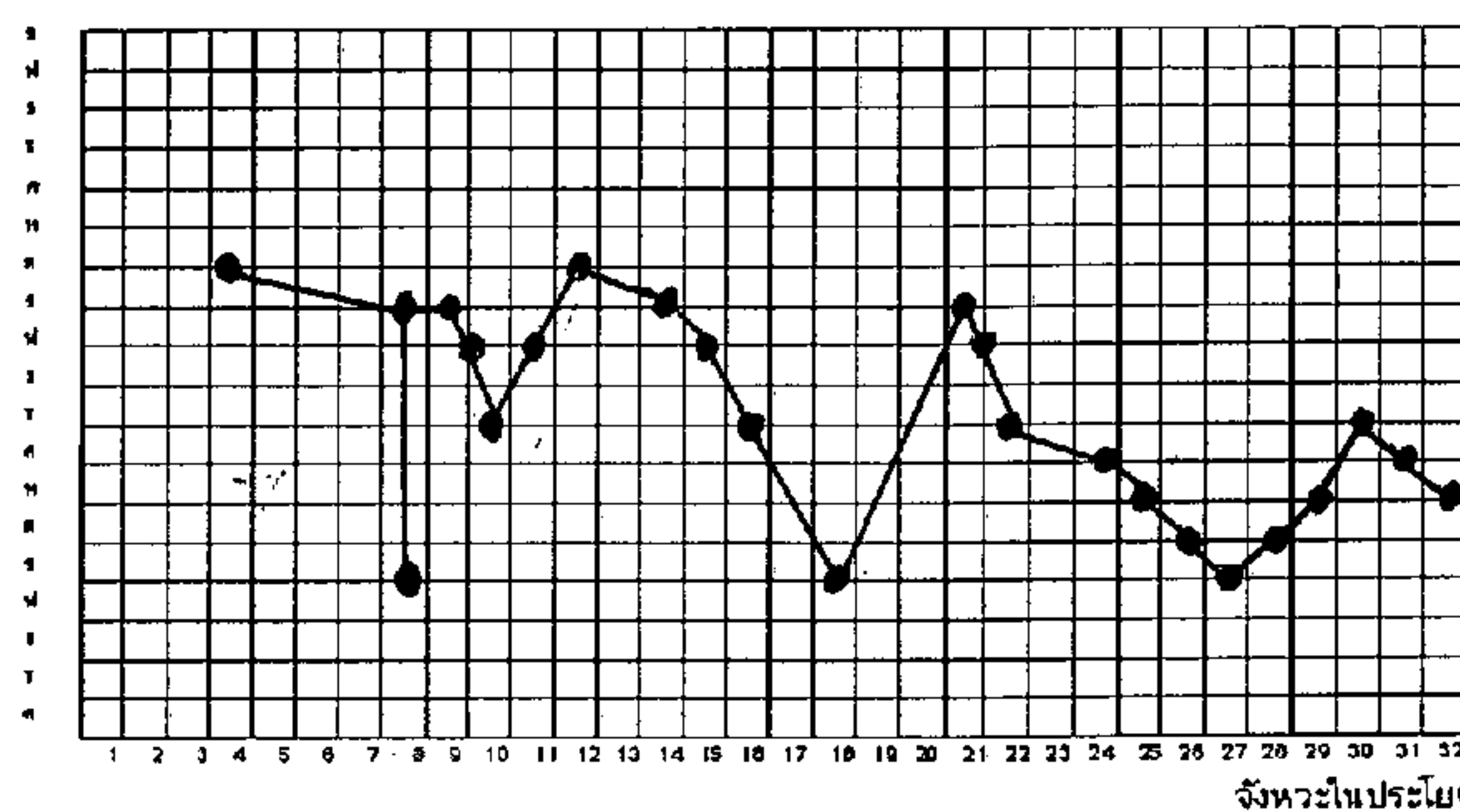
พิสัยของประโยค

กว้าง 9 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญ วรรคหน้าในท้องที่ 3 - 4 และ วรรคหลัง วรรคหน้า กลุ่มเสียงฟา สะบัดลงข้ามเสียงแล้วหักกลับมาเสียงสูง ท้ายห้อง แล้วย่อแนวทำนองกลับเสียง เร ในท้องที่ 4 วรรคหลังเริ่มทำนองด้วยเสียง ซอลต่ำในจังหวะยก แล้วข้ามเสียงไปย่อนทำนองที่ซอลที่สูง ระยะคู่ 8 เรียงกลับที่เสียงต่ำและกลับสูงอีกครั้งจบสำนวนด้วยเสียง ที่

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 6 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงสดสวณ ประโยคที่ 2

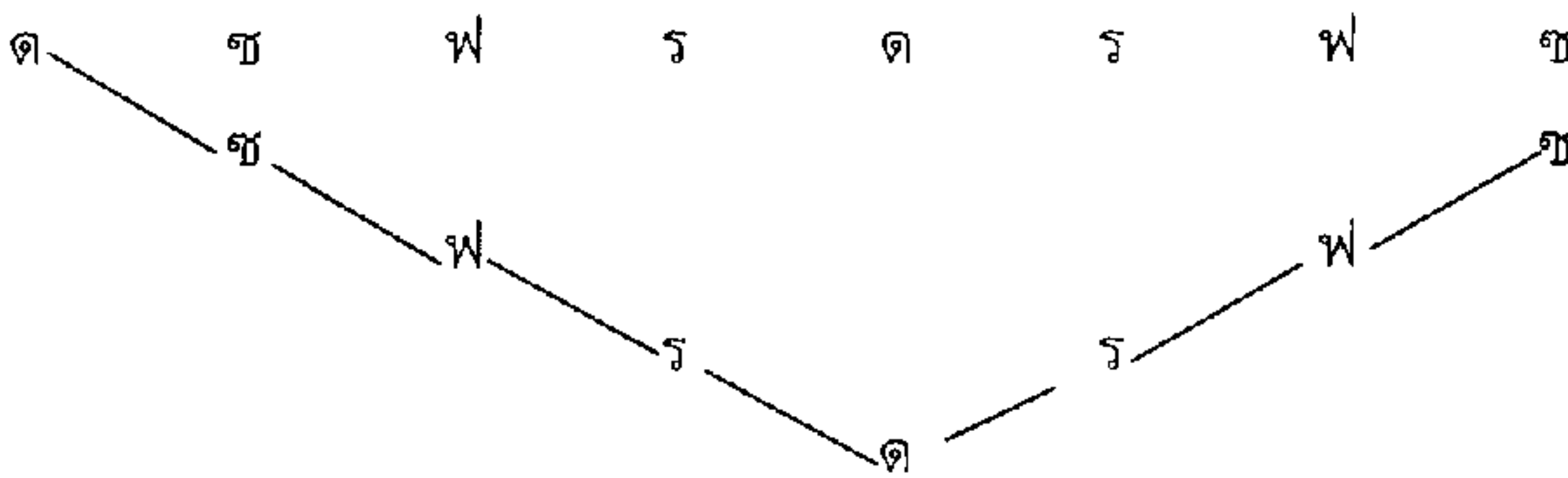
ประโยคที่ 4

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ล - ด	- ล - -	ช ช - -	ฟ ฟ - ร	- ร - -	ด ด - -	ร ร - -	ฟ ฟ - ช
- ล - ด	- ล - ช	- - - ฟ	- - - ล	- ล - ช	- - - ล	- - - ฟ	- - - ช

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 4 (ร - ช)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

- ล - ช	- ฟ - ม	- - ด ^ม ร	- - - -	- - - -	- ร ฟ ร ^ฟ ร	- ล - -	ฟ ช ล ช
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- ล ด ล ^ด ล	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 4 (ร - ช)

โครงสร้างทำนอง

ช ม ร ร ล ร ล ช

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 4 วรรคหลังชั้นที่ 5 แปรทำนองแบบเพลง
กรอ บังคับทาง ยึดบันไดเสียงและลูกตก

เทคนิคการบรรเลง

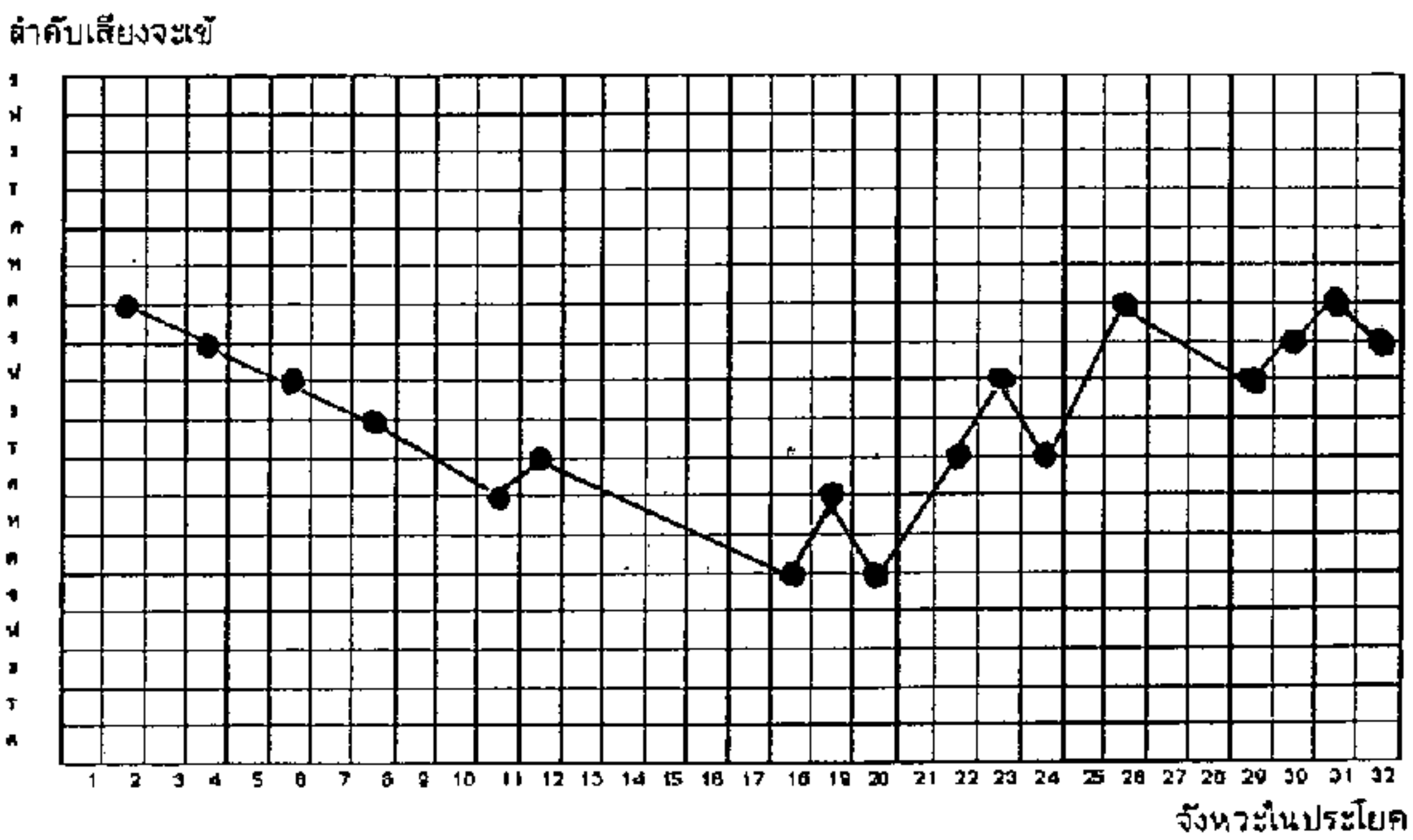
กรอ, เก็บ, กล้า,

พิสัยของประโยค

กว้าง 8 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญทั้งประโยค วรรคหน้า เรียงเสียงสูงลงต่ำในจังหวะห่าง จบ
สำนวนด้วยการข้ามเสียง เร แล้วหักขึ้นในระยะคู่ 2 ในจังหวะที่ 3
วรรคหลัง เกิดจากกลุ่มเสียงต่ำหาเสียงสูง แสดงสำเนียงมอญชัดเจนที่ ห้องที่ 5

ภาพประกอบ 8 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงสดสวณ ประโยคที่ 4

ประโยคที่ 5

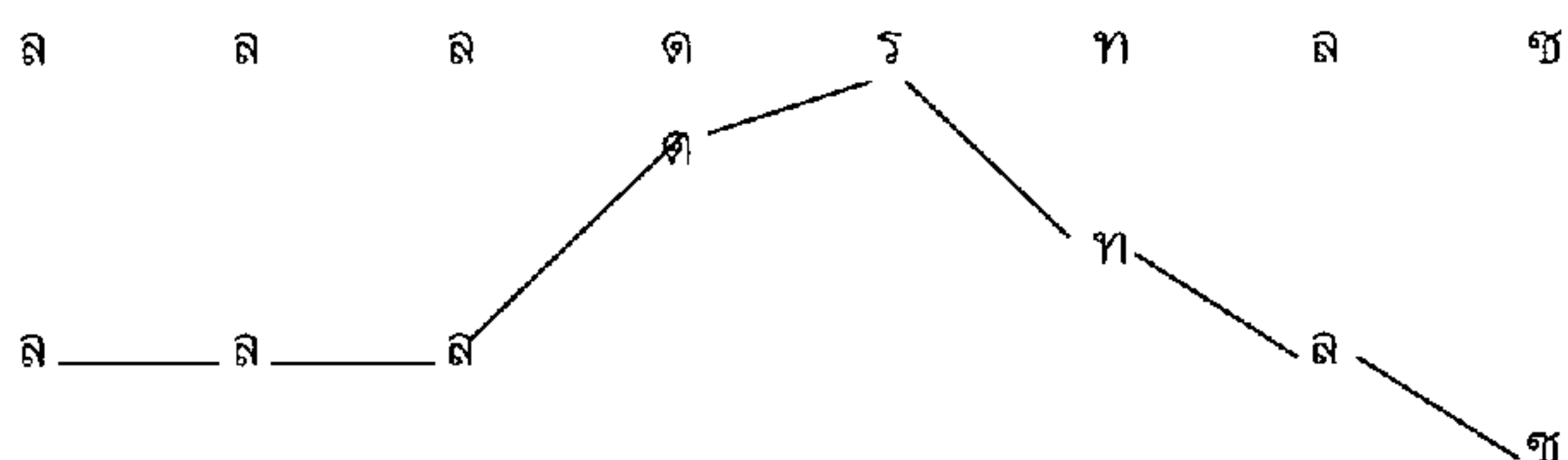
ทำนองฆ้องวงใหญ่

- - ซ ล	- ตี - ล	- - ซ ล	ท - - ตี	- รี่ - รี่	- ตี - -	ท ท - -	ล ล - ซ
- ฟ - -	ซ - ซ -	ซ ฟ - -	- ต - -	- ฟ - ร	- ต - ท	- - - ล	- - - ซ

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง โด วรรคหลังบันไดเสียง ที ลูกตกเสียง ซอล

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 4 พลิกกลับ (ตี - ซ)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

- ต - ฟ	- - ซ ล	ท ตี รี่ ตี	- - - -	ฟ ตี ฟ รี่	- ตี - ท	รื้อท ล ท	- ล - ซ
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที ลูกตกเสียง โด วรรคหลังบันไดเสียง ที ลูกตกเสียง ซอล

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 4 พลิกกลับ (ตี - ซ)

โครงสร้างทำนอง

ฟ ล ต ต ร ท ท ซ

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขึ้นที่ 2 วรรคหลังขึ้นที่ 6 แปรทำนองแบบเพลงกรอ วรรคหน้ายึดลูกตกส่วนกลุ่มเสียงไม่ยึด วรรคหลังยึดแนวและเสียงตามฆ้องวงใหญ่

เทคนิคการบรรเลง

กรอ, เก็บ, สะบัดลง 3 เสียงติด

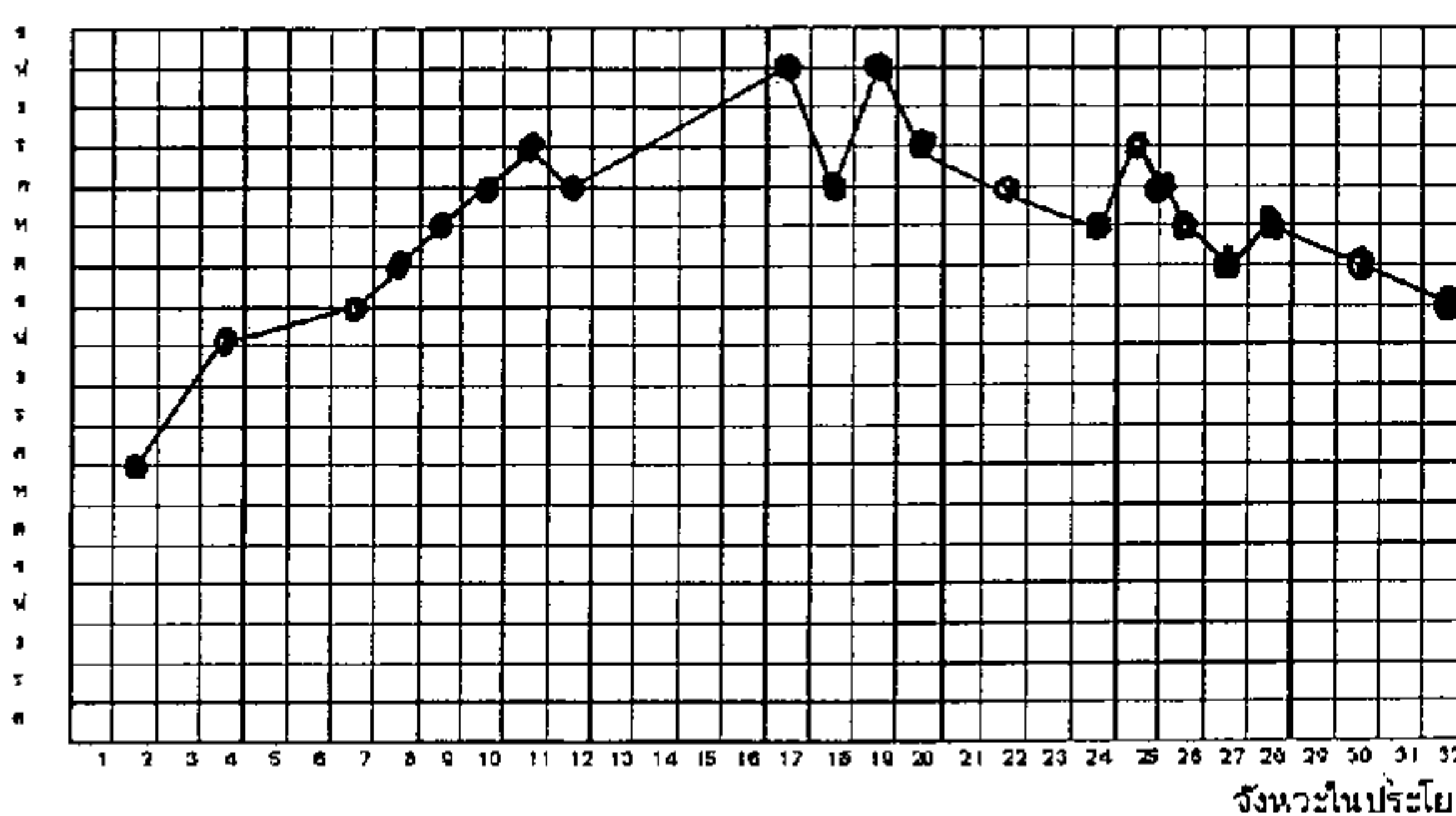
พิสัยของประโยค

กว้าง 11 ขึ้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญทั้งประโยค วรรคหน้ากลุ่มเสียง ที เคลื่อนที่หาเสียงสูง จบทำนองห้องที่ 3 ด้วยเสียง โด วรรคหลังเคลื่อนที่ลงต่ำตามกลุ่มเสียงเริ่มทำนองด้วยเสียง ฟา สลับ โด ฟา เร เป็นสำเนียงมอญชัดเจนลงเสียง ที ห้องที่ 7 สะบัดต้นห้องด้วยเสียงหลักของบันไดเสียง แล้วกรอผ่านเสียง ลา จบวรรคด้วยเสียง ซอล

ลำดับเสียงจะเข้

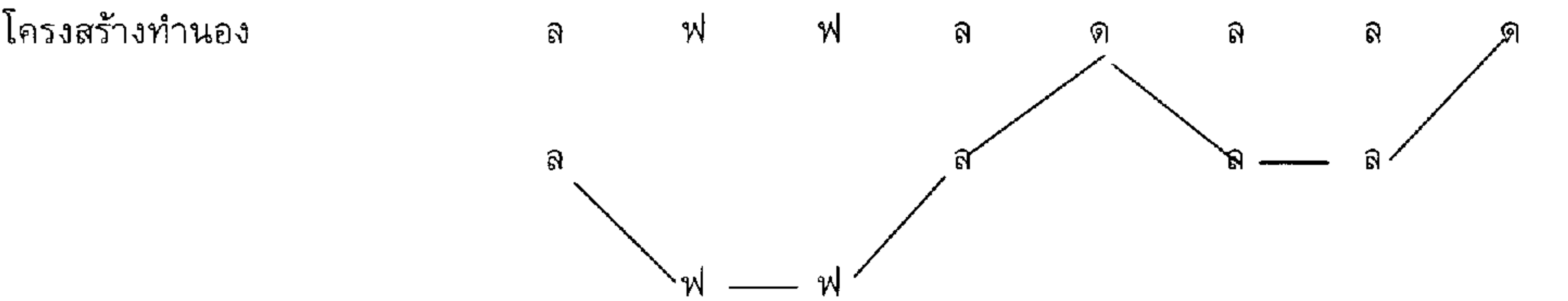
ภาพประกอบ 9 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงสุดสงวน ประโยคที่ 5

ประโยคที่ 6

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- รี้ - -	ดํ ล - -	- - - ฟ	- - ซ ล	- ท - ดํ	รี้ ดํ - -	- - ซ ล	ท - - ดํ
- - ดํ ล	- - ซ ฟ	- ด - -	- ฟ - -	- ฟ - -	- - ท ล	ซ ฟ - -	- ด - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ลา วรรคหลังบันไดเสียง ที ลูกตกเสียง โด
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 (ล – ดํ)

ทำนองเดี่ยวจะเข้

- ด ร ม	ร ด ร ฟ	- - ซ ล	- - - -	- ม ฟ ซ	ฟ ม ฟ ล	- - ท ดํ	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ลา วรรคหลังบันไดเสียง ที ลูกตกเสียง โด
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 (ล – ดํ)

โครงสร้างทำนอง

การแปรทำนอง

เทคนิคการบรรเลง

พิสัยของประโยค

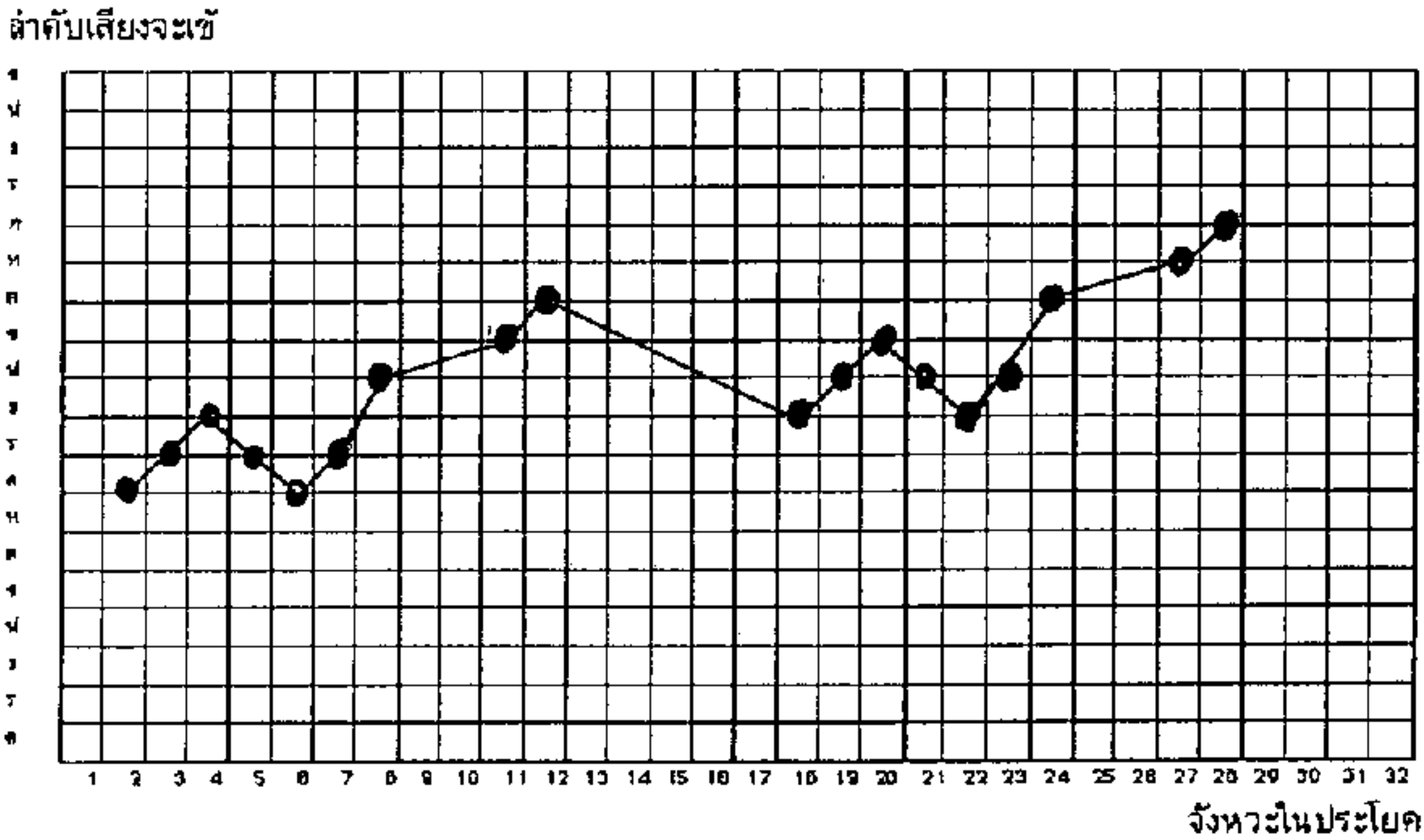
สำเนียงมอญ

สัมพันธกับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 5 วรรคหลังชั้นที่ 5 แปรทำนองแบบเพลง บังคับทาง และยึดบันไดเสียง ลูกตก และโครงสร้างเสียงของฆ้องวงใหญ่สัมพันธ์ กันมาก

เก็บ, กรอ

กว้าง 8 ชั้นเสียง

พบสำเนียงมอญทั้งประโยค ทั้ง 2 วรรคมีลักษณะเหมือนกัน จบทำนองที่ ห้องที่ 3 และ 7

ภาพประกอบ 10 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงสุดสงวน ประโยคที่ 6

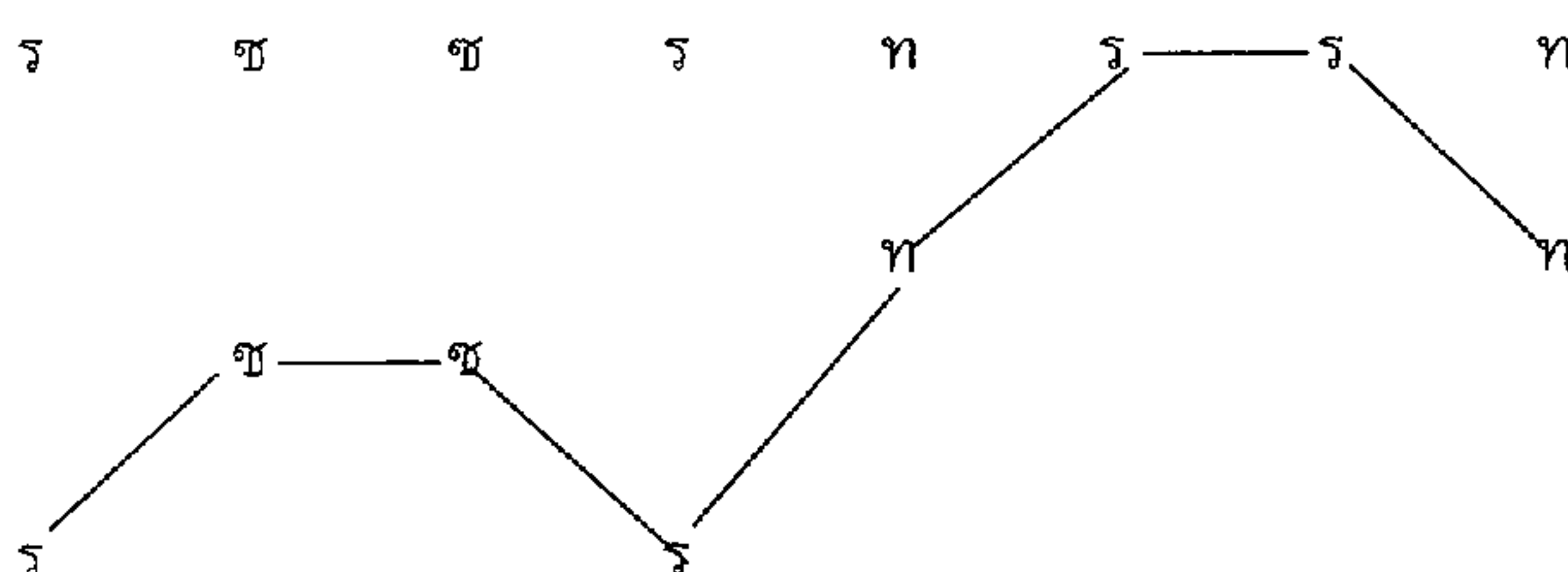
ประโยคที่ 8

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- - ด ร	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ร	- ฟ - ท	- - ด ร	- ร - ร	- ด - ท
- ท - -	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ล	- ด - ท	- - - ร	- ฟ - ร	- ด - ท

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 6 (ร - ท)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

- ฟ ช ล	- ช ฟ ล	- ด ฟ ช	ล ช ฟ ร	- ช - -	ร ฟ ร ด	ท ด ช ล	ท ร ด ท
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 6 (ร - ท)

โครงสร้างทำนอง

ล ล ช ร ช ด ล ท

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขึ้นที่ 5 วรรคหลังขึ้นที่ 4

เทคนิคการบรรเลง

กรอ, เก็บ

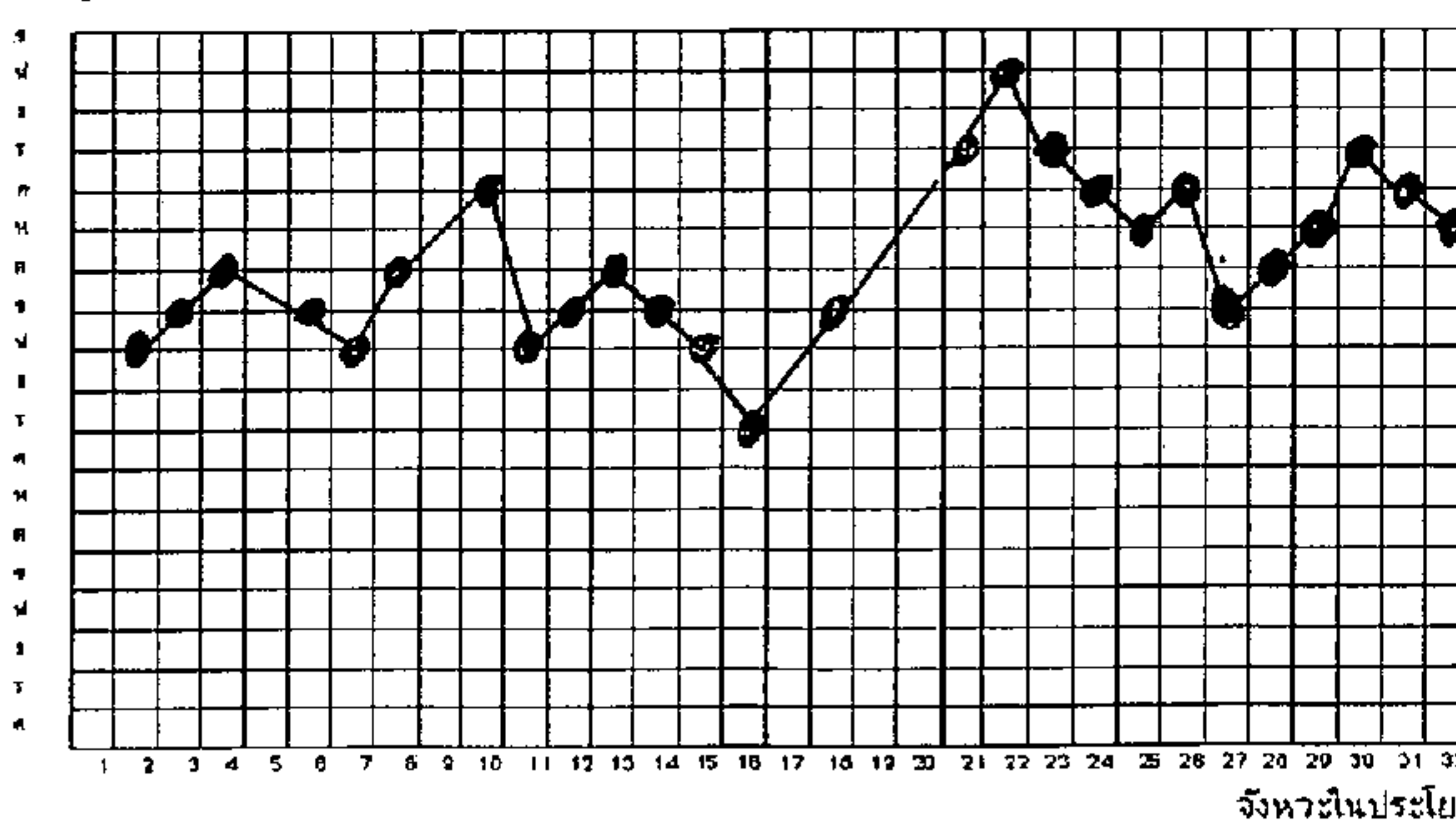
พิสัยของประโยค

กว้าง 8 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญทั้งประโยค วรรคหน้าเป็นลักษณะของการหักเสียงของทำนอง และเคลื่อนที่ลงต่ำ วรรคหลัง เริ่มทำนองที่จังหวะยก แล้วต่อด้วยการสลับเสียงขึ้น ลงในกลุ่มเสียง ที่

ลำดับเสียงจะเข้

จังหวะในประโยค

ภาพประกอบ 12 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงสุดสงวน ประโยคที่ 8

ประโยคที่ 11

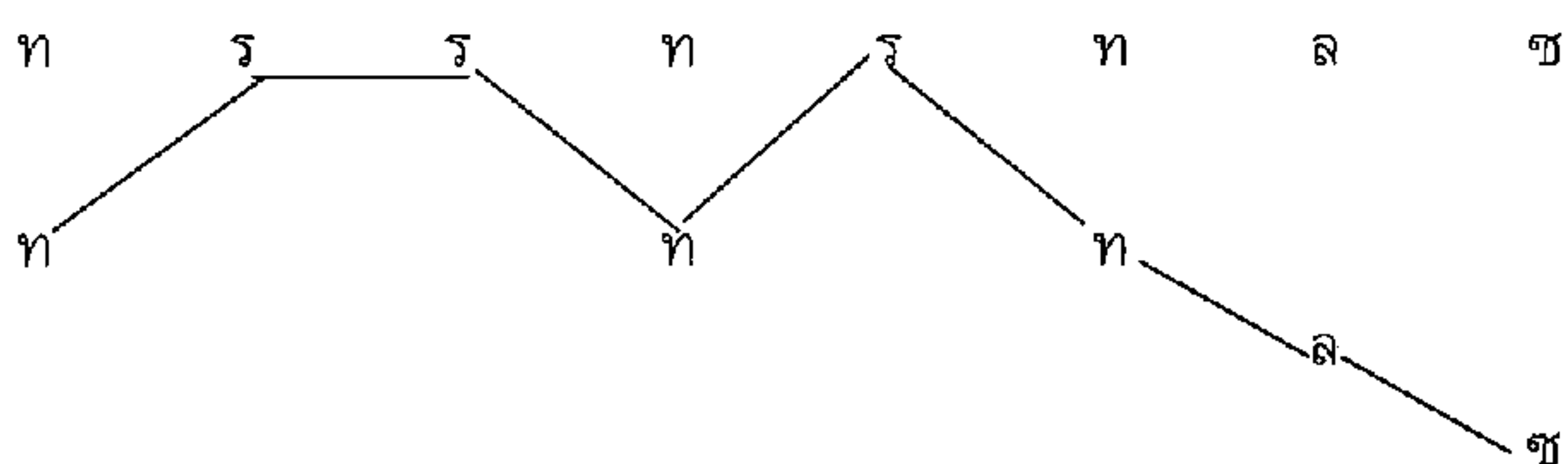
ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ฟ - ท	- - ด ร	- ร - ร	- ด - ท	- - ร ร	- ด - -	ท ท - -	ล ล - ช
- ด - ท	- - - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	- ร - -	- ด - ท	- - - ล	- - - ช

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ซอล

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 พลิกกลับ (ท - ช)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

- - - -	- - - -	- ม - ร	- ด - ร	- - - -	- - - -	- ด - ท	- ล - ช
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ซอล

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 พลิกกลับ (ท - ช)

โครงสร้างทำนอง

- - - ร ท ท ท ท ช

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขึ้นที่ 5 วรรคหลังขึ้นที่ 4 แปรเป็นทำนองแบบกรอ ยึดแค่ลูกตกและบันไดเสียง เพิ่มความนุ่มนวลด้วยการโปรยตอนท้ายของทำนอง

เทคนิคการบรรเลง

กรอ, โปรย

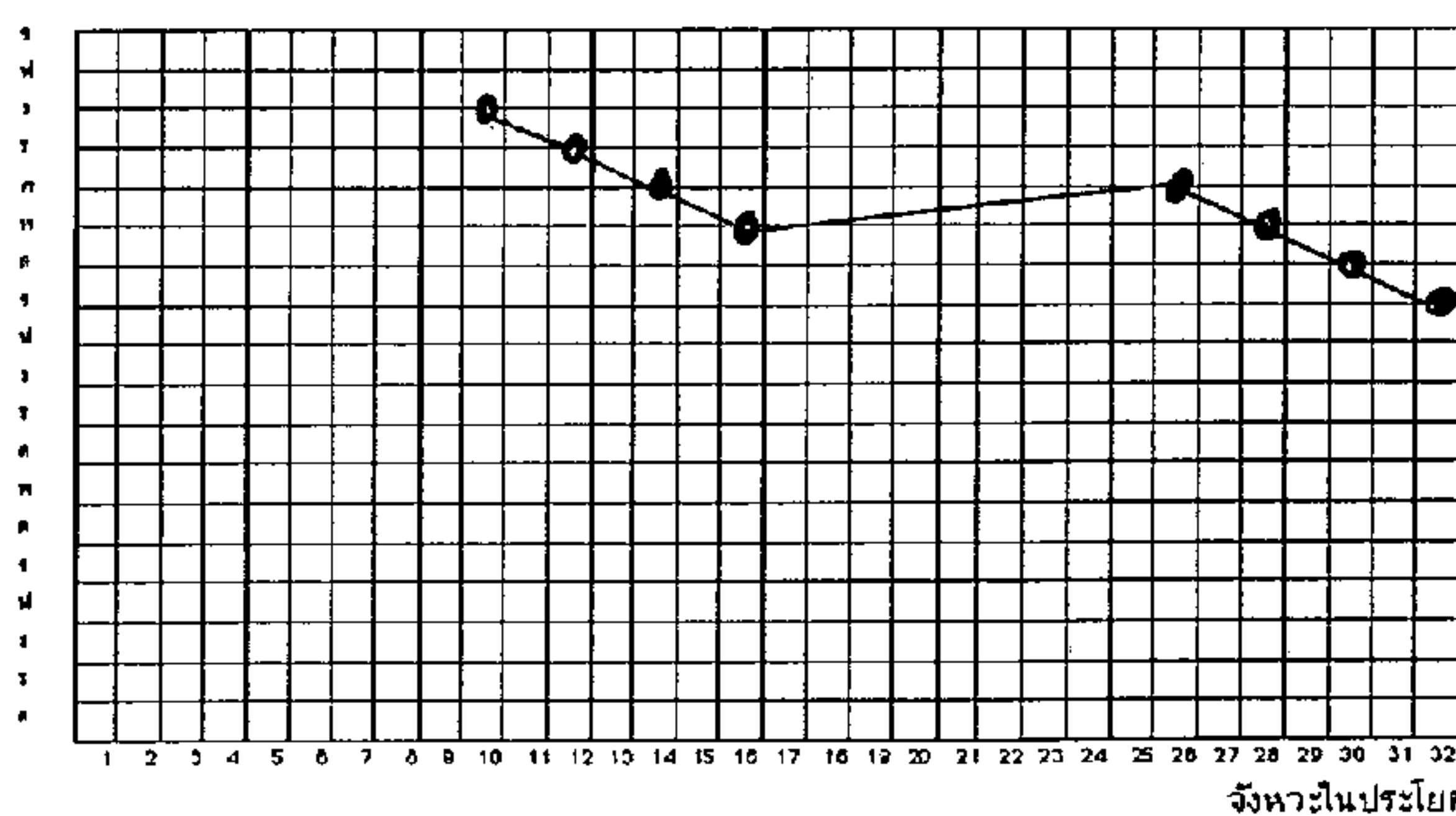
พิสัยของประโยค

กว้าง 6 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

ไม่พบสำเนียงมอญ

ลำดับเสียงจะเข้

จังหวะในประโยค

ภาพประกอบ 15 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงสุดสงวน ประโยคที่ 11

ประโยคที่ 12

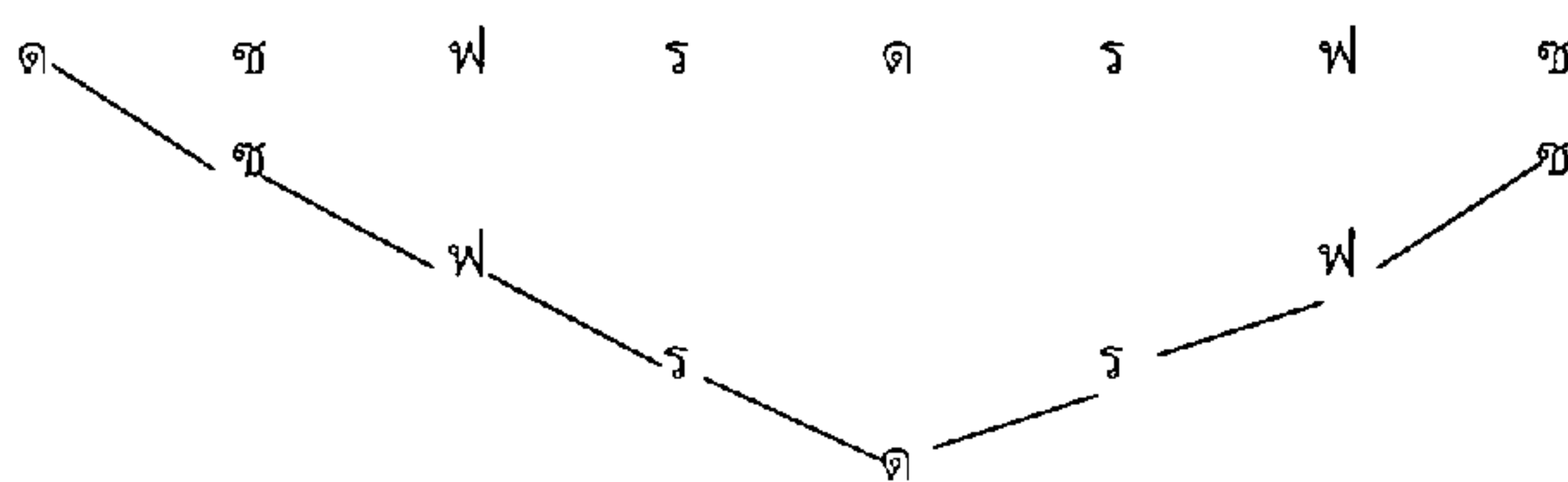
ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ล - ด	- ล - -	ซ ซ - -	ฟ ฟ - ร	- ร - -	ด ด - -	ร ร - -	ฟ ฟ - ซ
- ล - ด	- ล - ซ	- - - ฟ	- - - ล	- ล - ซ	- - - ล	- - - ฟ	- - - ซ

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 4 (ร - ซ)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

- - - ล	- - - ซ	- - - ฟ	ลซฟ - ร	- - - -	- - - ร	ด ร ฟ ซ	ล ฟ - ซ
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	ลลล ด ล	ซ ล ด -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 4 (ร - ซ)

โครงสร้างทำนอง

ล ซ ฟ ร ล ร ซ ซ

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขึ้นที่ 6 วรรคหลังขึ้นที่ 6 แปรทำนองด้วยความสัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ด้วยบันไดเสียง ลูกตก เสียงในโครงสร้างทำนองและทิศทาง แบบกรอ ในวรรคหลังสะบัดต้นวรรคและเก็บแบบเรียงเสียง เป็นที่บอกให้ทราบว่าจะจบเที่ยวของการบรรเลง

เทคนิคการบรรเลง

กรอ, สะบัดลง 3 เสียงติด, สะบัดเสียงเดียว, เก็บ

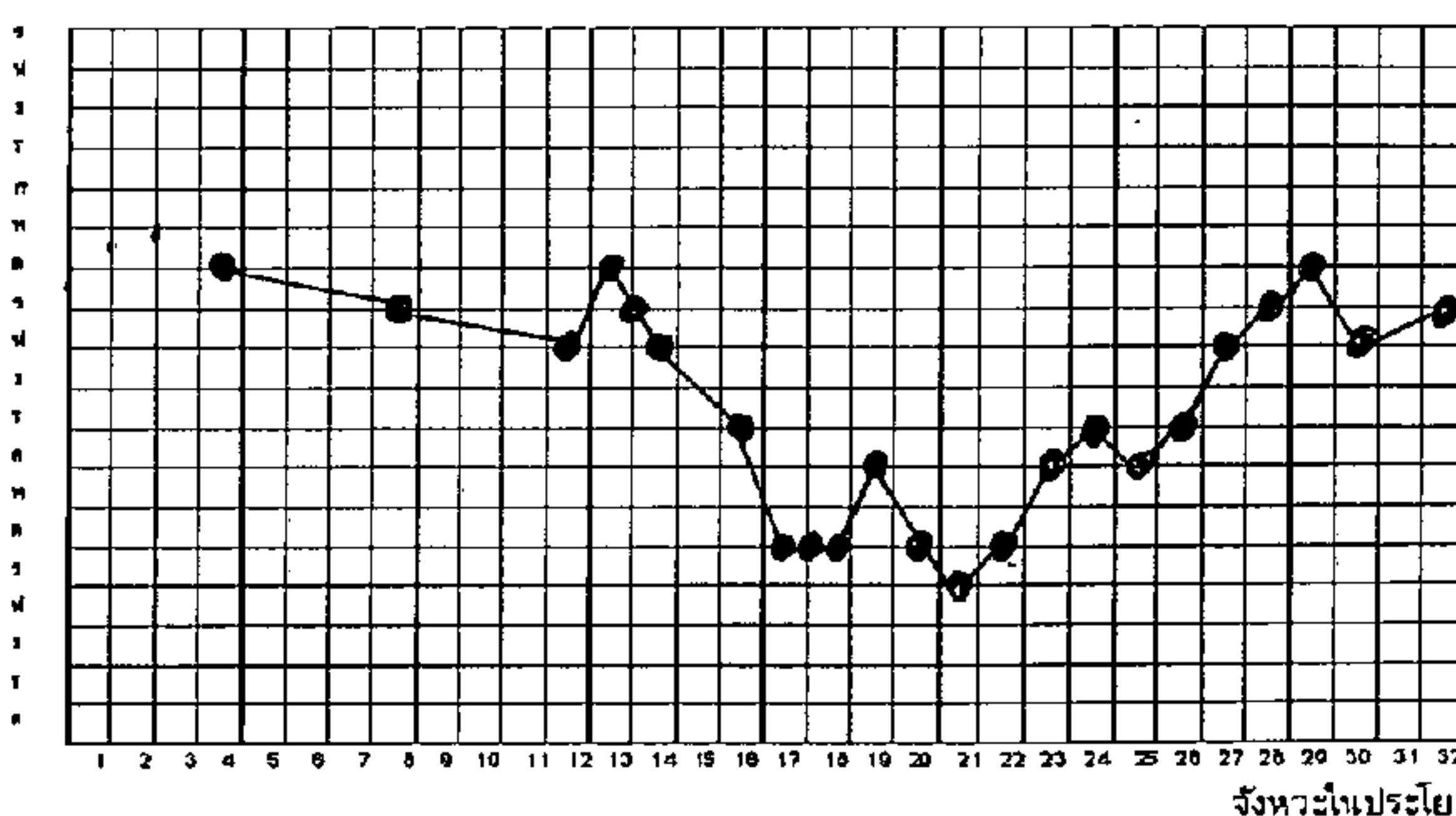
พิสัยของประโยค

กว้าง 9 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญวรรคหลัง กลุ่มเสียง ฟา ชัดเจนในห้องที่ 8 ข้ามเสียงเพื่อจบที่ ซอล

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 16 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงสดสวณ ประโยคที่ 12

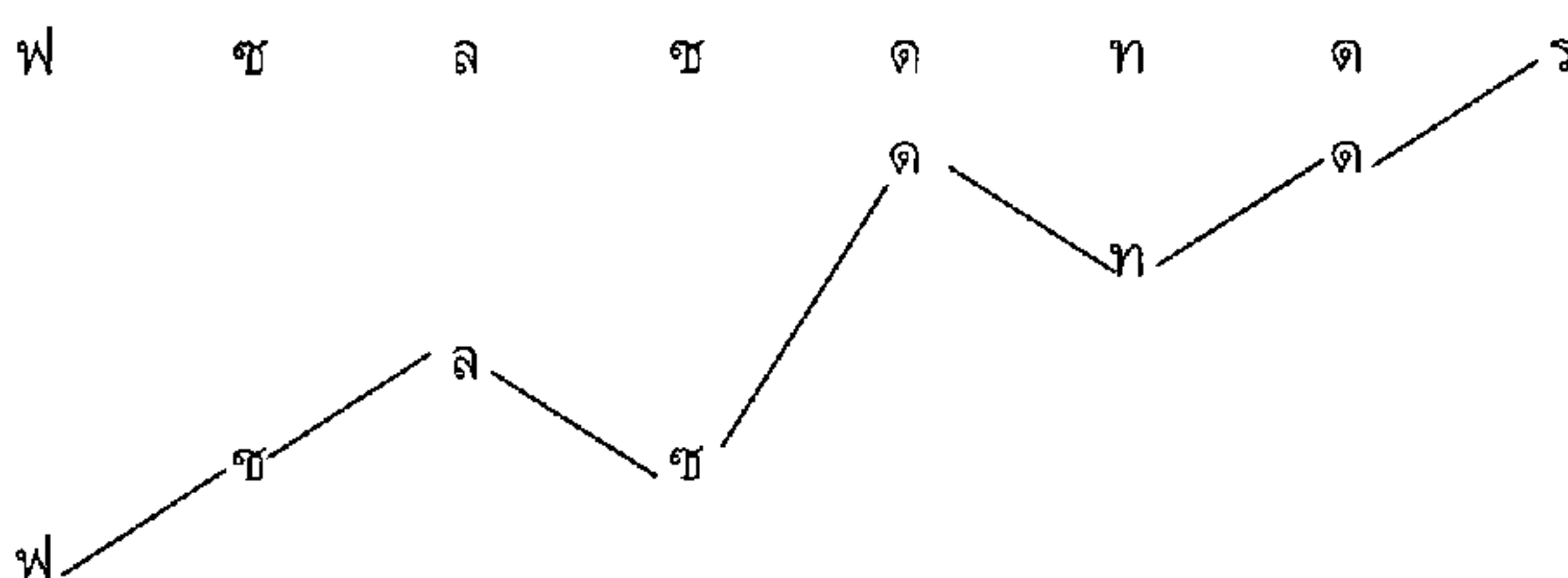
ประโยคที่ 13 (เทียบกลับ ประโยคที่ 1)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- - - ฟ	- - ซ ซ	- - - ล	- - ซ ซ	- ท - ด	- ร - -	ท ท - -	ด ด - ร
- - - ฟ	- ซ - -	- - - ล	- ซ - -	- ท - ด	- ร - ท	- - - ด	- - - ร

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ที ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 5 (ซ – ร)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

- - - ฟ	- - ซซซ	ลซฟ ซ ล	ฟ ซ ซซซ	ด ฟ ซ ล	ทลซ ล ท	ฟซลทซลท	ดลทดร์ทดร์
- - - -	- - - -	- - - -	- ซ - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ที ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 5 (ซ – ร)

โครงสร้างทำนอง

ฟ ซ ล ซ ล ท ท ร

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขึ้นที่ 7 วรรคหลังขึ้นที่ 5 แบบเก็บยัดเสียงโครงสร้างจากทำนองฆ้องวงใหญ่

เทคนิคการบรรเลง

กรอ, สะบัดเสียงเดี่ยว, สะบัดลง 3 เสียงติด, กระทบ 2 สาย, เก็บ, ขยี้

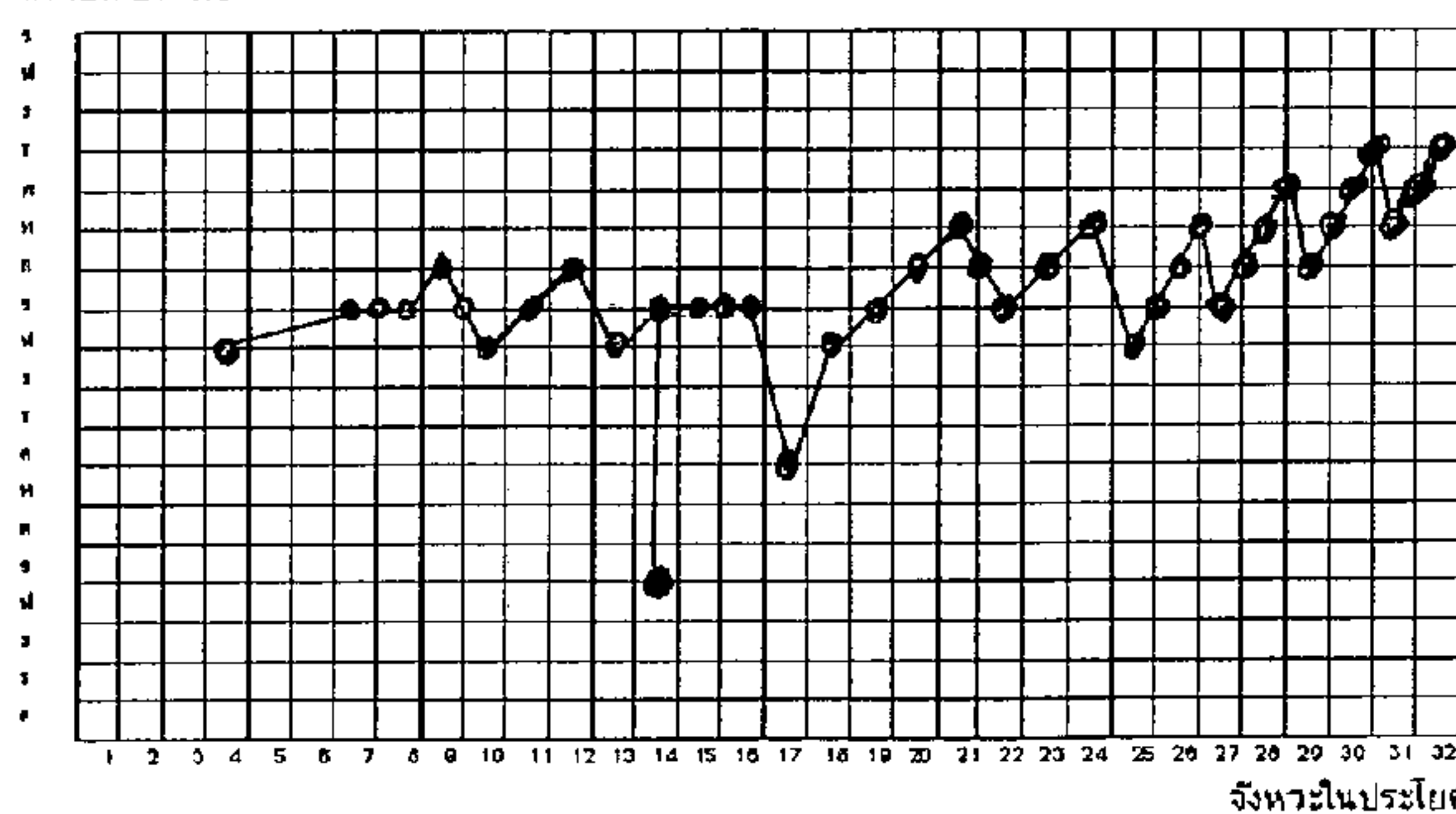
พิสัยของประโยค

กว้าง 12 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

ไม่พบสำเนียงมอญในประโยค

ลำดับเสียงจะเข้

จังหวะในประโยค

ภาพประกอบ 17 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงสุดสงวน ประโยคที่ 13

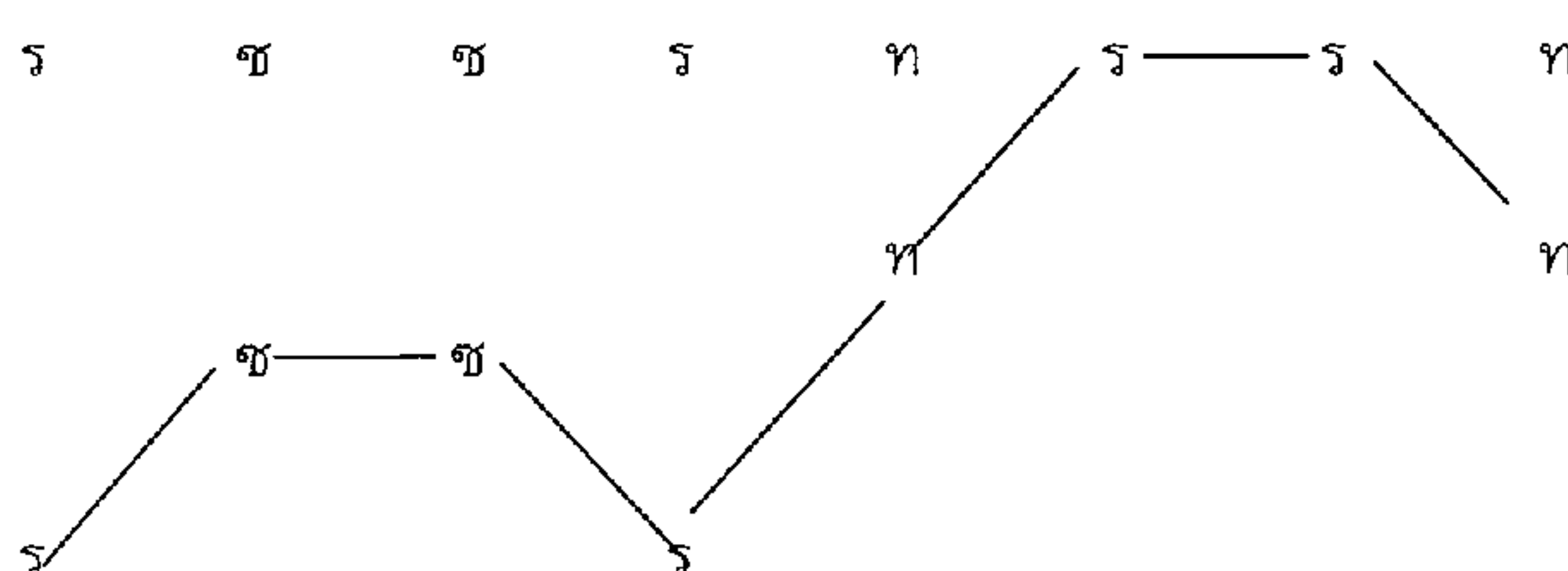
ประโยคที่ 14 (เทียบกลับ ประโยคที่ 2)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- - ด ร	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ร	- ฟ - ท	- - ด ร	- ร - ร	- ด - ท
- ท - -	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ล	- ด - ท	- - - ร	- ฟ - ร	- ด - ท

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 6 (ร - ท)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ลลล - ล	- ล - ช	- ล - ช	- ฟ - ร	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	ชชช ร ช	ร ฟ ร ด	ท - ช ล	ท ร ด ท
- - ล -	ล - ช -	ล - ช -	ฟ - ร -	- - - -	- - - -	- ฟ - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 พลิกกลับ (ร - ท)

โครงสร้างทำนอง

ล ช ช ร ช ด ล ท

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขั้นที่ 2 วรรคหลังขั้นที่ 4 วรรคหน้าแปรทำนอง
โดยอาศัยเพียงลูกตกทำนองแสดงความเป็นจะเข้ด้วยการใช้สายลวด วรรคหลัง
กลับมาใช้ความสัมพันธ์ของบันไดเสียงและลูกตก

เทคนิคการบรรเลง

สะบัดเสียงเดี่ยว, ทิ้งนอย, เก็บ ทำนองเด่นด้วยเทคนิคการบรรเลงทิ้งนอย

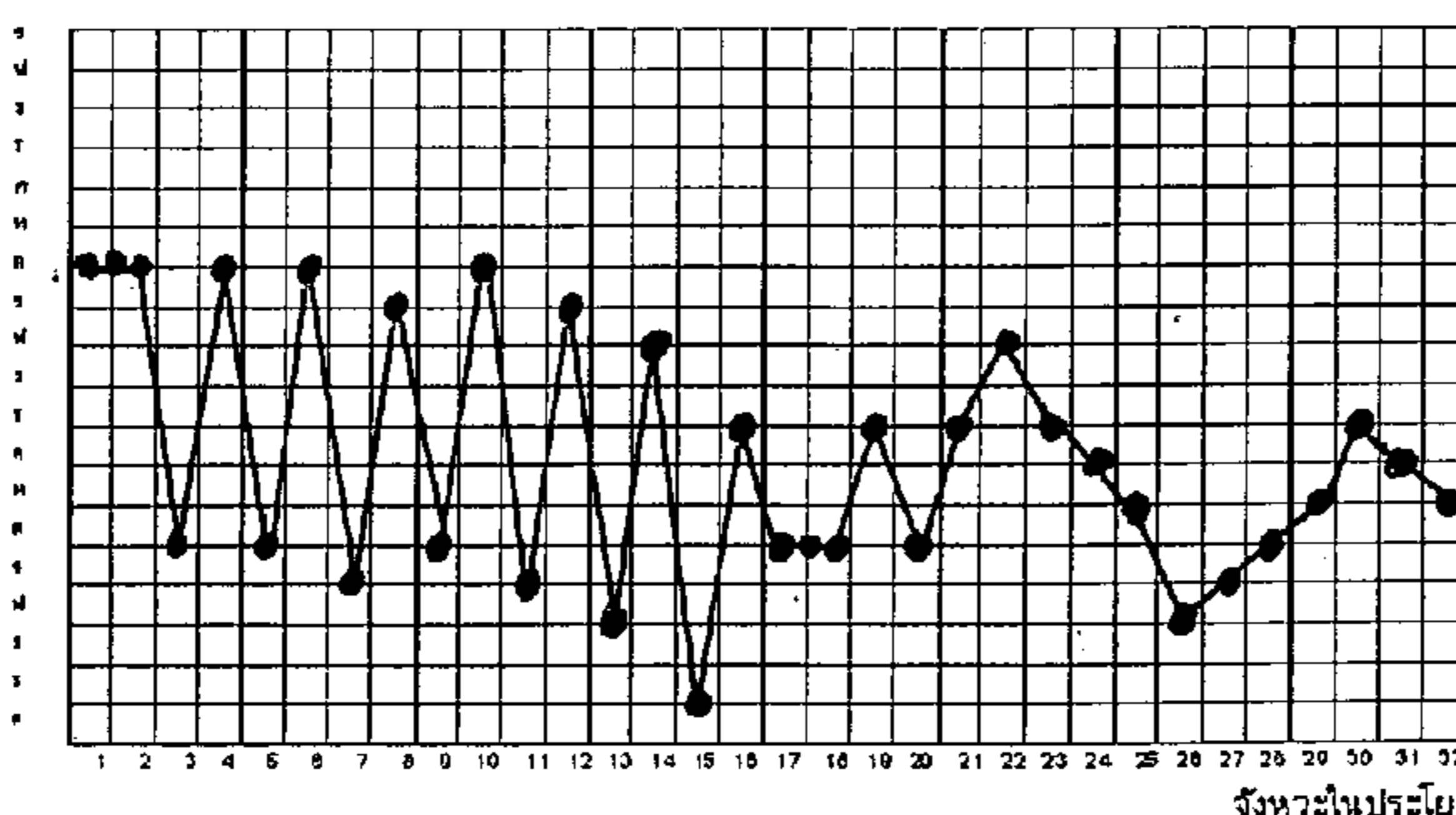
พิสัยของประโยค

กว้าง 12 ขึ้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญที่วรรคหลัง เป็นสำเนียงมอญชัดเจนแสดงด้วยกลุ่มเสียง ที่ สลับ
เสียง ลง คู่ 5 ขึ้น คู่ 4 แล้วเรียงเสียงลง หักเสียงในท้องที่ 7 ระหว่างเสียง ที่ ฟา
แล้วย้อนทำนองขึ้นก่อนข้ามเสียงเพื่อย้อนลงจบที่เสียง ที่

ลำดับเสียงจะเข้

จังหวะในประโยค

ภาพประกอบ 18 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงสดสวณ ประโยคที่ 14

ประโยคที่ 15 (เทียบกลับ ประโยคที่ 3)

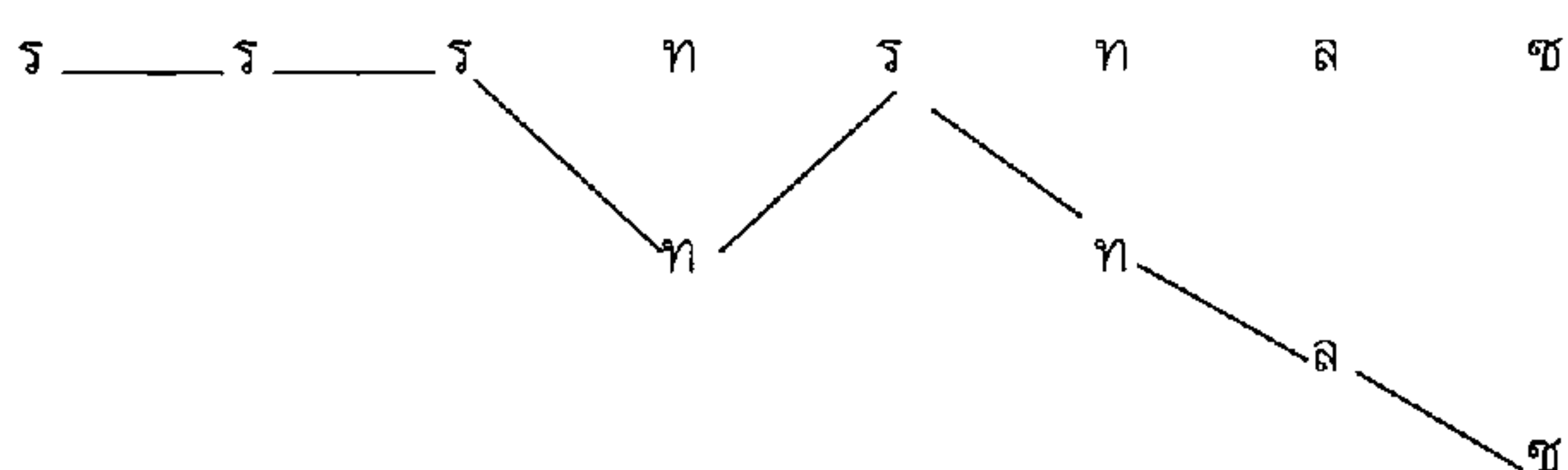
ทำนองฆ้องวงใหญ่

- - - -	- ร้ - ร้	- ร้ - ร้	- ดํ - ท	- - ร้ ร้	- ดํ - -	ท ท - -	ล ล - ช
- - - ร	- - - -	- พ - ร	- ด - ท	- ร - -	- ด - ท	- - - ล	- - - ช

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ซอล

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 พลิกกลับ (ท - ช)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ฟ ด ร พ	ร ช ร พ	ร ด - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - ท ร	ด ท ช พ	ร ด ท ร	ด ท ล ด	ท ล ช ร	ด ท ล ช
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ฟา วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ซอล

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 7 พลิกกลับ (พ - ช)

โครงสร้างทำนอง

พ พ ร พ ร ด ร ช

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขึ้นที่ 3 วรรคหลังขึ้นที่ 5 แปรทำนองโดยอาศัย
กลุ่มเสียง ท้ายวรรคฉากลูกตกของวรรคหน้า และวรรคหลังแสดงความยกย่อน
ของทำนอง

เทคนิคการบรรเลง

เก็บ

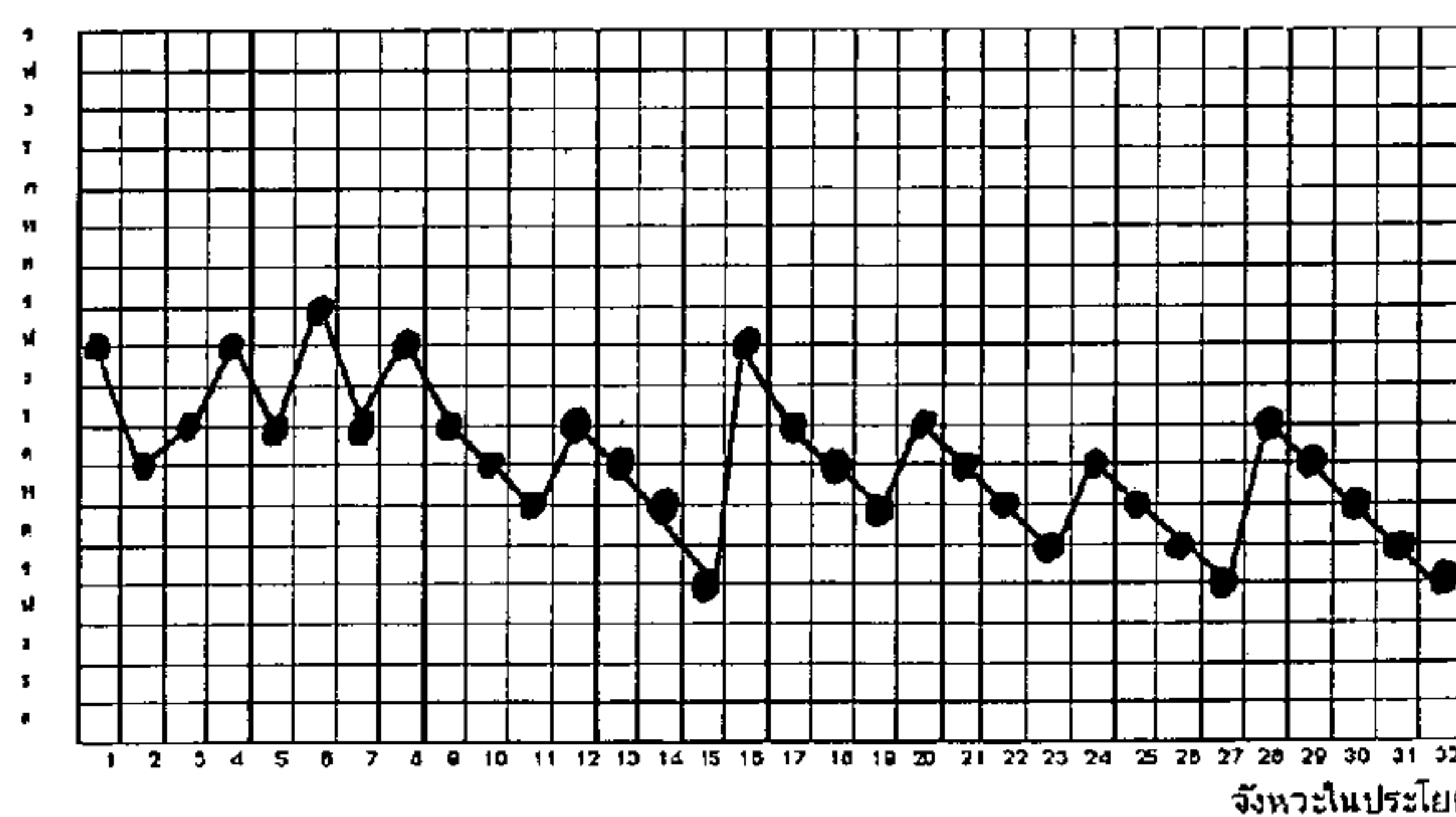
พิสัยขอลประโยค

กว้าง 8 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

ไม่พบสำเนียงมอญ

ลำดับเสียงจะเข้

จังหวะในประโยค

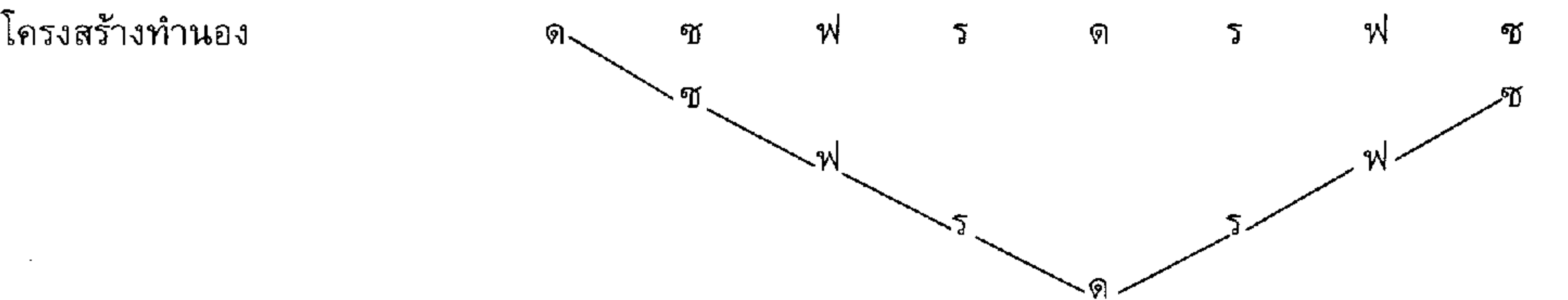
ภาพประกอบ 19 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงสุดสงวน ประโยคที่ 15

ประโยคที่ 16 (เกี่ยวกลับ ประโยคที่ 4)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ล - ดํ	- ล - -	ซ ซ - -	ฟ ฟ - ร	- ร - -	ด ด - -	ร ร - -	ฟ ฟ - ซ
- ล - ด	- ล - ซ	- - - ฟ	- - - ล	- ล - ซ	- - - ล	- - - ฟ	- - - ซ

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เรวรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 4 (ร - ซ)

ทำนองเดี่ยวจะเข้

มรด - ด	ร ม ฟ ซ	ล รํดํทลซ	ล ซ ฟ ด	มรด - ด	ซ ด ร ม	ร ม ฟ ซ ล ฟ ม	ร ด ร ม ฟ ซ
- - ซ -	- - - -	- - - -	- - - -	- - ซ -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง โด วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 5 (ด - ซ)

โครงสร้างทำนอง

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 5 วรรคหลังชั้นที่ 5 แปรทำนองแบบเก็บ
โดยยืตเสียงโครงสร้างทำนองของฆ้องวงใหญ่ ลักษณะทำนองแบบถามตอบ
ระหว่างวรรค

เทคนิคการบรรเลง

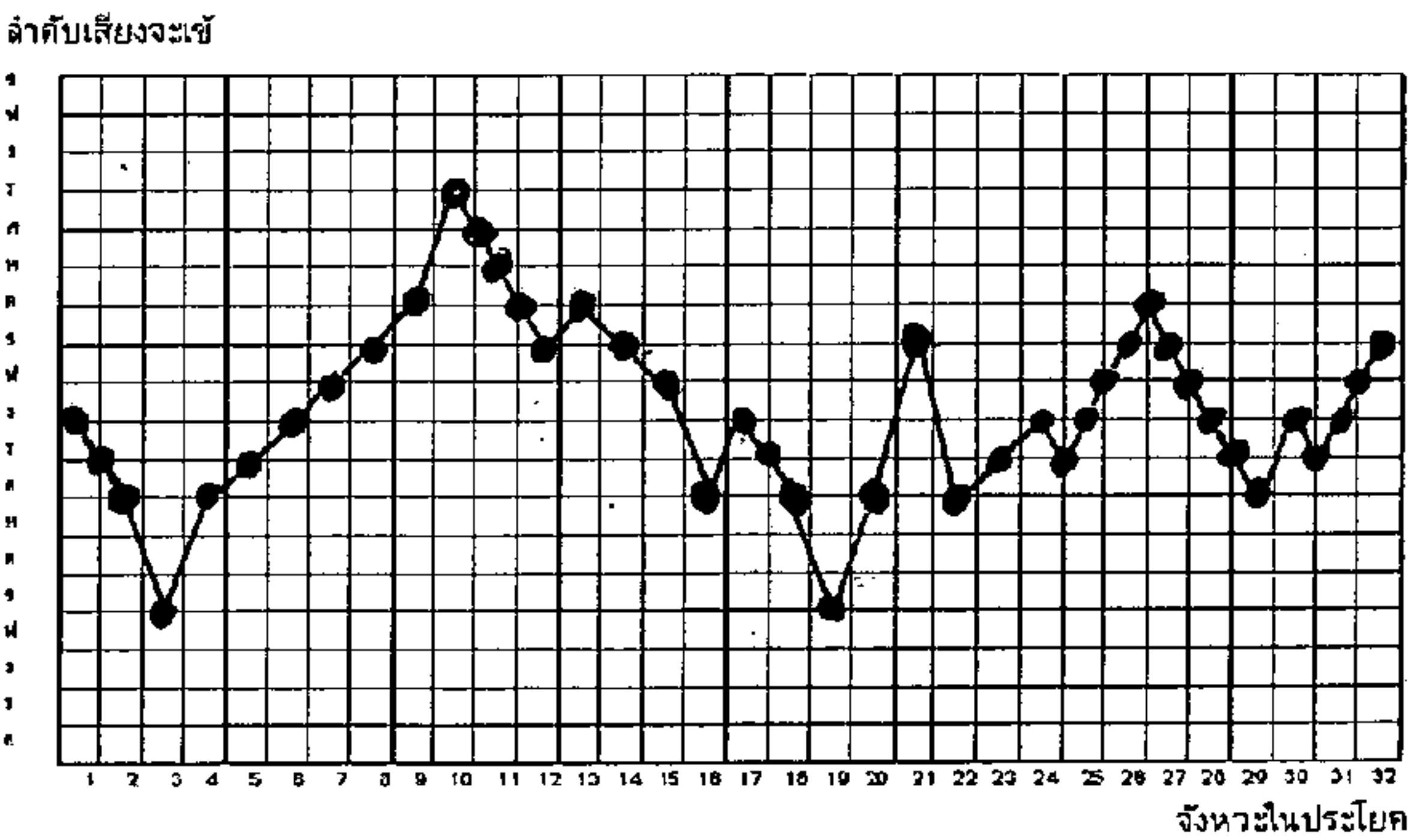
สับดลง 3 เสียงติด, เก็บ, ขยี้ เพิ่มความเข้มข้นและกระชั้นในทำนองตอนท้าย

พิสัยของประโยค

กว้าง 12 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

ไม่พบสำเนียงมอญ

ภาพประกอบ 20 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงสดสรวง ประโยคที่ 16

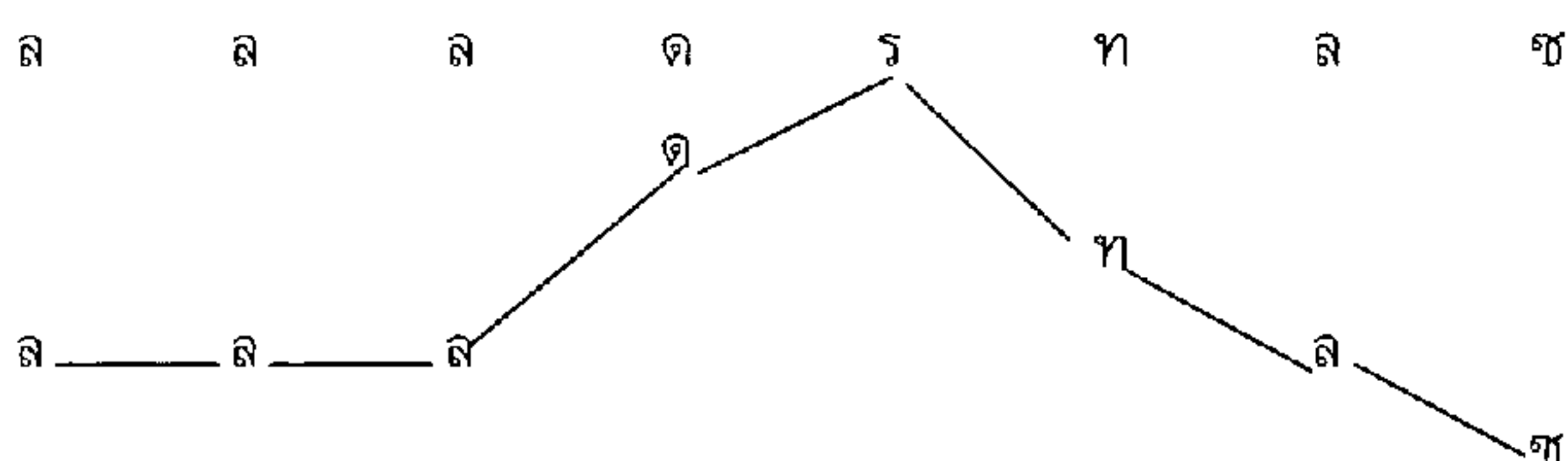
ประโยคที่ 17 (เกี่ยวกลับ ประโยคที่ 5)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- - ช ล	- ต - ล	- - ช ล	ท - - ต	- ร - ร	- ต - -	ท ท - -	ล ล - ช
- ฟ - -	ช - ช -	ช ฟ - -	- ต - -	- ฟ - ร	- ต - ท	- - - ล	- - - ช

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง โด วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ซอล
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 4 พลิกกลับ (ต - ช)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ลชฟ ต ฟ	ต ฟ ช ล	ท ร ต ฟ	ช ล ท ร	ตท ตทล ท	ลช ลชฟ ร	ตท ตทล ท	ลช ลชฟ ช
- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -
- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -	- - - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ซอล
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 5 พลิกกลับ (ร - ช)

โครงสร้างทำนอง

ฟ ล ฟ ร ท ร ท ช

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขั้นที่ 3 วรรคหลังขั้นที่ 4 ยึดการดำเนินทำนอง
ของกลอนจะเข้ อาศัยกลุ่มเสียงในบันไดเสียง วรรคหน้าผูกกลอนและซ่อนเงื่อน
ด้วยการฝากลูกตก

เทคนิคการบรรเลง

สลับลง 3 เสียงติด, เก็บ เน้นที่การสลับลง 3 เสียง ทำให้งานชัดเจนและมีความ
เข้มข้น

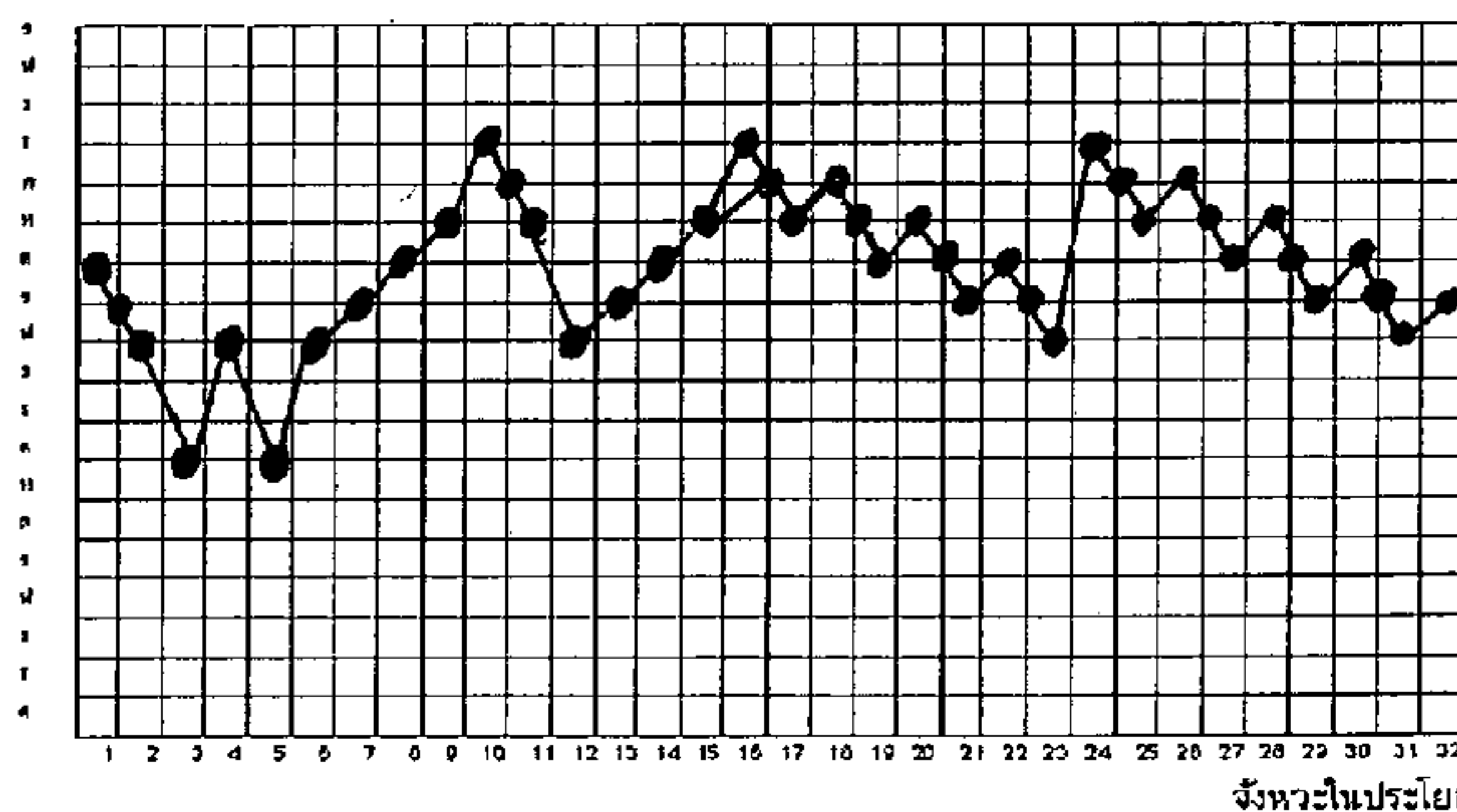
พิสัยของประโยค

กว้าง 9 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

ไม่พบสำเนียงมอญ

ลำดับเสียงจะเข้

จังหวะในประโยค

ภาพประกอบ 21 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงสุตสงวน ประโยคที่ 17

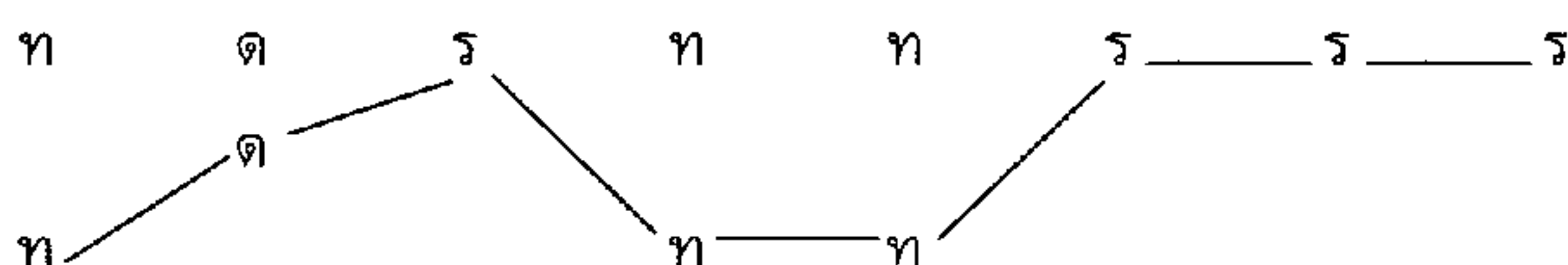
ประโยคที่ 19 (เที่ยวกลับ ประโยคที่ 7)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ท - -	ท ท - -	ดํ ดํ - -	รํ รํ - ท	- - - -	- ดํ - รํ	- ดํ - -	- รํ - รํ
- ทุ - ทุ	- - - ด	- - - ร	- - - ทุ	- - - -	- ด - ร	- ด - ร	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 (ท - ร)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ด - - -	- - - ดํ	ด - - -	- - - ท	ด - - ฟ	ด - - ท	ด - - -	- - - รํ
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- ฟ ช ล	ท ดํ - -	- ฟํ มํ รํ	ดํ ทํ - -	- ฟ - -	- ท - -	- ช ล ท	ดํ รํ - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 (ท - ร)

โครงสร้างทำนอง

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขึ้นที่ 7 วรรคหลังขึ้นที่ 4 แปรทำนองห่างเพื่อให้ได้ใช้สายลวดเพิ่มความเด่นของทำนอง แล้วยังสอดคล้องกับทำนองฆ้องวงใหญ่โดยยึดเสียงโครงสร้างทุกเสียงในวรรคหน้า วรรคหลังทิศของทำนองไปแนวเดียวกัน

เทคนิคการบรรเลง

ดีดรูดสายลวด, ทิ้งนอย ใช้เทคนิคการบรรเลงทิ้งนอยซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของการบรรเลงจะเข้

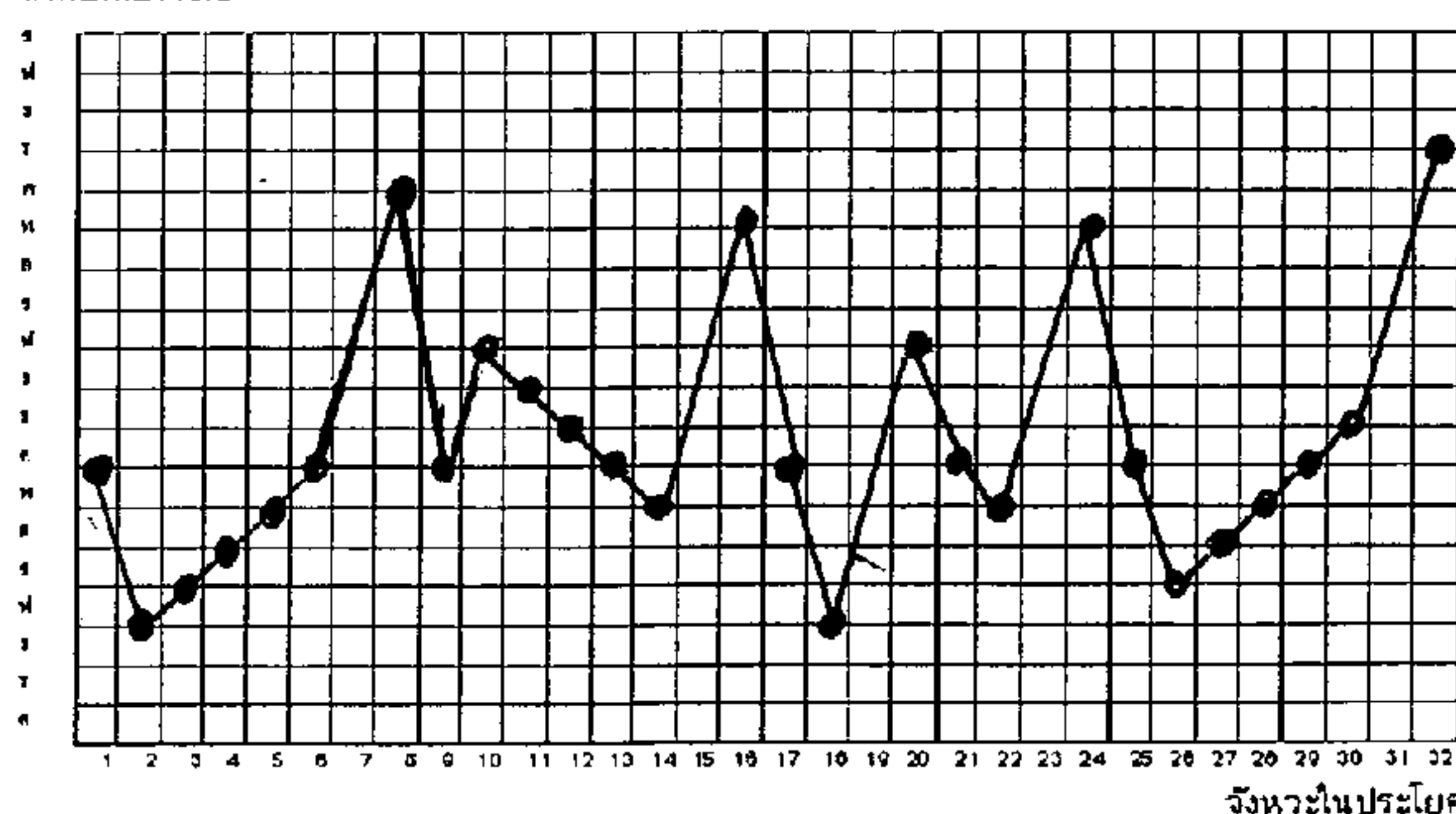
พิสัยของประโยค

กว้าง 13 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

ไม่พบสำเนียงมอญ

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 23 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงสุดสงวน ประโยคที่ 19

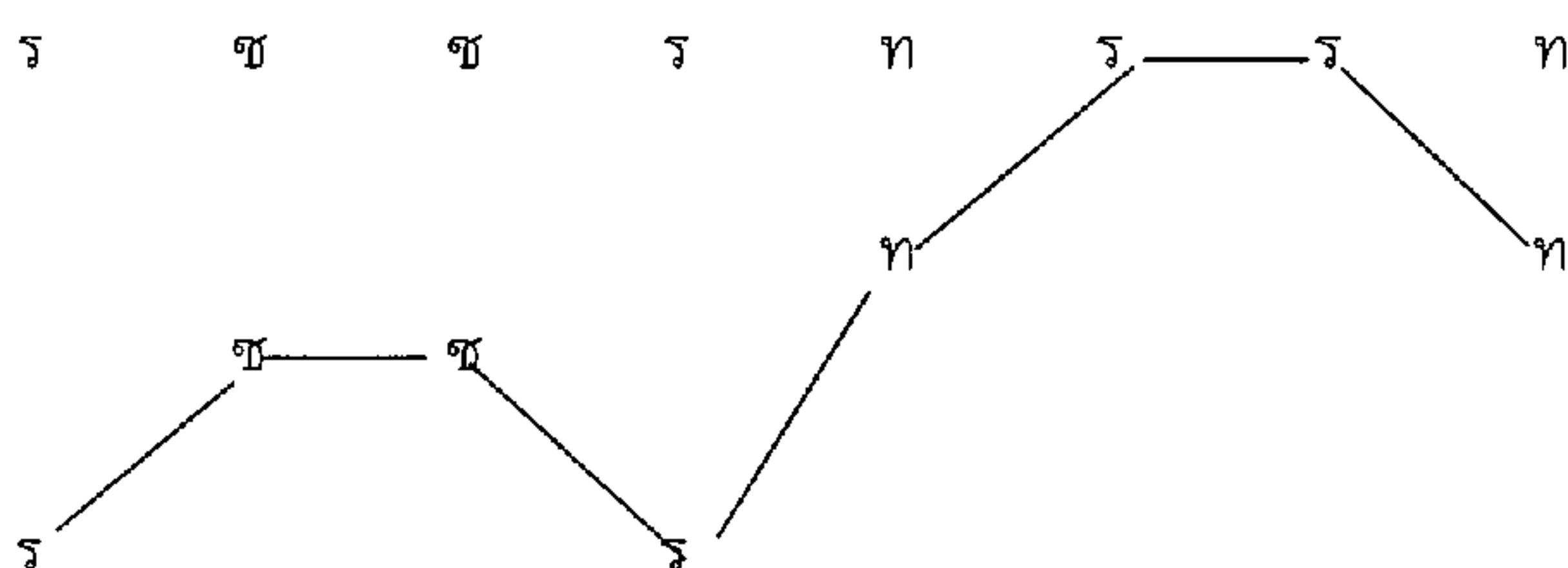
ประโยคที่ 20 (เทียบกลับ ประโยคที่ 8)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- - ด ร	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ร	- ฟ - ท	- - ดํ รํ	- รํ - รํ	- ดํ - ท
- ท - -	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ล	- ด - ท	- - - ร	- ฟ - ร	- ด - ท

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 6 (ร - ท)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ลลล - ล	- ล - ช	- ล - ช	- ฟ - ร	- - - -	- - - -	ฟชลชลท	ทลชลท
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	ชชช ร ช	ร ฟ ร ด	- - - -	- - - -
- - ล -	ล - ช -	ล - ช -	ฟ - ร -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 6 (ร - ท)

โครงสร้างทำนอง

ล ช ช ร ช ด ด ท

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 2 วรรคหลังชั้นที่ 4

เทคนิคการบรรเลง

สะบัดเสียงเดี่ยว, ทิ้งนอย, เก็บ, ขยี้ เป็นเทคนิคที่เข้มแข็ง มีความพอดีในประโยค
ทำให้ทำนองมีความเด่นและชัดเจน

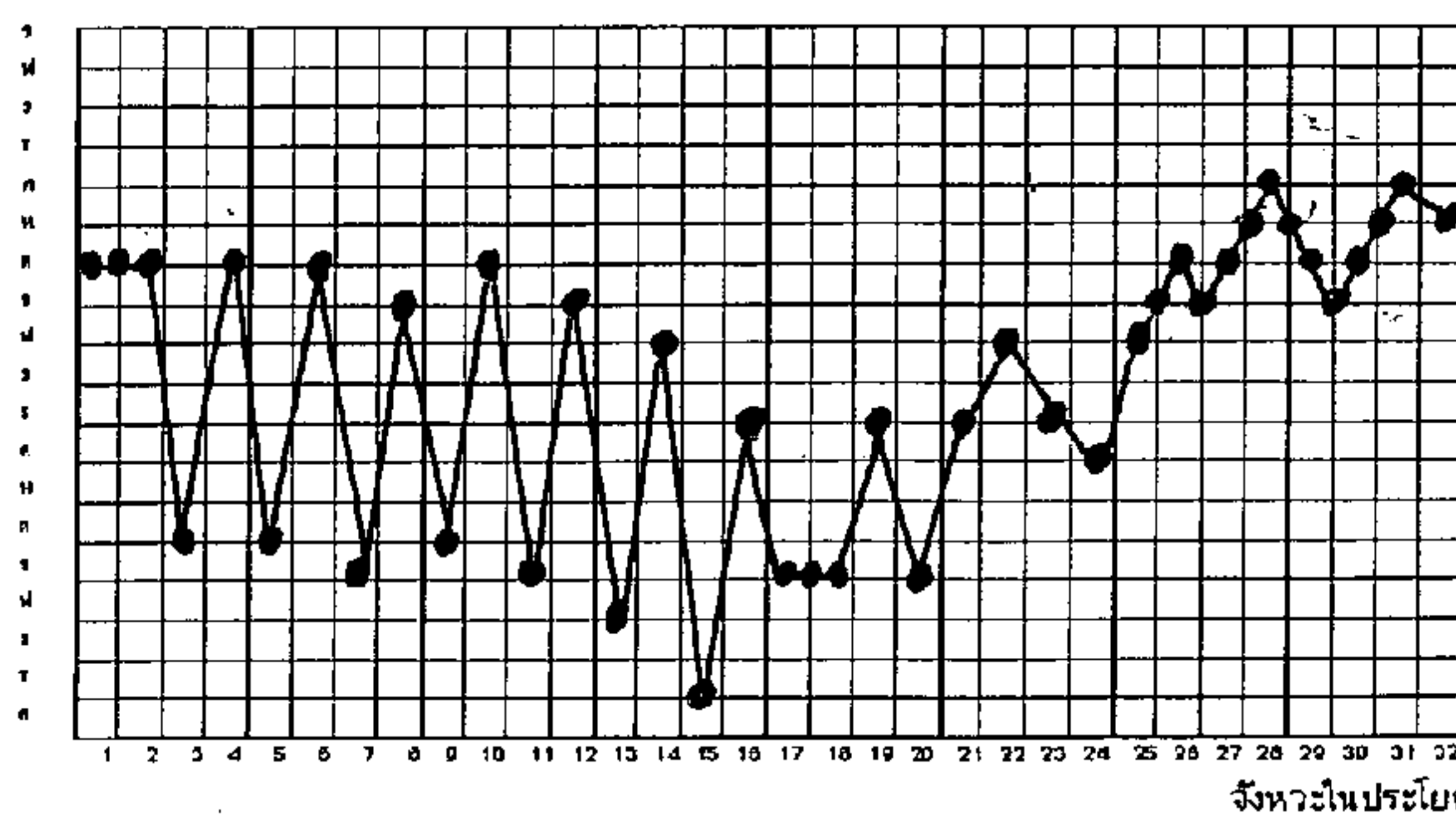
พิสัยของประโยค

กว้าง 15 ขึ้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญวรรคหลัง ใช้กลุ่มเสียงในบันไดเสียง ที่ ตันวรรคหักเสียงลงคู่ 5
แล้วเคลื่อนที่ขึ้นไปในระดับเสียงสูงโดยใช้เสียง ลา เชื่อมเสียงในทำนอง จบด้วย
เสียง ที่

ลำดับเสียงจะเข้

จังหวะในประโยค

ภาพประกอบ 24 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงสุดสงวน ประโยคที่ 20

ประโยคที่ 21 (เทียบกลับ ประโยคที่ 9)

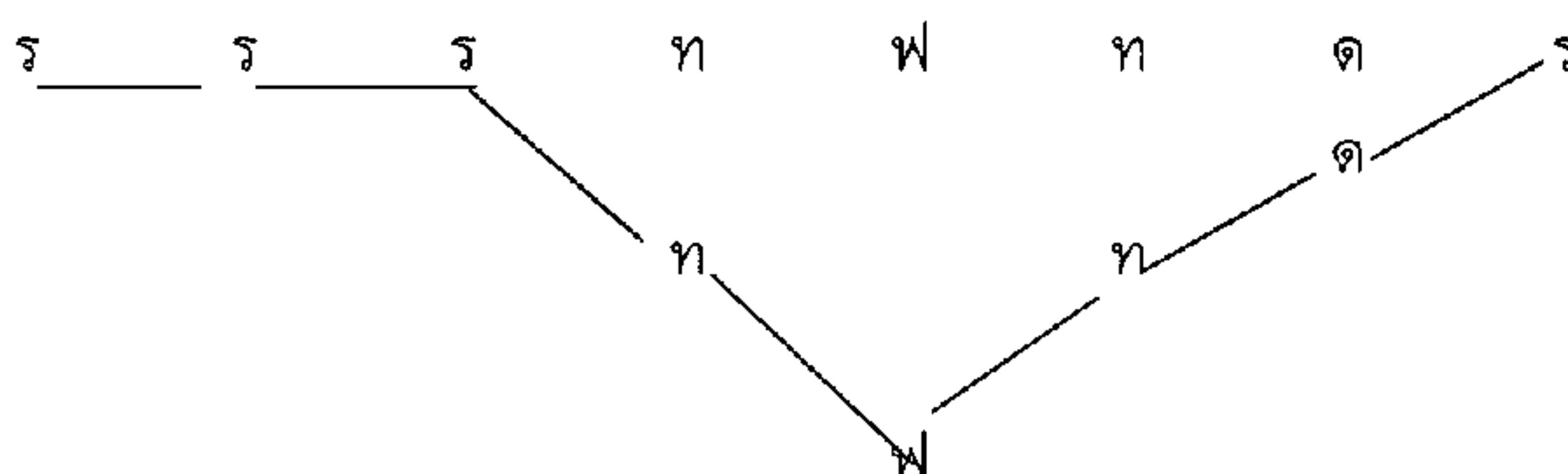
ทำนองฆ้องวงใหญ่

- - - -	- รี้ - รี้	- รี้ - รี้	- ดี้ - ท	- ซ - -	ฟ ฟ - -	ท ท - -	ดี้ ดี้ - รี้
- - - ร	- - - -	- ฟ - ร	- ด - ท	- ร - ด	- ร - ท	- - - ด	- - - ร

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 (ท - รี้)

โครงสร้างเสียง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ฟี้ ดี้ รี้ ฟี้	รี้ ซี้ รี้ ฟี้	รี้ ดี้ ที้ รี้	ดี้ ท ดี้ ท	ด ฟ ซ ล	ทลซ ล ท	ฟซลทซลท	ดลทดร้าดร้า
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 (ท - รี้)

โครงสร้างทำนอง

ฟ ฟ ร ท ล ท ท ร

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 5 วรรคหลังชั้นที่ 5 แปรทำนองแบบเก็บ และสัมพันธ์กับทำนองฆ้องวงใหญ่โดยข้เสียงโครงสร้างตรงกัน 2 เสียงในวรรคหน้า วรรคหลัง ทิศทางไปในแนวเดียวกัน

เทคนิคการบรรเลง

เก็บ, สะบัดลง 3 เสียงติด, ขยี้

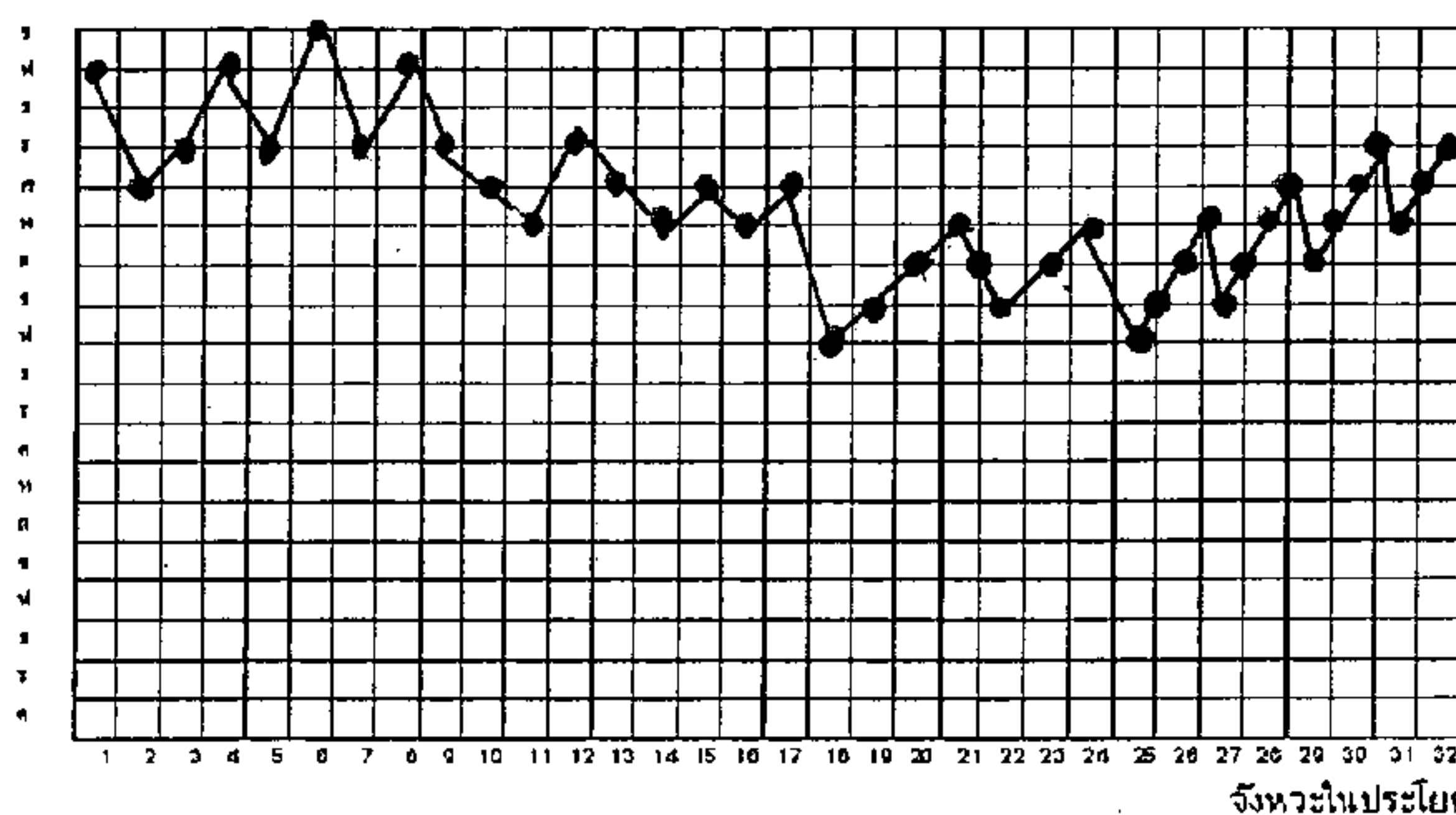
พิสัยของประโยค

กว้าง 11 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญวรรคหน้า โดยใช้เสียงสลับในบันไดเสียง และเน้นที่การจบวรรคที่เสียง ที

ลำดับเสียงจะเข้

จังหวะในประโยค

ภาพประกอบ 25 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงสุดสงวน ประโยคที่ 21

ประโยคที่ 22 (เทียบกลับ ประโยคที่ 10)

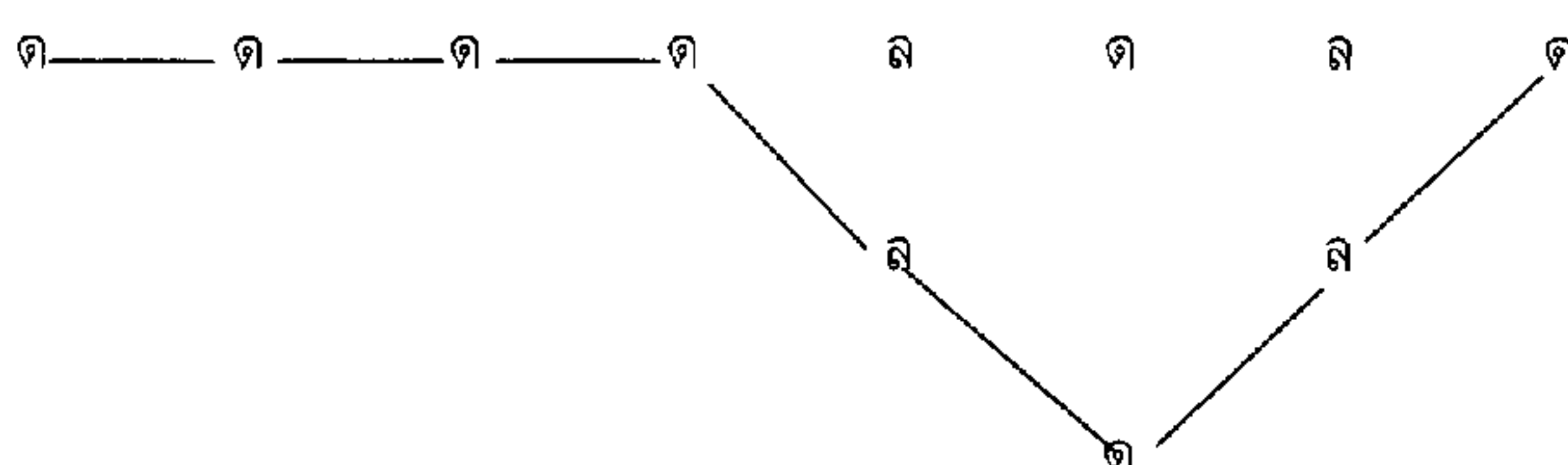
ทำนองฆ้องวงใหญ่

- - - ตั้	- - ท ตั้	- - รื้ ตั้	- - ท ตั้	- ตั้ - ล	- - - -	- ฟ ช ล	ท - - ตั้
- - ช -	ท ล - ช	- - - -	ท ล - -	- ฟ - -	ช ฟ - ด	- - - -	- ด - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง โด วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง โด

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 1 (ตั้ - ตั้)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ช ล ท ตั้	ตั้ทล ท ตั้	ตั้ทล รื้ ตั้	ท ล ท ตั้	ตั้ทล ช ฟ	ล ชลชฟ ด	ลชฟ ด ฟ	ช ล ท ตั้
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง โด วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง โด

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 1 (ตั้ - ตั้)

โครงสร้างทำนอง

ด ด ด ด ฟ ด ฟ ด

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขึ้นที่ 7 วรรคหลังขึ้นที่ 5 แปรทำนองตรงตามโครงสร้างทำนอง บันไดเสียง ลูกตก นับว่ามีความสัมพันธ์กับทำนองฆ้องวงใหญ่มาก

เทคนิคการบรรเลง

เก็บ, สะบัดลง 3 เสียงติด, ขยี้ ใช้เทคนิคในทำนองกลมกลืนมากช่วยเพิ่มความสละสลวยจากทำนองที่แปรแบบธรรมดา

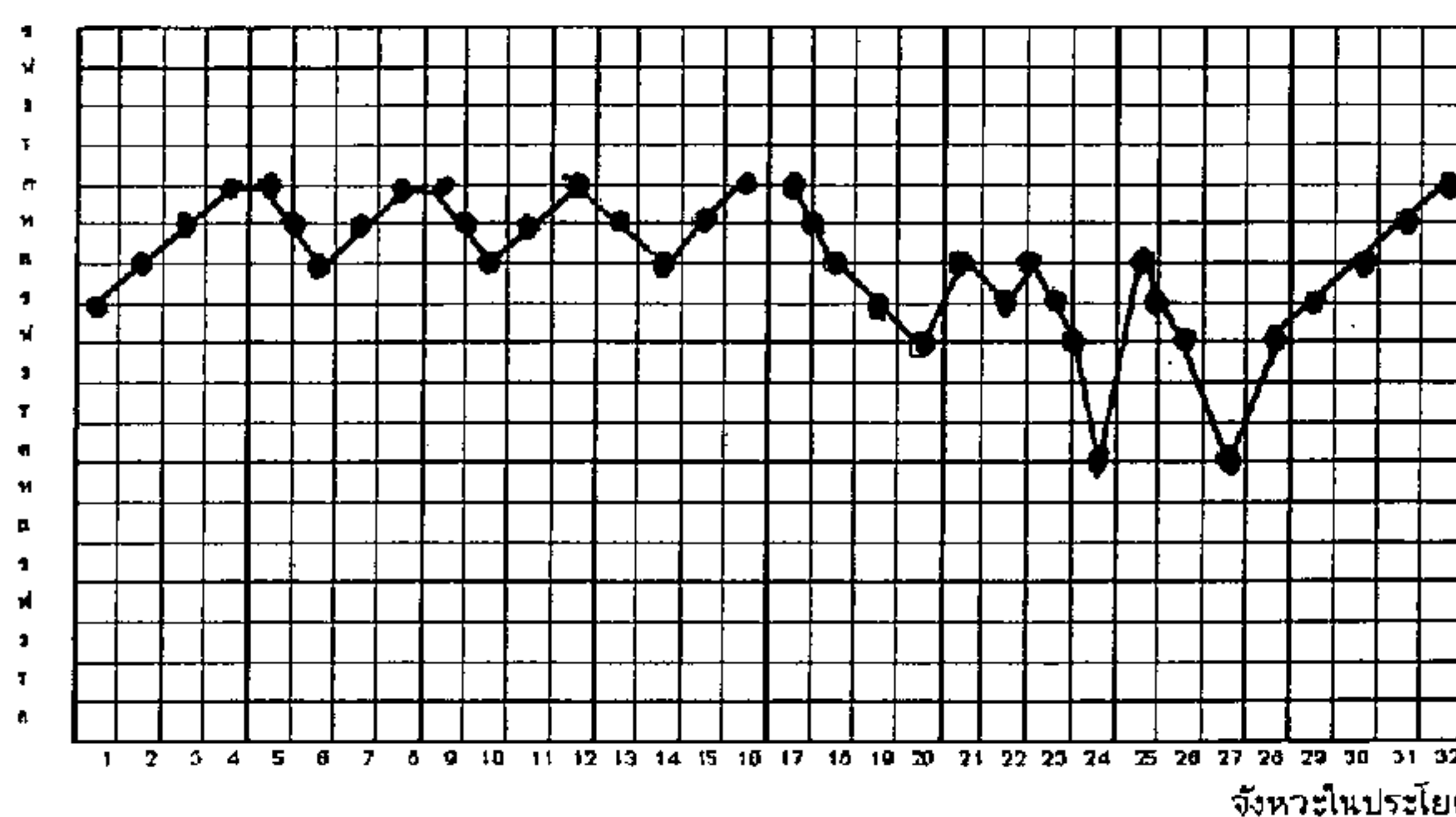
พิสัยของประโยค

กว้าง 9 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

ไม่พบสำเนียงมอญในประโยค

ลำดับเสียงจะเข้

จังหวะในประโยค

ภาพประกอบ 26 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงสุดสงวน ประโยคที่ 22

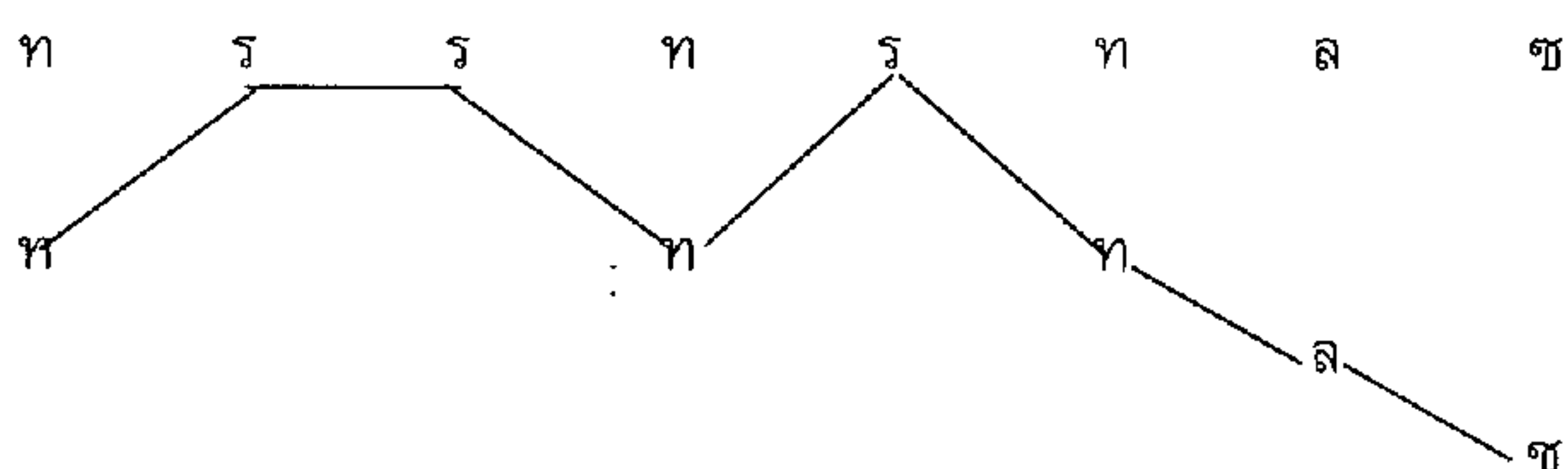
ประโยคที่ 23 (เที่ยวกลับ ประโยคที่ 11)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ฟ - ท	- - ตํ รํ	- รํ - รํ	- ตํ - ท	- - รํ รํ	- ตํ - -	ท ท - -	ล ล - ช
- ด - ท	- - - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	- ร - -	- ด - ท	- - - ล	- - - ช

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ซอล
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 พลิกกลับ (ท - ช)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ฟํ ตํ รํ ฟํ	รํ ชํ รํ ฟํ	รํ ตํ ทํ รํ	ตํ ทํ ดํ ฟํ	รํ ตํ ทํ รํ	ตํ ทํ ลํ ตํ	ทํ ลํ ชํ รํ	ตํ ทํ ลํ ช
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ฟา วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ซอล
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 7 พลิกกลับ (ฟ - ช)

โครงสร้างทำนอง

ฟ ฟ ร ฟ ร ด ร ช

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขึ้นที่ 3 วรรคหลังขึ้นที่ 5 แปรทำนองแบบเก็บ
ผูกกลอนแบบซ่อนเงื่อนทำให้ลูกตกของวรรคหน้าในกลางห้องที่ 4 ของทำนอง
วรรคหลังสัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่มากเสียงโครงสร้าง ที่ 5 และ 8 ตรงกัน

เทคนิคการบรรเลง

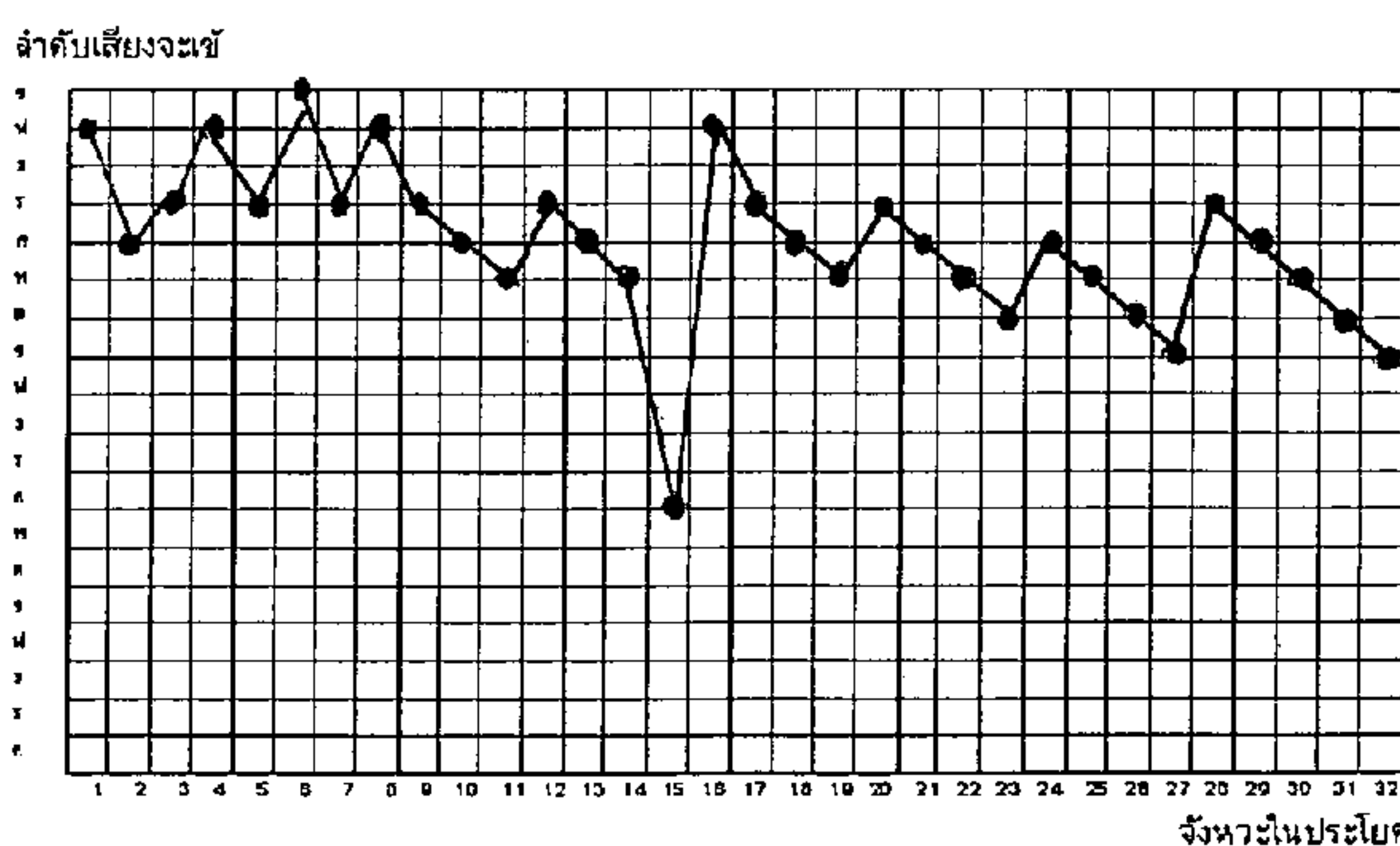
เก็บ

พิสัยของประโยค

กว้าง 11 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

ไม่พบพบสำเนียงมอญในประโยค

ภาพประกอบ 27 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ที่ทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงสุดสงวน ประโยคที่ 23

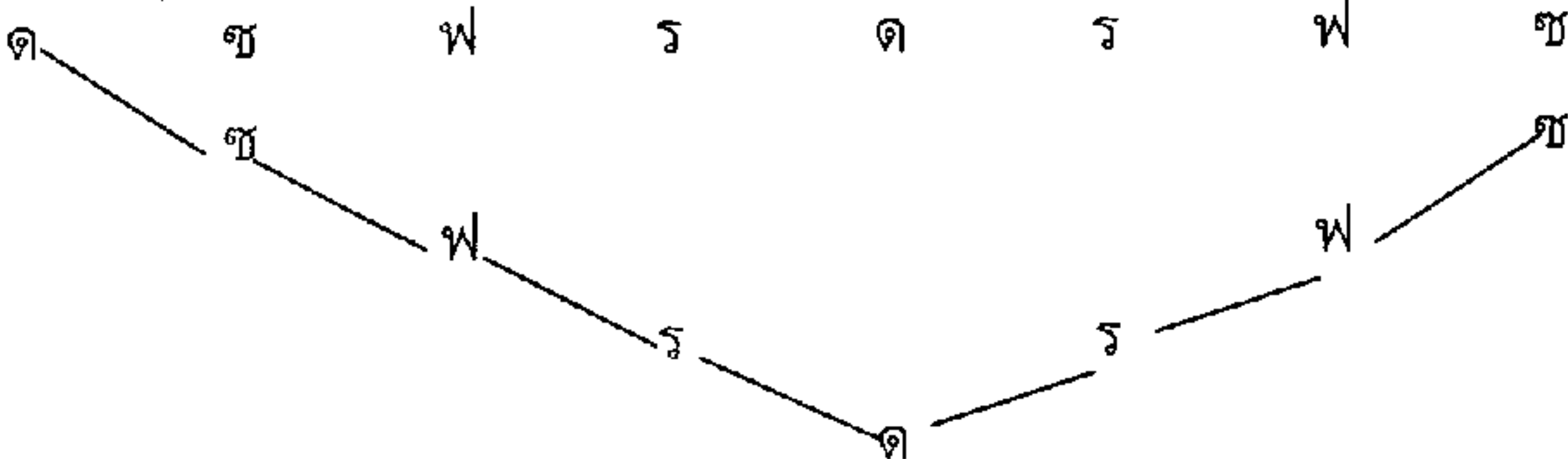
ประโยคที่ 24 (เทียบกลับ ประโยคที่ 12)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ล - ดั	- ล - -	ซ ซ - -	ฟ ฟ - ร	- ร - -	ด ด - -	ร ร - -	ฟ ฟ - ซ
- ล - ด	- ล - ซ	- - - ฟ	- - - ล	- ล - ซ	- - - ล	- - - ฟ	- - - ซ

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 4 (ร - ซ)

โครงสร้างเสียง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ริ ดั ริ ล	ดั ฟ ล ซ	ล ร ซ ฟ	ซ ด ฟ ร	- - - -	- - - ร	- - ฟฟฟ	ด ร ฟ ซ
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	ฟ ล ล ล ด ล	ซ ล ด -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 4 (ร - ซ)

โครงสร้างทำนอง

ล ซ ฟ ร ล ร ฟ ซ

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 6 วรรคหลังชั้นที่ 6 แปรทำนองเสียงโครงสร้างตรงกันที่ 2, 3, 4, 6, 7 และ 8 นับว่าสัมพันธ์กันมากระหว่างทำนองเดี่ยวและทำนองฆ้องวงใหญ่

เทคนิคการบรรเลง

เก็บ, สะบัดเสียงเดี่ยว, กรอ, กล้า ใช้การสะบัดต้นวรรคหลังแล้วเก็บก่อนที่จะกรอ เพื่อบอกว่าจะจบเพลงในระยะกระชั้น

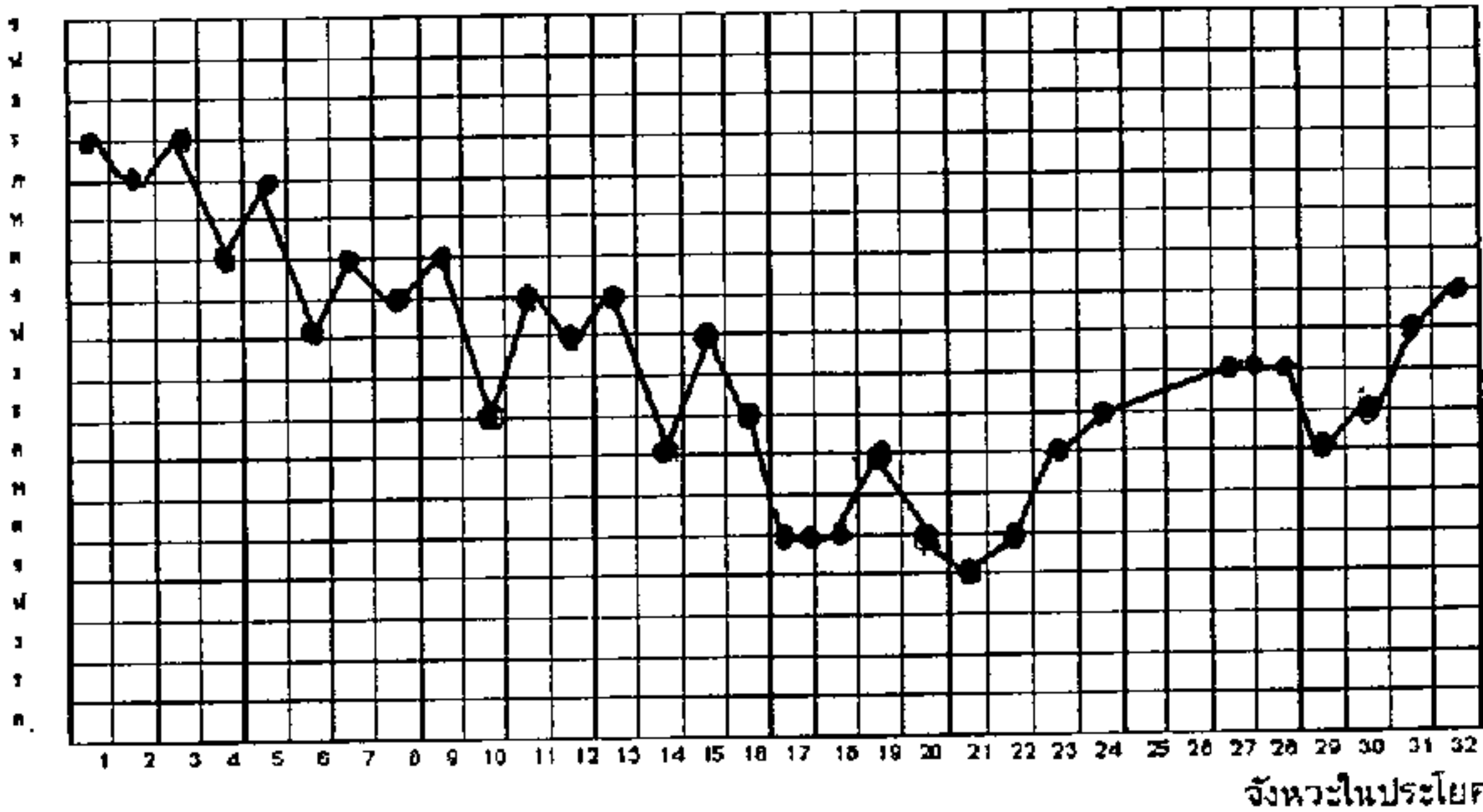
พิสัยของประโยค

กว้าง 12 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญวรรคหลัง ในช่วงของการจบเพลงเน้นว่าเป็นเพลงมอญด้วยสำนวนจบ ของบันไดเสียง ฟา ของห้องที่ 7-8 สะบัดเสียง ฟา หักลง โด แล้วไล่เสียงจบที่ ซอล

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 28 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงสุดสงวน ประโยคที่ 24

ตาราง 1 สรุปการวิเคราะห์ทำนองเดี่ยวจะเข้า เพลงสุดสวณ เทียวแรก

ประโยค ที่	บันไดเสียง		ลูกตก		ความสัมพันธ์คู่ ระหว่าง ลูกตก	การแปรทำนอง สัมพันธ์กับ ทำนอง ฉ่องวงใหญ่		เทคนิคการบรรเลง	พิสัย ของ ประโยค	สำเนียงมอญ
	วรรค หน้า	วรรค หลัง	วรรค หน้า	วรรค หลัง		วรรค หน้า	วรรค หลัง			
1	ฟ	ท	ช	รี	คู่ 5	6	7	กรอ, สะบัดเสียงเดียว, สะบัดลง 3 เสียงติด, รวบ, ปรับ, เก็บ	8	พบสำเนียงมอญ
2	ฟ	ท	ร	ท	คู่ 3 พลิกกลับ	2	4	กรอ, กระทบ 2 สาย, สะบัดลง 3 เสียงข้าม, เก็บ, ไปรย	9	พบสำเนียงมอญ
3	ท	ท	ท	รี	คู่ 3 พลิกกลับ	6	4	กรอ, รวบ, สะบัดเสียงเดียว, ไปรย, กล้า	8	พบสำเนียงมอญ
4	ฟ	ฟ	ร	ช	คู่ 4	4	5	กรอ, เก็บ, กล้า, ปรับ	8	พบสำเนียงมอญ
5	ท	ท	ด	ช	คู่ 4 พลิกกลับ	2	6	กรอ, เก็บ, สะบัดลง 3 เสียงติด	11	พบสำเนียงมอญ
6	ฟ	ท	ล	ด	คู่ 3	5	5	กรอ, เก็บ	8	พบสำเนียงมอญ
7	ท	ท	ท	รี	คู่ 3	7	7	กรอ, ไปรย,	5	พบสำเนียงมอญ
8	ฟ	ท	ร	ท	คู่ 6	5	4	กรอ, เก็บ	8	พบสำเนียงมอญ
9	ท	ท	ท	รี	คู่ 3	5	7	กรอ, ปรับ, กรอชุดสายเอก	8	พบสำเนียงมอญ
10	ท	ท	ด	ด	คู่ 1	4	5	กรอ, ไปรย, กล้า	7	ไม่พบสำเนียงมอญ
11	ท	ท	ท	ช	คู่ 3 พลิกกลับ	5	4	กรอ, ไปรย,	6	ไม่พบสำเนียงมอญ
12	ฟ	ฟ	ร	ช	คู่ 4	6	6	กรอ, สะบัดเสียงเดียว, สะบัดลง 3 เสียงติด, เก็บ	9	พบสำเนียงมอญ

ตาราง 2 สรุปการวิเคราะห์ทำนองเดี่ยวจะเข้า เพลงสุตสวงน เทียวกลับ

ประโยค ที่	บันไดเสียง		ลูกตก		ความสัมพันธ์คู่ ระหว่าง ลูกตก	การแปรทำนอง สัมพันธ์กับ ทำนอง ฉ้องวงใหญ่		เทคนิคการบรรเลง	พิสัย ของ ประโยค	สำเนียงมอญ
	วรรค หน้า	วรรค หลัง	วรรค หน้า	วรรค หลัง		วรรค หน้า	วรรค หลัง			
13	ฟ	ท	ช	ร	คู่ 5	7	5	กรอ, สะบัดเสียงเดียว, สะบัดลง 3 เสียงติด, กระทบ 2 สาย, เก็บ, ขยี้	12	ไม่พบสำเนียงมอญ
14	ฟ	ท	ร	ท	คู่ 3 พลิกกลับ	2	4	สะบัดเสียงเดียว, ทิ้งนอย, เก็บ,	12	พบสำเนียงมอญ
15	ท	ท	ฟ	ช	คู่ 7 พลิกกลับ	3	5	เก็บ	8	ไม่พบสำเนียงมอญ
16	ฟ	ฟ	ด	ช	คู่ 5	5	5	สะบัดลง 3 เสียงติด, เก็บ, ขยี้	12	ไม่พบสำเนียงมอญ
17	ท	ท	รี	ช	คู่ 5 พลิกกลับ	3	4	เก็บ, สะบัดลง 3 เสียงติด	9	ไม่พบสำเนียงมอญ
18	ฟ	ท	ล	ดี	คู่ 3	5	5	สะบัดเสียงเดียว, สะบัดลง 3 เสียงติด	8	ไม่พบสำเนียงมอญ
19	ท	ท	ท	รี	คู่ 3	7	4	ดีดรูดสายลวด, ทิ้งนอย	13	ไม่พบสำเนียงมอญ
20	ฟ	ท	ร	ท	คู่ 6	2	4	เก็บ, สะบัดเสียงเดียว, ทิ้งนอย, ขยี้	15	พบสำเนียงมอญ
21	ท	ท	ท	รี	คู่ 3	5	5	เก็บ, สะบัดลง 3 เสียงติด, ขยี้	11	พบสำเนียงมอญ
22	ท	ท	ดี	ดี	คู่ 1	7	5	เก็บ, สะบัดลง 2 เสียงติด, สะบัดลง 3 เสียงติด, ขยี้	9	ไม่พบสำเนียงมอญ
23	ฟ	ท	ฟี	ช	คู่ 7 พลิกกลับ	3	5	เก็บ	11	ไม่พบสำเนียงมอญ
24	ฟ	ฟ	ร	ช	คู่ 4	6	6	กรอ, สะบัดเสียงเดียว, กล้า, เก็บ	11	พบสำเนียงมอญ

4.3.2 เพลงนางครวญ สามชั้น

ประโยคที่ 1 ท่อน 1

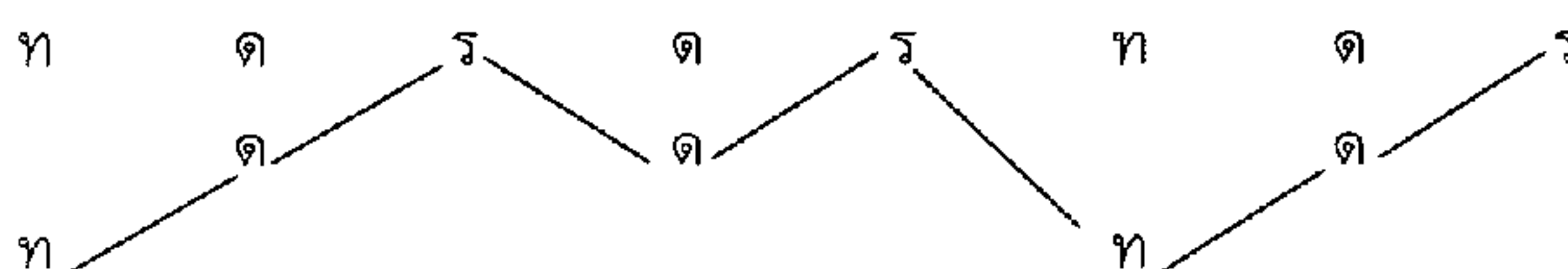
ทำนองฆ้องวงใหญ่

- - - ท	- - ดํ ดํ	- - - รํ	- - ดํ ดํ	- รํ - รํ	- ดํ - -	ท ท - -	ดํ ดํ - รํ
- - - ท	- ด - -	- - - ร	- ด - -	- ฟ - ร	- ด - ท	- - - ด	- - - ร

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง โด วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 2 (ดํ - รํ)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

- - ลขฟ	ด ฟ - ข	- - ลลล	ข ล - ท	- รํ ฟ - รํ	- ดํ - ท	- - ลขฟ	- - - ร
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- ร - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 6 พลิกกลับ (ท - ร)

โครงสร้างทำนอง

ฟ ข ล ท ร ท ฟ ร

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 3 วรรคหลังชั้นที่ 6 แปรทำนองแบบเพลง บังคับทาง และเป็นส่วนตัวของทำนองจะเข้ไว้วรรคหน้าสัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ น้อย ทำนองเหมือนว่าจะคนละบันได แล้วก็กลับมาอาศัยลูกตก วรรคหลังกลับมาสัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ เสียงที่ 6, 8 ตรงกัน ทิศทางเหมือนกัน

เทคนิคการบรรเลง

สะบัดลง 3 เสียงติด, กรอ, รวบ, สะบัดเสียงเดียว, ทิ้งนอย

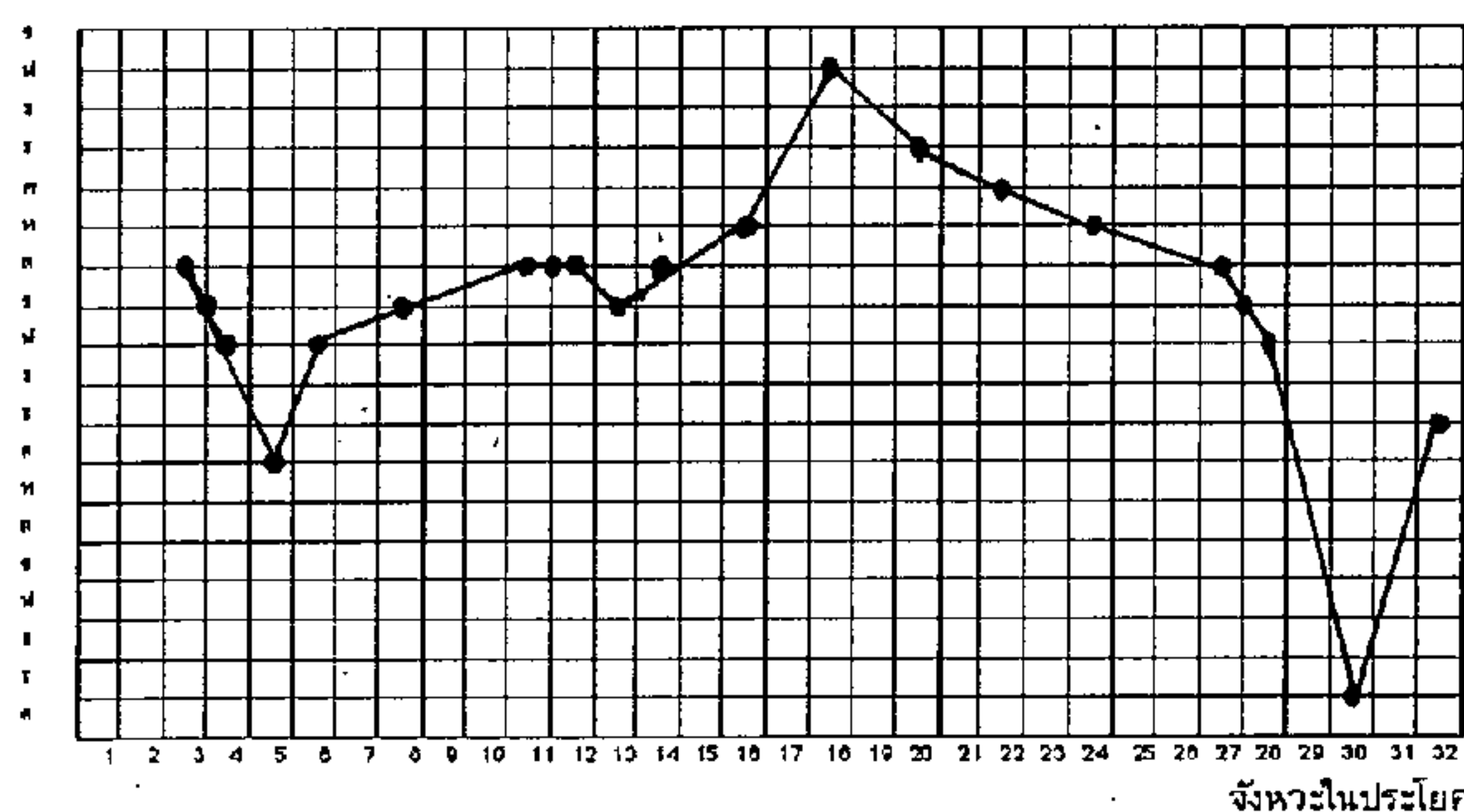
พิสัยของประโยค

กว้าง 17 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญวรรคหลัง เคลื่อนที่ลงแบบห่างด้วยเสียงหลักบันไดเสียง ที่ แล้ว ใช้สายลวดกระโดดในระยะคู่ 8 ท้ายทำนอง แบบห่าง ด้วย ทิ้งนอย เพื่อเน้น สำเนียงมอญ

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 29 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงนางครวญ ประโยคที่ 1

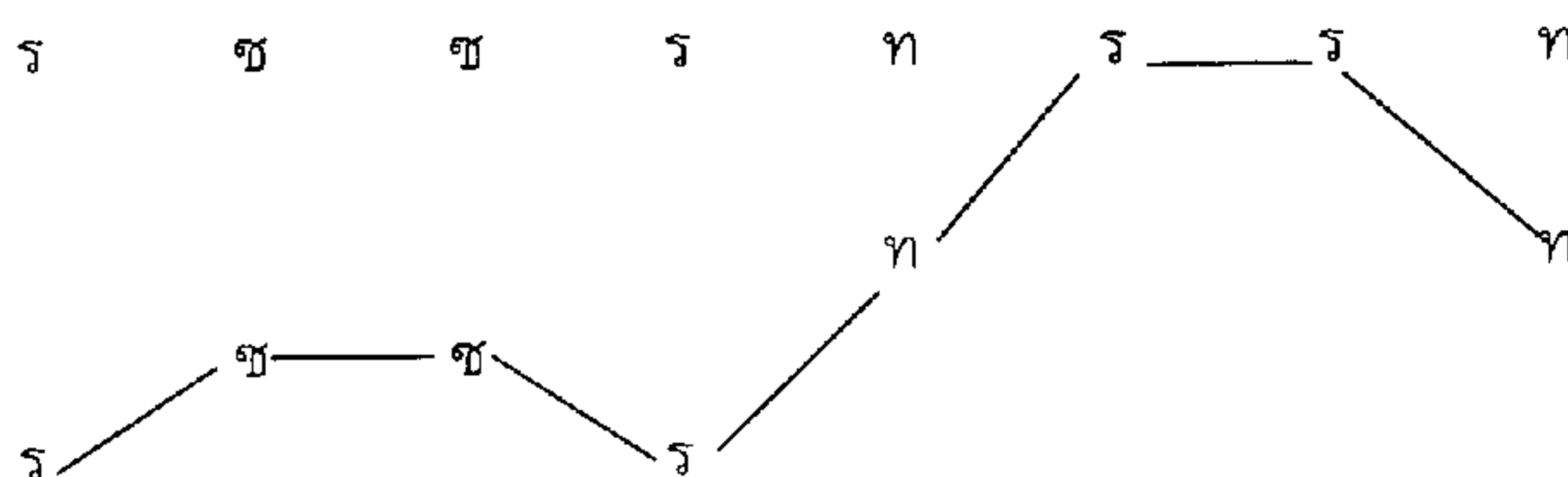
ประโยคที่ 2

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- - ต ร	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ร	- ฟ - ท	- - ต ร	- ร - ร	- ต - ท
- ท - -	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ล	- ต - ท	- - - ร	- ฟ - ร	- ต - ท

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 6 (ร - ท)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

- - ฟชล	ต ลตล ช	- - - ฟ	ลชฟ - ร	- ช - ช	ร ช - ร	ตตต ท ต	ร - - ท
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- ช - -	- ช - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- ท - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 6 (ร - ท)

โครงสร้างทำนอง

ล ช ฟ ร ช ร ต ท

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 5 วรรคหลังชั้นที่ 5 แปรทำนองด้วยความสัมพันธ์ทั้งสองทำนองอย่างสม่ำเสมอโดยโครงสร้างทำนองเสียงที่ 2 4 6 และ 8 ตรงกัน

เทคนิคการบรรเลง

สลับขึ้น 3 เสียงติด, ปรับคู่ 3 , กรอ, สลับลง 3 เสียงติด, กระทบ 2 สาย, สลับเสียงเดี่ยว, ทิ้งนอย ใช้เทคนิคในประโยคมาแล้วเชื่อมด้วยการกรอทำให้ทำนองไม่แข็ง

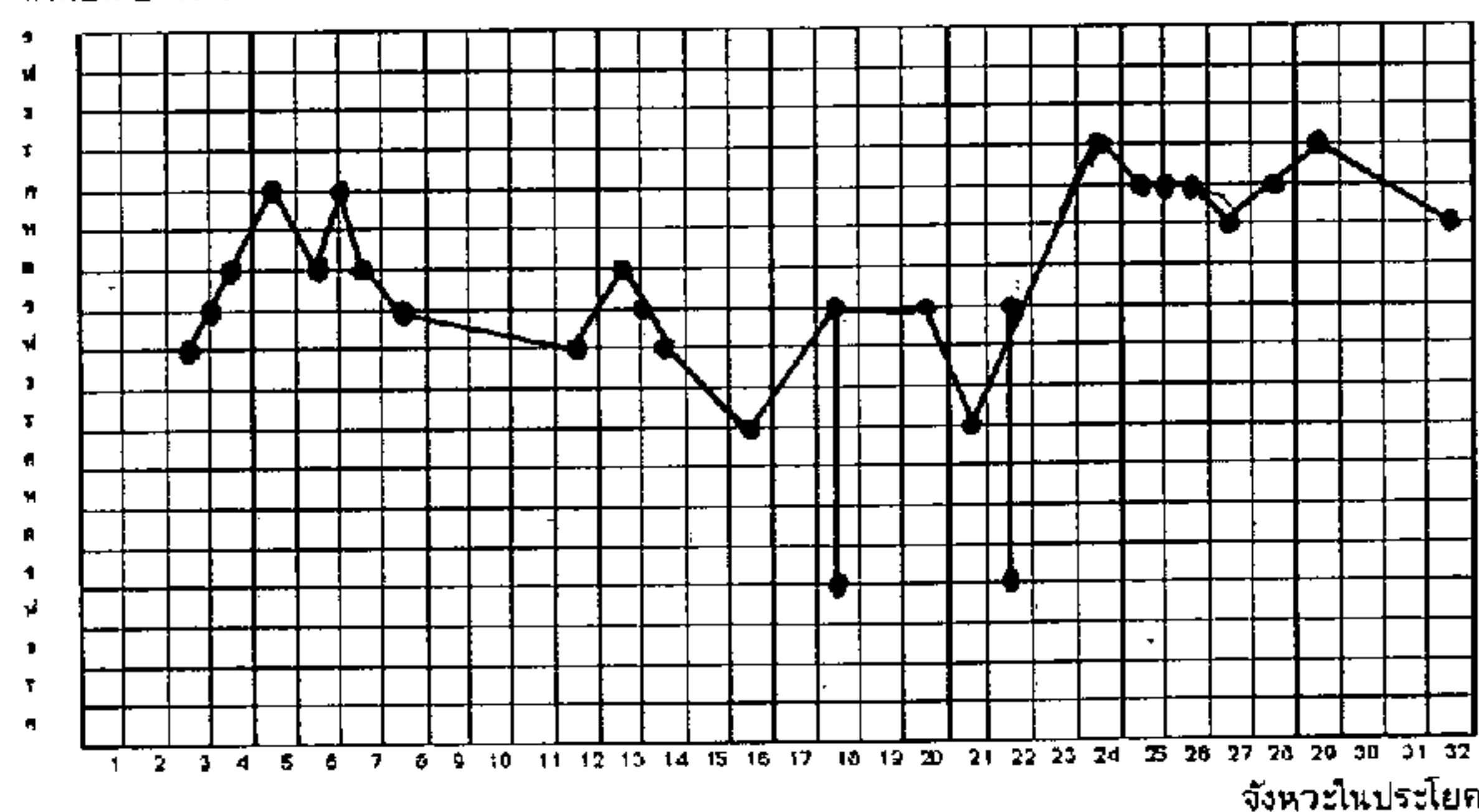
พิสัยของประโยค

กว้าง 12 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญวรรคหลัง ใช้บันไดเสียง ที่ กระโดดเสียงคู่ 8 คู่ 4 คู่ 5 แล้วทิ้งนอยท้ายวรรคจบด้วยเสียง ที่

ลำดับเสียงจะเข้

จังหวะในประโยค

ภาพประกอบ 30 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงนางครวญ ประโยคที่ 2

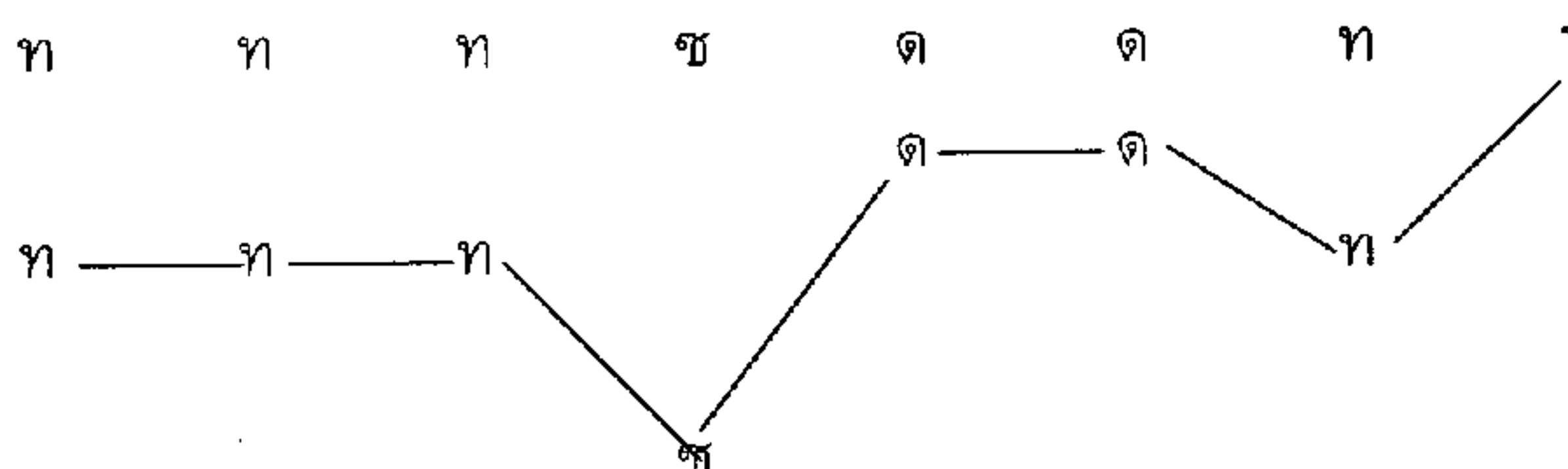
ประโยคที่ 3

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- - - -	- ท - ท	- รี้ ดี้ ท	- ล - ช	- - - -	- ดี้ - ดี้	- รี้ - ท	- ดี้ - รี้
- - - ท	- - - -	- ร ด ท	- ล - ช	- - - ด	- - - -	- ร - ท	- ด - ร

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 5 (ช - รี้)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

- - - -	รี้ รี้ ดี้ ท	ท ดี้ ท ล ช	ซลช ฟ ช	- ล - ช	- ฟ - -	- ท - -	- ดี้ - รี้
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 5 (ช - รี้)

โครงสร้างทำนอง

ท ช ช ช ฟ ท ร

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขึ้นที่ 5 วรรคหลังขึ้นที่ 5 แปรทำนองแบบเพลง
กรอ เสียงโครงสร้างที่ 2 4 7 8 ตรงกัน

เทคนิคการบรรเลง

ปรับคู่ 3, ปรับคู่ 2, กรอ ใช้การปรับเพื่อให้ทำนองแปรไม่แข็ง ในช่วงของการกรอ
ของทำนองเพลง

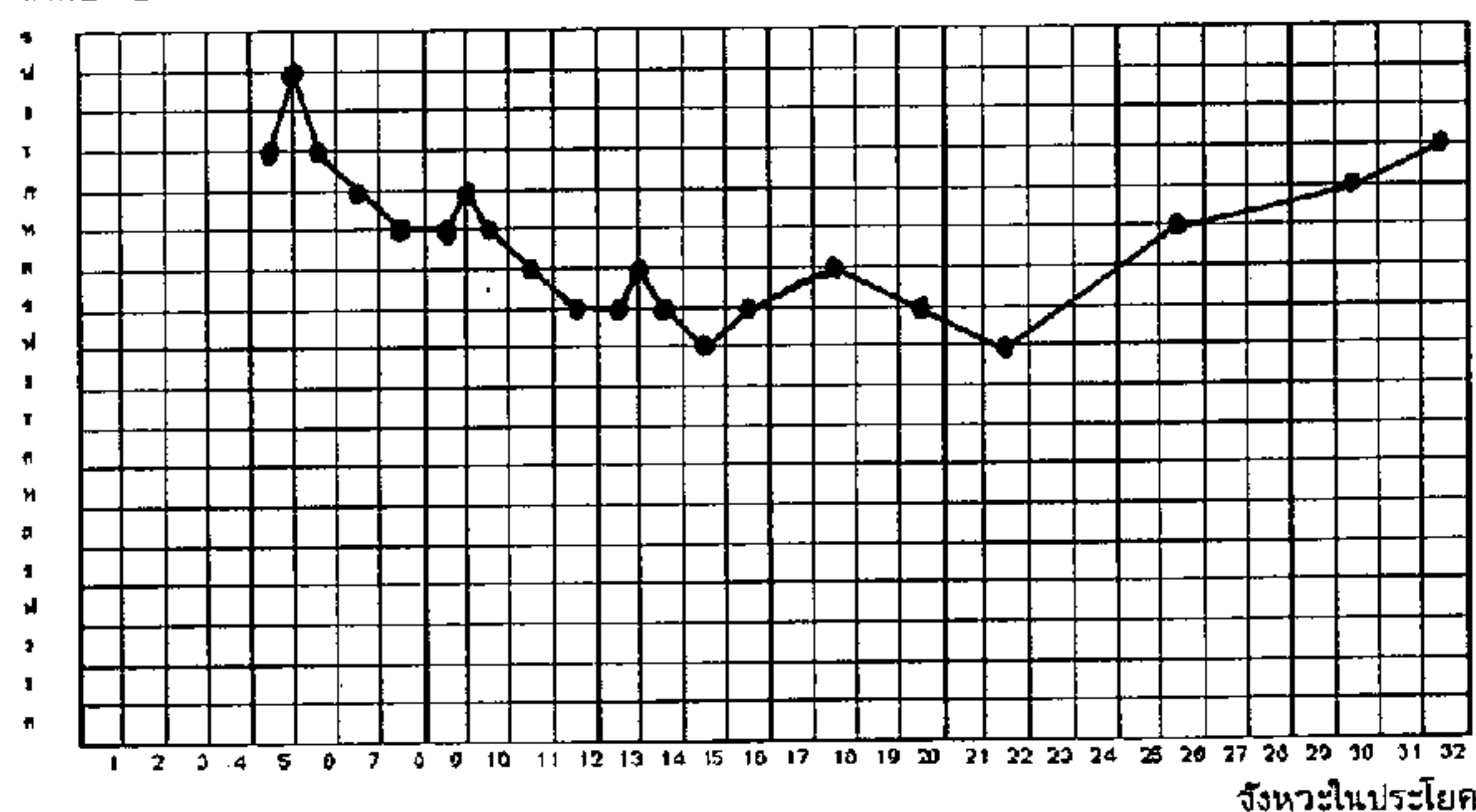
พิสัยของประโยค

กว้าง 8 ขั้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญวรรคหลัง กลุ่มเสียง ฟา ที่ เชื้อด้วยเสียง ลา เคลื่อนที่ลงแบบ
ห่าง ใช้จังหวะยกที่เสียง ฟา หักทำนองกลับ กลุ่มเสียง ที่ จบทำนองที่เสียง เร

ลำดับเสียงจะเข้

จังหวะในประโยค

ภาพประกอบ 31 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงนางครวญ ประโยคที่ 3

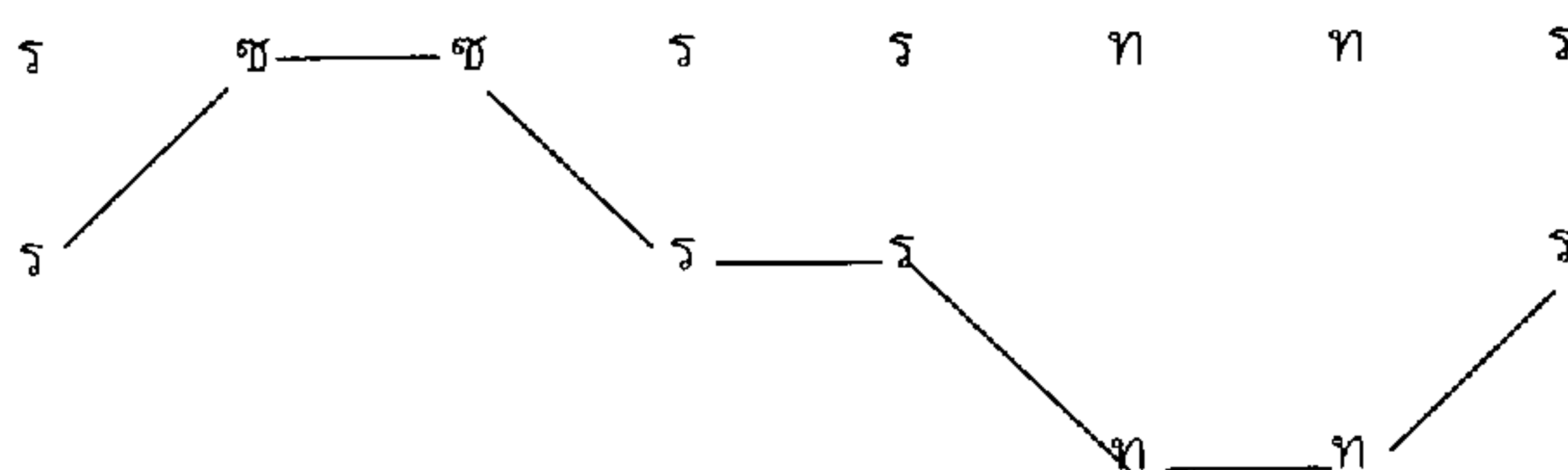
ประโยคที่ 4

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- - ด ร	ด ร - -	- ล - ช	- ฟ - ร	- ช - -	ฟ ร - -	- - - ท	- - ด ร
- ท - -	- - ฟ ช	- ล - ช	- ฟ - ล	- - ฟ ร	- - ด ท	- ฟ - -	- ท - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 1 (ร - ร)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

- - ฟชล	ด ลดล ช	- - - ฟ	ลชฟ - ร	- ฟ - ช	- ล - -	- - - -	- ด - ร
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- ท - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 1 (ร - ร)

โครงสร้างทำนอง

ล ช ฟ ร ช ล ท ร

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 5 วรรคหลังชั้นที่ 5 ยึดเสียงโครงสร้าง
แปรทำนองแบบเพลงกรอ ส่วนแนวและทำนองต่างกันสิ้นเชิง

เทคนิคการบรรเลง

สะบัดขึ้น 3 เสียงติด, ปรีบคู่ 3, สะบัดลง 3 เสียงติด, กรอ

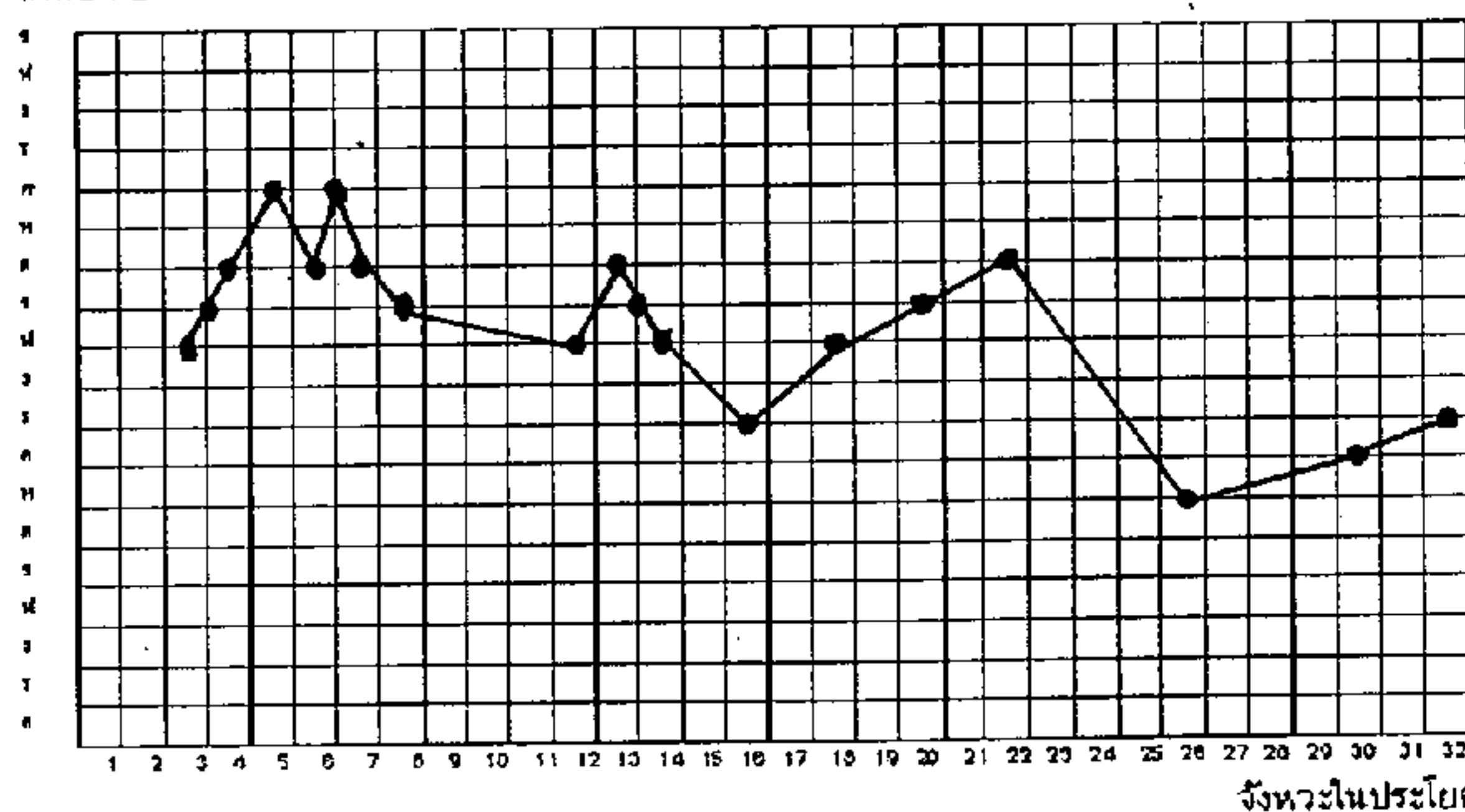
พิสัยของประโยค

กว้าง 9 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

ไม่พบสำเนียงมอญวรรคหลัง ใช้เสียงในบันไดเสียงที่ เชื่อมทำนองด้วยเสียง ลา
แสดงสำเนียงด้วยการใช้จังหวะยกและหักเสียง คู่ 9 แล้วเตือนที่ตามแนวเดิม จบ
ทำนองที่เสียง เร

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 32 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงนางครวญ ประโยคที่ 4

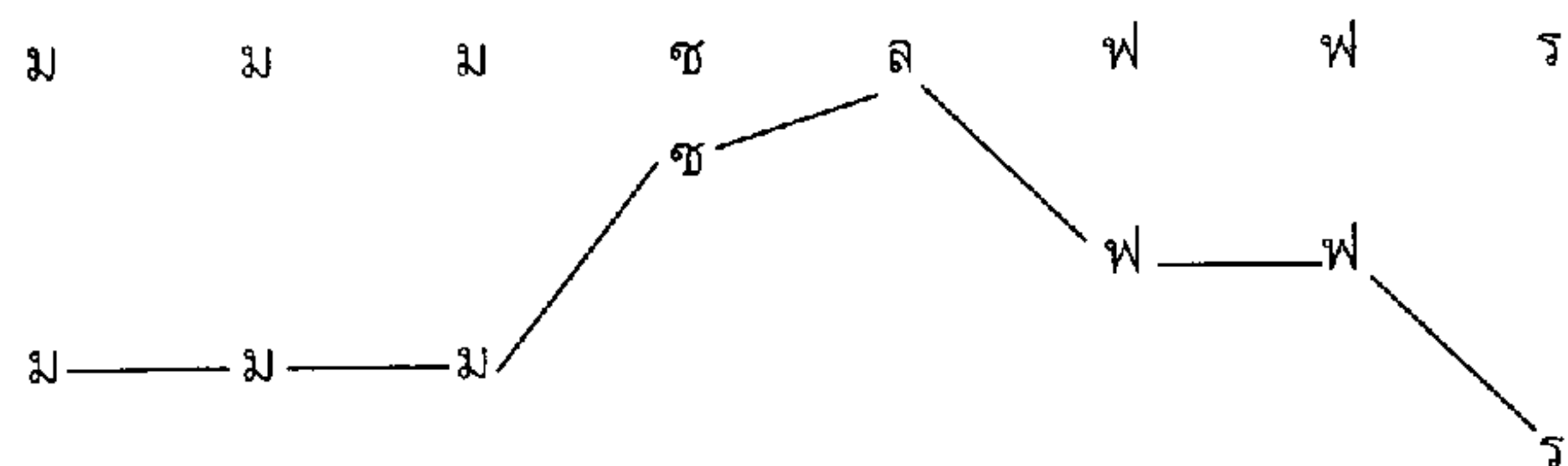
ประโยคที่ 5

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- - ร ม	- ช - ม	- - ร ม	- - ฟ ช	- - ช ล	ดํ ล - -	ช ล - -	ช ฟ - -
- ด - -	ร - ร -	ร ด - -	ร ม - -	- ฟ - -	- - ช ฟ	- - ช ฟ	- - ม ร

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง โด ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 4 พลิกกลับ (ช - ร)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

- - มรด	- ด ร ม	ฟ ลชฟ ด	ร ม ฟ ช	ดดด ดํ ล	ดํ ล ชลช ฟ	ดํดํด ชํ ฟ	ชํฟ มํฟม ร
ชชช - -	ช - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 5 (ช - ร)

โครงสร้างทำนอง

ด ม ด ช ล ฟ ฟ ร

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 5 วรรคหลังชั้นที่ 7 แปรทำนองแบบเก็บ
โดยยึดเสียงโครงสร้างทำนองที่ 2 4 5 6 7 และ 8 ของฆ้องวงใหญ่ แล้วใช้เทคนิค
ช่วยทำนองให้เด่นขึ้น

เทคนิคการบรรเลง

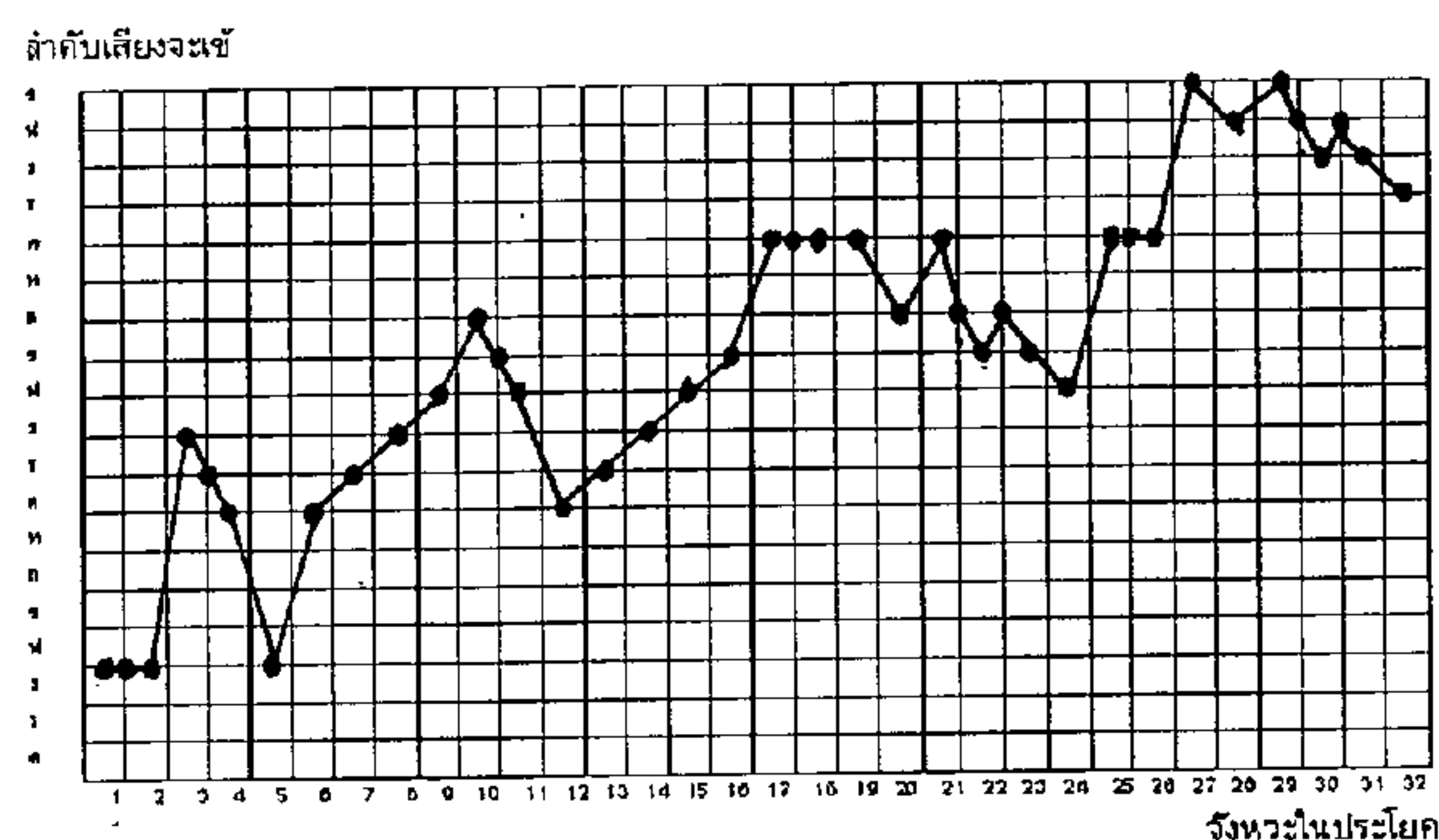
สะบัดเสียงเดี่ยว, สะบัดลง 3 เสียงติด, ปริบคู่ 3, ปริบคู่ 2, เก็บ สร้างความโดดเด่นด้วยการสะบัด และปริบ พบในทำนองเกือบทุกห้อง

พิสัยของประโยค

กว้าง 15 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

ไม่พบสำเนียงมอญในประโยค

จังหวะในประโยค

ภาพประกอบ 33 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงนางครวญ ประโยคที่ 5

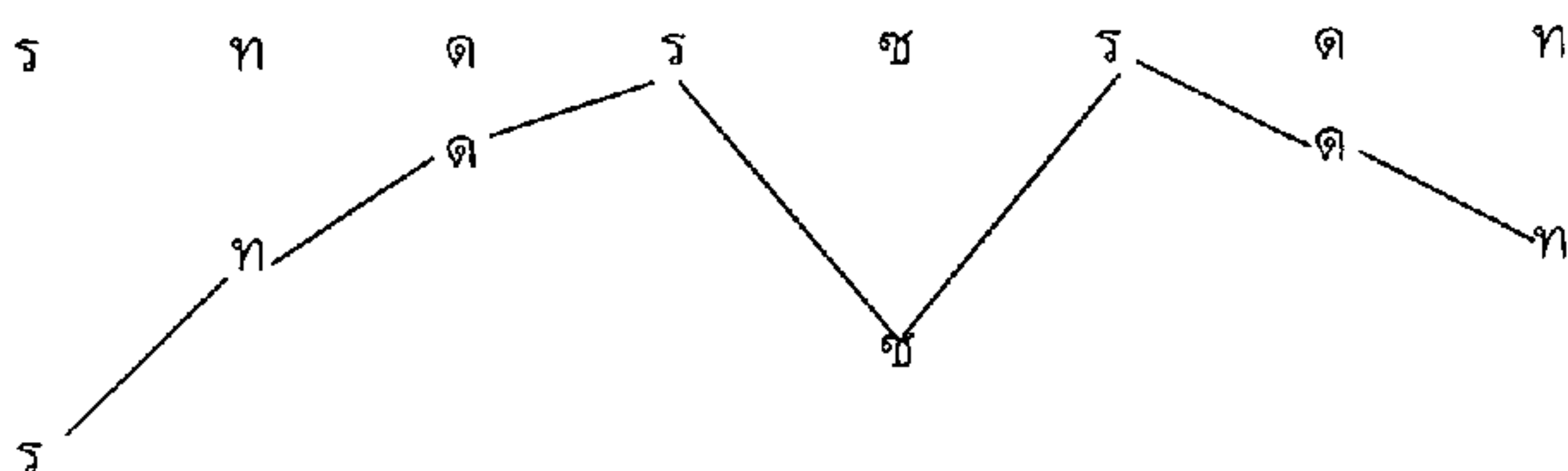
ประโยคที่ 6

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ช - -	ฟ ร - -	ท ท - -	ด ด - ร	- ร - ร	- ร - -	ร ร - -	ด ด - ท
- - ฟ ร	- - ด ท	- - - ด	- - - ร	- ฟ - ช	- ฟ - ร	- - - ด	- - - ท

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 พลิกกลับ (ร - ท)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ชฟร ด ท	ร ด ท ล ช	ฟชล ด ช	ลช ฟชฟ ร	ฟชล ชชช	ร ชชช ร	ด ด ด ท ด	ร - - ท
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- ท - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 6 (ร - ท)

โครงสร้างทำนอง

ท ช ช ร ช ร ด ท

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขึ้นที่ 4 วรรคหลังขึ้นที่ 7

เทคนิคการบรรเลง

สะบัดลง 3 เสียงข้าม, สะบัดลง 3 เสียงติด, สะบัดขึ้น 3 เสียงติด, ปริบคู้ 2, สะบัดเสียงเดี่ยว, ทิ้งนอย ใช้เทคนิคการสะบัดมากในประโยค

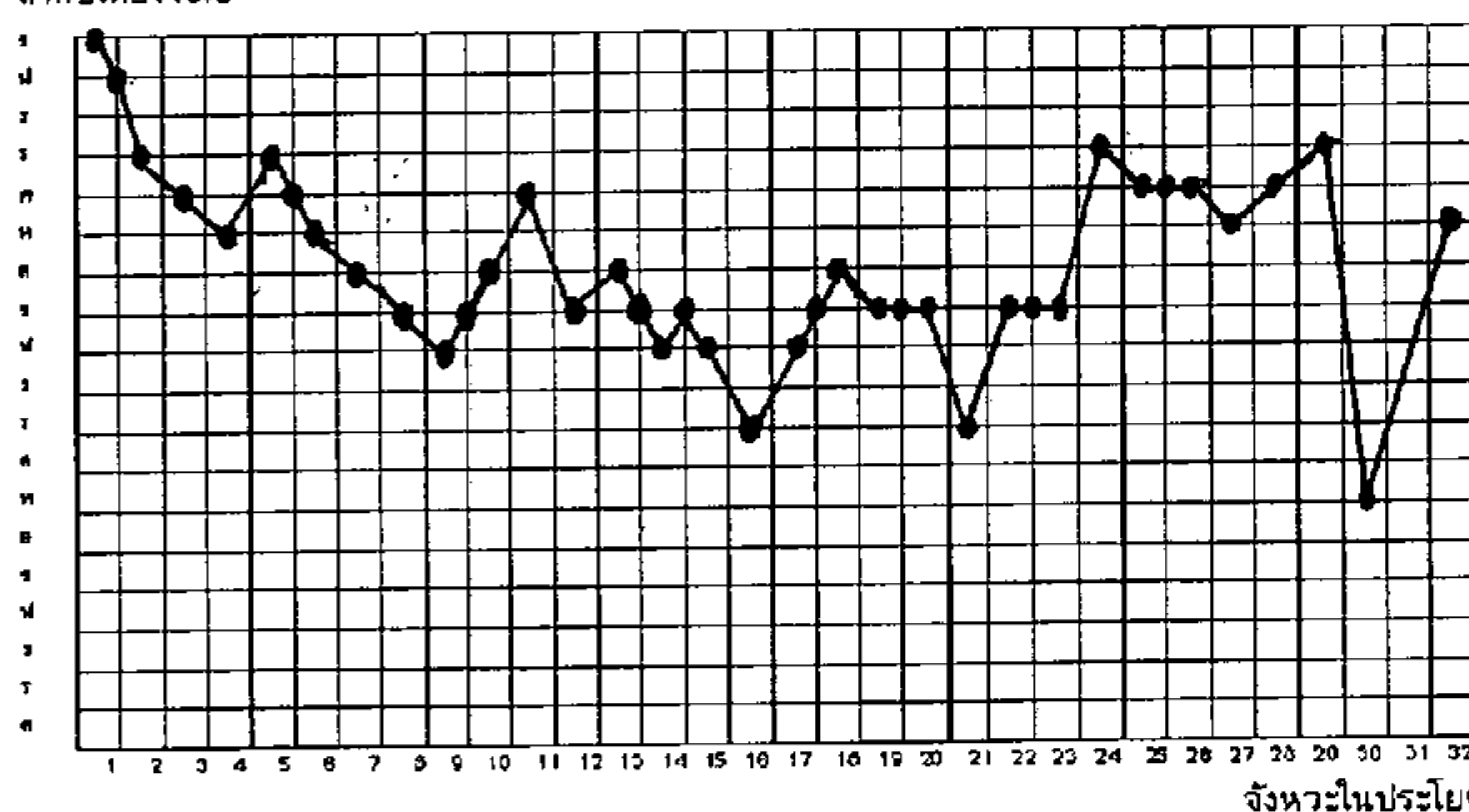
พิสัยของประโยค

กว้าง 13 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญวรรคหลัง ลักษณะเกิดขึ้นด้วยว่ามีสองกลุ่มเสียงในวรรคด้วยการใช้เสียง ลา เชื่อมทำนอง, การกระโดดคู่ 4, 5 และ 8 ,การหักทำนองย้อนและเพิ่ม การบรรเลงแบบทิ้งนอยของสายลวด แสดงสำเนียงมอญ

ลำดับเสียงจะเข้

จังหวะในประโยค

ภาพประกอบ 34 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงนางครวญ ประโยคที่ 6

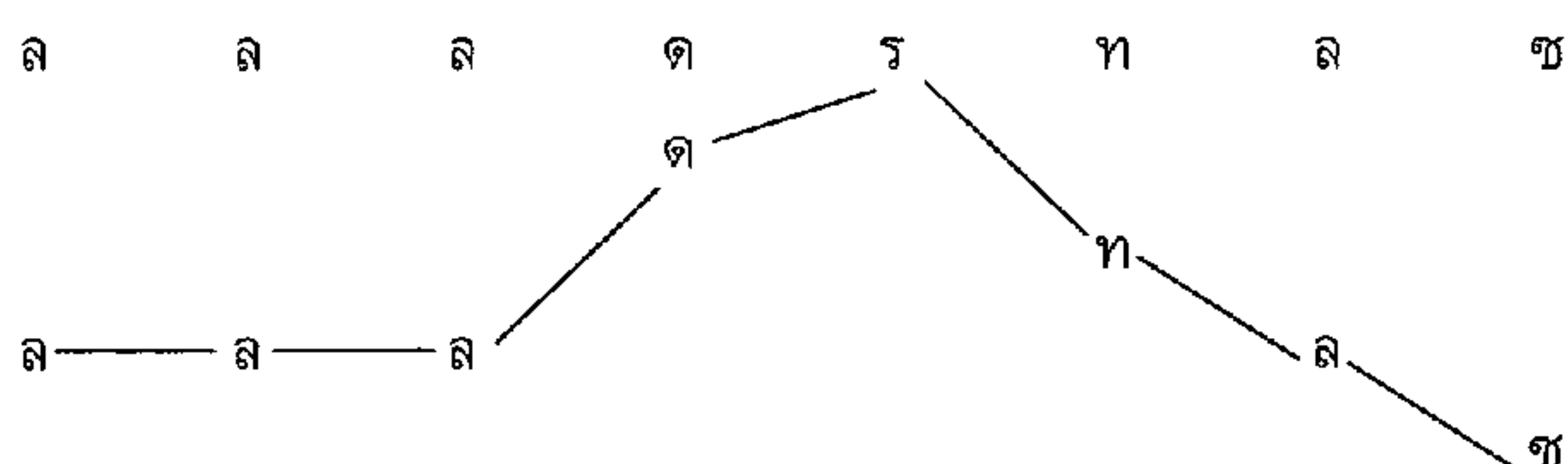
ประโยคที่ 8

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- - ช ล	- ด - ล	- - ช ล	ท - - ด	- ร - ร	- ด - -	ท ท - -	ล ล - ช
- ฟ - -	ช - ช -	ช ฟ - -	- ด - -	- ฟ - ร	- ด - ทุ	- - - ล	- - - ช

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง โด วรรคหลังบันไดเสียง ที ลูกตกเสียง ซอล
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 4 พลิกกลับ (ด - ช)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ลชฟ ด ฟ	ช ล ท ด	- ร - ร	- ด - ท	- - ลชฟ	ด ฟ - ท	- - ร - ด	ฟชลชฟ ช
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที ลูกตกเสียง ที วรรคหลังบันไดเสียง ที ลูกตกเสียง ซอล
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 พลิกกลับ (ท - ช)

โครงสร้างทำนอง

ฟ ด ร ท ฟ ท ท ช

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 1 วรรคหลังชั้นที่ 5 แปรทำนองเป็นเอกลักษณ์ของเพลงโดยไม่ยึดอะไรจากฆ้องวงใหญ่ วรรคหลังกลับมาสัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ เสียงที่ 6 , 8 ของโครงสร้างตรงกัน

เทคนิคการบรรเลง

สลับลง 3 เสียงติด, รวบ, เก็บ, กรอ, ไปรย, ขยี้ เป็นการผสมเทคนิคที่ต่างกันมากในทำนองอย่างลงตัว

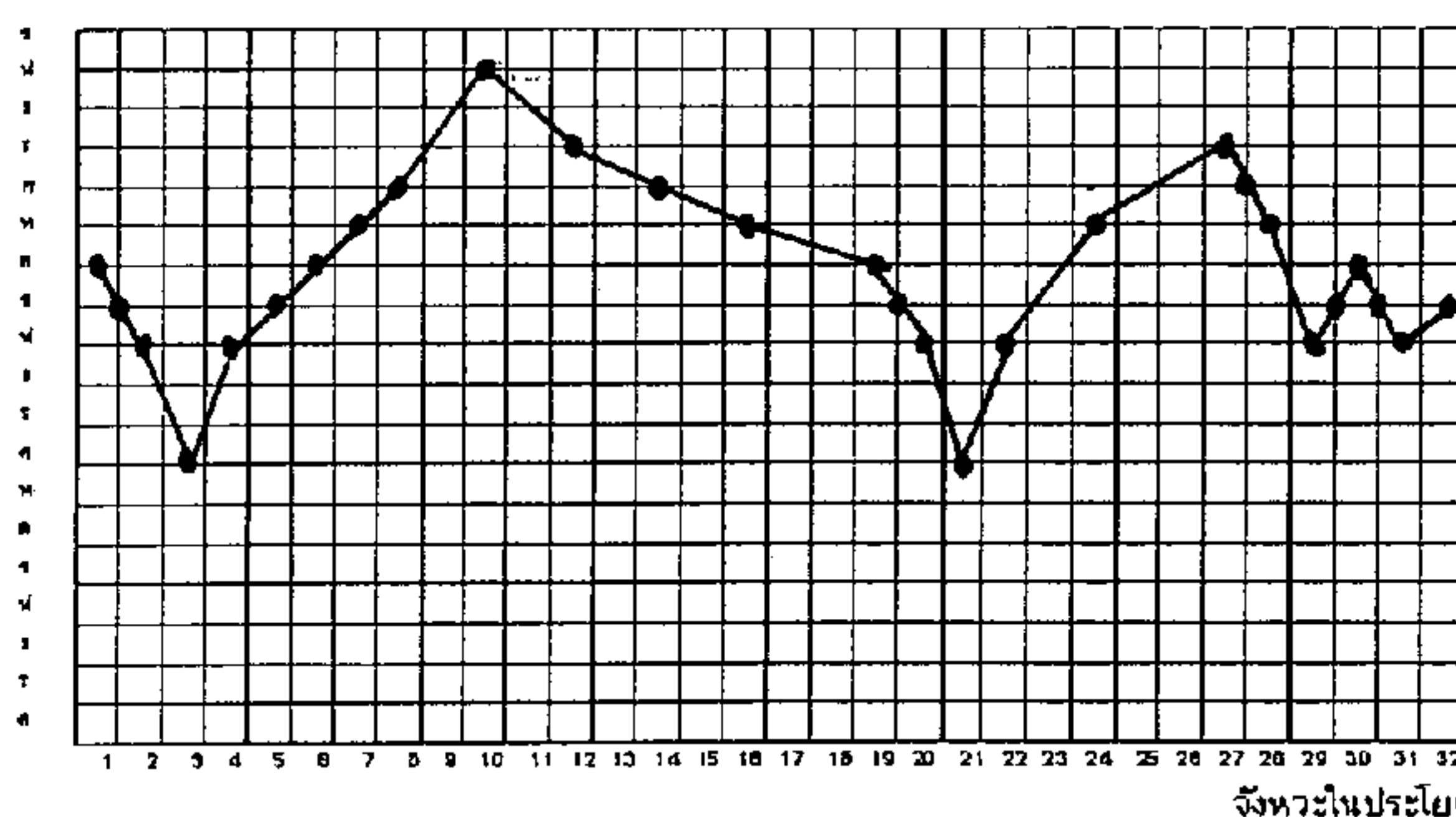
พิสัยของประโยค

กว้าง 11 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญทั้งวรรคหน้าและวรรคหลัง วรรคหน้าตอนท้ายวรรคเคลื่อนที่ลงเสียง ที ด้วยจังหวะห่างของกลุ่มเสียง วรรคกระโดดคู่ 4 แล้วขยี้ทำนองจบด้วยเสียง ซอล

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบที่ 36 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงนางครวญ ประโยคที่ 8

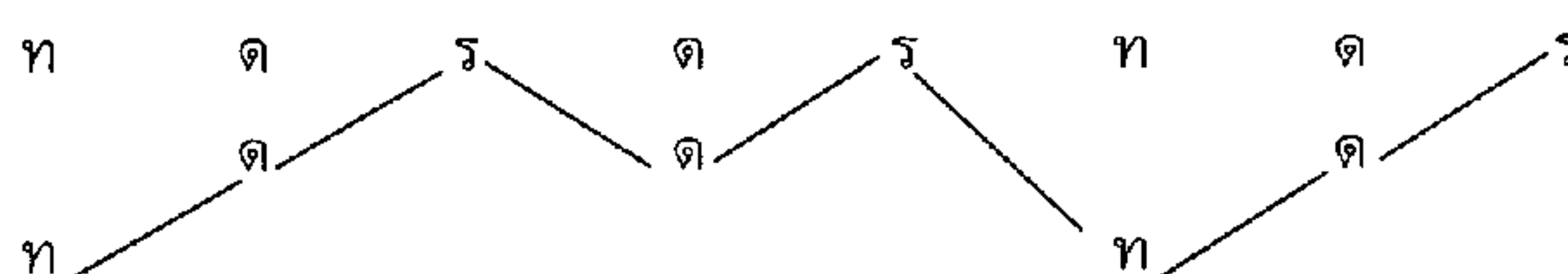
ประโยคที่ 9 (เทียบกลับประโยคที่ 1)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- - - ท	- - ตี ตี	- - - ร	- - ตี ตี	- ร - ร	- ตี - -	ท ท - -	ตี ตี - ร
- - - ท	- ต - -	- - - ร	- ต - -	- พ - ร	- ต - ท	- - - ต	- - - ร

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง โด วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 2 (ตี - ร)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ลชฟ ด ฟ	ช ล ท ตี	มฟช ฟ ม	ร ด ดด	ลชฟ ช ล	ทลช ล ท	ฟชล ท ตี	ทล ท รี ฟ
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง โด วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ฟา
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 11 (ต - ฟ)

โครงสร้างทำนอง

ฟ ต ม ต ล ท ต ฟ

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขึ้นที่ 5 วรรคหลังขึ้นที่ 3 แปรทำนองแบบเก็บ
วรรคหน้าสัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ ส่วนวรรคหลังซ่อนเงื่อนฝากลูกตกจบในกลาง
ห้องที่ 8

เทคนิคการบรรเลง

สะบัดลง 3 เสียงติด, เก็บ, สะบัดขึ้น 3 เสียงติด, สะบัดเสียงเดียว แสดงเทคนิค
การสะบัดอย่างสม่ำเสมอพบทุกห้อง

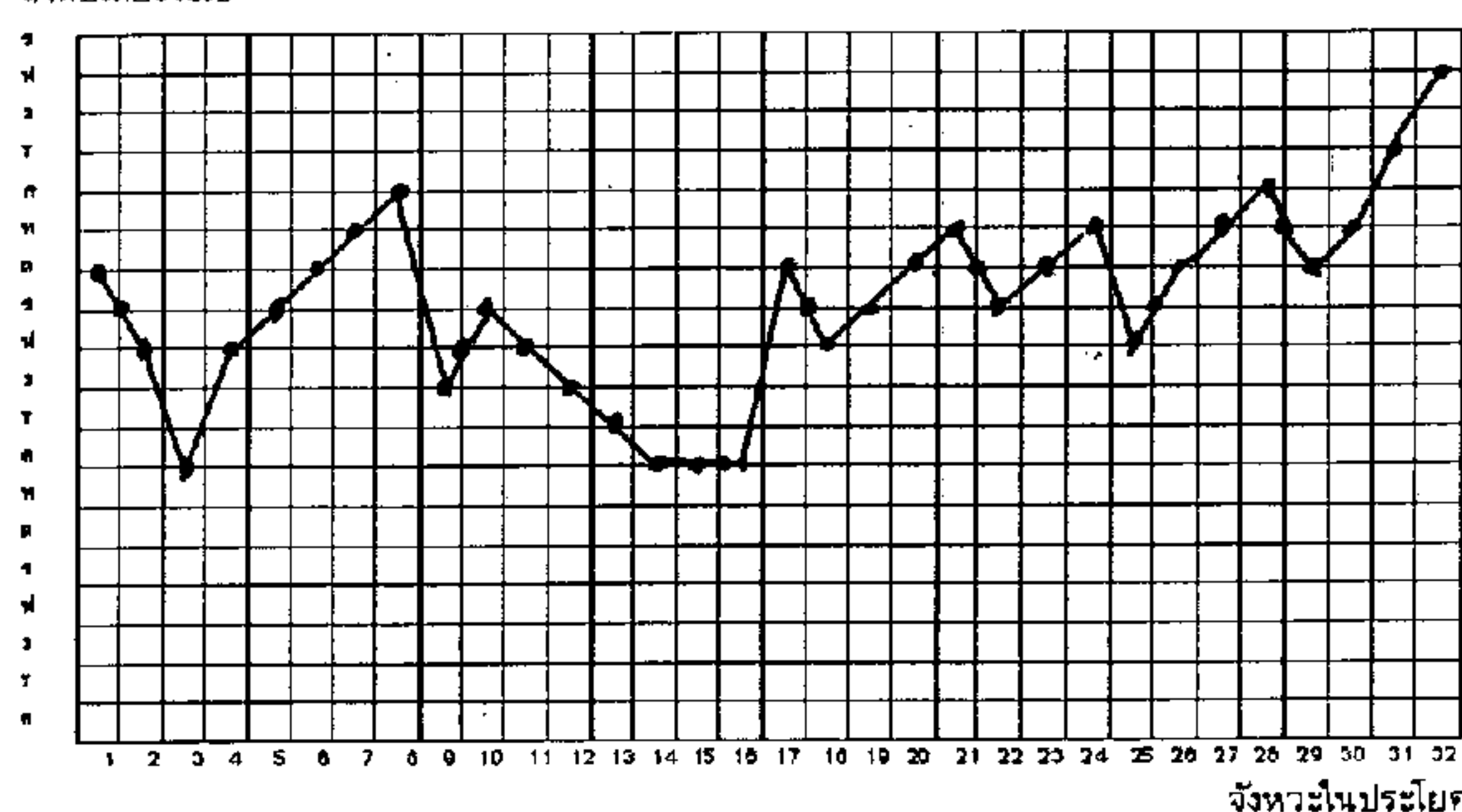
พิสัยของประโยค

กว้าง 11 ขึ้นเสียง

สำเนียงมอญ

ไม่พบสำเนียงมอญในประโยค

ลำดับเสียงจะเข้

จังหวะในประโยค

ภาพประกอบ 37 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงนางครวญ ประโยคที่ 9

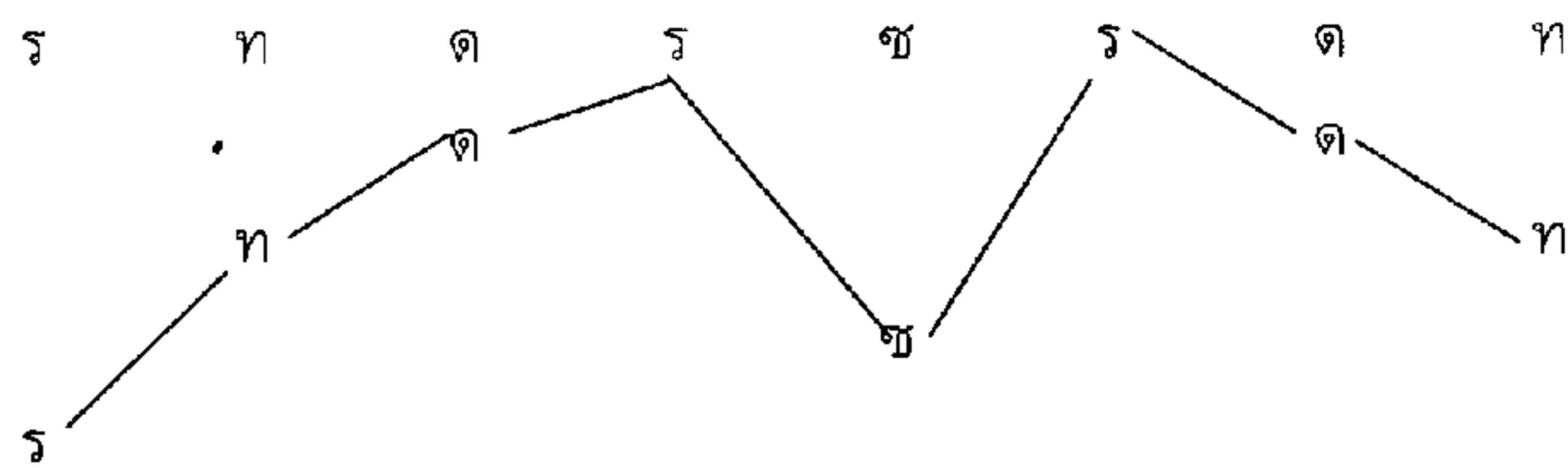
ประโยคที่ 14 (เทียบกลับประโยคที่ 6)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ฆ - -	ฟ ร - -	ท ท - -	ดํ ดํ - รํ	- รํ - รํ	- รํ - -	รํ รํ - -	ดํ ดํ - ท
- - ฟ ร	- - ด ท	- - - ด	- - - ร	- ฟ - ฆ	- ฟ - ร	- - - ด	- - - ท

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 พลิกกลับ (รํ - ท)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ด ฟ ฆ ท	ลลช ล ดํ	ททล ท รํ	ดํดํท ดํ ฟ	มํมํรํ ดํ ฆ	ฟํฟํมํ ดํ ฟ	มํมํรํ ดํ รํ	ดํ ท ล ท
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ฟา วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 5 พลิกกลับ (ฟํ - ท)

โครงสร้างทำนอง

ท ด ร ฟ ฆ ฟ ร ท

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 3 วรรคหลังชั้นที่ 5 แปรทำนองเก็บฝาก กลอนและซ้อนเงื่อนในวรรคหน้า สาวนวรรคหลังยังยึดลูกตกในบันไดเสียงเดียวกัน

เทคนิคการบรรเลง

เก็บ, สะบัดลง 2 เสียงติด, เน้นทำนองด้วยการสะบัด และการสะบัด 2 เสียงนี้เป็น ลักษณะการบรรเลงที่พบในทางเดี่ยวของครูแอบ เท่านั้น แสดงความถี่ใน ทำนองด้วย แสดงความเป็นเอกภาพของเทคนิค

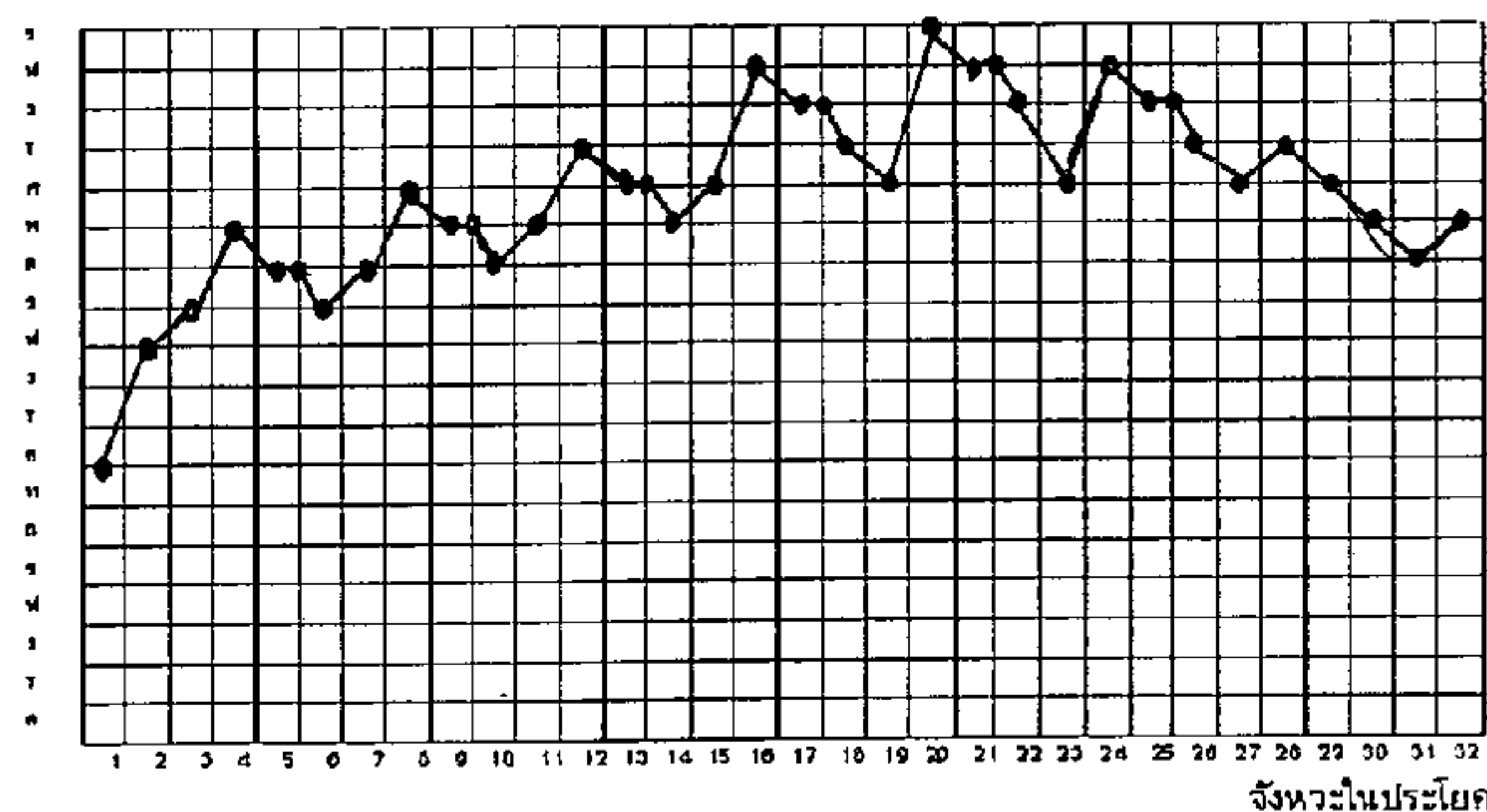
พิสัยของประโยค

กว้าง 12 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

ไม่พบสำเนียงมอญในประโยค

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 42 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงนางครวญ ประโยคที่ 14

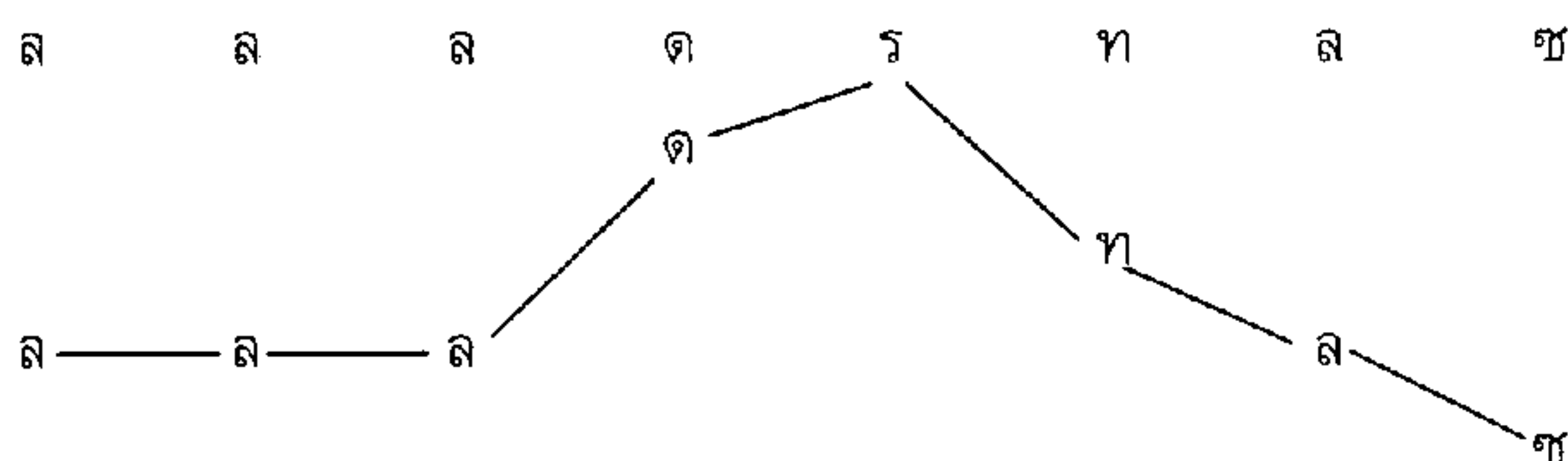
ประโยคที่ 16 (เกี่ยวกลับประโยคที่ 8)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- - ช ล	- ต - ล	- - ช ล	ท - - ต	- ร - ร	- ต - -	ท ท - -	ล ล - ช
- ฟ - -	ช - ช -	ช ฟ - -	- ด - -	- ฟ - ร	- ด - ท	- - - ล	- - - ช

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง โด วรรคหลังบันไดเสียง ที ลูกตกเสียง ซอล
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 4 พลิกกลับ (ต - ช)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ลชฟ ด ฟ	ช ล ท ต	- ร - ร	- ต - ร	ท - - ลชฟ	ด ฟ - ท	- - รตท	ฟชลชฟ ช
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที ลูกตกเสียง โด วรรคหลังบันไดเสียง ที ลูกตกเสียง ซอล
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 พลิกกลับ (ท - ช)

โครงสร้างทำนอง

ฟ ด ร ท ฟ ท ท ช

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 1 วรรคหลังชั้นที่ 5 แปรทำนองแบบกรอ

โดยมีแนวทำนองไม่ขึ้นกับฆ้องวงใหญ่ในตอนต้นประโยค แต่ตอนท้ายให้ความสำคัญของทำนองหลัก

เทคนิคการบรรเลง

สลับลง 3 เสียงติด, เก็บ, รวบ, กรอ, โปรย, ขยี้ เปลี่ยนแนวการบรรเลงและ
สอดแทรกเทคนิคเข้าไปในทำนอง มากขึ้น

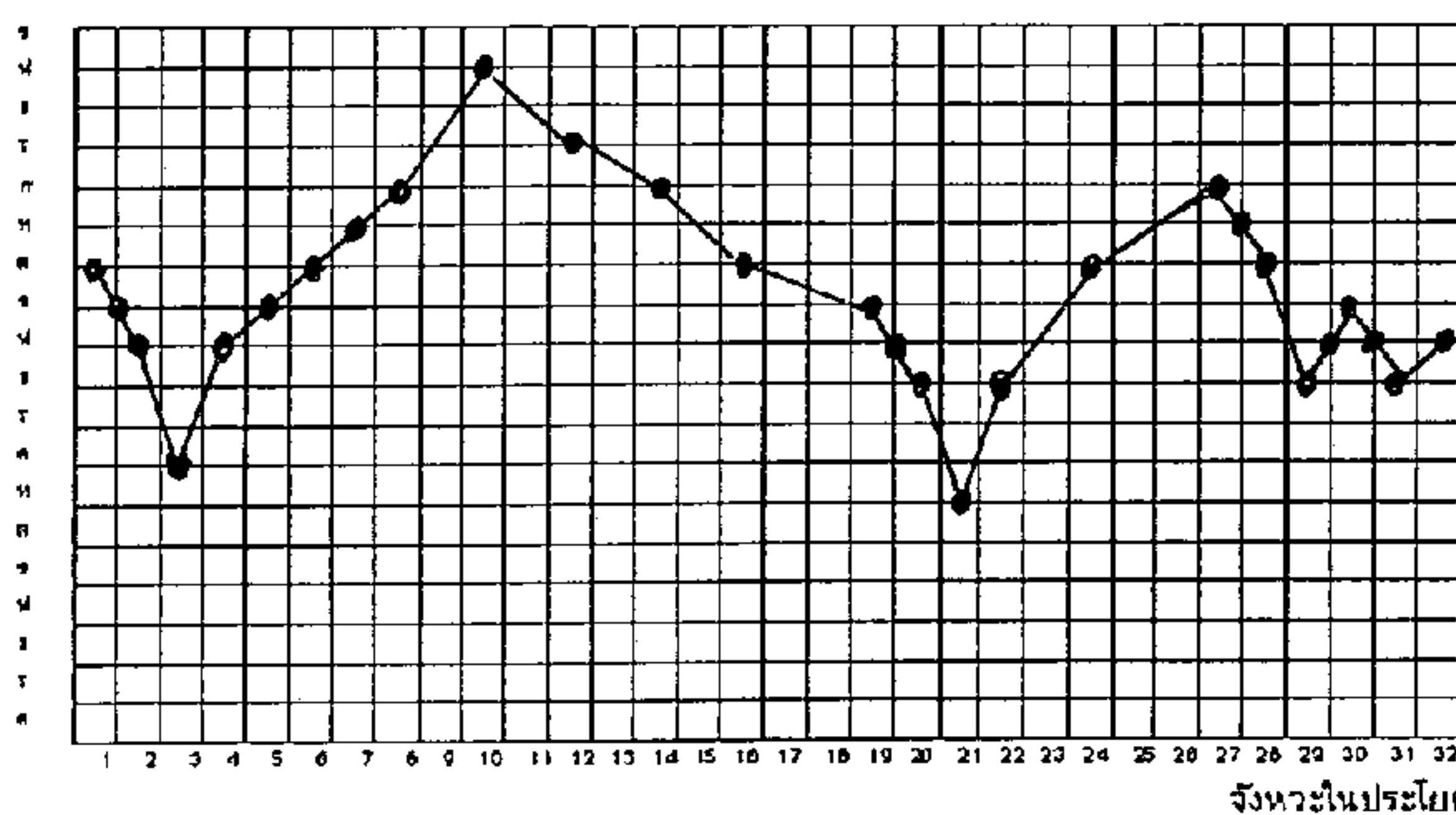
พิสัยของประโยค

กว้าง 11 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญทั้งประโยค ด้วยการเปลี่ยนแนวทางการบรรเลงให้ช้าลง ด้วยการ
กรอ สามารถแสดงสำเนียงมอญได้สะดวก พบลักษณะสำเนียงตั้งแต่ห้องที่ 3 – 8
ด้วยการใช้เสียงในกลุ่มบันไดเสียง ที และเชื่อมทำนองด้วยเสียง ลา จบทำนองที่
เสียง ซอล

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 44 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงนางครวญ ประโยคที่ 16

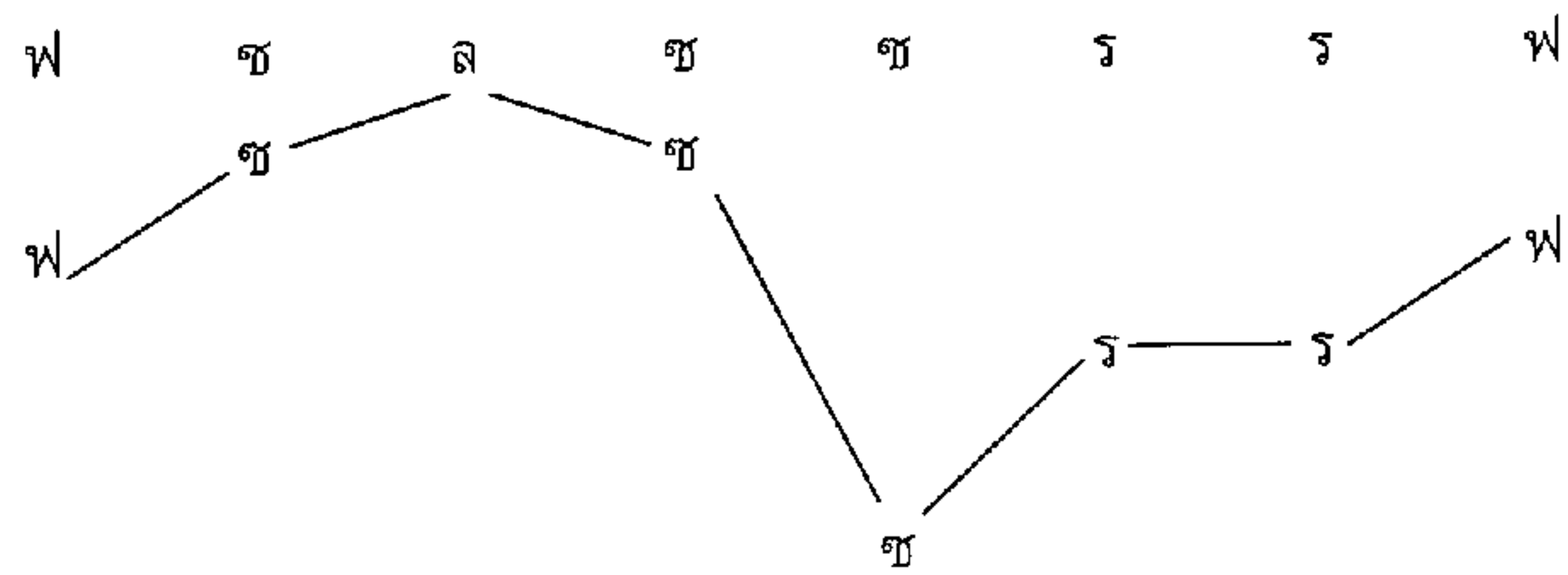
ประโยคที่ 17 (ท่อน 2 ประโยคที่ 1)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- - - ฟ	- - ซ ซ	- - - ล	- - ซ ซ	ม ร - -	ด - ด ร	ม ร - ร	ซ - ม ฟ
- - - ฟ	- ซ - -	- - - ล	- ซ - -	- - ด ซ	- ซ - -	- - ด -	- ร - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ฟา
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 2 พลิกกลับ (ซ - ฟ)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

- - - ด	ร ม ฟ ซ	ทึดรี รัดท	ฟซลซฟ ซ	- - มรด	- ด - ร	- - มมม	ร ม - ฟ
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	ซ - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ฟา
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 2 พลิกกลับ (ซ - ฟ)

โครงสร้างทำนอง

ด ซ ท ซ ด ร ม ฟ

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 5 วรรคหลังชั้นที่ 5 แปรทำนองแบบกรอ และยึดโครงสร้างทำนองสม่ำเสมอ เสียงที่ 2, 4, 6, และ 8 ตรงกัน

เทคนิคการบรรเลง

เก็บ, สะบัดขึ้น 3 เสียงติด, สะบัดลง 3 เสียงติด, ขยี้, กรอ, สะบัดเสียงเดี่ยว บรรจุ เทคนิคได้ลงตัว มีสัดส่วนไม่มากไม่น้อย ในประโยคมี 2 ความรู้สึกระหว่างวรรคหน้า และวรรคหลัง จากการใช้เทคนิคการบรรเลงที่แสดงความแข็งในวรรคหน้า หักแนวความรู้สึกด้วยการกรอในช่วงต่อวรรค

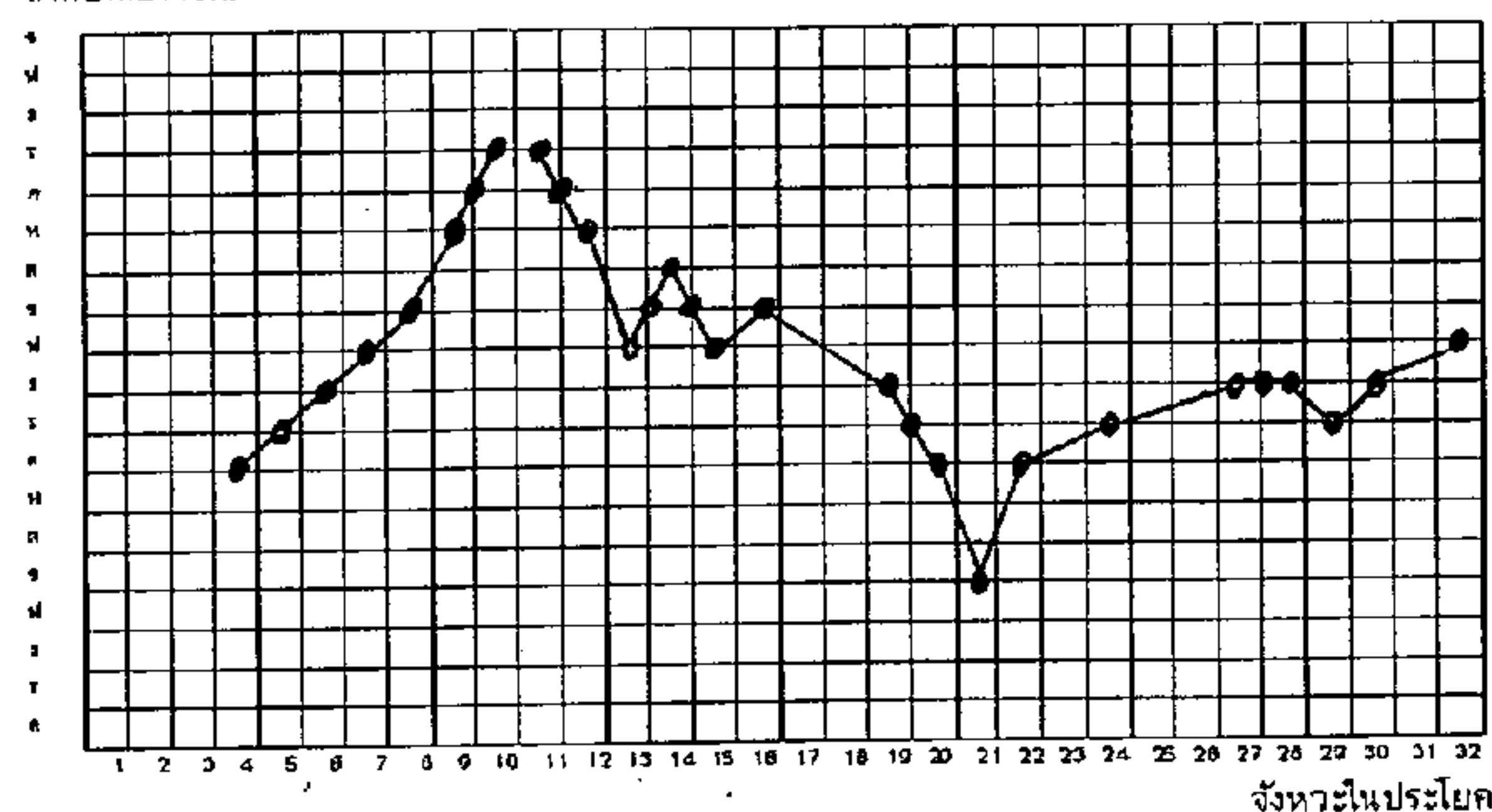
พิสัยของประโยค

กว้าง 12 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญห้องที่ 7-8 ในการแสดงสำเนียงมอญ มักใช้เสียงลำดับที่ 7 ของบันไดเสียง ในประโยคนี้นี้ใช้เสียง มี และกระสวนจังหวะห่างในทำนอง

ลำดับเสียงจะเข้

จังหวะในประโยค

ภาพประกอบ 45 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงนางครวญ ประโยคที่ 17

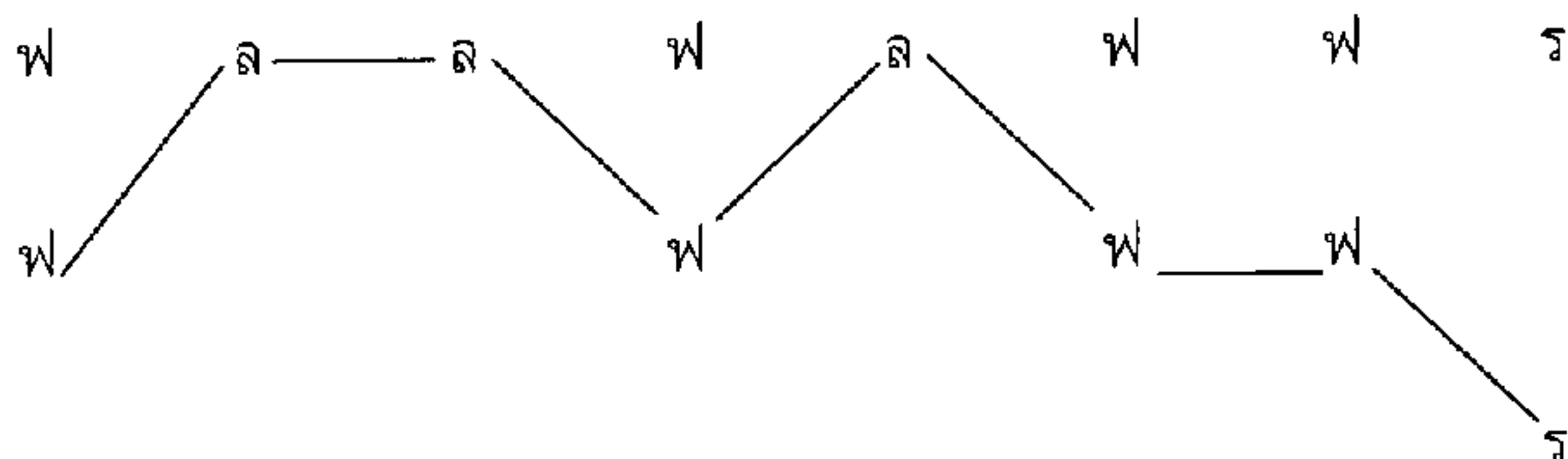
ประโยคที่ 18 (ท่อน 2 ประโยคที่ 2)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- - - ฟ	- - ซ ล	- รี่ - -	ดํ ล - -	- - ซ ล	ดํ ล - -	ซ ล - -	ซ ฟ - -
- ด - -	- ฟ - -	- - ดํ ล	- - ซ ฟ	- ฟ - -	- - ซ ฟ	- - ซ ฟ	- - ม ร

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ฟา วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 พลิกกลับ (ฟ - ร)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

มรด ลซฟ	ดํลซลล	ลซฟซลซ	ลซฟมฟซฟ	- ล - ซ	- ฟ - -	มมม ร ม	ด - - ร
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- ร - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ฟา วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 พลิกกลับ (ฟ - ร)

โครงสร้างเสียงทำนอง

ฟ ล ซ ฟ ซ ฟ ม ร

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขึ้นที่ 6 วรรคหลังขึ้นที่ 5 แปรทำนองแบบกรอ
สอดแทรกทำนองละเอียดด้วยขยี้ในวรรคหน้า และเสียงโครงสร้างตรงกันในห้อง
ที่ 1 2 4 6 และ 8 วรรคหลังใช้กระสวนจังหวะห่างในกลุ่มเสียง ฟา

เทคนิคการบรรเลง

สะบัดลง 3 เสียงติด, ขยี้, กรอ, สะบัดเสียงเดี่ยว, ทิ้งนอย

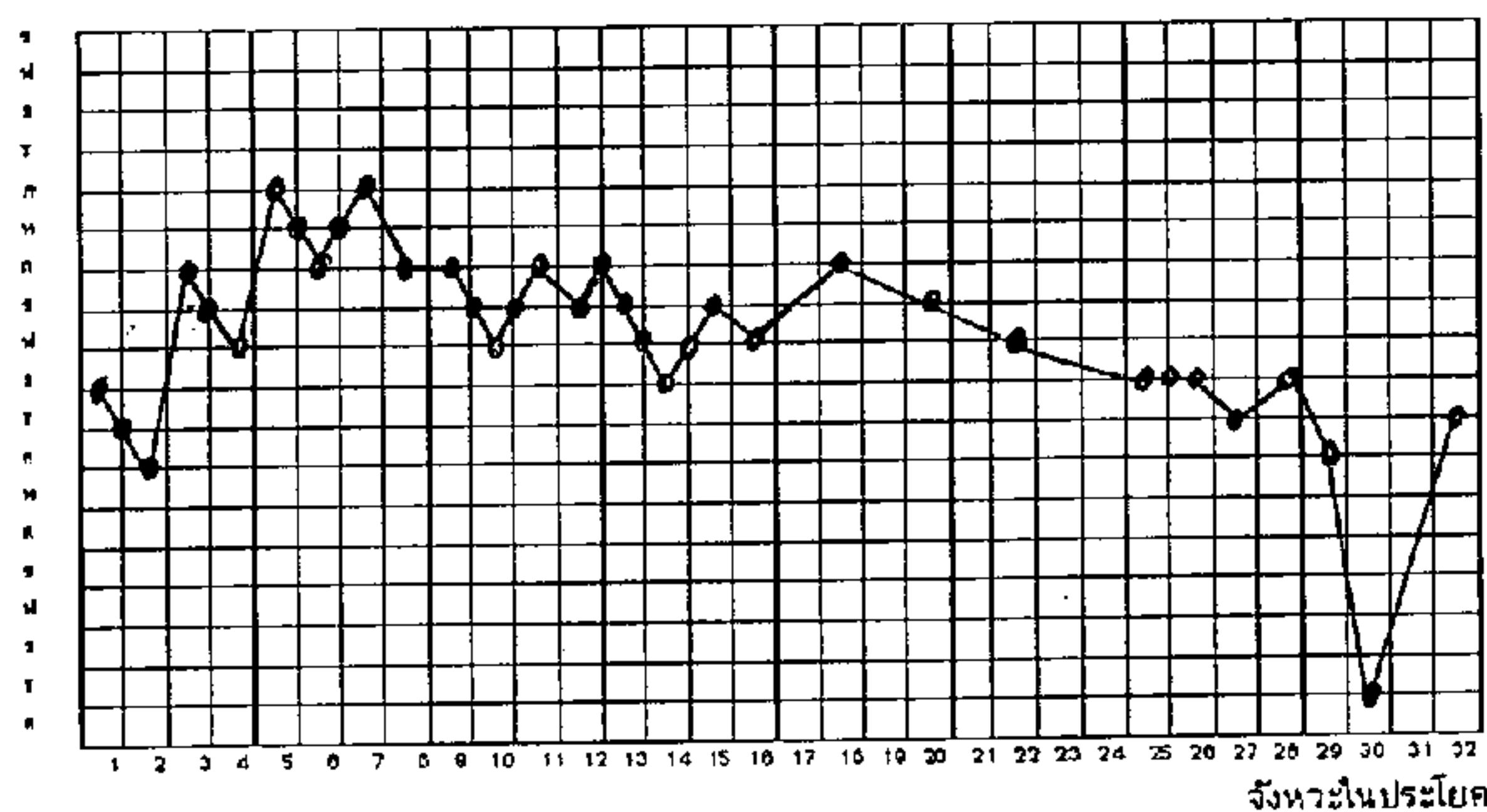
พิสัยของประโยค

กว้าง 14 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญวรรคหลัง บันไดเสียง ฟา เชื่อมทำนองด้วยเสียง มี หักเสียงใน
ห้องที่ 8 ในระยะคู่ 9 และกระโดดในจังหวะห่างคู่ 8 จบทำนองที่เสียง เร

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 46 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงนางครวญ ประโยคที่ 18

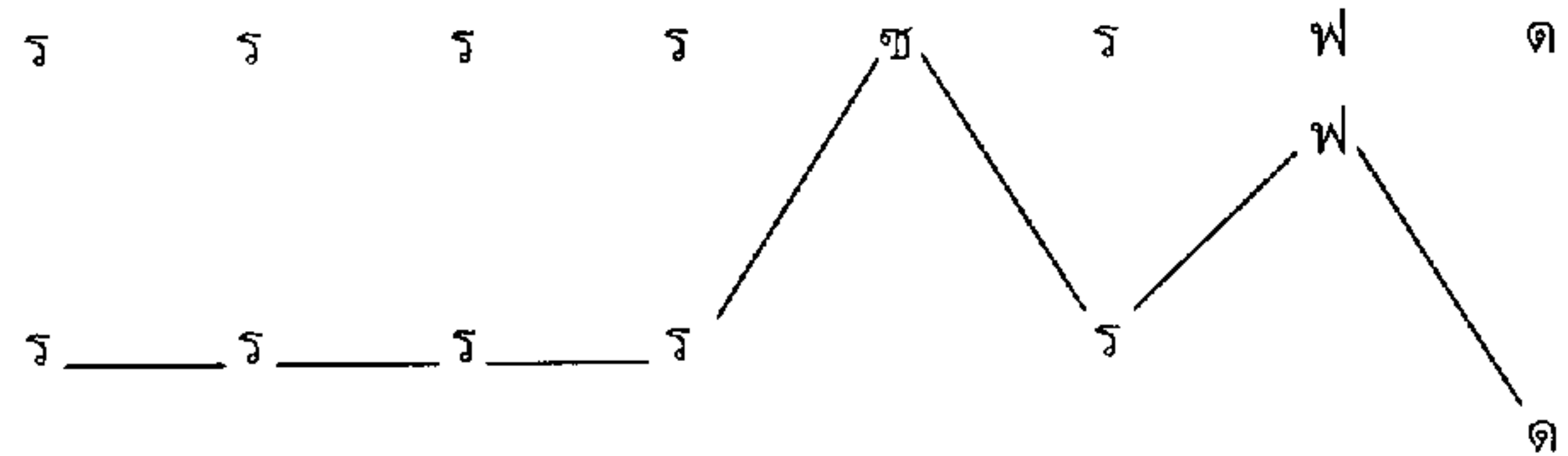
ประโยคที่ 19 (ท่อน 2 ประโยคที่ 3)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

ฟ - ฟ -	ฟ ช - -	ฟ - ฟ -	ฟ ช - -	- - ล -	ล - ช -	ฟ - ช -	ช - ฟ -
- ด - ร	- - ฟ ร	- ด - ร	- - ฟ ร	- - - ช	- ฟ - ร	- ร - ฟ	- ร - ด

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง โด
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 2 พลิกกลับ (ร - ด)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ร - - -	- - - ร	- ช - ฟ	- ร - -	- ช - ฟ	- ร - ด	- ร - ด	ด ร - ด
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง โด
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 2 พลิกกลับ (ร - ด)

โครงสร้างทำนอง

- ร ฟ ร ฟ ด ท ด

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 5 วรรคหลังชั้นที่ 2 แปรทำนองแบบกรอ โดยกลุ่มเสียงที่ใช้ของทำนองจะเข้ เป็นเสียง ที่ ทั้ง หมด ซึ่งขัดแย้งกับฆ้องวงใหญ่ในตอนท้าย นั้นแสดงว่าความต่อเนื่องของทำนองเดี่ยวมีความสำคัญมากกว่า แต่ก็ยึดลูกตกตรงกัน

เทคนิคการบรรเลง

กรอรูตสายเอก, กรอ, ไปรย, เก็บ

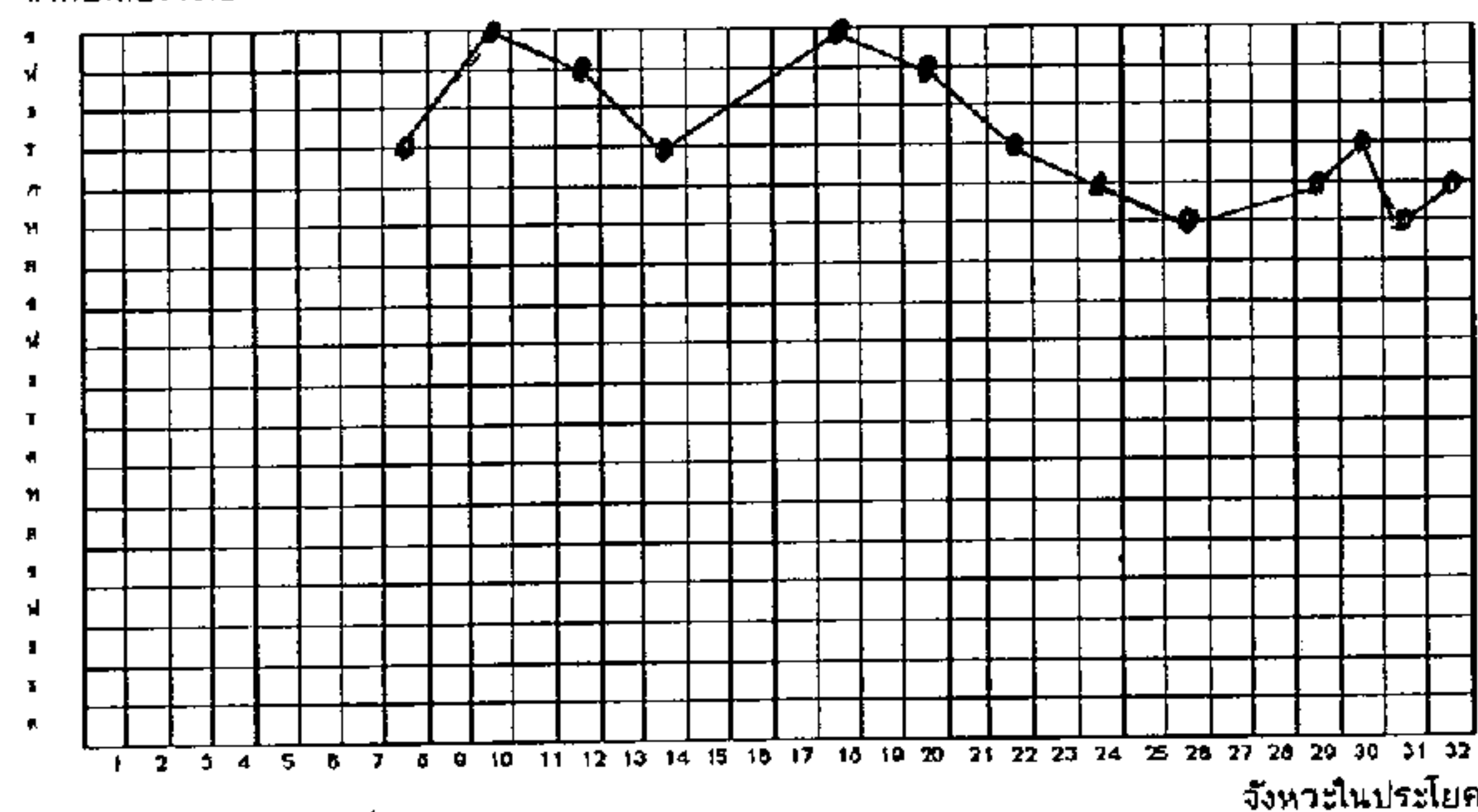
พิสัยของประโยค

กว้าง 6 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญทั้งประโยค วรรคหน้าเริ่มที่เสียง เร กรอรูต ในระยะคู่ 8 ใช้ จังหวะยก ห้องที่ 4 และ 7 เก็บทำนองห้อยที่ 8 สลับเสียงขึ้นลงจบที่ เสียง โด

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 47 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงนางครวญ ประโยคที่ 19

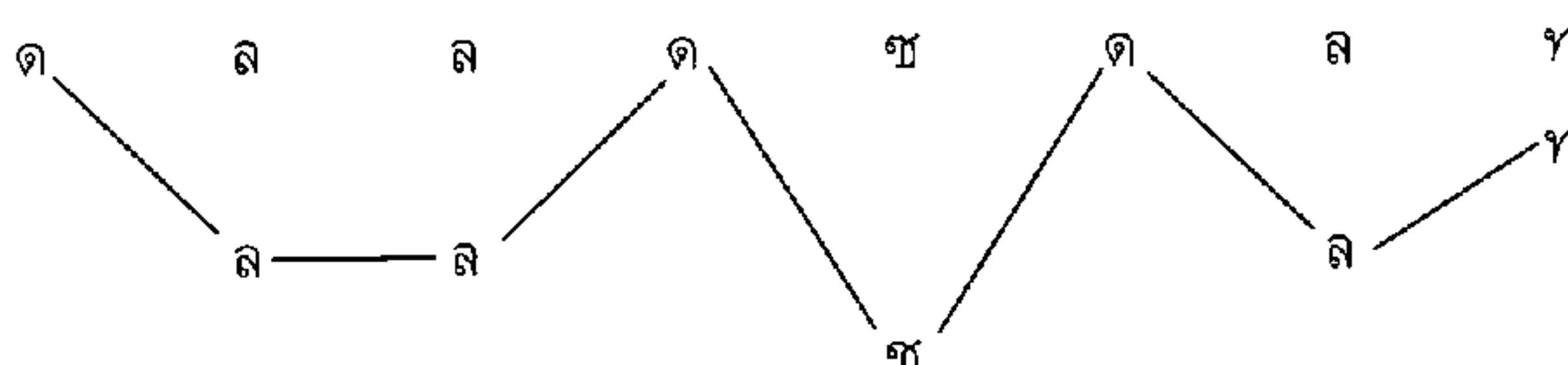
ประโยคที่ 20 (ท่อน 2 ประโยคที่ 4)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ท - ดั	รึ ดั - -	- - ช ล	ท - - ดั	- รึ - -	รึ - รึ ดั	- ดั - -	ท ดั - ท
- ฟ - -	- - ท ล	ช ฟ - -	- ด - -	- ร - ช	- ช - -	ช - ช ล	- - - ฟ

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง โด วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 2 พลิกกลับ (ดั - ท)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

- - ช ล	ฟ ช - -	ลชฟ ช ล	ท ดั - -	- ล - ช	ลชฟ - -	ลลล ช ล	ท ดั - ท
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง โด วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 2 พลิกกลับ (ดั - ท)

โครงสร้างทำนอง

ล ช ล ด ช ฟ ล ท

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 2 วรรคหลังชั้นที่ 5 แปรทำนองของจะเข้ ไม่สนับบันไดเสียงทำนองฆ้องวงใหญ่ในวรรคหน้า แต่โครงสร้างตรงกันห้องที่ 3, 4 วรรคหลังยังคงความต่อเนื่องของทำนองจากวรรคหน้าในตอนต้นแล้วกลับมายัง บันไดเสียง และลูกตกในตอนท้ายวรรคเพื่อใช้ลูกตกเดียวกัน

เทคนิคการบรรเลง

กรอ, สะบัดลง 3 เสียงติด, สะบัดเสียงเดียว

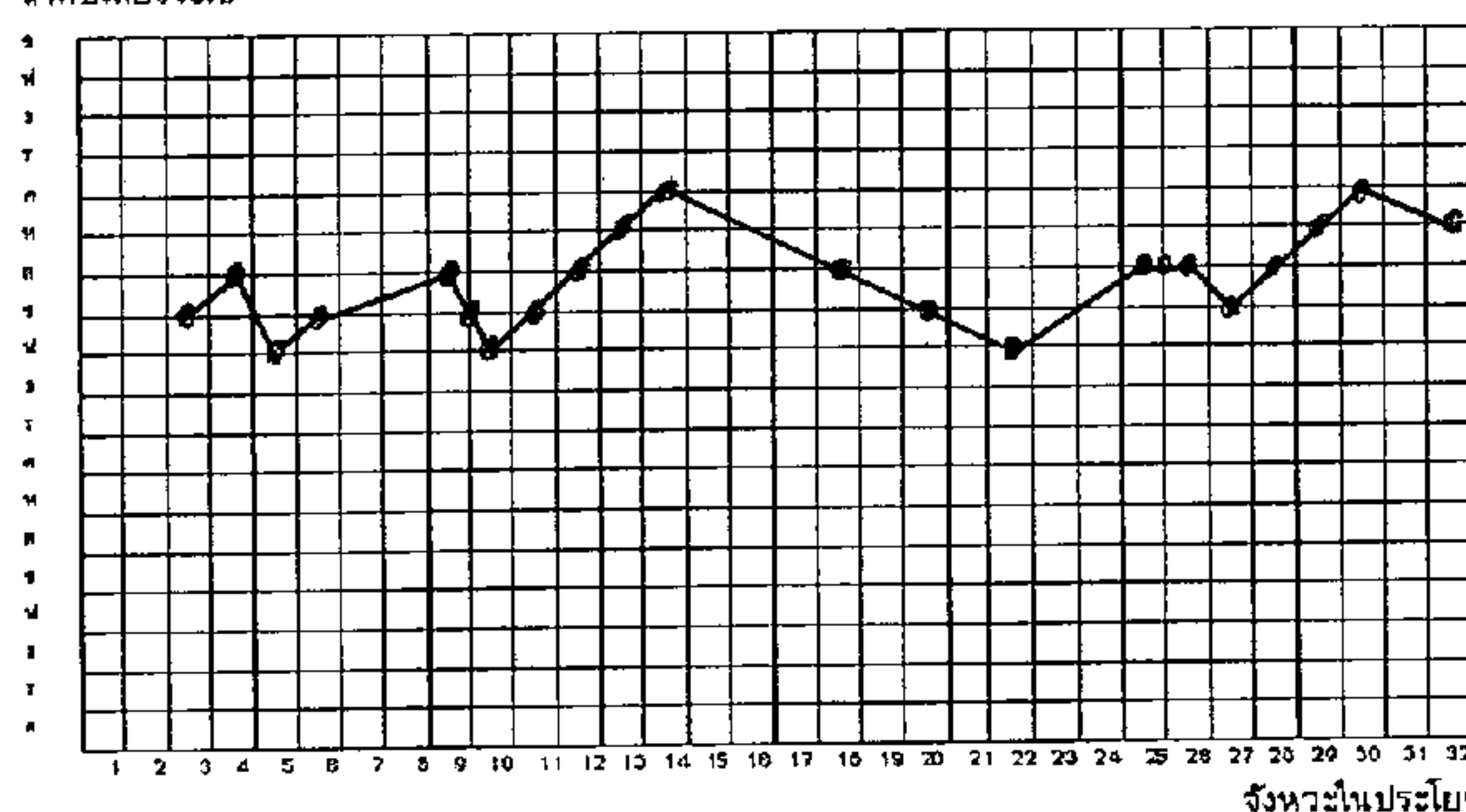
พิสัยของประโยค

กว้าง 5 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญทั้งประโยค วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา วรรคหลังเสียง ที่ ใช้เสียง ลา เชื้อทำนอง จาวลีในจังหวัดยะลา ห้องคู่ ลงจบด้วยการหักลงเสียง ที่ ระยะคู่ 2

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 48 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงนางครวญ ประโยคที่ 20

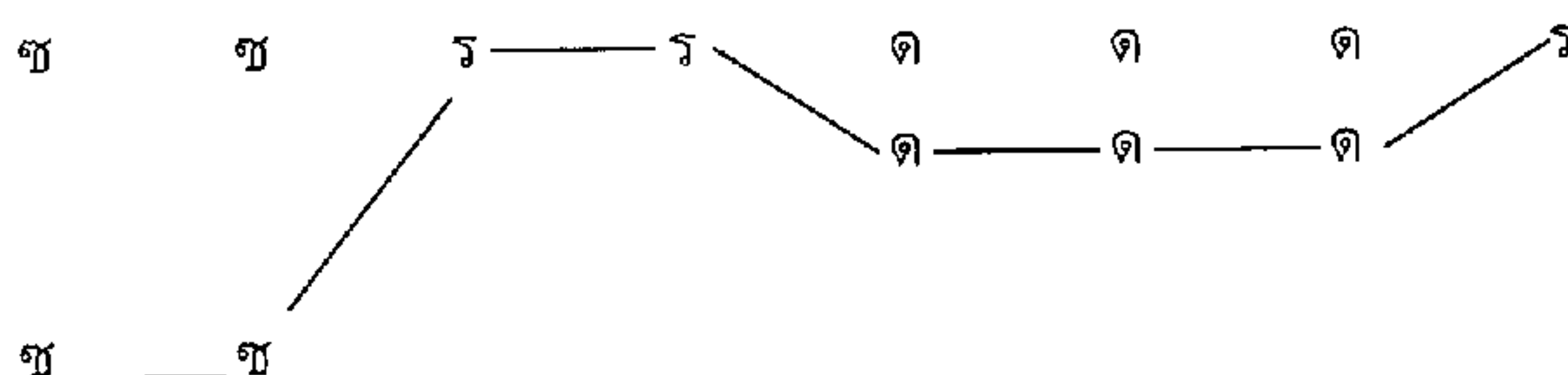
ประโยคที่ 21 (ท่อน 2 ประโยคที่ 5)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- - - -	- ช - ช	- ช - -	- ร - ร	- - ด -	- ท - ด	- - ร -	- - - ร
- - - ช	- - - -	- ร - ร	- - - -	- ด - -	- ท - ด	- - - ด	- ร - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 1 (ร - ร)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

- - ฟชล	ฟ ช ชชช	ฟชล ช ฟ	ด ร รร	ลชฟ ช ท	ลช ดลท ท	ฟชล ท ด	ทล ท ด ร
- - - -	- ช - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 8 (ร - ร)

โครงสร้างทำนอง

ล ช ฟ ร ท ท ด ร

การแปรทำนอง

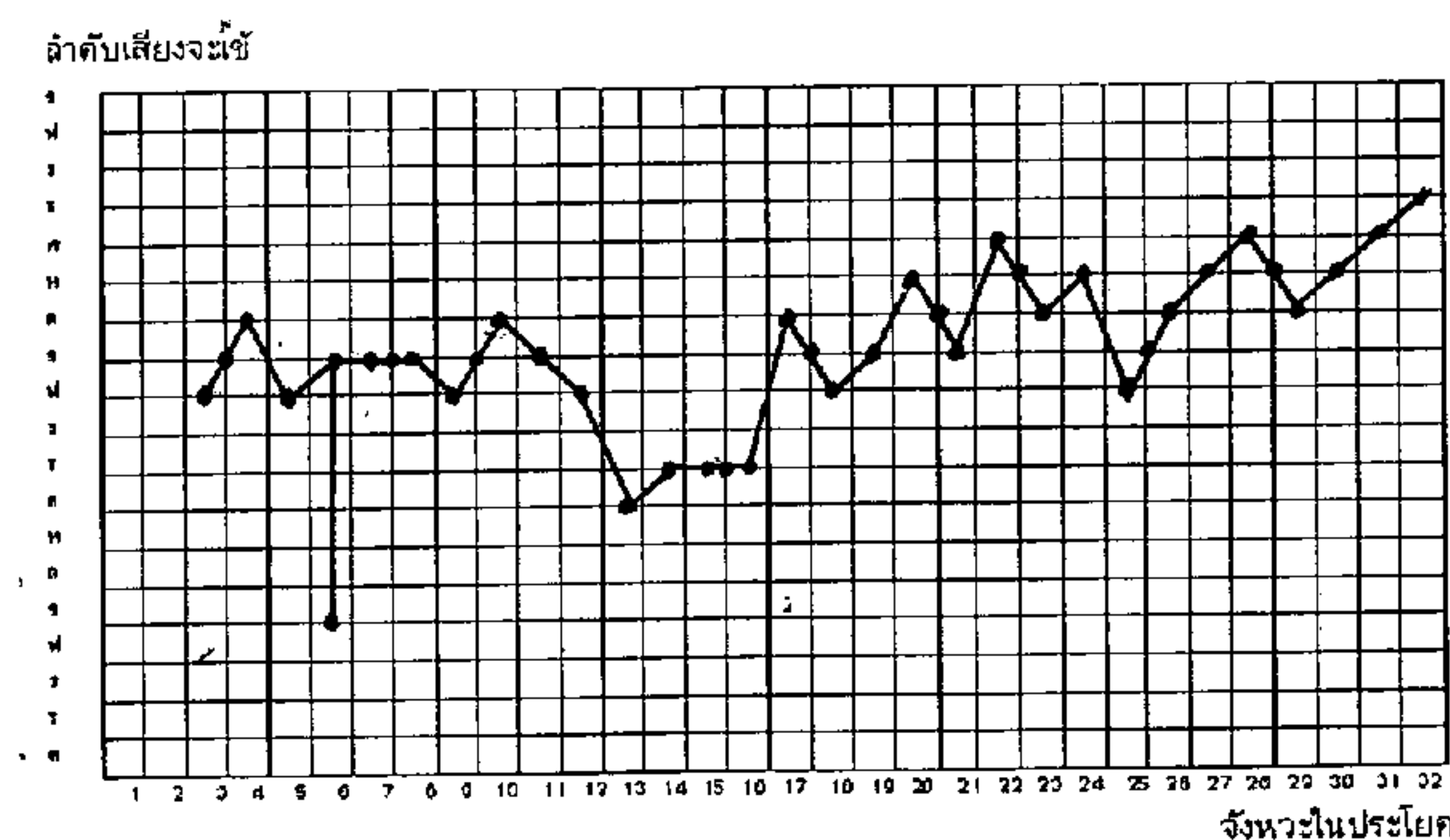
สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 2 วรรคหลังชั้นที่ 5 แปรทำนองแบบเก็บ โดยไม่ขึ้นกับบันไดเสียงของฆ้องวงใหญ่ แต่ยังอาศัยลูกตก และแนวทำนองอยู่
ระดับชั้น 3 เสียงตีด, สะบัดเสียงเดี่ยว, สะบัดลง 3 เสียงตีด, กระทบ 2 สาย ใช้
ความเข้มข้นในการใช้เทคนิคการสะบัดในประโยคทำให้เป็นประโยคเด่น ซึ่งมีทั้ง
สะบัดท้ายห้อง ต้นห้อง และกลางห้อง

พิสัยของประโยค

กว้าง 12 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญวรรคหน้า ด้วยกลุ่มเสียง ฟา แสดงในห้องคู่โดยการหักขึ้นจบวลี
ในระยะคู่ 2

ภาพประกอบ 49 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงนางครวญ ประโยคที่ 21

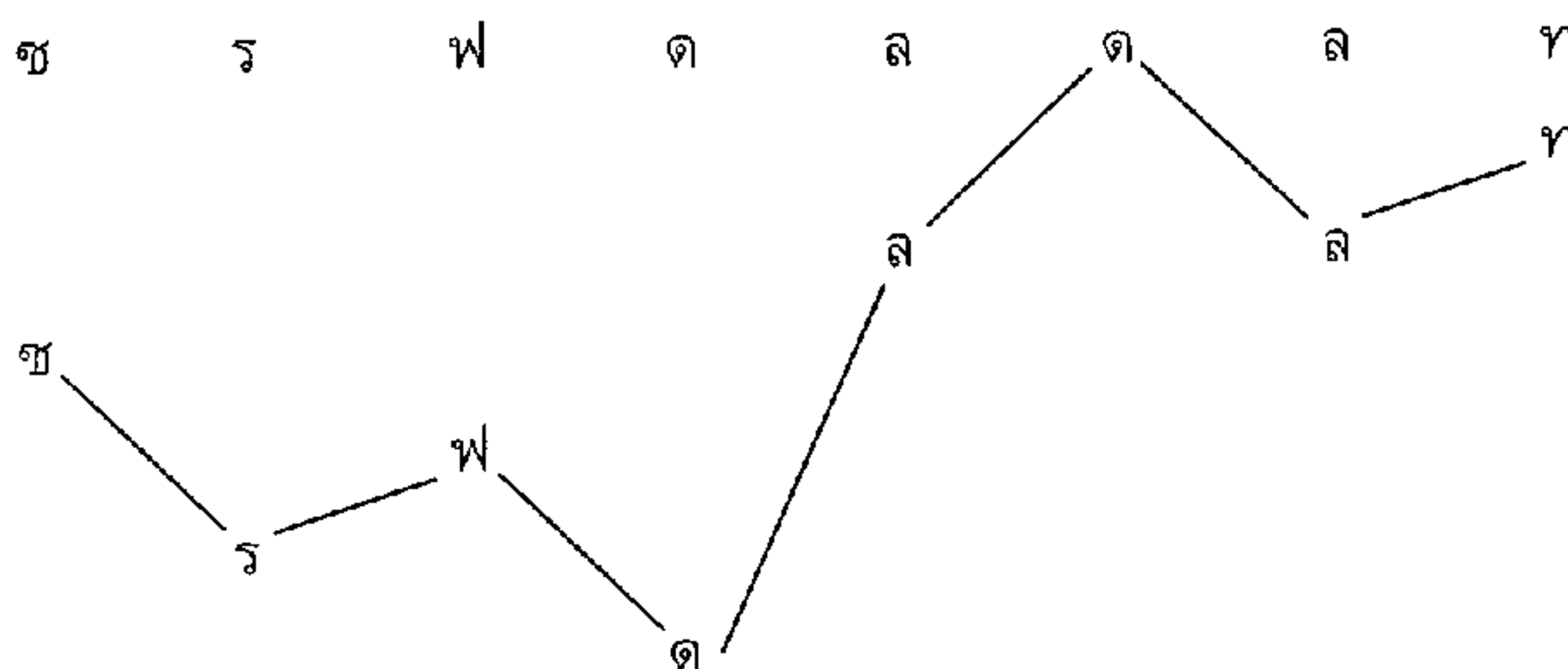
ประโยคที่ 22 (ท่อน 2 ประโยคที่ 6)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- - ล -	ล - ช -	ฟ - ช -	ช - ฟ -	- - ช ล	- - ท ด	- ด - -	ท ด - ท
- - - ช	- ฟ - ร	- ร - ฟ	- ร - ด	- ฟ - -	ช ล - -	ช - ช ล	- - - ฟ

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง โด วรรคหลังบันไดเสียง ที ลูกตกเสียง ที
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 7 (ด - ท)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ลลล ช ล	ชชช ฟ ช	ฟฟฟ ร ฟ	รรร ด ร	- - - -	- - - -	ฟชลชลทด	ทดชลทด ท
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	ชชช - ช	ร ชฟร ด	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - ร -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ที ลูกตกเสียง ที
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 6 (ร - ท)

โครงสร้างทำนอง

ล ช ฟ ร ช ด ด ท

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 3 วรรคหลังชั้นที่ 5 แปรทำนองโดยให้ความสำคัญของกลอนเพลงและเทคนิคการบรรเลงมากกว่าฆ้องวงใหญ่ ในวรรคหน้า แต่กลับมาลงลูกตกในวรรคหลัง

เทคนิคการบรรเลง

สับตเสียงเดี่ยว, สับตลง 3 เสียงข้าม, ขยี้ แสดงความเข้มข้นด้วยเทคนิคแข่งในประโยคและความต่อเนื่องเทคนิค

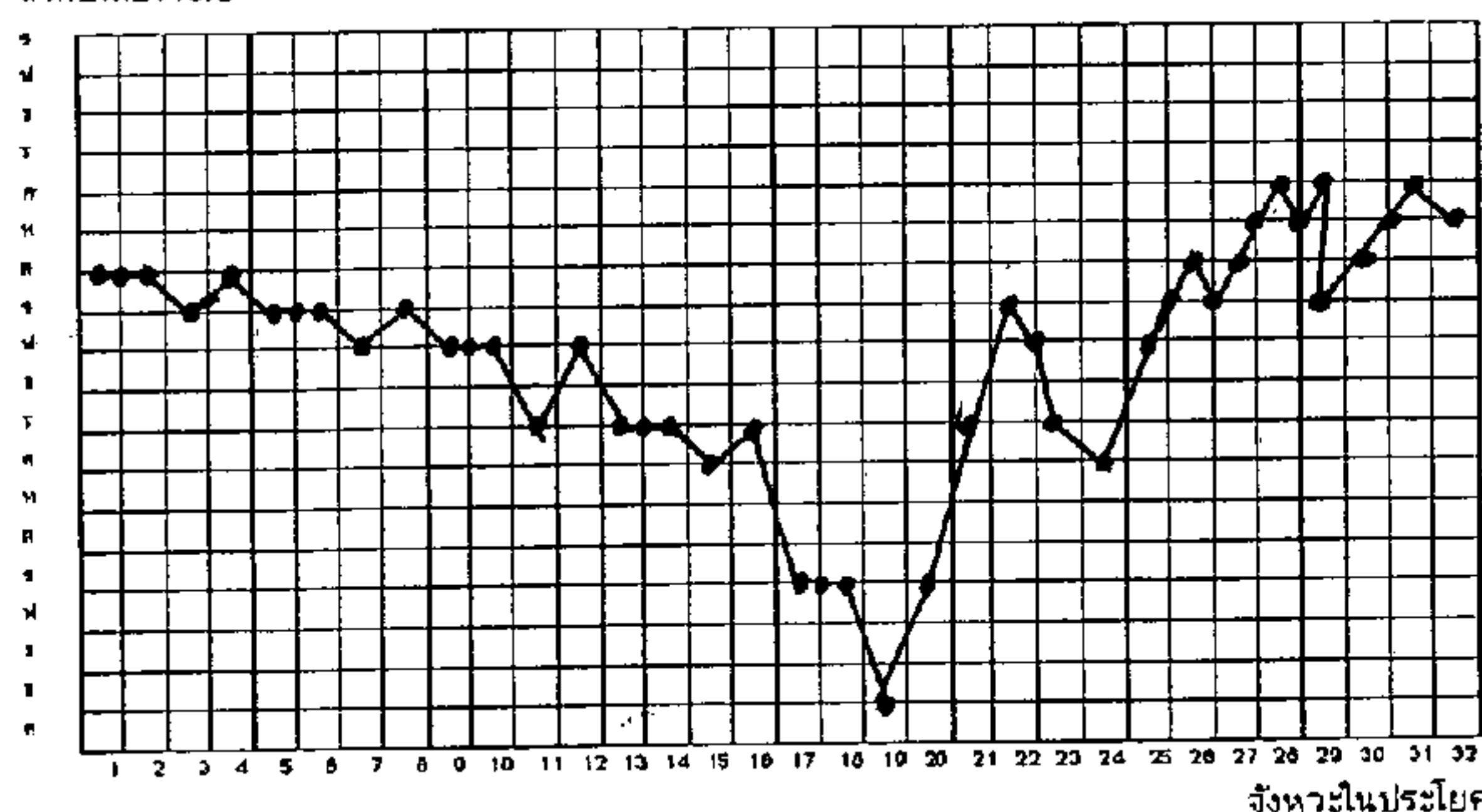
พิสัยของประโยค

กว้าง 14 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญวรรคหลัง ห้องที่ 5-6 ด้วยเสียงที่ใช้และลักษณะการเคลื่อนที่หักลงหักขึ้นในระยะคู่ 4 5 แล้วเคลื่อนที่หาเสียง ที

ลำดับเสียงจะเข้

จังหวะในประโยค

ภาพประกอบ 50 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงนางครวญ ประโยคที่ 22

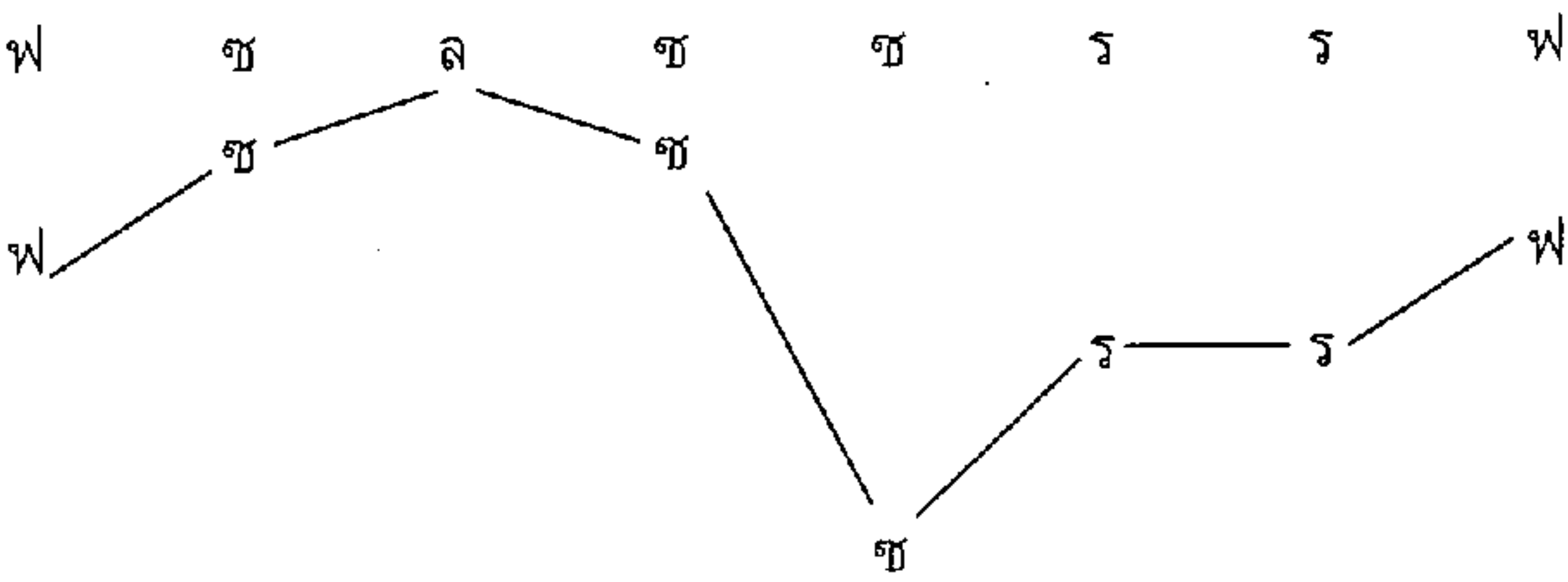
ประโยคที่ 25 (ท่อน 2 เทียบกลับประโยคที่ 1)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- - - ฟ	- - ซ ซ	- - - ล	- - ซ ซ	ม ร - -	ด - ด ร	ม ร - ร	ซ - ม ฟ
- - - ฟ	- ซ - -	- - - ล	- ซ - -	- - ด ซ	- ซ - -	- - ด -	- ร - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ฟา
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 2 พลิกกลับ (ซ – ฟ)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ด ด ด ร ด	ซ ซ ซ ล ซ	ด ด ด ร ด	ซ ซ ซ ล ซ	ด ด ด ร ด	ร ร ร ม ร	ม ม ม ฟ ม	ฟ ฟ ฟ ซ ฟ
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ฟา
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 2 พลิกกลับ (ซ – ฟ)

โครงสร้างทำนอง

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขึ้นที่ 5 วรรคหลังขึ้นที่ 5 แปรทำนองแบบเก็บ
โดยยึดเสียงโครงสร้างในห้อง คู่ ทำให้ทำนองเดี่ยวมีความสัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่

เทคนิคการบรรเลง

สลับเสียงเดี่ยว, เน้นทำนองและแสดงความเข้มข้นในประโยคด้วยการสลับ

พิสัยของประโยค

กว้าง 9 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

ไม่พบสำเนียงมอญในประโยค

ลำดับเสียงจะเข้

จังหวะในประโยค

ภาพประกอบ 53 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงนางครวญ ประโยคที่ 25

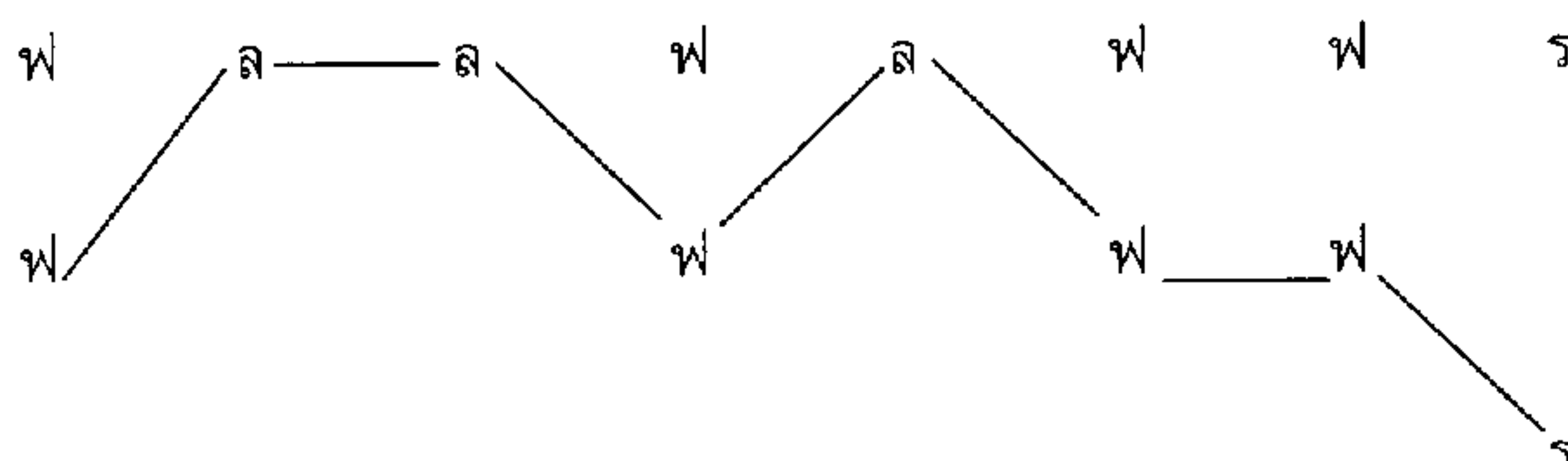
ประโยคที่ 26 (ท่อน 2 เทียบกลับประโยคที่ 2)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- - - ฟ	- - ช ล	- รี่ - -	ดํ ล - -	- - ช ล	ดํ ล - -	ช ล - -	ช ฟ - -
- ด - -	- ฟ - -	- - ดํ ล	- - ช ฟ	- ฟ - -	- - ช ฟ	- - ช ฟ	- - ม ร

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ฟา วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 พลิกกลับ (ฟ – ร)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ด ม ร ฟ	ม ช ฟ ล	ช ดํ ล รี่	ดํ ม รี่ ฟ	ม ลํ ฟ ล	ฟ ช มํ ฟ	ม ช มํ ฟ	ร มํ ดํ รี่
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ฟา วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 พลิกกลับ (ฟ – ร)

โครงสร้างทำนอง

ฟ ล ร ฟ ล ฟ ฟ ร

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 6 วรรคหลังชั้นที่ 7 แปรทำนองแบบเก็บ
เน้นที่กลอนเพลงและยังสัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ จากเสียงโครงสร้างของทำนอง
ตรงกันทุกห้องยกเว้นห้องที่ 3 ทำนองมีลักษณะการเคลื่อนที่สลับฟันปลาทั้ง
ประโยค และยังแสดงความพิเศษในประโยคด้วยการเพิ่มนมที่ 12 ในจะเข้ ก็
เพราะว่าต้องการการเคลื่อนที่ของทำนองให้สวยงาม

เทคนิคการบรรเลง

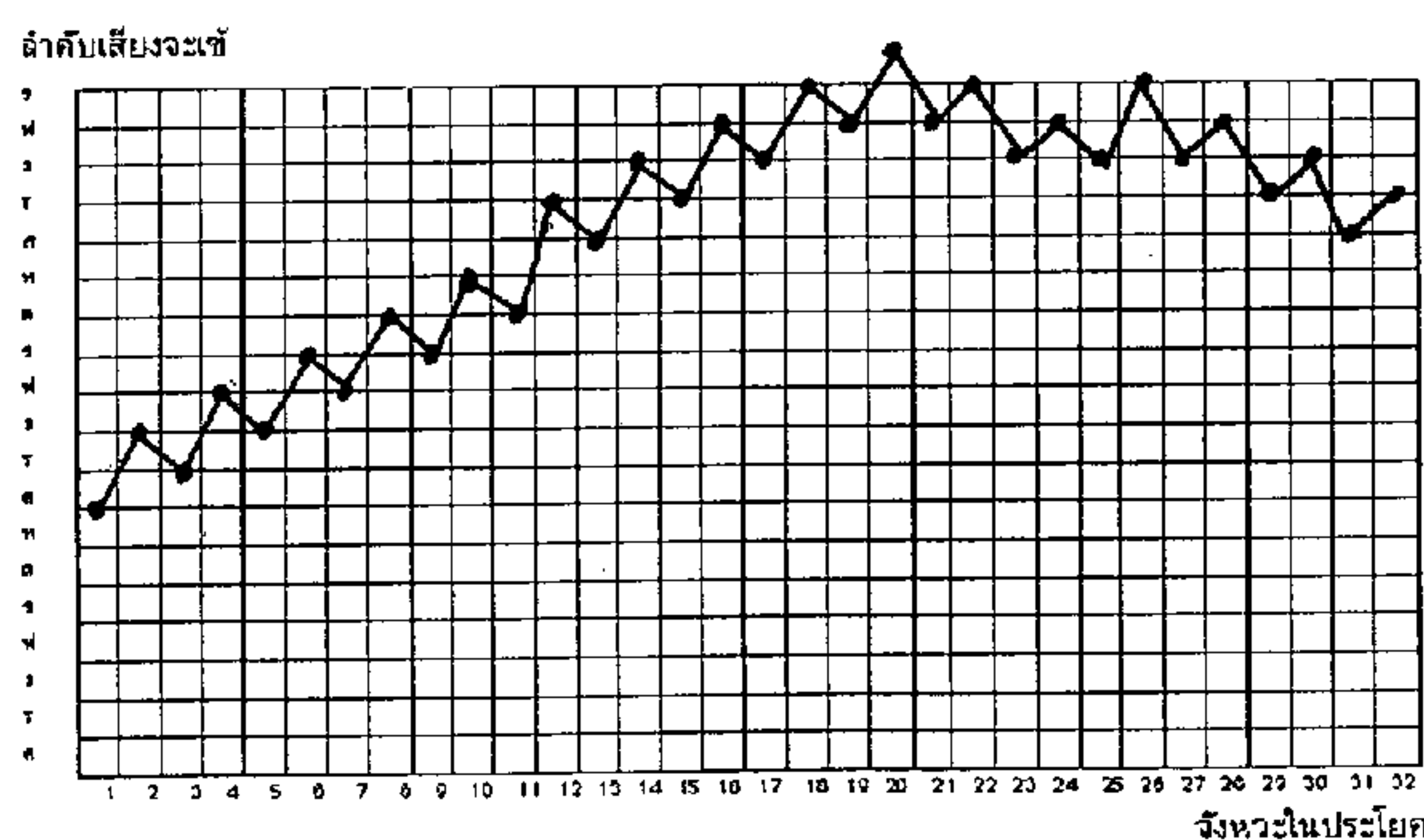
เก็บ

พิสัยของประโยค

กว้าง 13 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

ไม่พบสำเนียงมอญในประโยค

ภาพประกอบ 54 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงนางครวญ ประโยคที่ 26

ประโยคที่ 27 (ตอน 2 เทียบกลับประโยคที่ 3)

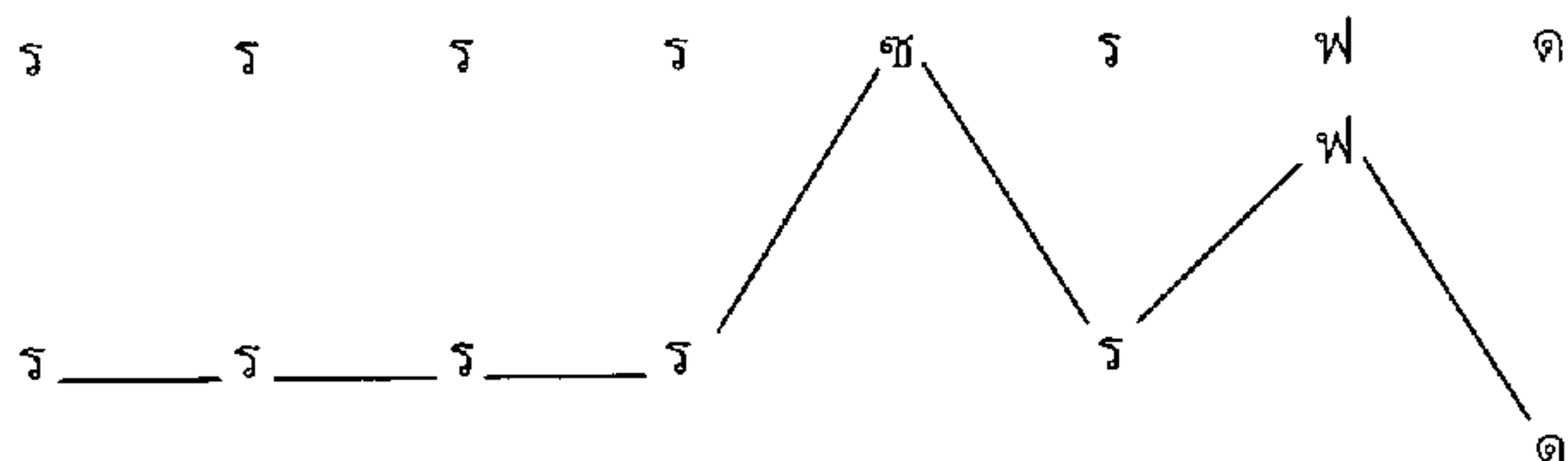
ทำนองฆ้องวงใหญ่

ฟ - ฟ -	ฟ ช - -	ฟ - ฟ -	ฟ ช - -	- - ล -	ล - ช -	ฟ - ช -	ช - ฟ -
- ด - ร	- - ฟ ร	- ด - ร	- - ฟ ร	- - - ช	- ฟ - ร	- ร - ฟ	- ร - ด

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ฟ ลูกตกเสียง โด

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 2 พลิกกลับ (ร - ด)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ฟิ ดิ ฟิ ริ	ดิ ท ล ดิ	ททล ช ท	ล ช ฟ ร	ช ฟ ม ช	ฟฟม ร ฟ	มมร ด ม	ร ด - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - ท ด
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง โด

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 2 พลิกกลับ (ร - ด)

โครงสร้างทำนอง

ร ด ท ร ช ฟ ม ด

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขึ้นที่ 5 วรรคหลังขึ้นที่ 5 แปรทำนองแบบเก็บ ยึดเสียงโครงสร้างของฆ้องวงใหญ่ที่ 1 4 5 และ 8 กลอนเพลงมีความสละสลวย และทิศทางสอดคล้องระหว่างวรรคหน้าและหลัง ด้วยเสียงที่เลื่อนไหลในบันได เก็บ, สะบัดลง 2 เสียงติด

เทคนิคการบรรเลง

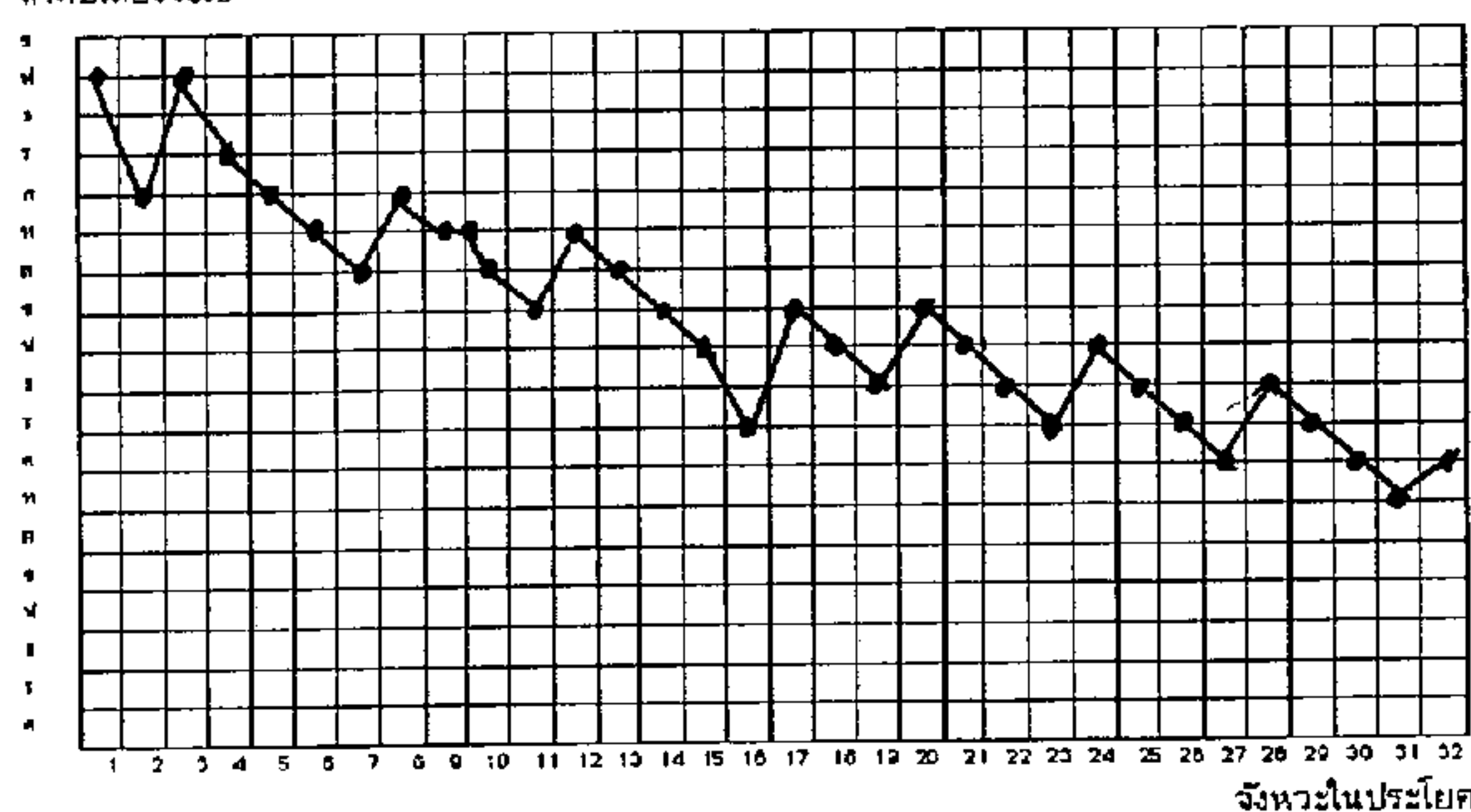
พิสัยของประโยค

กว้าง 12 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญทั้งประโยค จากกลุ่มเสียงที่ใช้และการเคลื่อนที่ของโครงสร้าง แสดงสำเนียงมอญแบบรวมของรูปแบบการเก็บทำนอง

ลำดับเสียงจะเข้

จังหวะในประโยค

ภาพประกอบ 55 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงนางครวญ ประโยคที่ 27

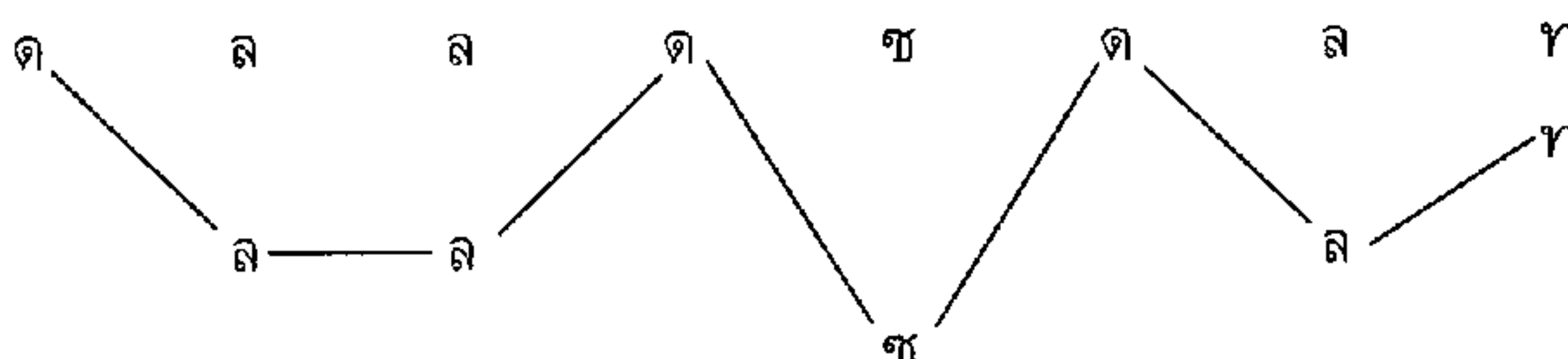
ประโยคที่ 28 (ท่อน 2 เทียบกลับประโยคที่ 4)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ท - ดั	รี ดั - -	- - ซ ล	ท - - ดั	- รี - -	รี - รี ดั	- ดั - -	ท ดั - ท
- ฟ - -	- - ท ล	ซ ฟ - -	- ด - -	- ร - ซ	- ซ - -	ซ - ซ ล	- - - ฟ

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง โด วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 2 พลิกกลับ (ดั - ท)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

- - - -	- - - -	- - - -	- - - ล	ซซฟ ซ ท	ลลซ ล ดั	ททล ท รี	ดั ท ฟ ท
ล ท ด ม	รริต ร ฟ	มิมร ม ซ	ฟฟม ฟ -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ลา วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 2 (ล - ท)

โครงสร้างทำนอง

ม ฟ ซ ล ท ด ร ท

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 3 วรรคหลังชั้นที่ 5 แปรทำนองแบบเก็บมี
รูปแบบของการดำเนินกลอนและเทคนิคเดียวกันตลอดเป็นทำนองเด่นอีก
ประโยคที่แสดงภูมิรู้ในการคิด วรรคหลังสัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่มากกว่าด้วยเสียง
โครงสร้างที่ 6, 8 ตรงกัน

เทคนิคการบรรเลง

เก็บ, สะบัดลง 2 เสียงติด แสดงความเข้มข้นของทำนองและเน้นเทคนิคเดียวกัน
เกือบทุกห้อง

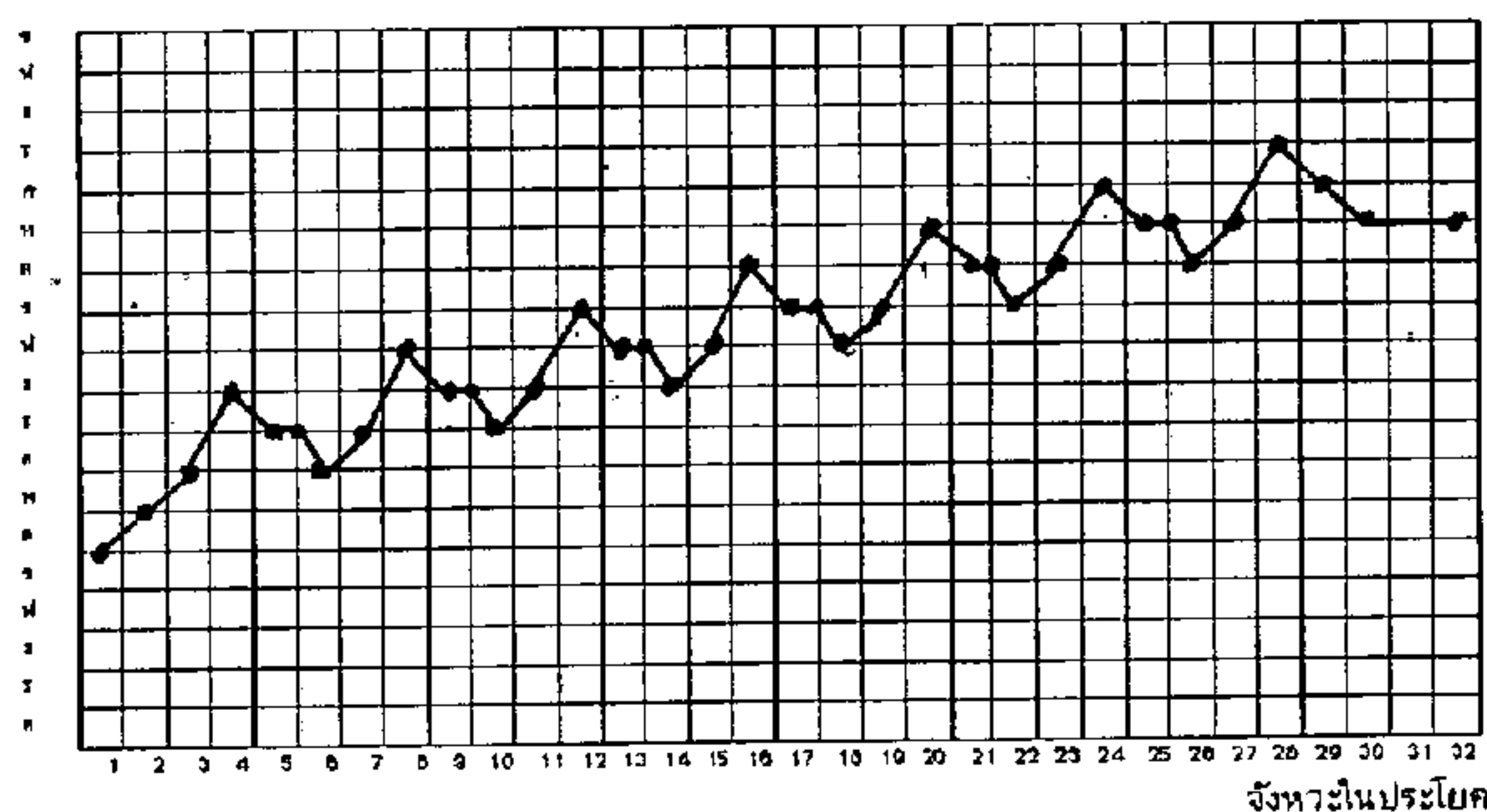
พิสัยของประโยค

กว้าง 11 ขึ้นเสียง

สำเนียงมอญ

ไม่พบสำเนียงมอญในประโยค

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 56 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงนางครวญ ประโยคที่ 28

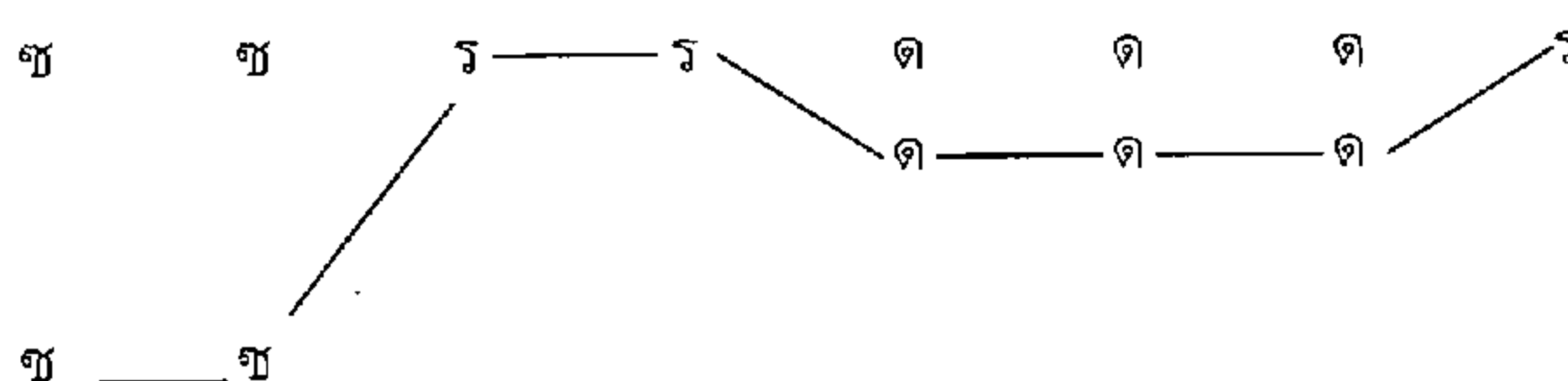
ประโยคที่ 29 (ท่อน 2 เทียบกลับประโยคที่ 5)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- - - -	- ช - ช	- ช - -	- รี้ - รี้	- - ดี้ ดี้	- ท - ดี้	- - รี้ ดี้	- - - รี้
- - - ช	- - - -	- ร - ร	- - - -	- ด - -	- ท - ด	- - - ด	- ร - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 1 (รี้ - รี้)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ล ช ฟ ด	ฟ ช ล ท	ล ช ฟ ช	ล ท ดี้ รี้	ช ฟ รี้ ดี้	ฟ รี้ ดี้ ท	ดี้ ท ล ช	ล ช ฟ ร
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 8 พลิกกลับ (รี้ - ร)

โครงสร้างทำนอง

ด ท ช ร ด ท ช ร

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 4 วรรคหลังชั้นที่ 4 แปรทำนองแบบเก็บ
เน้นที่กลอนจะเข้มาก อาศัยเพียงบันไดเสียง และลูกตกเท่านั้นส่วนทำนองจะเข้
ไล่เสียงสละสลวย สังเกตได้จากทิศทางของการเคลื่อนที่ของเสียงในทำนอง

เทคนิคการบรรเลง

เก็บ

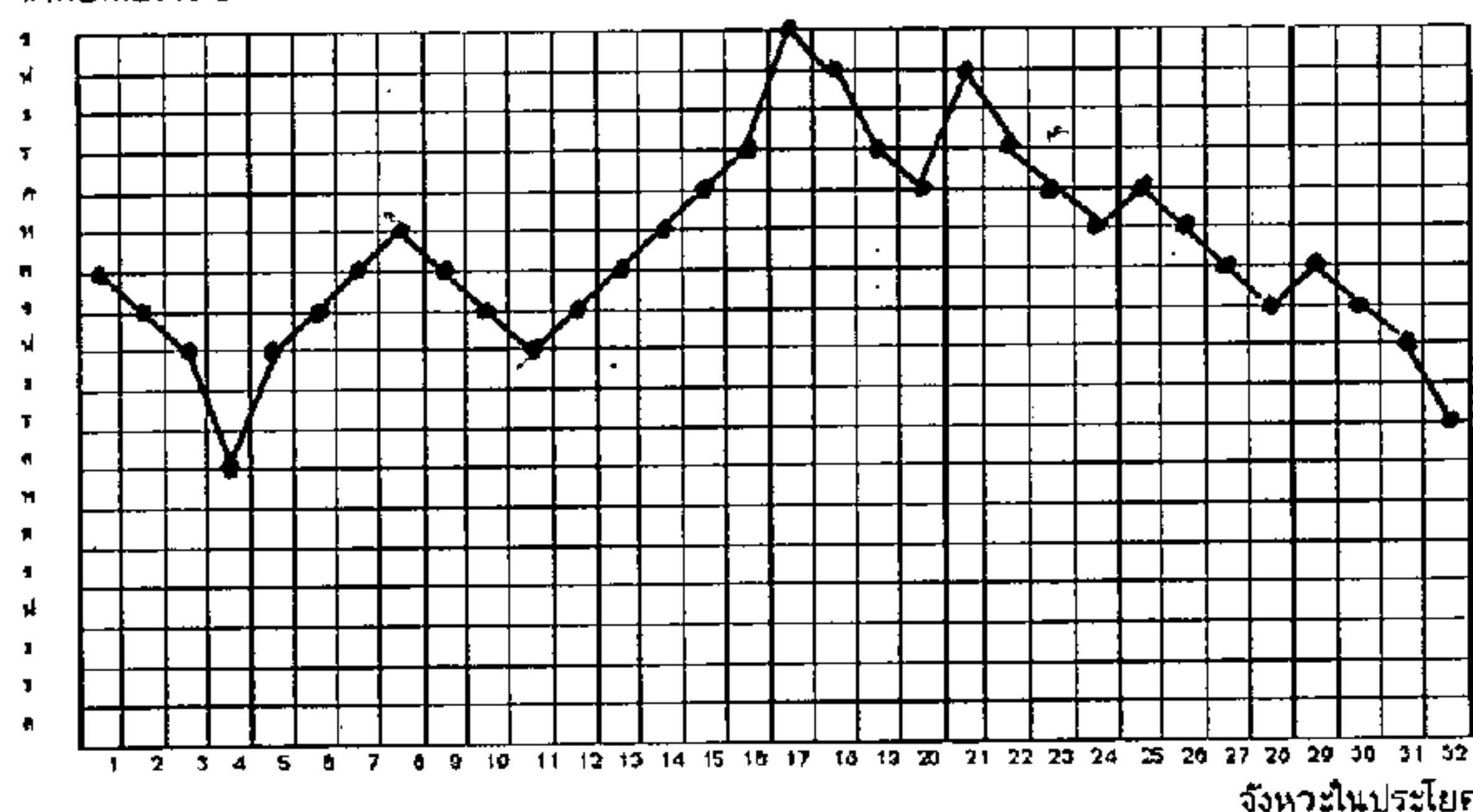
พิสัยของประโยค

กว้าง 12 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

ไม่พบสำเนียงมอญในประโยค

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 57 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงนางครวญ ประโยคที่ 29

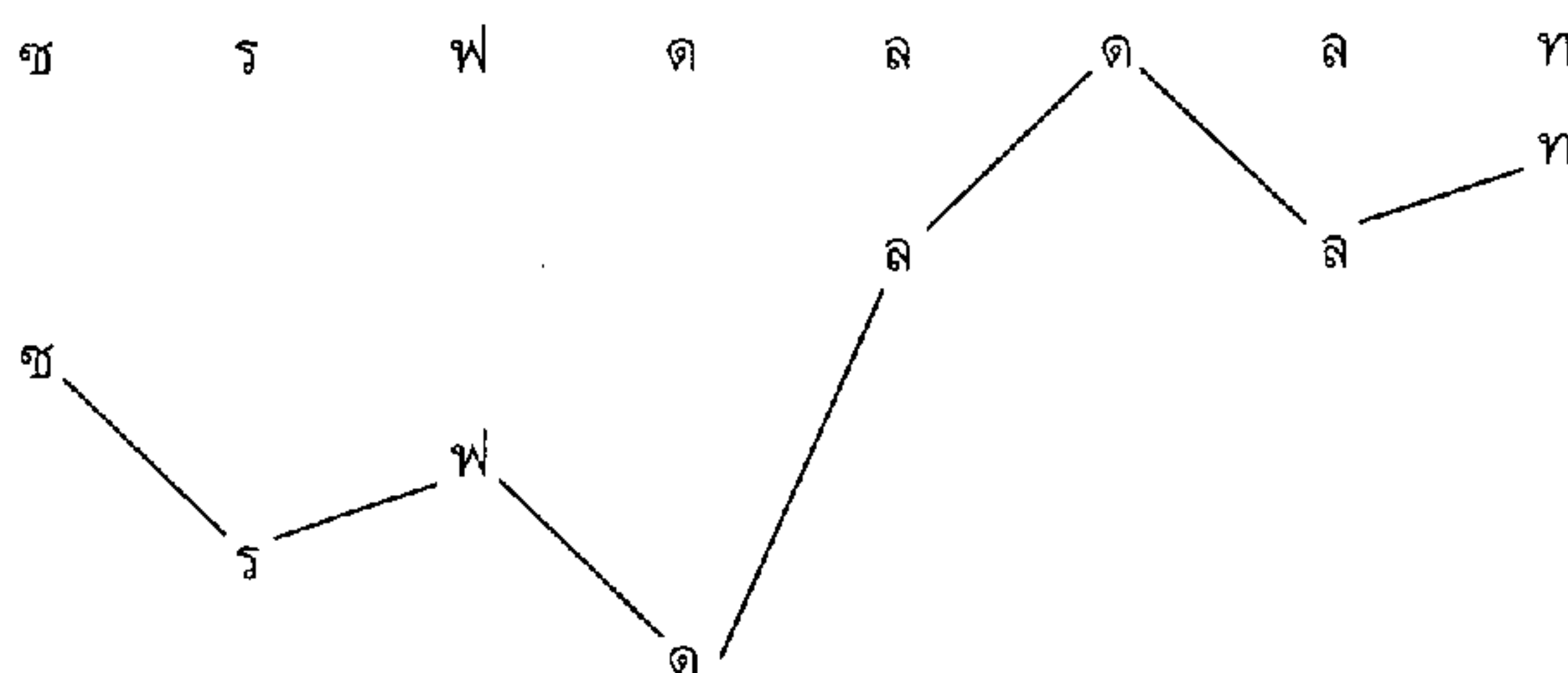
ประโยคที่ 30 (ท่อน 2 เทียบกลับประโยคที่ 6)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- - ล -	ล - ช -	ฟ - ช -	ช - ฟ -	- - ช ล	- - ท ด	- ด - -	ท ด - ท
- - - ช	- ฟ - ร	- ร - ฟ	- ร - ด	- ฟ - -	ช ล - -	ช - ช ล	- - - ฟ

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง โด วรรคหลังบันไดเสียง ที ลูกตกเสียง ที
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 7 (ด - ท)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ฟ ช ล ร	ด ด ท ล ด	ท ทล ช ท	ล ช ฟ ร	ช ล ท ด	ด ฟ ช ล	ท ด ร ด	ฟ ร ด ท
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง โด วรรคหลังบันไดเสียง ที ลูกตกเสียง ที
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 7 (ด - ท)

โครงสร้างทำนอง

ร ด ท ร ด ล ด ท

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขึ้นที่ 3 วรรคหลังขึ้นที่ 4 แปรทำนองแบบเก็บ
ทำนองจะเข้มีทิศทางและความสละสลวยของตนเอง วรรคหลังไม่สนใจลูกตก
ส่วนวรรคหลังกลับมาให้ความสำคัญที่ลูกตกมาก กลอนเพลงมีลักษณะเด่นของ
การเคลื่อนที่ขึ้นลง

เทคนิคการบรรเลง

เก็บ, สะบัดลง 3 เสียงติด

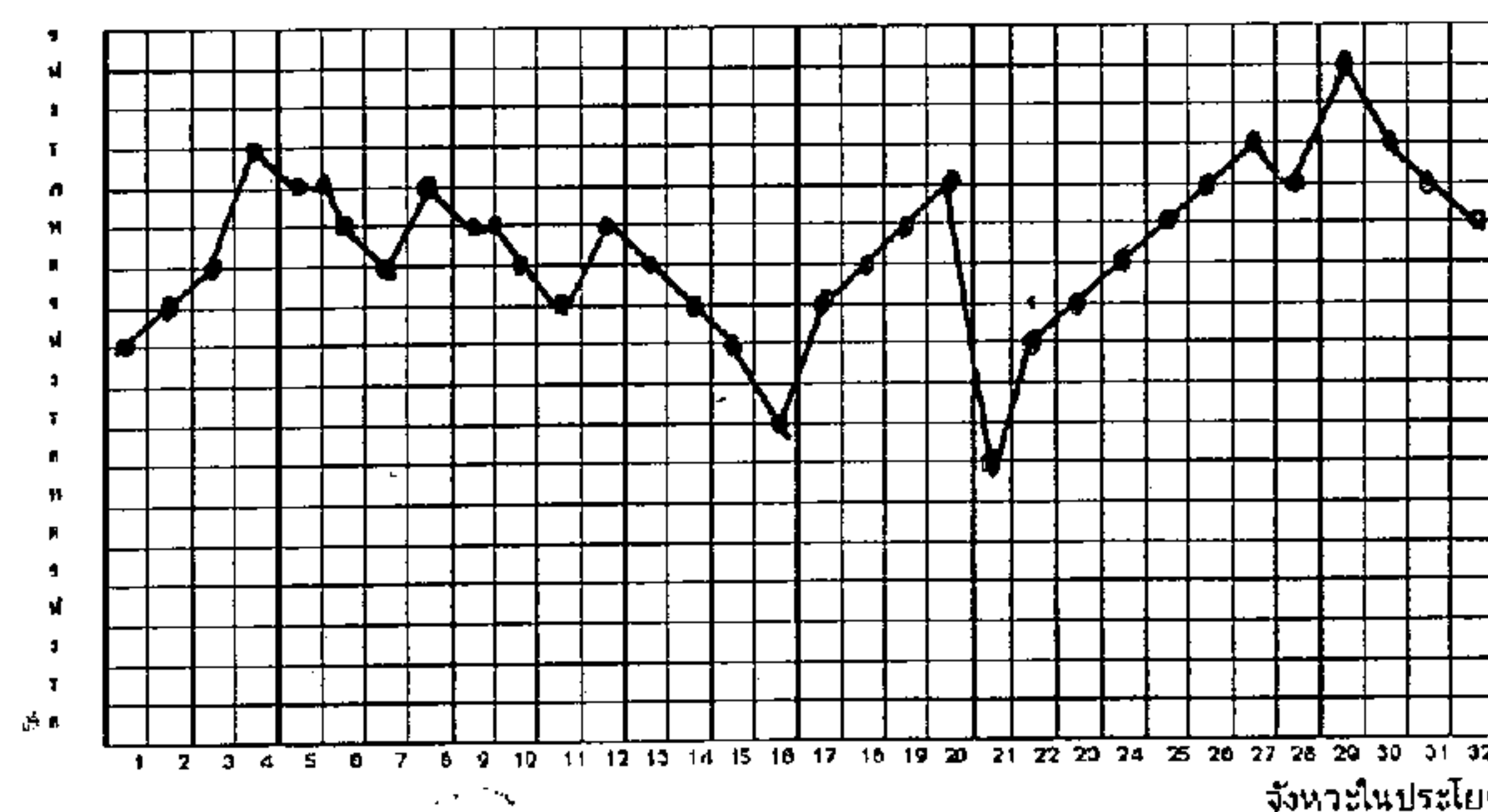
พิสัยของประโยค

กว้าง 11 ขึ้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญวรรคหลัง สังเกตได้ เราที่ระหว่างห้องที่ 5 กับ 6 หักเสียงลงคู่ 8
ดำเนินทำนองขึ้น แล้วตอนท้ายทำนองหักลงอีก จบที่เสียง ที

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 58 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงนางครวญ ประโยคที่ 30

ตาราง 3 สรุปการวิเคราะห์ทำนองเดี่ยวจะเข้า เพลงนางครวญ ท่อน 1 เที้ยวแรก

ประโยคที่	บันไดเสียง		ลูกตก		ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก	การแปรทำนองสัมพันธ์กับทำนองฉ่องวงใหญ่		เทคนิคการบรรเลง	พิสัยของประโยค	สำเนียงมอญ
	วรรคหน้า	วรรคหลัง	วรรคหน้า	วรรคหลัง		วรรคหน้า	วรรคหลัง			
1	ท	ท	ท	ร	คู่ 6 พลิกกลับ	3	6	สลับลง 3 เสียงติด, กรอ, สลับขึ้นเสียงเดียว, ทิ้งนอย	17	พบสำเนียงมอญ
2	ฟ	ท	ร	ท	คู่ 6	5	5	สลับขึ้น 3 เสียงติด, ปรับ, กรอ, สลับลง 3 เสียงติด, สลับเสียงเดียว, กระทบ 2 สาย, ทิ้งนอย	12	พบสำเนียงมอญ
3	ท	ท	ช	ร	คู่ 5	5	5	ปรับ, กรอ	8	พบสำเนียงมอญ
4	ท	ท	ร	ร	คู่ 1	5	5	สลับขึ้น 3 เสียงติด, ปรับ, สลับลง 3 เสียงติด, กรอ	9	พบสำเนียงมอญ
5	ฟ	ฟ	ช	ร	คู่ 5	5	7	สลับเสียงเดียว, สลับลง 3 เสียงติด, ปรับ, เก็บ	15	ไม่พบสำเนียงมอญ
6	ท	ท	ร	ท	คู่ 6	4	7	สลับลง 3 เสียงข้าม, สลับลง 3 เสียงติด, สลับขึ้น 3 เสียงติด, ปรับ, สลับเสียงเดียว, ทิ้งนอย	13	พบสำเนียงมอญ
7	ท	ท	ช	ช	คู่ 1	5	4	กรอ, สลับเสียงเดียว, กระทบ 2 สาย	12	พบสำเนียงมอญ
8	ท	ท	ท	ช	คู่ 3 พลิกกลับ	1	5	สลับลง 3 เสียงติด, รวบ, เก็บ, กรอ, โปรย, ขยี้	11	พบสำเนียงมอญ

ตาราง 4 สรุปการวิเคราะห์ทำนองเดี่ยวจะเข้าเพลงนางครวญ ท่อน 1 เทียบกลับ

ประโยค ที่	บันไดเสียง		ลูกตก		ความสัมพันธ์คู่ ระหว่าง ลูกตก	การแปรทำนอง สัมพันธ์กับ ทำนอง ฉิ่งวงใหญ่		เทคนิคการบรรเลง	พิสัย ของ ประโยค	สำเนียงมอญ
	วรรค หน้า	วรรค หลัง	วรรค หน้า	วรรค หลัง		วรรค หน้า	วรรค หลัง			
9	ท	ท	ด	ฟ	คู่ 11	5	3	สลับดลง 3 เสียงติด, เก็บ, ขยี้, สลับขึ้น 3 เสียงติด, สลับด เสียงเดียว	11	ไม่พบสำเนียงมอญ
10	ท	ท	ร	ฟ	คู่ 10	4	3	เก็บ	12	ไม่พบสำเนียงมอญ
11	ท	ท	ช	ร	คู่ 5	4	4	สลับดลง 2 เสียงติด, เก็บ	9	ไม่พบสำเนียงมอญ
12	ท	ท	ร	ร	คู่ 1	6	5	เก็บ	15	ไม่พบสำเนียงมอญ
13	ฟ	ท	ล	ร	คู่ 5 พลิกกลับ	1	5	เก็บ,	8	ไม่พบสำเนียงมอญ
14	ท	ท	ฟ	ท	คู่ 5 พลิกกลับ	3	5	เก็บ, สลับดลง 2 เสียงติด	12	ไม่พบสำเนียงมอญ
15	ท	ท	ช	ช	คู่ 1	5	5	เก็บ	11	ไม่พบสำเนียงมอญ
16	ท	ท	ด	ช	คู่ 4 พลิกกลับ	1	5	สลับดลง 3 เสียงติด, รวบ, เก็บ, กรอ, ขยี้	11	พบสำเนียงมอญ

ตาราง 5 สรุปการวิเคราะห์ทำนองเดี่ยวจะเข้าเพลงนางครวญ ท่อน 2 เที้ยวแรก

ประโยค ที่	บันไดเสียง		ลูกตก		ความสัมพันธ์ ระหว่าง ลูกตก	การแปรทำนอง สัมพันธ์กับ ทำนอง ช่องว่างใหญ่		เทคนิคการบรรเลง	พิสัย ของ ประโยค	สำเนียงมอญ
	วรรค หน้า	วรรค หลัง	วรรค หน้า	วรรค หลัง		วรรค หน้า	วรรค หลัง			
17	ฟ	ฟ	ช	ฟ	คู่ 2 พลิกกลับ	5	5	ระดับตลง 3 เสียงติด, เก็บ, ขยี้, สะบัดขึ้น 3 เสียงติด, สะบัด เสียงเดียว, กรอ	12	พบสำเนียงมอญ
18	ฟ	ฟ	ฟ	ร	คู่ 3 พลิกกลับ	6	5	ระดับตลง 3 เสียงติด, ขยี้, กรอ, สะบัดเสียงเดียว, ทิ้งนอย	14	พบสำเนียงมอญ
19	ท	ท	ร	ด	คู่ 2 พลิกกลับ	5	2	ดีตรุดกรอสายเอก, กรอ, ไปรย, เก็บ	11	พบสำเนียงมอญ
20	ฟ	ท	ด	ท	คู่ 2 พลิกกลับ	2	5	กรอ, สะบัดตลง 3 เสียงติด, สะบัดเสียงเดียว	5	พบสำเนียงมอญ
21	ฟ	ท	ร	ร	คู่ 1	2	5	สะบัดขึ้น 3 เสียงติด, สะบัดเสียงเดียว, สะบัดตลง 3 เสียงติด, กระทบ 2 สาย	12	พบสำเนียงมอญ
22	ฟ	ท	ร	ท	คู่ 6	3	5	สะบัดเสียงเดียว, สะบัดตลง 3 เสียงข้าม, ขยี้	14	พบสำเนียงมอญ
23	ท	ฟ	ช	ช	คู่ 1	5	4	สะบัดขึ้น 3 เสียงข้าม, สะบัดขึ้น 3 เสียงติด, สะบัดตลง 3 เสียงติด, เก็บ	14	ไม่พบสำเนียงมอญ
24	ท	ท	ท	ช	คู่ 3 พลิกกลับ	1	4	สะบัดตลง 3 เสียงติด, สะบัดขึ้น 3 เสียงติด, สะบัดขึ้น 3 เสียง ข้าม, เก็บ	11	ไม่พบสำเนียงมอญ

ตาราง 6 สรุปการวิเคราะห์ทำนองเดี่ยวจะเข้าเพลงนางครวญ ท่อน 2 เทียบกลับ

ประโยค ที่	บันไดเสียง		ลูกตก		ความสัมพันธ์คู่ ระหว่าง ลูกตก	การแปรทำนอง สัมพันธ์กับ ทำนอง ฉิ่งวงใหญ่		เทคนิคการบรรเลง	พิสัย ของ ประโยค	สำเนียงมอญ
	วรรค หน้า	วรรค หลัง	วรรค หน้า	วรรค หลัง		วรรค หน้า	วรรค หลัง			
25	ฟ	ฟ	ช	ฟ	คู่ 2 พลิกกลับ	5	5	สลับเสียงเดียว	9	ไม่พบสำเนียงมอญ
26	ฟ	ฟ	ฟ	ร	คู่ 3 พลิกกลับ	6	7	เก็บ	13	ไม่พบสำเนียงมอญ
27	ฟ	ฟ	ร	ด	คู่ 2 พลิกกลับ	5	5	เก็บ, สลับดลง 2 เสียงติด	12	ไม่พบสำเนียงมอญ
28	ท	ท	ล	ท	คู่ 3	3	5	เก็บ, สลับดลง 2 เสียงติด	11	ไม่พบสำเนียงมอญ
29	ท	ท	ร	ร	คู่ 8 พลิกกลับ	4	4	เก็บ	12	ไม่พบสำเนียงมอญ
30	ฟ	ท	ด	ท	คู่ 7	3	4	เก็บ, สลับดลง 3 เสียงติด	11	ไม่พบสำเนียงมอญ
31	ท	ท	ช	ช	คู่ 1	5	5	เก็บ	11	พบสำเนียงมอญ
32	ท	ท	ท	ช	คู่ 3 พลิกกลับ	1	5	สลับดลง 3 เสียงติด, เก็บ, รวบ, กรอ, โปรย, ขยี้	11	พบสำเนียงมอญ

4.3.3 เพลงแขกมอญ สามชั้น

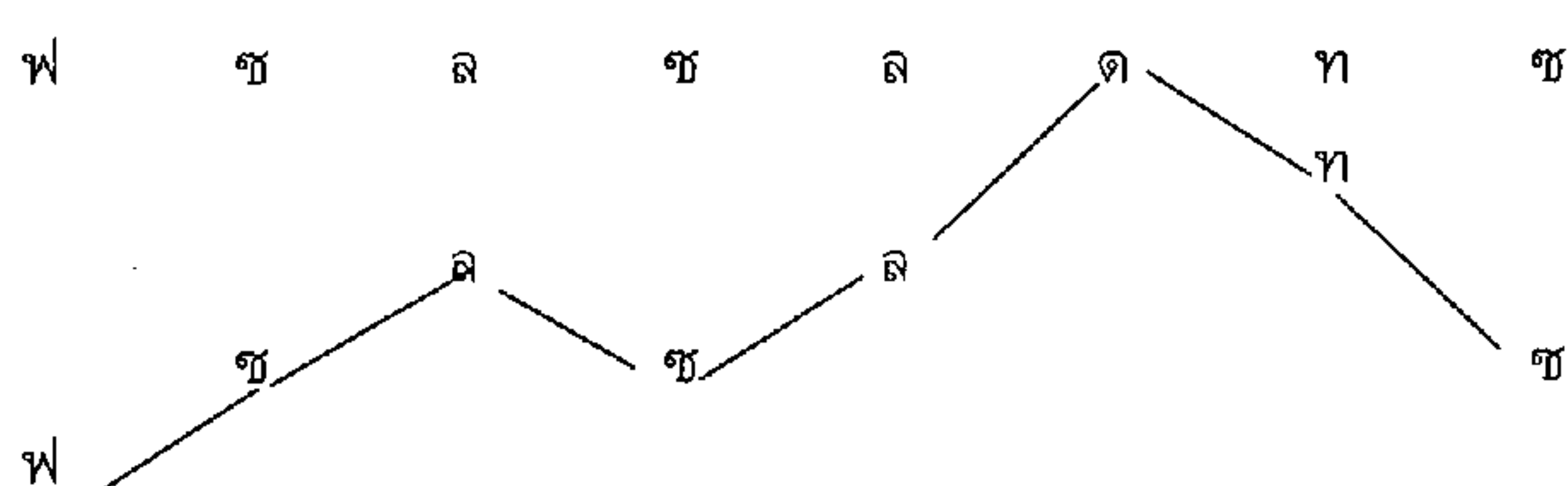
ประโยคที่ 1 ท่อน 1

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- - - ฟ	- - ช ช	- - - ล	- - ช ช	- - ช ล	- - ท ด	- รี้ - -	ดี ท - -
- - - ฟ	- ช - -	- - - ล	- ช - -	- ฟ - -	ช ล - -	ท - ด ท	- - ล ช

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ที ลูกตกเสียง ซอล
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 1 (ช - ช)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

- - - ฟ	- - ชชช	- ฟ ช ล	ฟ ช - ช	- ฟ - ด	- ฟ - ท	- - รี้ดท	ล ช ฟ ช
- - - -	- - - -	- - - -	- ช - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ที ลูกตกเสียง ซอล
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 1 (ช - ช)

โครงสร้างทำนอง

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขึ้นที่ 7 วรรคหลังขึ้นที่ 5 แปรทำนองแบบเพลง
กรอวรรคหน้าสัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่มาก วรรคหลังโครงสร้างเสียงตรงกัน 2
ตำแหน่ง

เทคนิคการบรรเลง

กรอ, สะบัดเสียงเดี่ยว, สะบัดลง 3 เสียงติด, กระทบ 2 สาย, รวบ, เก็บ

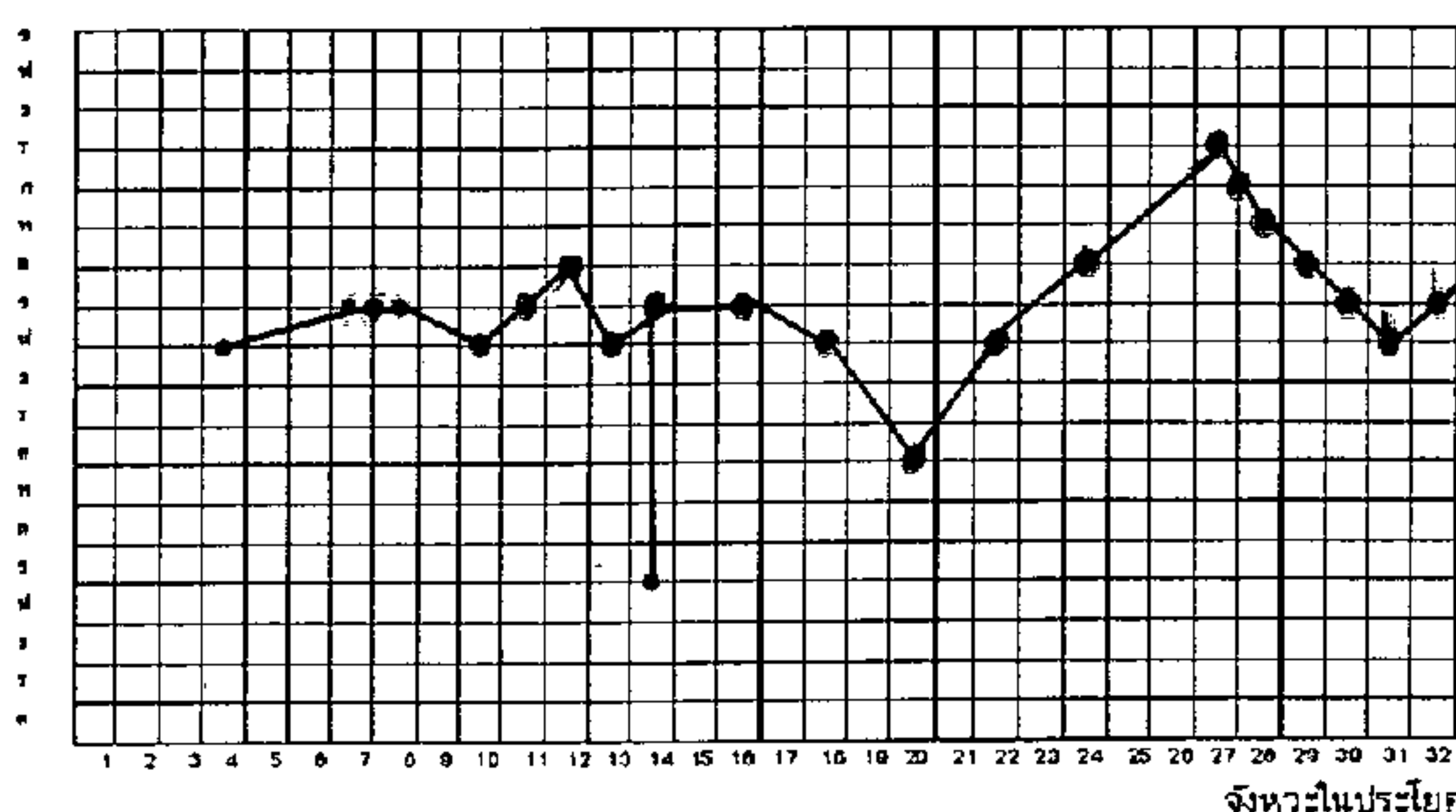
พิสัยของประโยค

กว้าง 12 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญวรรคหลัง ดำเนินทำนองในระยะคู่ 4 แล้วกรอเสียง ที ยาวที่ท้าย
ห้องที่ 6 แล้วไล่เสียงลงผ่านเสียง ลา ตอนท้ายหักทำนองกลับในระยะคู่ 2 จบ
วรรคที่เสียงซอล

ลำดับเสียงจะเข้

จังหวะในประโยค

ภาพประกอบ 61 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 1

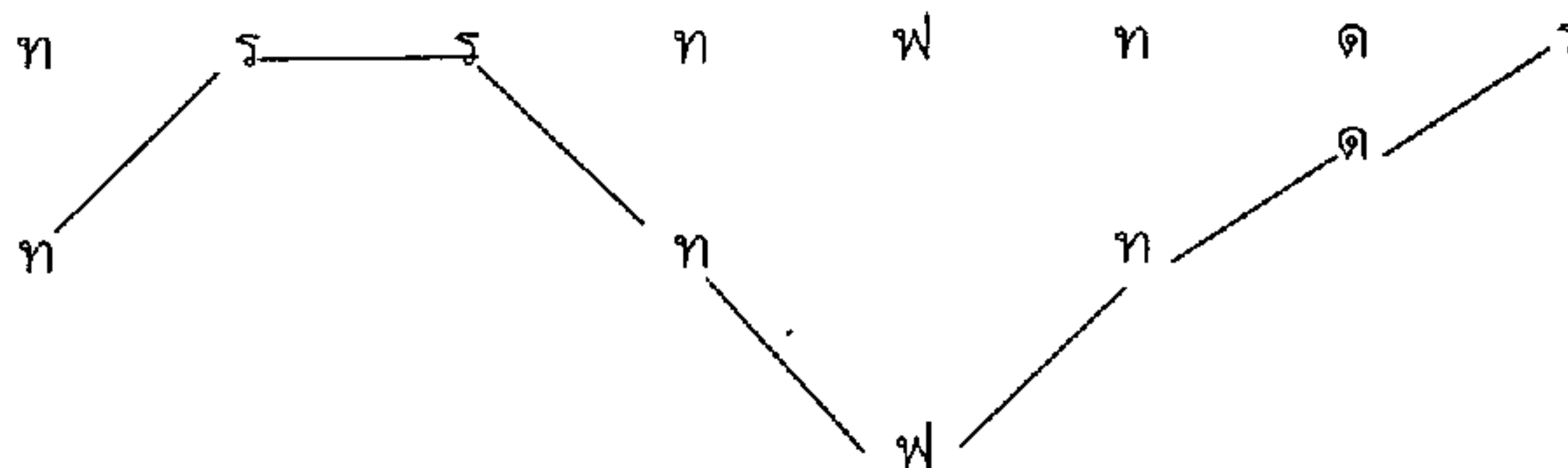
ประโยคที่ 2

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ฟ - ท	- - ต ร	- ร - ร	- ต - ท	- ช - -	ฟ ฟ - -	ท ท - -	ด ด - ร
- ด - ท	- - - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	- ร - ด	- - - ท	- - - ด	- - - ร

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 (ท - ร)

โครงสร้างเสียง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

- - ลชฟ	ร ชฟร ด	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- ด ร ช	ดตชฟ ร
- - - -	- - - -	ท - - ล	ช ล - ท	- - - -	รดท - ท	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- ฟ - -	- - - -	- ฟ - -	- - ฟ -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 (ท - ร)

โครงสร้างทำนอง

การแปรทำนอง

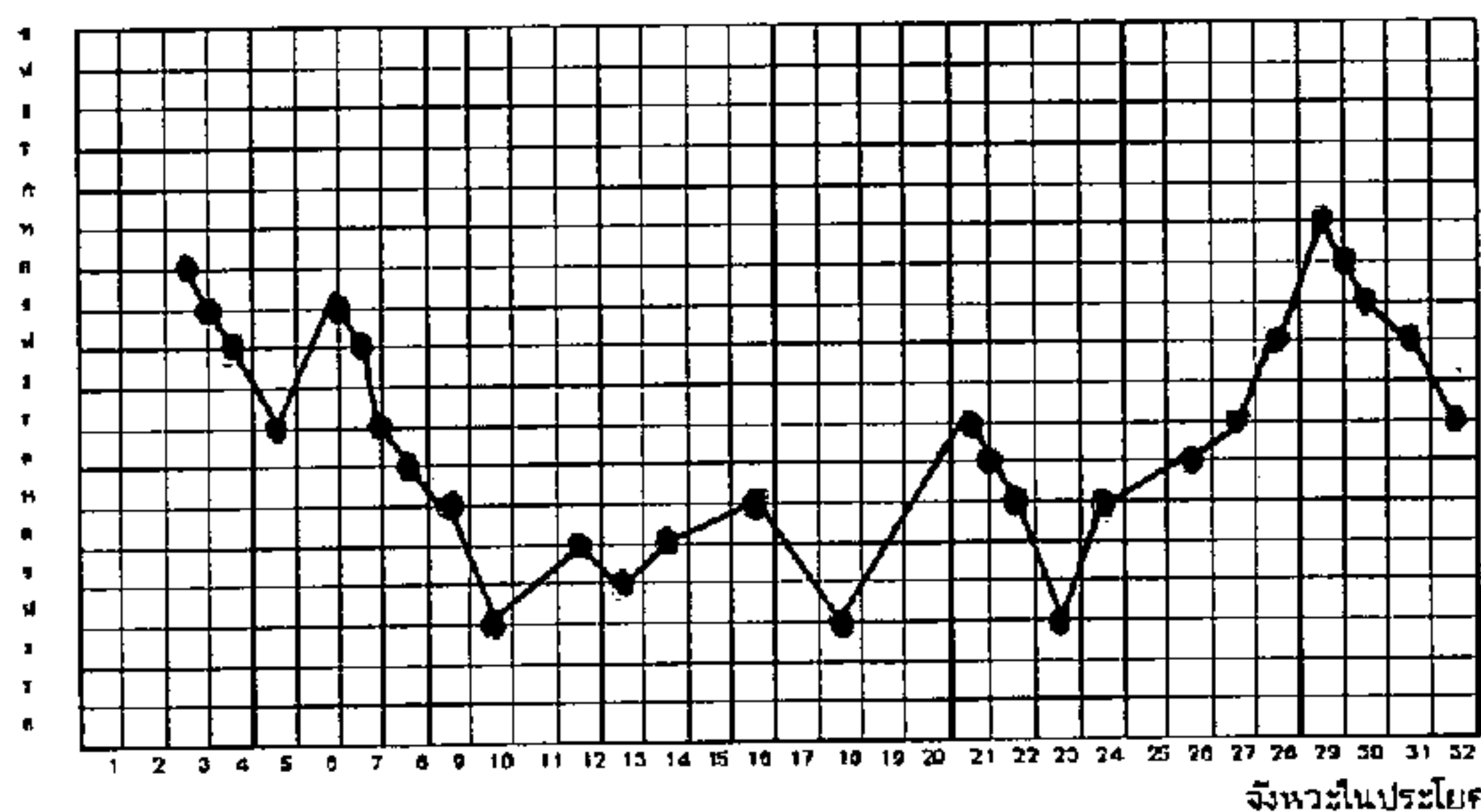
เทคนิคการบรรเลง

พิสัยของประโยค

สำเนียงมอญ

ฟ ด ล ท ฟ ท ช ร
สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 4 วรรคหลังชั้นที่ 6 แปรทำนองแบบเก็บ
ใช้เสียง ลา ช่วยเชื่อมระหว่างทำนอง และช่วยให้ทำนองสมบูรณ์
สะบัดลง 3 เสียงติด, สะบัดลง 3 เสียงข้าม, กรอ
กว้าง 12 ชั้นเสียง
พบสำเนียงมอญทั้งประโยค การดำเนินทำนองในประโยคมีสัดส่วนที่ห่าง เน้น
สำเนียงที่เสียง ที่ และ ฟา จบประโยคที่เสียง เร

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 62 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 2

ประโยคที่ 4

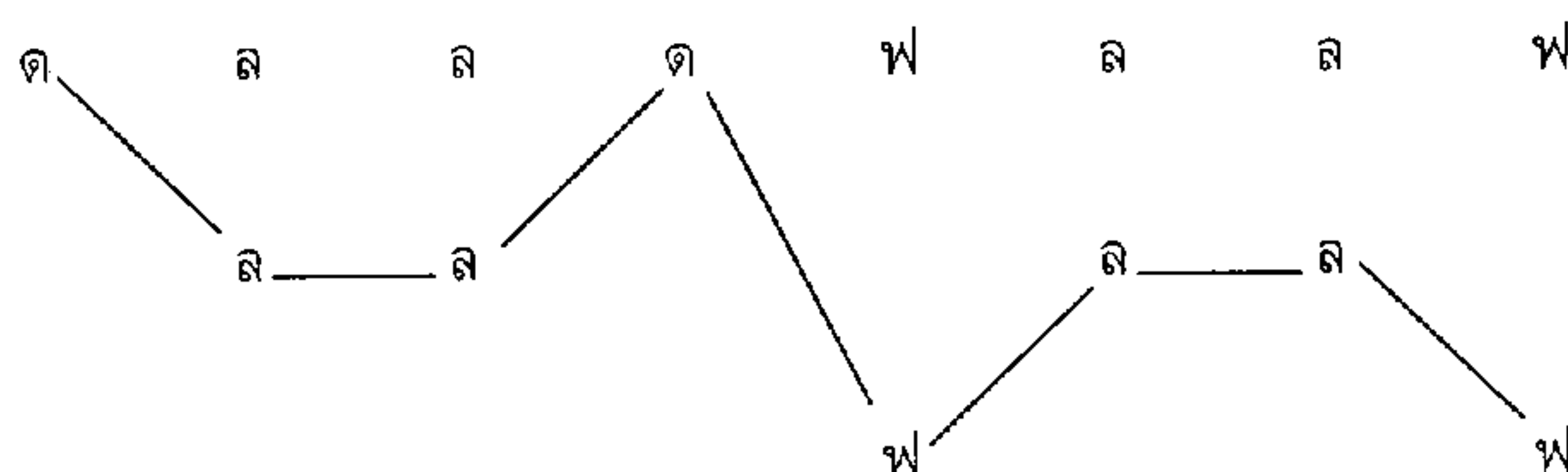
ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ท - ดั	รื ดั - -	- - ซ ล	ท - - ดั	- - - ฟ	- - ซ ล	- รื - -	ดั ล - -
- ฟ - -	- - ท ล	ซ ฟ - -	- ด - -	- ด - -	- ฟ - -	- - ดั ล	- - ซ ฟ

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าเสียง ที่ ลูกตกเสียง โด วรรคหลังเสียง ฟา ลูกตกเสียง ฟา

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 5 พลิกกลับ (ดั - ฟ)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

- - - ท	ล ซ ฟ ด	ลซฟ ด ฟ	ซ ล ท ดั	- ท ล ท	- ล ซ ล	- ซ ฟ ล	ซ ฟ ม ฟ
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าเสียง ที่ ลูกตกเสียง โด วรรคหลังเสียง ฟา ลูกตกเสียง ฟา

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 5 พลิกกลับ (ดั - ฟ)

โครงสร้างทำนอง

ท ด ฟ ด ท ล ล ฟ

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขึ้นที่ 4 วรรคหลังขึ้นที่ 6 แปรทำนองแบบกรอ และเก็บผสมกัน วรรคหน้าสัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่มากกว่าวรรคหลัง

เทคนิคการบรรเลง

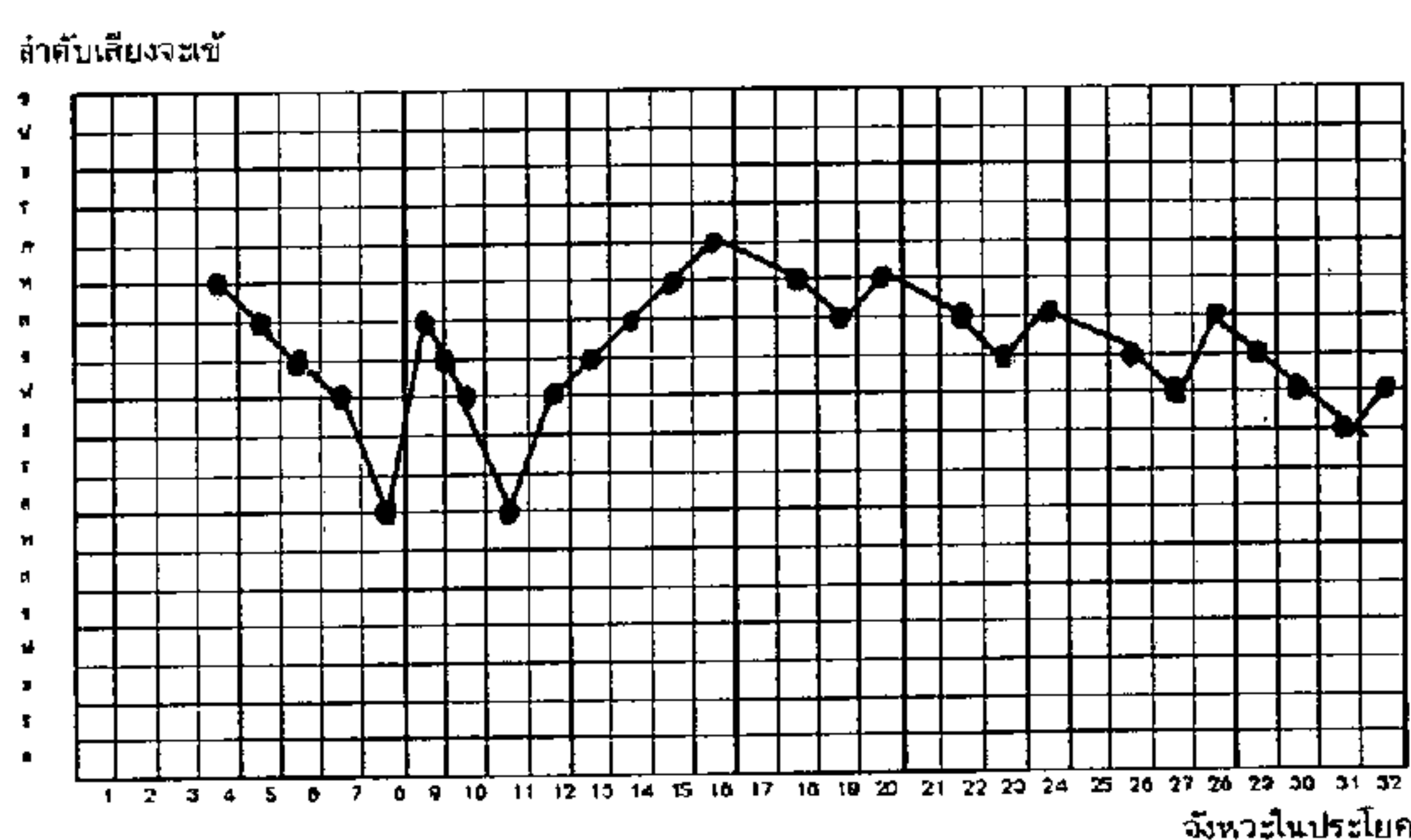
กรอ, เก็บ, สะบัดลง 3 เสียงติด

พิสัยของประโยค

กว้าง 8 ขึ้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญในวรรคหลัง ด้วยสำนวนของเสียง ที่ แบบกรอและเคลื่อนที่ของเสียงในระยะคู่ 2 เพื่อแสดงสำเนียงมอญ บันไดเสียงวรรคนี้เป็น เสียง ฟา เสียงรองที่มีบทบาท คือเสียง มี เพราะลักษณะของสำเนียงอีกอย่างก็คือการใช้เสียงขึ้นที่ 7 เคลื่อนที่หา เสียงตกที่เป็นเสียงที่ 1

ภาพประกอบ 64 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 4

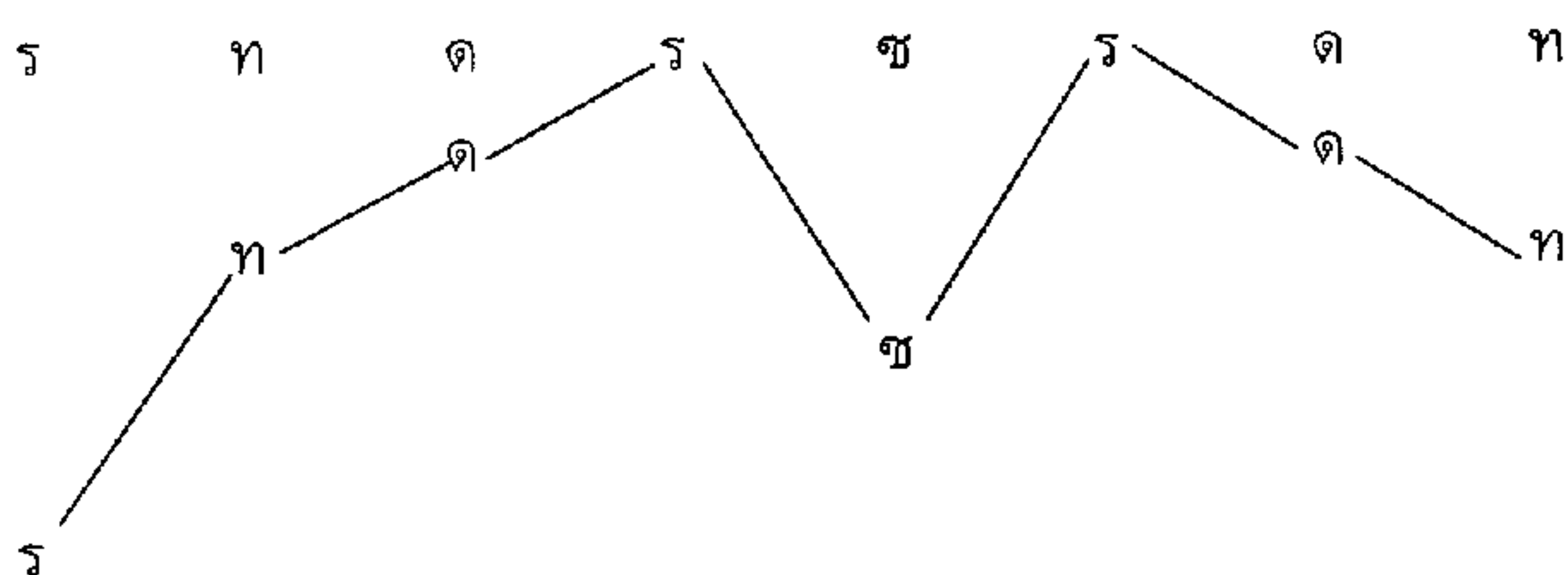
ประโยคที่ 6

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ช - -	ฟ ร - -	ท ท - -	ดํ ดํ - รั	- รั - รั	- รั - -	รั รั - -	ดํ ดํ - ท
- - ฟ ร	- - ด ท	- - - ด	- - - ร	- ฟ - ช	- ฟ - ร	- - - ด	- - - ท

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 พลิกกลับ (รั - ท)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

- ด - ฟ	- ช - ท	- ดํ - -	- รั - -	ช ล ท ดํ	รั ฟ รั ดํ	ท ฟ ช ล	ทดํทลทรดํท
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - รั	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 พลิกกลับ (รั - ท)

โครงสร้างทำนอง

ฟ ท ร ร ด ด ล ท

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขึ้นที่ 6 วรรคหลังขึ้นที่ 4 แปรทำนองแบบกรอ
ผสมเก็บ วรรคหน้าโครงสร้างเสียงตรงกัน 3 ตำแหน่ง วรรคหลังแปรเป็นทำนอง
เฉพาะ

เทคนิคการบรรเลง

กรอ, ทิ้งนอย, เก็บ, ขยี้

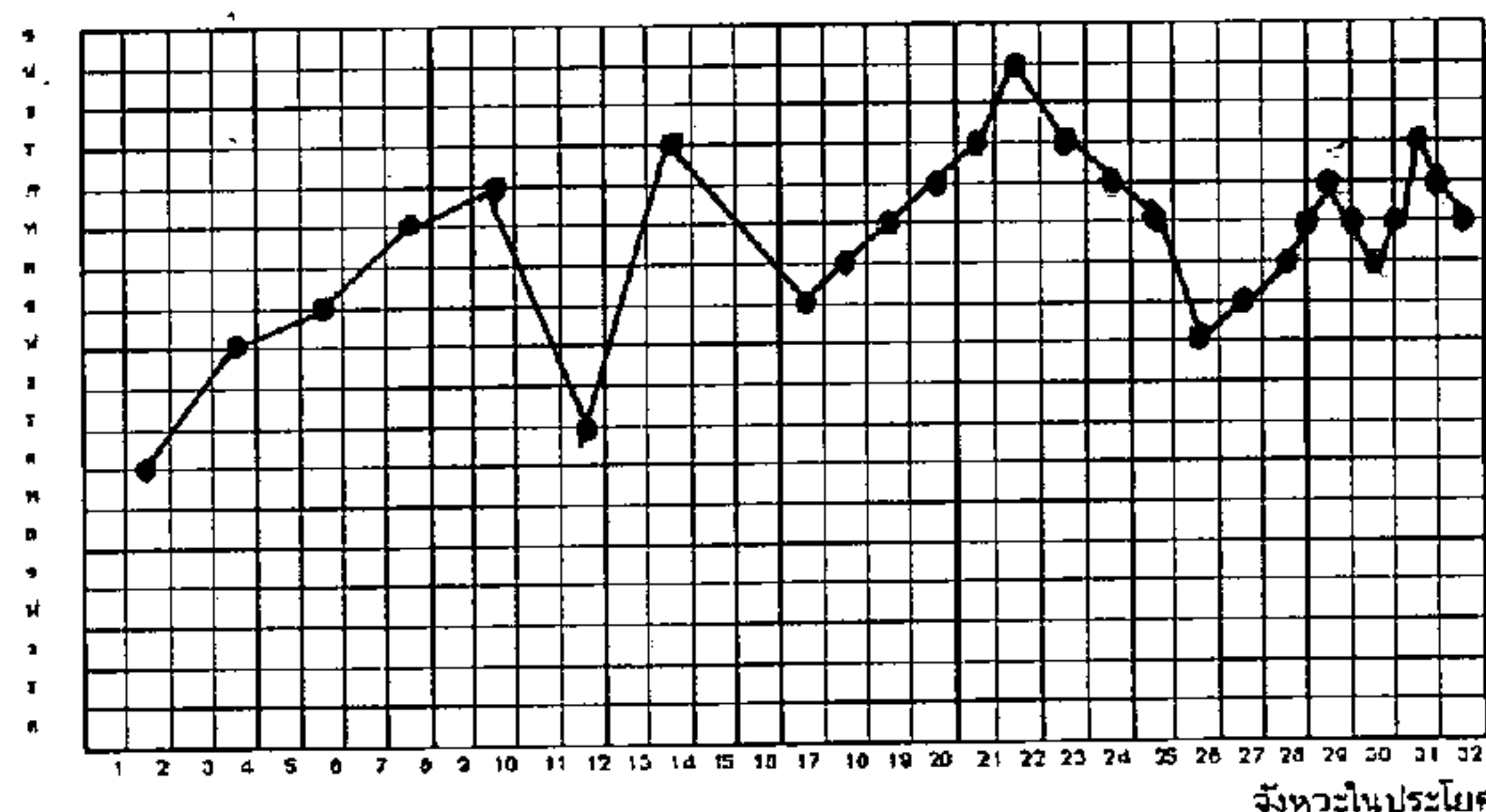
พิสัยของประโยค

กว้าง 11 ขึ้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญที่วรรคหน้า และวรรคหลัง วรรคหน้าแสดงโดยโดยใช้จังหวะห่าง
ใช้ทิ้งนอยช่วยเพิ่มความชัดเจนของสำเนียงมอญในระยะของเสียง คู่ 8 จังหวะทำนอง
ในจังหวะยก วรรคหลังแสดงโดยกลุ่มเสียง ที่ ใช้เสียง ลา ช่วยเชื่อมทำนอง ใน
ห้องสุดท้ายแสดงสำเนียงมอญได้ เพราะจบที่เสียง ที่

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 66 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 6

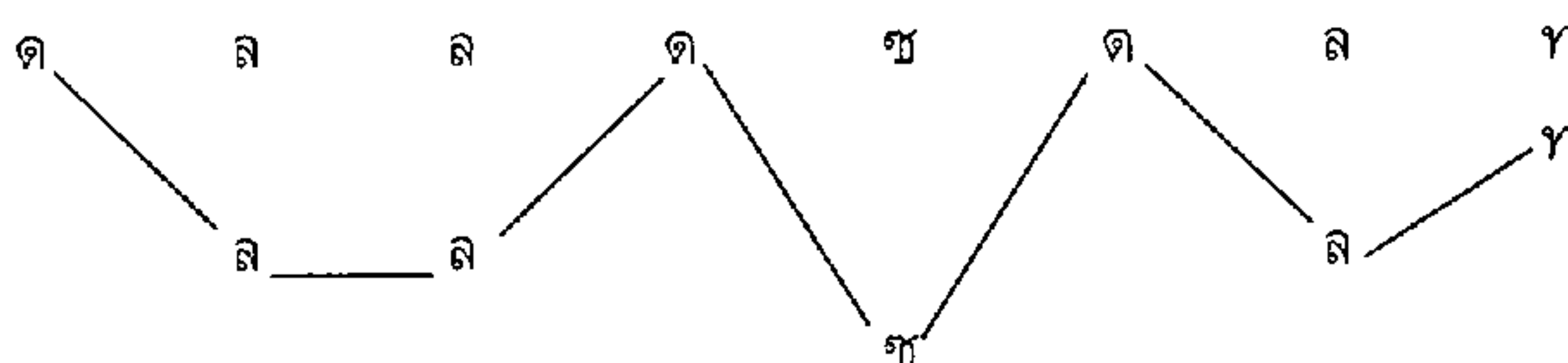
ประโยคที่ 8

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ท - ดั	รี ดั - -	- - ช ล	ท - - ดั	- รี - -	รี - รี ดั	- ดั - -	ท ดั - ท
- ฟ - -	- - ท ล	ช ฟ - -	- ด - -	- ร - ช	- ช - -	ช - ช ล	- - - ฟ

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง โด วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 2 พลิกกลับ (ดั - ท)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ช ล ท ดั	รี ดั ท ฟ	ลชฟ ด ฟ	ช ล ท ดั	รี ดั รี ช	ชชช รี ดั	ท ดั ช ล	ท รี ดั ท
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง โด วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 2 พลิกกลับ (ดั - ท)

โครงสร้างทำนอง

ด ฟ ฟ ด ช ด ล ท

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขึ้นที่ 5 วรรคหลังขึ้นที่ 7 แปรทำนองแบบเก็บ โดยทำนองเดี่ยวจะเข้สอดคล้องกับฆ้องวงใหญ่

เทคนิคการบรรเลง

เก็บ, สะบัดลง 3 เสียงติด, สะบัดเสียงเดี่ยว

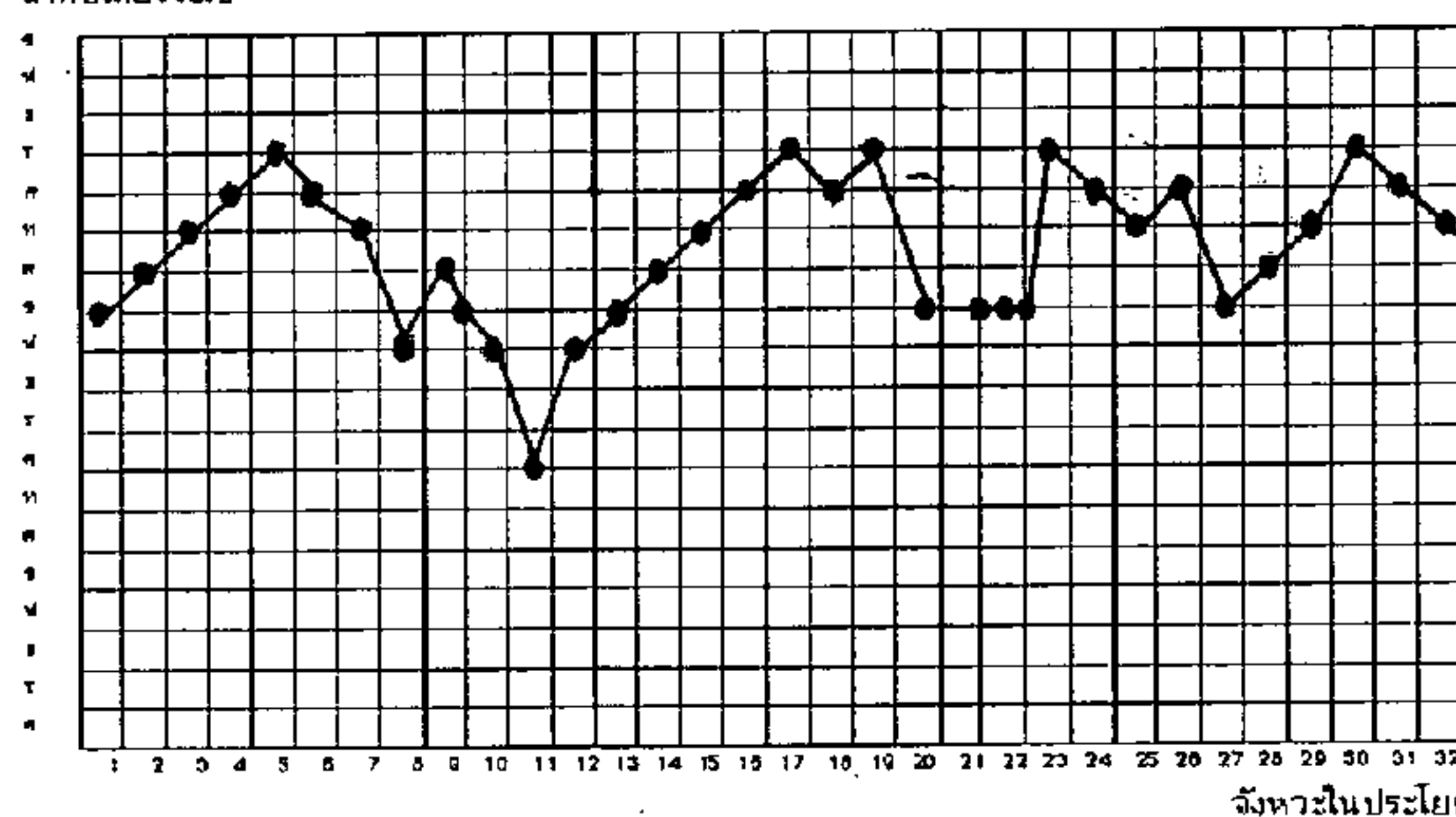
พิสัยของประโยค

กว้าง 9 ขึ้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญวรรคหลัง แสดงสำเนียงมอญชัดเจน จากการเคลื่อนที่ของเสียงในระยะ คู่ 2 คู่ 5 ในตอนต้นวรรค และไต่จนท่ววรรค ใช้การซ้ำเสียงระหว่างห้อง เพื่อลงมาหาเสียง ที่

ลำดับเสียงจะเข้

จังหวะในประโยค

ภาพประกอบ 68 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 8

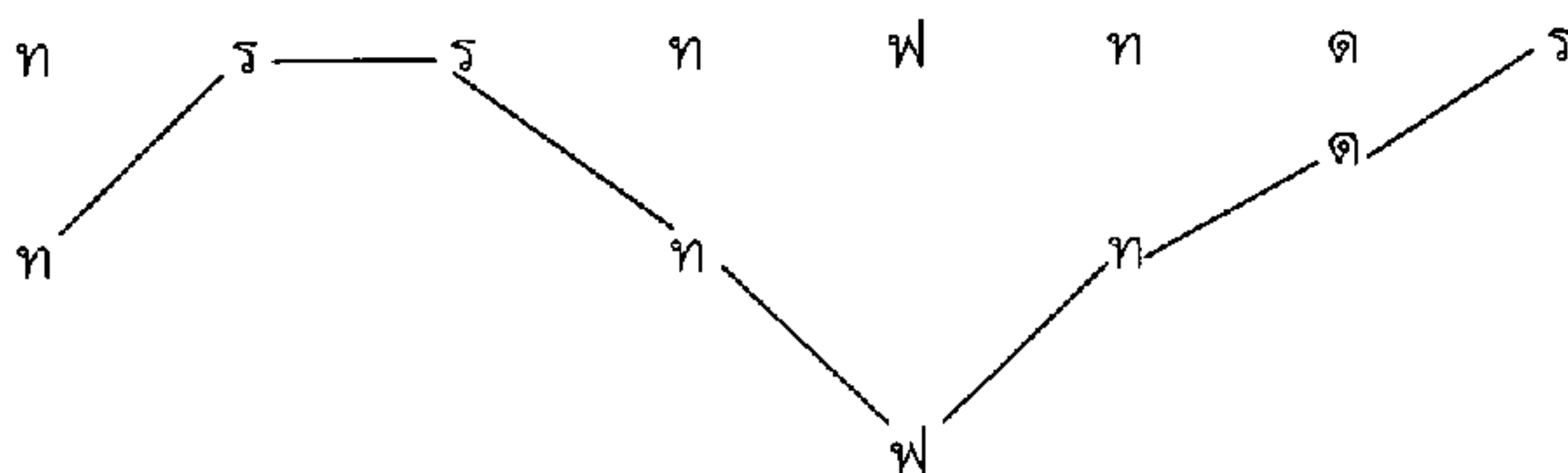
ประโยคที่ 10

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ฟ - ท	- - ตี ร	- ร - ร	- ตี - ท	- ช - -	ฟ ฟ - -	ท ท - -	ตี ตี - ร
- ด - ท	- - - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	- ร - ด	- ร - ท	- - - ด	- - - ร

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 (ท - ร)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

- - - -	- - - ร	- - - -	- - - -	- ฟ ช ล	ทลช ล ท	ฟชลทชลท	ดลทตีรตีร
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - ช	- ร - -	- ช - ร	- ฟ - ท	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 10 (ท - ร)

โครงสร้างทำนอง

ช ร ร ท ล ท ท ร

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขึ้นที่ 6 วรรคหลังขึ้นที่ 5 การแปรทำนองใน
วรรคหน้าเป็นลักษณะต่างจากฆ้องวงใหญ่ มาก แต่ก็มีความสัมพันธ์มากกับฆ้อง
วงใหญ่โครงสร้างเสียงตรงกัน 3 ตำแหน่ง วรรคหลังเก็บ และขยี้ก็สัมพันธ์กับฆ้อง
วงใหญ่

เทคนิคการบรรเลง

ดีดรูตสายลวด, ทิงนอย, กรอ, สะบัดลง 3 เสียงติด, ขยี้

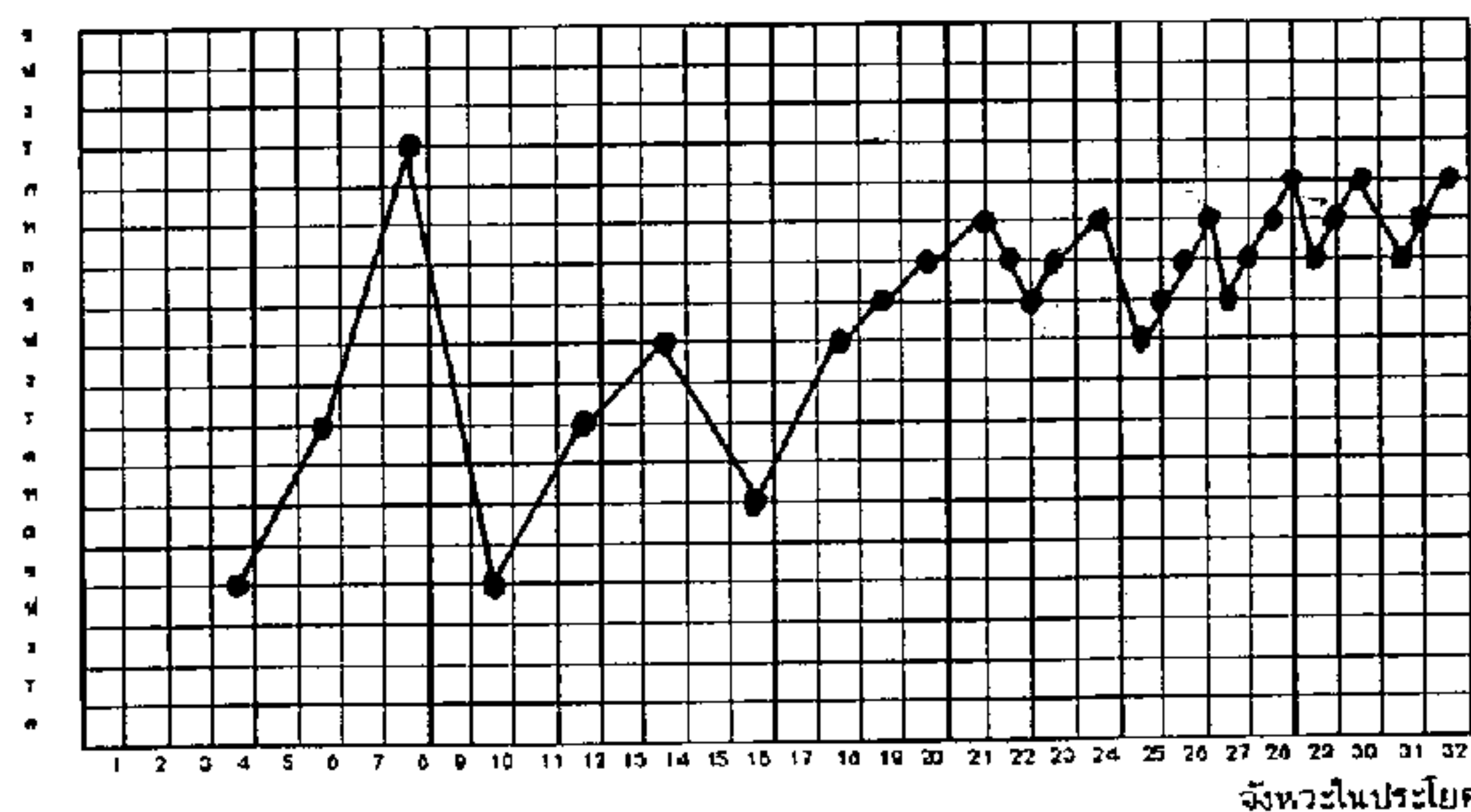
พิสัยของประโยค

กว้าง 12 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญที่วรรคหน้า เกิดจากเสียงที่ใช้ เป็นเสียงในบันไดเสียง ที่ แสดง
โดยจังหวะห่าง เริ่มที่เสียง ซอล เคลื่อนที่ในระยะคู่ 5 คู่ 8 ช่วงหลังใช้การหัก
ทำนองลงมาที่เสียง ที่ แล้วจบวรรค

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 70 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 10

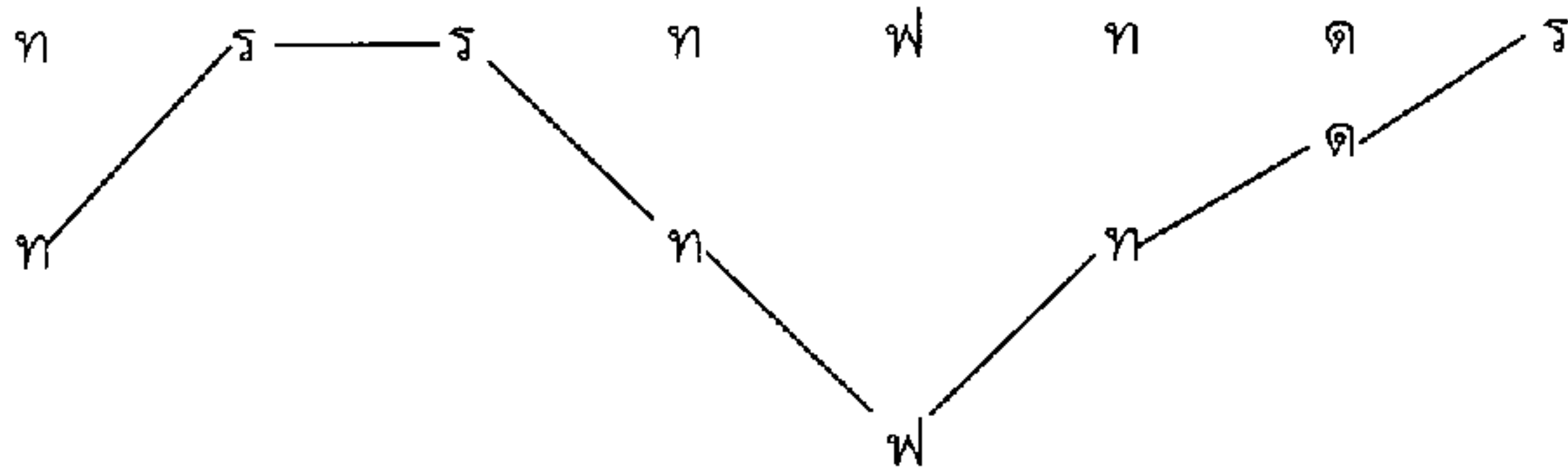
ประโยคที่ 12

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ฟ - ท	- - ตี ร	- ร - ร	- ตี - ท	- ซ - -	ฟ ฟ - -	ท ท - -	ตี ตี - ร
- ด - ท	- - - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	- ร - ด	- ร - ท	- - - ด	- - - ร

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 (ท – ร)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ตี ล ตี ซ	ลซ ฟซฟ ร	ฟ ซ ฟ ร	ฟ ร ด -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - ร
- - - -	- - - -	- - - -	- - - ท	ซ - ซ ล	ทลซ ล ท	ดทล ท ด	ซ ท ด -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- ฟ - -	- - - -	- - - -	- - - -

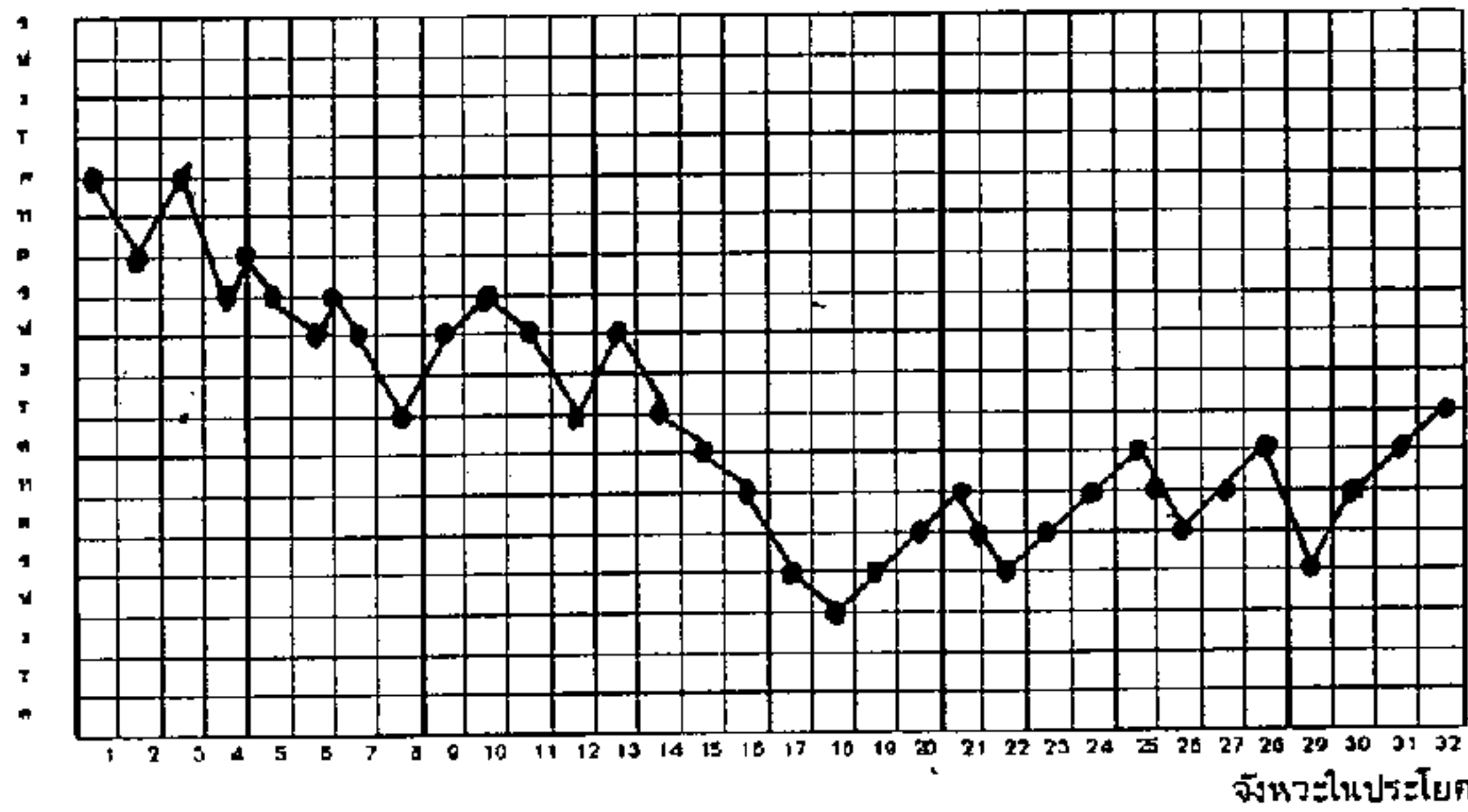
บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 (ท – ร)

โครงสร้างทำนอง

- การแปรทำนอง สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 5 วรรคหลังชั้นที่ 6 แปรทำนองแบบเก็บ
- ดดยยึดทำนองฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าเสียงโครงสร้างตรงกัน 2 ตำแหน่ง วรรคหลังตรงกัน 3 ตำแหน่ง
- เทคนิคการบรรเลง เก็บ, สะบัด 2 เสียงติด, สะบัดลง 3 เสียงติด
- พิสัยของประโยค กว้าง 12 ชั้นเสียง
- สำเนียงมอญ ไม่พบสำเนียงมอญในประโยค

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 72 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 12

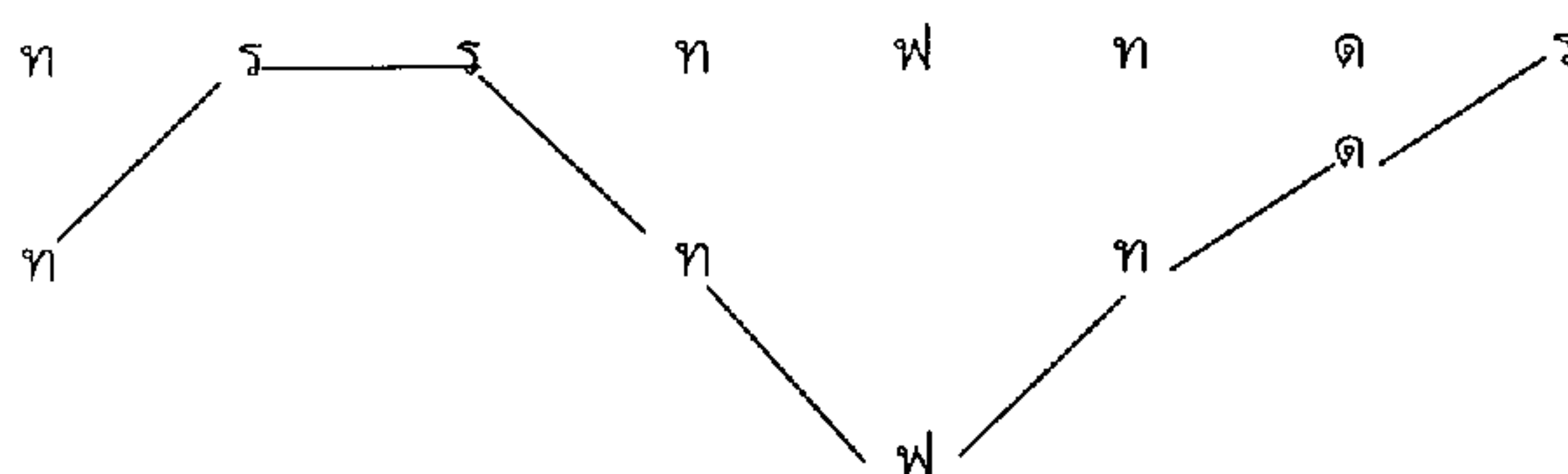
ประโยคที่ 14 (เพียวกลับประโยคที่ 2)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ฟ - ท	- - ตี ร	- ร - ร	- ตี - ท	- ช - -	ฟ ฟ - -	ท ท - -	ด ด - ร
- ด - ท	- - - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	- ร - ด	- - - ท	- - - ด	- - - ร

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 (ท - ร)

โครงสร้างเสียง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ฟ ช ท ตี	ฟ ร ร ร ร	ช ล ท ตี	ท ร ตี ท	ลชฟ ช ท	ลช ตีลท ท	ตีลท ท ร	ตีท ม ร ตี ร
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 (ท - ร)

โครงสร้างทำนอง

การแปรทำนอง

เทคนิคการบรรเลง

พิสัยของประโยค

สำเนียงมอญ

ด ร ด ท ท ท ร ร

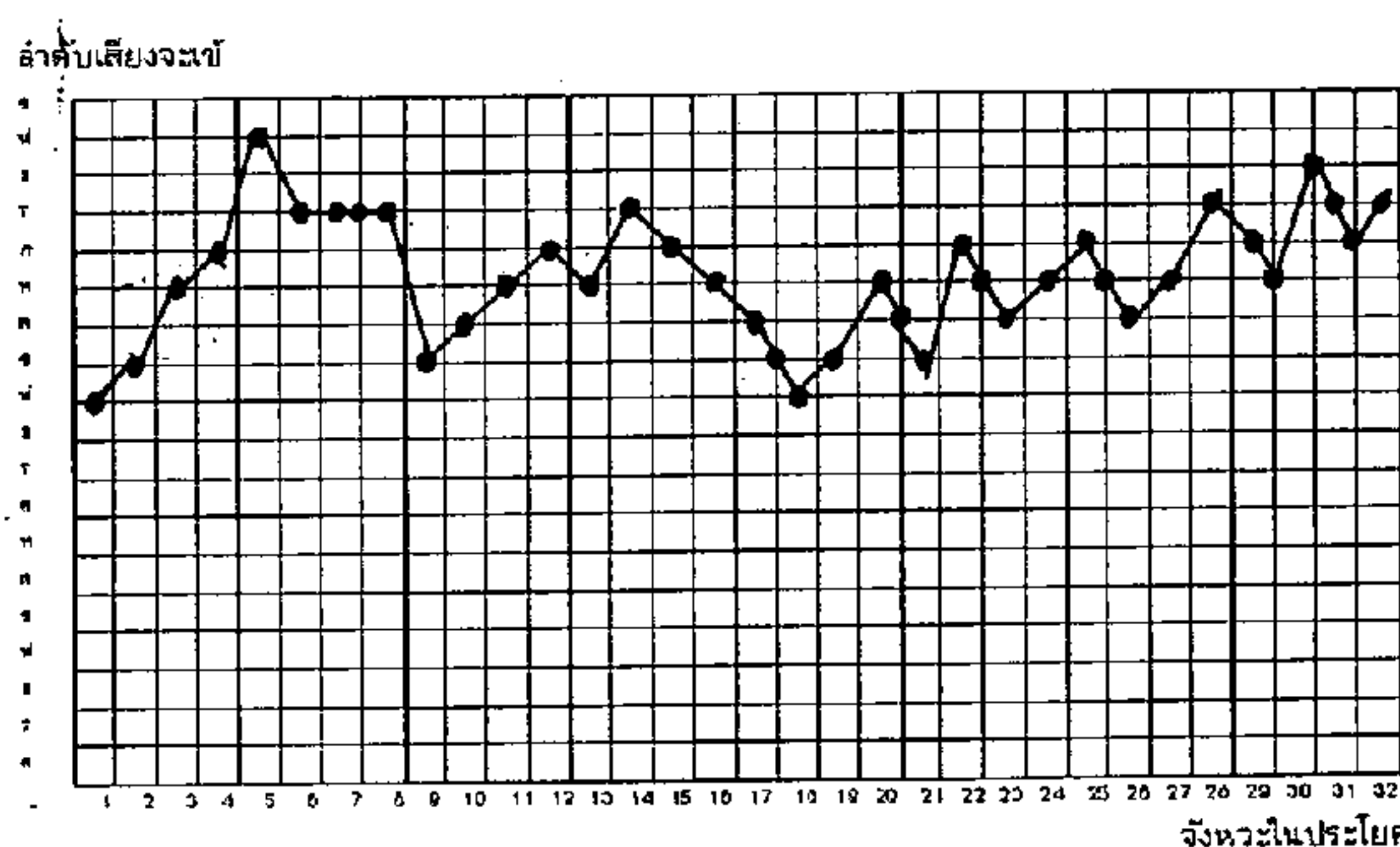
สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 5 วรรคหลังชั้นที่ 5 แปรทำนองแบบเก็บ

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่สม่ำเสมอโครงสร้างเสียงตรงกันที่ ห้องคู่

เก็บ, สะบัดเสียงเดียว, สะบัดลง 3 เสียงติด

กว้าง 7 ชั้นเสียง

พบสำเนียงมอญที่วรรคหน้า ในตอนต้นวรรคเกิดการหักเสียงลงแล้วสะบัดเสียงเดียว ที่ เร ตอนท้ายเป็นการเรียงเสียงขึ้น ข้ามเสียง แล้วหักลงเช่นเดียวกันจบวรรคที่เสียง ที่

ภาพประกอบ 74 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 14

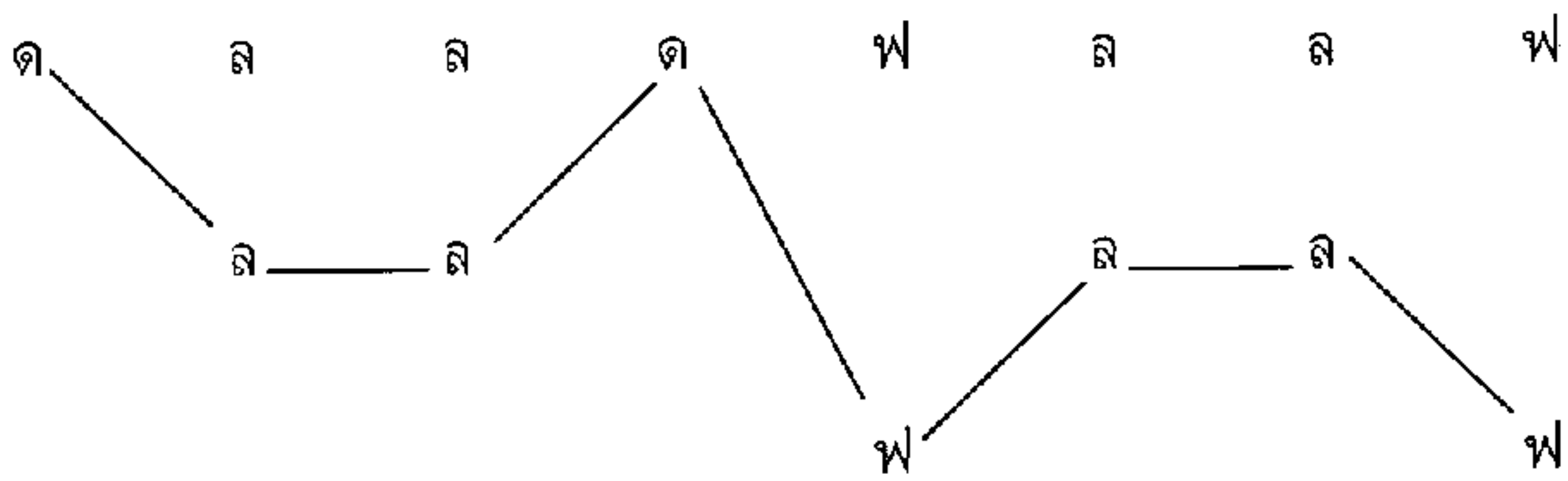
ประโยคที่ 16 (เทียบกลับประโยคที่ 4)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ท - ตั	รี ตั - -	- - ซ ล	ท - - ตั	- - - ฟ	- - ซ ล	- รี - -	ตั ล - -
- ฟ - -	- - ท ล	ซ ฟ - -	- ต - -	- ต - -	- ฟ - -	- - ตั ล	- - ซ ฟ

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที ลูกตกเสียง โด วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ฟา
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 5 พลิกกลับ (ตั – ฟ)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ฟฟซ ล ฟ	ต ฟ ซ ล	ททต รี ฟ	ซ ล ท ตั	ททล ตั ท	ลลซ ท ล	ซซฟ ล ซ	ฟฟม ซ ฟ
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที ลูกตกเสียง โด วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ฟา
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 5 พลิกกลับ (ตั – ฟ)

โครงสร้างทำนอง

ฟ ล ฟ ต ท ล ซ ฟ

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 5 วรรคหลังชั้นที่ 5 แปรทำนองโดยยึด
ทำนองฆ้องวงใหญ่เสมอ ดตรงสร้างเสียงตรงกันที่ห้องคู่

เทคนิคการบรรเลง

สับัดขึ้น 2 เสียงติด, สับัดลง 2 เสียงติด, เก็บ การสับัก 2 เสียงที่มีทิศทางขึ้น
ในลูกสับัดแล้วหักทำนองกลับท้ายห้อง เป็นลักษณะของเพลงเดี่ยวสำเนียงมอญ
ของครูแอบ เป็นเทคนิคที่แทรกในกลั่นเพลงแล้วกลอนไม่เสีย

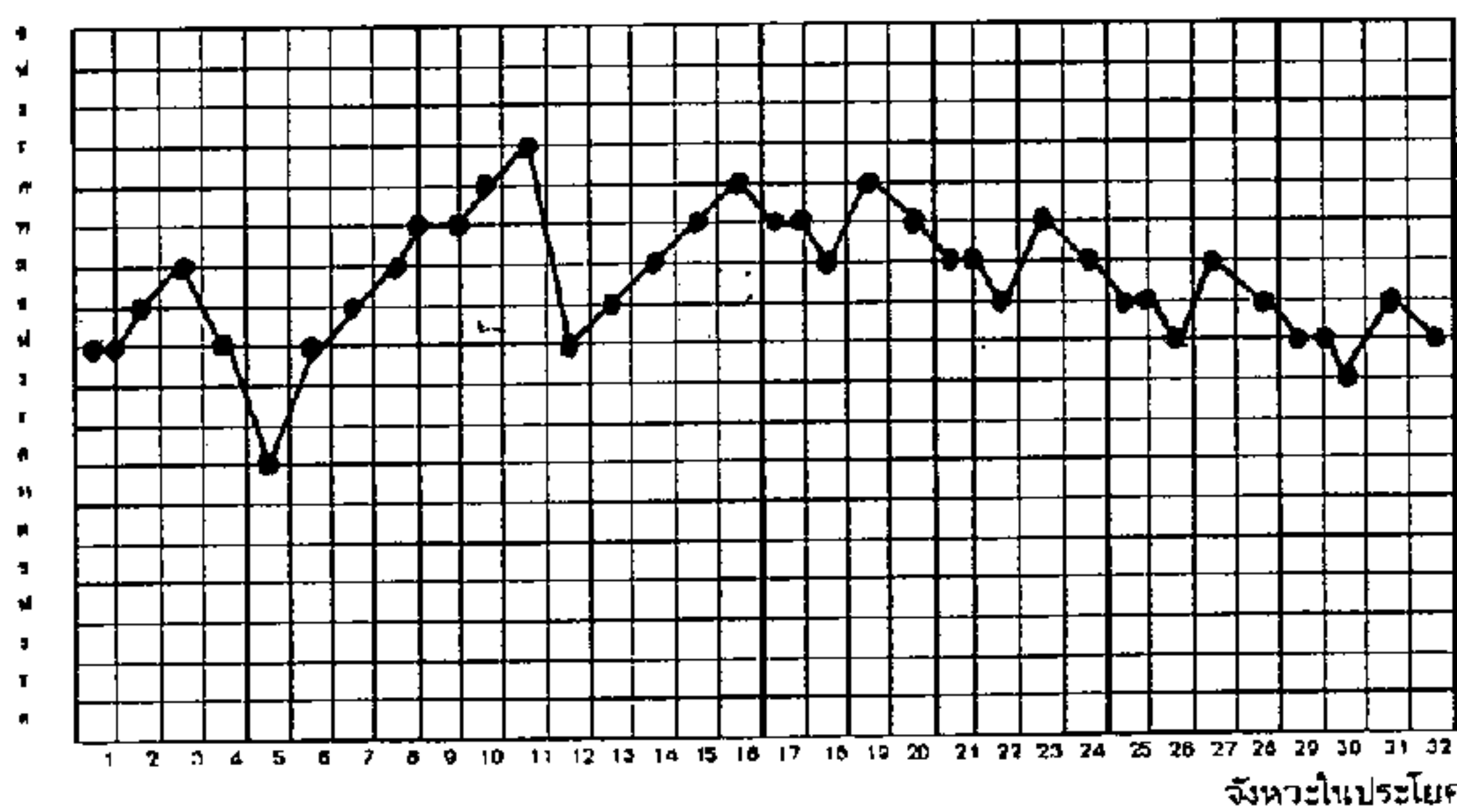
พิสัยของประโยค

กว้าง 9 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

ไม่พบสำเนียงมอญในประโยค

ลำดับเสียงจะเข้

จังหวะในประโยค

ภาพประกอบ 76 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 16

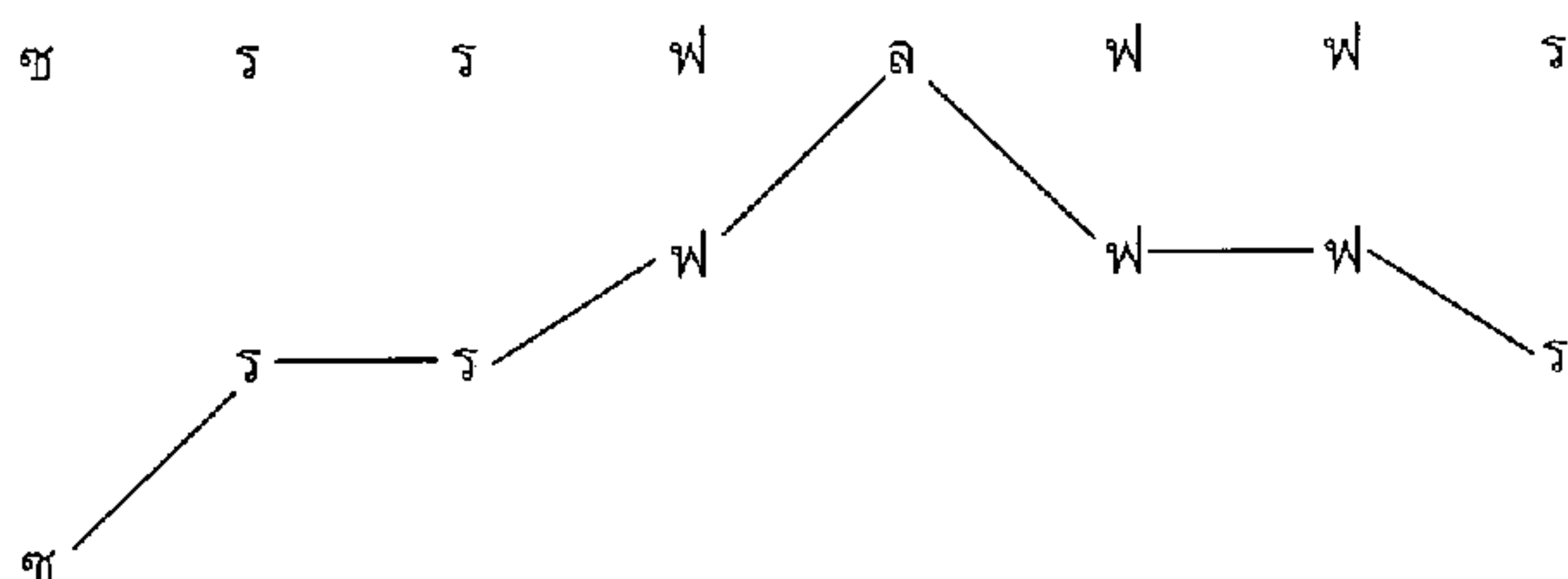
ประโยคที่ 17 (เทียบกลับประโยคที่ 5)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

ม ร - -	ด - ด ร	ม ร - ร	ช - ม ฟ	- - ช ล	ด ล - -	ช ล - -	ช ฟ - -
- - ด ช	- ช - -	- - ด -	- ร - -	- ฟ - -	- - ช ฟ	- - ช ฟ	- - ม ร

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ฟา วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 พลิกกลับ (ฟ - ร)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

มมร ฟ ม	รรด ม ร	ด - - ร	ม ฟ ช ฟ	ล ช ฟ ล	ชฟ ชฟม ล	ชฟ ชฟม ฟ	มร มรต ร
- - - -	- - - -	- ล ด -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ฟา วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 พลิกกลับ (ฟ - ร)

โครงสร้างทำนอง

ม ร ร ฟ ล ล ฟ ร

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 6 วรรคหลังชั้นที่ 6 แปรทำนองแบบเก็บ
สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่มาก โครงสร้างทำนองตรงตำแหน่งที่ 2, 3, 4, 5, 7, 8
และมีลักษณะทำนองเป็นของกลอนเพลงที่สละสลวย

เทคนิคการบรรเลง

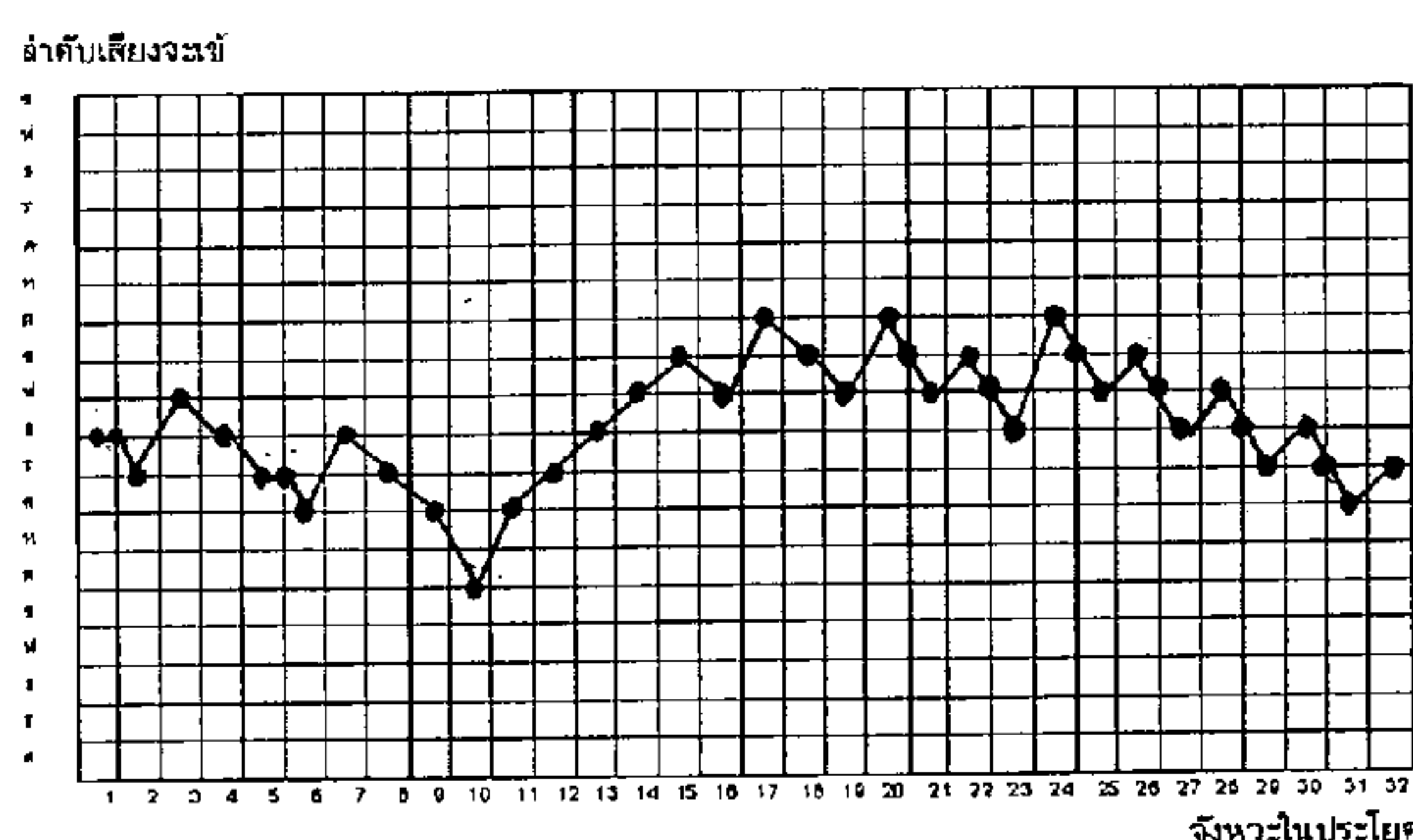
สะบัดลง 2 เสียงตืด, สะบัดลง 3 เสียงตืด, เก็บ

พิสัยของประโยค

กว้าง 8 ขึ้นเสียง

สำเนียงมอญ

ไม่พบสำเนียงมอญในประโยค

ภาพประกอบ 77 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 17

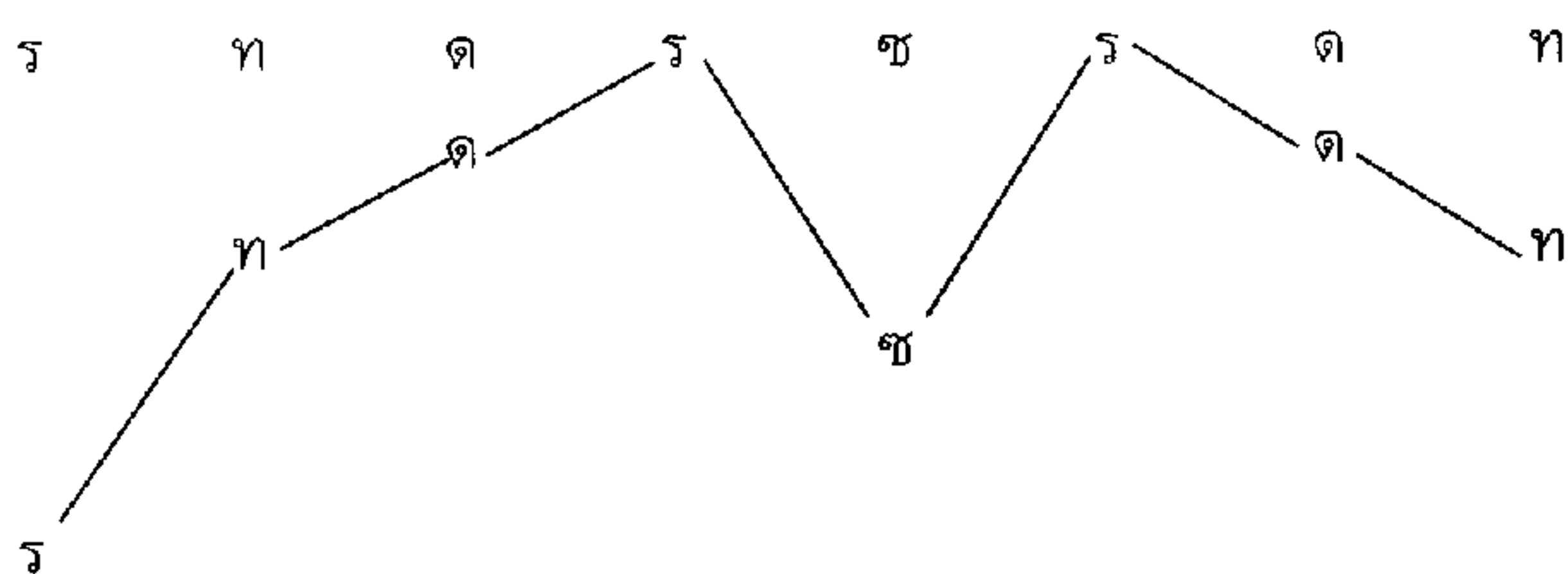
ประโยคที่ 18 (เทียบกลับประโยคที่ 6)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ช - -	ฟ ร - -	ท ท - -	ดํ ดํ - รํ	- รํ - รํ	- รํ - -	รํ รํ - -	ดํ ดํ - ท
- - ฟ ร	- - ด ท	- - - ด	- - - ร	- ฟ - ช	- ฟ - ร	- - - ด	- - - ท

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 พลิกกลับ (รํ - ท)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ด ร ฟ ช	ฟ ช ฟ ท	ฟ ช ฟ ท	ช ดํ ท รํ	ท ดํ รํ ฟ	รํ ชํ รํ ฟ	รํ ฟํ ดํ รํ	ท ดํ ล ท
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 พลิกกลับ (รํ - ท)

โครงสร้างทำนอง

ช ท ท ร ฟ ฟ ร ท

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 5 วรรคหลังชั้นที่ 4 แปรทำนองแบบเก็บ
ใช้สำนวนเสียงในประโยคซ้ำกันระหว่างห้องในการขึ้นลงของเสียง

เทคนิคการบรรเลง

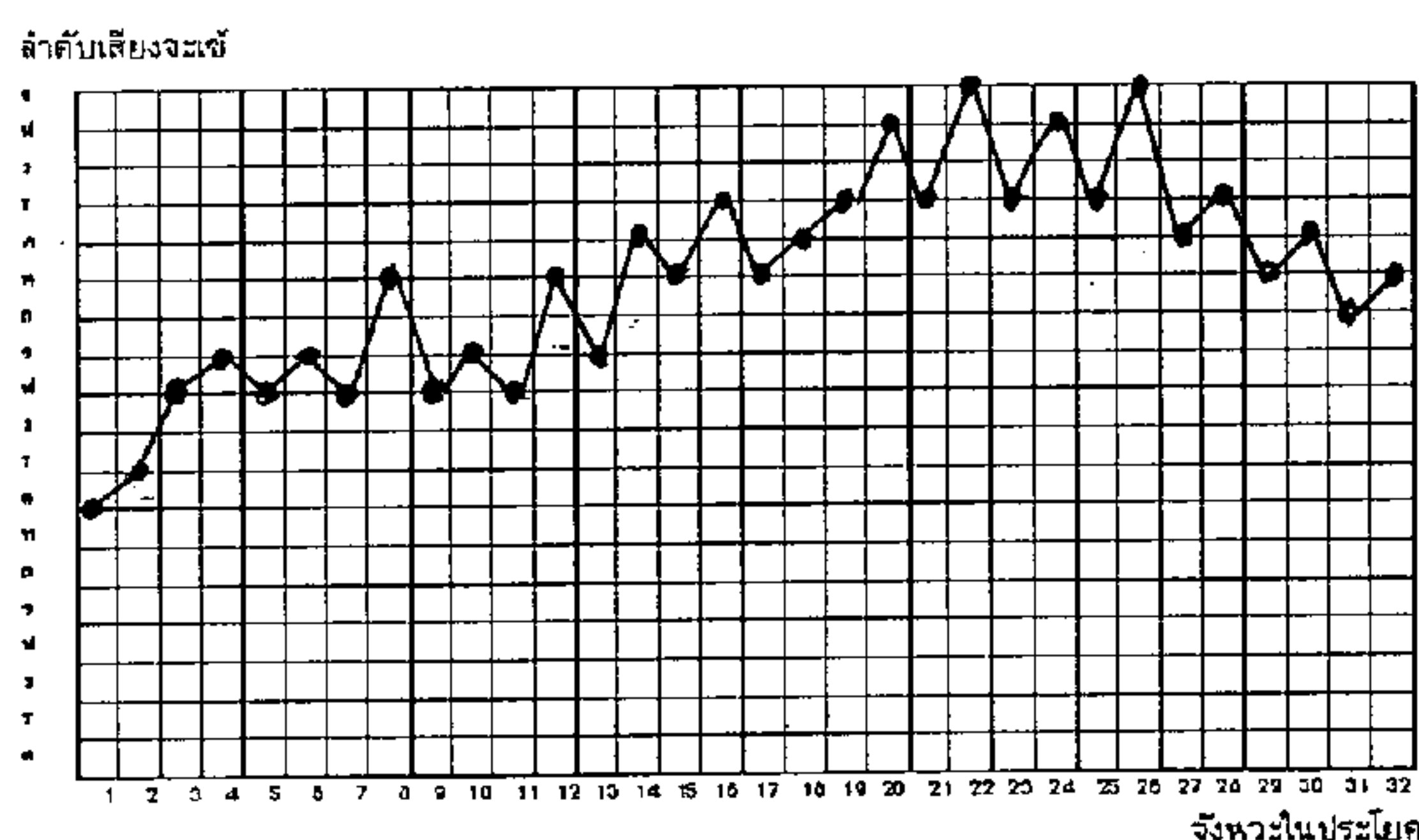
เก็บ

พิสัยของประโยค

กว้าง 12 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญทั้งประโยค แสดงในภาพรวมของประโยค ใช้เสียงในบันไดเสียง
ที่ ห้องที่ 2 และ 3 เป็นการซ้ำทำนองที่เสียง ตกเป็นเสียง ที่ วรรคหลัง เริ่ม
ทำนองด้วยเสียง ที่ ดำเนินทำนองสลับเสียงขึ้นแบบฟันปลา จบวรรคที่เสียง ที่

ภาพประกอบ 76 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 18

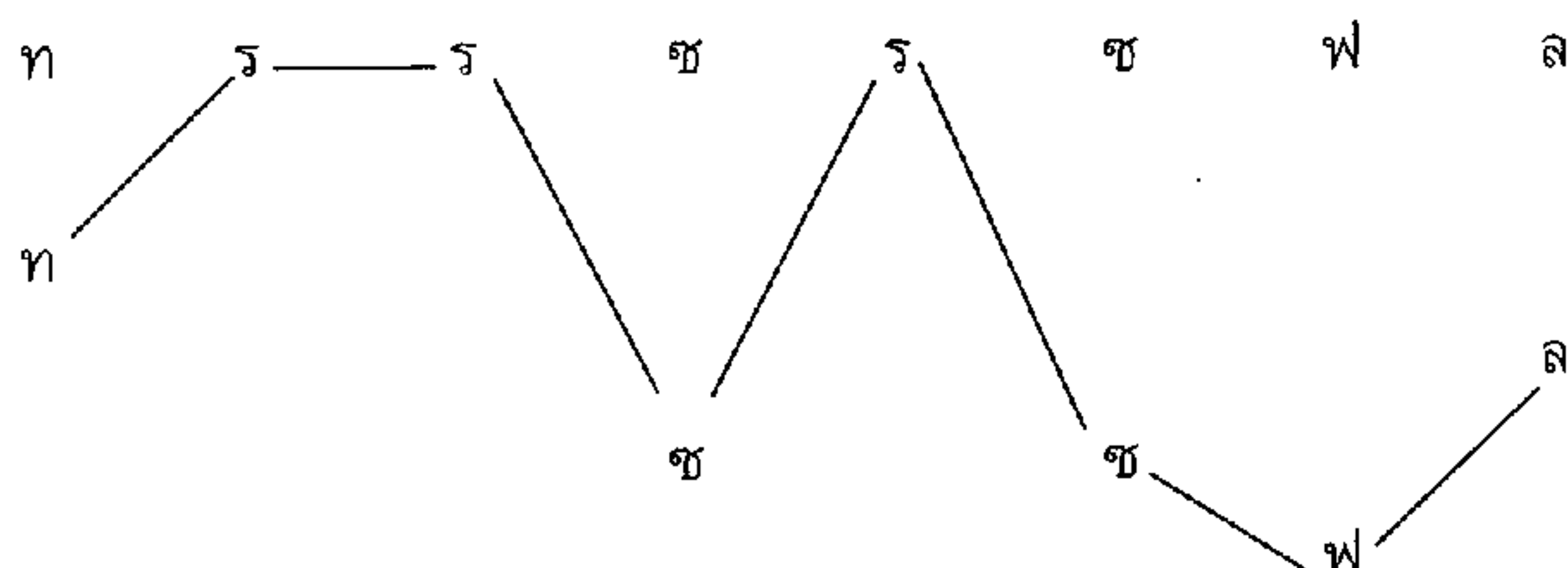
ประโยคที่ 19 (เทียบกลับประโยคที่ 7)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- - - ท	- - ตี ร	- - ตี ร	ตี - - -	ตี - ตี ร	- - - -	- - - ฟ	- - ช ล
- ฟ - -	- ท - -	ตี ท - -	- ท ล ช	- ท - -	ตี ท ล ช	- ด - -	- ฟ - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ลา
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 2 (ช - ล)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ตี ตี ท ร	ตีตี ตีทล ร	ตีตี ตีทล ท	ลช ลชฟ ช	ด ร ม ฟ	ชฟร ม ฟ	ชฟม ฟ ช	ลชฟ ช ล
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ลา
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 2 (ช - ล)

โครงสร้างทำนอง

ร ร ท ช ฟ ฟ ช ล

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขึ้นที่ 5 วรรคหลังขึ้นที่ 4 แปรทำนองแบบเก็บ
เป็นกลอนเพลงและสัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ปกติ แล้วแทรกเทคนิคการสะบัด
ทำนองและกลอนเพลงไม่เสีย

เทคนิคการบรรเลง

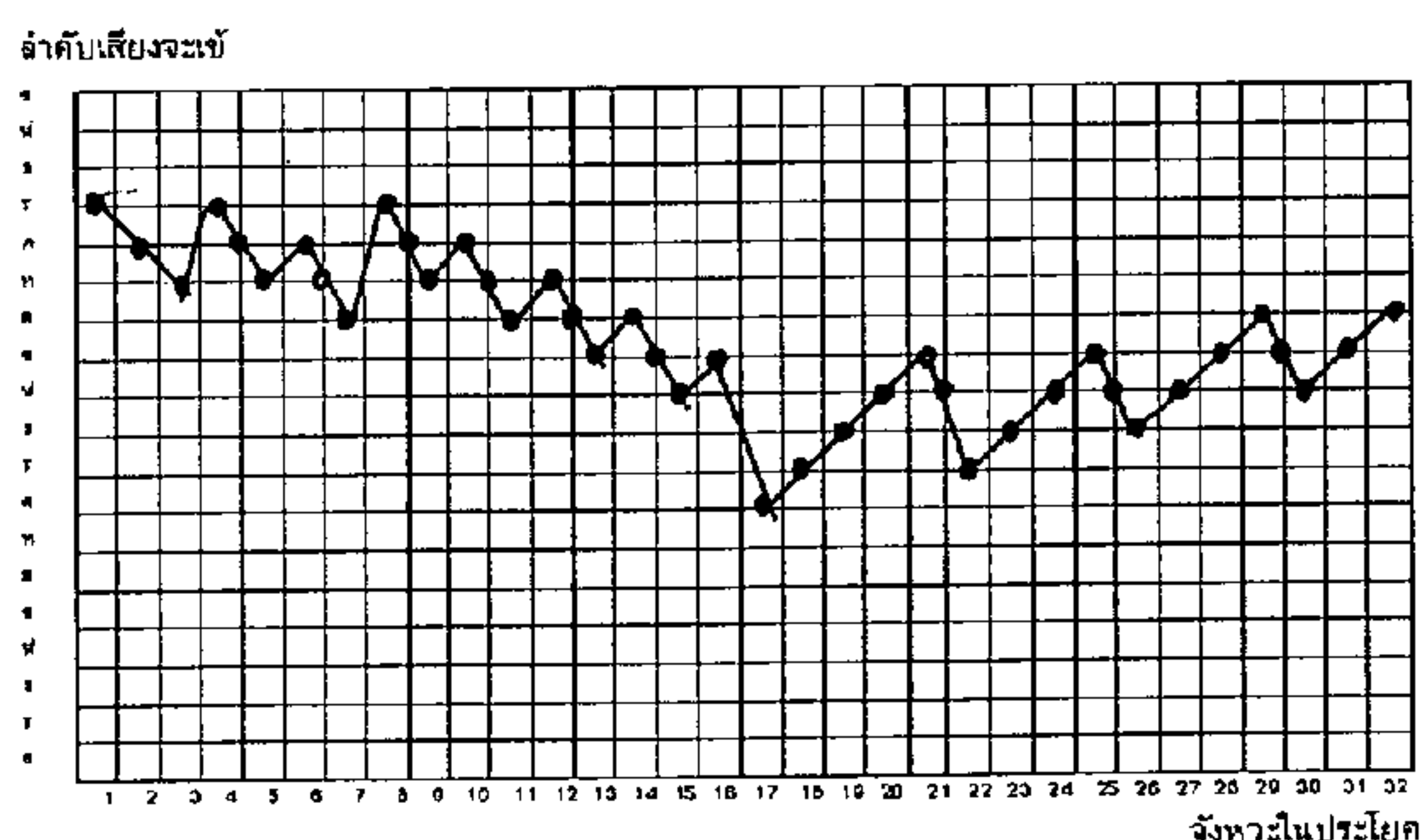
เก็บ, สะบัดลง 3 เสียงติด, สะบัดลง 3 เสียงข้าม

พิสัยของประโยค

กว้าง 9 ขึ้นเสียง

สำเนียงมอญ

ไม่พบพบสำเนียงมอญในประโยค

ภาพประกอบ 79 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 19

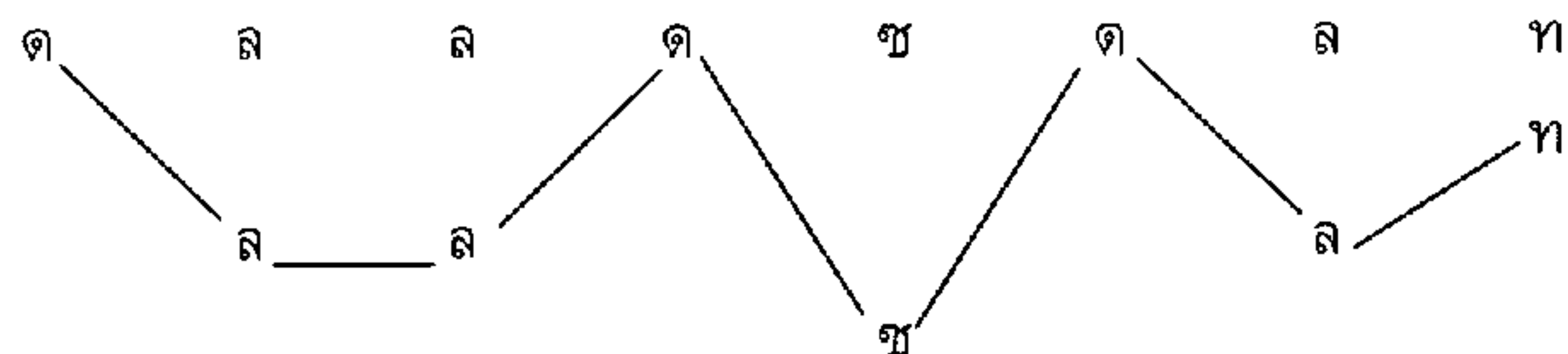
ประโยคที่ 20 (เทียบกลับประโยคที่ 8)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ท - ด	ร - ด - -	- - ช ล	ท - - ด	- ร - -	ร - ร - ด	- ด - -	ท - ด - ท
- ฟ - -	- - ท ล	ช ฟ - -	- ด - -	- ร - ช	- ช - -	ช - ช ล	- - - ฟ

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง โด วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 2 พลิกกลับ (ด - ท)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ด ม ฟ ช	ลิชฟ ช ล	ทลช ล ท	ดิลท ท ด	ด ช ล ท	ดิลท ท ด	ร็ดท ด ร	ฟ ร - ด ท
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง โด วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 2 พลิกกลับ (ด - ท)

โครงสร้างทำนอง

ช ล ท ด ท ด ร ท

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 5 วรรคหลังชั้นที่ 4 แปรทำนองแบบเก็บ เป็นทำนองเฉพาะ เพื่อสอดคล้องกับทำนองเดี่ยวที่นำมาก่อนจากประโยคที่แล้ว แต่เสียงโครงสร้างก็ตรงกันในตำแหน่งที่ 2, 4 และ 8

เทคนิคการบรรเลง

เก็บ, สะบัดลง 3 เสียงติด

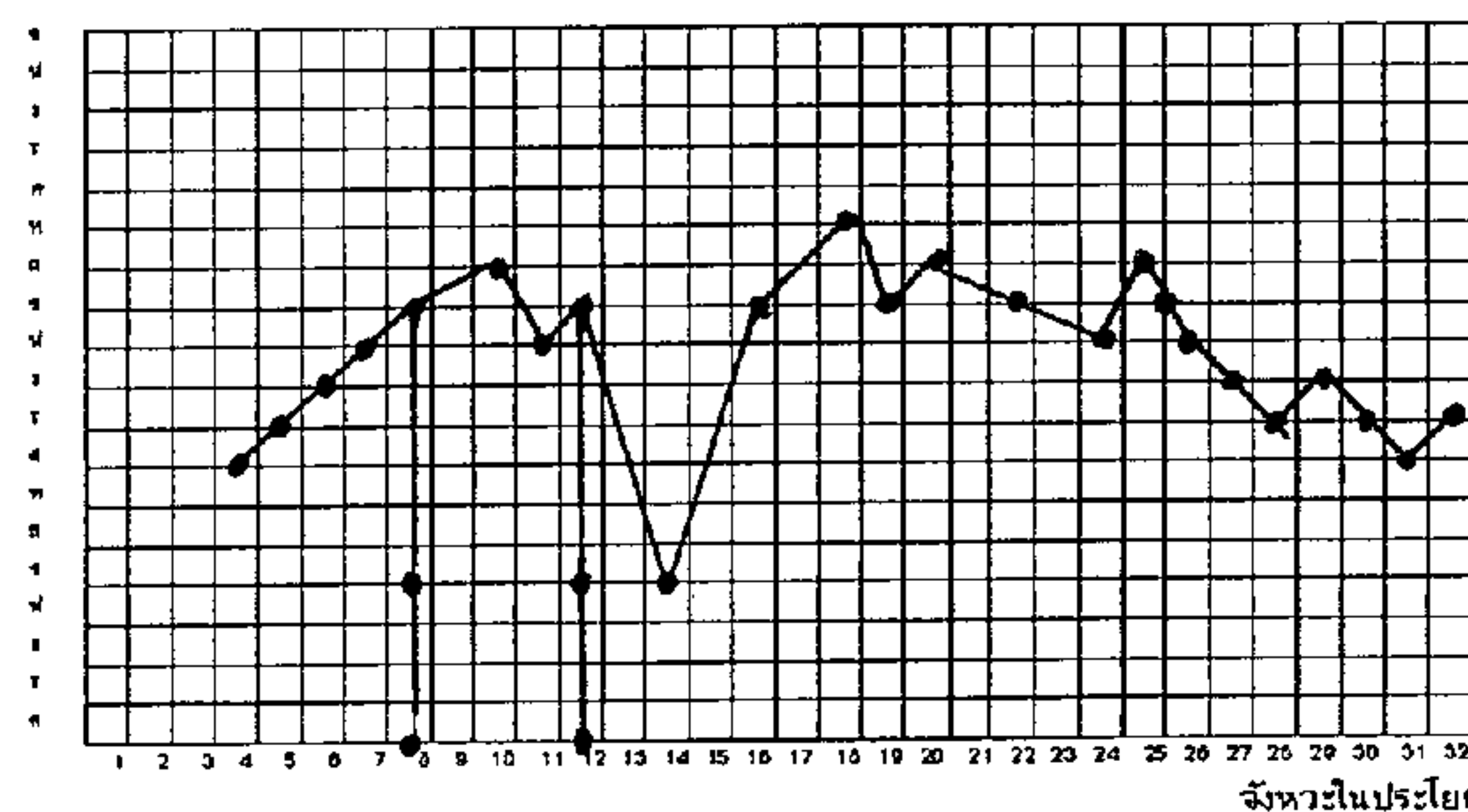
พิสัยของประโยค

กว้าง 11 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญที่วรรคหลัง แสดงในตอนท้ายของประโยคด้วยดาร์หักแนว ทำนองและความรู้สึกเพื่อลงที่เสียง ที ซึ่งเป็นตำแหน่งสำคัญของประโยค

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 80 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 20

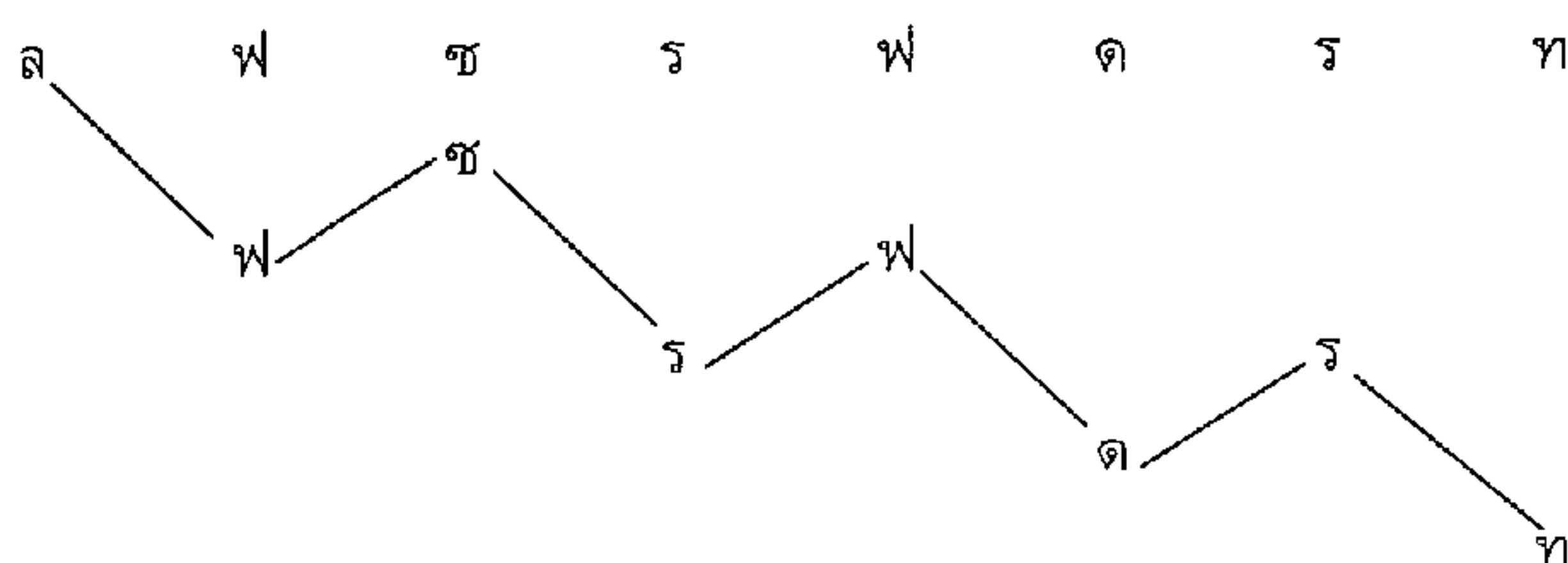
ประโยคที่ 21 (เทียบกลับประโยคที่ 9)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ล - ล	- ช - -	ล ช - ช	- ฟ - -	ช ฟ - ฟ	- ร - -	ฟ ร - ร	- ด - -
- - ช -	ช ฟ - ฟ	- - ฟ -	ฟ ร - ร	- - ร -	ร ด - ด	- - ด	ด ทุ - ทุ

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 พลิกกลับ (ร - ทุ)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ด ฟ ร ฟ	ร ช ร ฟ	ช ฟ ร ฟ	ร - - ร	ด ร ด ร	ฟ ร ด ร	ฟ ร ด ร	ด - - ทุ
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- ร - -	- - - -	- - - -	- - - -	- ทุ - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 พลิกกลับ (ร - ทุ)

โครงสร้างทำนอง

ฟ ฟ ฟ ร ร ร ร ทุ

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขึ้นที่ 5 วรรคหลังขึ้นที่ 5 แปรทำนองแบบเก็บ เป็นทำนองเฉพาะไม่สอดคล้องกับทำนองฆ้องวงใหญ่ แต่ก็ยึดเสียงดโครงสร้าง ตรงกันที่ห้องคู่

เทคนิคการบรรเลง

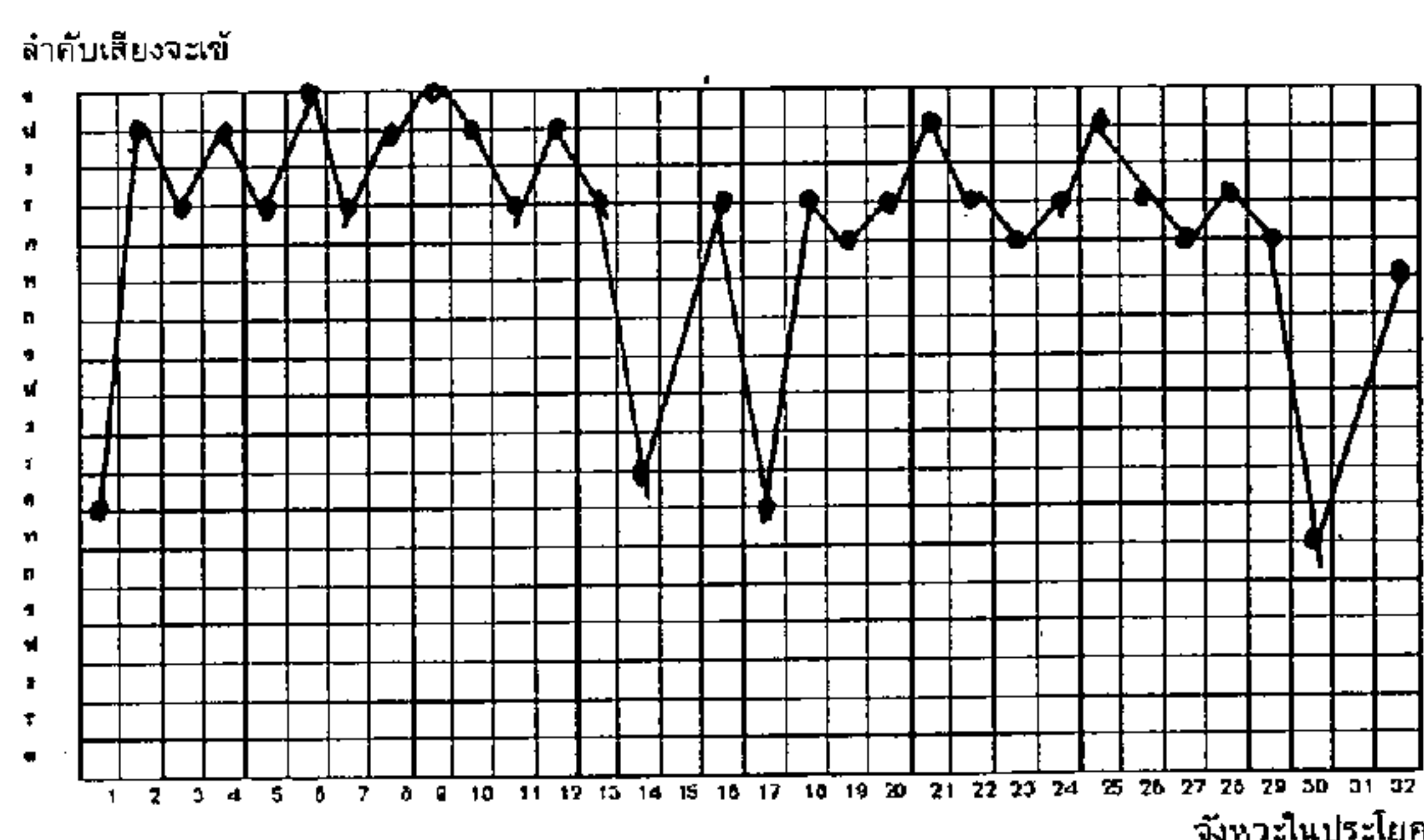
เก็บ, หิงนอย

พิสัยของประโยค

กว้าง 13 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญทั้งประโยค ทั้งวรรคหน้าและวรรคหลังใช้สายลวดช้วนเน้นระยะ คู่ 8 ที่ท้ายวรรคซึ่งเป็นตำแหน่งสำคัญของประโยค

ภาพประกอบ 81 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 21

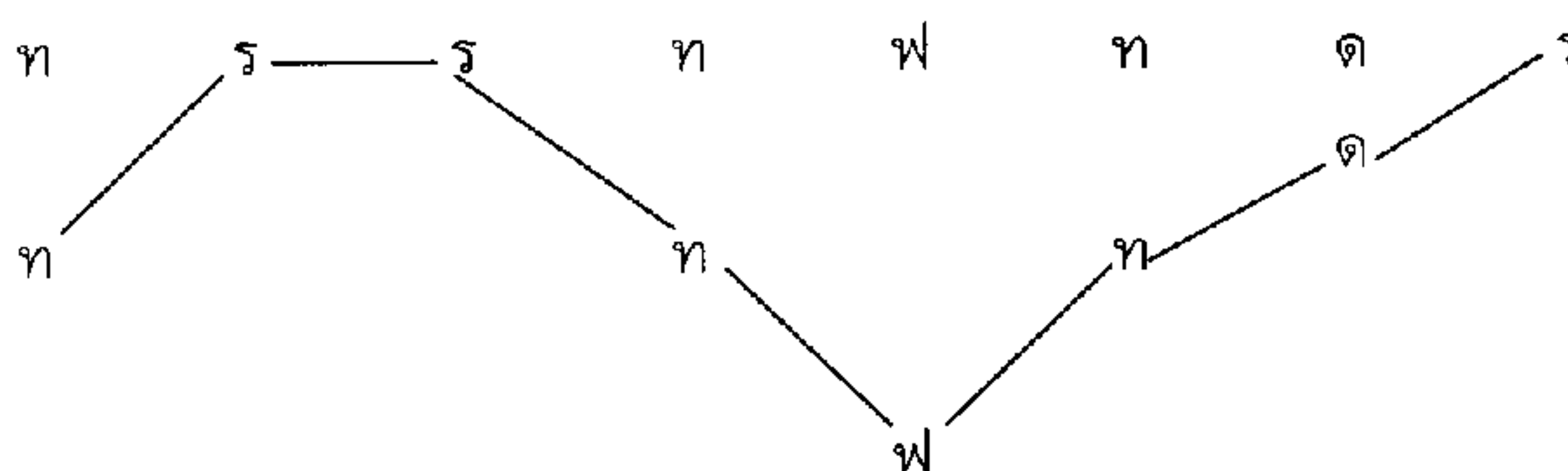
ประโยคที่ 22 (เทียบกลับประโยคที่ 10)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ฟ - ท	- - ดํ ํ	- ํ - ํ	- ดํ - ท	- ช - -	ฟ ฟ - -	ท ท - -	ดํ ดํ - ํ
- ด - ท	- - - ร์	- ฟ - ร์	- ด - ท	- ร์ - ด	- ร์ - ท	- - - ด	- - - ร์

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 (ท - ร์)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

- - - ฟ	- - - ช	ล ช ฟ ท	ล - - ท	ฟ ช ล ท	ล - - ท	ล ท ดํ ํ	ดํ - - ํ
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- ฟ - -	- ช - -	- - - -	- ท - -	- - - -	- ท - -	- - - -	- ํ - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 (ท - ํ)

โครงสร้างทำนอง

ฟ ช ท ท ท ท ร์ ร์

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขึ้นที่ 4 วรรคหลังขึ้นที่ 5 แปรทำนองแบบเก็บ
เป็นทำนองเฉพาะของจะเข้เพราะการใช้การทิ้งนอย สัมพันธ์กับทำนองฆ้องวง
ใหญ่ปกติ

เทคนิคการบรรเลง

ทิ้งนอย, เก็บ

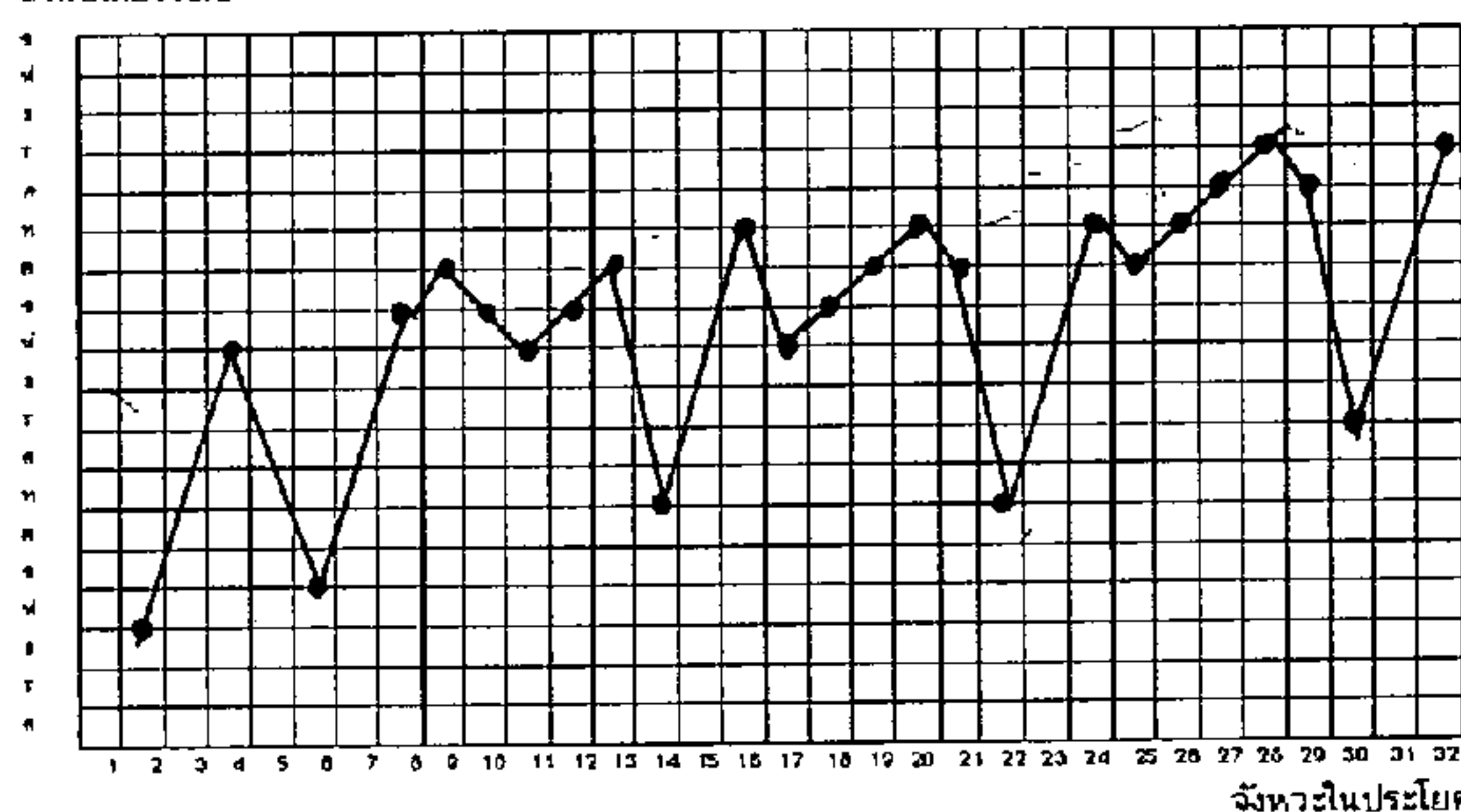
พิสัยของประโยค

กว้าง 13 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญทั้งประโยค ทิ้งนอยเป็นเทคนิคที่ช่วยให้เกิดสำเนียงมอญเพราะ
เป็นการกระโดดในระยะคู่ 8 แสดงสม่ำเสมอในประโยค

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 82 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 22

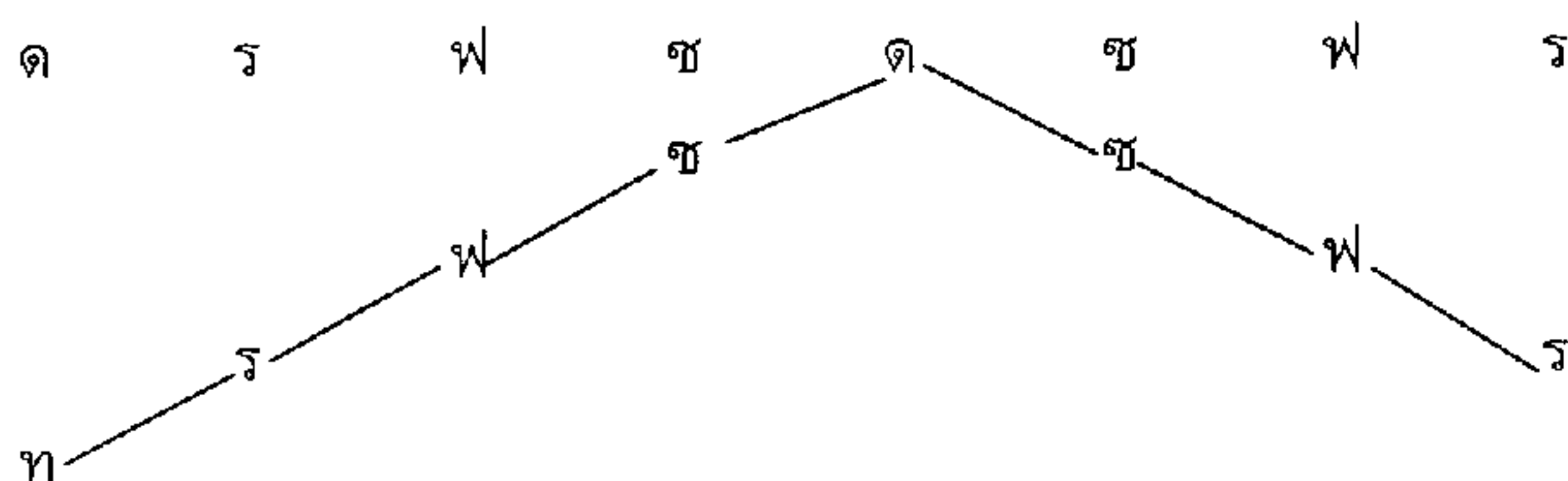
ประโยคที่ 23 (เทียบกลับประโยคที่ 11)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ร - -	ด ด - -	ร ร - -	ฟ ฟ - ช	- ล - ด	- ล - -	ช ช - -	ฟ ฟ - ร
- ล - ช	- - - ล	- - - ฟ	- - - ช	- ล - ด	- ล - ช	- - - ฟ	- - - ล

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 4 พลิกกลับ (ช - ร)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ฟ ท ด ร	ด - - ร	ฟ ร ด ท	ล - - ช	ด ร ด ท	ล - - ช	ด ท ล ช	ฟ - - ร
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- ร - -	- - - -	- ช - -	- - - -	- ช - -	- - - -	- ร - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ที ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 4 พลิกกลับ (ช - ร)

โครงสร้างทำนอง

ร ร ท ช ท ช ช ร

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 2 วรรคหลังชั้นที่ 2 แปรทำนองเป็น
ทำนองเฉพาะ ไม่สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ในเรื่องของบันไดเสียงอาศัยเพียงโครง
สร้างทำนองที่ตรงกันในห้อง คู่ แต่บันไดเสียงไม่ตรงกันทั้งวรรคหน้า และวรรค
หลัง

เทคนิคการบรรเลง

เก็บ ทิ้งนอย

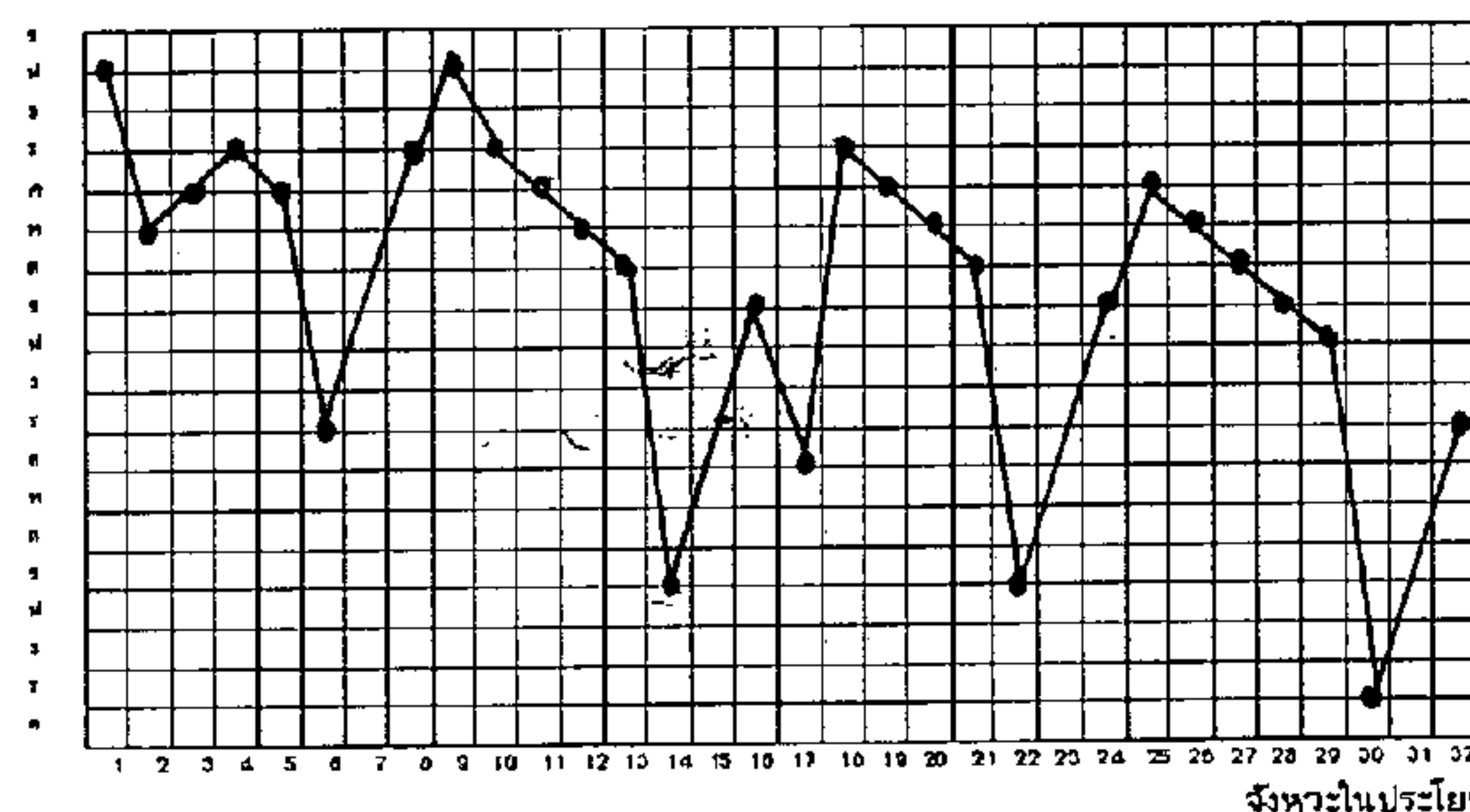
พิสัยของประโยค

กว้าง 14 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญทั้งประโยคแสดงโดยภาพรวม ตัวนการเปลี่ยนบันไดเสียง และ
เทคนิคการบรรเลงทิ้งนอยช่วยเพิ่มการเคลื่อนที่ในระยะคู่ 8 สม่่าเสมอในประโยคที่
ห้อง คู่

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 83 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 23

ประโยคที่ 24 (เกี่ยวกลับประโยคที่ 12)

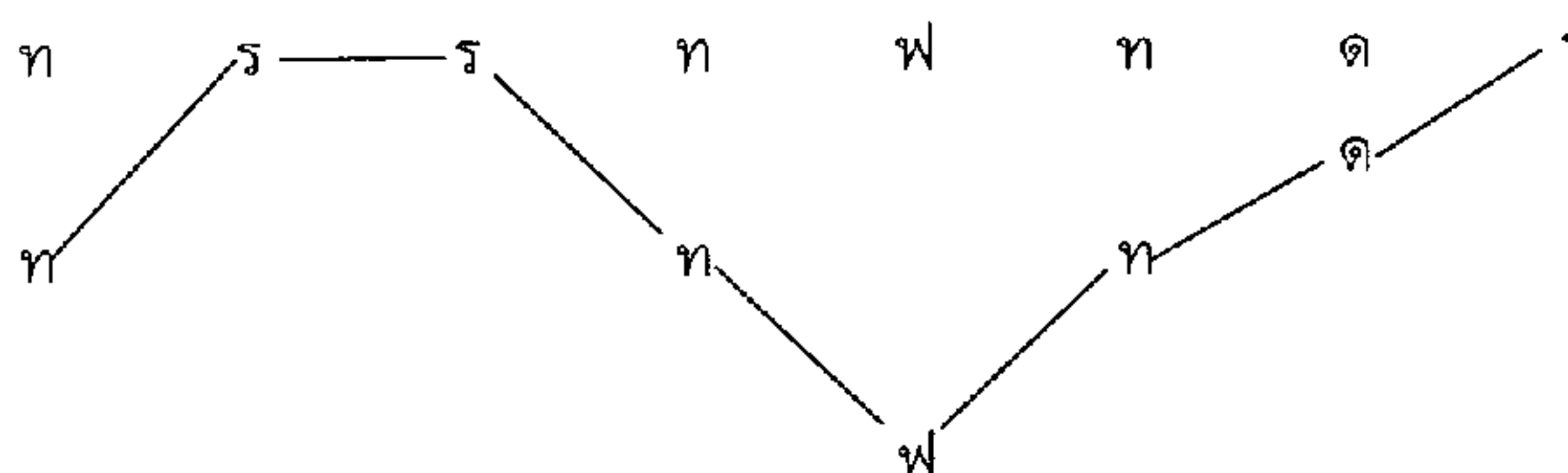
ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ฟ - ท	- - ด ร	- ร - ร	- ด - ท	- ช - -	ฟ ฟ - -	ท ท - -	ด ด - ร
- ด - ท	- - - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	- ร - ด	- ร - ท	- - - ด	- - - ร

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 (ท - ร)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

- - - ช	- - - ร	- - - ด	- - - ท	- - - ล	- - - ช	ด - - -	- - - ร
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- ช - -	- ร - -	- ด - -	- ท - -	- ล - -	- ช - -	- ท ล ช	ฟ ร - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 6 พลิกกลับ (ท - ร)

โครงสร้างทำนอง

ช ร ด ท ล ช ช ร

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 5 วรรคหลังชั้นที่ 4 แปรทำนองแบบ เฉพาะด้วยการบรรเลงแบบทึงน้อยและรูดสายลวดเพราะไม้ที่เครื่องดนตรีทำได้

เทคนิคการบรรเลง

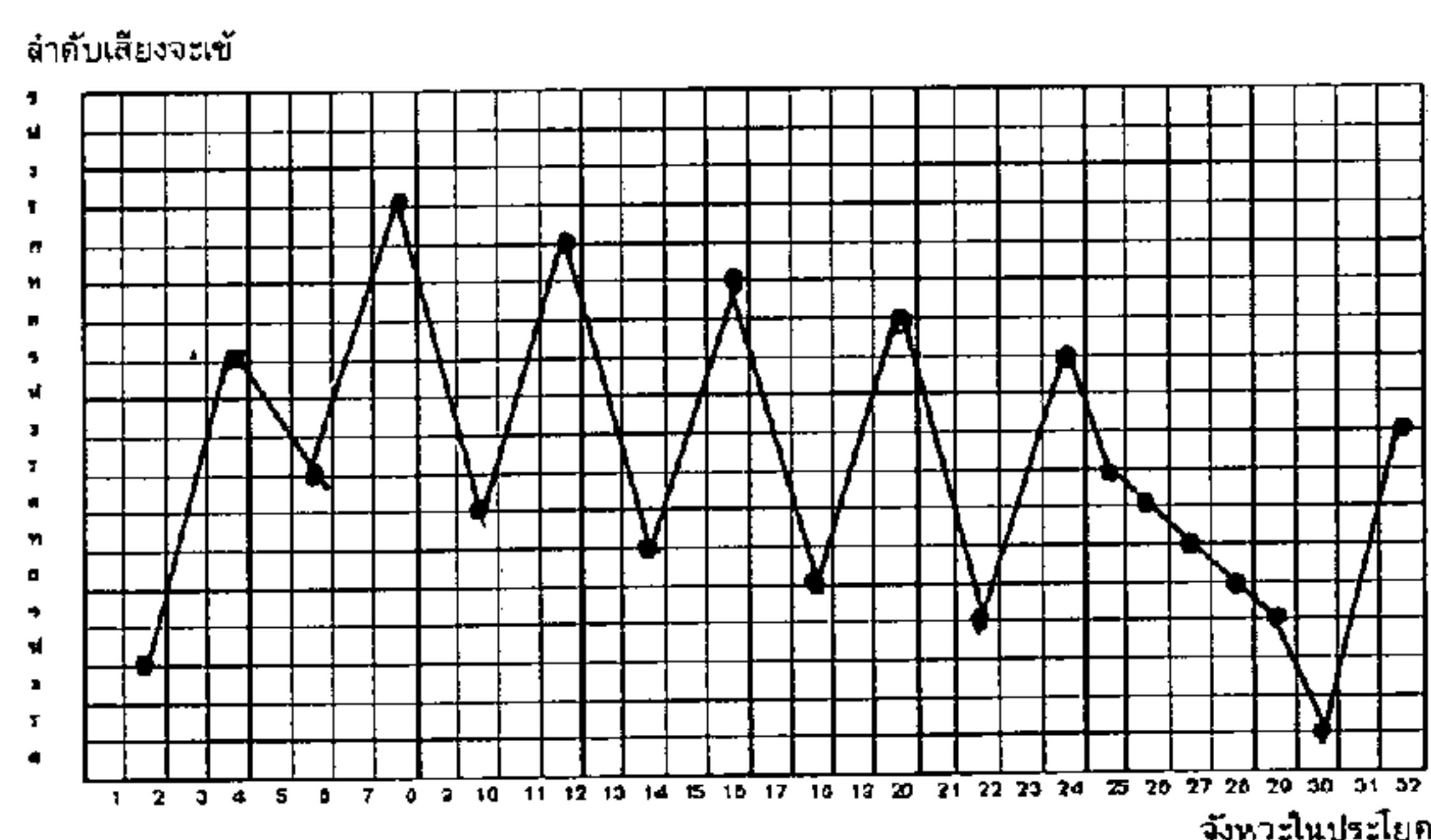
ทึงน้อย ดีดรูดสายลวด

พิสัยของประโยค

กว้าง 12 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญทั้งประโยค แสดงโดยภาพรวมทั้งประโยค ทำนองห่างด้วยเสียง ในบันไดเสียง ที่ และการกระโดดในระยะคู่ 8

ภาพประกอบ 84 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 24

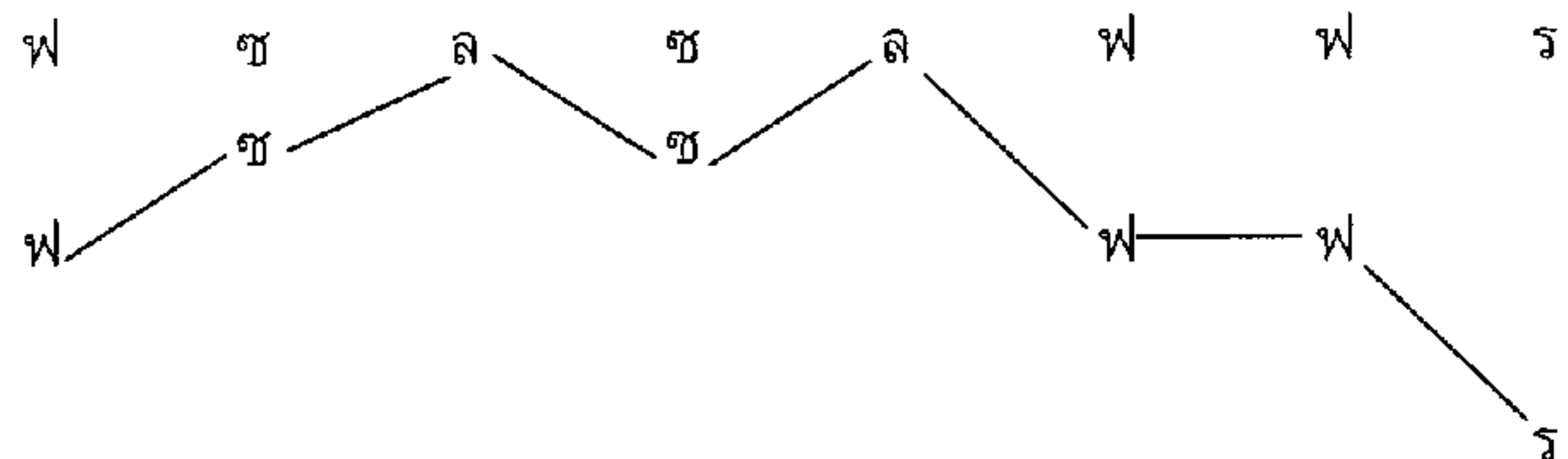
ประโยคที่ 25 (ท่อน 2 ประโยคที่ 1)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- - - ฟ	- - ช ช	- - - ล	- - ช ช	- - ช ล	ดํ ล - -	ช ล - -	ช ฟ - -
- - - ฟ	- ช - -	- - - ล	- ช - -	- ฟ - -	- - ช ฟ	- - ช ฟ	- - ม ร

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 4 พลิกกลับ (ช – ร)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

- - - ด	ร ม ฟ ช	- ล ฟ ช	- - - ช	- ดํ ช ล	- ช - ฟ	ลชฟ ม ร	ม ร ดํ ร
- - - -	- - - ช	- - - ช	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - ด	- - - ด	- ช - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 4 พลิกกลับ (ช – ร)

โครงสร้างทำนอง

ด ช ช ช ล ฟ ร ร

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขั้นที่ 5 วรรคหลังขั้นที่ 6 แปรทำนองแบบกรอ
เป็นทำนองเฉพาะและยึดโครงสร้างทำนองฆ้องวงใหญ่เสียงตรงกันตำแหน่งที่ 2,
4, 5, 6, 8

เทคนิคการบรรเลง

กรอ, เก็บ, กระทบ 3 สาย, สะบัดลง 3 เสียงติด, กล้า

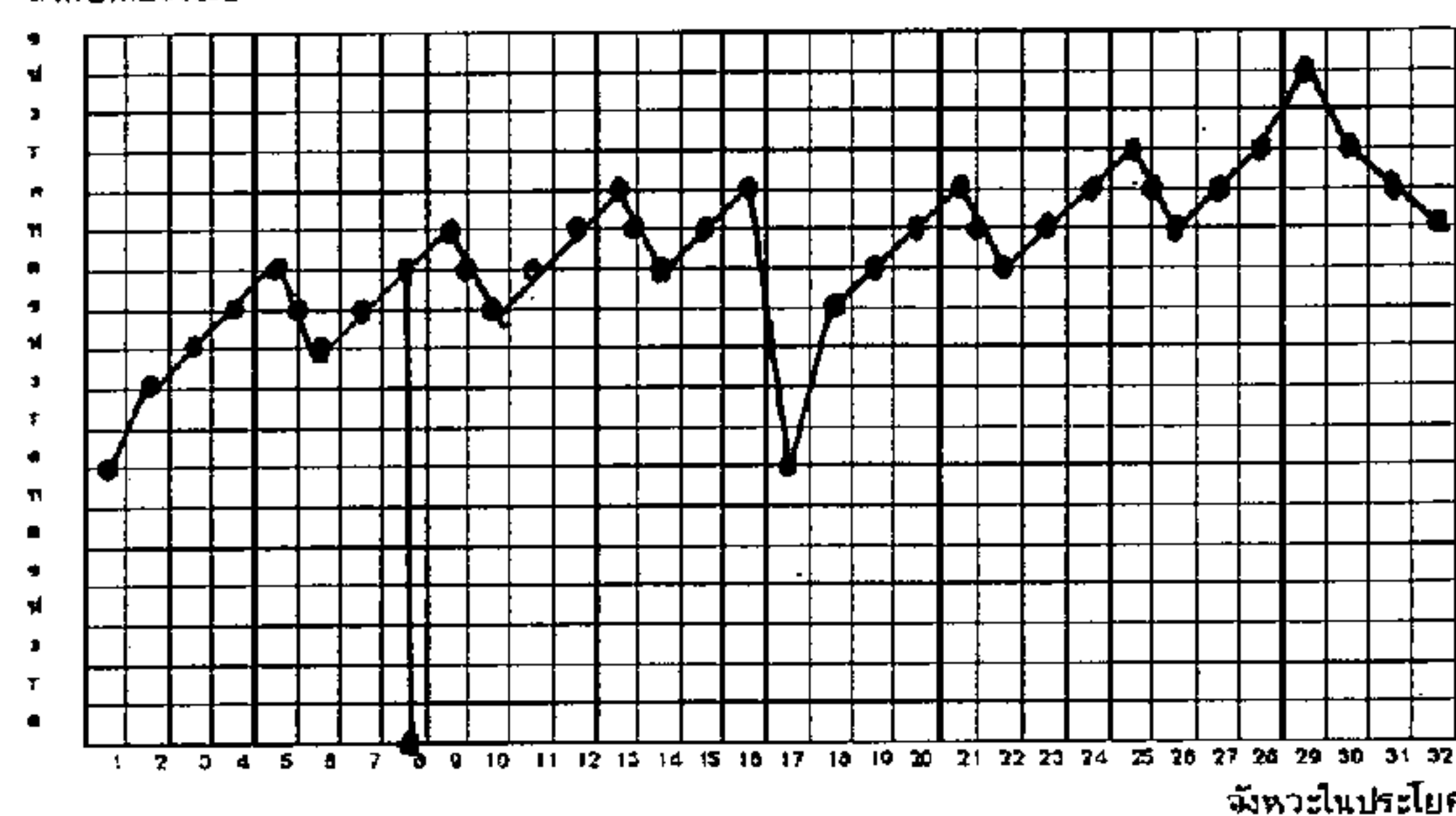
พิสัยของประโยค

กว้าง 15 ขึ้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญทั้งประโยค แสดงโดยภาพรวม จังหวะห่างในประโยคบันไดเสียง
ฟา พบแนวทำนองแบบเรียงเสียง หักทำนอง และคู่ 8 ช่วยให้แสดงสำเนียงมอญ

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 85 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 25

ประโยคที่ 26 (ท่อน 2 ประโยคที่ 2)

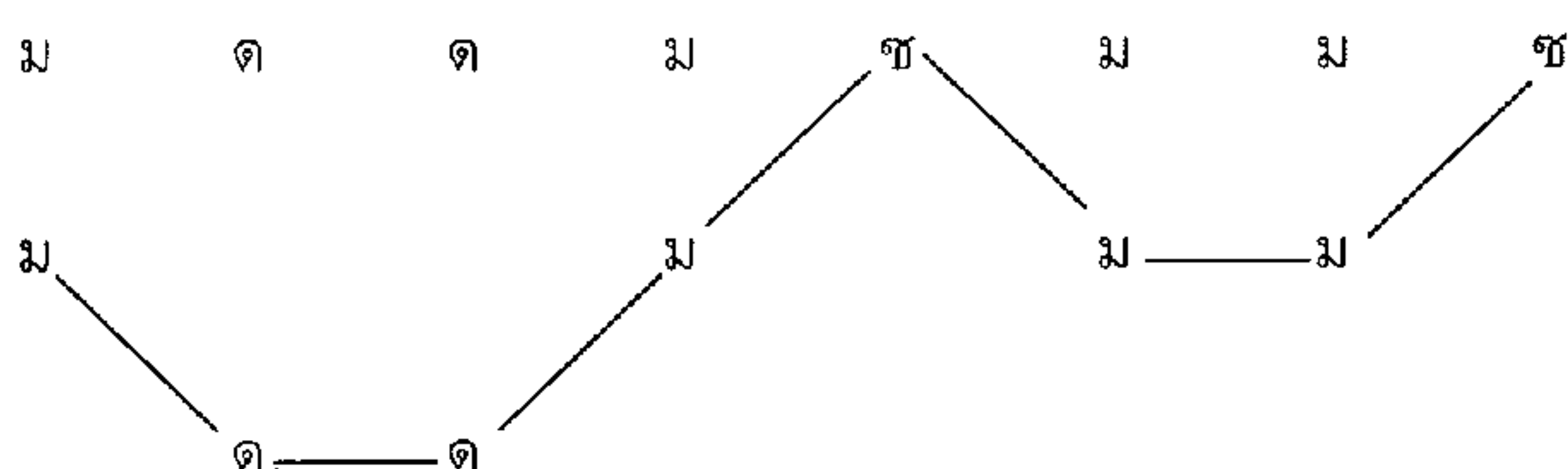
ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ล - -	ช ม - -	- - - ด	- - ร ม	- ฟ - ช	ล ช - -	- - ร ม	ฟ - - ช
- - ช ม	- - ร ด	- ช - -	- ด - -	- ด - -	- - ฟ ม	ร ด - -	- ช - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง โด ลูกตกเสียง มี วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 (ม - ช)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

- - - -	- - - -	ด ด - ด	ร ม ร ม	ด ด - ด	ร ม ร ม	- - - ฟ	ช ล ฟ ช
- - ช ล	ท ด ท ด	- ด - -	- - - -	- ด - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- ด - -	- - - -	- ด - -	- - - -	- ฟ - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง โด ลูกตกเสียง มี วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 (ม - ช)

โครงสร้างทำนอง

ล ด ด ม ด ม ฟ ช

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขึ้นที่ 6 วรรคหลังขึ้นที่ 5 แปรทำนองแบบกรอ เป็นทำนองเฉพาะไม่เกี่ยวข้องกับฆ้องวงใหญ่ แต่ยึด เสียงโครงจากทำนองฆ้องวงใหญ่ เสียงตรงกัยตำแหน่งที่ 2, 3, 4, 6, 8

เทคนิคการบรรเลง

กรอ, เก็บ, กระทบ 3 สาย, ทิ้งนอย

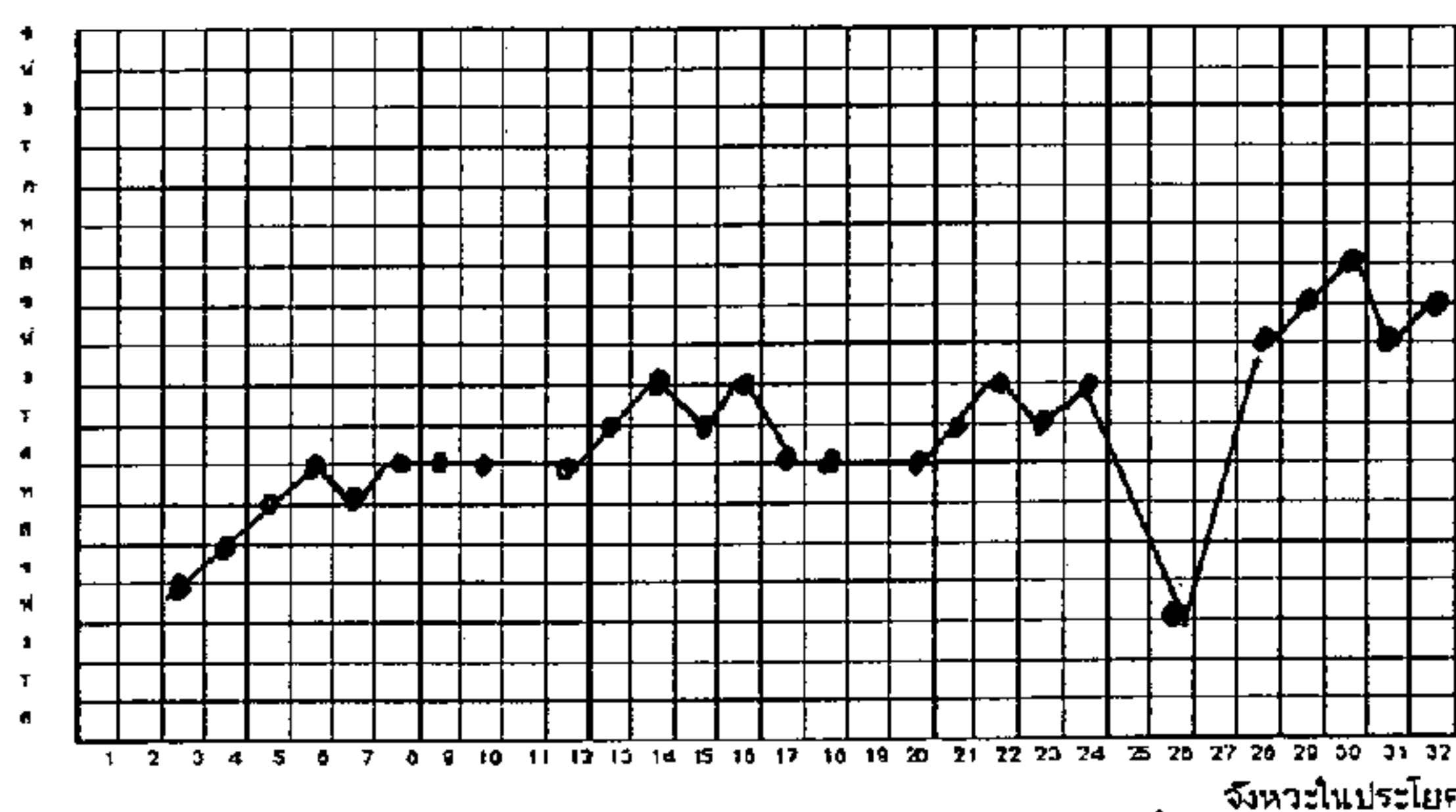
พิสัยของประโยค

กว้าง 13 ขึ้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญที่วรรคหลัง ในตอนท้ายวรรค เป็นสำนวนของเสียง ฟา นำด้วยเสียง ฟา ระยะคู่ 8 จากสายลวด และห้องที่ 8 เป็นลักษณะของสำเนียงมอญที่พบได้ทั่วไปในเพลงอื่น จบวรรคที่เสียง ซอล

ลำดับเสียงจะเข้

จังหวะในประโยค

ภาพประกอบ 86 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 26

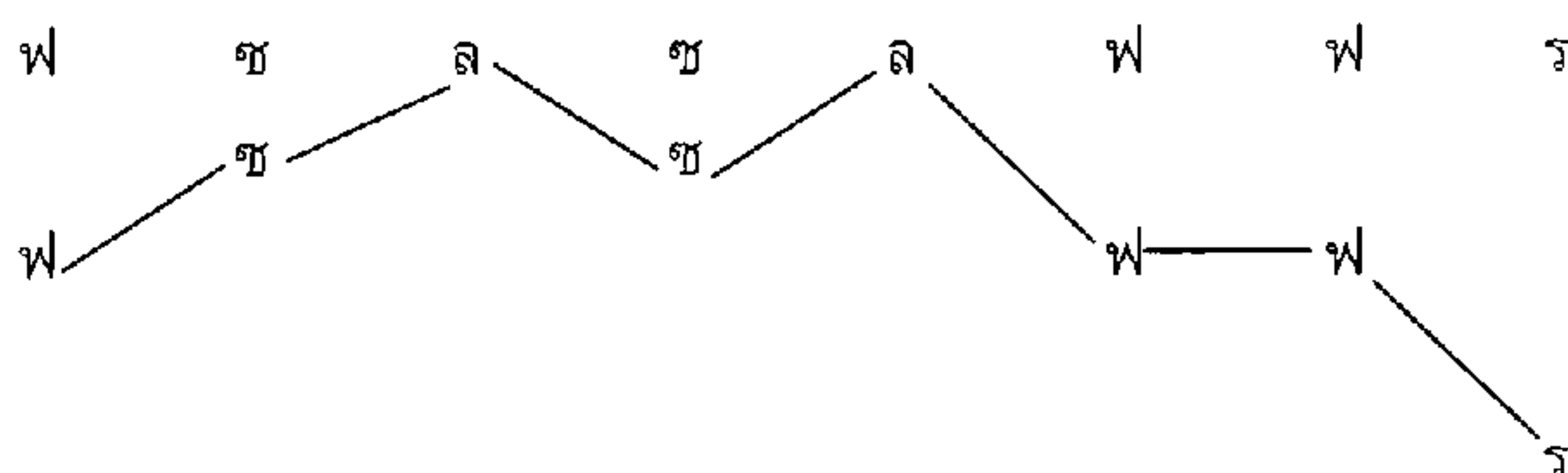
ประโยคที่ 27 (ท่อน 2 ประโยคที่ 3)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- - - ฟ	- - ซ ซ	- - - ล	- - ซ ซ	- - ซ ล	ดํ ล - -	ซ ล - -	ซ ฟ - -
- - - ฟ	- ซ - -	- - - ล	- ซ - -	- ฟ - -	- - ซ ฟ	- - ซ ฟ	- - ม ร

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 4 พลิกกลับ (ซ - ร)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

- ดํ ท ร	- ดํ - ท	รํดํท ล ซ	ล ซ ฟ ซ	- ซ ฟ ล	- ซ - ฟ	ลซฟ ม ร	ม ร ด ร
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 4 พลิกกลับ (ซ - ร)

โครงสร้างทำนอง

ร ท ซ ซ ล ฟ ร ร

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขึ้นที่ 2 วรรคหลังขึ้นที่ 6 แปรทำนองแบบกรอ เป็นทำนองเฉพาะวรรคหน้าและวรรคหลังมีสำนวนเหมือนกัน แต่คนละบันไดเสียง

เทคนิคการบรรเลง

กรอ, สะบัดลง 3 เสียงติด, เก็บ

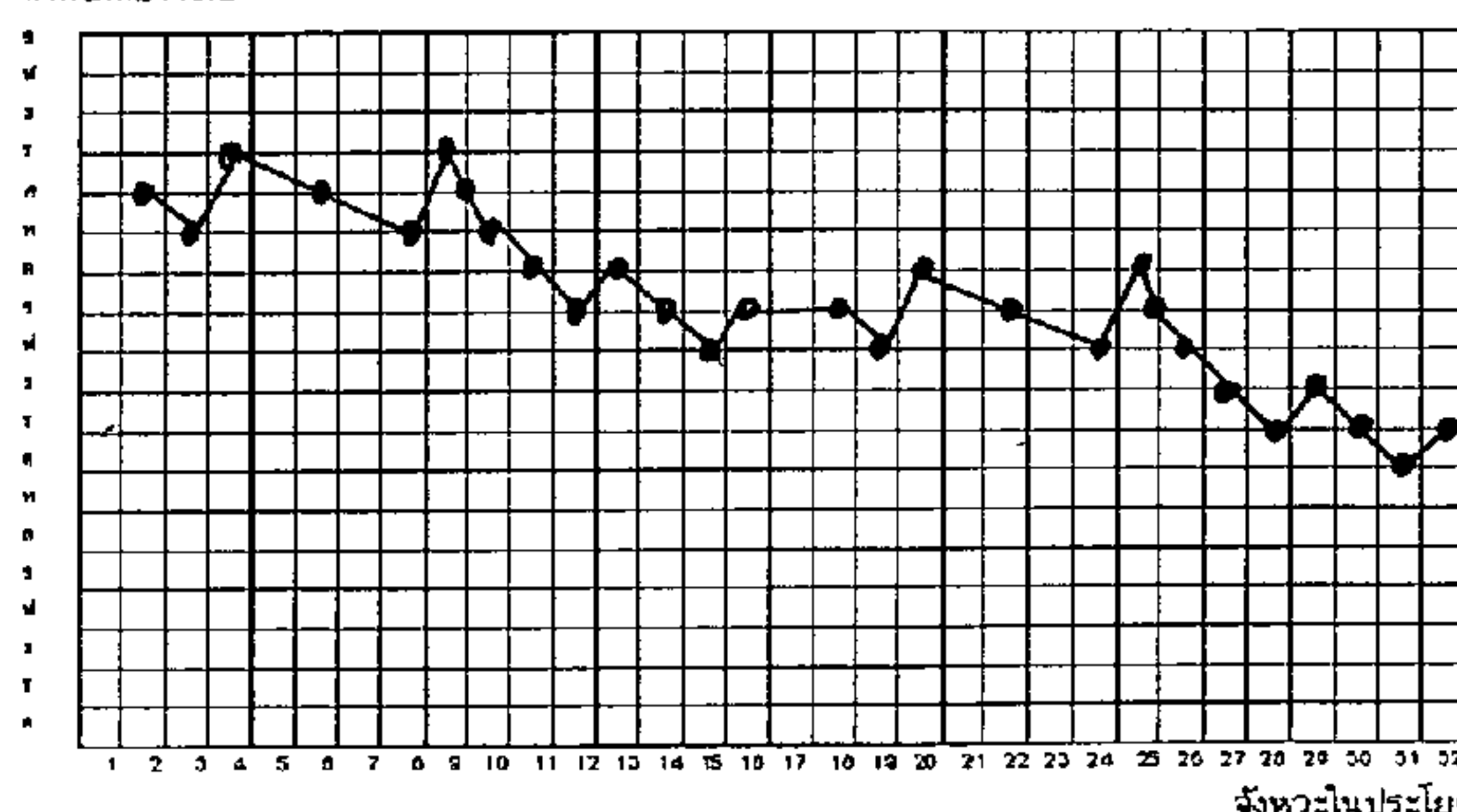
พิสัยของประโยค

กว้าง 9 ขึ้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญทั้งประโยค ด้วยการเคลื่อนที่ของทำนองห่างที่มีลักษณะเหมือนกันแต่เปลี่ยนบันไดเสียงจาก ที เป็นเสียง ฟา โดยมีเสียง ที 7 ของบันไดเสียง ช่วยให้ทำนองเลื่อนไหล

ลำดับเสียงจะเข้

จังหวะในประโยค

ภาพประกอบ 87 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 27

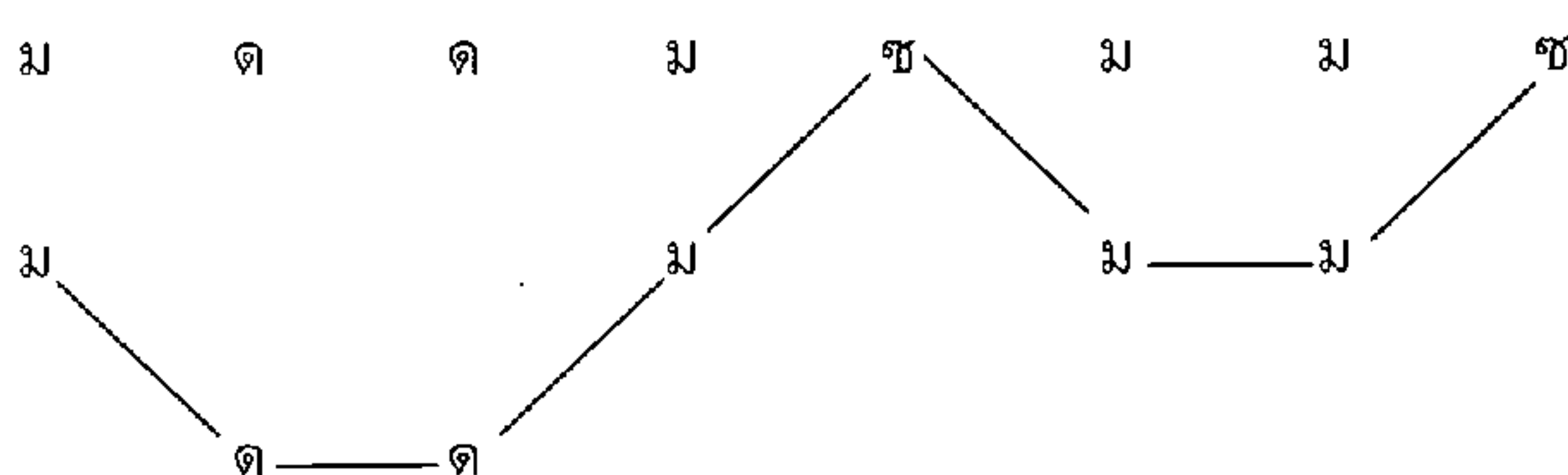
ประโยคที่ 28 (ท่อน 2 ประโยคที่ 4)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ล - -	ช ม - -	- - - ด	- - ร ม	- ฟ - ช	ล ช - -	- - ร ม	ฟ - - ช
- - ช ม	- - ร ด	- ช - -	- ด - -	- ด - -	- - ฟ ม	ร ด - -	- ช - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง โด ลูกตกเสียง มี วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 (ม - ช)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

- ช - -	ด ช - ด	- - รั รั	ด รั - ม	- ด - ด	ร ม ร ม	- - - ฟ	ช ล ฟ ช
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- ด - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- ด - -	- - - -	- ฟ - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง โด ลูกตกเสียง มี วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 6 พลิกกลับ (ม - ช)

โครงสร้างทำนอง

ช ด ร ม ด ม ฟ ช

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 5 วรรคหลังชั้นที่ 5 แปรทำนองแบบเพลง
กรอ เป็นทำนองเฉพาะไม่สอดคล้องกับฆ้องวงใหญ่ แต่ก็ยึดเสียงโครงสร้างตรง
กันที่ห้อง คู่

เทคนิคการบรรเลง

กรอ, สะบัดเสียงเดี่ยว, กระทบ 3 สาย, เก็บ, ทิ้งนอย

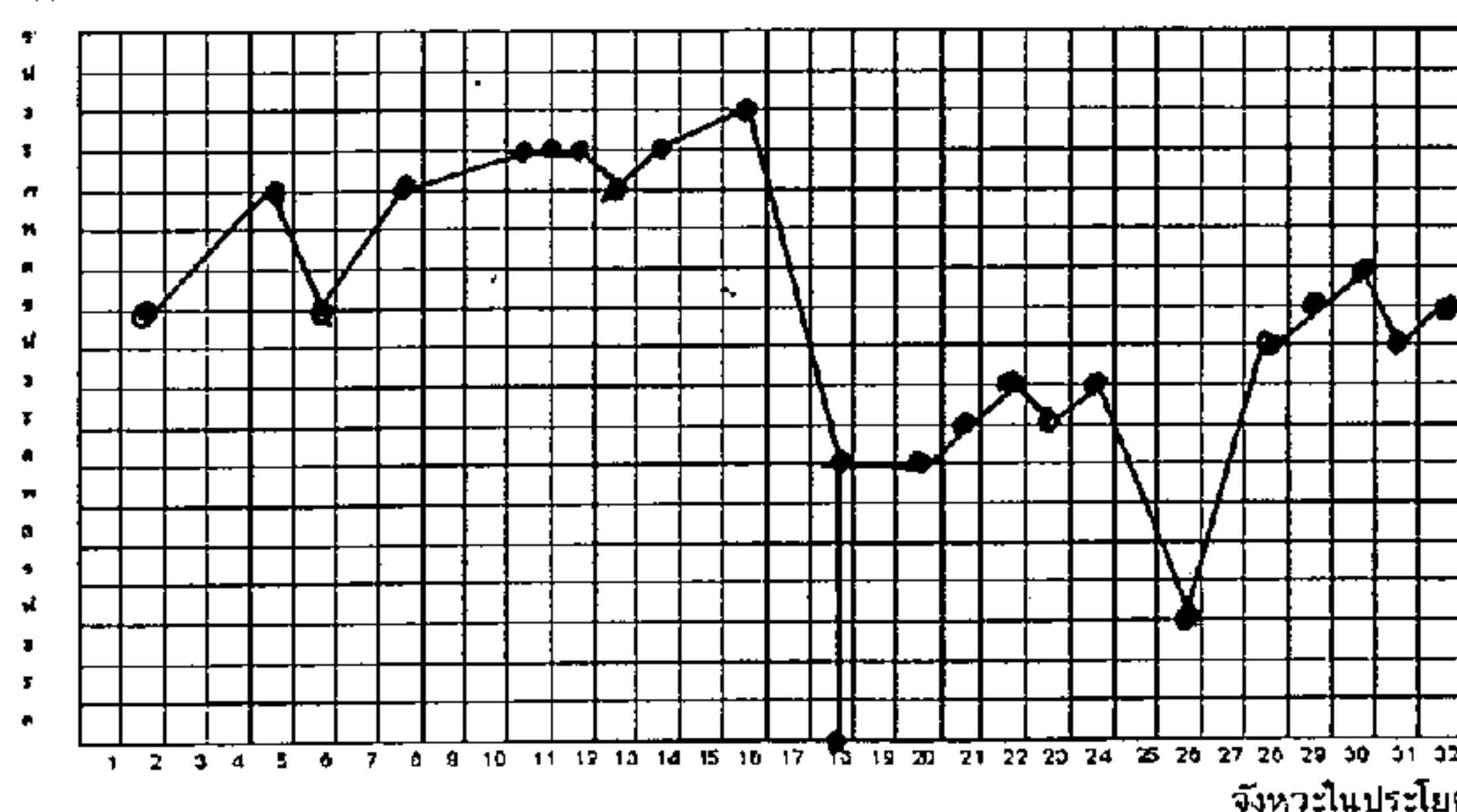
พิสัยของประโยค

กว้าง 17 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญทั้งประโยค แสดงด้วยทำนองห่าง นำด้วยเสียง ซอล จังหวะยก
ห้องถัดไปก็กรอ ซอลในจังหวะยก ใช้การกรอจังหวะยกเป็นการแสดงสำเนียง
มอญ จบวรรคที่เสียง มี วรรคหลังห้องที่ 7 - 8 กลุ่มเสียง ฟา จบที่เสียง ซอล

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 88 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 28

ประโยคที่ 29 (ท่อน 2 ประโยคที่ 5)

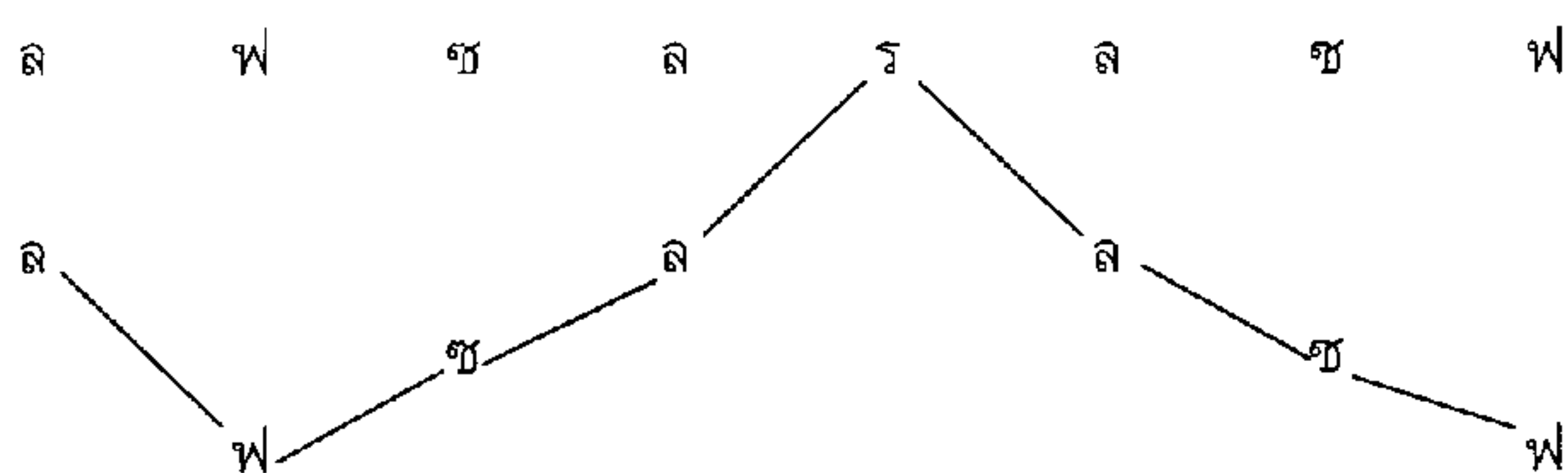
ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ด - ล	- ช - -	ฟ ฟ - -	ช ช - ล	- ด - ร	- ด - -	ล ล - -	ช ช - ฟ
- ด - ล	- ช - ฟ	- - - ช	- - - ล	- ด - ร	- ด - ล	- - - ช	- - - ฟ

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ลา วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ฟา

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 พลิกกลับ (ล - ฟ)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

- ด ร ม	ร ด ร ฟ	- ม ฟ ช	ฟ ม ฟ ล	- ช ล ท	ล ช ท ล	- ช ฟ ล	ช ฟ ม ฟ
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ลา วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ฟา

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 พลิกกลับ (ล - ฟ)

โครงสร้างทำนอง

ม ฟ ช ล ท ล ล ฟ

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขึ้นที่ 6 วรรคหลังขึ้นที่ 5 แปรทำนองมรเอก
ภาพในสัดส่วนของทำนอง สามารถซ้ำแบบ แต่เปลี่ยนเสียงตามโครงสร้างและลูก
ตกฆ้องวงใหญ่ได้เหมาะสม

เทคนิคการบรรเลง

กรอ, เก็บ

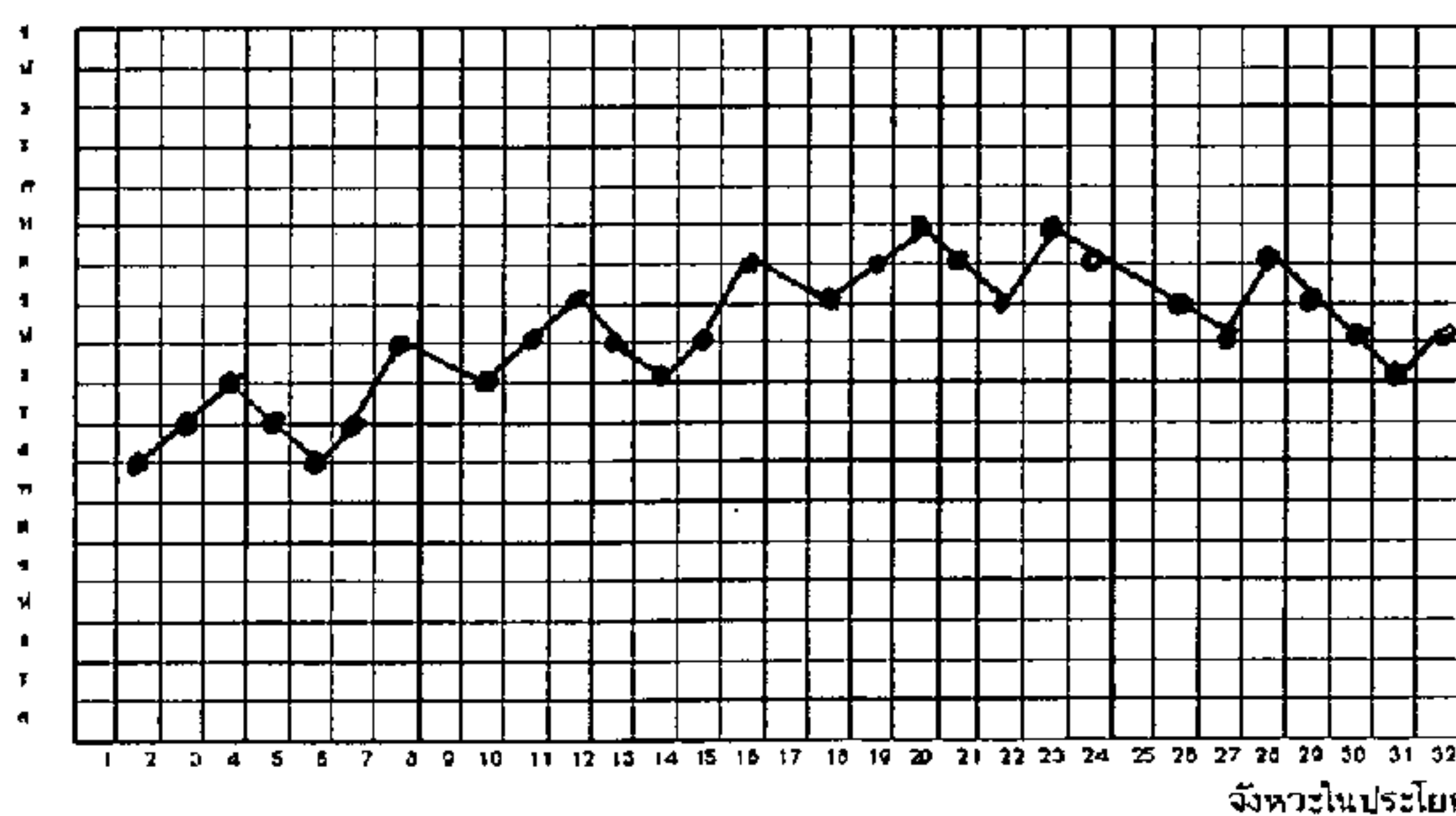
พิสัยของประโยค

กว้าง 7 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

ไม่พบสำเนียงมอญในประโยค

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 81 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 29

ประโยคที่ 30 (ท่อน 2 ประโยคที่ 6)

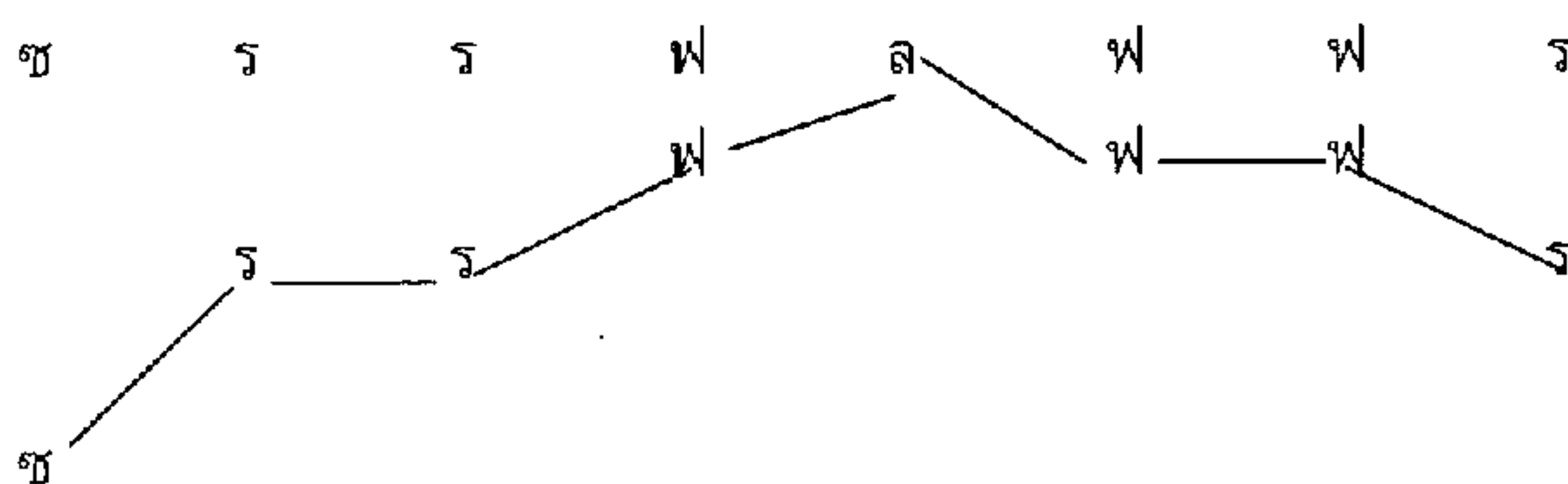
ทำนองฆ้องวงใหญ่

ม ร - -	ด - ด ร	ม ร - ร	ซ - ม ฟ	- - ซ ล	ดํ ล - -	ซ ล - -	ซ ฟ - -
- - ด ซ	- ซ - -	- - ด -	- ร - -	- ฟ - -	- - ซ ฟ	- - ซ ฟ	- - ม ร

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ฟา วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 พลิกกลับ (ฟ – ร)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

- - ซซซ	ล ซ ฟ ด	- - - ม	ร ม ร ฟ	- - ลลล	ดํ ล ซ ฟ	ลซฟ ม ร	ด มซม ร
- - - -	- - - ด	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - ด	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ฟา วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 พลิกกลับ (ฟ – ร)

โครงสร้างทำนอง

ซ ด ม ฟ ล ฟ ร ร

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขึ้นที่ 5 วรรคหลังขึ้นที่ 6 แปรทำนองแบบกรอ โดยยึดฆ้องวงใหญ่เป็นหลักเสียงโครงสร้างตรงกันที่ 1, 4, 5, 6, 8

เทคนิคการบรรเลง

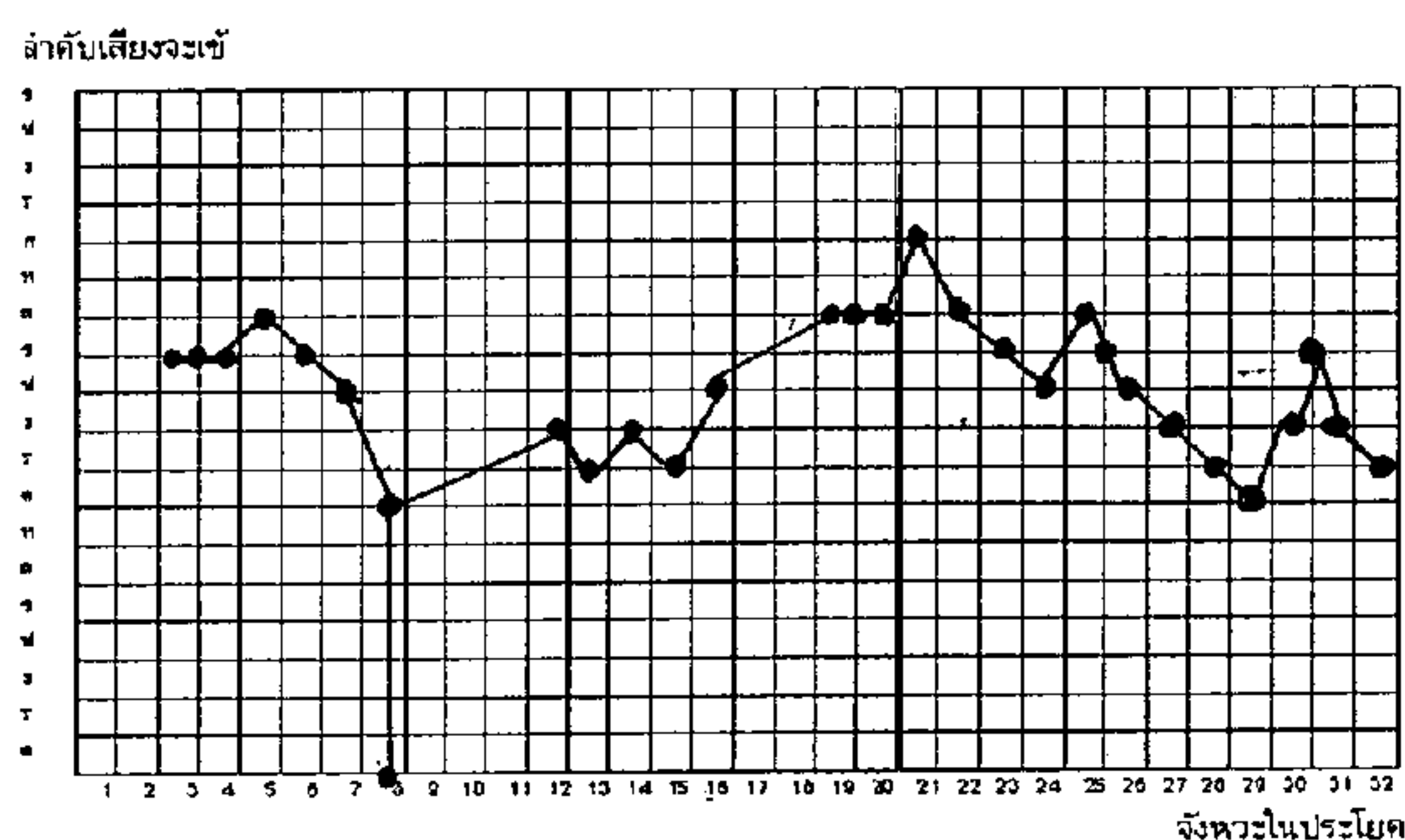
สับตเสียงเดี่ยว, เก็บ, กระทบ 3 สาย, กรอ, สับตลง 3 เสียงติด, สับต 2 เสียงข้าม

พิสัยของประโยค

กว้าง 15 ขึ้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญทั้งประโยค แสดงโดยภาพรวม เคลื่อนที่ในจังหวะห่างในภาพรวมของประโยค และแสดงสำเนียงมอญชัดในครั้งที่ 3 – 4

ภาพประกอบ 90 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 30

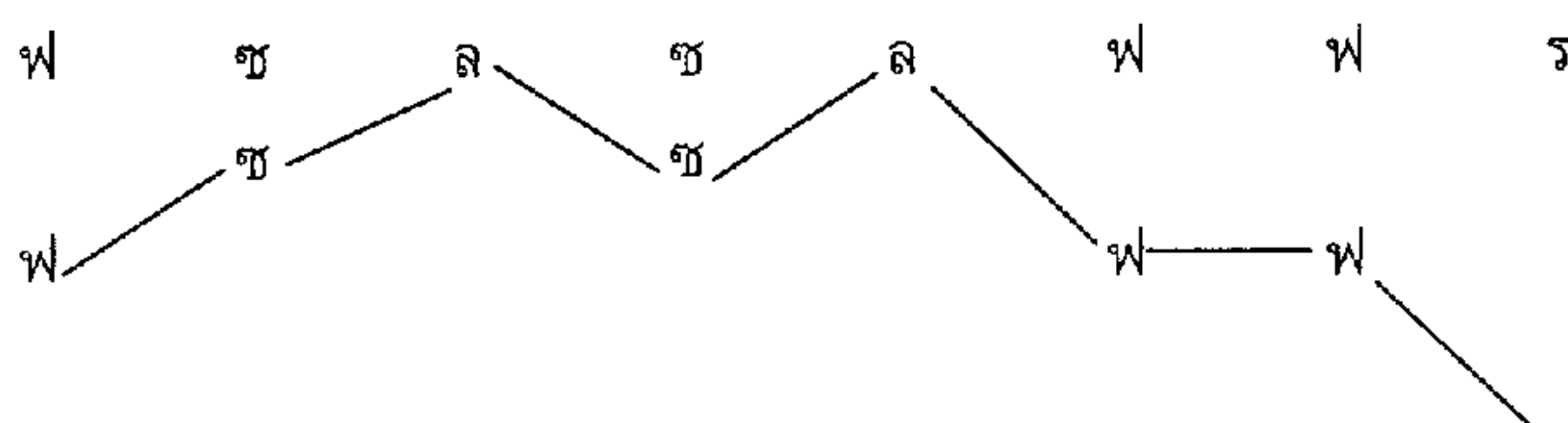
ประโยคที่ 31 (เทียบกลับท่อน 2 ประโยคที่ 1)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- - - ฟ	- - ซ ซ	- - - ล	- - ซ ซ	- - ซ ล	ดํ ล - -	ซ ล - -	ซ ฟ - -
- - - ฟ	- ซ - -	- - - ล	- ซ - -	- ฟ - -	- - ซ ฟ	- - ซ ฟ	- - ม ร

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 4 พลิกกลับ (ซ - ร)

โครงสร้างทำนอง

รทำนองเดี่ยวจะเข้

ด ม ร ม	ซ ด ร ม	ฟฟซ ล ด	ร ม ฟ ซ	ฟ ล ซ ดํ	ฟ ล ซซฟ	ด ร ม ฟ	ลซฟ ม ร
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 4 พลิกกลับ (ซ - ร)

โครงสร้างทำนอง

ม ม ด ซ ด ฟ ฟ ร

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขึ้นที่ 4 วรรคหลังขึ้นที่ 6 แปรทำนองแบบเก็บ
วรรคหน้าสัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ปกติ วรรคหลังสัมพันธ์มากกว่า ทำนองเป็นการ
ผูกกลอนสละสลวย

เทคนิคการบรรเลง

เก็บ, สะบัดขึ้น 2 เสียงติด, สะบัดลง 3 เสียงติด

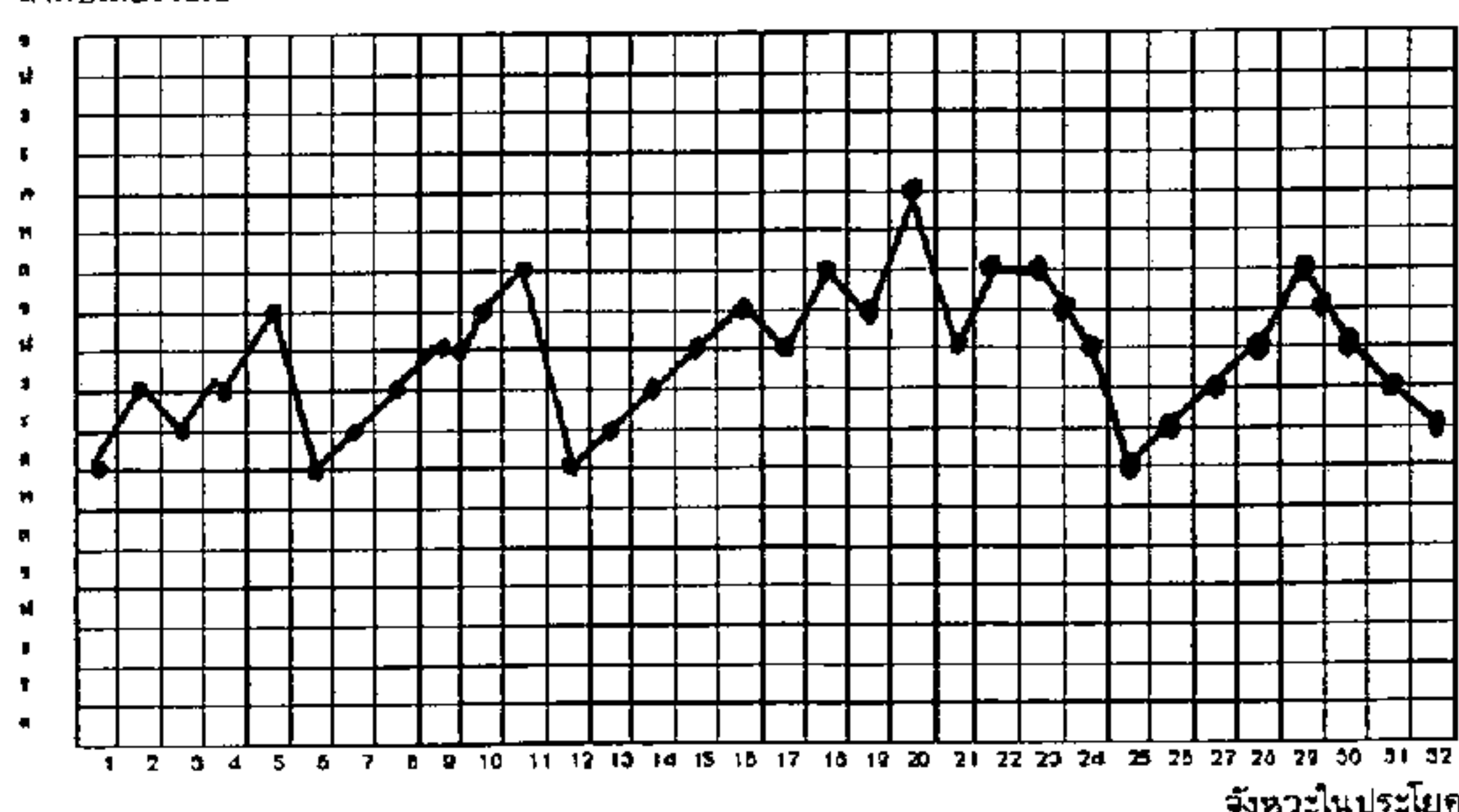
พิสัยของประโยค

กว้าง 8 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

ไม่พบสำเนียงมอญ

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 91 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 31

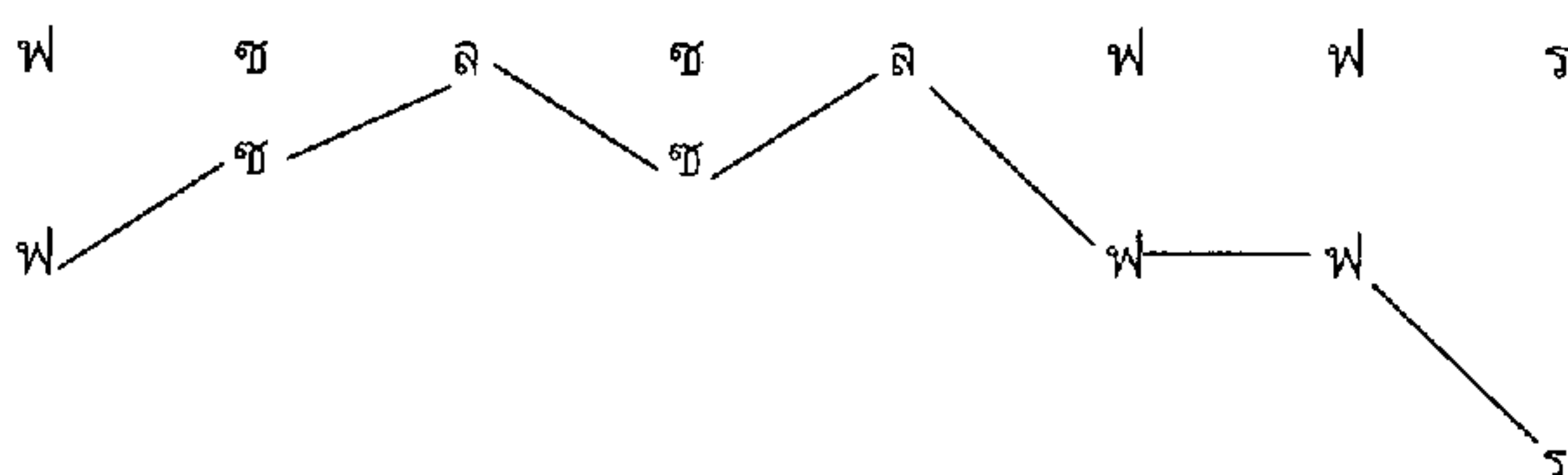
ประโยคที่ 33 (เกี่ยวกลับท่อน 2 ประโยคที่ 3)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- - - ฟ	- - ช ช	- - - ล	- - ช ช	- - ช ล	ดํ ล - -	ช ล - -	ช ฟ - -
- - - ฟ	- ช - -	- - - ล	- ช - -	- ฟ - -	- - ช ฟ	- - ช ฟ	- - ม ร

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 4 พลิกกลับ (ช – ร)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ด ดํ ดํรํ	ด ช ชลช	ด ร รมร	ด ช ชลช	ด ดํ ดํรํ	ด ช ชลช	ด ม มฟม	ด ร รมร
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 4 พลิกกลับ (ช – ร)

โครงสร้างทำนอง

ด ช ร ช ด ช ม ร

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 5 วรรคหลังชั้นที่ 4 แปรทำนองแบบเก็บ
เป็นแนวของทำนองเฉพาะ มีลักษณะไม่สอดคล้องกับฆ้องวงใหญ่ แต่บันไดเสียง
และลูกตกยังเหมือนกัน

เทคนิคการบรรเลง

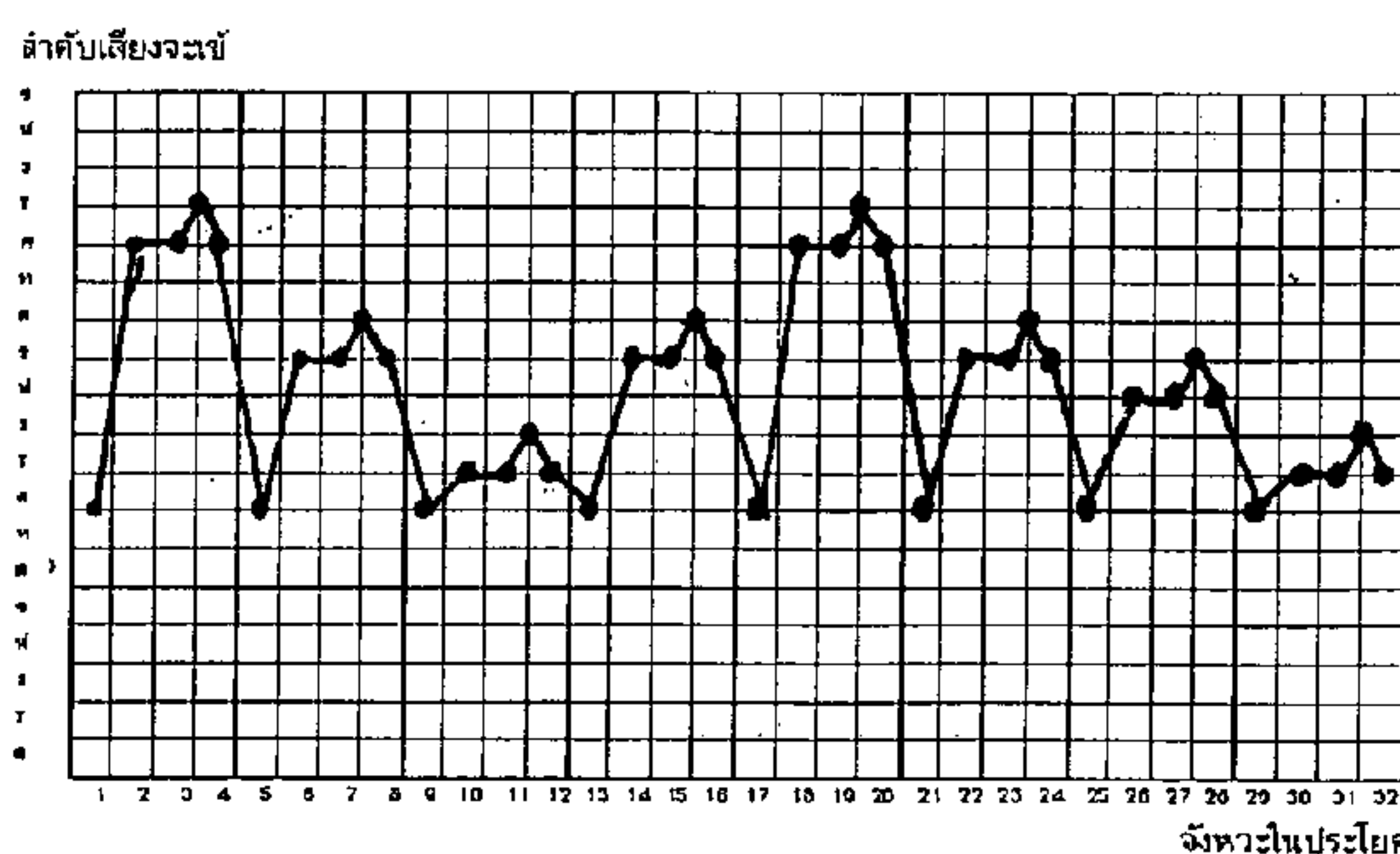
สลับ 2 เสียงติด

พิสัยของประโยค

กว้าง 9 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

ไม่พบสำเนียงมอญในประโยค

ภาพประกอบ 93 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 33

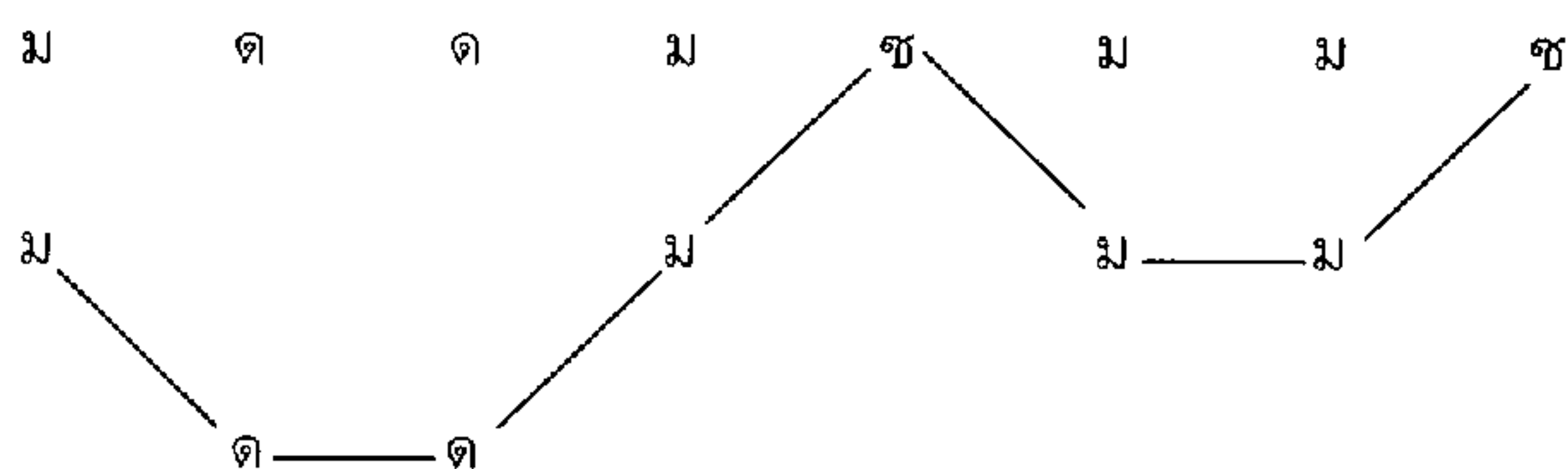
ประโยคที่ 34 (เทียบกลับท่อน 2 ประโยคที่ 4)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ล - -	ช ม - -	- - - ด	- - ร ม	- ฟ - ช	ล ช - -	- - ร ม	ฟ - - ช
- - ช ม	- - ร ด	- ช - -	- ด - -	- ด - -	- - ฟ ม	ร ด - -	- ช - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง โด ลูกตกเสียง มี วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 (ม - ช)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ด ช ซลช	ด - - -	- - - -	- - - -	- ร รรร	ด ม มฟม	ด ฟ ฟชฟ	ด ช ซลช
- - - -	- ด ตรด	ช ร รรร	ช ม มฟม	ช - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง โด ลูกตกเสียง มี วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 (ม - ช)

โครงสร้างทำนอง

ช ด ร ม ร ม ฟ ช

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 5 วรรคหลังชั้นที่ 5 แปรทำนองเป็นแนว
เฉพาะของทำนองจะเข้ ยึดโครงสร้างทำนองของฆ้องวงใหญ่สม่ำเสมอ เสียงตรง
กันในห้อง คู่

เทคนิคการบรรเลง

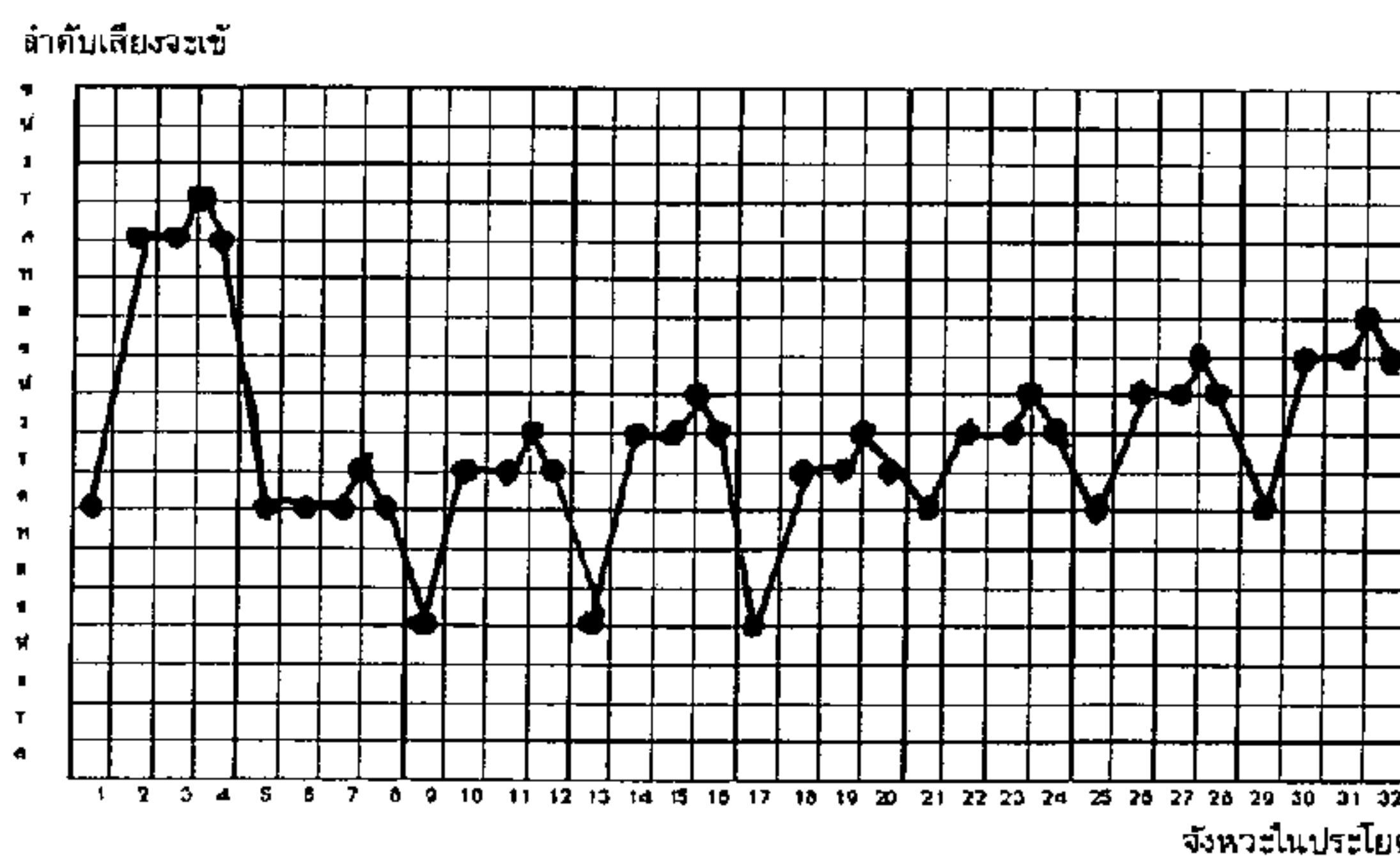
สลับ 2 เสียงติด

พิสัยของประโยค

กว้าง 9 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

ไม่พบสำเนียงมอญในประโยค

ภาพประกอบ 94 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 34

ประโยคที่ 35 (เทียบวลีบท่อน 2 ประโยคที่ 5)

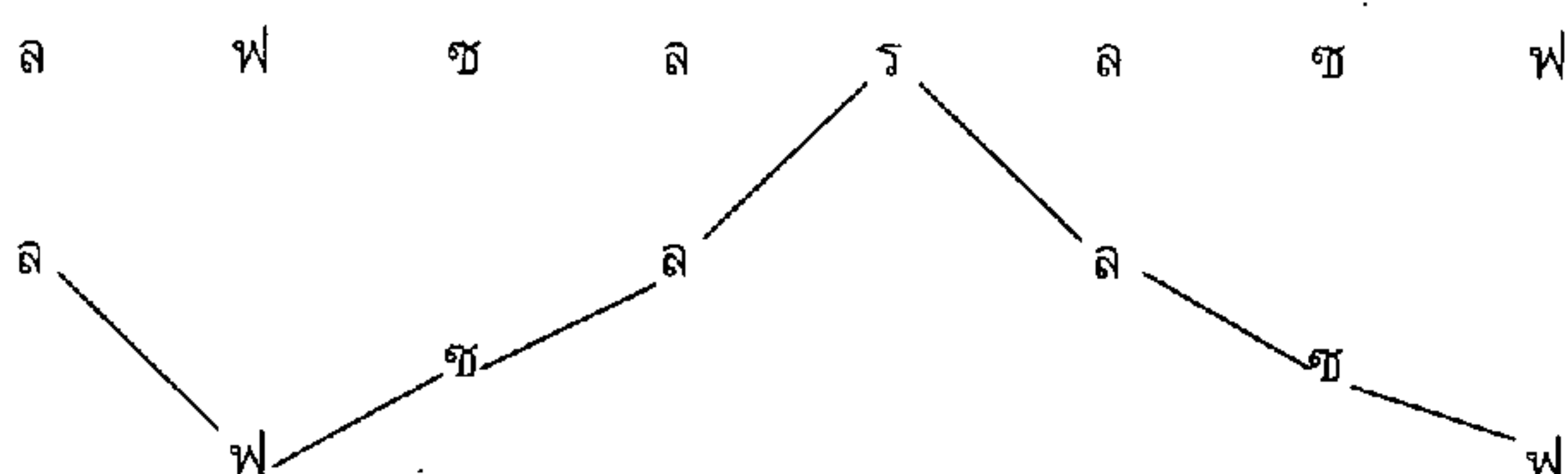
ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ตี - ล	- ช - -	ฟ ฟ - -	ช ช - ล	- ตี - ร	- ตี - -	ล ล - -	ช ช - ฟ
- ต - ล	- ช - ฟ	- - - ช	- - - ล	- ต - ร	- ต - ล	- - - ช	- - - ฟ

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ลา วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ฟา

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 พลิกกลับ (ล - ฟ)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ด ต ร ม	ร ต ร ฟ	ม ร ม ช	ฟ ม ฟ ล	ท ล ช ต	ท ล ช ท	ล ช ฟ ล	ช ฟ ม ฟ
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ลา วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ฟา

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 พลิกกลับ (ล - ฟ)

โครงสร้างทำนอง

ม ฟ ช ล ต ท ล ฟ

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขึ้นที่ 6 วรรคหลังขึ้นที่ 4 แปรทำนองแบบเก็บ และผูกกลอนสละสลวยสอดคล้องกันในประโยค และสัมพันธ์ กับฆ้องวงใหญ่ ปกติ วรรคหน้าโครงสร้างเสียงตรงกันตำแหน่งที่ 2, 3, 4, 8

เทคนิคการบรรเลง

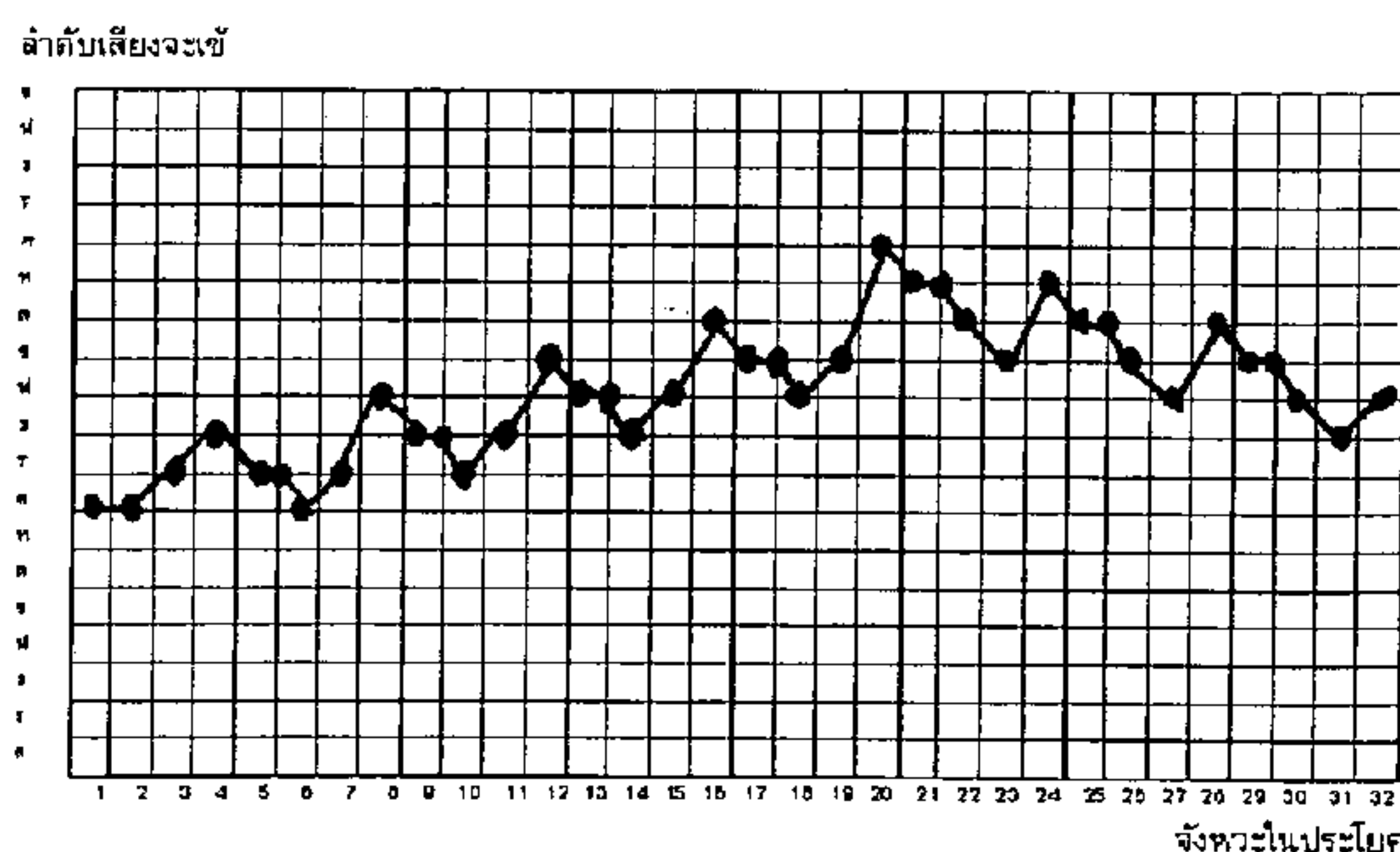
เก็บ

พิสัยของประโยค

กว้าง 8 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

ไม่พบสำเนียงมอญในประโยค

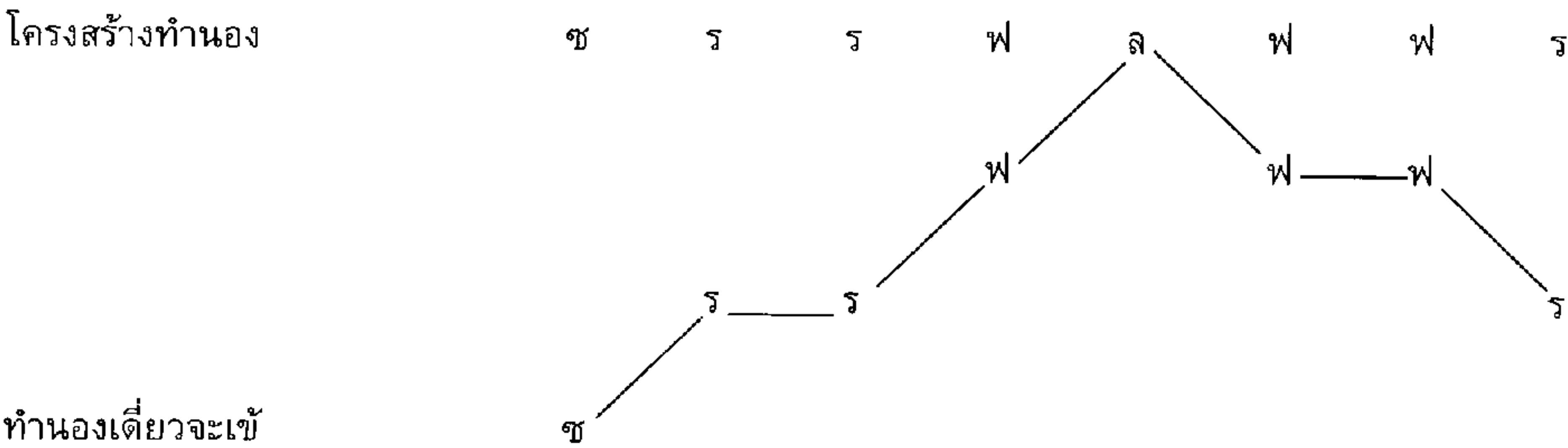
ภาพประกอบ 95 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 35

ประโยคที่ 36 (เที่ยวกลับท่อน 2 ประโยคที่ 6)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

ม ร - -	ด - ด ร	ม ร - ร	ช - ม ฟ	- - ช ล	ดํ ล - -	ช ล - -	ช ฟ - -
- - ด ช	- ช - -	- - ด -	- ร - -	- ฟ - -	- - ช ฟ	- - ช ฟ	- - ม ร

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ฟา วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 พลิกกลับ (ฟ – ร)

ม ร ช ฟ	ม ร ด ฟ	ม ร ด ร	ม ฟ ล ช ฟ	ม ร ด ล	ช ฟ ม ช	ฟ ม ช ฟ	ม ร ด ร
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ฟา วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 พลิกกลับ (ฟ – ล)

โครงสร้างทำนอง

ฟ ฟ ร ฟ ล ช ฟ ร

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 5 วรรคหลังชั้นที่ 6 แปรทำนองแบบเก็บ
ผูกกลอนในทำนองชัดเจน สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ เสียงโครงสร้างตรงกันตำแหน่ง
ที่ 3, 4, 5, 7, 8

เทคนิคการบรรเลง

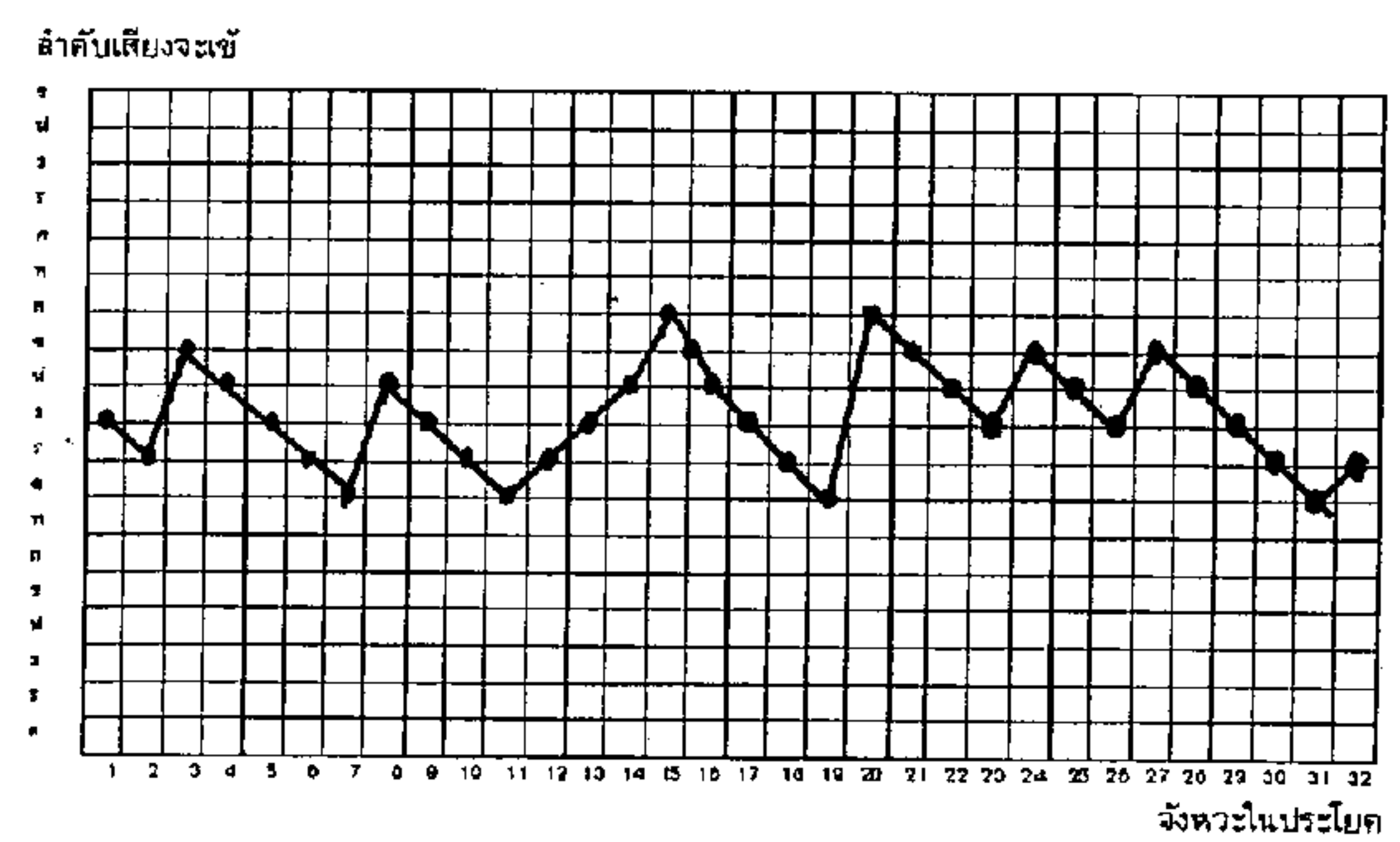
เก็บ, สะบัดลง 3 เสียงติด

พิสัยของประโยค

กว้าง 6 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

ไม่พบสำเนียงมอญในประโยค

ภาพประกอบ 96 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 36

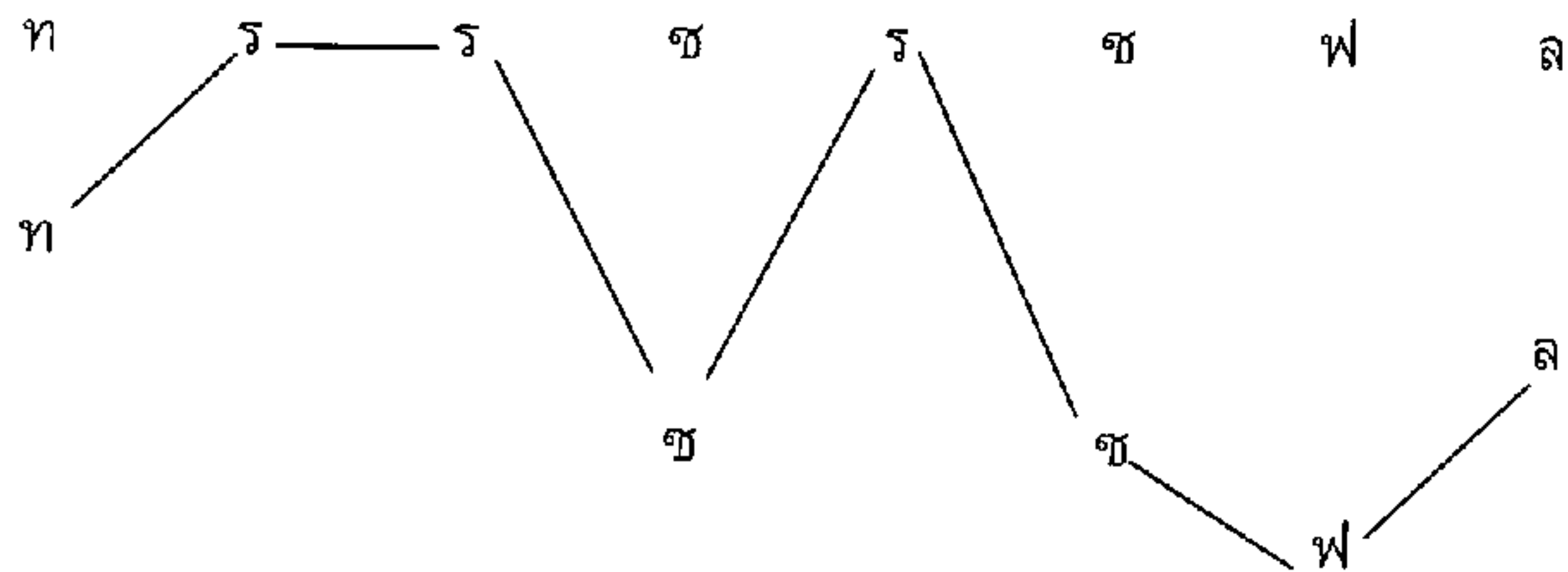
ประโยคที่ 37 (เทียบกลับท่อน 2 ประโยคที่ 7)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- - - ท	- - ตี รุ	- - ตี รุ	ตี - - -	รุ - ตี รุ	- - - -	- - - ฟ	- - ช ล
- ฟ - -	- ท - -	ตี ท - -	- ท ล ช	- ท - -	ตี ท ล ช	- ด - -	- ฟ - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ลา
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 2 (ช – ล)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ฟ ต ฟ ร	ฟ - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- ท ร ด	ร ล ด ท	ด - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- ฟ ล ช	ด ร ม ฟ	ม ฟ ฟฟ	ม ฟ ช ล	ช ล ลลล

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ลา
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 2 (ช – ล)

โครงสร้างทำนอง

ร ด ท ช ฟ ฟ ล ล

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 4 วรรคหลังชั้นที่ 4 แปรทำนองสัมพันธ์
ปกติกับฆ้องวงใหญ่

เทคนิคการบรรเลง

เก็บ, สะบัดเสียงเดียว

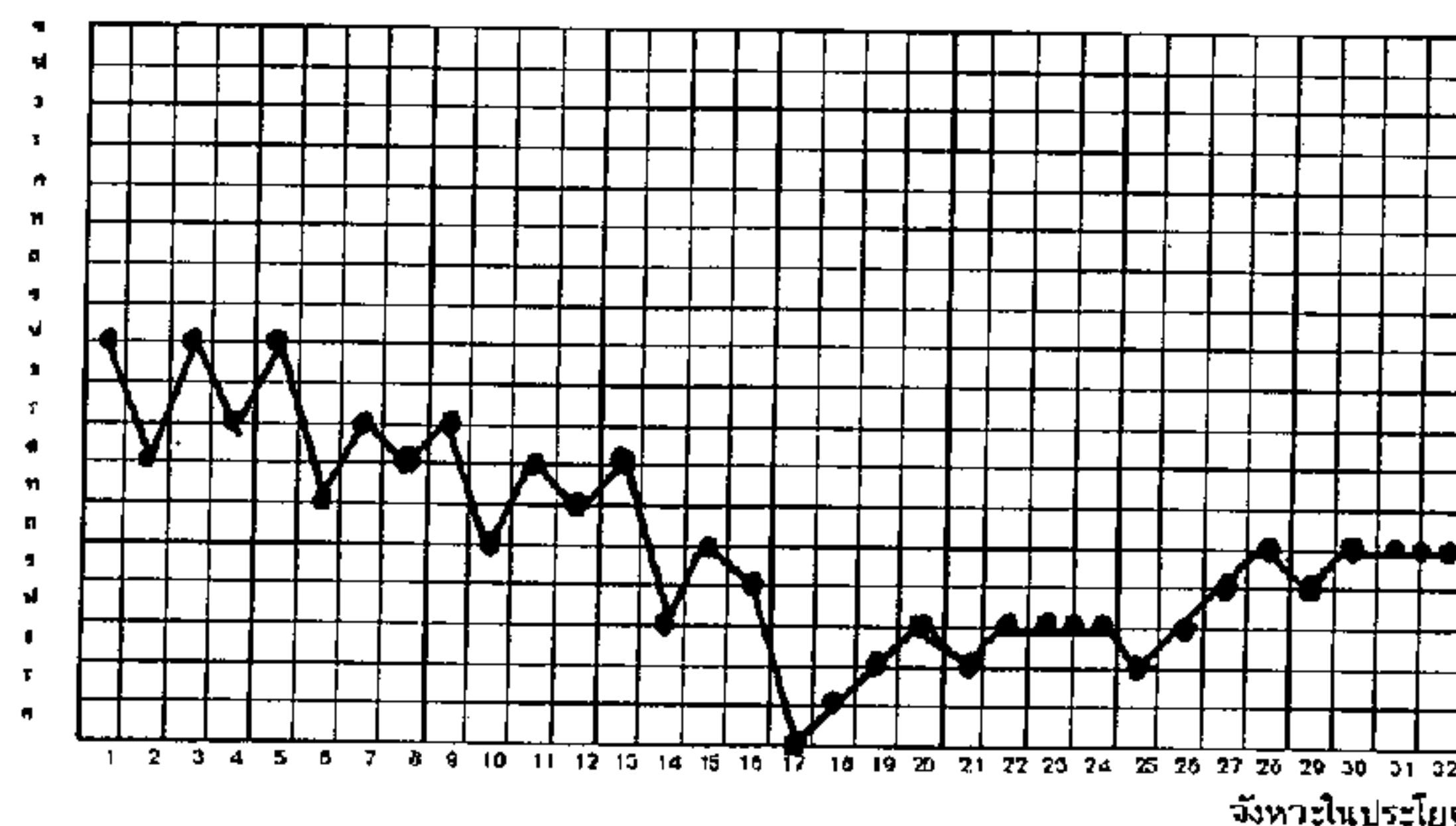
พิสัยของประโยค

กว้าง 11 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

ไม่พบสำเนียงมอญในประโยค

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 97 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 37

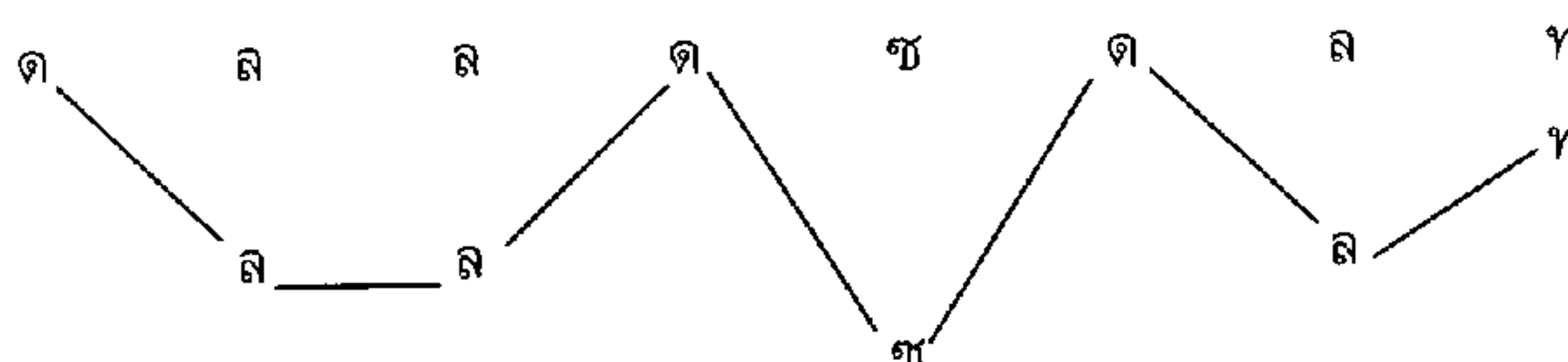
ประโยคที่ 38 (เทียบกลับท่อน 2 ประโยคที่ 8)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ท - ด	ร้ ด - -	- - ช ล	ท - - ด	- ร้ - -	ร้ - ร้ ด	- ด - -	ท ด - ท
- ฟ - -	- - ท ล	ช ฟ - -	- ด - -	- ร - ช	- ช - -	ช - ช ล	- - - ฟ

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง โด วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 2 พลิกกลับ (ด - ท)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - ล	ช ด ช ล	ช - - ล	ช ล ท ด	ร ด ร ช	ล ช ร ด	ท ด ช ล	ท ร ด ท
ด ฟ ด -	- - - -	- ฟ ด -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง โด วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 2 พลิกกลับ (ด - ท)

โครงสร้างทำนอง

ล ล ล ด ช ด ล ท

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 6 วรรคหลังชั้นที่ 7 แปรทำนองแบบเก็บ
ปกติ วรรคหน้าใช้เสียงต่ำจึงทำให้ต้องเปิดสายลวดเพื่อการบรรเลงได้สะดวก
เสียงโครงสร้างตรงกันตำแหน่งที่ 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8

เทคนิคการบรรเลง

เก็บ

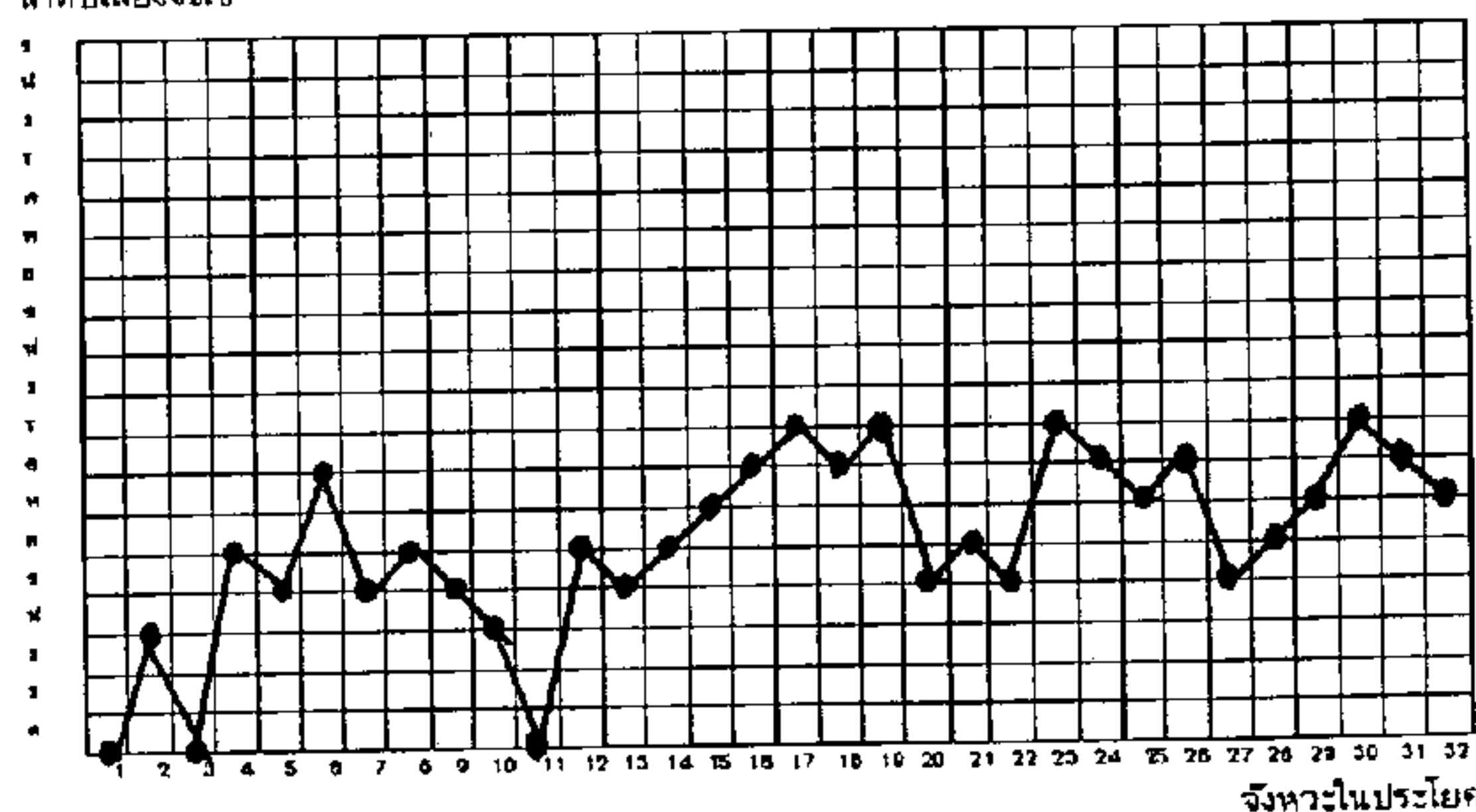
พิสัยของประโยค

กว้าง 9 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญวรรคหลัง เป็นทำนองที่พบในเพลงมอญทั่วไป เริ่มทำนองที่เสียง
เร เคลื่อนที่ลงระยะ คู่ 2 คู่ 5 และข้ามเสียงเพื่อเรียงลงมาหาลูกตก

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 98 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 38

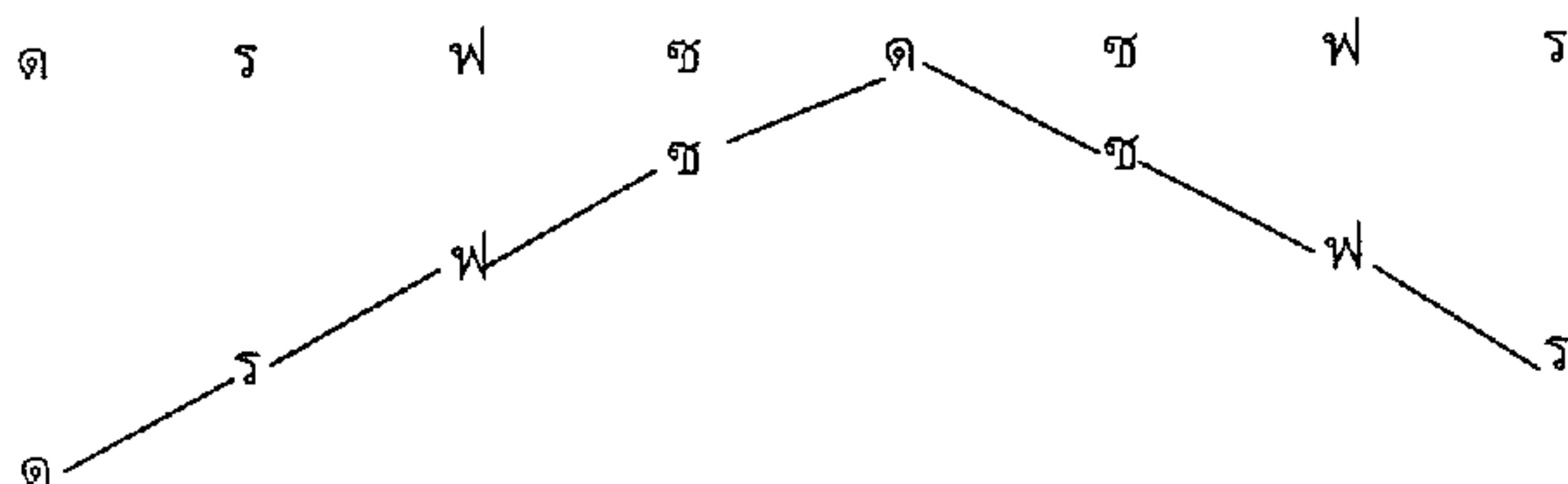
ประโยคที่ 41 (เทียบกลับท่อน 2 ประโยคที่ 11)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ร - -	ด ด - -	ร ร - -	ฟ ฟ - ช	- ล - ด	- ล - -	ช ช - -	ฟ ฟ - ร
- ล - ช	- - - ล	- - - ฟ	- - - ช	- ล - ด	- ล - ช	- - - ฟ	- - - ล

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 4 พลิกกลับ (ช - ร)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ฟ ด ฟ ร	ฟ ด ฟ ร	ฟ ด ฟ ร	ด ร ฟ ช	ฟ ช ล ท	ด ท ล ช	ฟชล ด ช	ลช ฟชฟ ร
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 4 พลิกกลับ (ช - ร)

โครงสร้างทำนอง

ร ร ร ช ท ช ช ร

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 5 วรรคหลังชั้นที่ 5 แปรทำนองแบบเก็บ
ยึดทำนองฆ้องวงใหญ่ โครงสร้างตรงกันที่ห้อง คู่

เทคนิคการบรรเลง

เก็บ, สะบัดขึ้น 3 เสียงติด, สะบัด 2 เสียงติด

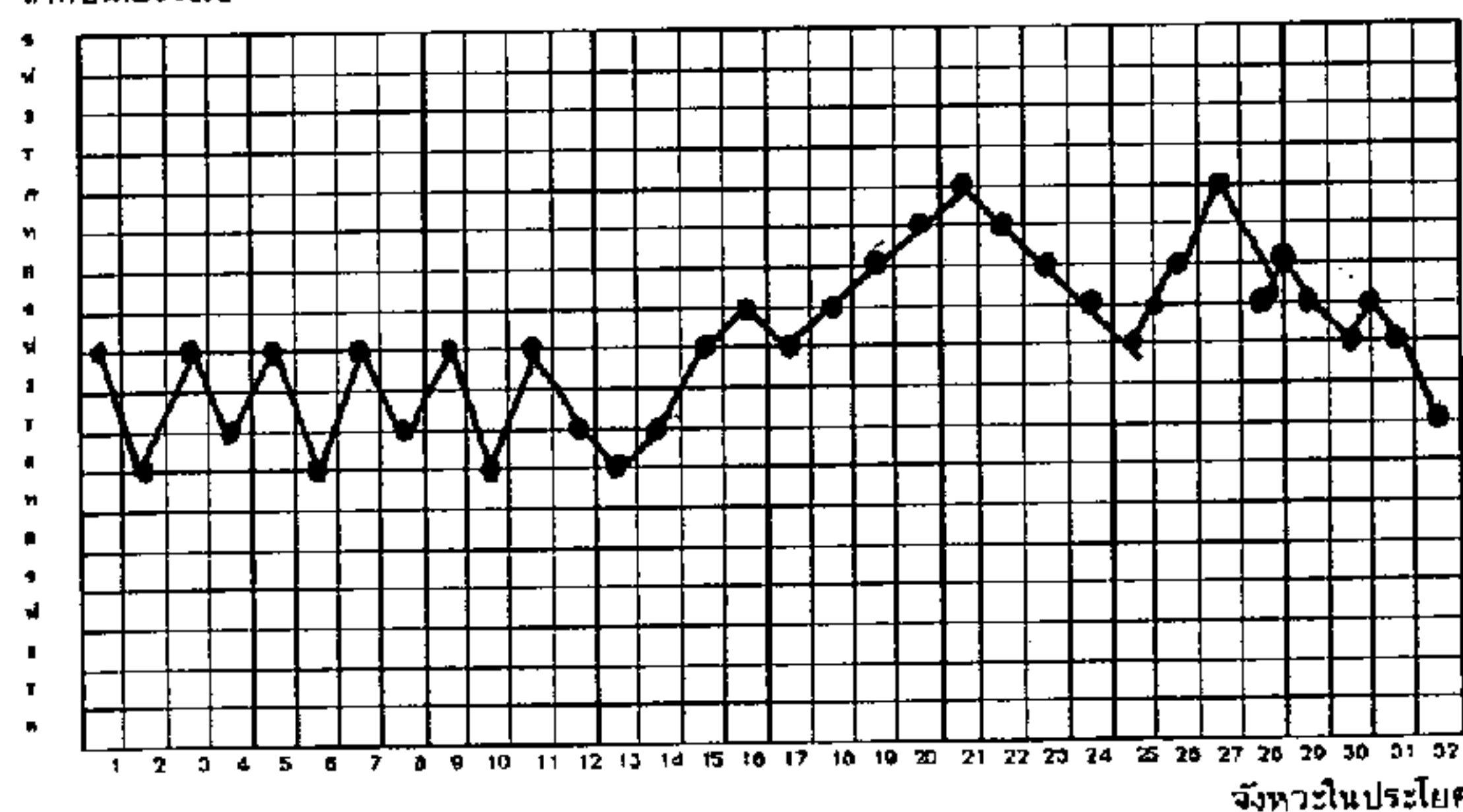
พิสัยของประโยค

กว้าง 8 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

ไม่พบสำเนียงมอญในประโยค

ลำดับเสียงจะเข้

จังหวะในประโยค

ภาพประกอบที่ 100 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 41

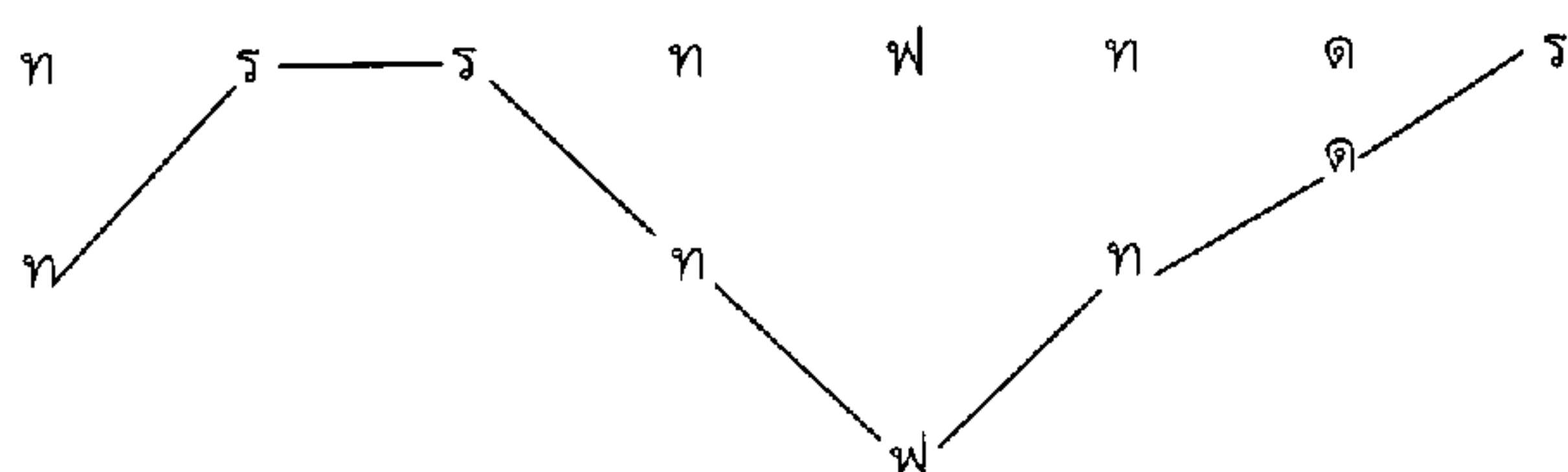
ประโยคที่ 42 (เทียบกลับท่อน 2 ประโยคที่ 12)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ฟ - ท	- - ตี ร	- ร - ร	- ตี - ท	- ช - -	ฟ ฟ - -	ท ท - -	ตี ตี - ร
- ต - ท	- - - ร	- ฟ - ร	- ต - ท	- ร - ต	- ร - ท	- - - ต	- - - ร

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 (ท - ร)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ฟ ร ต -	- - - ร	ฟ ช ฟ ต	ฟ ช ล ท	ด ฟ ช ล	ท ลชฟ ท	ตีล ท ตี	รตีท ตี ร
- - - ท	ล ท ต -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ฟา
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 (ท - ร)

โครงสร้างทำนอง

ท ร ด ท ล ท ด ร

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขั้นที่ 6 วรรคหลังขั้นที่ 6แปรทำนองเดี่ยวจาก
ฆ้องวงใหญ่ เป็นทำนองเก็บเฉพาะและยึดโครงสร้างทำนองเสียงตรงกันห้องที่ 1,
2, 4, 6, 7, 8 วรรคหน้าแสดงให้เห็นการผูกกลอนที่ซับซ้อนกว่าวรรคหลัง

เทคนิคการบรรเลง

เก็บ, สะบัดลง 3 เสียงติด

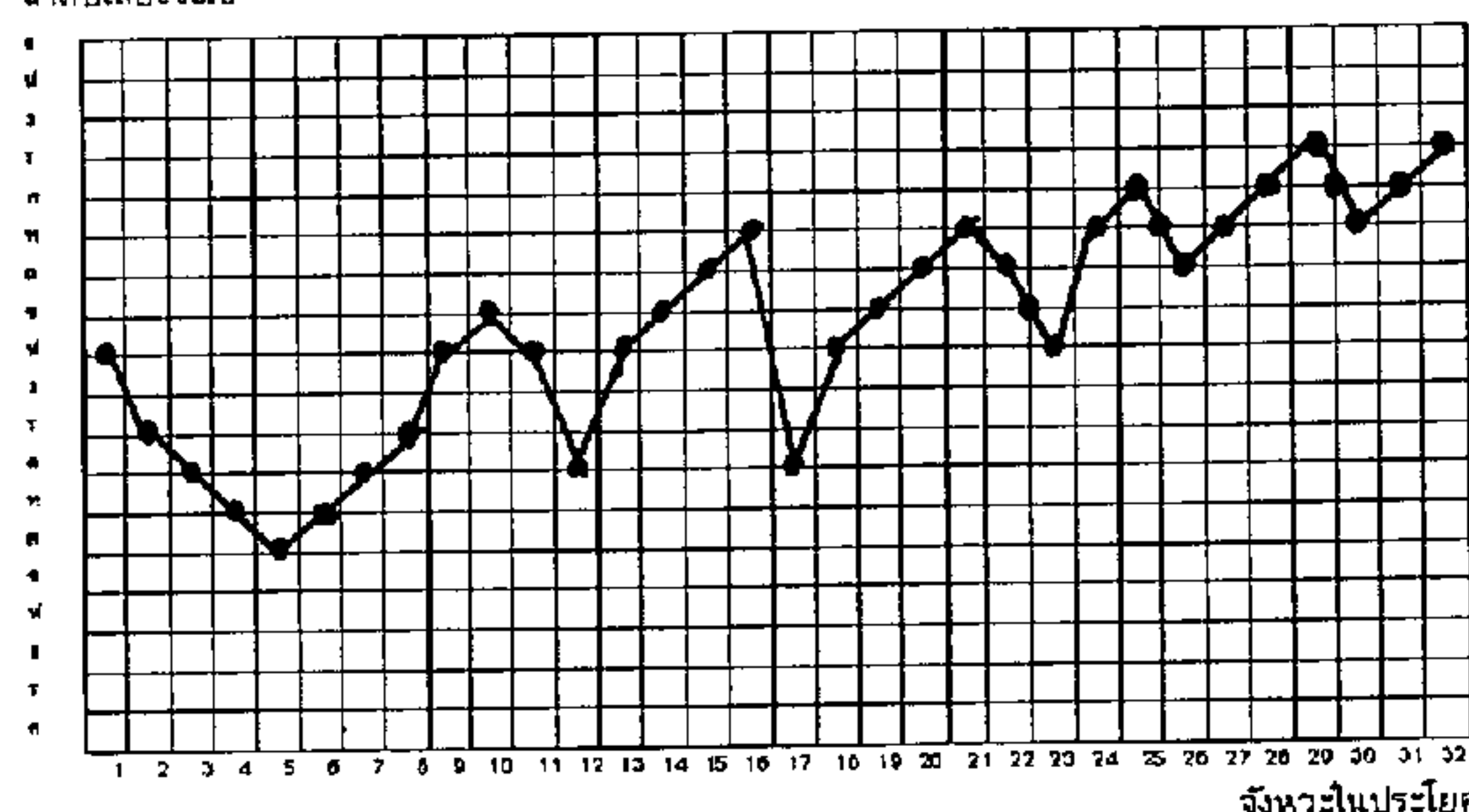
พิสัยของประโยค

กว้าง 9 ขั้นเสียง

สำเนียงมอญ

ไม่พบสำเนียงมอญในประโยค

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 102 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 42

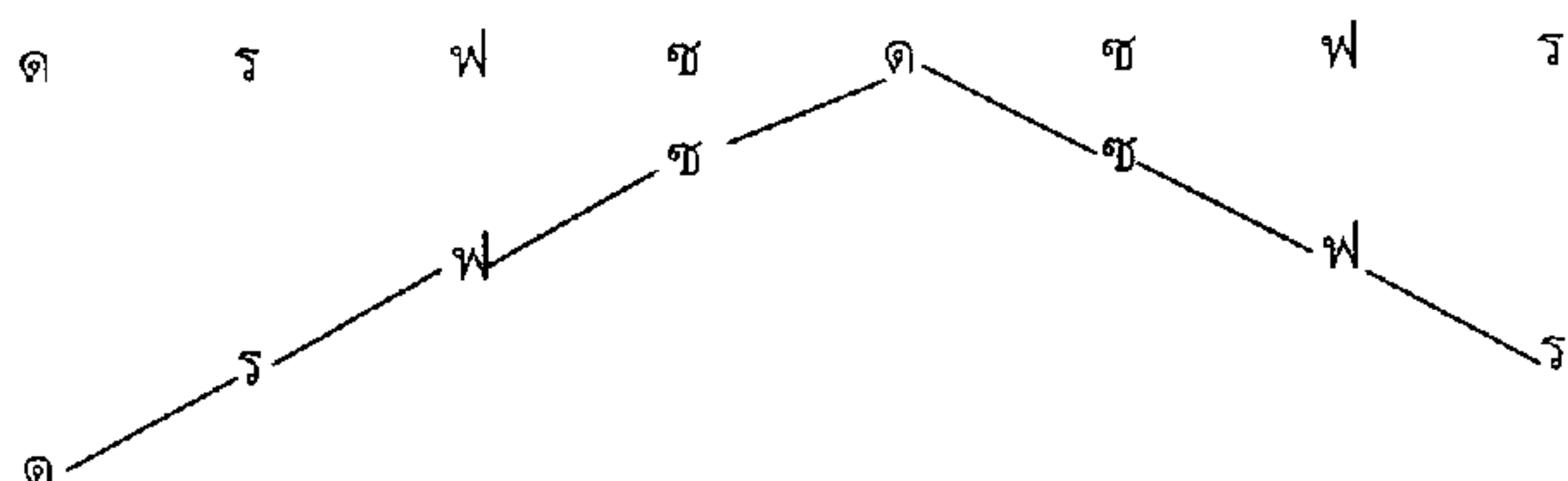
ประโยคที่ 43 (ท่อน 3 ประโยคที่ 1)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ร - -	ด ด - -	ร ร - -	ฟ ฟ - ช	- ล - ด	- ล - -	ช ช - -	ฟ ฟ - ร
- ล - ช	- - - ล	- - - ฟ	- - - ช	- ล - ด	- ล - ช	- - - ฟ	- - - ล

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 4 พลิกกลับ (ช - ร)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

- - - ด	- - - ร	ฟ ร ด ท	ล ช - ช	- ช ฟ ล	- ช ฟ ช	- ช ฟ ร	ฟ ด - ร
- - - -	- - - -	- - - -	- ช - -	- - - -	- - - ช	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 4 พลิกกลับ (ช - ร)

โครงสร้างทำนอง

ท ร ท ช ล ช ร ร

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขึ้นที่ 2 วรรคหลังขึ้นที่ 6 แปรทำนองแบบกรอ เป็นทำนองไม่เกี่ยวกับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าอาศัยลูกตก แต่บันไดเสียงไม่ตรงกัน วรรคหลังกับมาใช้บันไดเสียง ลูกตก โครงสร้างทำนองตรงกันที่ห้อง คู่

เทคนิคการบรรเลง

กรอ, เก็บ, กระทบ 2 สาย

พิสัยของประโยค

กว้าง 14 ขึ้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญทั้งประโยค ดำเนินทำนองห่าง เปลี่ยนบันไดเสียงในประโยค วรรคหน้าเคลื่อนที่ขึ้นแล้วหักแนวลง วรรคหลังการ

ลำดับเสียงจะเข้

จังหวะในประโยค

ภาพประกอบ 103 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 43

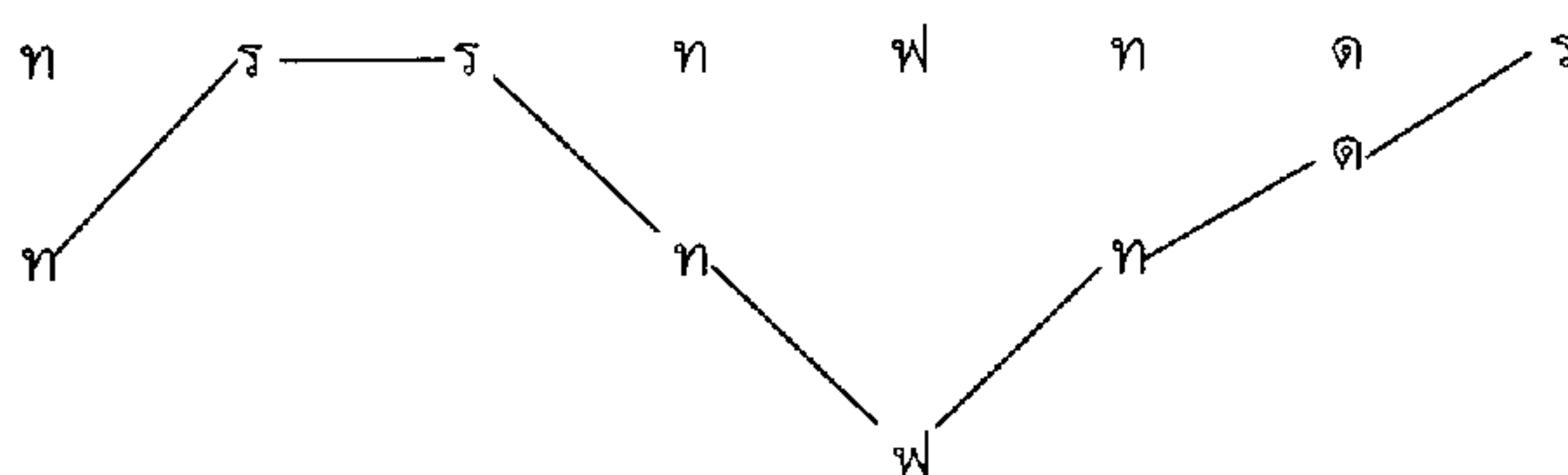
ประโยคที่ 44 (ท่อน 3 ประโยคที่ 2)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ฟ - ท	- - ตํ รํ	- รํ - รํ	- ตํ - ท	- ฆ - -	ฟ ฟ - -	ท ท - -	ตํ ตํ - รํ
- ด - ท	- - - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	- ร - ด	- ร - ท	- - - ด	- - - ร

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 (ท - ร)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

- - - -	- - - ร	ลขฟ ด ร	- ด - -	- - - -	- - - -	- ด ร ฆ	- ฟ - ร
- ฆ ฆ ฆ ฆ	- ฆ - -	- - - -	- - - ท	- - - -	ร ด ท - ท	- - - -	- - - -
- - - -	ร - - -	- - - -	- - - -	- ฟ - -	- - ฟ -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 (ท - ร)

โครงสร้างทำนอง

ท ร ร ท ฟ ท ฆ ร

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 6 วรรคหลังชั้นที่ 6 แปรทำนองแบบกรอ
เป็นทำนองเฉพาะและสอดคล้องกับทำนองฆ้องวงใหญ่ โครงสร้างทำนองตรงกัน
ห้องที่ 2, 3, 4, 6, 7, 8 ความสัมพันธ์มากทั้งสองวรรค

เทคนิคการบรรเลง

กรอ, สะบัดเสียงเดียว, สะบัดลง 3 เสียงติด

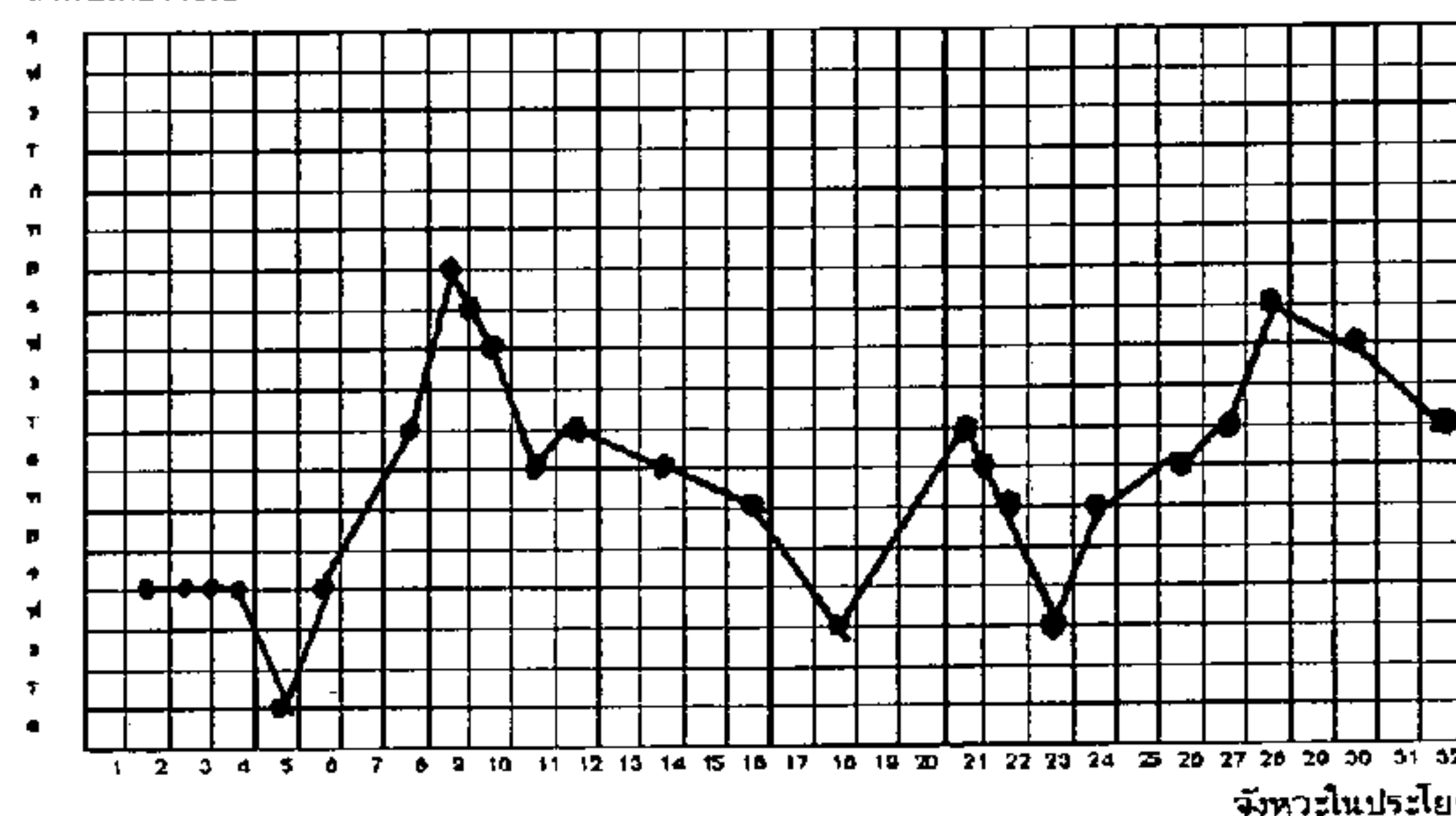
พิสัยของประโยค

กว้าง 12 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญทั้งประโยค

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 104 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 44

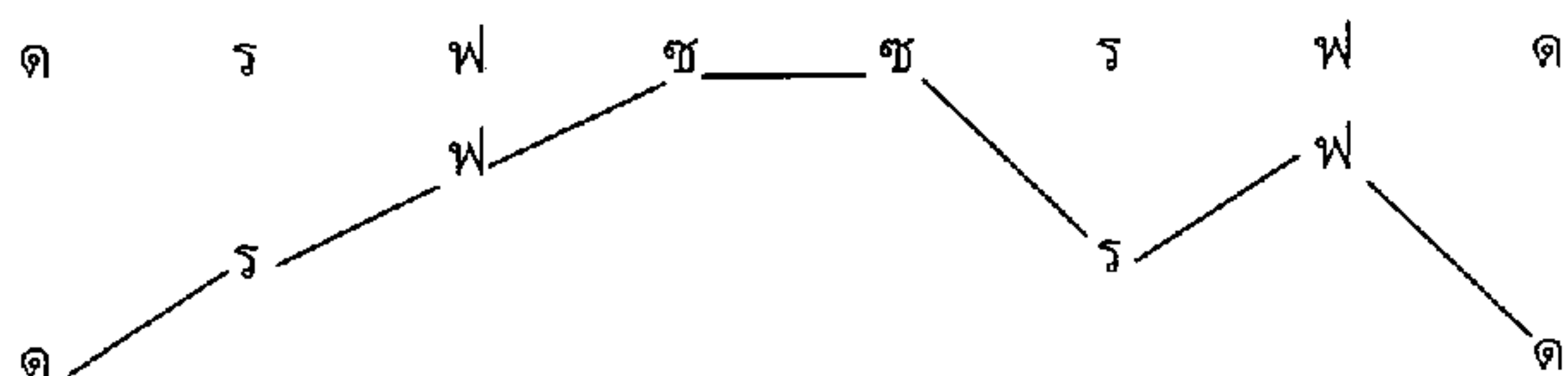
ประโยคที่ 45 (ท่อน 3 ประโยคที่ 3)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ร - -	ด ด - -	ร ร - -	ฟ ฟ - ช	- - ล -	ล - ช -	ฟ - ช -	ช - ฟ -
- ล - ช	- - - ล	- - - ฟ	- - - ช	- - - ช	- ฟ - ร	- ร - ช	- ร - ด

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 5 พลิกกลับ (ช - ด)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ด - - ร	ด - - ร	ด ร ฟ ช	ฟ - - ช	ฟ - - ล	ฟ - - ช	ฟ - - ร	ฟ - - ด
- ล ด -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- ร - -	- - - -	- ช - -	- ล - -	- ช - -	- ร - -	- ด - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง โด
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 5 พลิกกลับ (ช - ด)

โครงสร้างทำนอง

ร ร ช ช ล ช ร ด

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 5 วรรคหลังชั้นที่ 4 แปรทำนองเฉพาะ
ด้วยการใช้เทคนิคสำหรับจะเข้ โครงสร้างทำนองตรงกันห้องที่ 2, 4, 8

เทคนิคการบรรเลง

เก็บ, ทิ้งนอย

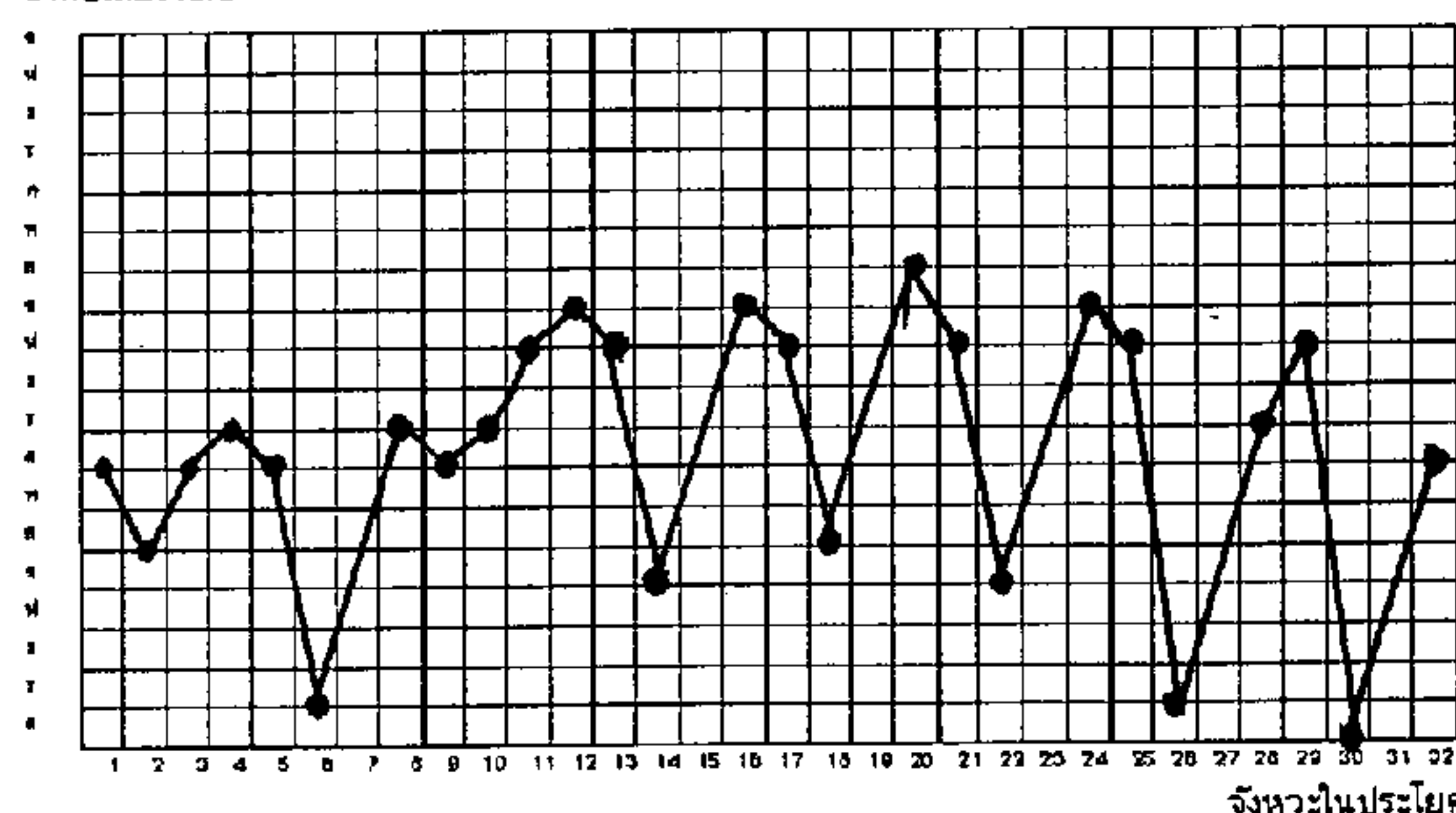
พิสัยประโยค

กว้าง 12 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

ไม่พบสำเนียงมอญในประโยค

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 105 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 45

ประโยคที่ 46 (ท่อน 3 ประโยคที่ 4)

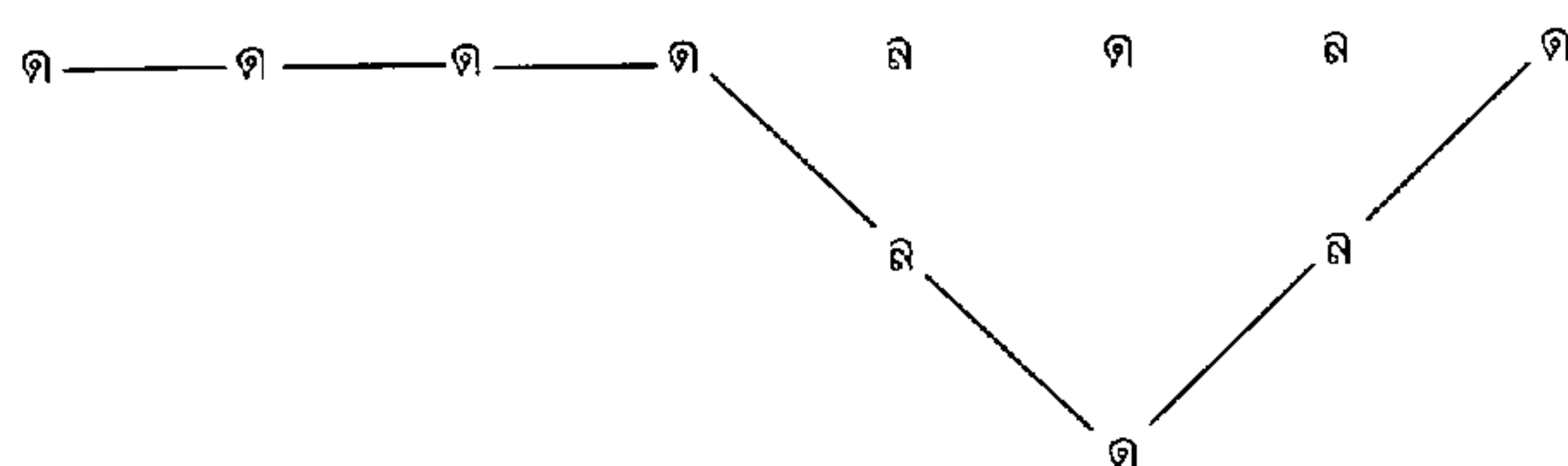
ทำนองฆ้องวงใหญ่

- - - ดํ	- - ท ดํ	- - รํ ดํ	- - ท ดํ	- ดํ - ล	- - - -	- ฟ ช ล	ท - - ดํ
- - ช -	ท ล - ช	- - - -	ท ล - -	- ฟ - -	ช ฟ - ด	- - - -	- ด - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง โด วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง โด

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 1 (ดํ - ดํ)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ด ฟ ช ล	ท ดํ ช ล	ท ดํ รํ ฟ	ช ล ท ดํ	- ท - ดํ	- รํ - ฟ	- - รํ ฟ รํ	- ดํ - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที ลูกตกเสียง โด วรรคหลังบันไดเสียง ที ลูกตกเสียง โด

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 1 (ดํ - ดํ)

โครงสร้างทำนอง

ล ล ฟ ด ด ฟ ร ด

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 4 วรรคหลังชั้นที่ 4 แปรทำนองเดี่ยวจะเข้

สัมพันธ์กับแบบปกติ วรรคหน้าเก็บและผูกกลอน วรรคหลังกรอเป็นทำนอง

เฉพาะและแสดงสำเนียงมอญ

เทคนิคการบรรเลง

เก็บ, กรอ, สะบัด 2 เสียงข้าม

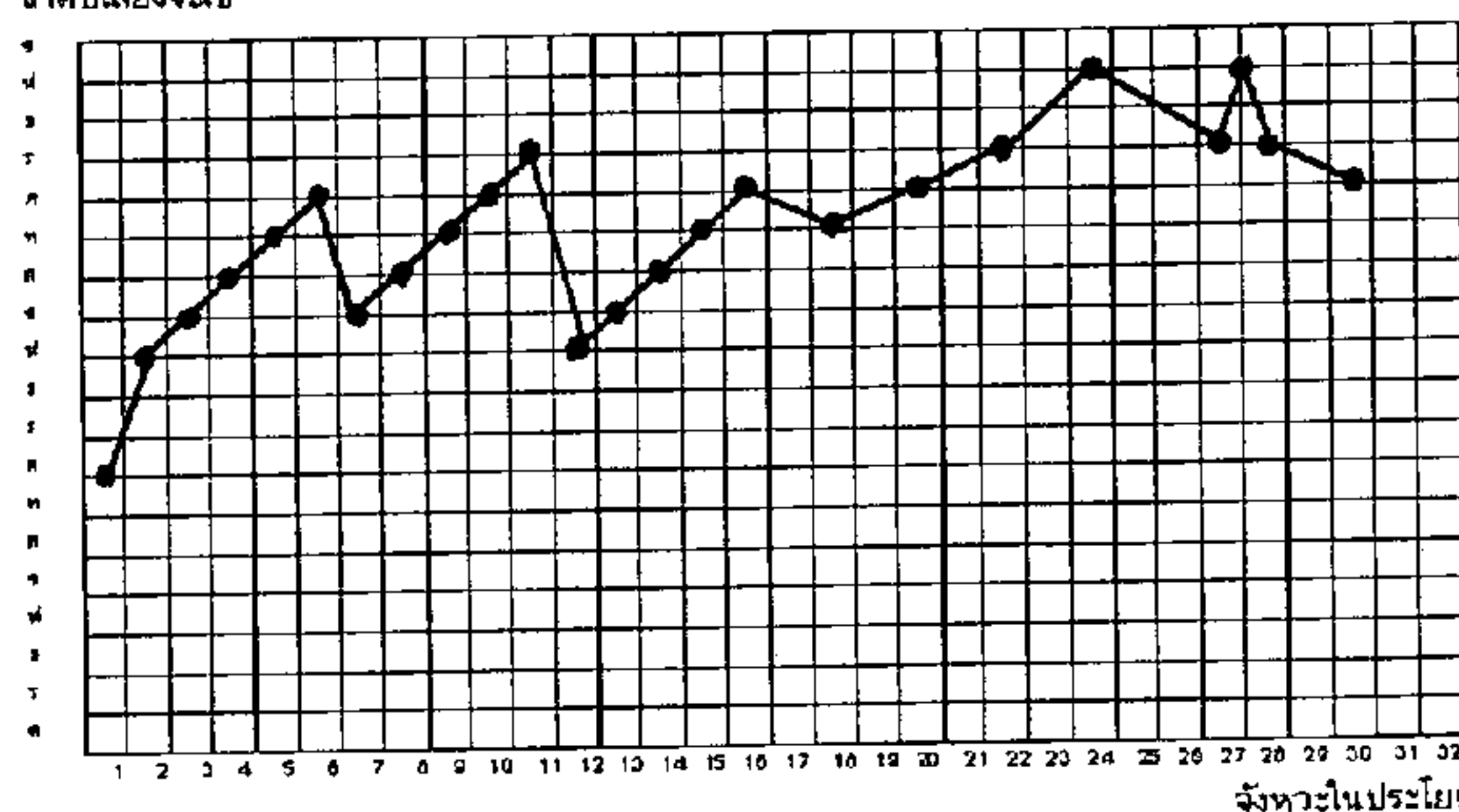
พิสัยของประโยค

กว้าง 11 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงที่วรรคหลัง เริ่มทำนองด้วยเสียง ที เคลื่อนที่ห่างตามบันไดเสียง ยีนเสียง ฟา ห้องที่ 6 ปรับท้ายห้อง 7 แล้วกรอจบเสียง โด ที่จังหวะยก

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 106 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 46

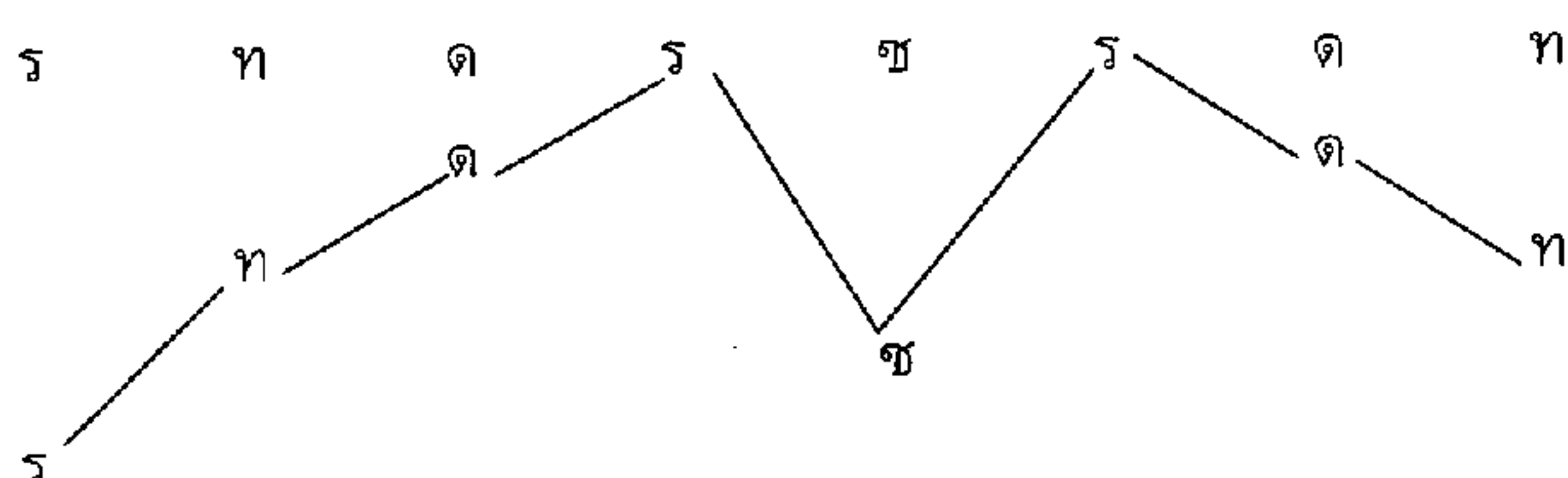
ประโยคที่ 47 (ท่อน 3 ประโยคที่ 5)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ช - -	ฟ ร - -	ท ท - -	ดํ ดํ - รํ	- รํ - รํ	- รํ - -	รํ รํ - -	ดํ ดํ - ท
- - ฟ ร	- - ด ท	- - - ด	- - - ร	- ฟ - ช	- ฟ - ร	- - - ด	- - - ท

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 พลิกกลับ (รํ - ท)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

รํรํรํ ดํ รํ	ฟ รํ ดํ ทํ	- - - ดํ	- รํ - -	- - - ช	- - - รํ	- - ฟ รํ	ดํ ท - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- ช - -	- รํ - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 พลิกกลับ (รํ - ท)

โครงสร้างทำนอง

ร ท ด ร ช ร ร ท

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขึ้นที่ 7 วรรคหลังขึ้นที่ 6 แปรทำนองแบบเพลง
กรอ และทำนองเฉพาะ แล้วยังสัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่

เทคนิคการบรรเลง

สลับเสียงเดี่ยว, เก็บ, โปรย, กรอ, ทิ้งนอย

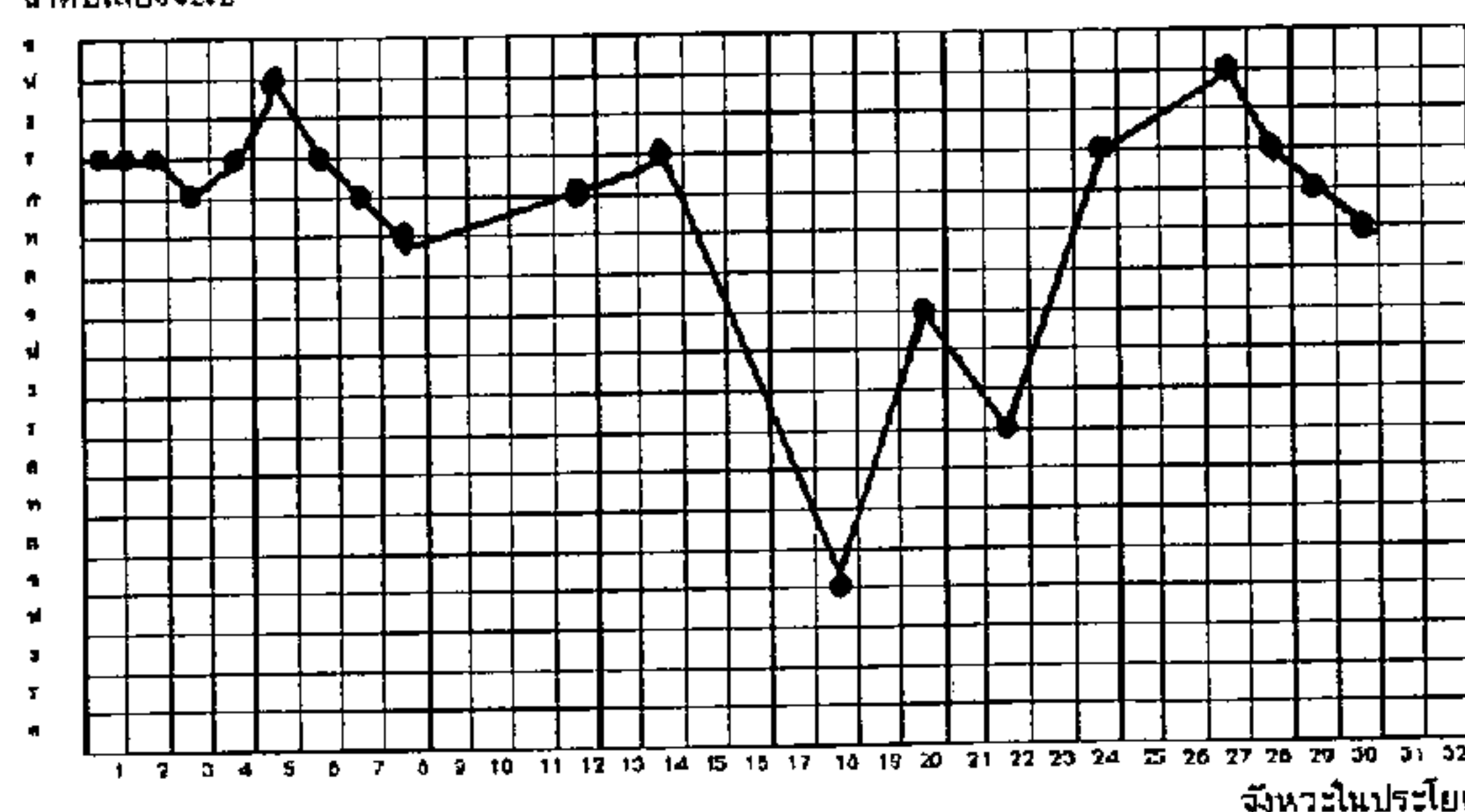
พิสัยของประโยค

กว้าง 14 ขึ้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญทั้งประโยค ใช้เสียงในบันไดเสียง ที่ และจบในจังหวะยกช่วย
สำเนียงมอญทั้งวรรคหน้าและวรรคหลัง

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 107 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 47

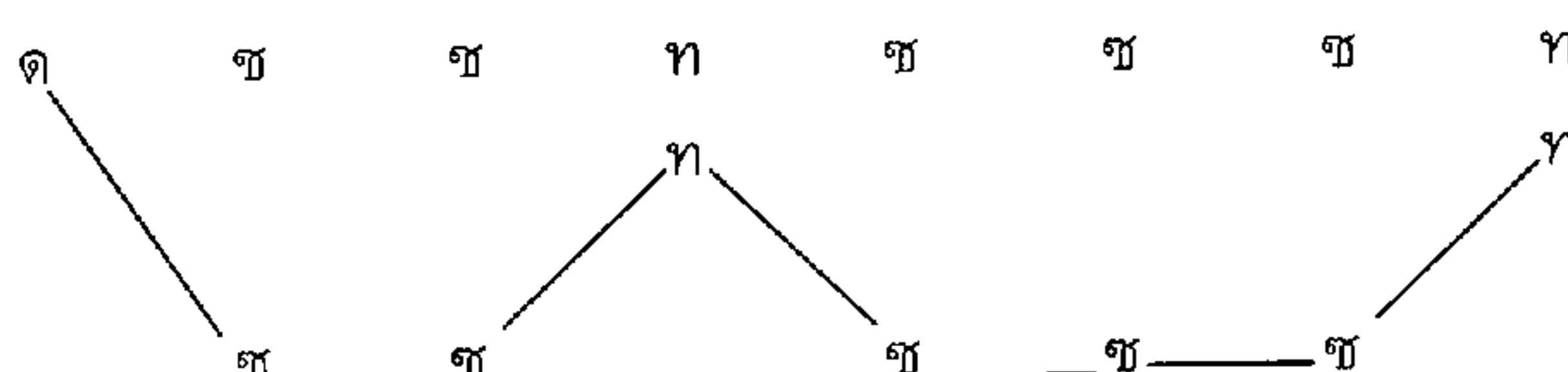
ประโยคที่ 48 (ท่อน 3 ประโยคที่ 6)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ตั - -	รู้ ตั - -	ท ช - -	ท ตั - ท	- ช - -	ท ตั - -	ท ช - -	ท ตั - ท
- - ท ตั	- - ท ช	- - ฟ ช	- - - ฟ	- - ฟ ช	- - ท ช	- - ฟ ช	- - - ฟ

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 1 (ท - ท)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ดัดดี ท ตั	รู้ ตั ท ช	ดทช ฟ ช	ท ช ตั ท	ดัดดี ท ตั	รู้ ตั ท ช	ท ช ฟ ร	ด - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- ท ททท
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 8 พลิกกลับ (ท - ท)

โครงสร้างทำนอง

ด ช ช ท ด ช ร ท

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขึ้นที่ 7 วรรคหลังขึ้นที่ 5 แปรแบบเก็บโดย
ทำนองสัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ มาก

เทคนิคการบรรเลง

สับัดเสียงเดี่ยว, สับัดลง 3 เสียงข้าม, เก็บ

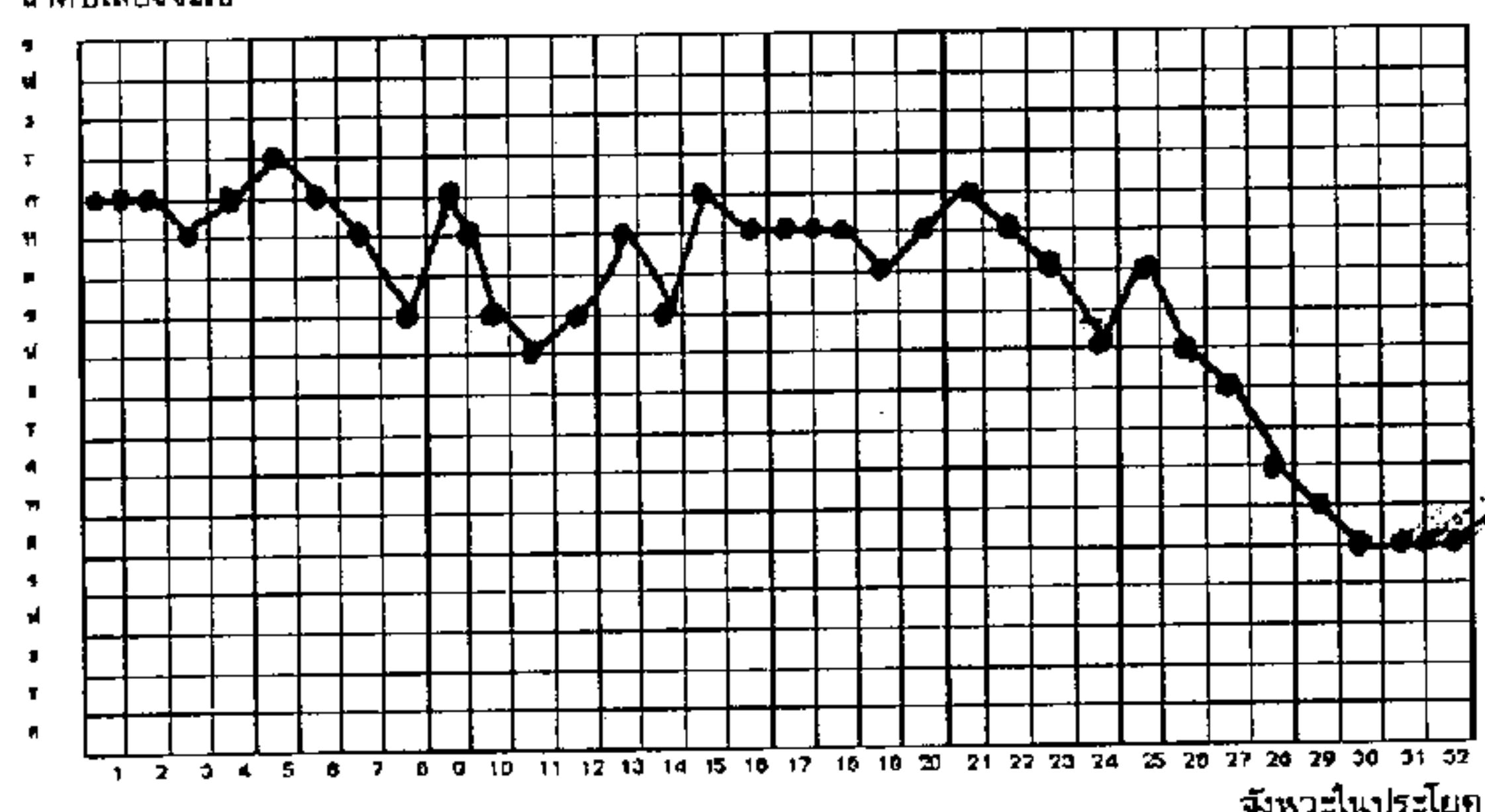
พิสัยของประโยค

กว้าง 10 ขึ้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญทั้งประโยค แสดงโดยรวมทั้งประโยคเป็น กลุ่มเสียง ที่

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 108 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 48

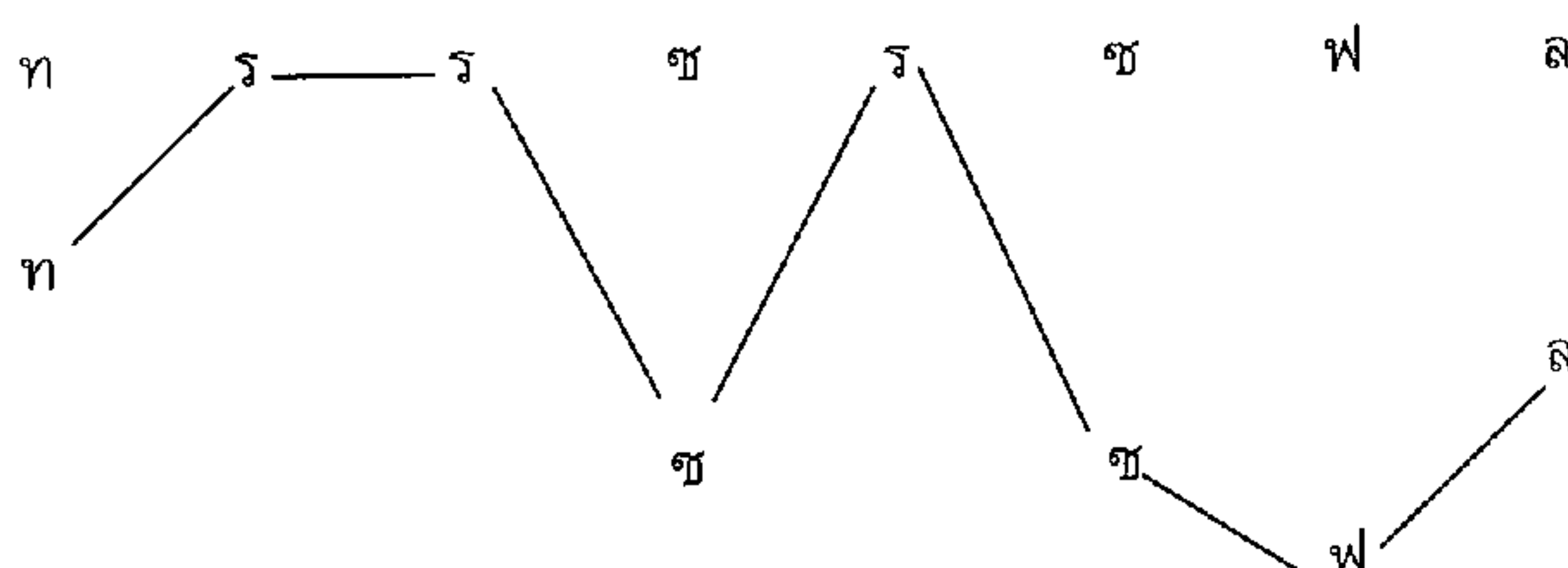
ประโยคที่ 49 (ท่อน 3 ประโยคที่ 7)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- - - ท	- - ตั ร์	- - ตั ร์	ตั - - -	รั - ตั ร์	- - - -	- - - ฟ	- - ฆ ล
- ฟ - -	- ท - -	ตั ท - -	- ท ล ฆ	- ท - -	ตั ท ล ฆ	- ต - -	- ฟ - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ลา
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 2 (ซ - ล)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

- - - -	- - - -	- - - -	- - - ฆ	- - - -	- ฆ ฆ ฆ ฆ	ด ร ม ฟ	ด ฟ ฆ ล
ร ต ท ร	ด ท ล ต	ท ล ฆ ท	ล - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- ต ฆ -	- - - ฆ	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ลา
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 2 (ซ - ล)

โครงสร้างทำนอง

ร ด ท ฆ ฆ ฆ ฟ ล

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขั้นที่ 4 วรรคหลังขั้นที่ 6 แปรทำนองสัมพันธ์กับ
ฆ้องวงใหญ่ ปกติตามแนวของฆ้องวงใหญ่

เทคนิคการบรรเลง

เก็บ, ดีดตบสายลวด, กรอ, ทิ้งนอย, สะบัดเสียงเดี่ยว พบการตบสายลวด ครั้ง
เดียวในเพลงแขกมอญ เป็นเทคนิคที่ไม่ได้เกิดขึ้นบ่อยในเพลง

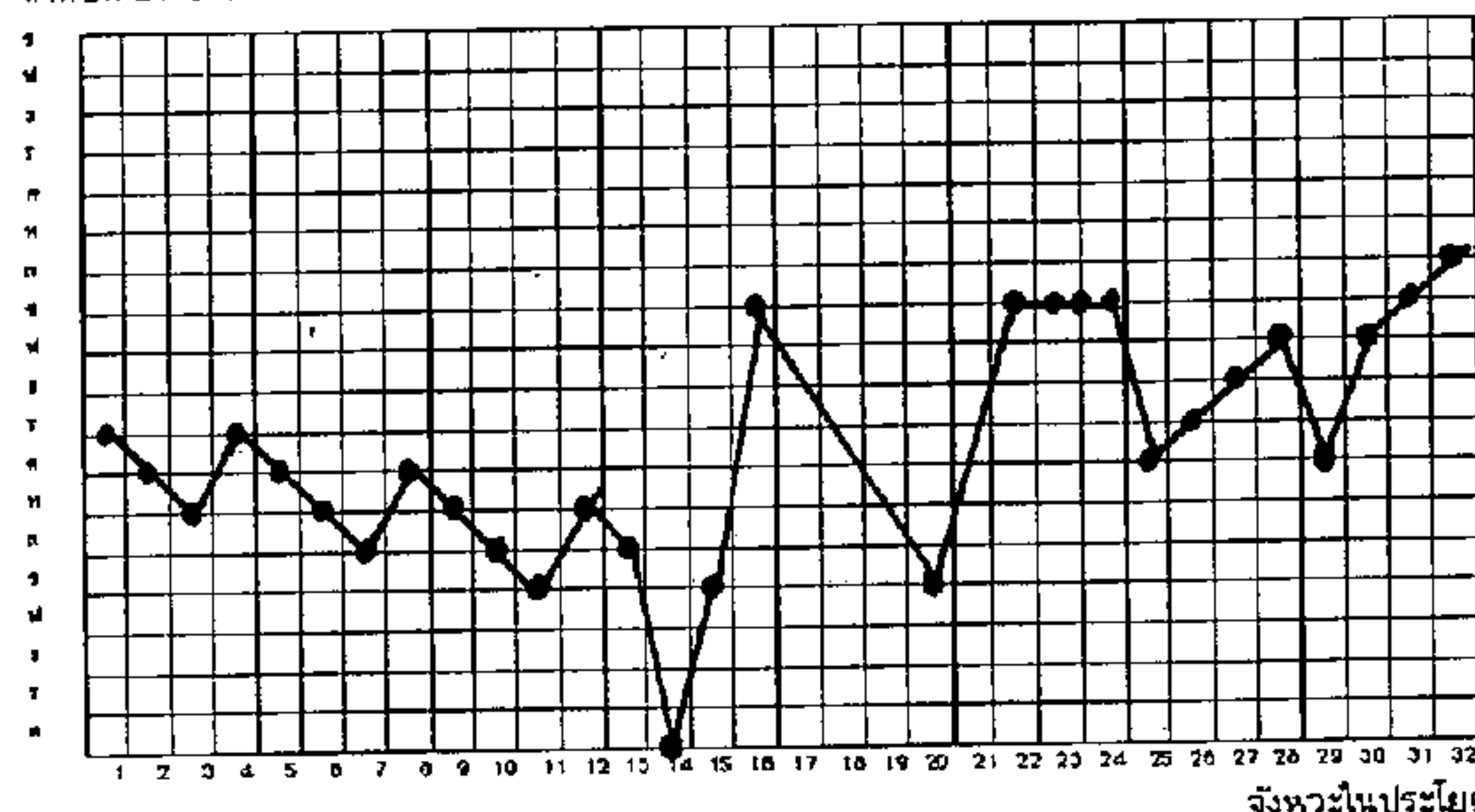
พิสัยของประโยค

กว้าง 13 ขั้นเสียง

สำเนียงมอญ

ไม่พบสำเนียงมอญในประโยค

ลำดับเสียงจะเข้

จังหวะในประโยค

ภาพประกอบ 109 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 49

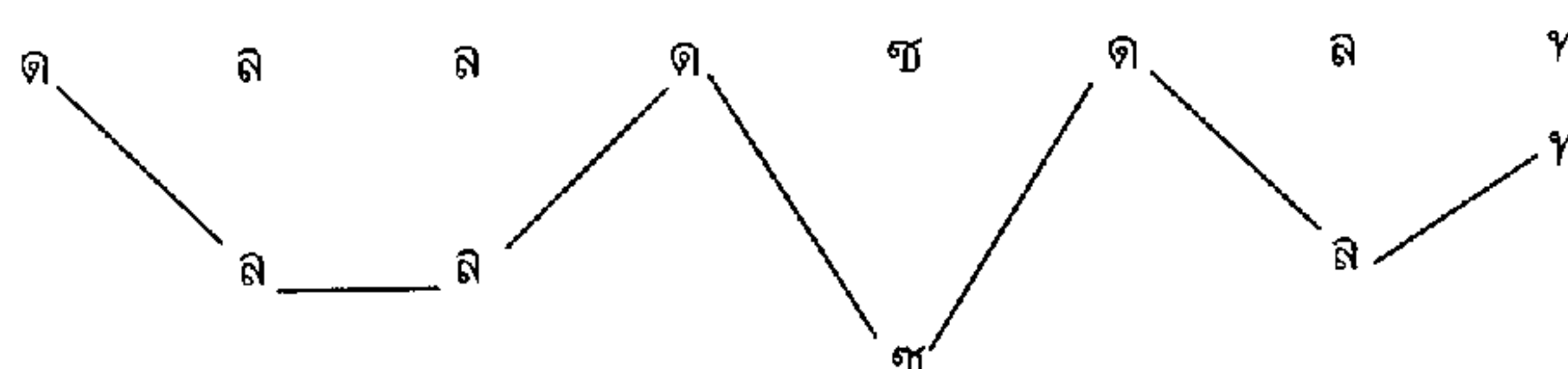
ประโยคที่ 50 (ท่อน 3 ประโยคที่ 8)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ท - ดั	รี ดั - -	- - ช ล	ท - - ดั	- รี - -	รี - รี ดั	- ดั - -	ท ดั - ท
- ฟ - -	- - ท ล	ช ฟ - -	- ด - -	- ร - ช	- ช - -	ช - ช ล	- - - ฟ

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง โด วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 2 พลิกกลับ (ดั - ท)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ช ล ท ดั	รี ดั ท ฟ	ลิชฟ ด ฟ	ช ล ท ดั	รี ดั รี ช	ล ช รี ดั	ท ดั ช ล	ท รี ด ท
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง โด วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 2 พลิกกลับ (ดั - ท)

โครงสร้างทำนอง

ด ฟ ฟ ด ช ด ล ท

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 5 วรรคหลังชั้นที่ 7 แปรทำนองแบบเก็บ
เป็นทำนองสัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่สม่ำเสมอ โครงสร้างทำนองตรงกันห้องที่ 1, 4,
5, 6, 7, 8

เทคนิคการบรรเลง

เก็บ สะบัดลง 3 เสียงติด

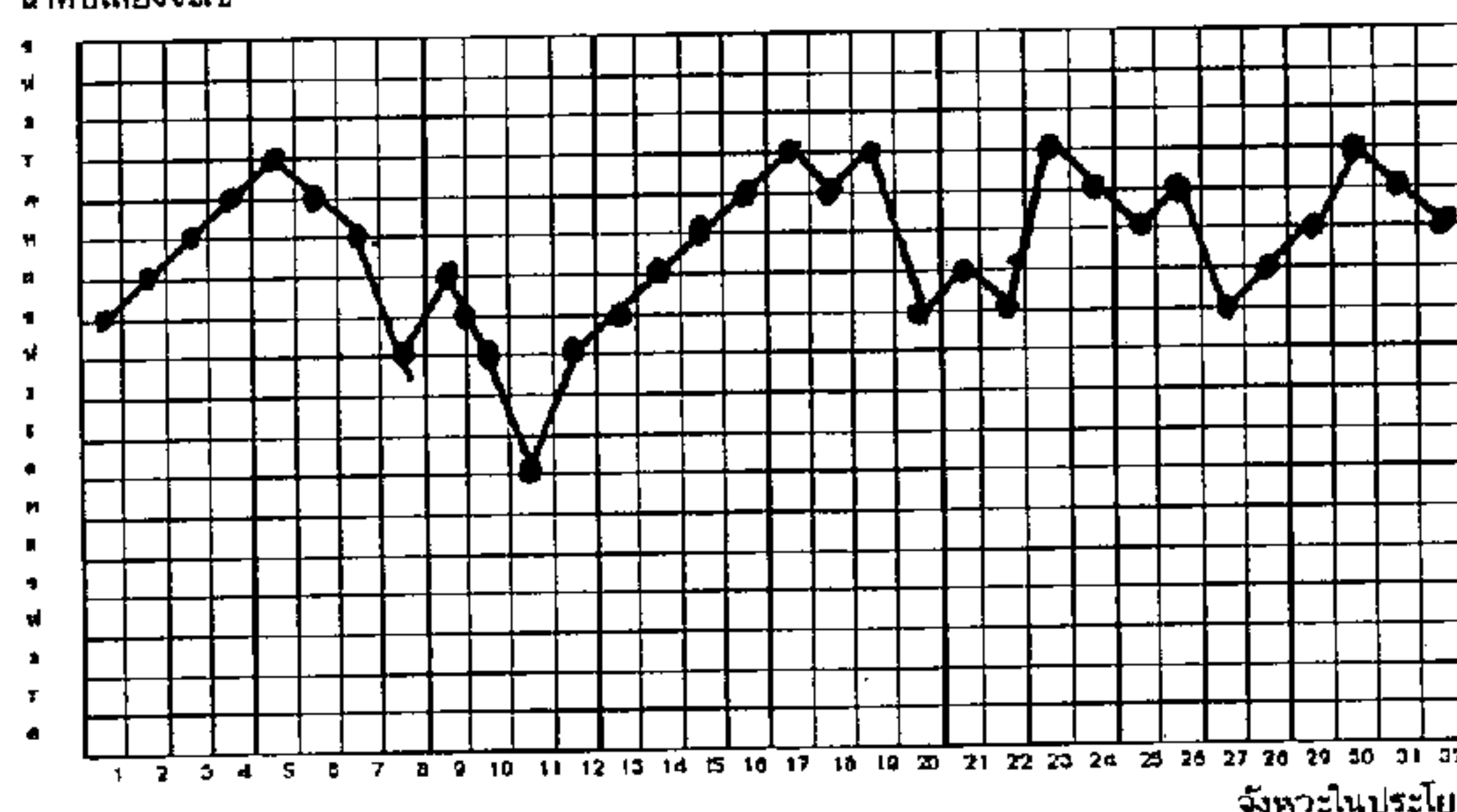
พิสัยของประโยค

กว้าง 9 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญที่วรรคหลัง เป็นทำนองที่พบได้ทั่วไปของสำเนียงมอญ โดยการ
เริ่มหักเสียงลง คู่ 2 คู่ 5 เรียงเสียงขึ้น ข้ามเสียงลงตกที่เสียง ที่

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 110 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 50

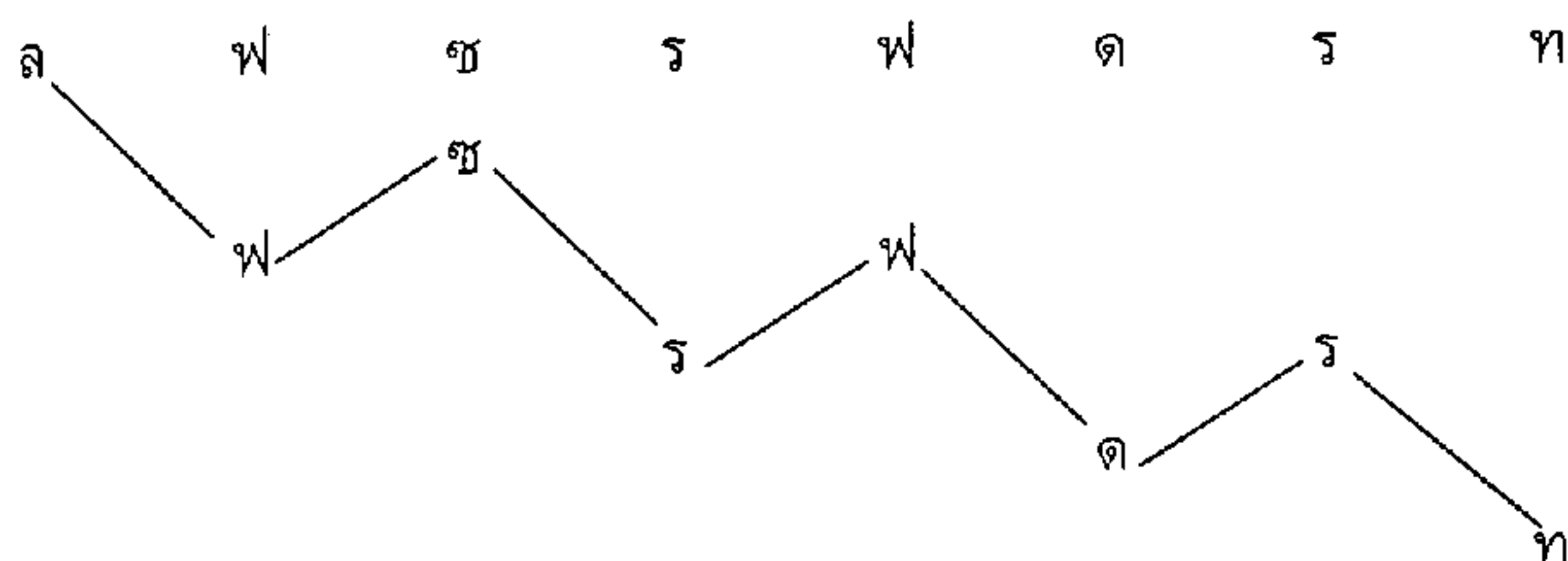
ประโยคที่ 51 (ท่อน 3 ประโยคที่ 9)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ล - ล	- ช - -	ล ช - ช	- ฟ - -	ช ฟ - ฟ	- ร - -	ฟ ร - ร	- ด - -
- - ช -	ช ฟ - ฟ	- - ฟ -	ฟ ร - ร	- - ร -	ร ด - ด	- - ด	ด ทุ - ทุ

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ที ลูกตกเสียง ที
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 พลิกกลับ (ร - ทุ)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

- - - ร	- - - ฟ	ด - - -	- - - ร	ด - - -	- - - ด	ด ช ฟ ร	ด - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- ทุ - ทุ
- ร - -	- ฟ - -	- ล ช ฟ	ม ร - -	- ช ฟ ม	ร ด - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ที ลูกตกเสียง ที
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 พลิกกลับ (ร - ทุ)

โครงสร้างทำนอง

ร ฟ ฟ ร ม ด ร ทุ

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขึ้นที่ 5 วรรคหลังขึ้นที่ 6 แปรทำนองแบบ
เฉพาะของจะเข้ ด้วยการบรรเลงทึงนอย และการรูดสายลวด โครงสร้างทำนอง
ตรงกันห้องที่ 2, 4, 6, 7, 8,

เทคนิคการบรรเลง

ทึงนอย, ดี่รูดสายลวด, เก็บ, กรอ

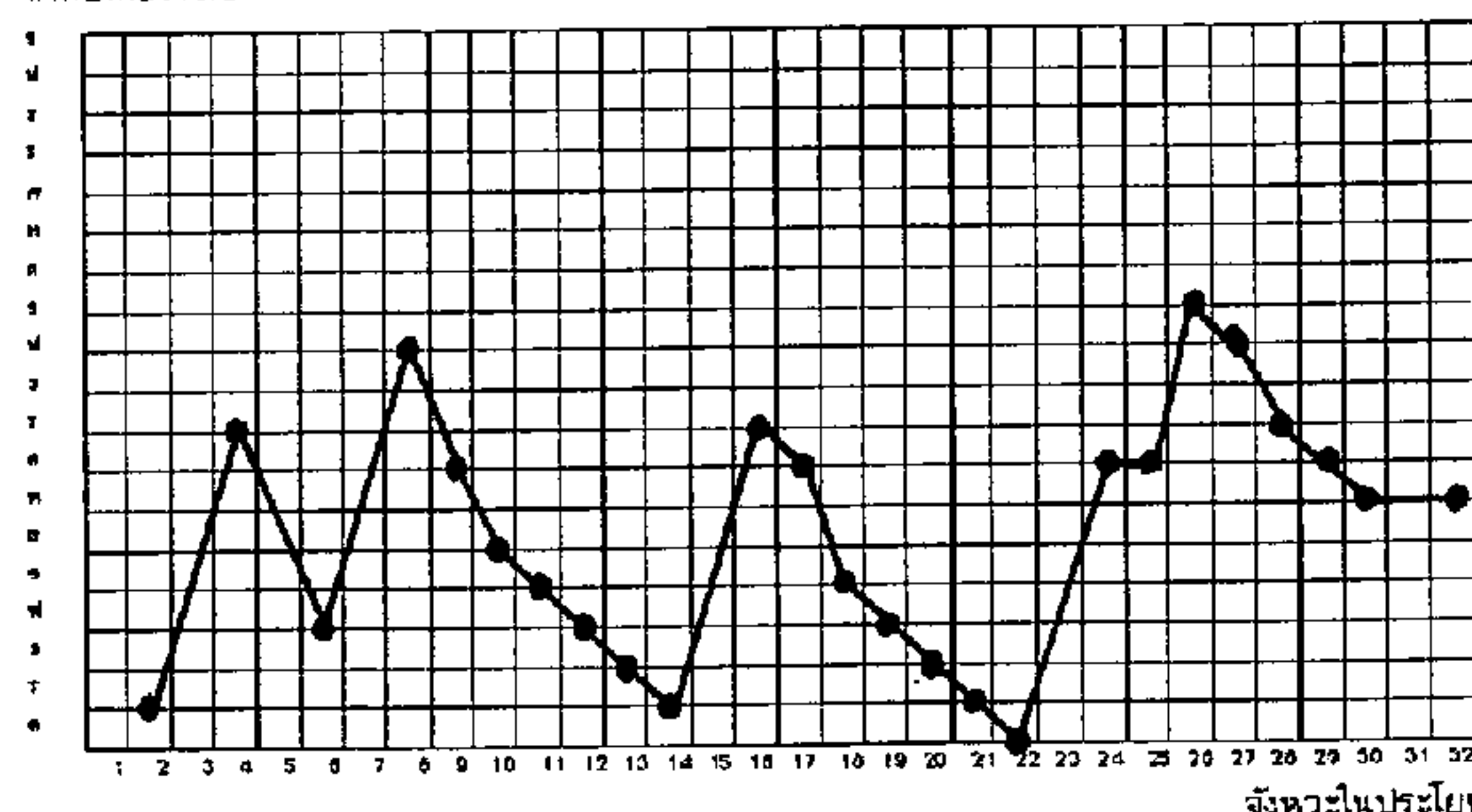
พิสัยของประโยค

กว้าง 12 ขึ้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญในตอนท้ายประโยค ห้องที่ 7 - 8 การเคลื่อนที่หาเสียง ที ท้าย
ประโยคเป็นตำแหน่งที่สำคัญ ทำให้ความรู้สึกว่าเป็นสำเนียงมอญมากขึ้น

ลำดับเสียงจะเข้

จังหวะในประโยค

ภาพประกอบ 111 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 51

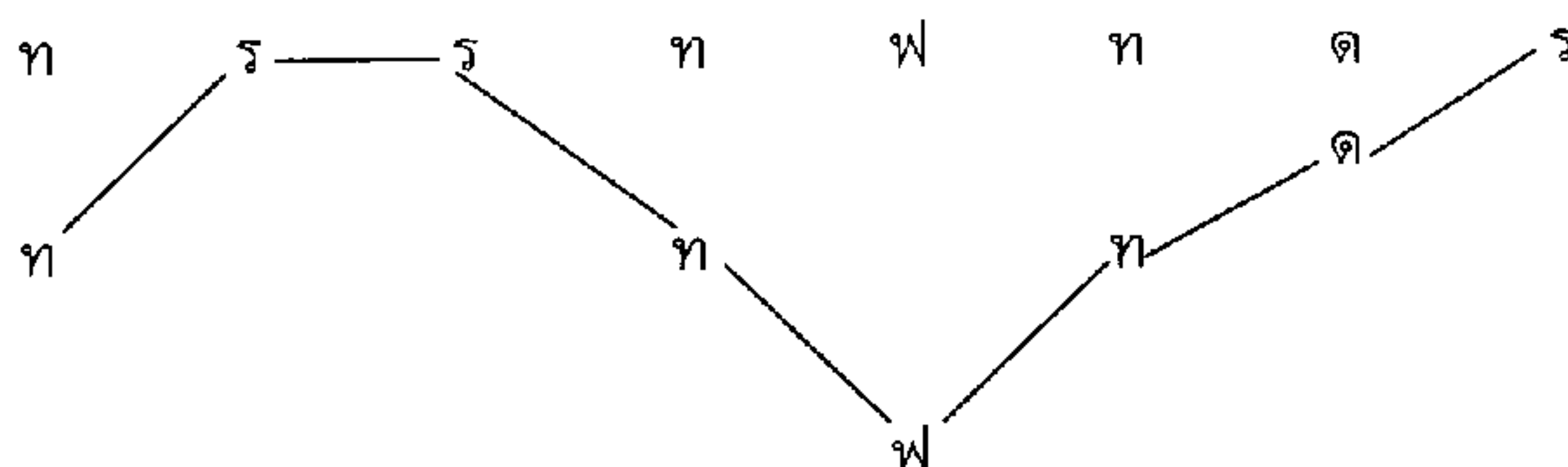
ประโยคที่ 52 (ท่อน 3 ประโยคที่ 10)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ฟ - ท	- - ดั ร	- ร - ร	- ด - ท	- ช - -	ฟ ฟ - -	ท ท - -	ด ด - ร
- ด - ท	- - - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	- ร - ด	- ร - ท	- - - ด	- - - ร

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 (ท - ร)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

- - - -	- - - ร	ด ร ฟ ช	ฟ ช ฟ ท	ด ร ฟ ช	ฟ ช ฟ ท	ฟ ช ฟ ท	ช ด ท ร
- - - -	ช ท ด -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 (ท - ร)

โครงสร้างทำนอง

- ร ช ท ช ท ท ร

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 5 วรรคหลังชั้นที่ 5 แปรทำนองแบบเก็บ
โดยยึดเสียงโครงสร้างสม่ำเสมอ ตรงกันที่ห้อง คู่

เทคนิคการบรรเลง

เก็บ

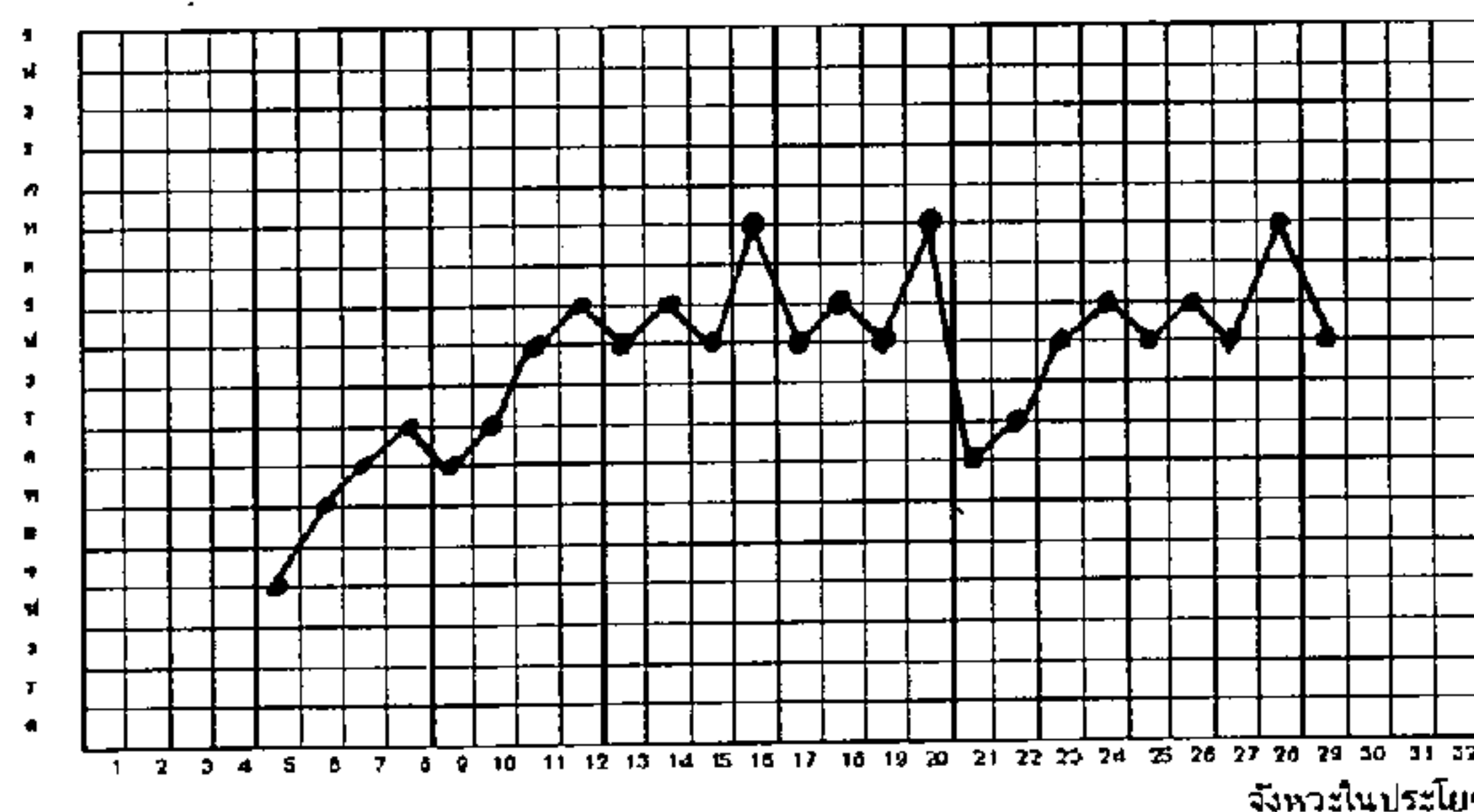
พิสัยของประโยค

กว้าง 12 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญทั้งประโยค แสดงโดยรวมของประโยคด้วยการซ้ำทำนอง
ระหว่างวรรค และเป็นเสียงที่ใช้ในกลุ่ม ที่

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 112 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 52

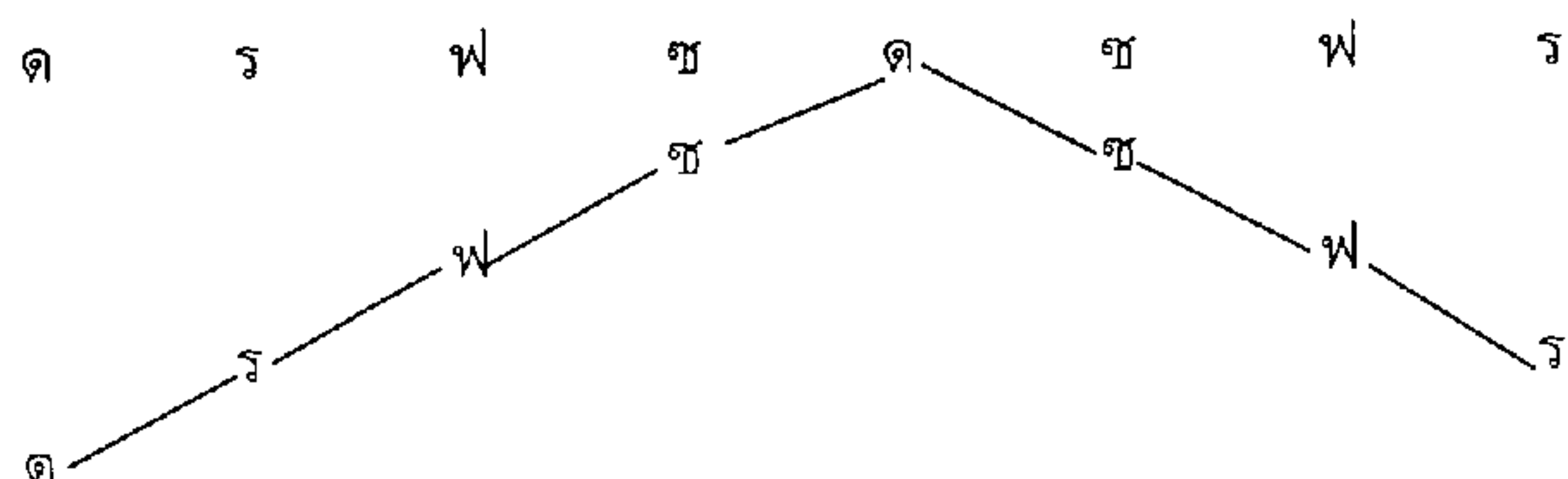
ประโยคที่ 53 (ท่อน 3 ประโยคที่ 11)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ร - -	ด ด - -	ร ร - -	ฟ ฟ - ช	- ล - ด	- ล - -	ช ช - -	ฟ ฟ - ร
- ล - ช	- - - ล	- - - ฟ	- - - ช	- ล - ด	- ล - ช	- - - ฟ	- - - ล

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 4 พลิกกลับ (ช - ร)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ฟ ด ฟ ร	ฟ ท ร ด	ร ล ด ท	ด ฟ ล ช	ฟ ร ฟ ด	ร ล ด ช	ด ล ด ช	ล ฟ ช ร
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 4 พลิกกลับ (ช - ร)

โครงสร้างทำนอง

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 4 วรรคหลังชั้นที่ 6 แปรทำนองแบบเก็บ
ผูกกลอนเพลงในประโยค ความสัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่เป็นแบบปกติ วรรคหลัง
สัมพันธ์มากกว่าวรรคหน้า

เทคนิคการบรรเลง

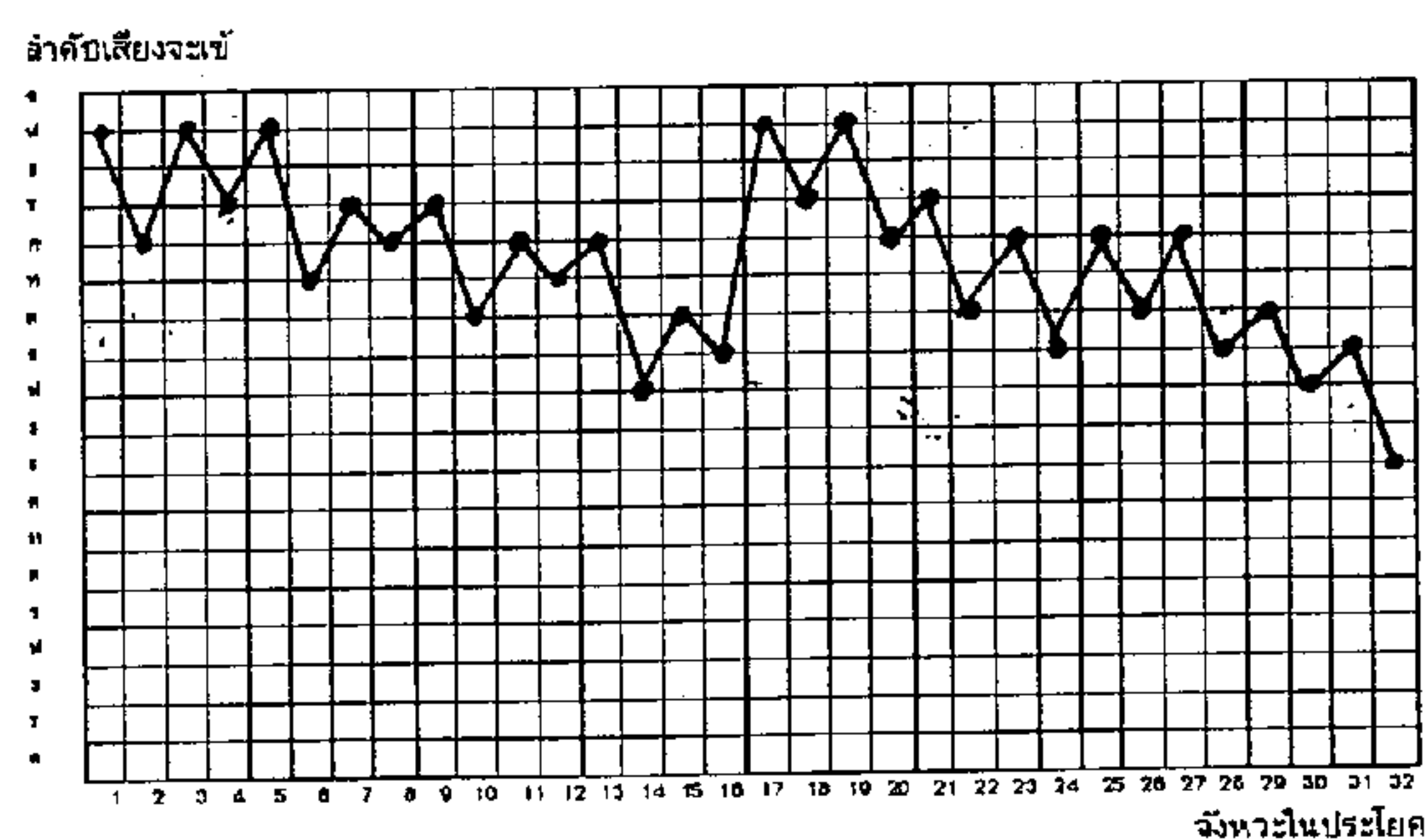
เก็บ

พิสัยของประโยค

กว้าง 10 ขึ้นเสียง

สำเนียงมอญ

ไม่พบสำเนียงในประโยค

ภาพประกอบ 113 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 53

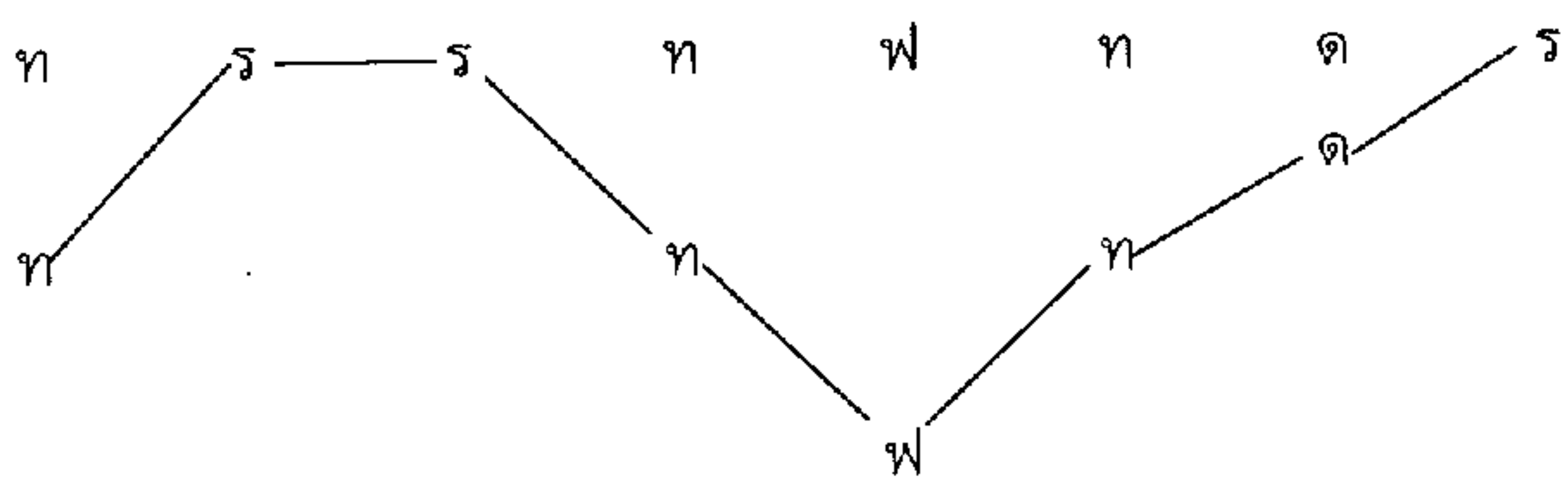
ประโยคที่ 54 (ท่อน 3 ประโยคที่ 12)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ฟ - ท	- - ตํ รํ	- รํ - รํ	- ตํ - ท	- ช - -	ฟ ฟ - -	ท ท - -	ตํ ตํ - รํ
- ด - ท	- - - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	- ร - ด	- ร - ท	- - - ด	- - - ร

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 (ท - ร)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ตํ ล ตํ ช	ล ฟ ช ร	ฟ ช ฟ ร	ฟ ร ด -	- ฟ ช ล	ทลช ล ท	ฟชล ชลท	ลทตํ ทตํ ร
- - - -	- - - -	- - - -	- - - ท	ช - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 10 (ท - ร)

โครงสร้างทำนอง

ช ร ร ท ล ท ท ร

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 6 วรรคหลังชั้นที่ 5 แปรทำนองแบบเก็บ
วรรคหน้ายึดทำนองฆ้องวงใหญ่ โครงสร้างทำนองตรงกันห้องที่ 2, 3, 4, วรรค
หลังใช้เทคนิคการสับัดเข้ามาทำให้ความสัมพันธ์น้อยกว่าวรรคหน้า โครงสร้าง
ทำนองตรงกันที่ห้อง คู่

เทคนิคการบรรเลง

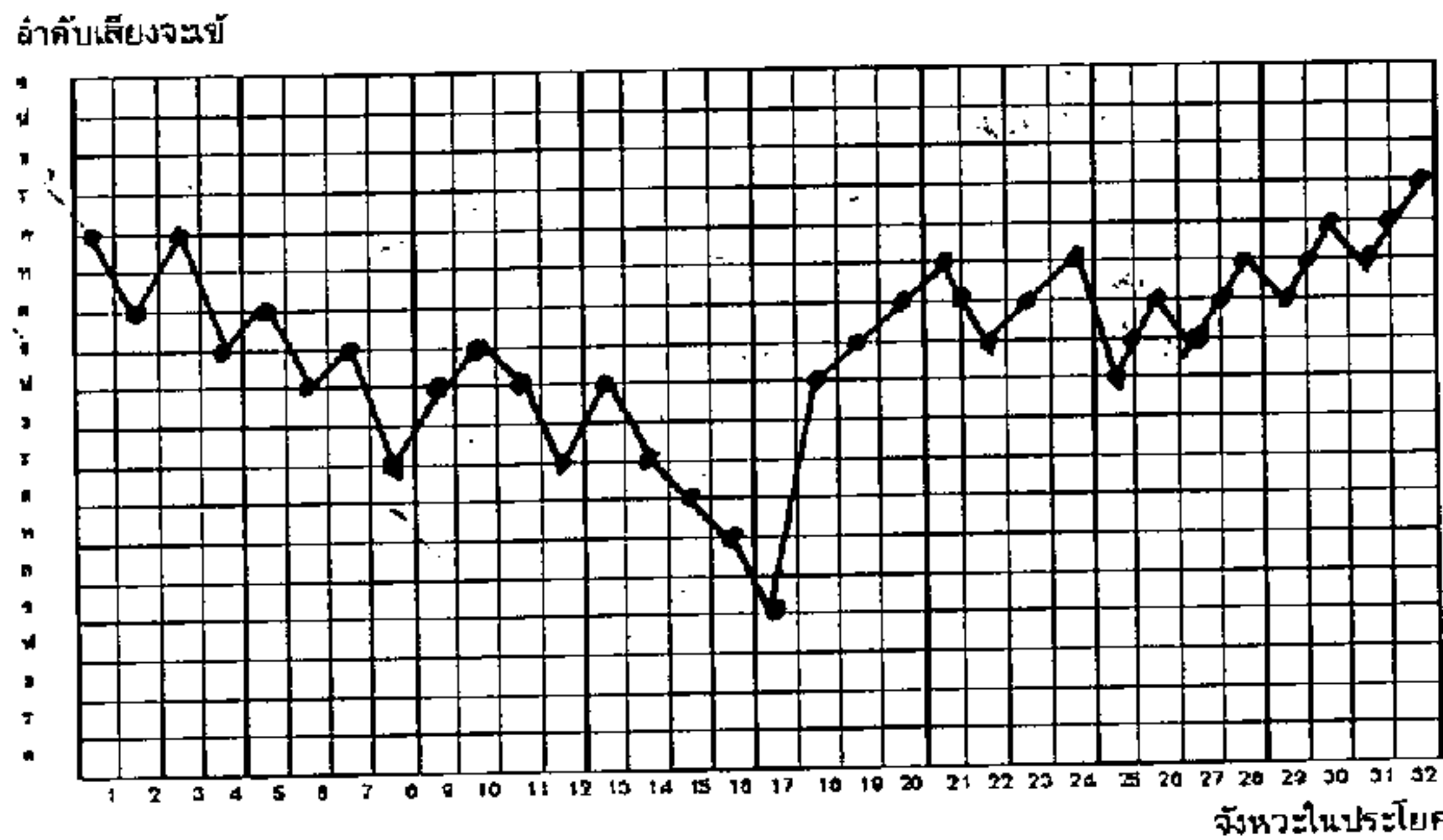
เก็บ สบัตลง 3 เสียงติด สบัตขึ้น 3 เสียงติด

พิสัยของประโยค

กว้าง 12 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

ไม่พบสำเนียงมอญ ในประโยค

ภาพประกอบ 114 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 54

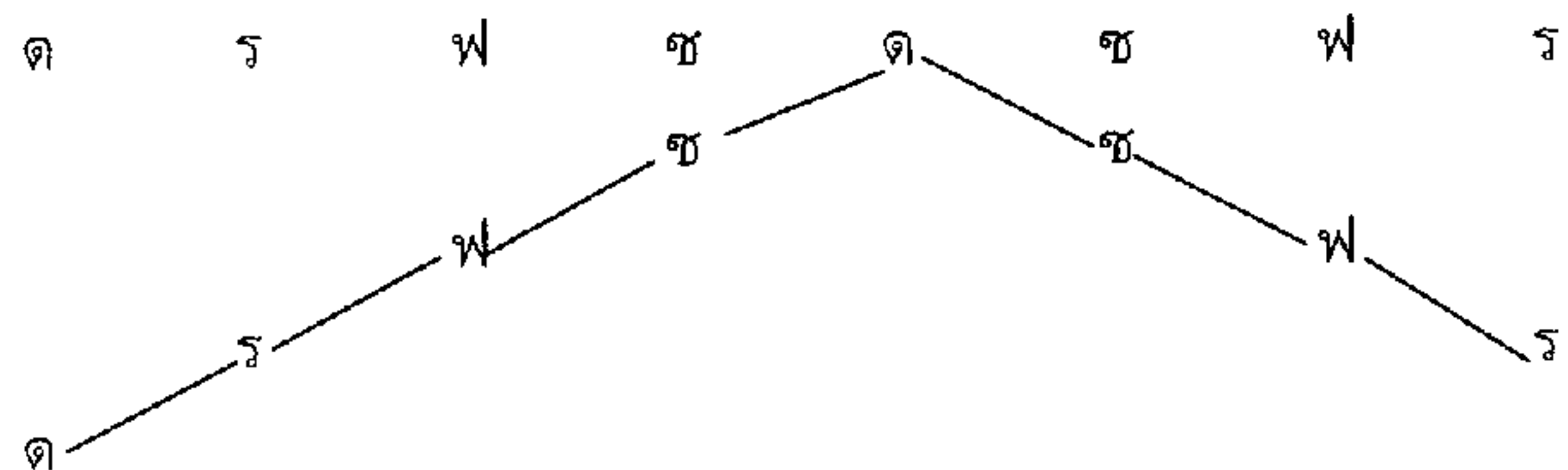
ประโยคที่ 55 (เที่ยวกลับท่อน 3 ประโยคที่ 1)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ร - -	ด ด - -	ร ร - -	ฟ ฟ - ฆ	- ล - ด	- ล - -	ช ช - -	ฟ ฟ - ร
- ล - ฆ	- - - ล	- - - ฟ	- - - ฆ	- ล - ด	- ล - ฆ	- - - ฟ	- - - ล

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 4 พลิกกลับ (ช - ร)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ฟ ร ฟ ท	ด ร ด ร	ฟ ร ด ท	ด ท ล ฆ	ด ร ด ล	ด ร ด ช	ล ท ด ท	ล ช ฟ ร
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 4 พลิกกลับ (ช - ร)

โครงสร้างทำนอง

ท ร ท ช ล ช ท ร

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขึ้นที่ 2 วรรคหลังขึ้นที่ 5 แปรทำนองแบบเก็บ
สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ ในของเรื่องบันไดเสียงน้อยในวรรคหน้า วรรคหลังกลับ
มายึดตามฆ้องวงใหญ่ โครงสร้างทำนองตรงกันในห้อง คู่

เทคนิคการบรรเลง

เก็บ สะบัดขึ้น 2 เสียงติด

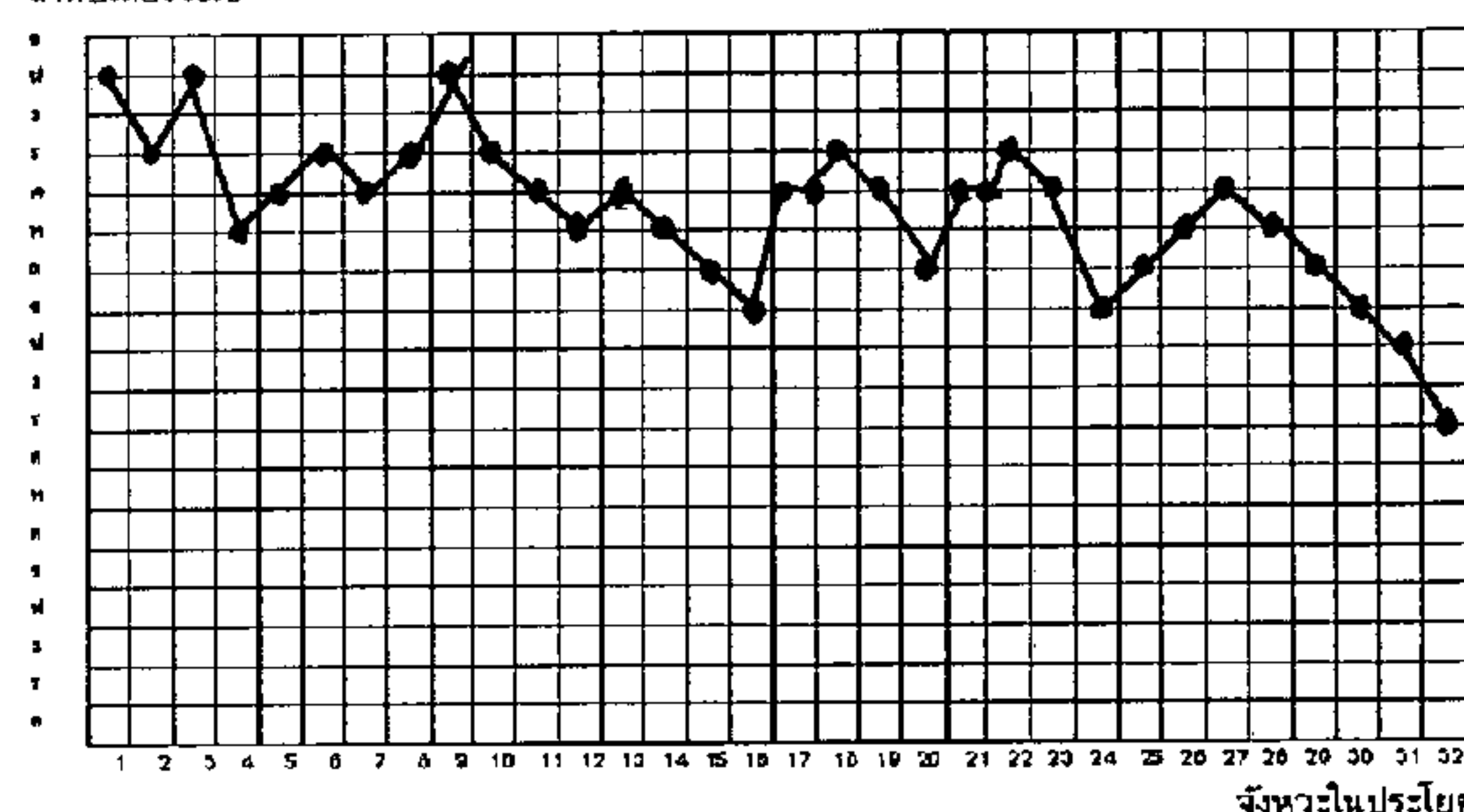
พิสัยของประโยค

กว้าง 10 ขึ้นเสียง

สำเนียงมอญ

ไม่พบสำเนียงมอญในประโยค

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 115 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 55

ประโยคที่ 56 (เทียบกลับท่อน 3 ประโยคที่ 2)

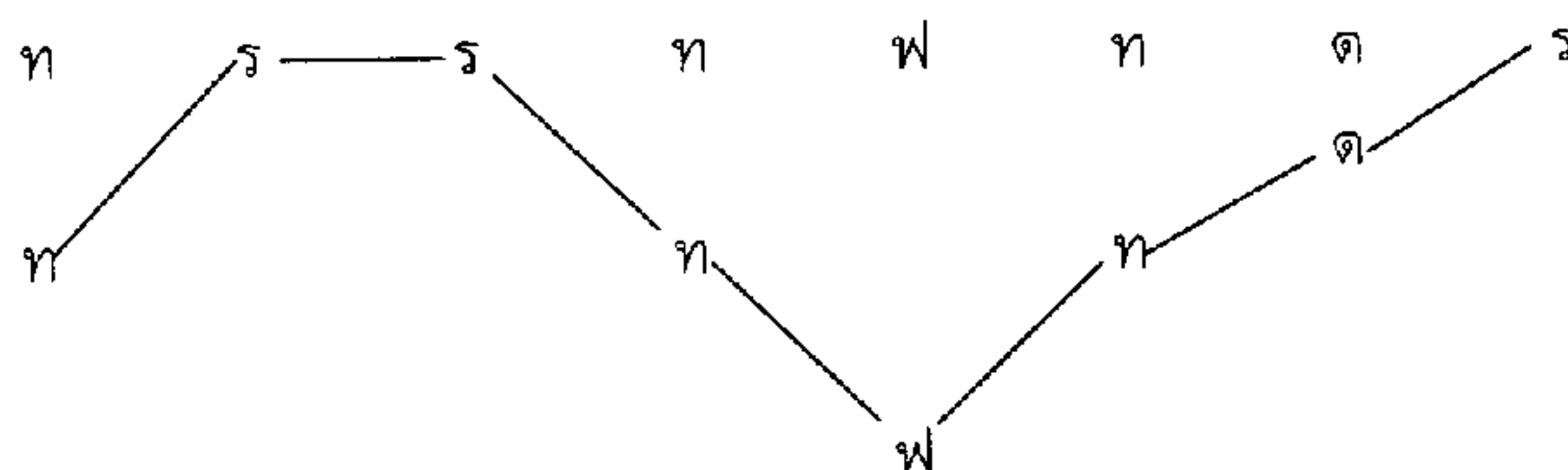
ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ฟ - ท	- - ดํ ํ	- ํ - ํ	- ด - ท	- ช - -	ฟ ฟ - -	ท ท - -	ดํ ดํ - ํ
- ด - ท	- - - ํ	- ฟ - ํ	- ด - ท	- ํ - ด	- ํ - ท	- - - ด	- - - ํ

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 (ท - ํ)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ล ฟ ล ช	ล ฟ ช ร	ฟ ช ฟ ร	ฟ ร ด -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - ํ
- - - -	- - - -	- - - -	- - - ท	ช - ช ล	ทลช ล ท	ดทล ท ด	ช ท ด -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- ฟ - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 (ท - ํ)

โครงสร้างทำนอง

ช ํ ํ ํ ท ล ท ด ํ

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 6 วรรคหลังชั้นที่ 6 แปรทำนองแบบเก็บ
ดำเนินทำนองสละสลวย แล้วยังยึดความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับฆ้องวงใหญ่ทั้งวรรค
หน้า วรรคหลังเท่ากัน โครงสร้างเสียงตรงกันห้องที่ 2, 3, 4, 6, 7, และ 8

เทคนิคการบรรเลง

เก็บ, สะบัดลง 3 เสียงติด

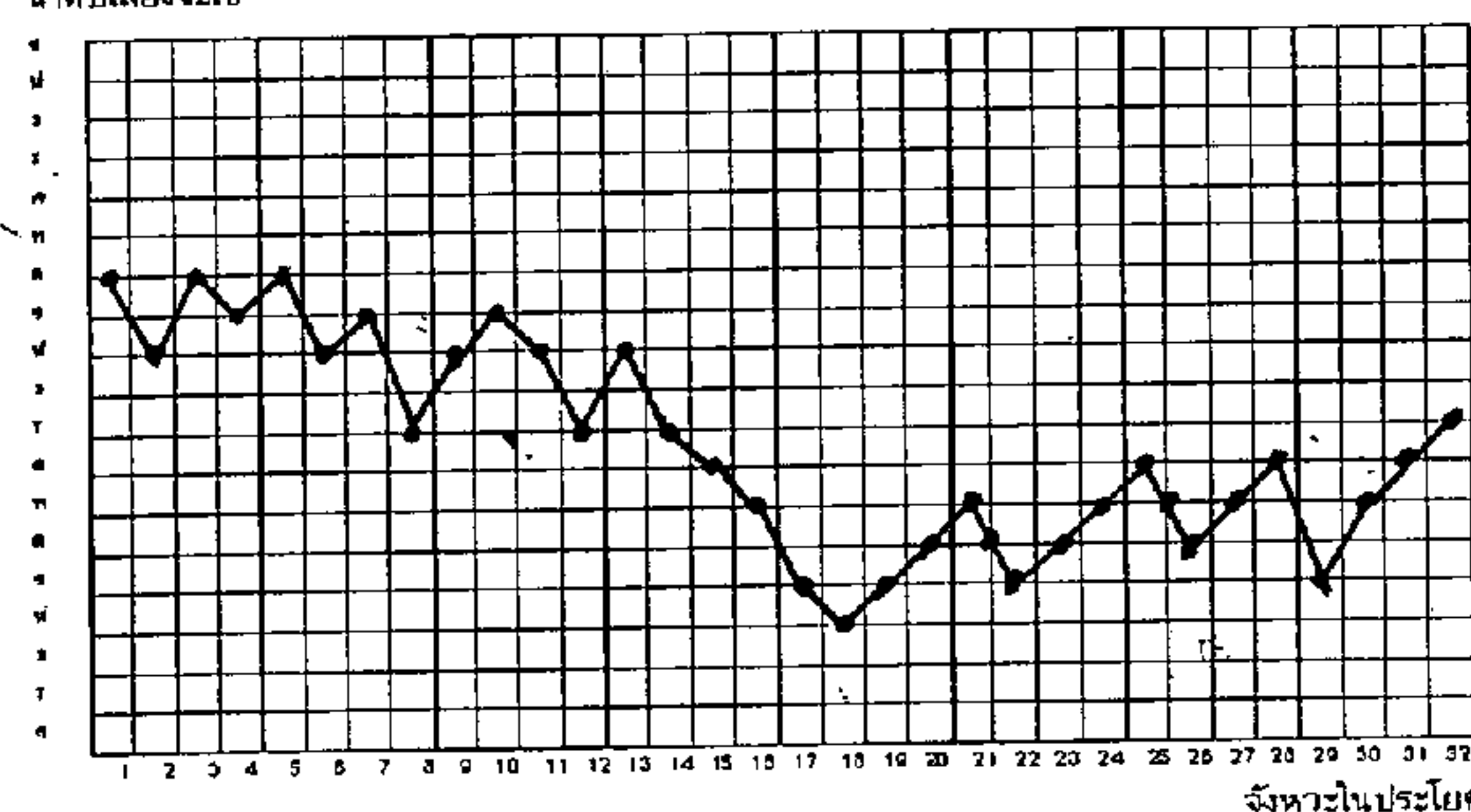
พิสัยของประโยค

กว้าง 10 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

ไม่พบสำเนียงมอญในประโยค

ลำดับเสียงจะเข้

จังหวะในประโยค

ภาพประกอบ 116 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 56

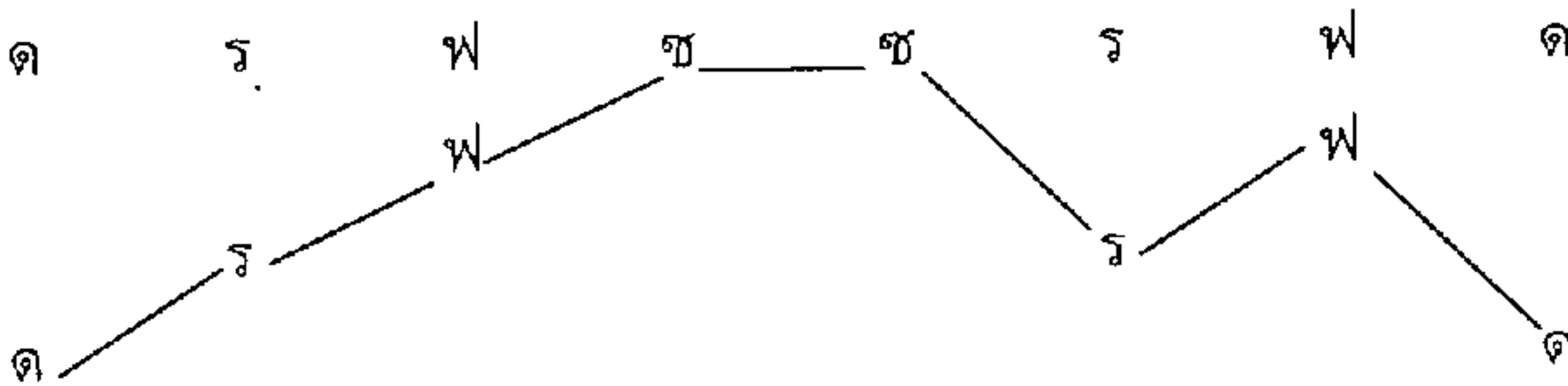
ประโยคที่ 57 (เกี่ยวกลับท่อน 3 ประโยคที่ 3)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ร - -	ด ด - -	ร ร - -	ฟ ฟ - ซ	- - ล -	ล - ซ -	ฟ - ซ -	ซ - ฟ -
- ล - ซ	- - - ล	- - - ฟ	- - - ซ	- - - ซ	- ฟ - ร	- ร - ซ	- ร - ด

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 5 พลิกกลับ (ซ - ด)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ม ร ม ด	ร ม ร ม	ฟ ม ล ม	ฟ ซ ล ซ	ดํ ท ล ซ	รํ ดํ ท ล	ซ ฟ ซ ล	ซ ล ท ดํ
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง โด
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 4 (ซ - ดํ)

โครงสร้างทำนอง

ด ม ม ซ ซ ล ล ด

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 5 วรรคหลังชั้นที่ 5 แปรทำนองแบบเก็บ
แล้วผูกกลอนสละสลวยไม่ซับซ้อนมาก ยังยึดโครงสร้างทำนองจากฆ้องวงใหญ่
เสียงตรงกันในตำแหน่งห้อง คู่

เทคนิคการบรรเลง

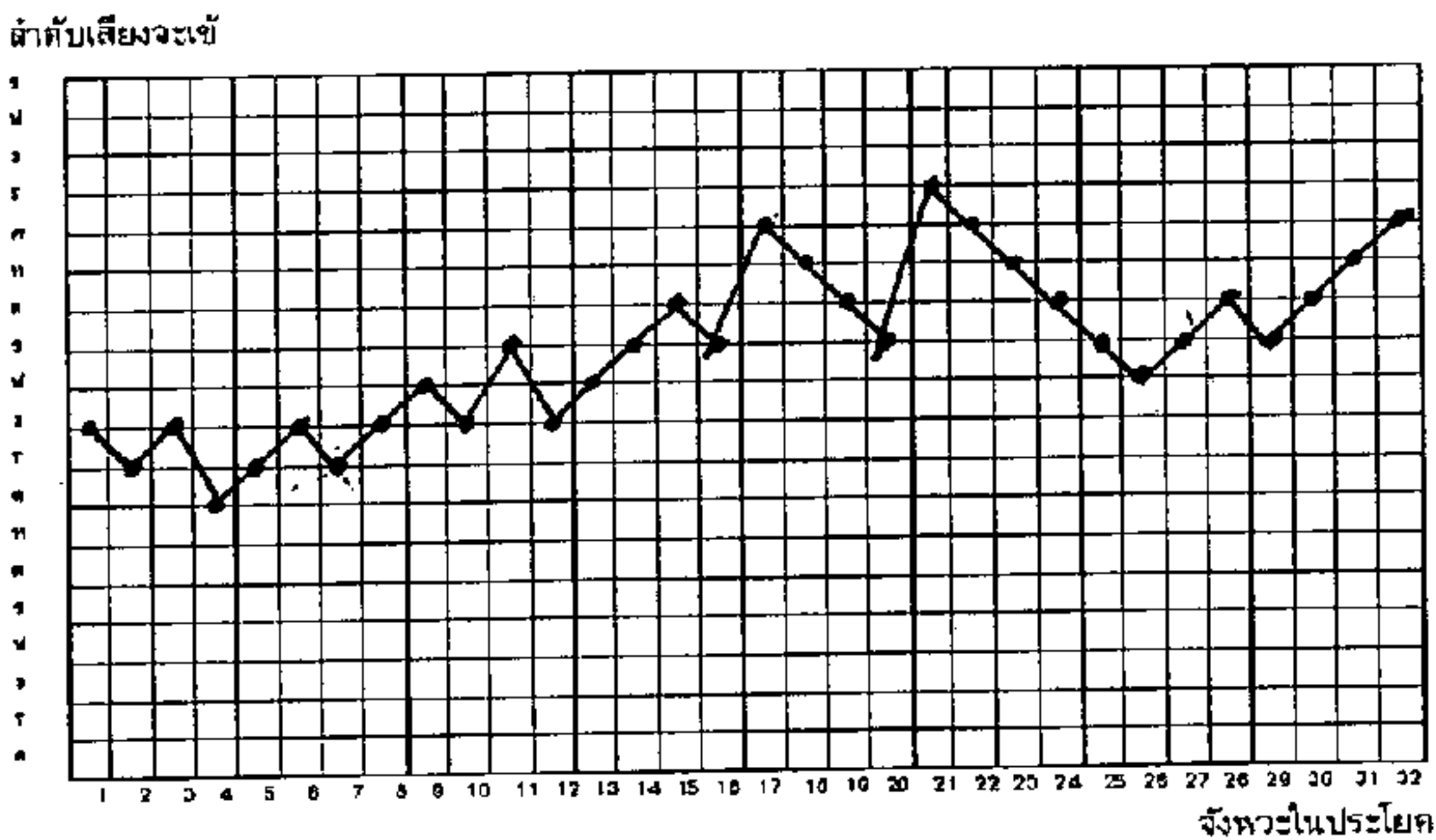
เก็บ

พิสัยของประโยค

กว้าง 9 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

ไม่พบสำเนียงมอญในประโยค

ภาพประกอบ 117 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 57

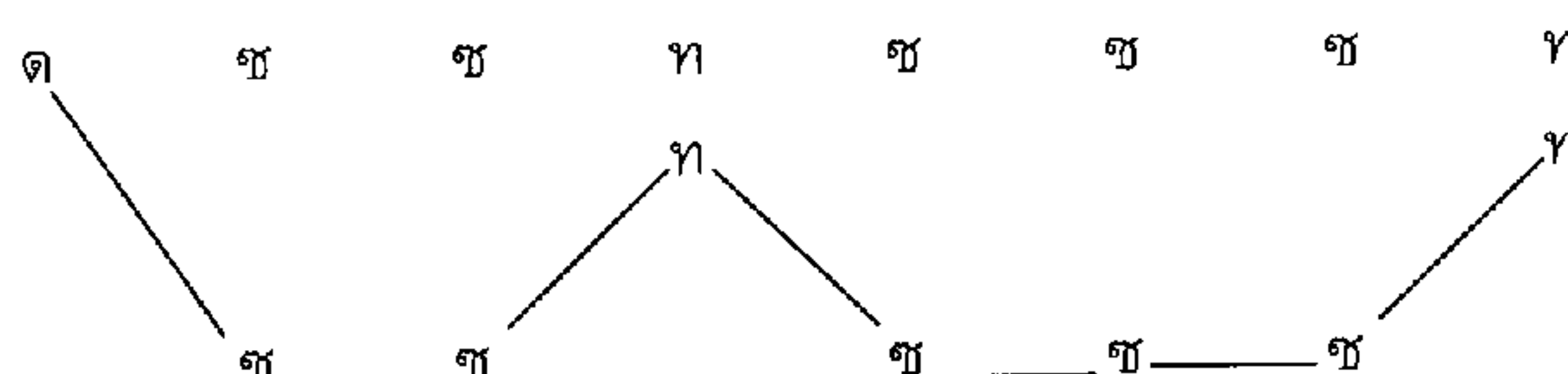
ประโยคที่ 60 (เทียบกลับท่อน 3 ประโยคที่ 6)

ทำนองข้องวงใหญ่

- ตั - -	รื ตั - -	ท ช - -	ท ตั - ท	- ช - -	ท ตั - -	ท ช - -	ท ตั - ท
- - ท ตั	- - ท ช	- - ฟ ช	- - - ฟ	- - ฟ ช	- - ท ช	- - ฟ ช	- - - ฟ

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 1 (ท - ท)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ดัดดัด ท ตั	รื ตั ท ช	ท ช ฟ ช	ท ช ตั ท	รื ตั ท ตั	รื ตั ท ช	ท ช ฟ ช	ท ช ตั ท
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 1 (ท - ท)

โครงสร้างทำนอง

ด ช ช ท ด ช ช ท

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับข้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 7 วรรคหลังชั้นที่ 6 แปรทำนองสอดคล้อง
กับห้องวงใหญ่ ลักษณะทำนองคล้ายกัน โครงสร้างทำนองตรงกันห้องที่
1,2,3,4,6,7,และ 8

เทคนิคการบรรเลง

สะบัดเสียงเดี่ยว, เก็บ

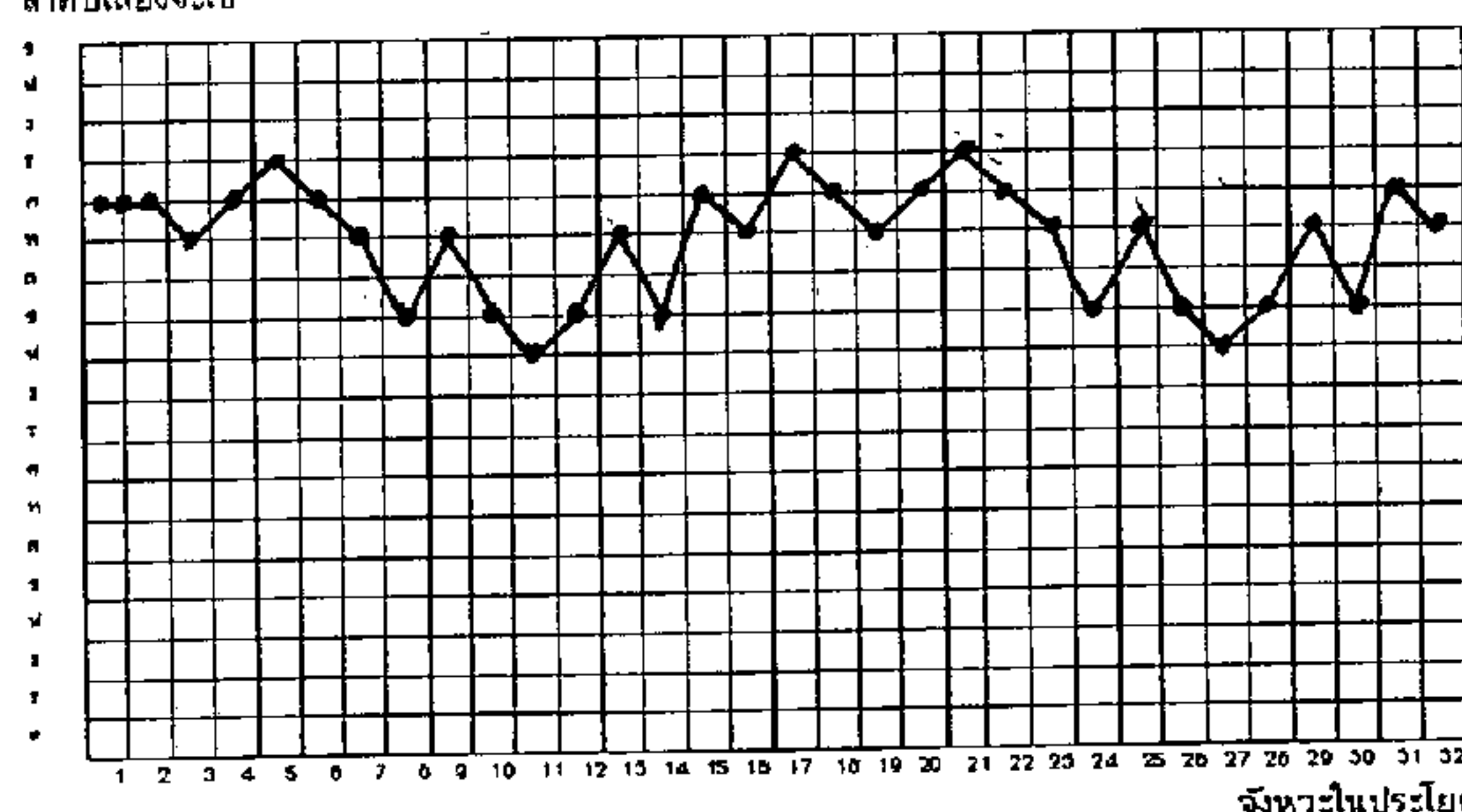
พิสัยของประโยค

กว้าง 6 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญทั้งประโยค แสดงโดยภาพรวม กลุ่มเสียง ที่ และย้าทำนองที่มี
ลักษณะเหมือนกัน โดยการเคลื่อนของเสียงหลักขึ้น ลง สลับกันทุกระยะตัวโน้ต
จบวรรคที่เสียง ที่

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 120 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 60

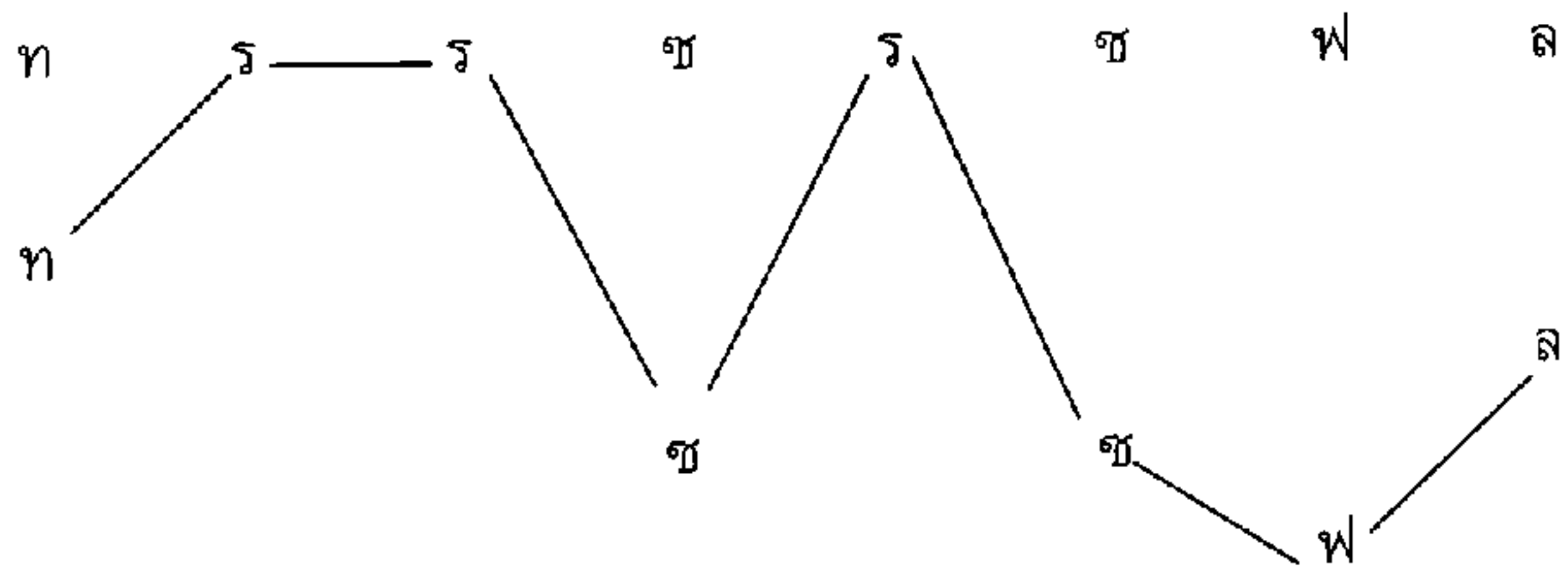
ประโยคที่ 61 (เกี่ยวกลับท่อน 3 ประโยคที่ 7)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- - - ท	- - ดํ รํ	- - ดํ รํ	ดํ - - -	รํ - ดํ รํ	- - - -	- - - ฟ	- - ช ล
- ฟ - -	- ท - -	ดํ ท - -	- ท ล ช	- ท - -	ดํ ท ล ช	- ด - -	- ฟ - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ลา
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 2 (ช – ล)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

รํ ดํ ท รํ	ดํ ท ล ดํ	ท ล ช ท	ล ช ฟ ช	ด ร ม ฟ	ช ร ม ฟ	ช ม ฟ ช	ล ฟ ช ล
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ล
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 2 (ช – ล)

โครงสร้างทำนอง

ร ด ท ช ฟ ฟ ช ล

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 4 วรรคหลังชั้นที่ 4 แปรทำนองแบบเก็บ
เป็นทำนองเฉพาะสอดคล้องกันของทำนองเดี่ยวจะเข้ในประโยค ยึดบันไดเสียง
และลูกตกจากฆ้องวงใหญ่

เทคนิคการบรรเลง

เก็บ

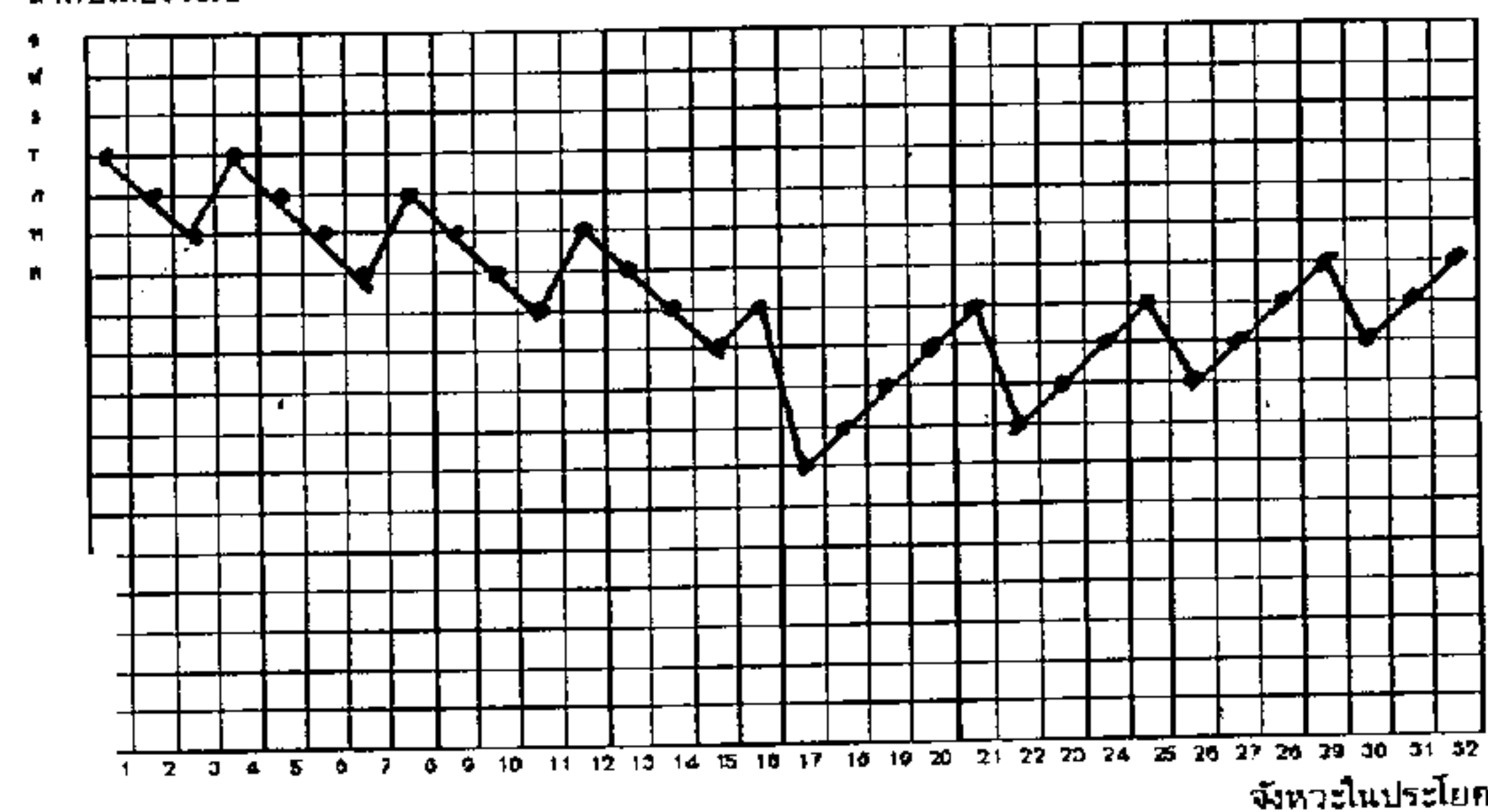
พิสัยของประโยค

กว้าง 9 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

ไม่พบสำเนียงมอญในประโยค

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 121 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 61

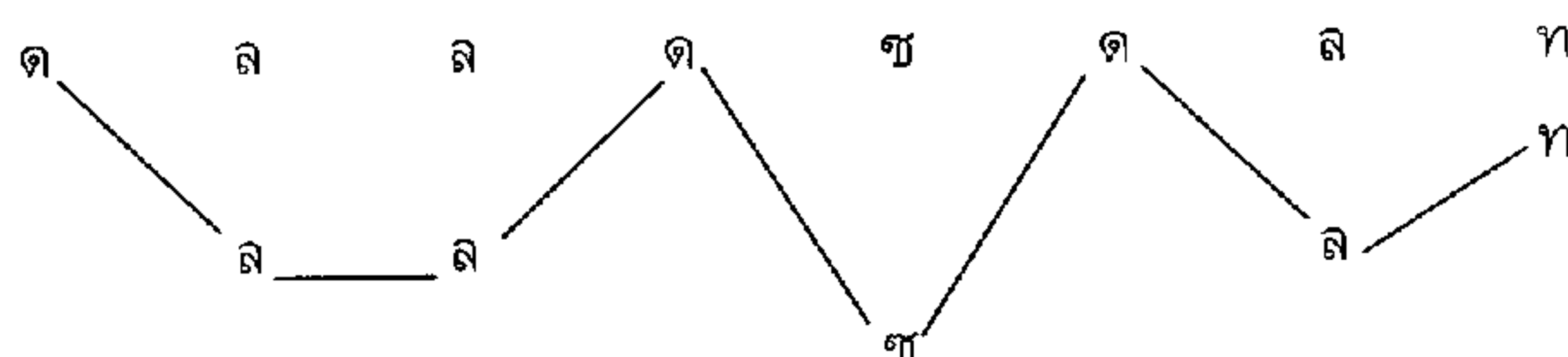
ประโยคที่ 62 (เทียบกลับท่อน 3 ประโยคที่ 8)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ท - ตั	รู้ ตั - -	- - ซ ล	ท - - ตั	- รื - -	รู้ - รื ตั	- ตั - -	ท ตั - ท
- ฟ - -	- - ท ล	ซ ฟ - -	- ด - -	- ร - ซ	- ซ - -	ซ - ซ ล	- - - ฟ

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง โด วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 2 พลิกกลับ (ตั - ท)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ด ม ฟ ซ	ล ฟ ซ ล	ท ซ ล ท	ตั ล ท ตั	ด ซ ล ท	ตั ล ท ตั	รื ท ตั รื	ฟ รื ตั ท
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง โด วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 2 พลิกกลับ (ตั - ท)

โครงสร้างทำนอง

ซ ล ท ด ท ด ร ท

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าขึ้นที่ 5 วรรคหลังขึ้นที่ 5 แปรทำนองแบบเก็บ
โครงสร้างทำนองตรงกันที่ห้อง คู่ ทำนองเดี่ยวมีลักษณะเกี่ยวข้องกับฆ้องวงใหญ่
ดำเนินเป็นส่วนตัว

เทคนิคการบรรเลง

เก็บ

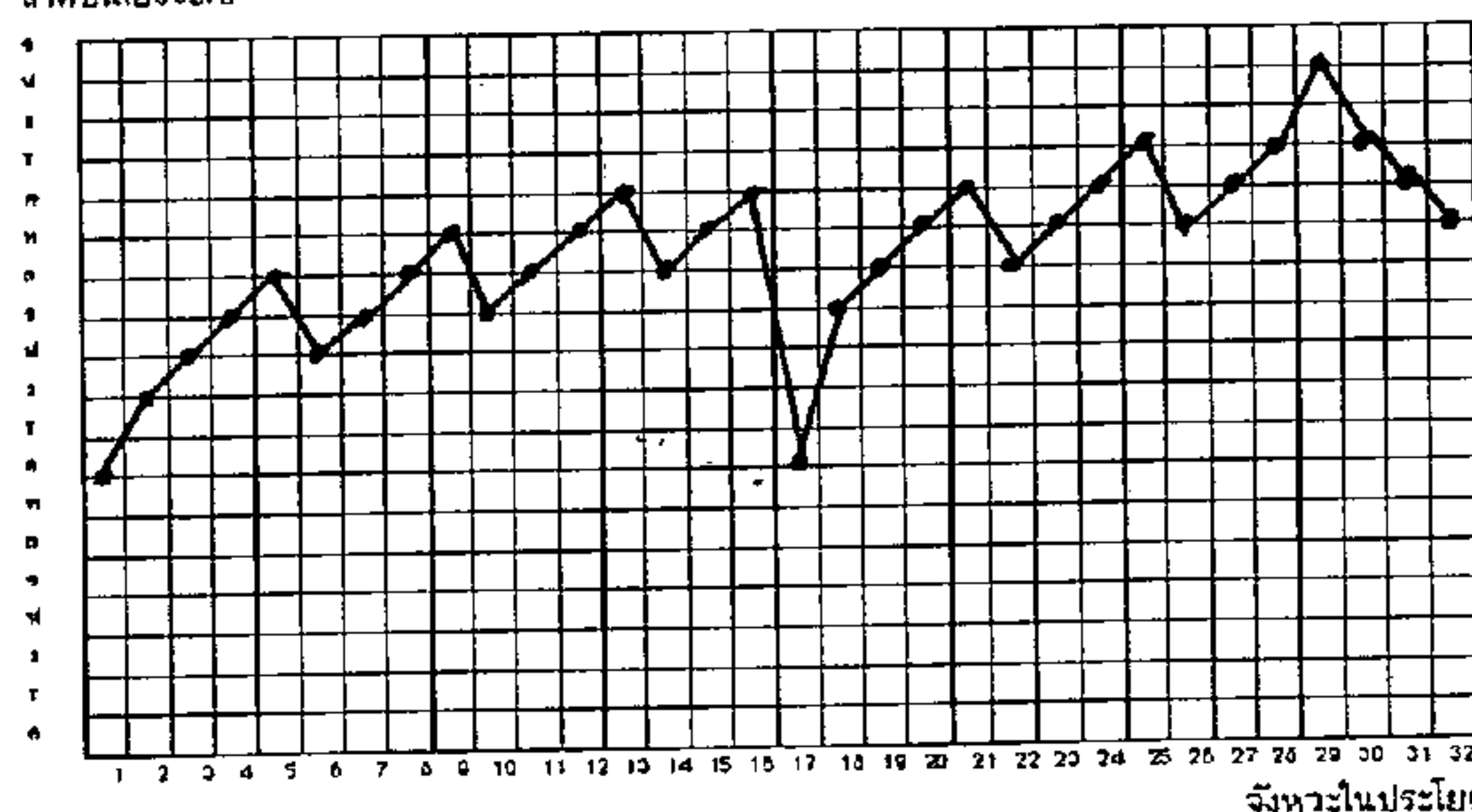
พิสัยของประโยค

กว้าง 11 ขึ้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญที่วรรคหลัง ห้องที่ 7 - 8 เป็นการเปลี่ยนแนวทำนอง โดยการหัก
ลงมายังเสียง ที่

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 122 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 62

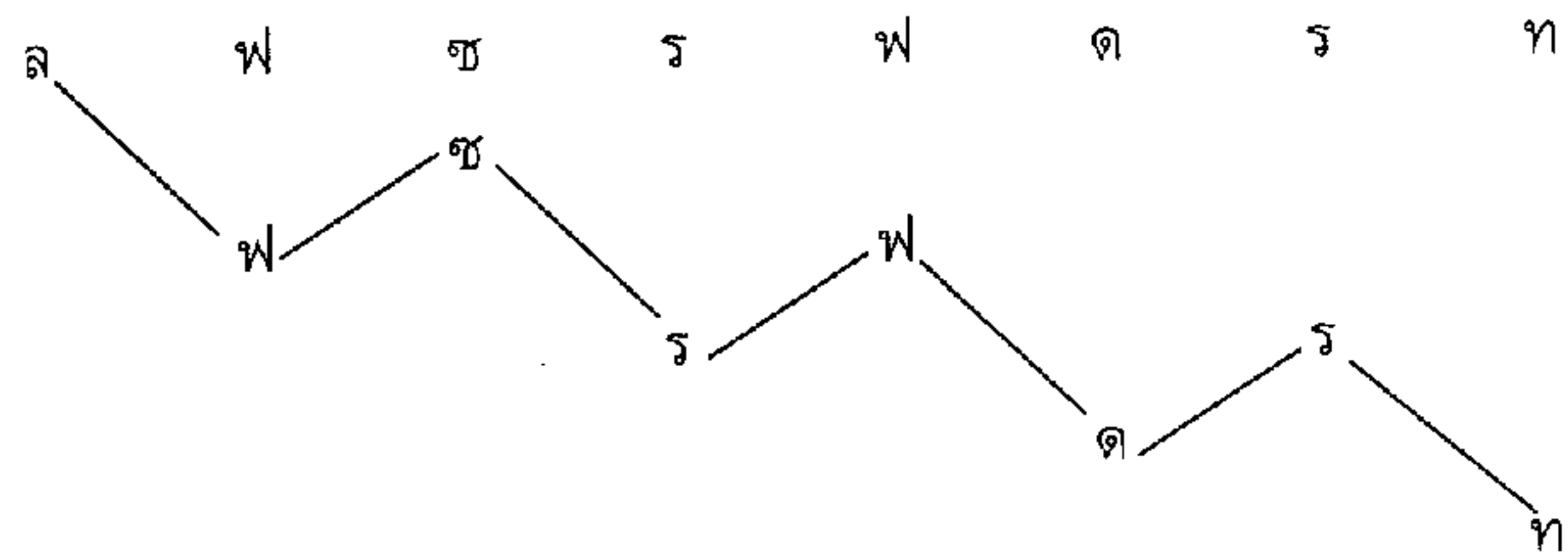
ประโยคที่ 63 (เทียบกลับท่อน 3 ประโยคที่ 9)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ล - ล	- ช - -	ล ช - ช	- ฟ - -	ช ฟ - ฟ	- ร - -	ฟ ร - ร	- ด - -
- - ช -	ช ฟ - ฟ	- - ฟ -	ฟ ร - ร	- - ร -	ร ด - ด	- - ด	ด ท - ท

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ที ลูกตกเสียง ที
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 พลิกกลับ (ร - ท)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ด ฟ ร ฟ	ร ช ร ฟ	ช ฟ ร ฟ	ร - - ร	ด ร ด ร	ฟ ร ด ร	ฟ ร ด ร	ด - - ท
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- - - -	- - - -	- ร - -	- - - -	- - - -	- - - -	- ท - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร วรรคหลังบันไดเสียง ที ลูกตกเสียง ที
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 พลิกกลับ (ร - ท)

โครงสร้างทำนอง

ฟ ฟ ฟ ร ร ร ร ท

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 5 วรรคหลังชั้นที่ 5 แปรทำนองเป็น
ทำนองเฉพาะของจะเข้ ไม่เหมือนกับฆ้องวงใหญ่ แต่ก็ยึด บันไดเสียง ลูกตก
และโครงสร้างทำนองตรงกันที่ห้อง คู่

เทคนิคการบรรเลง

เก็บ, ทิ้งนอย

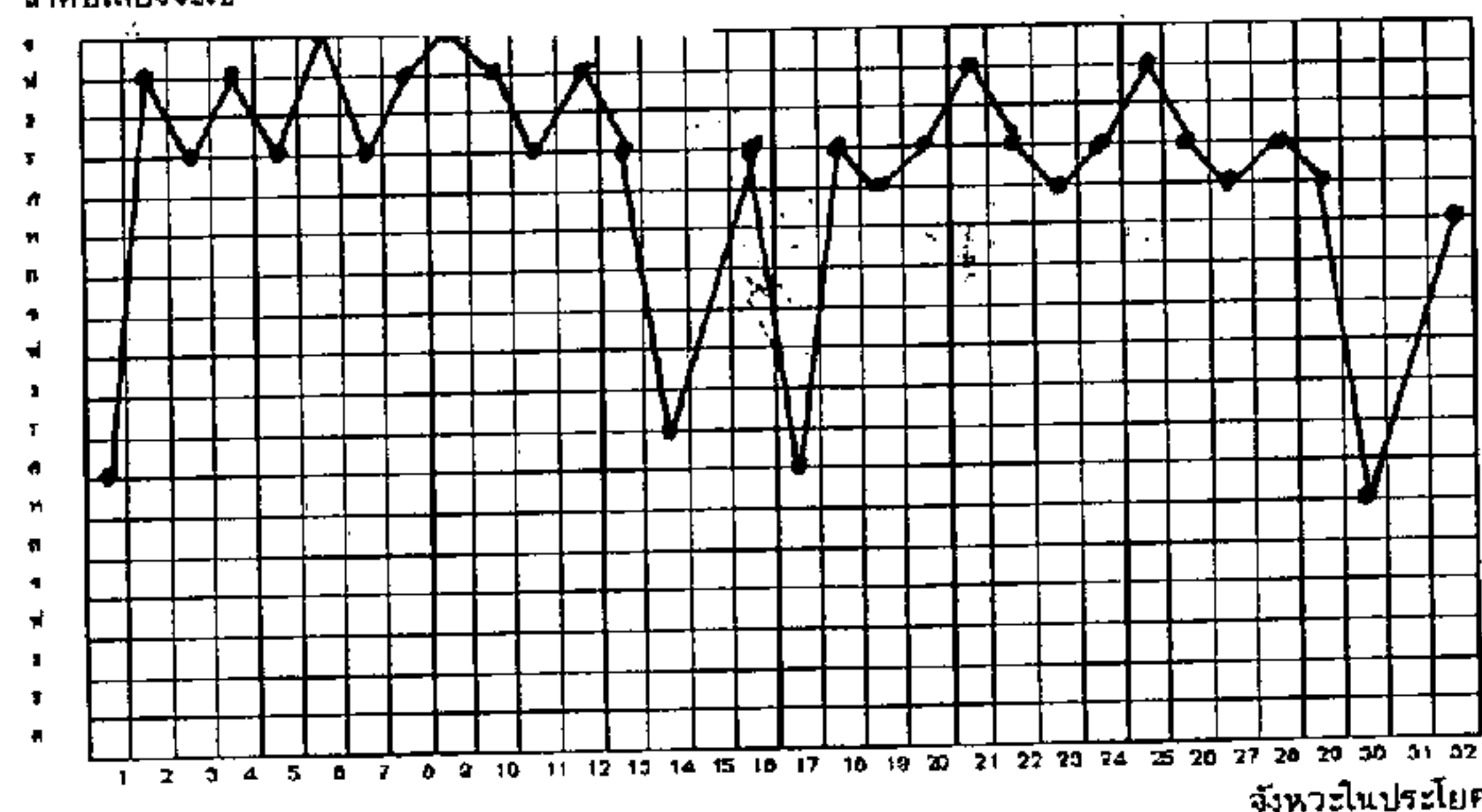
พิสัยของประโยค

กว้าง 13 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญทั้งประโยค ด้วยลักษณะทำนองที่เหมือนกันและเน้นที่ทิ้งนอย
ท้ายวรรค เกิดสำเนียงมอญได้ด้วย กลุ่มเสียงหลัก และการเคลื่อนที่เสียงในระยะคู่
8 ในเสียงตก

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 123 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 63

ประโยคที่ 64 (เทียบกลับท่อน 3 ประโยคที่ 10)

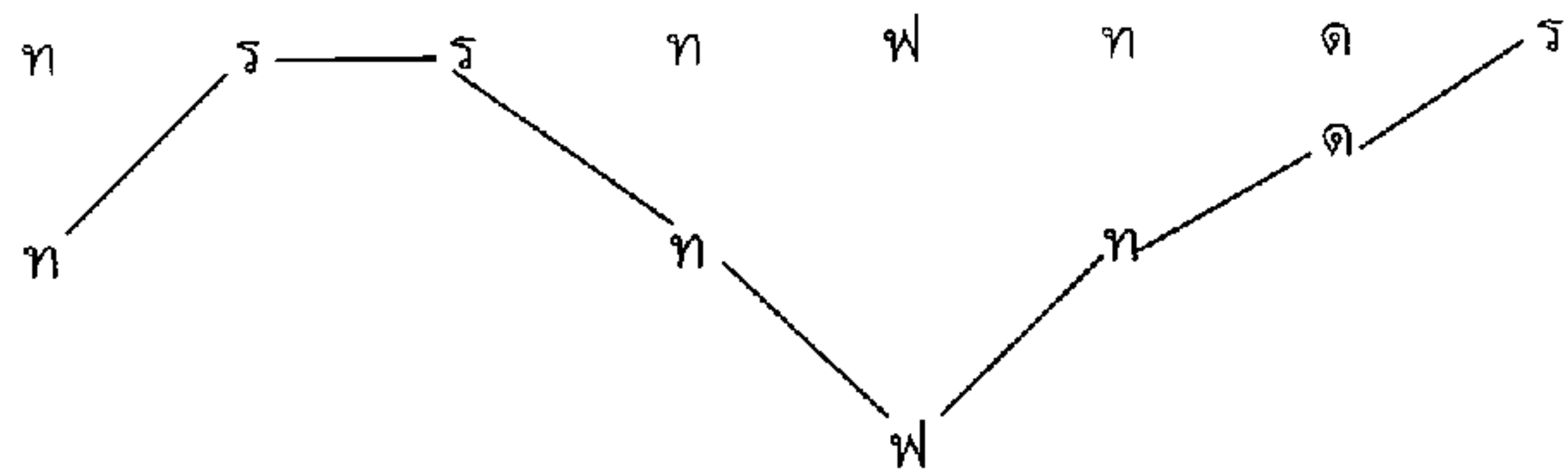
ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ฟ - ท	- - ตี ร	- ร - ร	- ตี - ท	- ช - -	ฟ ฟ - -	ท ท - -	ตี ตี - ร
- ต - ท	- - - ร	- ฟ - ร	- ต - ท	- ร - ต	- ร - ท	- - - ต	- - - ร

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 (ท - ร)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

- - - ฟ	- - - ช	ล ช ฟ ช	ล - - ท	ฟ ช ล ท	ล - - ท	ล ท ตี ร	ตี - - ร
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- ฟ - -	- ช - -	- - - -	- ท - -	- - - -	- ท - -	- - - -	- ร - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 (ท - ร)

โครงสร้างทำนอง

ฟ ช ล ท ท ท ร ร

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 4 วรรคหลังชั้นที่ 5 แปรทำนองแบบเก็บ เป็นทำนองเฉพาะของจะเข้เพราะการใช้การทิ้งนอย สัมพันธ์กับทำนองฆ้องวงใหญ่ปกติ

เทคนิคการบรรเลง

ทิ้งนอย, เก็บ

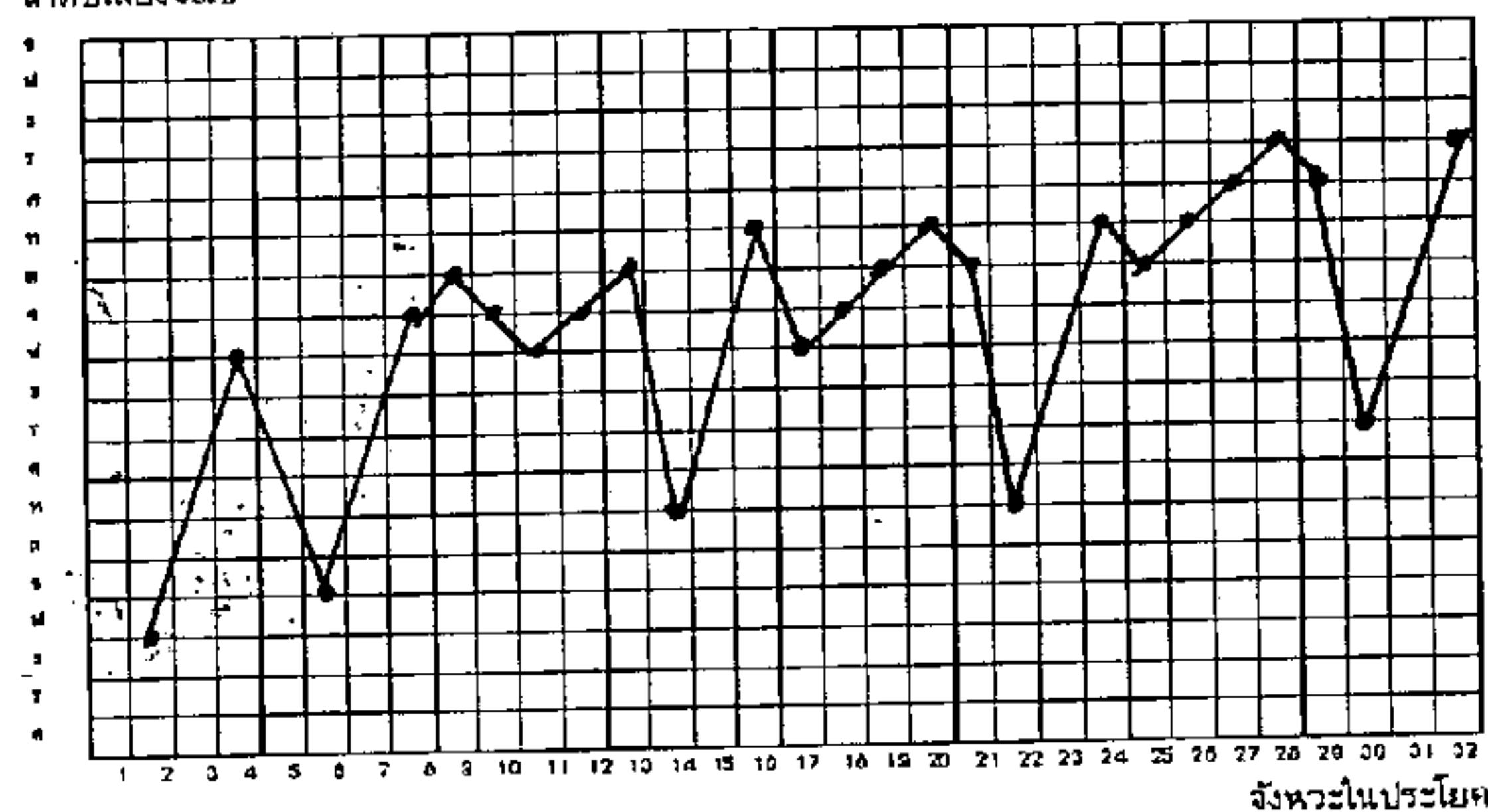
พิสัยของประโยค

กว้าง 13 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญทั้งประโยค ทิ้งนอยเป็นเทคนิคที่ช่วยให้เกิดสำเนียงมอญเพราะเป็นการกระโดดในระยะคู่ 8 แสดงสม่ำเสมอในประโยค

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 124 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 64

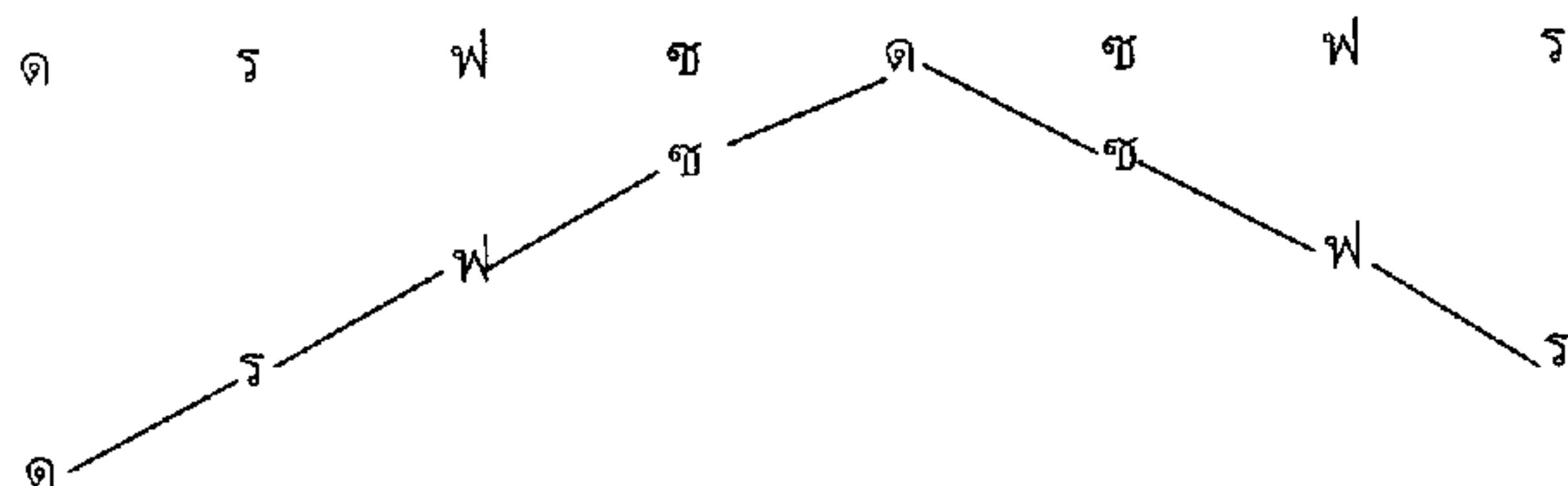
ประโยคที่ 65 (เทียบกลับท่อน 3 ประโยคที่ 11)

ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ร - -	ด ด - -	ร ร - -	ฟ ฟ - ช	- ล - ด	- ล - -	ช ช - -	ฟ ฟ - ร
- ล - ช	- - - ล	- - - ฟ	- - - ช	- ล - ด	- ล - ช	- - - ฟ	- - - ล

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ฟา ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 4 พลิกกลับ (ช - ร)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

ฟ ท ด ร	ด - - ร	ฟ ร ด ท	ล - - ช	ด ร ด ท	ล - - ช	ด ท ล ช	ฟ - - ร
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- - - -	- ร - -	- - - -	- ช - -	- - - -	- ช - -	- - - -	- ร - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ซอล วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร
ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 4 พลิกกลับ (ช - ร)

โครงสร้างทำนอง

ร ร ท ช ท ช ช ร

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 2 วรรคหลังชั้นที่ 2 แปรทำนองเป็น
ทำนองเฉพาะ ไม่สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ในเรื่องของบันไดเสียงอาศัยเพียงโครง
สร้างทำนองที่ตรงกันในห้อง คู่ แต่บันไดเสียงไม่ตรงกันทั้งวรรคหน้า และวรรค
หลัง

เทคนิคการบรรเลง

เก็บ, หิงนอย

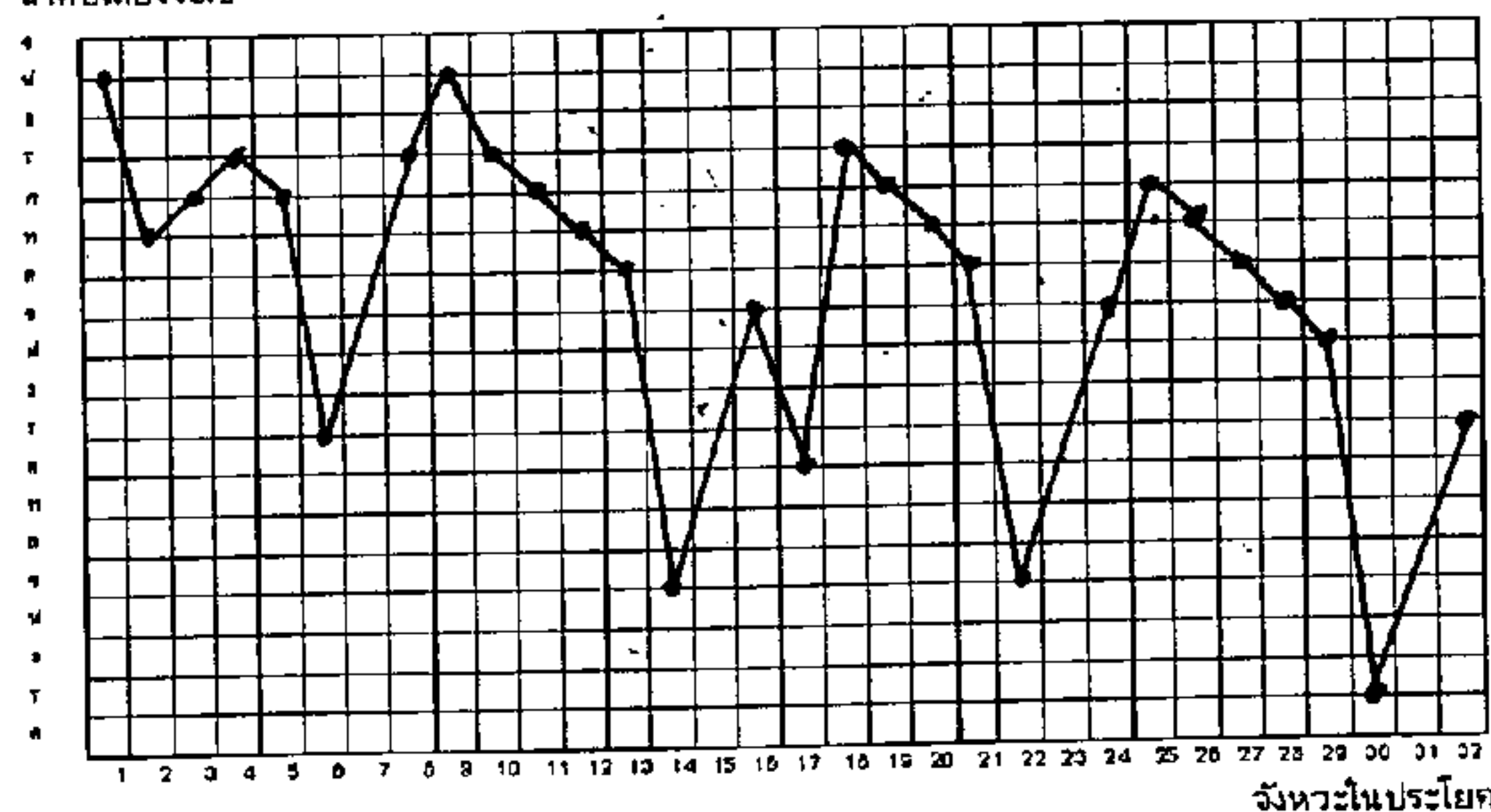
พิสัยของประโยค

กว้าง 17 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญทั้งประโยคแสดงโดยภาพรวม ด้านการเปลี่ยนบันไดเสียง และ
เทคนิคการบรรเลงหิงนอยช่วยเพิ่มการเคลื่อนที่ในระยะคู่ 8 สม่่าเสมอในประโยคที่
ห้อง คู่

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 125 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 65

ประโยคที่ 66 (เทียบกลับท่อน 3 ประโยคที่ 12)

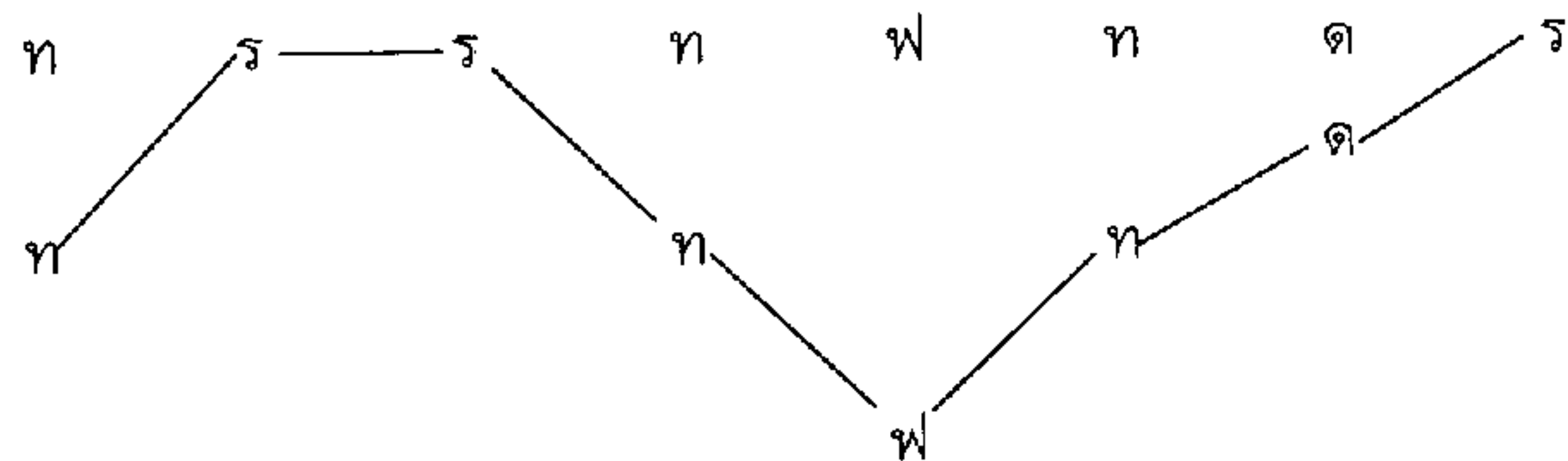
ทำนองฆ้องวงใหญ่

- ฟ - ท	- - ต ร	- ร - ร	- ต - ท	- ช - -	ฟ ฟ - -	ท ท - -	ต ต - ร
- ต - ท	- - - ร	- ฟ - ร	- ต - ท	- ร - ต	- ร - ท	- - - ต	- - - ร

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 (ท - ร)

โครงสร้างทำนอง

ทำนองเดี่ยวจะเข้

- - - ช	- - - ร	- - - ต	- - - ท	- - - ฟ	- - - ท	ด - - -	- - - ร
- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
- ช - -	- ร - -	- ต - -	- ท - -	- ฟ - -	- ท - -	- ช ล ท	ต ร - -

บันไดเสียงและลูกตก วรรคหน้าบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง ที่ วรรคหลังบันไดเสียง ที่ ลูกตกเสียง เร

ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก เป็นคู่ 3 (ท - ร)

โครงสร้างทำนอง

ช ร ด ท ฟ ท ท ร

การแปรทำนอง

สัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่ วรรคหน้าชั้นที่ 5 วรรคหลังชั้นที่ 5 แปรทำนองแบบเฉพาะด้วยการบรรเลงแบบทิงนอยและรูดสายลวดเพราะไม้ที่เครื่องดนตรีทำได้

เทคนิคการบรรเลง

ทิงนอย, ดีดรูดสายลวด

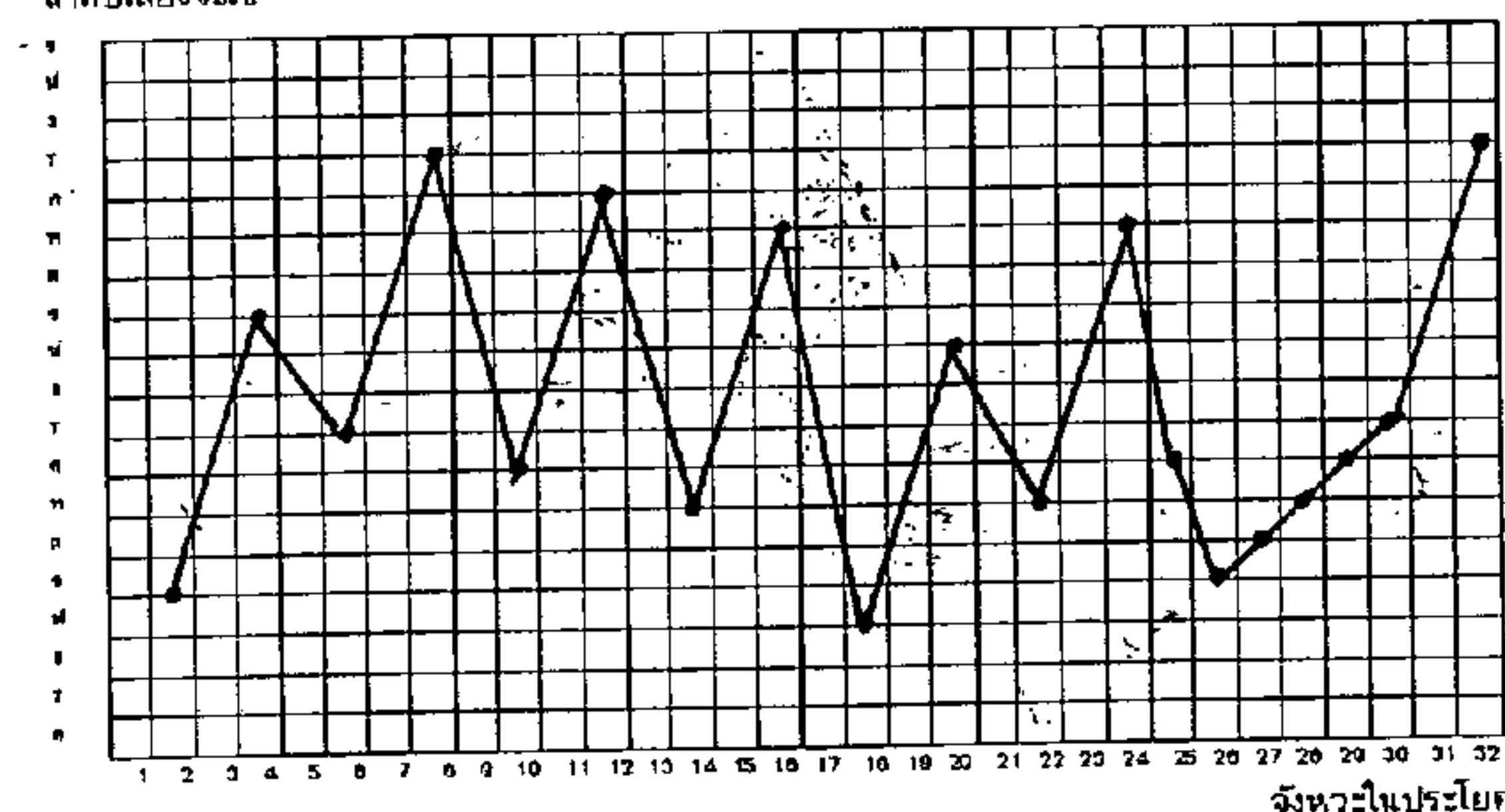
พิสัยของประโยค

กว้าง 13 ชั้นเสียง

สำเนียงมอญ

พบสำเนียงมอญทั้งประโยค แสดงโดยภาพรวมทั้งประโยค ทำนองห่างด้วยเสียงในบันไดเสียง ที่ และการกระโดดในระยะคู่ 8

ลำดับเสียงจะเข้

ภาพประกอบ 126 กราฟแสดงการเคลื่อนที่ของทำนองเดี่ยวจะเข้ เพลงแขกมอญ ประโยคที่ 66

ตาราง 1 สรุปการวิเคราะห์ทำนองเดี่ยวจะเข้า เพลงสุตสงวน เทียวแรก

ประโยค	บันไดเสียง		ลูกตก		ความสัมพันธ์ระหว่างลูกตก	การแปรทำนองสัมพันธ์กับทำนองของวงใหญ่		เทคนิคการบรรเลง	พิสัยของประโยค	สำเนียงมอญ
	วรรคหน้า	วรรคหลัง	วรรคหน้า	วรรคหลัง		วรรคหน้า	วรรคหลัง			
1	ฟ	ท	ช	ร	คู่ 5	6	7	กรอ, สะบัดเสียงเดียว, สะบัดลง 3 เสียงติด, รวบ, ปรีบ, เก็บ	8	พบสำเนียงมอญ
2	ฟ	ท	ร	ท	คู่ 3 พลิกกลับ	2	4	กรอ, กระทบ 2 สาย, สะบัดลง 3 เสียงข้าม, เก็บ, ไปรย	9	พบสำเนียงมอญ
3	ท	ท	ท	ร	คู่ 3 พลิกกลับ	6	4	กรอ, รวบ, สะบัดเสียงเดียว, ไปรย, กล้า	8	พบสำเนียงมอญ
4	ฟ	ฟ	ร	ช	คู่ 4	4	5	กรอ, เก็บ, กล้า, ปรีบ	8	พบสำเนียงมอญ
5	ท	ท	ด	ช	คู่ 4 พลิกกลับ	2	6	กรอ, เก็บ, สะบัดลง 3 เสียงติด	11	พบสำเนียงมอญ
6	ฟ	ท	ล	ด	คู่ 3	5	5	กรอ, เก็บ	8	พบสำเนียงมอญ
7	ท	ท	ท	ร	คู่ 3	7	7	กรอ, ไปรย,	5	พบสำเนียงมอญ
8	ฟ	ท	ร	ท	คู่ 6	5	4	กรอ, เก็บ	8	พบสำเนียงมอญ
9	ท	ท	ท	ร	คู่ 3	5	7	กรอ, ปรีบ, กรอชุดสายเอก	8	พบสำเนียงมอญ
10	ท	ท	ด	ด	คู่ 1	4	5	กรอ, ไปรย, กล้า	7	ไม่พบสำเนียงมอญ
11	ท	ท	ท	ช	คู่ 3 พลิกกลับ	5	4	กรอ, ไปรย,	6	ไม่พบสำเนียงมอญ
12	ฟ	ฟ	ร	ช	คู่ 4	6	6	กรอ, สะบัดเสียงเดียว, สะบัดลง 3 เสียงติด, เก็บ	9	พบสำเนียงมอญ

ตาราง 8 สรุปการวิเคราะห์ทำนองเดี่ยวจะเข้าเพลงแบบมอญ ท่อน 1 เทียบกลับ

ประโยค ที่	บันไดเสียง			ลูกตก		ความสัมพันธ์คู่ ระหว่าง ลูกตก	การแปรทำนอง สัมพันธ์กับ ทำนอง ฆ้องวงใหญ่		เทคนิคการบรรเลง	พิสัย ของ ประโยค	สำเนียงมอญ
	วรรค หน้า	วรรค หลัง	วรรค	วรรค หน้า	วรรค หลัง						
13	ฟ	ท	ช	ช	คู่ 1		4	6	เก็บ, ขยี้	11	ไม่พบสำเนียงมอญ
14	ท	ท	ท	ร	คู่ 3		5	5	เก็บ, สะบัดเสียงเดียว, สะบัดลง 3 เสียงติด	7	พบสำเนียงมอญ
15	ฟ	ฟ	ช	ด	คู่ 5 พลิกกลับ		4	4	เก็บ, สะบัดขึ้น 3 เสียงติด, สะบัด 2 เสียงติด, สะบัด 2 เสียงข้าม	11	ไม่พบสำเนียงมอญ
16	ท	ฟ	ด	ฟ	คู่ 5 พลิกกลับ		5	5	เก็บ, สะบัดขึ้น 2 เสียงติด, สะบัดลง 2 เสียงติด	9	ไม่พบสำเนียงมอญ
17	ฟ	ฟ	ฟ	ร	คู่ 3 พลิกกลับ		6	6	เก็บ, สะบัดลง 2 เสียงติด, สะบัดลง 3 เสียงติด	8	ไม่พบสำเนียงมอญ
18	ท	ท	ร	ท	คู่ 3 พลิกกลับ		5	4	เก็บ	12	พบสำเนียงมอญ
19	ท	ฟ	ช	ล	คู่ 2		5	4	เก็บ, สะบัดลง 3 เสียงติด, สะบัดลง 3 เสียงข้าม	9	ไม่พบสำเนียงมอญ
20	ท	ท	ด	ท	คู่ 2 พลิกกลับ		5	4	เก็บ, สะบัดลง 3 เสียงติด,	11	พบสำเนียงมอญ
21	ฟ	ท	ร	ท	คู่ 3 พลิกกลับ		5	5	เก็บ, ทิ้งนอย	13	พบสำเนียงมอญ
22	ท	ท	ท	ร	คู่ 3		4	5	เก็บ, ทิ้งนอย	13	พบสำเนียงมอญ
23	ท	ท	ช	ร	คู่ 4 พลิกกลับ		2	2	เก็บ, ทิ้งนอย	14	พบสำเนียงมอญ
24	ท	ท	ท	ร	คู่ 6 พลิกกลับ		5	4	ทิ้งนอย, ตีรูตสายลาวด	12	พบสำเนียงมอญ

ตาราง 9 สรุปการวิเคราะห์ทำนองเดียวจะเข้าเพลงเขมมอญ ท่อน 2 เทียบแรก

ประโยค ที่	บันไดเสียง		ลูกตก		ความสัมพันธ์คู่ ระหว่าง ลูกตก	การแปรทำนอง สัมพันธ์กับ ทำนอง ฉ้องวงใหญ่		เทคนิคการบรรเลง	พิสัย ของ ประโยค	สำเนียงมอญ
	วรรค หน้า	วรรค หลัง	วรรค หน้า	วรรค หลัง						
25	ฟ	ฟ	ช	ร	คู่ 4 พลิกกลับ	5	6	กรอ, เก็บ, กระทบ 3 สาย, สะบัดลง 3 เสียงติด, กล้า	15	พบสำเนียงมอญ
26	ด	ฟ	ม	ช	คู่ 3	6	5	กรอ, เก็บ, กระทบ 3 สาย, ทิ้งนอย	13	พบสำเนียงมอญ
27	ท	ฟ	ช	ร	คู่ 4 พลิกกลับ	2	6	กรอ, เก็บ, สะบัดลง 3 เสียงติด	9	พบสำเนียงมอญ
28	ด	ฟ	ม	ช	คู่ 6 พลิกกลับ	5	5	กรอ, เก็บ, กระทบ 3 สาย, สะบัดเสียงเดียว, ทิ้งนอย	17	พบสำเนียงมอญ
29	ฟ	ฟ	ล	ฟ	คู่ 3 พลิกกลับ	6	5	กรอ, เก็บ	7	ไม่พบสำเนียงมอญ
30	ฟ	ฟ	ฟ	ร	คู่ 3 พลิกกลับ	5	6	กรอ, เก็บ, กระทบ 3 สาย, สะบัดลง 3 เสียงติด, ปรีบ, สะบัด เสียงเดียว	15	พบสำเนียงมอญ

ตาราง 10 สรุปการวิเคราะห์ทำนองเดี่ยวจะเข้าเพลงแบบมอญ ท่อน 2 เทียบกลับ

ประโยค ที่	บันไดเสียง			ลูกตก		ความสัมพันธ์คู่ ระหว่าง ลูกตก	การแปรทำนอง สัมพันธ์กับ ทำนอง ฉ่องวงใหญ่			เทคนิคการบรรเลง	พิสัย ของ ประโยค	สำเนียงมอญ
	วรรค หน้า	วรรค หลัง	วรรค หน้า	วรรค หลัง	วรรค หน้า		วรรค หลัง					
31	ฟ	ฟ	ช	ร	คู่ 4 พลิกกลับ	คู่ 4 พลิกกลับ	4	6	เก็บ, สะบัดขึ้น 2 เสียงติด, สะบัดลง 3 เสียงติด	8	ไม่พบสำเนียงมอญ	
32	ด	ฟ	ม	ช	คู่ 3	คู่ 3	6	5	เก็บ, สะบัดลง 3 เสียงข้าม, สะบัดลง 2 เสียงข้าม	8	ไม่พบสำเนียงมอญ	
33	ฟ	ฟ	ช	ร	คู่ 4 พลิกกลับ	คู่ 4 พลิกกลับ	5	4	ปรีบ	9	ไม่พบสำเนียงมอญ	
34	ด	ฟ	ม	ช	คู่ 3	คู่ 3	5	5	ปรีบ	9	ไม่พบสำเนียงมอญ	
35	ฟ	ฟ	ล	ฟ	คู่ 3 พลิกกลับ	คู่ 3 พลิกกลับ	6	4	เก็บ	8	ไม่พบสำเนียงมอญ	
36	ฟ	ฟ	ฟ	ร	คู่ 3 พลิกกลับ	คู่ 3 พลิกกลับ	5	6	เก็บ, สะบัดลง 3 เสียงติด	6	ไม่พบสำเนียงมอญ	
37	ท	ฟ	ช	ล	คู่ 2	คู่ 2	4	4	เก็บ, สะบัดเสียงเดียว	11	ไม่พบสำเนียงมอญ	
38	ท	ท	ด	ท	คู่ 2 พลิกกลับ	คู่ 2 พลิกกลับ	6	7	เก็บ	9	พบสำเนียงมอญ	
39	ท	ท	ร	ท	คู่ 3 พลิกกลับ	คู่ 3 พลิกกลับ	2	5	เก็บ, กรอ, สะบัดลง 3 เสียงข้าม	9	พบสำเนียงมอญ	
40	ท	ท	ท	ร	คู่ 3	คู่ 3	5	5	เก็บ, สะบัดเสียงเดียว	8	ไม่พบสำเนียงมอญ	
41	ฟ	ฟ	ช	ร	คู่ 4 พลิกกลับ	คู่ 4 พลิกกลับ	5	5	เก็บ, สะบัดขึ้น 3 เสียงติด, สะบัด 2 เสียงติด	8	ไม่พบสำเนียงมอญ	
42	ท	ฟ	ท	ร	คู่ 3	คู่ 3	6	6	เก็บ, สะบัดลง 3 เสียงติด	9	ไม่พบสำเนียงมอญ	

ตาราง 11 สรุปการวิเคราะห์ทำนองเดียวจะเข้าเพลงเขมมอญ ท่อน 3 เที้ยวแรก

ประโยค ที่	บันไดเสียง		ลูกตก		ความสัมพันธ์คู่ ระหว่าง ลูกตก	การแปรทำนอง สัมพันธ์กับ ทำนอง ฉ้องวงใหญ่		เทคนิคการบรรเลง	พิสัย ของ ประโยค	สำเนียงมอญ
	วรรค หน้า	วรรค หลัง	วรรค หน้า	วรรค หลัง						
43	ท	ฟ	ซ	ร	คู่ 4 พลิกกลับ	2	6	กรอ, เก็บ, กระทบ 2 สาย	14	พบสำเนียงมอญ
44	ท	ท	ท	ร	คู่ 3	6	6	เก็บ, สะบัดเสียงเดียว, สะบัดลง 3 เสียงติด	12	พบสำเนียงมอญ
45	ฟ	ฟ	ซ	ด	คู่ 5 พลิกกลับ	5	4	เก็บ, ทิ้งนอย	12	ไม่พบสำเนียงมอญ
46	ท	ท	ด	ด	คู่ 1	4	4	เก็บ, กรอ, สะบัด 2 เสียงข้าม	11	พบสำเนียงมอญ
47	ท	ท	ร	ท	คู่ 3 พลิกกลับ	7	6	เก็บ, ไปรย, กรอ, สะบัดเสียงเดียว, ทิ้งนอย	14	พบสำเนียงมอญ
48	ท	ท	ท	ท	คู่ 8 พลิกกลับ	7	5	เก็บ, สะบัดเสียงเดียว, สะบัดลง 3 เสียงข้าม	10	พบสำเนียงมอญ
49	ท	ฟ	ซ	ล	คู่ 2	4	6	เก็บ, กรอ, สะบัดเสียงเดียว, ทิ้งนอย, ติดตบสายลาวด	13	ไม่พบสำเนียงมอญ
50	ท	ท	ด	ท	คู่ 2 พลิกกลับ	5	7	เก็บ, สะบัดลง 3 เสียงติด	9	พบสำเนียงมอญ
51	ฟ	ท	ร	ท	คู่ 3 พลิกกลับ	5	6	เก็บ, กรอ, ติดตบสายลาวด, ทิ้งนอย,	12	พบสำเนียงมอญ
52	ท	ท	ท	ร	คู่ 3	5	5	เก็บ	12	พบสำเนียงมอญ
53	ฟ	ฟ	ซ	ร	คู่ 4 พลิกกลับ	4	6	เก็บ	10	ไม่พบสำเนียงมอญ
54	ท	ท	ท	ร	คู่ 10	6	5	เก็บ, สะบัดลง 3 เสียงติด, สะบัดขึ้น 3 เสียงติด	12	ไม่พบสำเนียงมอญ

ตาราง 12 สรุปการวิเคราะห์กำหนดเสียงจะเข้าเพลงแบบมอญ ท่อน 3 เทียบกลับ

ประโยค ที่	บันไดเสียง		ลูกตก		ความสัมพันธ์คู่ ระหว่าง ลูกตก	การแปรทำนอง สัมพันธ์กับ ทำนอง ช่องว่างใหญ่		เทคนิคการบรรเลง	พิสัย ของ ประโยค	สำเนียงมอญ
	วรรค หน้า	วรรค หลัง	วรรค หน้า	วรรค หลัง		วรรค หน้า	วรรค หลัง			
55	ท	ท	ซ	ร	คู่ 4 พลิกกลับ	3	5	เก็บ, สะบัดขึ้น 2 เสียงติด	10	ไม่พบสำเนียงมอญ
56	ท	ท	ท	ร	คู่ 3	6	6	เก็บ, สะบัดลง 3 เสียงติด	10	ไม่พบสำเนียงมอญ
57	ฟ	ฟ	ซ	ด	คู่ 4	5	5	เก็บ	9	ไม่พบสำเนียงมอญ
58	ท	ท	ด	ด	คู่ 1	5	4	เก็บ, สะบัดเสียงเดียว, สะบัดลง 3 เสียงติด	11	ไม่พบสำเนียงมอญ
59	ท	ท	ร	ท	คู่ 3 พลิกกลับ	6	4	เก็บ	11	ไม่พบสำเนียงมอญ
60	ท	ท	ท	ท	คู่ 1	7	6	เก็บ, สะบัดเสียงเดียว	6	พบสำเนียงมอญ
61	ท	ฟ	ซ	ล	คู่ 2	4	4	เก็บ	9	ไม่พบสำเนียงมอญ
62	ท	ท	ด	ท	คู่ 2 พลิกกลับ	5	5	เก็บ	11	พบสำเนียงมอญ
63	ฟ	ท	ร	ท	คู่ 3 พลิกกลับ	5	5	เก็บ, ทิ้งนอย	13	พบสำเนียงมอญ
64	ท	ท	ท	ร	คู่ 3	4	5	เก็บ, ทิ้งนอย	13	พบสำเนียงมอญ
65	ท	ท	ซ	ร	คู่ 4 พลิกกลับ	2	2	เก็บ, ทิ้งนอย	17	พบสำเนียงมอญ
66	ท	ท	ท	ร	คู่ 3	5	5	ทิ้งนอย, ตีรูตสายลาวต	13	พบสำเนียงมอญ

บทที่ 5

บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาเพลงเดี่ยวจะเข้สำเนียงมอญ ซึ่งศึกษาในกรณีของครูแอบ ยูนวนวนิช ตามจุดประสงค์สรุปได้ดังนี้

1. ชีวิตประวัติ ของครูแอบ ยูนวนวนิช (2443 – 2525) เป็นนักดีดจะเข้ และครูจะเข้ที่สำคัญของวงการดนตรีไทยท่านหนึ่ง ที่แวดล้อมด้วยการเรียนรู้ ท่านได้รับการถ่ายทอดจากครูเพลงโบราณหลายท่าน ซึ่งล้วนมีความรู้ ความสามารถทางดนตรีไทยมาตั้งแต่เด็ก เช่น จางวางอ้อย ครูสังวาลย์ กุลวัลย์, ขุนดนตรีเจริญการ, จางวางท้าว พาทย์โกศล, ครูเฉลิม บัวท่ง ซึ่งท่านมีอายุที่คาบเกี่ยว ตั้งแต่ปลายรัชกาลที่ 5 จนถึงรัชกาลที่ 9 ซึ่งเป็นเวลาที่ยาวนานในการสั่งสมประสบการณ์ สืบสานและถ่ายทอดจากคนรุ่นเก่าๆมาจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะการบรรเลงจะเข้

การเรียนจะเข้ของครูแอบ ยูนวนวนิช โดยการส่งเสริมทางครอบครัว ซึ่งเป็นส่วนน้อยที่สนใจหรืออยากเรียนดนตรีจริงๆ ในขณะนั้นสภาพแวดล้อมการเรียนดนตรีไทยเป็นเรื่องไม่ยากที่จะแสวงหาสถานที่ในการเรียนรู้ เพราะมีครู มีสำนักดนตรีต่างๆ ที่เป็นของชาวบ้านนักดนตรีอิสระ ทั้งที่ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันพระมหากษัตริย์ เจ้านาย เจ้าจอมต่างๆ สนพระทัย ให้ความสำคัญ ได้ส่งเสริมสนับสนุนดนตรีไทย จัดตั้งวงดนตรีในตำหนัก ในบ้านของตน จัดหาครูมาสอนและหานักดนตรีเข้ามาอยู่ในความดูแล เอาไว้แสดงในงานต่างๆ ครูแอบ ยูนวนวนิชได้เข้าฝากตัวเรียนในสำนักต่างๆ และได้เรียนรู้จากหลายท่านด้วยกัน และส่วนหนึ่งที่ทำให้ท่านมีชื่อเสียง ก็คือ การฝึกฝนฝีมือและแสดงในโอกาสต่างๆทำให้ท่านมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักแพร่หลาย

การถ่ายทอดการบรรเลงจะเข้ของ ครูแอบ ยูนวนวนิช จากประวัติที่กล่าวมาแล้วข้างต้นท่านเป็นผู้เรียนมาก ผู้ผ่านเหตุการณ์และถ่ายทอดมายังผู้เรียนรู้ในยุคปัจจุบัน เพลงเดี่ยวจะเข้ของท่านเป็นสิ่งทรงคุณค่าอย่างยิ่งควรอนุรักษ์ และสืบทอดต่อไป ในปัจจุบันลูกศิษย์ของครูแอบ ยูนวนวนิช หลายท่านที่ได้รับการถ่ายทอดไว้ยังมีพอที่จะให้เราศึกษาได้จากท่านเหล่านี้ อาจารย์ชุมเดช เดชภิมล อาจารย์ณรงค์ เขียนทองกุล อาจารย์สิริรัตน์ ประพัฒน์ทอง, คุณสิทธิชัย ศรีกาตัน, คุณชัชวาลย์ สมพงษ์

2. บันทึกโน้ตเพลงเดี่ยวจะเข้สำเนียงมอญเป็นโน้ตไทยและโน้ตสากลทั้ง 3 เพลง โน้ตไทยแทรกคำศัพท์ การบรรเลงจะเข้ในการบันทึกครั้งนี้จำนวน 3 คำ คือ รวบ กล้า และโปรย ไว้บนโน้ตที่ใช้เทคนิคนั้น ส่วนการบันทึกโน้ตสากล บันทึกในอัตราจังหวะ 2/4 บันไดเสียง F Major

เพลงสดสวณ

โน้ตไทย 1 ท่อนเพลง 24 ประโยคเพลง 48 วรรคเพลง

เที่ยวแรก 12 ประโยค 24 วรรคเพลง

เที่ยวแรก 12 ประโยค 24 วรรคเพลง

โน้ตสากล 127 ห้องเพลง

เพลงนางครวญ

โน้ตไทย 2 ท่อนเพลง 32 ประโยคเพลง 64 วรรคเพลง

ท่อนที่ 1 มีทั้ง 16 ประโยคเพลง 32 วรรคเพลง

เที่ยวแรก 8 ประโยค 16 วรรคเพลง

เที่ยวกลับ 8 ประโยค 16 วรรคเพลง

ท่อนที่ 2 มีทั้งหมด 16 ประโยคเพลง 32 วรรคเพลง

เที่ยวแรก 8 ประโยค 16 วรรคเพลง

เที่ยวกลับ 8 ประโยค 16 วรรคเพลง

โน้ตสากล 129 ห้องเพลง

เพลงแขกมอญ

โน้ตไทย 3 ท่อนเพลง 66 ประโยคเพลง 132 วรรคเพลง

ท่อนที่ 1 มีทั้ง 24 ประโยคเพลง 48 วรรคเพลง

เที่ยวแรก 12 ประโยค 24 วรรคเพลง

เที่ยวกลับ 12 ประโยค 24 วรรคเพลง

ท่อนที่ 2 มีทั้งหมด 18 ประโยคเพลง 36 วรรคเพลง

เที่ยวแรก 6 ประโยค 12 วรรคเพลง

เที่ยวกลับ 12 ประโยค 24 วรรคเพลง

ท่อนที่ 3 มีทั้งหมด 24 ประโยคเพลง 48 วรรคเพลง

เที่ยวแรก 12 ประโยค 24 วรรคเพลง

เที่ยวกลับ 12 ประโยค 24 วรรคเพลง

โน้ตสากล 265 ห้องเพลง

3. บทสรุปวิเคราะห์ทำนองเดี่ยวจะเข้าสำเนียงมอญทั้ง 3 เพลง ได้แก่ เพลงสุดสงวน เพลงนางครวญ และเพลงเพลงแขกมอญ ตามหัวข้อที่ได้ตั้งไว้ ดังนี้

บันไดเสียงที่ใช้ในเพลง

เพลงสุดสงวน ใช้บันไดเสียง ฟา และ ที

เพลงนางครวญ ใช้บันไดเสียง ที และ ฟา

เพลงแขกมอญ ใช้บันไดเสียง ฟา, ที, และ โด

ลูกตกของทำนองเดี่ยวจะเข้าทั้ง 3 เพลง มีลูกตกทั้งหมด 244 ลูกตก

ลูกตกเสียง มี พบ 4 ครั้ง

ลูกตกเสียง เร พบ 74 ครั้ง

ลูกตกเสียง โด พบ 29 ครั้ง

ลูกตกเสียง ที พบ 53 ครั้ง

ลูกตกเสียง ลา พบ 11 ครั้ง

ลูกตกเสียง ซอล พบ 56 ครั้ง

ลูกตกเสียง ฟา พบ 17 ครั้ง

การแปรทำนอง โดยศึกษาว่ามีความสัมพันธ์กับฆ้องวงใหญ่มากน้อยเพียงไร ได้ตั้งเกณฑ์ในความสัมพันธ์เป็นลำดับขั้น 7 ขั้นดังนี้

ตาราง 13 สรุปการแปรทำนองเดี่ยวจะเข้าสัมพันธ์กับทำนองฆ้องวงใหญ่

ขั้นความสัมพันธ์ระหว่าง ทำนองเดี่ยวจะเข้ากับฆ้องวง ใหญ่	จำนวนวรรคที่พบในเพลงเดี่ยวต่าง ๆ		
	เพลงสุตสรวง (ทั้งหมด 48 วรรค)	เพลงนางครวญ (64วรรคเพลง)	เพลงแขกมอญ (ทั้งหมด132 วรรคเพลง)
ขั้นที่ 1	ไม่พบ	5	ไม่พบ
ขั้นที่ 2	4	3	9
ขั้นที่ 3	3	7	ไม่พบ
ขั้นที่ 4	10	10	31
ขั้นที่ 5	17	32	52
ขั้นที่ 6	7	4	33
ขั้นที่ 7	7	3	7

ตาราง 14 สรุปเทคนิคการบรรเลงจะเข้าในทำนองเดี่ยว

เทคนิคการบรรเลง	ประโยคเพลงที่พบทำนองเดี่ยวจะเข้าเพลงต่าง ๆ		
	เพลงสุตสรวง	เพลงนางครวญ	แขกมอญ
กรอ และการเก็บ	การบรรเลงทั้ง 2 เทคนิคนี้เป็นการบรรเลงที่ใช้ทั่วไป		
ควบเสียง	1, 3, 7	1, 8, 16, 32	1, 4, 6
กล้ำเสียง	1, 3, 4, 10, 24	ไม่พบ	1, 3, 4, 7, 25
โปรย	1, 2, 3, 7, 10, 11	8, 16, 19, 32	4, 7
ปรีบ	ไม่พบ	2, 3, 4, 5, 6	1, 12, 33, 34, 46
สะบัดลง 3 เสียงติดกัน	1, 5, 12, 13, 16 17, 18, 21, 22	1, 2, 3, 4, 6, 8, 9, 16, 17, 18, 20, 21, 23, 24, 30, 32	1, 2, 4, 8, 9, 10, 12, 14, 17, 19, 20, 25, 27, 30, 31, 36, 42, 44, 50, 54, 56, 58
สะบัดลง 3 เสียงข้าม	2	6, 22	2, 3, 9, 19, 32, 39, 48
สะบัดขึ้น 3 เสียงติดกัน	ไม่พบ	2, 4, 6, 9, 17, 21, 23, 24	3, 5, 11, 15, 41, 54
สะบัดขึ้น 3 เสียงข้าม	ไม่พบ	23, 24	ไม่พบ
สะบัด 2 เสียง	9, 22	11, 14, 28, 30	16, 17, 31, 32, 35, 55
สะบัดเสียงเดี่ยว	1, 3, 12, 13, 14, 18, 20, 24	1, 2, 5, 6, 7, 9, 17, 18, 20, 21, 22, 25	1, 7, 8, 14, 28, 30, 37, 40, 44, 47, 48, 49, 58, 60

การกระทบ 2 สาย			
การกระทบ 3 สาย			
ดีดทั้งนอย	14, 19, 20	1, 2, 18	5, 6, 7, 9, 10, 21, 22, 23, 24, 26, 28, 45, 47, 51, 63, 64, 65, 66
ดีดขยี้	13, 16, 20, 21, 22	8, 9, 16, 17, 18, 22, 32	6, 10, 13
ดีดรูตสายลวด	19	ไม่พบ	9, 10, 24, 66
ดีดกรรูตสายเอก	9	19	ไม่พบ
ดีดตบสายลวด	ไม่พบ	ไม่พบ	49

พิสัยของทำนองเดี่ยวจะเข้า จะเข้าเป็นเครื่องดนตรีที่มีพิสัยมากขึ้นหนึ่ง นับตั้งแต่เสียงที่ต่ำที่สุดจนถึงเสียงที่สูงที่สุดได้ 19 ขั้นเสียง ในทำนองเดี่ยวจะเข้าของครูแอบ ยุวนวณิชก็มีจุดเด่นที่ พิสัยของทำนองเดี่ยวจะเข้าในประโยคด้วยอย่างหนึ่ง จึงศึกษาเพื่อหาข้อสรุปได้ค่าพิสัยของทำนองเดี่ยวจะเข้า ทั้ง 3 เพลงรวมกัน ได้ 122 ประโยคเพลงดังนี้

พิสัยกว้าง 19 ขั้นเสียง พบ 1 ประโยค
 พิสัยกว้าง 17 ขั้นเสียง พบ 3 ประโยค
 พิสัยกว้าง 15 ขั้นเสียง พบ 5 ประโยค
 พิสัยกว้าง 14 ขั้นเสียง พบ 7 ประโยค
 พิสัยกว้าง 13 ขั้นเสียง พบ 10 ประโยค
 พิสัยกว้าง 12 ขั้นเสียง พบ 24 ประโยค
 พิสัยกว้าง 11 ขั้นเสียง พบ 22 ประโยค
 พิสัยกว้าง 10 ขั้นเสียง พบ 6 ประโยค
 พิสัยกว้าง 9 ขั้นเสียง พบ 19 ประโยค
 พิสัยกว้าง 8 ขั้นเสียง พบ 17 ประโยค
 พิสัยกว้าง 7 ขั้นเสียง พบ 3 ประโยค
 พิสัยกว้าง 6 ขั้นเสียง พบ 3 ประโยค
 พิสัยกว้าง 5 ขั้นเสียง พบ 2 ประโยค

สำเนียงมอญ เป็นทำนองที่บันไดเสียง ที และ ฟา เป็นหลัก มีการเชื่อมทำนองด้วยเสียง ลา การเคลื่อนที่ในจังหวะยก ส่วนใหญ่พบในการบรรเลงเที่ยวแรกของท่อนเพลงเพราะดำเนินทำนองซ้ำแบบกรอ สามารถแสดงสำเนียงได้ชัดเจนกว่าเที่ยวกลับซึ่งในทำนองเดี่ยวจะเน้นกลอนเพลงและความพิศดารของการดำเนินทำนองมากกว่าเที่ยวแรก พบสำเนียงมอญในเพลงทั้ง 3 ดังตารางนี้

ตาราง 15 สรุปสำเนียงมอญที่พบในทำนองเดี่ยวจะเข้

เพลงเดี่ยวจะเข้	ตำแหน่งของประโยคที่พบสำเนียงมอญในเพลง
เพลงสดสงวน (จำนวน 24 ประโยค)	เที่ยวแรกประโยคที่ 1,2,3,4,5,6,7,8,12 เที่ยวกลับประโยคที่ 20,24
เพลงนางครวญ (จำนวน 32 ประโยค)	ท่อน 1 เที่ยวแรก 1,2,3,4,6,7,8 ท่อน 1 เที่ยวกลับ 16 ท่อน 2 เที่ยวแรก 17,18,19,20,21,22 ท่อน 2 เที่ยวกลับ 32
เพลงแขกมอญ (จำนวน 66 ประโยค)	ท่อน 1 เที่ยวแรก 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10, ท่อน 1 เที่ยวกลับ 14,18,20,22,23,24 ท่อน 2 เที่ยวแรก 25,26,27,28,30 ท่อน 2 เที่ยวกลับ 38,39 ท่อน 3 เที่ยวแรก 43,44,46,47,48,50,51,52 ท่อน 3 เที่ยวกลับ 60,62,63,64,65,66

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาชีวประวัติของครูแอบ ยุวนวณิช และเพลงเดี่ยวจะเข้สำเนียงมอญทั้ง 3 เพลง ทำให้ทราบถึงแนวทางการศึกษาการบรรเลงจะเข้ที่จำเป็นจะต้องเรียนจากผู้ที่มีความรู้และสามารถถ่ายทอดโดยตรงทราบลักษณะเพลงเดี่ยวจะเข้สำเนียงมอญ เพื่อเป็นแนวทางการประดิษฐ์ทำนองเดี่ยวจะเข้ในเพลงอื่นต่อไป

ลักษณะเด่นในทำนองเดี่ยวจะเข้ทั้ง 3 เพลง มีความเป็นเอกลักษณ์ทั้งทำนองและเทคนิคการบรรเลง โดยแต่ละเพลง แต่ละประโยคแสดงออกต่างกันไปตามความเหมาะสม ความสอดคล้องของเสียงในบันไดเสียงตามลูกตก ตามทิศทางการเคลื่อนที่ทำนอง ซึ่งพบในข้างต้นแล้ว แต่ละเพลงยังมีความพิเศษที่นอกเหนือจากนี้ก็คือ

เพลงสดสงวน เด่นด้วยการแสดงสำเนียงฝรั่งออกมาก ในทำนองเดี่ยว ประโยคที่ 10 และ 11 ซึ่งเป็นเรื่องที่ยากมากมากที่จะสร้างทำนองให้มีสำเนียงต่างภาษาต่าง ในทำนองเพลงเดียวกัน

เพลงนางครวญ มีการเพิ่มนมที่ 12 ในประโยคที่ 26 ด้วยการผูกกลอนโดยกระแสลับเสียง และตัวตื้นจนต้องเพิ่มนมขึ้นเพื่อรับเสียงนั้นให้กลอนเพลงสมบูรณ์

เพลงแขกมอญ เด่นที่ประโยคที่ ใช้สายลวดดำเนินทำนองห่าง และใช้ช่วงเสียงทั้งกว้างที่สุดของทำนองเดี่ยว ใช้เสียงต่ำสุดของจะเข้ จนถึงเสียงสูงสุดของจะเข้ ประโยคที่ ใช้สายลวดดำเนินทำนอง

ข้อเสนอแนะ

1. ในการศึกษาเพลงเดี่ยวจะเข้ที่ถ่ายทอดโดยครูแอบ ยุวนวณิช มีความยากลำบากมากเพราะเป็นการศึกษาผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว ผู้ที่มีความสนใจในการศึกษาในลักษณะนี้ควรศึกษาครูผู้มีความสามารถขณะที่ท่านยังมีชีวิตอยู่

2. ควรจะรวมตัวในบรรดาลูกศิษย์ของครูแอบ ยุวนวณิช ให้ได้มาพบกันและมาสังคายนาเพลงหรือตรวจสอบเพลงเดี่ยวจะเข้าให้มีทางเดี่ยวเท่านั้นเพื่อสร้างความเป็นเอกภาพของทาง และมาตรฐานเพลงเดี่ยวของครูแอบ

3. ควรศึกษาการบรรเลงเพลงเดี่ยวจากลูกศิษย์ของครูแอบ ยุวนวณิช โดยตรงมากกว่าที่จะศึกษาและบรรเลงจากโน้ตที่บันทึกไว้ เพราะยังมีบางส่วนที่ไม่สามารถบันทึกไว้ได้ ซึ่งการศึกษาจากผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดโดยตรงจะได้รายละเอียด

4. ควรมีการศึกษาและรวบรวมเพลงเดี่ยวจะเข้าของครูแอบ ยุวนวณิช ที่เหลืออีก เพื่อบันทึกไว้ก่อนที่ลูกศิษย์ของครูแอบ ยุวนวณิช ที่ได้รับมาตรงๆจากครูเสียก่อนที่จะลืม หรือชีวิตไปก่อน

5. ควรมีการศึกษาเพลงเดี่ยวจะเข้าของครูท่านอื่น จากลูกศิษย์ นำมารวบรวมเป็น เอกสาร หรือสารานุกรม เพลงเดี่ยวสำหรับจะเข้า

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- โกวิทย์ ชันธิศิริ, และอรพรรณ บรรจงศิลป์. (2525). *พื้นฐานดนตรีไทย 2*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ ไทยวัฒนาพานิช.
- ขำคม พระประสิทธิ์. (2539). *การศึกษาผลงานเพลงเดี่ยวจะเข้ของคุณครูละเมียด จิตติเสวี*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, สำนักงาน. (2540). *คำบรรยายวิชาดุริยางค- ศาสตร์ไทยโดยนายบุญธรรม ตราโมท พ.ศ. 2481*. กรุงเทพฯ : ศิลปสนองการพิมพ์.
- จริยา สันติสวัสดิ์กุล. (2521). "เขาหัดจะเข้กันอย่างไร ?" *ที่ระลึกงานดนตรีไทยอุดมศึกษา ครั้งที่ 11*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เฉลิมศักดิ์ พิภูลศรี. (2530). *สังคีตนิมิตว่าด้วยดนตรีไทย*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ณรงค์ชัย ปิฎกธวัช. (2534). *การวิเคราะห์ทางฆ้องเพลงสาธุการ*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, ถ่ายเอกสาร.
- , (2535). *สารานุกรมเพลงไทย*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์.
- โดม สว่างอารมณ์. (2540). *การศึกษาชีวประวัติและวิเคราะห์ผลงานการประพันธ์เพลงของ จางวางทั่ว พาทยโกศล*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ถาวร ศรีม่วง. (2540). *เพลงช้าเรื่องเพลงยาว : การวิเคราะห์ทางฆ้องวงใหญ่*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ทรงวิทย์ แก้วศรี. (2533). *ดนตรีไทย โครงสร้าง อภิปรัชญา และสารสังเขป*. กรุงเทพฯ : บริษัทรุ่ง ศิลป์การพิมพ์.
- ธนิต อยู่โพธิ์. (2510). *เครื่องดนตรีไทย*. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดศิวิลพร.
- , (2528). *สารัตถดนตรี*. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์.
- นที สว่างดี. (2542). *วิเคราะห์เพลงระบำชุดโบราณคดี ประพันธ์โดย มนต์รี ตราโมท*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- เนรมิต ใจแสน. (2531). *งานวิจัยเรื่องลักษณะและวิธีการบรรเลงจะเข้ในปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ : ภาควิชา ดุริยางศิลป์ คณะศิลปกรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญช่วย โสวัตร. (2538). *การวิเคราะห์เนื้อทำนองหลักของเพลงแขกมอญบางขุนพรหม*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- , (2539). *ทฤษฎีดุริยางค์ไทย*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์.
- บุญช่วย โสวัตร, และคนอื่น ๆ. (2539). *การปรับวงดนตรีไทยชั้นสูง*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เรือนแก้ว การพิมพ์.
- บุญเชิด พิณพาทย์. (2540). *การศึกษาเพลงเดี่ยวกราวในสามชั้นทางระนาดเอก*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

- ปกรณ รอดช้างเผื่อน. (2523). *เครื่องดีดของไทย*. วิทยานิพนธ์. ศศ.บ. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา. ถ่ายเอกสาร.
- ปัญญา รุ่งเรือง. (2523). *ระบบเสียงดนตรีสยาม*. กรุงเทพฯ : ดนตรีไทย ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา.
- พงษ์สิริ ศิลปบรรเลง. (2540). *การศึกษาเพลงร่ำมอญของเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- พูนพิศ อมาตยกุล. (2539). *ดนตรีวิจักขณ์*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สยามสมัย จำกัด.
- , (2527). *ดนตรีวิจักขณ์ ความรู้เรื่องดนตรีไทยเพื่อความชื่นชม*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เกียรติธุรกิจ.
- พูนพิศ อมาตยกุล, และคนอื่น ๆ. (2532). *นามานุกรมศิลปินเพลงไทยในรอบ 200 ปี แห่ง กรุงรัตนโกสินทร์* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์.
- มนตรี ตราโมท. (2538). "ดนตรีไทย" *หนังสือที่ระลึกงานพระราชทานเพลิงศพนายมนตรี ตราโมท*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- มนตรี ตราโมท, และวิเชียร กุลตัญท์. (2523). *ฟังและเข้าใจเพลงไทย*. กรุงเทพฯ : ไทยเชชม.
- มนตรี แยมกลีกร. (2524). *ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับดนตรีไทย*. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- มานพ วิสุทธิแพทย์. (2534). "ดนตรีไทยวิเคราะห์" *หนังสือที่ระลึกงานดนตรีไทยอุดมศึกษา ครั้งที่ 22*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- , (2535). *ทฤษฎีการบันทึกโน้ตเพลงไทย*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- , (2535). *หลักการประพันธ์เพลงไทยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาดุริยางคศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- รุ่งทิวา กิจมี. (2540). *จะเข้ : การสร้างและการบรรเลง*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- วรวิทย์ เข้มเพชร. (2546). *การศึกษาเพลงเดี่ยวแขกมอญ 3 ชั้น ทางจะเข้*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (มานุษยดุริยางควิทยา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วัฒนา ศรีสมบัติ. (2542). *การวิเคราะห์การเรียบเรียงเสียงประสานเพลงทยอยนอก สำหรับวงโยธวาทิต โดยสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิจ*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (มานุษยดุริยางควิทยา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิโรจน์ เวชชะ. (2542). *การศึกษาเพลงเดี่ยวกราวในสามชั้นทางปี่ใน*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ศักรินทร์ สุ่มบุญ. (2531). "ผู้ที่เชี่ยวชาญจะเข้ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์," *ที่ระลึกงานพระราชทานเพลิงศพ* ครูระดี วิเศษสุรการ. กรุงเทพฯ : บริษัทประยูรวงศ์.

สงบศึก ธรรมวิหาร. (2534). **แนวคิดและวิธีการของมนตรี ตราโมท ในการอนุรักษ์และถ่ายทอดดนตรีไทยและเพลงไทย**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

สงัด ภูเขาทอง. (2532). **การดนตรีไทยและทางเข้าสู่ดนตรีไทย**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์.

สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2532). **ร้องรำ ทำเพลง ดนตรี และนาฏยศิลป์ชาวสยาม**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.

สุมาลี นิมนานุภาพ. (2530). **ดนตรีวิจักขณ์**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เหมราช เหมหงษา. (2541). **วิวัฒนาการการถ่ายทอดการบรรเลงจะเข้ : การศึกษาเชิงประวัติศาสตร์**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

อรรวรรณ บรรจงศิลป์, และโกวิทย์ ชันธิศิริ. (2526). **วิวัฒนาการของเพลงไทยสมัยรัตนโกสินทร์**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุทิศ นาคสวัสดิ์. (2522). **ทฤษฎีและปฏิบัติดนตรีไทย**. กรุงเทพฯ : เทพนิมิตการพิมพ์.

อุดม ประมวลวิทยา. (2533). **พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมราชจักรีวงศ์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

ภาคผนวก

เพลงสดสงวน 3 ชั้น

ตามทฤษฎีและประเพณีนิยมที่ปฏิบัติกันมาในวงดนตรีไทยนั้น บรรดาเพลงในอัตรา 3 ชั้น ทั้งปวงจะต้องแต่งขยายขึ้นจากเพลงอัตราจังหวะ 2 ชั้น โดยวิธีที่อธิบายไว้แล้วในตอนต้นของการอธิบายเพลงราตรีประดับดาวในสมัยโบราณนั้นการบรรเลงเพลงที่แต่งขึ้นอย่างนี้ก็จะบรรเลงในแต่ในอัตรา 3 ชั้นเท่านั้น หาได้บรรเลงเป็นเถาอย่างในสมัยหลังๆ นี้ไม่ และท่านผู้แต่งเป็นอัตรา 3 ชั้น บางท่านก็มักจะเปลี่ยนชื่อเพลงเสียด้วย จึงเป็นการยากแก่ผู้ฟังที่จะทราบว่าเพลงนั้นแต่งขยายมาจากเพลงใด ซึ่งวิธีการเช่นนี้เป็นการอวดภูมิกันทางแต่งและในทางฟัง และถ้าผู้ฟังเป็นนักดนตรีคู่แข่งชั้นมีภูมิรู้และสติปัญญาไวก็จะสามารถตรวจสอบทราบว่าเป็นเพลงอะไรและก็แต่งขึ้นบ้างให้เป็นคู่ที่จะประกวดประชันได้ถูกต้อง กรณีเช่นนี้เป็นเหตุให้ผู้แต่งมักจะหาเพลงอัตรา 2 ชั้น ที่จะมาเป็นมูลฐานการแต่งให้ลึกซึ่งลงไป หรือบางทีแม้เพลงที่นำมาแต่งจะไม่สู้ลึกซึ่งนัก ก็เปลี่ยนแปลงเสียงตกเสียบ้างในบางจังหวะเพื่อให้ผู้ตรวจสอบงวยสงสัยก็มี

เพลงอัตรา 2 ชั้นต่างๆ ที่ได้แต่งไว้แต่ในสมัยโบราณที่ตกมาถึงสมัยหลังๆ ท่านผู้รู้ทางดนตรีต่างก็ได้ตรวจสอบหาที่มาของเพลงนั้นทั่วทุกเพลง เพื่อเป็นเครื่องประดับความรู้ตนเองบ้าง และเพื่อได้ใช้บรรเลงเป็นเพลงเถาบ้าง แต่ก็มีเพลง 2 ชั้น ของเก่าอยู่อีกหลายเพลงที่ครูบาอาจารย์ทางดนตรีค้นหาเพลงอัตราจังหวะ 2 ชั้น ที่เป็นสมมุติฐานไม่พบ เพลงสดสงวน 3 ชั้น ก็เป็นเพลงหนึ่งที่ไม่ทราบกันว่าท่านผู้ใดแต่งและแต่งจากเพลงอะไร นอกจากเมื่อพิจารณาสำนวนทำนองแล้ว ก็เห็นว่าคงจะแต่งในสมัยรัชกาลที่ 4 นี้เอง

เพลงสดสงวน 3 ชั้นนี้ เป็นเพลงสำเนียงมอญที่มีความยาว 6 จังหวะ (หน้าทับ) ซึ่งเป็นเพลงขนาดที่อัตรา 2 ชั้น มิได้สั้นมากนัก นายมนตรี ตราโมท มีความเข้าใจอยู่ 3 ประการ ประการแรกเพลงสดสงวน 2 ชั้นของเก่ามีอยู่จริง แต่ได้สูญสิ้นก่อนที่นักดนตรีชั้นหลังตรวจค้น อีกประการหนึ่งท่านผู้แต่งคงจะแต่งจากเพลงใดเพลงหนึ่ง แต่ได้ดัดแปลงเพิ่มเติมหรือตัดทอนเนื้อทำนองเดิมเสียบ้าง จึงยากแก่การพิจารณาค้นหาเพลงที่เป็นมูลเดิมให้ถูกต้องได้ ประการสุดท้ายท่านผู้แต่งอาจแต่งขึ้นเป็นอัตรา 3 ชั้น โดยอัตโนมัติ ไม่อาศัยเพลง 2 ชั้นใดๆ ทั้งสิ้น ในสมัยต้นรัชการที่ 6 การนิยมบรรเลงเพลงเถายังไม่มี นอกจากเพลงที่โบราณได้แต่งไว้แล้ว เช่น ทอยโยน เป็นต้น การบรรเลงโดยทั่วไปมักจะนิยมออกเพลงเล็กๆ สั้นๆ เช่น เพลงภาษาต่างๆ ต่อท้ายเพลงสามชั้น เป็นเพลงลูกบท นายกล้อย ณ บางช้าง คนเป่าปี่มีชื่อเสียงคนหนึ่งของจังหวัดสมุทรสงคราม ได้ดัดทำนองดนตรีเพลงสดสงวน 3 ชั้นลงเป็นอัตรา 2 ชั้น และประดิษฐ์ทำนองให้เป็นสำเนียงมอญชวนความเงื่อนงำ สำหรับใช้เป็นเพลงลูกบทของเพลงสดสงวน ก็ได้รับความนิยมในวงการดนตรีเป็นอย่างดี นายมนตรี ตราโมท ได้เพลงสดสงวน 2 ชั้นนี้มาจาก นายกล้า ณ บางช้าง ซึ่งเป็นน้องชายของ นายกล้อย ณ บางช้าง ผู้แต่งและใช้เป็นเพลงลูกบทตามประสงค์เดิมของผู้แต่ง

ต่อมาวงดนตรีได้รับความนิยมบรรเลงและขับร้องกันมากขึ้น นายมนตรี ตราโมท จึงตัดและแต่งทำนองดนตรีเพลงสดสงวน 2 ชั้น จากทางของ นายกล้อย ณ บางช้าง ลงเป็นอัตราชั้นเดียว พร้อมกับแต่งทำนองร้อง 2 ชั้น และชั้นเดียวขึ้นใหม่ โดยใช้ขับร้องจากเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ต่อจากบทร้องในอัตราจังหวะ 3 ชั้น ของเก่า เมื่อ พ.ศ. 2475 เพื่อใช้ขับร้องและบรรเลงเป็นเพลงเถาได้ครบบริบูรณ์

บทร้องเพลงสดสรวง เกา

น้องเอ๋ยเพราะน้อยหรือถ้อยคำ
แม่เนื้อหอมพร้อมขึ้นดั่งอบเชย
ได้ชมชิดเข้าสนิทอย่างนี้แล้ว
พี่จะมอบรักไว้ที่ไฉนนาง
ถ้าพี่ลวงน้องให้หมองสัจย์
สารพัดวิชาสง่าเปลือง
ว่าพลางทางเปลื้องเครื่องคาด
อุ้มนางวางตักสะพักรับ

ช่างหวานน้ำจริงแล้วเจ้าแก้วเอ๋ย
เงยหน้ามาจะว่าไม่อำพราง
ขอเชิญแก้วกิริยาเมตตาบ้าง
อย่าระคายข้องแค้นระคายเคือง
จงวิบัติเกิดเชิญให้เป็นเนื่อง
แม่เนื้อเหลืองดังทองมาทาบทับ
แขวนพาดจากลงประจงจับ
ทอดทับระทวยลงดังท่อนทอง ฯ

(เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนที่ 17 ขุนแผนขึ้นเรือนขุนช้าง ได้นางแก้วกิริยา)

เนื้อที่ 2 (เฉพาะ 3 ชั้น)

ครานั้น
เสนห์อาบซาบสิ้นทั้งอินทรีย์
ที่เคยชมกลับซึ้งนั้งซ่อนขอ
ชมจนซ้ำแล้วกลับซ้ำไม่นำพา

หลงประโลมสร้อยฟ้ามารศรี
ไม่พอใจไยดีศรีมาลา
ที่เคยกอดกลับไล่ไปพ้นหน้า
เหมือนผกาโรยร่วงไม่หวนเอย

(บทร้องแทรกเรื่องปล่อยแก่ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 6)

เพลงนางครวญ 3 ชั้น

เพลงนางครวญ 3 ชั้น ที่ใช้ขับร้องและบรรเลงกันโดยทั่วไปนี้ ไม่ทราบว่าท่านผู้ใดเป็นผู้แต่ง ยิ่งกว่านั้นแม้เพลงนางครวญ 3 ชั้น จะได้รับความนิยมแพร่หลายไปในวงการดนตรีไทย ก็ไม่มีผู้ใดทราบว่าทำนอง 2 ชั้นเป็นอย่างไร หรือแต่งมาจากเพลงใด นายมนตรี ตราโมท ได้ลองตัดทำนองลงจากอัตรา 3 ชั้น ตามทฤษฎีการแต่งเพลงไทยเพื่อค้นดูสมมุติฐาน ก็แลเห็นว่าทำนองซึ่งเป็นเนื้อแท้ของเพลงนางครวญ 2 ชั้น นั้นใกล้เคียงกับเพลงมอญรำดาบเป็นอันมาก แทบจะว่าเป็นเพลงเดียวกันก็ได้ท่อนต้นมีเสียงตรงกันทุกจังหวะ และท่อน 2 ก็ผิดกันอยู่ 2 จังหวะแรกเท่านั้น

ในตำรามโหรีโบราณ มีเพลงเรื่องมโหรี 2 ชั้น อยู่เรื่องหนึ่ง เรียกว่าเรื่อง“พระนเรศวรชนช้าง” มีเพลงเรียงลำดับ ดังนี้

1. เพลงนเรศวรชนช้าง
2. เพลงอุปราชขาดคอช้าง
3. เพลงพุทรากระแทก
4. เพลงเซ็งตะกอง
5. เพลงนางรำ
6. เพลงพระรามเป่าสังข์

อันชื่อเพลงต่าง ๆ นั้นอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลสมัย ซึ่งปรากฏความจริงมาแล้วมากมาย เพราะฉะนั้นเพลงที่เราเห็นว่าสูญไปแล้ว อาจะยังอยู่ได้ แต่หากชื่อถูกเปลี่ยนแปลงไป อย่างเช่นเพลงพระนเรศวรชน-ช้าง และยังเป็นเพลงที่ท่านนักปราชญ์ได้นำมาแต่งขยายขึ้นเป็นอัตรา 3 ชั้น ท่านผู้แต่งก็ยังมีสิทธิ์ที่จะตั้ง

ชื่อใหม่ได้ตามพอใจ ซึ่งอาจตรงตามชื่อเดิมหรือแปลงให้ใกล้เคียงชื่อเดิม หรืออาจตั้งขึ้นใหม่จนผิดไปอย่างห่างไกลชื่อเดิมก็ได้

อัน “เพลงเรื่อง” หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “เพลงด้น” นั้น คือการเลือกเพลงต่าง ๆ ที่มีอัตราเดียวกัน ใช้หน้าทับอย่างเดียวกัน และมีสำเนียงทำนองใกล้เคียงกันนำมารวมบรรเลงให้ติดต่อกันไป เพลงพระนเรศวรชนช้างซึ่งเป็นเพลงอันดับ 1 นั้นในปัจจุบันนี้ก็ยังมีร้องและบรรเลงกันอยู่เรียกว่าเพลงนเรศวรชนช้าง และทำนองเพลงก็คล้ายคลึงกับเพลงมอญรำดาบ ผิดกันอยู่เพียงเสียงลงจบกับตอนต้นท่อน 2 อีก 2 เสียงเท่านั้น จึงทำให้น่าคิดว่าเพลงมอญรำดาบที่เรียกกันอยู่ในปัจจุบันนี้ อาจจะเป็น “เพลงอุปราชชาดคอช้าง” เพลงอันดับ 2 ในเพลงเรื่องมโหรีโบราณดังกล่าวมาแล้วก็ได้ และเพลงนางครวญก็อาจเป็น “เพลงนางรำ” (อันดับ 5) ในเรื่องหรือด้นเดียวกันนั้นก็ได้

เพราะฉะนั้นเพลงนางครวญ 3 ชั้น ที่นิยมบรรเลงกันโดยทั่วไปนี้ อาจเกิดได้เป็น 2 นัย นัย 1 ท่านผู้แต่ง แต่งจากเพลงมอญรำดาบ 2 ชั้น แต่ได้แก้ไขเสียงตกจังหวะในท่อนที่ 2 ให้หลักจากเดิมไป 2 จังหวะ หรืออีกนัยหนึ่งท่านผู้แต่ง แต่งจากเพลงนางรำ 2 ชั้น โดยตรงแล้วตั้งชื่อเลียนจากเดิม (นางรำเป็นนางครวญ) แต่ปัจจุบันไม่มีใครได้เพลงนางรำ 2 ชั้น จึงไม่สามารถจะชี้ขาดลงไปได้

อย่างไรก็ตาม เพลงนางครวญ 3 ชั้น ก็ได้เป็นเพลงที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในวงการคีตศิลป์ดุริยางคศิลป์ของไทยเป็นอันมาก และมักจะขับร้องและบรรเลงคู่กับเพลงสุดสงวน ซึ่งมีสำเนียงอย่างเดียวกัน ครั้นเมื่อถึงสมัยที่นิยมบรรเลงเพลงเถาขึ้นมากขึ้น นายมนตรี ตราโมท จึงคิดดัดแต่งเพลงนางครวญลงเป็นอัตราเพลง 2 ชั้นและชั้นเดียว ทั้งทำนองร้องและทำนองดนตรี และประดิษฐ์ทำนองให้เป็นสำเนียงมอญเพื่อเข้าคู่กับเพลงสุดสงวน เมื่อ พ.ศ. 2476 ซึ่งใช้ขับร้องและบรรเลงจนปัจจุบันนี้

บทร้องเพลงนางครวญ เถา

เนื้อที่ 1

3 ชั้น	โอ้ว่าป่านะนี้พระพี่เจ้า	จะโคกเศร้ายัญจนครวญหา
	ตั้งแต่พระไปแก่งสยมา	มิได้พบขนิษฐาในถ้ำทอง
2 ชั้น	พระจะแสนเศร้าสร้อยละห้อยให้	หฤทัยทุกข์ทนหม่นหมอง
	จะด้นด้นคั่นคว่าเที่ยวหาน้อง	ทุกประเทศเถื่อนท้องพระบุรี
ชั้นเดียว	โอ้ว่าทำไฉนจะได้รู้	ว่าน้องอยู่ประมอดันกรุงศรี
	แม่นใครทูลแกล้งแจ้งคดี	เห็นทีจะตามมาด้วยอาลัย

(จากอิเหนา พระราชนิพนธ์รัชกาลที่ 2 ตอนลมหอบเอาระเด่นบุษบาและสองนางพระพี่เลี้ยงไปตกอยู่ที่เมืองประมอดัน และทำวประมอดันได้ทรงขอไว้เป็นราชโอรส ได้พยายามทะนุบำรุงให้มีความสุขต่าง ๆ แต่ไม่สามารถจะลบล้างความเศร้าโศกเสียได้ คนทั้งสามพยายามแสวงหาทำกริยาให้เข้มขึ้น แต่พรางความรู้สึกอันแท้จริงไว้ภายใน และได้เฝ้าแต่ปรึกษากันถึงเรื่องของตนอยู่ตลอดเวลาอันความคร่ำครวญรำพันของระเด่นบุษบานั้น ปรากฏตามบทร้องข้างต้นนี้)

เนื้อที่ 2

3 ชั้น

ทอดองค์ลงแล้วก็โศกา

กัลยาแค้นขัดกลัดจิต

โอ้ว่าพระโคมยงทรงฤทธิ์

น้องคิดว่าจะครองตัวไว้

2 ชั้น

ให้ผ่องแผ้วดังแก้วจินดา

กว่าจะพบผ่านฟ้าพิศมัย

ไม่เหมือนคิดผิตหวังตั้งใจ

ชรอยกรรมทำไว้แต่ไรมา

ชั้นเดียว

จะอยู่ไปก็ไม่จริงการ

สู้ม้วยมุตสุดปราณเสียดีกว่า

สืบไปไม่พบพระพี่ยา

จะเอาหน้าไปแฝงไว้แห่งใด

(อิเหนา พระราชนิพนธ์รัชกาลที่ ๒ ตอนอุณณากรรม (บุษบา) และปันหยี (อิเหนา) มาเผชิญหน้ากันในเมืองกาหลังและปันหยีได้ลักลอบเข้าไปเอากริชของตนซึ่งเก็บอยู่ที่อุณณากรรมไปเสีย เป็นตอนที่ชีปาอุณณากรรมเข้าไปในที่พักชั้นในสะอึกสะอื้นครวญคร่ำรำไห้อยู่แต่ผู้เดียว)

เพลงแขกมอญ 3 ชั้น

เพลงเก่าย่อมเข้าใจกันอยู่โดยทั่วไปแล้วว่า ได้แก่เพลงๆ เดียวกัน มีอัตราลดหลั่นตามลำดับ นำมาบรรเลงติดต่อกัน ประดุจภาษาซึ่งเป็นชนิดเดียวกัน มีขนาดใหญ่ กลางและเล็ก นำมาผูกมัดติดกันดังที่เรียกว่าเถานั้น

เพลงแขกมอญนี้ 2 ชั้นเป็นเพลงเก่า พระประดิษฐไพเราะ (มี ดุริยางกูร) แต่งขึ้นเป็น 3 ชั้น และนายมนตรี ตราโมท ได้แต่งลงเป็นชั้นเดียวให้ครบเถา เมื่อราว พ.ศ. 2476

บทร้องเพลงแขกมอญ เถา

เนื้อที่ 1

3 ชั้น

ครานั้นจึงโคมเจ้าวันทอง

หลับต้องมนต์มีนยังมีตหน้า

สะดุ้งตื่นฟื้นตัวไม่ลืมตา

ผวากอดขุนแผนหนึ่งไม่ดังตัว

ขวัญหายกายสั่นระรัวริก

ปลุกหยิกคิดว่าขุนช้างผัว

2 ชั้น

เล่าความฝันมาแล้วประหม่ากลัว

ว่าทูนหัวสุมไฟไว้ในมุ้ง

เปลวปลาบวาบพุ่งขึ้นปลายจาก

ไหม้มากหลายดับยับยั้ง

ต้องตัวผัวไหม้ทั้งไส้พุง

น้องสะดุ้งโดดกลิ้งอยู่กลางแปลง

ชั้นเดียว

เรื่องเรงเพลิงผลาญม่านหมอนพุก

ถูกน้องพุดองเป็นหลายแห่ง

ไม่มีใครช่วยดับวับวาบแรง

น้องนี้เิกแสบสยดใจ

ขอเชิญช่วยทำนายให้น้องที่

เช่นนี้น้องหาเคยฝันไม่

(เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนที่ 17 ขุนแผนขึ้นเรือนขุนช้างได้นางแก้วกิริยา และเข้าห้องนางวันทอง)

เนื้อที่ 2

3 ชั้น

เมื่อนั้น

ไสยาสน์ในราชมนตรี
มอยหลับแล้วกลับผวาตื่น
ปานฉะนี้โถมงามสามสุดา

ระเด่นมนตรีเรืองศรี
แสนทวิเทเวศร์ในวิญญา
คิดแต่จะคืนไปหมันหยา
จะละห้อยคอยท่าทุกคืนวัน ฯ

(อิเหนา พระราชนิพนธ์รัชกาลที่ 2 เมื่ออิเหนามีชัยในการศึกกะหมังกูหนิงและวิหะยาสะกำราชบุตรแล้ว ก็ยกทัพเข้ากรุงดาหาเพื่อทรงสนานชำระพระองค์เป็นสวัสดิ์มงคลตามโบราณราชประเพณี อิเหนาตั้งใจจะพักอยู่ในกรุงดาหาเพียงหนึ่งราตรีเท่านั้น ก็จะถูกหลอกกลับเพราะมีความกระวนกระวายใจคิดถึงชายาทั้งสามในเมืองหมันหยาย่างยิ่ง ดังบทร้องข้างต้นซึ่งแสดงให้เห็นถึงความทุกข์กังวลใจของอิเหนา)

เนื้อที่ 3

3 ชั้น

พระทรงลักษณ์

สารพัดพร้อมพรึงทุกสิ่งอัน
อันนารีที่เป็นหน่อกษัตริย์ชาติ
ควรแต่นางสวรรค์ชั้นอุดม

งามพัทตร์ผ่องเพียงดวงบุหลัน
วิไลวรรณอ่อนแอ้นเอวกลม
จะสนิทพิศวาทไม่งามสม
จะร่วมรสภิรมย์ฤดีเอย ฯ

(อิเหนา พระราชนิพนธ์รัชกาลที่ 2)

เนื้อที่ 4

3 ชั้น

แลดูอรุณไชแสง

ดูแจลัมเหมือนแก้วกัญญา
ดาวเดือนเลื่อนลับเวหน
แสงจับยอดไม้ใบงาม

แสงแดงเรือเรืองเวหา
โสภาแรกรุ่งนตรุณราม
สุริยนผ่องพื้นภูมิสาม
วามวามน้ำค้างเคลือบใบ ฯ

(ศกุนตลา พระราชนิพนธ์รัชกาลที่ 6)

ทำนองฆ้องวงใหญ่
ผู้บรรเลง ครูสมชาย ดุริยประณีต

เพลงสดสรวง 3 ชั้น

มือขวา	- - - ฟ	- - ช ช	- - - ล	- - ช ช	- ท - ตั้	- รี้ - -	ท ท - -	ตั้ ตั้ - รี้
มือซ้าย	- - - ฟุ	- ชุ - -	- - - ลุ	- ชุ - -	- ทุ - ต	- ร - ทุ	- - - ต	- - - ร

มือขวา	- - ต ร	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ร	- ฟ - ท	- - ตั้ รี้	- รี้ - รี้	- ตั้ - ท
มือซ้าย	- ทุ - -	- ฟุ - ชุ	- ลุ - ชุ	- ฟุ - ลุ	- ต - ทุ	- - - ร	- ฟ - ร	- ต - ทุ

มือขวา	- - - -	- รี้ - รี้	- รี้ - รี้	- ตั้ - ท	- - รี้ รี้	- ตั้ - -	ท ท - -	ล ล - ช
มือซ้าย	- - - ร	- - - -	- ฟ - ร	- ต - ทุ	- ร - -	- ต - ทุ	- - - ลุ	- - - ชุ

มือขวา	- ล - ตั้	- ล - -	ช ช - -	ฟ ฟ - ร	- ร - -	ต ต - -	ร ร - -	ฟ ฟ - ช
มือซ้าย	- ลุ - ต	- ลุ - ชุ	- - - ฟุ	- - - ลุ	- ลุ - ชุ	- - - ลุ	- - - ฟุ	- - - ชุ

มือขวา	- - ช ล	- ตั้ - ล	- - ช ล	ท - - ตั้	- รี้ - รี้	- ตั้ - -	ท ท - -	ล ล - ช
มือซ้าย	- ฟ - -	ช - ช -	ช ฟ - -	- ต - -	- ฟ - ร	- ต - ทุ	- - - ลุ	- - - ชุ

มือขวา	- รี้ - -	ตั้ ล - -	- - - ฟ	- - ช ล	- ท - ตั้	รี้ ตั้ - -	- - ช ล	ท - - ตั้
มือซ้าย	- - ตั้ ล	- - ช ฟ	- ต - -	- ฟ - -	- ฟ - -	- - ท ล	ช ฟ - -	- ต - -

มือขวา	- ท - -	ท ท - -	ตั้ ตั้ - -	รี้ รี้ - ท	- - - -	- ตั้ - รี้	- ตั้ - -	- รี้ - รี้
มือซ้าย	- ทุ - ทุ	- - - ต	- - - ร	- - - ทุ	- - - -	- ต - ร	- ต - ร	- - - -

มือขวา	- - ต ร	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ร	- ฟ - ท	- - ตั้ รี้	- รี้ - รี้	- ตั้ - ท
มือซ้าย	- ทุ - -	- ฟุ - ชุ	- ลุ - ชุ	- ฟุ - ลุ	- ต - ทุ	- - - ร	- ฟ - ร	- ต - ทุ

มือขวา	- - - -	- รี้ - รี้	- รี้ - รี้	- ตั้ - ท	- ช - -	ฟ ฟ - -	ท ท - -	ตั้ ตั้ - รี้
มือซ้าย	- - - ร	- - - -	- ฟ - ร	- ต - ทุ	- ร - ต	- ร - ทุ	- - - ต	- - - ร

มือขวา	- - - ตั้	- - ท ตั้	- - รี้ ตั้	- - ท ตั้	- ตั้ - ล	- - - -	- ฟ ช ล	ท - - ตั้
มือซ้าย	- - ช -	ท ล - ช	- - - -	ท ล - -	- ฟ - -	ช ฟ - ต	- - - -	- ต - -

มือขวา	- ฟ - ท	- - ดํ ํ	- ํ - ํ	- ดํ - ท	- - ํ ํ	- ดํ - -	ท ท - -	ล ล - ช
มือซ้าย	- ด - ท	- - - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	- ร - -	- ด - ท	- - - ล	- - - ช

มือขวา	- ล - ดํ	- ล - -	ช ช - -	ฟ ฟ - ร	- ร - -	ด ด - -	ร ร - -	ฟ ฟ - ช
มือซ้าย	- ล - ด	- ล - ช	- - - ฟ	- - - ล	- ล - ช	- - - ล	- - - ฟ	- - - ช

เพลงนางครวญ 3 ชั้น

ท่อน 1

มือขวา	- - - ท	- - ต้ม	- - - รี่	- - ต้ม	- รี่ - รี่	- ต้ม - -	ท ท - -	ต้ม ต้ม - รี่
มือซ้าย	- - - ท	- ต - -	- - - ร	- ต - -	- ฟ - ร	- ต - ท	- - - ต	- - - ร

มือขวา	- - ต ร	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ร	- ฟ - ท	- - ต้ม	- รี่ - รี่	- ต้ม - ท
มือซ้าย	- ท - -	- ฟ - ช	- ล - ช	- ฟ - ล	- ต - ท	- - - ร	- ฟ - ร	- ต - ท

มือขวา	- - - -	- ท - ท	- รี่ ต้ม	- ล - ช	- - - -	- ต้ม - ต้ม	- รี่ - ท	- ต้ม - รี่
มือซ้าย	- - - ท	- - - -	- ร ต ท	- ล - ช	- - - ต	- - - -	- ร - ท	- ต - ร

มือขวา	- - ต ร	ต ร - -	- ล - ช	- ฟ - ร	- ช - -	ฟ ร - -	- - - ท	- - ต ร
มือซ้าย	- ท - -	- - ฟ ช	- ล - ช	- ฟ - ล	- - ฟ ร	- - ต ท	- ฟ - -	- ท - -

มือขวา	- - ร ม	- ช - ม	- - ร ม	- - ฟ ช	- - ช ล	ต้ม ล - -	ช ล - -	ช ฟ - -
มือซ้าย	- ต - -	ร - ร -	ร ต - -	ร ม - -	- ฟ - -	- - ช ฟ	- - ช ฟ	- - ม ร

มือขวา	- ช - -	ฟ ร - -	ท ท - -	ต้ม ต้ม - รี่	- รี่ - รี่	- รี่ - -	รี่ รี่ - -	ต้ม ต้ม - ท
มือซ้าย	- - ฟ ร	- - ต ท	- - - ต	- - - ร	- ฟ - ช	- ฟ - ร	- - - ต	- - - ท

มือขวา	- - - -	- ท - ท	- รี่ ต้ม	- ล - ช	- - - ช	- - - -	- ฟ - ฟ	- - - ช
มือซ้าย	- - - ท	- - - -	- ร ต ท	- ล - ช	- - - ช	- - - ฟ	- - - -	- - - ช

มือขวา	- - ช ล	- ต้ม - ล	- - ช ล	ท - - ต้ม	- รี่ - รี่	- ต้ม - -	ท ท - -	ล ล - ช
มือซ้าย	- ฟ - -	ช - ช -	ช ฟ - -	- ต - -	- ฟ - ร	- ต - ท	- - - ล	- - - ช

ท่อน 2

มือขวา	- - - ฟ	- - ช ช	- - - ล	- - ช ช	ม ร - -	ต - ต ร	ม ร - ร	ช - ม ฟ
มือซ้าย	- - - ฟ	- ช - -	- - - ล	- ช - -	- - ต ช	- ช - -	- - ต -	- ร - -

มือขวา	- - - ฟ	- - ช ล	- รี่ - -	ต้ม ล - -	- - ช ล	ต้ม ล - -	ช ล - -	ช ฟ - -
มือซ้าย	- ต - -	- ฟ - -	- - ต้ม	- - ช ฟ	- ฟ - -	- - ช ฟ	- - ช ฟ	- - ม ร

มือขวา	ฟ - ฟ -	ฟ ช - -	ฟ - ฟ -	ฟ ช - -	- - ล -	ล - ช -	ฟ - ช -	ช - ฟ -
มือซ้าย	- ต - ร	- - ฟ ร	- ต - ร	- - ฟ ร	- - - ช	- ฟ - ร	- ร - ช	- ร - ต

มือขวา	- ท - ต้ม	รู้ ต้ม - -	- - ช ล	ท - - ต้ม	- ู้ - -	ู้ - ู้ ต้ม	- ต้ม - -	ท ต้ม - ท
มือซ้าย	- ฟ - -	- - ท ล	ช ฟ - -	- ด - -	- ร - ช	- ช - -	ช - ช ล	- - - ฟ

มือขวา	- - - -	- ช - ช	- ช - -	- ู้ - ู้	- - ต้ม ต้ม	- ท - ต้ม	- - ู้ ต้ม	- - - ู้
มือซ้าย	- - - ช	- - - -	- ร - ร	- - - -	- ด - -	- ท - ด	- - - ด	- ร - -

มือขวา	- - ล -	ล - ช -	ฟ - ช -	ช - ฟ -	- - ช ล	- - ท ต้ม	- ต้ม - -	ท ต้ม - ท
มือซ้าย	- - - ช	- ฟ - ร	- ร - ช	- ร - ด	- ฟ - -	ช ล - -	ช - ช ล	- - - ฟ

มือขวา	- - - -	- ท - ท	- ู้ ต้ม ท	- ล - ช	- - - ช	- - - -	- ฟ - ฟ	- - - ช
มือซ้าย	- - - ท	- - - -	- ร ด ท	- ล - ช	- - - ช	- - - ฟ	- - - -	- - - ช

มือขวา	- - ช ล	- ต้ม - ล	- - ช ล	ท - - ต้ม	- ู้ - ู้	- ต้ม - -	ท ท - -	ล ล - ช
มือซ้าย	- ฟ - -	ช - ช -	ช ฟ - -	- ด - -	- ฟ - ร	- ด - ท	- - - ล	- - - ช

เพลงแขกมอญ 3 ชั้น

ท่อน 1

มือขวา	- - - ฟ	- - ช ช	- - - ล	- - ช ช	- - ช ล	- - ท ดั	- รี่ - -	ดั ท - -
มือซ้าย	- - - ฟุ	- ชุ - -	- - - ลุ	- ชุ - -	- ฟ - -	ช ล - -	ท - ดั ท	- - ล ช

มือขวา	- ฟ - ท	- - ด รี่	- รี่ - รี่	- ดั - ท	- ช - -	ฟ ฟ - -	ท ท - -	ด ด - รี่
มือซ้าย	- ด - ท	- - - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	- ร - ด	- - - ท	- - - ด	- - - ร

มือขวา	- ร - -	ด ด - -	ร ร - -	ฟ ฟ - -	- - ล -	ล - ช -	ฟ - ช -	ช - ฟ -
มือซ้าย	- ล - ชุ	- - - ลุ	- - - ฟุ	- - - ชุ	- - - ช	- ฟ - ร	- ร - ฟ	- ร - ด

มือขวา	- ท - ดั	รี่ ดั - -	- - ช ล	ท - - ดั	- - - ฟ	- - ช ล	- รี่ - -	ดั ล - -
มือซ้าย	- ฟ - -	- - ท ล	ช ฟ - -	- ด - -	- ด - -	- ฟ - -	- - ดั ล	- - ช ฟ

มือขวา	ม ร - -	ด - ด ร	ม ร - ร	ช - ม ฟ	- - ช ล	ดั ล - -	ช ล - -	ช ฟ - -
มือซ้าย	- - ด ชุ	- ชุ - -	- - ด -	- ร - -	- ฟ - -	- - ช ฟ	- - ช ฟ	- - ม ร

มือขวา	- ช - -	ฟ ร - -	ท ท - -	ดั ดั - รี่	- รี่ - รี่	- รี่ - -	รี่ รี่ - -	ดั ดั - ท
มือซ้าย	- - ฟ ร	- - ด ทุ	- - - ด	- - - ร	- ฟ - ช	- ฟ - ร	- - - ด	- - - ทุ

มือขวา	- - - ท	- - ดั รี่	- - ดั รี่	ดั - - -	รี่ - ดั รี่	- - - -	- - - ฟ	- - ช ล
มือซ้าย	- ฟ - -	- ท - -	ดั ท - -	- ท ล ช	- ท - -	ดั ท ล ช	- ด - -	- ฟ - -

มือขวา	- ท - ดั	รี่ ดั - -	- - ช ล	ท - - ดั	- รี่ - -	รี่ - รี่ ดั	- ดั - -	ท ดั - ท
มือซ้าย	- ฟ - -	- - ท ล	ช ฟ - -	- ด - -	- ร - ช	- ช - -	ช - ช ล	- - - ฟ

มือขวา	- ล - ล	- ช - -	ล ช - ช	- ฟ - -	ช ฟ - ฟ	- ร - -	ฟ ร - ร	- ด - -
มือซ้าย	- - ช -	ช ฟ - ฟ	- - ฟ -	ฟ ร - ร	- - ร -	ร ด - ด	- - ด	ด ทุ - ทุ

มือขวา	- ฟ - ท	- - ดั รี่	- รี่ - รี่	- ดั - ท	- ช - -	ฟ ฟ - -	ท ท - -	ดั ดั - รี่
มือซ้าย	- ด - ทุ	- - - ร	- ฟ - ร	- ด - ทุ	- ร - ด	- ร - ทุ	- - - ด	- - - ร

มือขวา	- ร - -	ด ด - -	ร ร - -	ฟ ฟ - ช	- ล - ดั	- ล - -	ช ช - -	ฟ ฟ - ร
มือซ้าย	- ลุ - ชุ	- - - ลุ	- - - ฟุ	- - - ชุ	- ลุ - ด	- ลุ - ชุ	- - - ฟุ	- - - ลุ

มือขวา	- ฟ - ท	- - ต้ม	- รี่ - รี่	- ต้ม - ท	- ช - -	ฟ ฟ - -	ท ท - -	ต้ม ต้ม - รี่
มือซ้าย	- ด - ท	- - - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	- ร - ด	- ร - ท	- - - ด	- - - ร

ท่อน 2

มือขวา	- - - ฟ	- - ช ช	- - - ล	- - ช ช	- - ช ล	ต้ม ล - -	ช ล - -	ช ฟ - -
มือซ้าย	- - - ฟ	- ช - -	- - - ล	- ช - -	- ฟ - -	- - ช ฟ	- - ช ฟ	- - ม ร

มือขวา	- ล - -	ช ม - -	- - - ด	- - ร ม	- ฟ - ช	ล ช - -	- - ร ม	ฟ - - ช
มือซ้าย	- - ช ม	- - ร ด	- ช - -	- ด - -	- ด - -	- - ฟ ม	ร ด - -	- ช - -

มือขวา	- - - ฟ	- - ช ช	- - - ล	- - ช ช	- - ช ล	ต้ม ล - -	ช ล - -	ช ฟ - -
มือซ้าย	- - - ฟ	- ช - -	- - - ล	- ช - -	- ฟ - -	- - ช ฟ	- - ช ฟ	- - ม ร

มือขวา	- ล - -	ช ม - -	- - - ด	- - ร ม	- ฟ - ช	ล ช - -	- - ร ม	ฟ - - ช
มือซ้าย	- - ช ม	- - ร ด	- ช - -	- ด - -	- ด - -	- - ฟ ม	ร ด - -	- ช - -

มือขวา	- ต้ม - ล	- ช - -	ฟ ฟ - -	ช ช - ล	- ต้ม - รี่	- ต้ม - -	ล ล - -	ช ช - ฟ
มือซ้าย	- ด - ล	- ช - ฟ	- - - ช	- - - ล	- ด - ร	- ด - ล	- - - ช	- - - ฟ

มือขวา	ม ร - -	ด - ด ร	ม ร - ร	ช - ม ฟ	- - ช ล	ต้ม ล - -	ช ล - -	ช ฟ - -
มือซ้าย	- - ด ช	- ช - -	- - ด -	- ร - -	- ฟ - -	- - ช ฟ	- - ช ฟ	- - ม ร

มือขวา	- - - ท	- - ต้ม	- - ต้ม	ต้ม - - -	รี่ - ต้ม	- - - -	- - - ฟ	- - ช ล
มือซ้าย	- ฟ - -	- ท - -	ต้ม ท - -	- ท ล ช	- ท - -	ต้ม ท ล ช	- ด - -	- ฟ - -

มือขวา	- ท - ต้ม	รี่ ต้ม - -	- - ช ล	ท - - ต้ม	- รี่ - -	รี่ - รี่ ต้ม	- ต้ม - -	ท ต้ม - ท
มือซ้าย	- ฟ - -	- - ท ล	ช ฟ - -	- ด - -	- ร - ช	- ช - -	ช - ช ล	- - - ฟ

มือขวา	- ล - ล	- ช - -	ล ช - ช	- ฟ - -	ช ฟ - ฟ	- ร - -	ฟ ร - ร	- ด - -
มือซ้าย	- - ช -	ช ฟ - ฟ	- - ฟ -	ฟ ร - ร	- - ร -	ร ด - ด	- - ด	ด ท - ท

มือขวา	- ฟ - ท	- - ต้ม	- รี่ - รี่	- ต้ม - ท	- ช - -	ฟ ฟ - -	ท ท - -	ต้ม ต้ม - รี่
มือซ้าย	- ด - ท	- - - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	- ร - ด	- ร - ท	- - - ด	- - - ร

มือขวา	- ร - -	ด ด - -	ร ร - -	ฟ ฟ - ฅ	- ล - ตั้ม	- ล - -	ช ช - -	ฟ ฟ - ร
มือซ้าย	- ล - ฅ	- - - ล	- - - ฟ	- - - ฅ	- ล - ด	- ล - ฅ	- - - ฟ	- - - ล

มือขวา	- ฟ - ท	- - ตั้ม ร	- ร - ร	- ตั้ม - ท	- ฅ - -	ฟ ฟ - -	ท ท - -	ตั้ม ตั้ม - ร
มือซ้าย	- ด - ท	- - - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	- ร - ด	- ร - ท	- - - ด	- - - ร

ท่อน 3

มือขวา	- ร - -	ด ด - -	ร ร - -	ฟ ฟ - ฅ	- ล - ตั้ม	- ล - -	ช ช - -	ฟ ฟ - ร
มือซ้าย	- ล - ฅ	- - - ล	- - - ฟ	- - - ฅ	- ล - ด	- ล - ฅ	- - - ฟ	- - - ล

มือขวา	- ฟ - ท	- - ตั้ม ร	- ร - ร	- ตั้ม - ท	- ฅ - -	ฟ ฟ - -	ท ท - -	ตั้ม ตั้ม - ร
มือซ้าย	- ด - ท	- - - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	- ร - ด	- ร - ท	- - - ด	- - - ร

มือขวา	- ร - -	ด ด - -	ร ร - -	ฟ ฟ - ฅ	- - ล -	ล - ฅ -	ฟ - ฅ -	ช - ฟ -
มือซ้าย	- ล - ฅ	- - - ล	- - - ฟ	- - - ฅ	- - - ฅ	- ฟ - ร	- ร - ฅ	- ร - ด

มือขวา	- - - ตั้ม	- - ท ตั้ม	- - ร ตั้ม	- - ท ตั้ม	- ตั้ม - ล	- - - -	- ฟ ฅ ล	ท - - ตั้ม
มือซ้าย	- - ฅ -	ท ล - ฅ		ท ล - -	- ฟ - -	ฅ ฟ - ด	- - - -	- ด - -

มือขวา	- ฅ - -	ฟ ร - -	ท ท - -	ตั้ม ตั้ม - ร	- ร - ร	- ร - -	ร ร - -	ตั้ม ตั้ม - ท
มือซ้าย	- - ฟ ร	- - ด ท	- - - ด	- - - ร	- ฟ - ฅ	- ฟ - ร	- - - ด	- - - ท

มือขวา	- ตั้ม - -	ร ตั้ม - -	ท ฅ - -	ท ตั้ม - ท	- ฅ - -	ท ตั้ม - -	ท ฅ - -	ท ตั้ม - ท
มือซ้าย	- - ท ตั้ม	- - ท ฅ	- - ฟ ฅ	- - - ฟ	- - ฟ ฅ	- - ท ฅ	- - ฟ ฅ	- - - ฟ

มือขวา	- - - ท	- - ตั้ม ร	- - ตั้ม ร	ตั้ม - - -	ร - ตั้ม ร	- - - -	- - - ฟ	- - ฅ ล
มือซ้าย	- ฟ - -	- ท - -	ตั้ม ท - -	- ท ล ฅ	- ท - -	ตั้ม ท ล ฅ	- ด - -	- ฟ - -

มือขวา	- ท - ตั้ม	ร ตั้ม - -	- - ฅ ล	ท - - ตั้ม	- ร - -	ร - ร ตั้ม	- ตั้ม - -	ท ตั้ม - ท
มือซ้าย	- ฟ - -	- - ท ล	ฅ ฟ - -	- ด - -	- ร - ฅ	- ฅ - -	ฅ - ฅ ล	- - - ฟ

มือขวา	- ล - ล	- ฅ - -	ล ฅ - ฅ	- ฟ - -	ฅ ฟ - ฟ	- ร - -	ฟ ร - ร	- ด - -
มือซ้าย	- - ฅ -	ฅ ฟ - ฟ	- - ฟ -	ฟ ร - ร	- - ร -	ร ด - ด	- - ด	ด ท - ท

มือขวา	- ฟ - ท	- - ตํ ร์	- ร์ - ร์	- ตํ - ท	- ช - -	ฟ ฟ - -	ท ท - -	ตํ ตํ - ร์
มือซ้าย	- ด - ท	- - - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	- ร - ด	- ร - ท	- - - ด	- - - ร

มือขวา	- ร - -	ด ด - -	ร ร - -	ฟ ฟ - ช	- ล - ตํ	- ล - -	ช ช - -	ฟ ฟ - ร
มือซ้าย	- ล - ช	- - - ล	- - - ฟ	- - - ช	- ล - ด	- ล - ช	- - - ฟ	- - - ล

มือขวา	- ฟ - ท	- - ตํ ร์	- ร์ - ร์	- ตํ - ท	- ช - -	ฟ ฟ - -	ท ท - -	ตํ ตํ - ร์
มือซ้าย	- ด - ท	- - - ร	- ฟ - ร	- ด - ท	- ร - ด	- ร - ท	- - - ด	- - - ร

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นายพิพัฒน์ สอนโย
วันเดือนปีเกิด	วันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ.2521
สถานที่เกิด	อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	65/2 หมู่ที่ 5 ตำบลภูมิ อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร 6 6 1 2 0
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	พนักงานวิชาการ สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม 4 4 1 5 0
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2533 สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา จาก โรงเรียนชุมชนภูมิวิทยาคม พ.ศ. 2536 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จาก โรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคม พ.ศ.2539 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคม พ.ศ. 2543 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี การศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ – ไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พ.ศ. 2547 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยดุริยางควิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร